

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ,

ΤΑ ΗΘΙΚΑ.

PLUTARCHI

CHÆRONENSIS

MORALIA,

ID EST

OPERA, EXCEPTIS VITIS, RELIQUA.

GRÆCA EMENDAVIT,
NOTATIONEM EMENDATIONUM, ET LATINAM XYLANDRI
INTERPRETATIONEM CASTIGATAM, SUBJUNXIT,
ANIMADVERSIONES EXPLICANDIS REBUS AC VERBIS, ITEM
INDICES COPIOSOS, ADJECIT,

DANIEL WYTTEBACH,

HIST. ELOQ. LITT. GR. ET LAT.
IN ILLUSTRIS ATHEN. AMSTELOD. PROFESSOR.

TOMUS III.

OXONI,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

M DCC XCVII.

Hoc Volumine III, continentur,

PLUTARCHI MORALIA,

GRÆCE ET LATINE,

INTERJECTA EMENDATIONUM NOTATIONE.

	PAG.
XXXVII. ΕΙ ΑΤΤΑΡΚΗΣ Η ΚΑΚΙΑ ΠΡΟΣ ΚΑΚΟΔΑΙ- MONIAN.	1
<i>An Vitiositas ad Infelicitatem sufficiat.</i>	
XXXVIII. ΠΟΤΕΡΟΝ ΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ Η ΤΑ ΤΟΥ ΣΩ- ΜΑΤΟΣ ΠΑΘΗ ΧΕΙΡΟΝΑ.	13
<i>Animi ne an Corporis Affectiones sint peiores.</i>	
XXXIX. ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.	23
<i>De Garrulitate.</i>	
XL. ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗΣ.	73
<i>De Curiositate.</i>	
XLI. ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΠΛΟΥΤΙΑΣ.	107
<i>De Cupiditate Divitiarum.</i>	
XLII. ΠΕΡΙ ΔΥΣΩΠΙΑΣ.	129
<i>De vitioso Pudore.</i>	
XLIII. ΠΕΡΙ ΦΘΟΝΟΥ ΚΑΙ ΜΙΣΟΥΣ.	163
<i>De Invidia et Odio.</i>	
XLIV. ΠΕΡΙ ΤΟΥ 'ΕΑΥΤΟΝ ΕΠΑΙΝΕΙΝ ΑΝΕΠΙΦΘΟ- ΝΩΣ.	175
<i>Qua quis Ratione seipſe sine Invidia laudet.</i>	
XLV. ΠΕΡΙ ΤΩΝ 'ΥΠΟ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΒΡΑΔΕΩΣ ΤΙ- ΜΩΡΟΥΜΕΝΩΝ.	211
<i>De his qui sero a Numine puniuntur.</i>	

	PAGE
XLVI. ΠΕΡΙ 'ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ. <i>De Fato.</i>	287
XLVII. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΔΑΙΜΟΝΙΟΥ. <i>De Genio Socratis.</i>	317
XLVIII. ΠΕΡΙ ΦΥΓΗΣ. <i>De Exilio.</i>	413
XLIX. ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑΝ ΓΥ- ΝΑΙΚΑ. <i>Consolatio ad Uxorem suam.</i>	449
L. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Α. <i>Convivialium Disputationum Liber I.</i>	469
LI. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Β. <i>Convivialium Disputationum Liber II.</i>	545
LII. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Γ. <i>Convivialium Disputationum Liber III.</i>	619
LIII. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Δ. <i>Convivialium Disputationum Liber IV.</i>	691
LIV. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Ε. <i>Convivialium Disputationum Liber V.</i>	749
LV. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΣΤ. <i>Convivialium Disputationum Liber VI.</i>	813
LVI. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ. <i>Convivialium Disputationum Liber VII.</i>	867
LVII. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Η. <i>Convivialium Disputationum Liber VIII.</i>	951
LVIII. ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Θ. <i>Convivialium Disputationum Liber IX.</i>	1037

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΕΙΣ ΤΑΡΧΗΣ Η ΚΑΚΙΑ ΠΡΟΣ ΚΑΚΟΔΑΙΜΟΝΙΑΝ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΕΙ ΑΥΤΑΡΚΗΣ Η ΚΑΚΙΑ ΠΡΟΣ ΚΑΚΟΔΑΙΜΟΜΙΑΝ.

P L U T A R C H I

AN VITIOSITAS AD INFELICITATEM SUFFICIAT.

α'. -----ΥΠΟΜΕΝΕΙ, τὸ σῶμα πεπραμμένον τῆς
 φέρνης ἔχων, ὡς Εὐριπίδης φησὶν, βραχέα δελήλωται καὶ
 ἀβέβαια· τῷ δὲ ὁ πολλῆς ἀγὰ τέφρας, ἀλλὰ πυρκαϊ-
 β ἄς πινος βασιλικῆς πορευομένη καὶ φειφλεγμένη, ἀδ-
 ματος καὶ φόβος μετῴ, καὶ ἰδρώτος ἀγροντίς, πλεῖστον

A. 5. ὑπομένει] Initii quæ perierunt, pauca et huiusmodi fere fuisse putem: Ἡ
 πολλὰ καὶ μεγάλα τῆς ἀνοήτης σφάλλει ἢ τῆς εὐδαιμονίας ὀρέξεις καὶ ψευδῆς
 δόξας, καὶ πολλοῖς περιβάλλει κακοῖς· ὧν ἐν μὲν τῷ θρυλλομένῳ τῆς πλευσίας
 γυναικὸς ἀνδρὶ, ὃς τέφρας ἀναπλησθεὶς ὑπὲρ αὐτῆς, ὑπομένει; Πεπράμενον τὸ
 σῶμα τῆς φέρνης ἔχων, ὡς Εὐριπίδης φησὶν, βραχέα δελήλωται.— Ver-
 sus est ex Phaethonte, Fragm. 15. Musgrav. Ed. Valck. Diatr.
 p. 274.

I. — Sustinet,

Mulieris dote corpus venditum gerens,
 ut est apud Euripidem: sed
 pauca significata sunt et insta-
 bilia: huic autem non mul-

tum per cinerem, sed per re-
 gium incedenti rogam atque
 ambusto, anhelitus pleno et
 metus, et sudoris transmarini,
 divitias ea apponit Tantalicas,

πνα προσθεῖσαι Ταντάλειον, ἄπλαυστα δὲ ἀγρολίαν ἔ-
δυναμίδα. Ὁ μὲν γὰρ Σικυώνιος ἐκείνος ἵπποτέροφος
εὖ φρενῶν, ἔδωκε τῷ βασιλεῖ τῷ Ἀχαιῶν θήλειαν ἵπ-
πον δρομάδα δῶρον,

—ἵνα μὴ οἱ ἔποιθ' ἱπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,

ἀλλὰ τέρποιτο μῆλων, εἰς βαθεῖαν εὐπορίαν καὶ χολῶ
ἄλυπον ἀνακλίνας ἑαυτόν. Οἱ δὲ νῦν, ἄλυποι καὶ πρακ-
τικοὶ δοκῶντες εἶναι, μηδενὸς χαλῶντος, ὠθύνονται δὲ αὐ-
τῷ ὅτι πρᾶχλον εἰς αὐλὰς καὶ πομπὰς καὶ θυ-
c
ραυλίας ὀπιπόμενοι, ἵνα ἵππε πινὸς ἢ πόρπης ἢ τοιαύτης
πινὸς εὐημερίας τύχῃσι.

Τῷ δὲ καὶ ἀμφιδρυφῆς ἄλοχος Φυλάκη ἐλέλειπτο,
καὶ δόμος ἡμιτελής· —

οἶράναι δὲ καὶ πλανᾶται τριβορμῆος ἐν πῶν ἐλπίζων
καὶ περὶ λακίζορμῆος· ἀν δὲ καὶ τύχη πινὸς ὧν ποθεῖ,
ᾧ εὐεχθεῖς καὶ σκοτοδινιάσας πρὸς τὸν τῆς τύχης πε-

B. 3. προσθεῖσαι] Forte, προτίθησι.

B. 9. ἄλυποι.] Amiot. Mez. αὐλοκοί. Reiskius αὐνοί, ἀτυτοί, ἀγρυπνοί. Sen-
tentia πλέσσει, vel simile, requirere videtur.

C. 6. ἐν τισιν] Corrigo, ἐν τεύξει.

ob occupationem frui non va-
lenti. Etenim Sicyonius ille
equos alens, bono usus con-
filio equam Agamemnoni ve-
locem cursu dono dedit,

Una ventosum ne miles ad Ilium iret,

sed domi manens oblectaretur,
in amplas divitias et otium
molestiæ expers se reclinans.
At qui nunc citra molestiam
vivere, et rebus agendis de-
diti videntur, nemine vocante
ultra se præcipites devolvunt

in aulas, comitatus, excubi-
asque laboriosas, ut equum a-
liquem, fibulam, aut aliud
quippiam istarum quæ beare
putantur rerum consequantur.

Est et cui laniata genas sit in ædibus
uxor,

Et domus imperfecta:—

cum ipse interim trahatur et
oberret inter alios, sperans ac
contumelias tolerans. Quod
si adipiscatur eorum quæ de-
siderabat aliquid, circumagi-
tatus, et oborta ad ludum

Ζωρισμὸν, ἔπόδασιν ζητεῖ, καὶ μακαρίζει τὰς ἀδόξας καὶ ἀσφαλῶς ζῶντας· οἱ δ' ἐκείνον πάλιν, ἄνω βλέποντες ὑπὲρ αὐτὰς φερόμενον.

- D β'. Πάντως ἡ Κακία ἀφ' ἧς πάντες ἀνθρώποις, αὐτοτελής τις ἔσται τῆς κακοδαιμονίας δημιουργός· ἔτε γὰρ ὀργάνων οὔτε ὑπηρετῶν ἔχει χρεῖαν. Ἄλλοι δὲ τυραννοὶ ἀποιδάζοντες εἰς ἂν κολάζουσιν ἀθλίους ποιεῖν, δημίους τρέφουσι καὶ βασανιστάς, ἢ καυτήρια καὶ σφῆνας ἐπιμηχανῶνται, ἀλόγους ψυχῆς· ἡ δὲ Κακία, δίχα πάσης παρὰ φύσιν, τῇ ψυχῇ συνεληλυῖσα, συνετέλει καὶ κατέδαλε, λύπης ἐνέπλησε, θρήνων, βαρυθυμίας, μεταμελείας τὸν ἀνθρώπον. Τακμήριον δὲ· τεμνόμενοι πολλοὶ σιωπῶσι, καὶ ματηγούμενοι καρτεροῦσι, καὶ σφινόμενοι ὑπὸ δειποτῶν ἢ τυράννων, φωνὴν οὐκ ἀφῆκον, ὅταν ἡ ψυχὴ μύσασα τῷ λόγῳ τὸν τόνον ὥσπερ χειρὶ πνέσῃ καὶ κατὰ χεῖρ· θυμῷ δὲ οὐκ ἂν ἐπιτάξιας ἡσυχίας.

D. 1. Πάντως] Forte, Παντοίας.

D. 3. Ἄλλοι δὲ] Legendum, Ἄλλ' οἱ γε.

D. 6. ἀλόγους] Forte, ἄλογος vel εἰς ἄλογος.

fortunæ vertigine, discessum quærit, et beatos prædicat eos qui obscuri vitam securam agunt. At hi contra eum supra ipsos situm suspicientes, felicem deputant.

II. Sic Vitiositas afficit homines, omnia in se habens ad infelicitatem fabricandam posita, neque instrumentorum egens, neque famulorum. Alii vero tyranni operam dantes ut quos puniunt miseros faciant, carnifices alunt et tortores, et cauteria ac cuneos bruto ani-

mo fabricantur. Vitiositas absque ullo apparatu, atque animum attingens, adfligit atque dejicit, implet dolore, lamentis, mœstitia, pœnitentia hominem. Documento est, quod multi tacent dum fecantur, tolerant flagrorum ictus, cuneis adactis torti a dominis aut tyrannis vocem emittunt nullam; quandoquidem animus connuens vehementiam affectionis tanquam manu injecta comprimit atque cohibet. Excandescentiæ au-

χίαν, ὁδὲ πένθει σιωπῇ, ἔτε φοβέμενον τῆναι πείσας,
οὔτε δυσφορεῖντα μετάνοια μὴ βοῆσαι, μηδὲ τῶν τευχῶν
λαβέσθαι ἢ τὸν μηρὸν κρούσαι. Οὕτω καὶ πυρός ἐστιν ἢ
κακία καὶ σιδήρε βιαστέρα.

γ'. Αἱ πόλεις δὴ πύθεν ὅταν ἔκδοσιν ναῶν ἢ κλοσ-
σῶν περιγράφωσιν, ἀκροῶνται τῶν τεχνιτῶν ἀμιλλωμένων
πρὸς τῆς ἐργολαβίας, καὶ λόγους καὶ ᾠδαίγματα κο-
μιζόντων· εἴτα αἰρῶνται τὸν ἀπ' ἐλάχιστος δαπάνης τὸ
αὐτὸ ποιεῖν καὶ βέλπον καὶ ταίχιον. Φέρε δὴ καὶ ἡμᾶς F
ἐκδοσὶν τινα βίβη καὶ ἀνθρώπων κακοδαίμων^Θ περιηρύσ-
σειν, εἴτα προσέειπαι τῇ ἐργολαβίᾳ τίω Τύχῃ καὶ τίω
Κακίᾳ διαφερεμένας· τίω μὲν ὀργάνων τε παντοδα-
πῶν κατὰ πλεον καὶ ᾠδασκίᾳ πολυτελῆς εἰς ἀπερ-
γασίαν κακοδαίμονος ζωῆς καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῆς· ληστήριά τινα καὶ
πολέμους καὶ τυραννῶν μακρονομίας καὶ χειμῶνας ἐκ θα-
λάττης καὶ κεραυνὸν ἐξ ἀέρος ἐφελκομένην, καὶ κάνεια

F. 2. περιηρύσσειν] Sic Xyl. P. Venet. Vulgo, περισηρύσσειν.

tem nunquam quietem impo-
sueris, aut luctui silentium,
aut metuenti ut subsistat per-
suaseris, aut ob poenitentiam
aegro ne vociferetur, neve in
crines involet suos, aut femur
pulsset. Adeo vitium et igne
est et ferro violentius.

III. Civitates quando loca-
tionem templorum aut colof-
orum proscribunt, artifices au-
diunt de conducendo opere
certantes, rationesque et ex-
empla adferentes: eum de-
inde deligunt, qui minori
fuitu opus videtur confectu-

rus et melius et celerius. Fin-
ge nos quoque publice pro-
posito scripto invitare, qui na-
vare velint mercede conducti
operam ad vitam hominis mi-
feram efficiendam: venire di-
catam suam operam Fortu-
nam et Vitiositatem, inter se
contententes. Fortunam ad-
ferre abundantiam omnis ge-
neris instrumentorum, quibus
vita misera et miseranda possit
effici: puta, latrocinia, bella, ty-
rannorum homicidia, tempest-
tates marinas, fulmen de caelo
immissum; tum cicutas, gla-

499 τείδεσαν, καὶ ξίφη φέρουσιν, καὶ συκοφάντας ξενολογέ-
 σαν, καὶ πυρετὸς ἰξάπυσαν, καὶ πέδας ἀεικνέουσιν,
 καὶ ἀεικοδομῶσιν εἰρκτοῖς· καὶ τοὶ τέτων τὰ πλεῖστα
 τῇ Κακίας μᾶλλον ἢ τῇ Τύχῃ ὄντι· ἀλλὰ πάντα ἔτω τῇ
 Τύχῃ. Ἡ δὲ Κακία παρεγῶσα γυμνὴ καὶ μηδενὸς δεο-
 μήνη τῷ ἔξωθεν ὅπῃ τὸν ἄνθρωπον, ἐρωτάτω καὶ τῇ Τύχῃ
 πῶς ποιήσῃ κακοδαίμονα καὶ ἄθυμον τὸν ἄνθρωπον. Τύχη,
 πένιαν ἀπειλεῖς; καλεῖσθαι σε Μήροκλῆς, ὃς χειμῶνος
 ἐν τοῖς περσέσιν καθεύδων, καὶ γέρων ἐν τοῖς περσικαῖ-
 οῖς τῷ ἱερῶν, τὸν ἐν Βαβυλῶνι χιμάζοντα, καὶ πρὸς
 Β Μιδίαν θηρίζοντα Περσῶν βασιλέα περὶ εὐδαιμονίας εἰς
 ἀγῶνα παρεχάλεῖτο. Δαλείαν καὶ δεσμὰ καὶ πρᾶσιν ἐπά-
 γεις; καλεῖσθαι σε Διογένης, ὃς ὑπὸ τῷ ληστῶν πωλού-
 μνος, ἐκήρυττε, Τίς ὠνήσασθαι βάλει; δεσπότῃ; Κύ-
 λικα φαρμάκων ποιήσεις; ἐχὼ καὶ Σωκράτει τρίτην προ-
 ἐπιες; ὁ δὲ ἰλεως καὶ πρᾶος, οὐ τέσσας, ἐδὲ διαφθείρας
 οὐδὲ χρώματος ἐδὲν, ἐδὲ χήματος, μάλ' εὐκόλως ἰξέ-

dios, calumniatorum conduc-
 tas copias, febrium incendia,
 compedes, carcerum circum-
 ventionem: quanquam plera-
 que horum Vitiofitati potius
 debentur quam Fortunæ: sed
 sint omnia Fortunæ. Vitio-
 fitatem porro nudam adstare,
 neque adversus hominem ulla
 re externa indigentem: et e
 Fortuna quærere: Fortuna,
 quo pacto miserum efficies ho-
 minem? Minaris paupertate-
 tem? Deridet te Metrocles,
 qui hyeme inter oves, æstate
 in vestibulis templorum dor-

miens, provocat ad certamen
 de felicitate Perfarum regem
 Babylone hyemantem, et æ-
 stivo tempore in Media de-
 gentem. Servitutem, vincu-
 la, venditionem inducis? Sper-
 nit te Diogenes, qui cum a
 prædonibus venderetur, præ-
 conis voce proclamavit, *Ec-
 quis emere vult dominum?* Ve-
 nenatum temperas poculum?
 Nonne et Socrati id præbi-
 bisti? ille tamen placido feda-
 toque animo, nihil territus,
 et neque colore neque vultu
 mutato, admodum facile ebi-

πεν' ὑποθήσκοντα δὲ αὐτὸν ἐμακάριζον οἱ ζῶντες, ὥς
 εἶδ' ἐν ἁδου θείας ἀνδρὶ μοίρας ἐσόμενον. Καὶ μὲν τὸ
 πῦρ σε Δέκιος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς παρέλαβεν, ὅτε τ' C
 στρατοπέδων ἐν μέσῳ πυρὸν νήσας, τῷ Κρόνῳ κατ' εὐ-
 χλὴν αὐτὸς ἑαυτὴν ἐκαλλίερησεν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας.
 Ἰνδῶν δ' φίλανδροι καὶ σώφρονες γυναῖκες ὑπὲρ τῆς πυρὸς
 ἐρίζουσι καὶ μάχονται πρὸς ἀλλήλους, τ' δὲ νικήσαντες
 περὶ τὴν κόπιν τῷ ἀνδρὶ συγκαταφλεγεῖναι, μακαρίαν ἁδουσιν
 αἱ λοιπαί· τῷ δὲ ἐκεῖ σοφῶν ὁδοὶς ζηλωτὸς ὁδὸς
 μακαρίστος ὅστις, ἂν μὴ ζῶν ἐπὶ καὶ φρονῶν καὶ ὑμῶν,
 τοῦ σώματος τιμὴν ψυχὴν πυρὶ θύσῃ, καὶ καθαρὸς
 ἐκβῇ τῆς σαρκὸς, ἐκνηφάμενος τὸ θνητόν. Ἀλλ' ὅς
 ἐστίας λαμπαρῆς καὶ οἴκου καὶ τραπέζης καὶ πολυτελείας
 εἰς τείδωνα καὶ πῆραν καὶ πρῶτον ἐφημέρου τροφῆς D
 κατὰξεις; Ταῦτα εὐδαιμονίας ἀρχαὶ Διογένηι, ταῦτα

C. 1. Ῥωμαίων] Sic Venet. et P. Vulgo, Ῥωμαῖος ὢν.

C. 2. πυρὸν νήσας] Recte ita Xyl. Vulgo, τυραννήσας.

bit: mortui vero beatitatem laudaverunt viventes, ut ne apud inferos quidem absque sorte divina futuri. Sane ignem tuum Decius Romanorum imperator antevertit, quo tempore exstructo in medio exercituum rogo, ex voto sese pro patriæ principatu Saturno immolavit. Et apud Indos castæ maritorumque amantes uxores de igni litigant atque certant: victricem, quia cum mortuo marito comburitur, reliquæ ut felicem laudibus fe-

runt atque decantant: ac qui sapientes ibi sunt, nullus eorum dignus admiratione, nullus beatus habetur, nisi vivus etiamnum, et animo ac corpore valens, animam a corpore igni discernat, purusque a carne discedat eluta mortalitate. At enim e magnis opibus, domo splendida, victu magnifico ad lacernam, peram et quotidiani cibi emendicationem rediges? Hæc vero beatitatis principia Diogeni, libertatis gloriæque Crateti

ἐλευθερίας Κράτητι καὶ δόξης. Ἀλλὰ εἰς τούτων κα-
 δηλώσεις, ἢ σκόλοπι πῆξεις; καὶ τί Θεοδώρῳ μέλει
 πότερον ὑπὲρ γῆς ἢ ὑπὸ γῆς σήπεται; Σκυθῶν
 εὐδαίμονες ταφαὶ αὐτῶν· Ὑρκανῶν δὲ κύνες, Βακτρια-
 νῶν δὲ ὄρνιθες νεκρὸς ἐσθίσουσιν καὶ νόμους, ὅταν μακαρίε
 τέλους τυγχάνωσιν.

Δ'. Τίνας οὖν ταῦτα κακοδαίμονας ποιεῖ; τὸς
 ἀνάνδρους καὶ ἀλόγιστους, τὸς ἀδρόπλους, καὶ ἀγυμνάστους,
 τὸς ἐκ νηπίων ἀς ἔχουσιν δόξας φυλάττονται; Οὐκ ἔν;
 ὅτι ἐστὶν ἡ Τύχη κακοδαιμονίας τελεσιουργός, ἀν μὴ
 E Κακίαν ἔχῃ συνεργῶσαν. Ὡς γὰρ ἡ κρόκη τὸ ὀφέον
 πρίει, τέφρα καὶ ὄξει ἀφ' ἑσθλὸν γινόμενον, καὶ τὸν ἐλέ-
 φαντα πρὸ ζύθει μαλακὸν γινόμενον καὶ χαλῶντα κάμπ-
 τισι καὶ ἀσχοχηματίζουσιν, ἄλλως δὲ ἐδύνανται· ὅπως
 ἡ Τύχη τὸ πεπονητὸς ἔξ αὐτῆς καὶ μαλακὸν Κακία
 παρσπεσοῦσα κοιλάει καὶ πιτρώσκει. Καὶ καθάπερ ὁ

D. 10. ἀδρόπλους] Legendum ἀτρίπλους, vel ἀδωρόπλους.

fuerunt. Inquies, in crucem
 te suffigam, aut ad palum?
 Atqui Theodori nihil inter-
 est, humine an sublimi pu-
 trefcat: sepultura isthæc Scy-
 this beata putatur: canes Hyr-
 canorum, Bactrianorum volu-
 cres cadavera præscripto le-
 gum vorant, ubi feliciter vi-
 tam finiverunt.

IV. Quos ergo ista faciunt
 miseros? eos qui molles sunt
 et parum habent rationis, ma-
 le educatos, non exercitados,
 qui opiniones a teneris con-

ceptas unguiculis servant.
 Proinde non Fortuna infelici-
 tatem perficit, nisi Vitiositate
 utatur adjutrice. Sicut enim
 ossa finduntur filo, postquam
 sunt aceto et cinere perhu-
 mectata: ac sicut ebur zytho
 emollitum atque laxatum flec-
 tunt, inque varias formas fin-
 gunt, cum id fieri alias non
 possit: sic Fortuna quod a sese
 male affectum, molliumque
 est vitiis, superveniens vulne-
 rat atque perforat. Et quem-
 admodum Parthicus succus

παρεικός τῷ ἄλλων ὁδὲν βλαβερὸς ὢν, ὁδὲ λυ-
πῶν ἀπιομένους καὶ ἀειφέροντας, εἴαν τετραμένῳ
ἐπεισενεχθῇ μόνον, εὐθὺς ὑπόλλυσι τῷ παραπεινον-
τόπι καὶ τὴν ὑπορροὴν δεχομένην ἔτω τὸν ὑπὸ τῆς
Τύχης συνεβόησθαι μέλλοντα τὴν ψυχὴν, ἴδιον F
ἕλκος ἐν ἑαυτῷ καὶ κακὸν ἔχειν δεῖ ἐντὸς σαρ-
κός, ὅπως τὰ παραπίοντα ἔξωθεν οἰκτρὰ καὶ ὀδυρτὰ
ποιήσῃ.

Ε'. Ἄρ' οὖν ἡ Κακία τοιοῦτον ὥστε τῇ Τύχῃ δεῖσθαι
πρὸς κακοδαιμονίας ἀπεργασίαν; πόθεν; οὐ τραχὺ
καὶ θυγείμερον ἐπάρεται πέλαγος, οὐ λητῶν ἐνοδίοις
ἀγχοῦνυσιν ἐνέδραις ἐρήμους ὑπωρείας, οὐ νέφη χα-
λαροβόλα πεδίοις θεῖρρηγνυσι καρποφόροις, οὐ Μελι-
τον ὁδὲ Ἄνυτον ὁδὲ Καλλίξενον ὅπῃ πῃ συκοφάντιν,
ὅκ ἀφαρῆται πλεῖστον, ὅκ ἀπείργει τρατηγίας, ἵνα 500

E. 7. παρεικός] In promptu est παρθεικός corrigere: quod melius vulgato, nec tamen sincerum videtur. Amiot. vertit φαρκόν. Mos. du Soul ad Vit. Plut. T. V. p. 438. item Reisk. h. l. corrigunt Παρθεικός ὁπός: quod versionī addidi vacuæ a Xylandro relictæ.

F. 8. τετραμένος] Reisk. recte, τετραμένους.

F. 6. πόθεν; οὐ] Sic Xyl. ex codice suo. Vulgo πόθεν οὖν.

F. 10. ἐπὶ τι] Corrigendum vel ἐπάγει, vel cum Xyl. ἐπισταίει. Ald. Bas. Xyl. ἐπεί τι.

nulli noxius, neque lædens tangentes et gestantes, si duntaxat vulneratus aliquis inferatur, statim eum interficit affectionis quendam defluxum in se recipientem: ita cujus animus a Fortuna sit subvertendus, eum intra corpus suum oportet peculiare vulnus malumque habere aliquod: foris accidentia quod miseranda et lamentabilia redigat.

V. Estne Vitiositas etiam

talis, ut ad inferendam miseriam Fortunæ requirat opem? Nequaquam. Non asperum ac tempestuosum excitat Vitiositas mare, non deserto imminentes montium radices occupat ac cingit latronum insidiis, non agris frugiferis nubes grandinem ejaculantes immittit, non Melitum, Anytum, aut Callixenum subornat sycophantam, non repulsam præturæ conficit, ut miseros

ποιήσῃ κακοδαίμονας· ἀλλὰ ποιεῖ πλουτύνει, εὐφρο-
νούνει, κληρονομοῦνται· ἐν γῇ, ἀπὸ θαλάττης, ἐνδέ-
δυκε, περσάφρυκεν, ἐκτήκασα ταῖς ὀπιθυμίαις, ἀγ-
χάσασα τοῖς θυμοῖς, συντελέσασα ταῖς δεισδαιμονίαις,
ἀγασύρουσα τοῖς ὀφθαλμοῖς.

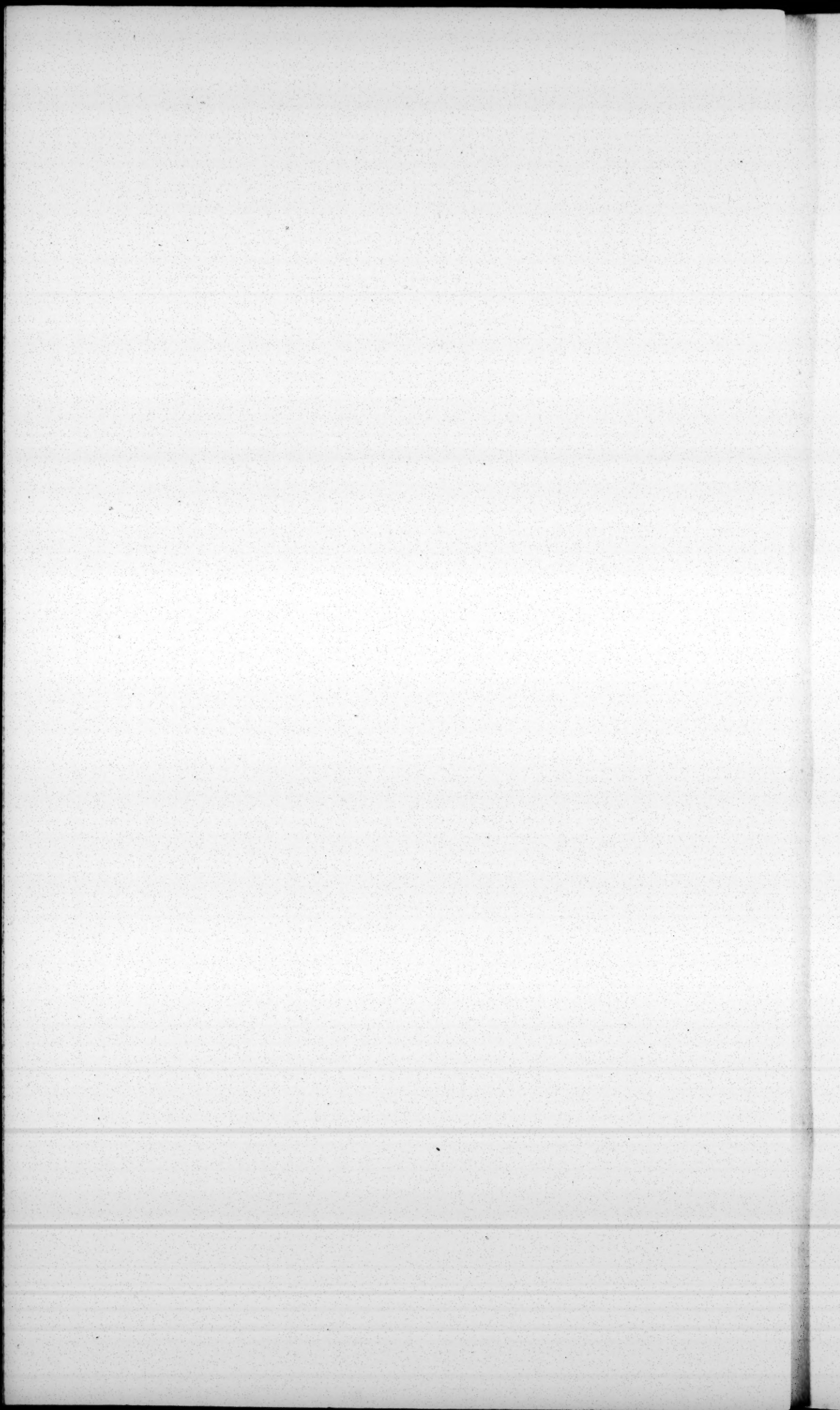
A. 2. ποιεῖ] ποιεῖ conjicit Xyl. Bene.

A. 2. εὐφρονοῦντας] Legendum εὐροῦντας vel εὐποροῦντας.

A. 6. ὀφθαλμοῖς] Corrigo φθόνοις ut Mez. itaque verti.

faciat: sed percellit divites,
rebus abundantes, hæredita-
tem adeuntes: terra marique
subit et inhæret, cupiditatibus

colliquans, iris incendens, su-
perstitionibus conficiens, in-
vidia distrahens.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΟΤΕΡΟΝ

ΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ἢ ΤΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΑΘΗ

ΧΕΙΡΟΝ Α.

B

C

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΟΤΕΡΟΝ

ΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ἢ ΤΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΑΘΗ

ΧΕΙΡΟΝ Α.

PLUTARCHI

ANIMI NE AN CORPORIS AFFECTIONES SINT
PEJORES.

α'. "ΟΜΗΡΟΣ μὲν ὀπιβλέψας τὰ θνητὰ τ' ζώων
γένη, καὶ πρὸς ἀλλήλα συγκρίνας καὶ τὰς
βίβας καὶ τὰς ἀχαιτήσας, ἔξεφώνησεν ὥς ὁδὲν ὅστιν

— οἰζυρώτερον ἀνδρὸς,
Πάντων ὅσά τε γαῖαν ἐπιπνέει τε καὶ ἔρπει·

ς ὁρροτεῖον ὅκ εὐτυχὲς εἰς κακῶν ὑπορχιῶ ἀποδιδούς

I. HOMERUS mortalia
animalium genera con-
templatus, facta vitæ institu-
torum atque rationum com-
paratione exclamavit,

*Nil homine in terra spirat miserum ma-
gis alma,
Nil repit.—*

primas homini minime felices
tribuens, dum mala omnium

τῷ ἀνθρώπῳ. Ἡμεῖς δὲ ὥσπερ ἤδη νικῶντα κακοδαίμονία τὸν ἄνθρωπον, καὶ τῷ ἄλλων ἀθλιώτερον ζῶν ἀνηγερέμενον, αὐτὸν αὐτῷ συγκρίνομεν εἰς ἰδίων κακῶν ἀγῶνα, σῶμα καὶ ψυχὴν ἀξιερωῦντες ὥς ἀχρήτως, ὅλῃ καὶ πάνυ δέοντως· ἵνα μάθωμεν πότερον ἀφ' ἧς τύχῃς ἢ δι' ἑαυτοὺς ἀθλιώτερον ζῶμεν. Νόσος μὲν γὰρ ὅν σῶματι φύεται ἀφ' ἧς φύσιν· κακία δὲ καὶ μοχθηρία πρὸς ψυχὴν, ἔργον ἔτι περὶ τὸν, εἴτα πάθῃ αὐτῇ· οὐ μικρὸν δὲ πρὸς εὐθυμίαν ὄφελος, εἰάν ἰάσιμον ἢ τὸ χεῖρον καὶ κερφότερον καὶ ἀσφικτον.

β'. Ἡ μὲν οὖν Αἰσώπειος ἀλώπηξ πρὸς ποικιλίας διαζομένη πρὸς τὴν παρδάλιν, ὥς ἐκείνη τὸ σῶμα καὶ τὴν ὀπφάνειαν εὐανθεῖ καὶ κατόπιστον D ἐπεδείξατο, τῇ δὲ ἡ τὸ ξανθὸν αὐχμηρὸν καὶ οὐχ ἡδὺ περιδεῖν· Ἀλλ' ἐμὲ τοι τὸ ἐντὸς, ἔφη, σκοπῶν, ὥ

C. 4. συγκρίνομεν] συγκρίνωμεν. Reisk.

C. 6. διὰ τὴν τύχην] Sic D. et Cod. Xyl. Vulgo, διὰ τὴν ψυχὴν.

C. 9. πάθος αὐτῇ] Legendum αὐτῆς· ut Reisk.

C. 11. ἀσφικτον] Recepi ex Colleg. Nov. Sententia non satis integra, ut aliae in hoc libello, epitomam redolent.

maxima ei assignat. Nos autem hominem, ut jam infelicitate superantem, omniumque animalium miserrimum proclamatum, ipsum secum comparabimus, instituta peculiarium corporis cum peculiaribus animi malis contentione: quæ distributio inutilis non est, sed admodum conveniens; ut discamus fortunane an nostra culpa plus miseriæ nobis eveniat. Morbus quidem in corpore existit a natura; pravitas autem et malitia, quæ in animo est,

primo ejus opus, deinde etiam morbus est. Non parvum autem ad animi tranquillitatem momentum adfert, si sanabile sit malum, allevarique possit et impetu careat.

II. Apud Æsopum vulpes de varietate cum panthera disceptans, cum hæc superficiem corporis variegatam maculisque nitentibus punctatam ostentasset, ipsa autem rufum colorem squalidum gereret et ingratum aspectu, *Quin tu,* inquit, *o judex, mea quæ intus*

δικασά, ποικιλωτέραν με τῆσδε ὄφει, δηλῶσα ἢ πρὸς
 τὸ ἦθος εὐπροσπίαν ὅτι πολλά ταῖς χρείαις ἀμειβομένην.
 Λέγουσιν οὖν ἐν ἡμῖν ὅτι πολλά μὲν, ὡς ἄνθρωπε, σὲ καὶ
 τὸ σῶμα καὶ νοσήματα καὶ πάθη φύσιν τε ἀνίστην ἐξ ἑαυτῶ
 καὶ παρασπίλοντα δέχεται ἴσθαι· ἀν δὲ σαυτὸν ἐνδοθεν
 ἀνοίξης, ποικίλον τι καὶ πολυπαθὲς κακῶν ἱαμείον εὐρή-
 σης καὶ θησαύρισμα, ὡς φησι Δημόκριτος· οὐκ ἔξωθεν
 E ὁπρὸς ὄντων, ἀλλ' ὥσπερ ἐγγεῖρας καὶ αὐτόχθονας πηγὰς
 ἐχόντων, αἵς ἀνίστην ἡ κακία, πολύχυτος καὶ δαψιλὴς
 ἔσσι τοῖς πάθεσιν. Εἰ δὲ τὰ μὲν ἐν σαρκὶ νοσήματα
 σφυγμοῖς καὶ χροιαῖς ἐρυθρενιόμηναι φανταί, καὶ θερ-
 μότητες αὐτὰ καὶ πόνοι πεπεταῖς ἐλέγχουσι, τὰ δὲ
 ἐν ψυχῇ λαμβάνει τὰς πολλὰς κακὰ ὄντα, ἀλλὰ τὸτό
 ὅτι κακίῳ, παραφασγύμηναι τιῶν ἐπ' αὐτοῖς τὰ πάσ-
 χοντος ἀφίστην. Τῶν μὲν γὰρ πρὸς τὸ σῶμα νοσημάτων

D. 6. λέγομεν οὖν ἐν ἡμῖν] λέγωμεν οὖν καὶ ἡμεῖς, Mez. λέγομεν οὖν ἀν ἡμῖν, Reisk.

E. 4. χροιαῖς] ὡχραις plerique libri, C. D. Mosc. 2. Colleg. Nov. Collat. Mu-
 ret. Schott. Jannot. Anon. Jun. T. V. B. Suspicio legendum ὡχρι-
 άσεις, καὶ ἐρυθρήμασι.

*sunt inspiciens, magis me quam
 est panthera variam cernes ;
 ingenii ostendens volubilita-
 tem, varie prout usus incideret
 versatilis. Ita nobis quoque
 dicamus, Multos tibi, O ho-
 mo, morbos, multos affectus
 corpus cum ex se ob naturam
 effert, tum extrinsecus reci-
 pit: quod si vero intus teip-
 sum aperias, varium aliquem
 et multis affectum modis pe-
 num malorum invenies, at-
 que, ut ait Democritus, the-*
 VOL. III.

*faurum: non extrinsecus afflu-
 entium, sed infitos et indige-
 nas fontes habentium, quos
 pravitas aperit copiose largi-
 terque varias fundens affecti-
 ones. Quod si corporis mor-
 bi pulsibus et rubore cutis,
 calore, ac subitis doloribus in-
 dicantur, animi autem morbi
 plerisque fallunt non animad-
 vertentes se in malo esse, hi
 tanto sunt deteriores, quod sic
 affecto sui sensum auferunt.
 Nam ratio sana morbos cor-*
 C

ἑρραμύνος ὁ λογισμὸς ἀφ' ἀνάγκης τοῖς δὲ τῆς ψυχῆς σι- F
 νοσῶν αὐτὸς, ὅτε ἔχει κρίσιν ἐν οἷς πάχει· πάχει γὰρ
 ὃ κρίνει· καὶ δὲ τῷ ψυχικῶν πρῶτον καὶ μέγιστον ἀριθ-
 μεῖν τιμὴ ἀνοίαν, δι' ἧς ἀνήκετος ἡ κακία τοῖς πολλοῖς
 συνοικεῖ καὶ συγκαταβιοῖ καὶ συναποδινήσκει. Ἀρχὴ γὰρ
 ἀπαλλαγῆς νόσος μὲν αἰσθησις εἰς χρεῖαν ἄγνοια τῆ
 βοηθῆντος τὸ πάχον· ὁ δὲ ἀπίστα τῆ νοσῆν, ὅτε εἰδὼς
 ὧν δεῖται, καὶν παρῇ τὸ θεραπεύον, ἀρνεῖται. Καὶ γὰρ
 τῷ πρῶτον τὸ σῶμα νοσημάτων, τὰ μετὰ ἀναμνηστικῆς 501
 χεῖρνα, λήθαργοι, κεφαλαλγίαι, ὀπιληψίαι, σποπληξί-
 αι, αὐτοὶ τε πυρετοὶ σιγνέιναντες εἰς πρῶτον τοῦ
 φλεγμῶνον, καὶ τιμὴ αἰσθησιν ὥστε ἐν ὀργάνῳ ἀνα-
 ταράξαντες,

Κινῶσι χορδὰς τὰς ἀκινήτους φρενῶν.

γ'. Διὸ πάντες ἰατρῶν βέλονται μὲν μὴ νοσῆν τὸν
 ἄνθρωπον, νοσῶντες δὲ, μὴ ἀγνοεῖν ὅτι νοσεῖ· ὁ τοῖς ψυ-

F. 1. ἑρραμύνος] Sic Bas. Xyl. C. D. Collég. Nov. Collat. Muret. Schott.
 Mez. T. B. Vulgo, ἑρραμύνος.

F. 4. ἀνοίαν] Forte, ἀγνοίαν.

poris sentit: de animi morbis, simul ipsa laborans, iudicium ferre non potest, affecto eo ipso, cuius erat iudicare. Proinde inter morbos animi primus maximusque est censendus dementia, quæ facit ut multis pravitas insanabilis per omnem vitam inhæreat atque commoriatur. Principium enim profligandi morbi est sensus ejus, qui male affectum ducit ad usum ejus quod opitulatur: qui ægrotare se non credit, ideoque nescit qua re

indigeat, is remedium etiam si adfit, repudiat. Nam et corporis morbi ii sunt peiores, qui stuporem sensuum habent adjunctum, ut venter, ut dolor capitis, ut morbus comitialis, ipsæque illæ febres, quæ vehementi inflammatione animum abalienant, sensum tanquam in instrumento quodam conturbantes,

Non ante motas mentis commorvent fides.

III. Itaque medici hoc volunt, ut ne ægrotet homo: si ægrotet, ne hoc nesciat. At

F χροῖς πάθει πᾶσι συμβέβηκεν. Οὔτε γὰρ ἀφρένοντες,
 ἔτε ἀσελγάνοντες, ἔτε ἀδικοπαθγῶντες ἀμαρτάνειν δο-
 κέσιν· ὅλλ' ἐνίοι καὶ κατὰρτουν. Πυρετὸν μὲ γ' ἑδὲς ὑγείαν
 B ὠνόμασεν, ἑδὲ φθίσιν εὐεξίαν, ἑδὲ ποδάγραν ποδάγκειαν, ἑδὲ
 ὠχρίασιν ἐρύθημα· θυμὸν δὲ πολλοὶ καλοῦσιν ἀνδρίαν, καὶ
 ἔρωτα φιλίαν, καὶ φθόνον ἀμιλλαν, καὶ δειλίαν ἀσφάλειαν.
 Εἴθ' οἱ μὲ καλοῦσι τὴς ἰατρῆς, αἰσθάνοντ' ὅτ' ὦν δέονται
 πρὸς αὐτοὺς· οἱ δὲ φεύγουσι τὴς φιλοσόφου, οἶονται
 γὰρ ἐπιτυγχάνειν ἐν οἷς ἀμαρτάνουσιν. Ἐπὶ τούτῳ
 501 γὰρ λόγῳ χροῖς λέγουσι ὅτι κατὰρτουν ὅτιν ὁφ-
 θαλμία μανίας, καὶ ποδάγρα φρενίτιδος. Ὁ μὲν γὰρ
 ἀσθάνεται καὶ καλεῖ τὸν ἰατρὸν κεκαρῶς καὶ παρόντι
 τῷ ὄφιν ἀλεῖψαι παρέχει, τῷ φλέβα περὶν, τῷ κε-
 φαλίῳ θεραπεύσαι ὡς αἰσθάνεται. Τῆς δὲ μαγνητικῆς Ἀ-
 C γαυῆς ἀκρίβεις καὶ τὴς πάθος τὰ φίλιστα ἡγνοικίας,

B. 6. Ἐπὶ τούτῳ] Forte, Ἐπὶ τούτῳ. Xyl. Mez. Reisk. ἐπὶ conjiciunt.

B. 11. θεραπεύσαι] Sumfi a D. et Xyl. θεραπεύειν præbet Mez. Vulgo deest.

ignoratio fere omnibus animi
 morbis accidit. Nam neque
 infanientes, neque libidinosi,
 neque injuste agentes peccare
 se putant: quidam etiam rem
 a se præclare tum geri censent.
 Nemo quidem febrem sanita-
 tis, aut tabem firmæ corporis
 affectionis, aut podagram ve-
 locitatis pedum, aut pallorem
 ruboris nomine afficit: animi
 excandescientiam multi forti-
 tudinis, amorem amicitiae, in-
 vidiam certaminis, metum
 cautionis tutæ, titulo donant.
 Inde fit, ut corpore male af-
 fecto medicos vocent, sen-

tientes quo remedio adversus
 quem morbum indigeant: a-
 nimo vitiat, fugiunt philoso-
 phos, quod quibus in rebus
 peccant, eas se recte gerere
 opinantur. Quam nos secuti
 rationem dicimus, lippitudi-
 nem infania levius esse ma-
 lum, et podagram phrenitide.
 Corpore enim ægrotans, sen-
 tit, et medicum invocat, ei-
 que oculum inungendum, ve-
 nam secandam, caput curan-
 dum præbet. At infanientem
 Agaven audis ob animi mor-
 bum etiam carissima non ag-
 noscere,

"Αγομεν ἐξ ὄρεως ἑλικά,
Νεότομον ἐπὶ μέλαθρα
Μακάριον θήραμα.

Καὶ γὰρ ὁ μὲν τὰ σῶματι νοσῶν, εὐθὺς ἐνδὺς καὶ καθεὶς
ἑαυτὸν εἰς τὸ κλινίδιον, ἡσυχίαν ἀγὰρ θεραπευόμενος· ἀν-
δὲ πρὸς μικρὸν ἐξάξει καὶ ἀφασκιστήσῃ τὸ σῶμα φλεβμο-
νῆς προαπεσέσης, εἰπὼν τις ἢ ὡρακαθημένων, πρῶτος

Μέν, ὃ ταλαίπωρ, ἀτρέμα σοῖς ἐν δεμνίοις,

ἐπέστησε καὶ κατέχευε. Οἱ δὲ ἐν ταῖς ψυχικαῖς πάθεσιν ὄν-
τες, τότε μάλιστα πρᾶξις, τότε ἥμισυ ἡσυχάζουσιν·
αἱ γὰρ ὁρμαὶ, ἢ πρᾶξεων ἀρχαί, τὰ δὲ πάθη, σφοδρό-
τιτες ὁρμῶν. Διὸ πλεονέχον ἡρεμεῖν οὐκ εἴωσι, ἀλλ'
ὅτε μάλιστα δεῖται μονῆς καὶ σιωπῆς καὶ ὑποστολῆς ὁ
ἄνθρωπος, τότε αὐτὸν εἰς ὑπαίθερον ἔλκεσι, τότε ὑπο-
καλύπτουσιν οἱ θυμοὶ, αἱ φιλονεικίαι, οἱ ἔρωτες, αἱ λύπαι,
πολλὰ καὶ ὁρᾶν ἄνομα καὶ ἀλλοτρίων ἀνάρμοστα τοῖς χει-
ρὶς ἀναγκαζόμενον.

C. 7. ἐξάξει] Immo ἐξαίξει.

C. 8. πρῶτος, Μέν] Ita distinxi cum Schott. et Xyl. ut est apud Eurip. Orest.

258. Vulgo, Πρῶτος μένε ὃ ταλαίπωρ ἀτρέμα σοῖς ἐν δεμνίοις.

C. 12. ἀρχαί] Dedi ex C. Vulgo, ἀρχή.

D. 2. μονῆς] Sic C. D. Mofc. 2. Vulgo, ὑπομονῆς.

*Ferimus e monte capreolum
Recens leniatum,
Prædam felicem.*

Etenim qui morbo corporis infestatur, is statim concedit seque in lectulum demittit, ibique quiete curationes sustinet: et sicubi inflammatione accidente nonnihil corpus se commoveat et exsiliat, aliquis eorum qui adsident, placide factus,

Mane tuis in stratis tranquille, miser,

inhibuerit atque detinuerit. Qui vero in morbis animi

funt, tunc maxime agunt, tunc minime quiescunt: incitationes enim animi, principia sunt agendi: morbi autem animi, sunt vehementiores ejus incitationes. Itaque quiescere eum non sinunt, sed quando maxime patientia, silentio, et quiete opus est homini, tunc eum sub dium protrahunt et detegunt iræ, studium contendendi, amores, offensæ, coguntque pro re nata multa facere inique et loqui inconvenienter.

δ'. Ὡς περ οὖν ὀπισφαλέτερος χειμῶν τῷ πλεῖν ἐν
 ἑὼντος, ὁ καλύων καθορμίσασθαι· ἔτι οἱ καὶ ψυχῶν
 χειμῶνες βαρύτεροι, γείλασθ' τὸν ἄνθρωπον ἐκ ἑὼντες,
 ὅς δ' ἐπιγῆσθαι τετραγμῶν τ' λοισμῶν· ἀλλὰ ἀκιδέρ-
 νητος καὶ ἀνερμάπιτος ἐν τετραχῇ καὶ πλάνῃ δρόμοις
 Ε ὀλεθρίοις καὶ ὠδύφοροις ἀγασαχιζόμενος εἰς πινυ-
 ἄμον φοβερὸν ὑξέπεσε, καὶ συνέτριψε τ' ἑαυτὸν βίον. Ὡς
 καὶ τέτοις χεῖρον νοσεῖν ταῖς ψυχῇς ἢ τοῖς σώμασιν· τοῖς
 μὲν γὰρ πάσχειν μόνον, τοῖς δὲ καὶ πάσχειν καὶ ποιεῖν κακῶς
 συμβέβηκε. Καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν τῶν παθῶν;
 αὐτὸς ὁ χαρὲς ὑπόμνησίς ὅστιν. Ὁρᾶτε τ' πολὺν καὶ
 παμμιγῇ τῶτον τ' ἐνταῦθα σινηραγμῶν καὶ κυκώμῶν
 ὄχλον περὶ τὸ βῆμα καὶ πρὸ ἀγροῦ; Οὐ γύσοντες ἔτοι-
 σι μεληλύθασιν πατέροις θεοῖς, ἐδὲ ὁμογνίων μετέξοντες ἱερῶν
 F Ἀλλήλοισι; ἐκ Ἀσκραίῳ Διὶ Λυδίων καρπῶν ἀπαρχὰς φέ-

E. 2. "Ὡς καὶ τέτοις] Subest quid vitii. D. Pol. Jannot. Codex Xyl. "Ὡς καὶ
 τέτρες διὰ ταῦτα. Latius patet corruptela: forte legendum, "Ἐτι δὲ καὶ
 ταύτην χεῖρον ν."

IV. Sicut ergo periculo-
 fior est tempestas quæ navim
 ad portum appellere non finit,
 quam quæ navigare prohi-
 bet: ita difficiliore sunt ani-
 mi tempestates, cohibere se ho-
 minem, et perturbatam ratio-
 nem placare ac sedare non fi-
 nientes; itaque gubernatore et
 retinaculis carens homo per
 tumultum vagumque errorem
 cursibus perniciosus et incertis
 quasi obtorto collo raptus,
 tandem in terribilem aliquem
 scopulum impingens naufra-
 gium facit, vitamque suam dis-
 perdit. Quapropter eo quo-

que præstat corpore quam ani-
 mo ægrotare: quod corpus
 tantum afficitur male, animus
 et afficitur male, et afficit.
 Et quid attinet multos animi
 morbos recensere? ipsum tem-
 poris punctum nos de re ad-
 monet. Videtis ingentem is-
 tam et promiscuam turbam
 hominum, quæ huc in forum
 et ad tribunal confluit? Non
 hi convenerunt ut Diis more
 majorum colendis rem sacram
 facerent, non ut gentilibus
 sacrificiis communicarent, non
 ut Jovi Ascræo Lydiorum
 fructuum primitias offerrent,

εσντες, ἐδὲ Διονύσω βεβακχευμένον θύαδλον ἱεραῖς νύξι
 καὶ κοινῶς ὀργιάζοντες κάμοις, ὅλλ' ὥσπερ ἐτησίῳις θεό-
 δοις ἀκμή νοσήματος ἐκτραχύνουσι τὴν οὐσίαν ὅπ' ἰδίας
 καὶ ἀγῶνας ἐμπροθέουσιν ἡκισιν ἐνθάδε συμβαλεῖν· τὸ
 δὲ τῷ παραγμάτων πλήθους ὥσπερ ῥομάτων ἀδελῶν,
 εἰς μίαν ἐμπέπληκεν ἀγῶν, καὶ φλεγμάνει καὶ σιυέρρωνεν
 ὀλλυύτων τε καὶ ὀλλυμένων. Ποίων τῶντα πυρετῷ ἔργα;
 ποίων ἠπιάλων; τίνας ἐντάσας, ἢ παρεμπιῶσας, ἢ δυσ-
 κρασία θερμῶν, ἢ ὑπέρχους ὑγρῶν; Ἄν ἐκάστην δίκην
 ὥσπερ ἄνθρωπον ἀνακρίνης, πόθεν πέφυκε, πόθεν ἦκει·
 τὸ μὲν θυμὸς αὐθάδης πεποίηκε, τὸ δὲ μανιώδης φιλονει-
 κία, τὸ δὲ ἀδίκος ὀπιθυμία.

F. 4. ἀκμή νοσήματος ἐκτραχύνουσι τὴν οὐσίαν] Locus mendosus, dissensu etiam codicum turbatus. Pro οὐσίαν dant ἁσίαν D. Mosc. 2. Codex Xyl. Mez. quod an melius sit vulgato, hic non est querendi locus. Ceterum Pol. Jannet, ἀκμὴν νοσήματος ἐκτραχύνουσαι, sensu certe necit locum.

non ut Baccho communibus per sacras noctes orgiis atque bacchationibus et comessationibus consecrarent libum: sed tanquam anniversariis circuitionibus vigor morbi exasperans Asiam huc eos coëgit, ut iudicia et contentiones, quibus certus dies est constitutus, hic peragant: multitudo autem causarum tanquam fluminum magnorum confertim in unum incidit forum, fervetque res, et commissa sunt

certamina perdentium et pereuntium. Quæ febres, qui epiali tale aliquid efficiant, quæ instantia aut illapsus aut mala temperies caloris, quæ abundantia humoris? Si ut homines, ita causam quoque et litem unamquamque examines, unde orta, unde profecta sit: invenies aliam a contumaci ira, aliam a furioso contendendi studio, aliam ab injusta cupiditate originem traxisse.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

PLUTARCHI

DE

GARRULITATE.

α'. **Δ**ΥΣΚΟΛΟΝ μὲν ἀναλαμβάνει θεράπευμα
καὶ χαλεπὸν ἢ φιλοσοφία τιῷ Ἀδολεσχίαν·
τὸ γὰρ φάρμακον αὐτῆς ὁ λόγος, ἀκρόντων ὅστιν· οἱ δ'
c ἀδολεχοι, ὅδδενός ἀκρόντων· αἰεὶ γὰρ λαλοῦσιν. Καὶ τὸτο
ἔχει πρῶτον κακὸν ἢ ἀσχημία, τιῷ ἀνηκούϊαν κωρότης

I. **S**ANE difficilem curatu
morbum philosophia
Garrulitatem fuscipit, mede-
rique ei conatur: nam ora-
tio, quæ adversus eum mor-
bum valet medicina, audien-

tium est: garruli vero nemi-
nem audiunt, semper loquun-
tur. Idque adeo primum ma-
li iis qui tacere nesciunt adest,
quod nihil audiunt. Est e-
nim ista impotentia quasi ul-

γὰρ αὐθαίρετός ἐστιν, ἀνθρώπων, οἷμα, μεμφομένων τιῶν φύσιν, ὅτι μίαν γλῶττιαν, δύο δ' ὦτα ἔχουσιν. Εἴωρ οὖν ὁ Εὐριπίδης καλῶς εἶπε πρὸς τὸν ἀσύνετον ἀκροατῶν,

Οὐκ ἂν δυνάμην μὴ εἰσόντα συμπλάναι,
Σοφὲς ἐπαντλῶν ἀνδρὶ μὴ σοφῶ λόγους·

δικαιότερον ἂν τις εἴποι πρὸς τὸν ἀδόλερον, μᾶλλον δὲ πρὸς τοῦ ἀδολέρου,

Οὐκ ἂν δυνάμην μὴ δεχόμενον συμπλάναι,
Σοφὲς ἐπαντλῶν ἀνδρὶ μὴ σοφῶ λόγους·

μᾶλλον δὲ πειαντλῶν λόγους ἀνθρώπων λαλῶντι μὲν πρὸς τοὺς οὐκ ἀκρόντας, μὴ ἀκρόντι δὲ τοῦ λαλούντων· ἢ γὰρ ἂν ἀκρόσητι βραχὺ, τῆς Ἀδολερχίας ὥσπερ ἄμπωτον λαβέσης τῆτο, ὡδὲ χρῆμα πολλαπλάσιον ἀνταποδίδωσι. Τιῶν μὲν γὰρ ἐν Ὀλυμπίᾳ τῶν ὑπὸ μιᾷ φωνῇ πολλὰς ἀντανακλάσεις ποιῶσαν, ἐπὶ τάρωνον καλῶσι· τῆς δ' Ἀδολερχίας ἂν ἐλάχιστος ἀψιγται λόγους, εὐθὺς ἀντιπεριιχεῖ,

Κινῶσα χορδὰς τὰς ἀκινήτους φρενῶν.

tro accita quædam furditas, hominum, ut apparet, naturam culpantium, quod unicam ea linguam, duas aures dedit. Ergo si Euripides recte dixit in auditorem stupidum,

Implere te nequeo capientem ego nihil,
Sapientia dicta infundens in fatuum virum:

meliori jure hoc in garrulum, aut potius de garrulo dixerit aliquis,

Implere te nihil admittentem ego nequeo,
Sapientia dicta infundens in fatuum virum:

aut verius circumfundens sermones homini loquenti ad non audientes, non audienti loquentes: quippe ut exiguum aliquid inaudiverit, id arreptum Garrulitas veluti æstus affluentis maris illico multiplicatum reddit. Porticum Olympiæ, quæ unam vocem multis reflexionibus resonat, Heptaphonum vocant, (id est Septivocem:) at garrulitas vel minima voce si tangitur, statim sonitus reddit varios,

Latmotas ante mentis commovens fides.

Μήποτε οὖν αὐτοῖς οὐκ εἰς τὴν ψυχὴν, ἀλλ' εἰς τὴν
 γλῶττιαν, ἢ ἀκοὴ συντέτθηται· διὸ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐμ-
 E μένουσιν οἱ λόγοι, τ' δὲ ἀδολέσχων διαρρέουσιν· εἴθ' ὥσπερ
 ἀγλαῖα, κενοὶ φρενῶν, ἢ χυ δὲ μετὰ φθείρασιν.

β'. Εἰ δ' οὖν δοκεῖ πάρος μιν εἰς ἐλλείψην, εἰ-
 παρὲν πρὸς τὸν ἀδολέσχον,

ὦ παῖ, σιώπα· πολλὰ ἔχ' ἡ σιγὴ καλὰ·

δύο δὲ τὰ πρῶτα καὶ μέγιστα, τὸ ἀκῆσαι καὶ ἀκῆσ-
 θῆναι· ὧν οὐδ' ἑτέρου τυχὴν ἐγγίνεται τοῖς ἀδολέχοις,
 ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν ἀποδυναστεύει.
 Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις νόσημασὶ τῆς ψυχῆς, οἷον φιλαργυ-
 F ρία, φιλοδοξία, φιληδονία, τὸ γυν τυχάνειν ὧν ἐφίενται,
 πείθει· τοῖς δ' ἀδολέχοις τὸτο συμβαίνει χαλεπώτα-
 τον· ἐπιθυμοῦντες γὰρ ἀκρατεῖς, οὐ τυχάνουσιν, ἀλλὰ
 πᾶς φεύγει πρὸς τοπάδιον· καὶ ἐν ἡμικυκλίῳ πνὶ κα-
 θεζόμενοι, καὶ πεπατῶντες ἐν τῷ αὐτῷ θεάσαντα προσ-
 φοιτῶντες, ταχέως ἀνάξουσιν αὐτοῖς παρεγδυῶσι. Καὶ κα-

Proinde in eam venire possis
 cogitationem, auditus forami-
 na garrulis non in animum,
 sed in linguam desinere; cum
 aliis perdurent auditæ voces,
 garrulis autem effluant, ac
 vasa tanquam mente vacua,
 sono plena, obambulent.

II. Si tamen videbitur ni-
 hil intentatum esse relinquen-
 dum, hoc dicamus ad garru-
 lum,

Sile puer, bona multa habet silentium:

duo autem hæc et prima et
 maxima, Audire, et Audiri:
 quorum neutrum contingit

garrulis, sed et eo ipso quod
 appetunt, infelicitèr, ac cum
 animi molestia excidunt. Nam
 reliquis quidem animi morbis,
 avaritiæ puta, ambitioni, vo-
 luptatum nimio studio, hoc
 saltem contingit, ut potiantur
 iis quæ appetiverunt: garru-
 lis hoc molestissimum accidit,
 quod auditores ab iis frustra
 expetuntur; quippe nemo non
 eos effuse fugit: ac, sive in se-
 micirculo sedentes, sive una
 ambulantes ubi vident garru-
 lum accedere, illico migratio-
 nem sibi ipsis indicunt. Et

θάπερ ὅταν ἐν συλλόγῳ πινὶ γένηται σιωπὴ, τὸν Ἑρμῆα
ἐπεισεληλυθέναι λέγουσιν, ὥτως ὅταν εἰς συμπόσιον ἢ συν-
έδριον γνωρίμων λάλῃ εἰσέλθῃ, πάντες ἀποσιωπῶσι, 501
μὴ βεβρόντοι λαβὼν ὡραζεῖν· ἀν δ' αὐτὸς ἀρξῆται
ἀγαίρειν τὸ τόμα,

Πρὸ χειμάτος, ὥς ἀνὰ ποντίαν ἄκραν βορέε πνέοντος,

ὑφορώμενοι σάλον ἢ ναυτίαν, ἔξανέστησαν. Ὅθεν αὐτοῖς
συμβάλλει μὴτε ὡρᾷ δεῖπνον συγκλήτων, μὴτε συσκή-
των τυγχάνειν περὶ ἡμῶν, ὅταν ὁδοιπορῶσιν ἢ πλέωσιν,
ἀλλ' ἀναγκαστῶν· περὶ σκεῖται γὰρ ἀπανταχῇ, τῇ ἱμα-
τίῳ ἀντιλαμβανόμενος, τῷ γενέει, τῷ πλεονεχῶν θυε-
κοπῶν τῇ χειρί.

— πόδες δὲ κεῖθι τιμιώτατοι,

καὶ τὸν Ἀρχίλοχον καὶ, ἢ Δία, καὶ τὸν σοφὸν Ἀριστο-
τέλειον. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνοχλούμενος ὑπὸ ἀδολέχρου
καὶ κοπιόμενος ἀτόποις ποσὶ διηγήμασι, πολλάκις αὐτῷ B

A. 4. ὥς ἀνὰ] ὥς τινα· supra p. 455. B.

A. 6. συγκλήτων] Forte συγκλίτων, ut D.

quemadmodum orto silentio
in colloctione aliqua, Mer-
curium aiunt subintrasse: ita
cum in confessum aut con-
vivium notorum garrulus ali-
quis se infert, omnes obticent,
quia ansam præbere loquendi
ei nolunt: et si ipse ultro his-
cit, illico universi digrediun-
tur, æstum et nauseam, veluti

*Borea circa maritimum promontorium
fremente,*

prævidentes. Quo fit, ut ne-
que in convivio una adeste

quisquam velit, neque nisi co-
actus contubernio eorum co-
mitatuque in itinere aut na-
vigatione utatur: adeo usque-
quaque urgent vestes prehen-
dendo, et barbam, ac manu
latus fodiendo. Qua in re
summus honor pedibus debetur,
secundum Archilochum: im-
mo autem de sapientissimi
Aristotelis sententia. Hic e-
nim a garrulo quodam vex-
atus et absurdis quibusdam
narrationibus exagitatus, sub-

λέγοντος, Οὐ θαυμαστὸν Ἀριστοτέλης; Οὐ τῷτο, φησὶ, θαυμαστὸν, ἄλλ' εἰ τις πόδας ἔχων σὲ ὑπομῖναι ἐτέρῳ δέ πνι τοῖστω μετὰ πολλὰς λόγους εἰπόντι, Κατηδολέσχῃκά σου, φιλόσοφε, Μὰ Δί', εἶπεν, ὃ γὰρ περσεῖχον. Καὶ γὰρ ἂν βιάσωνται λαλεῖν οἱ ἀδόλεσχοι, παρέδωκεν αὐτοῖς ἡ ψυχὴ τὰ ὦτα ἀειαντλεῖν ἔξωθεν, αὐτῇ δὲ ἐντὸς ἐτέρας πνὰς ἀναπύσσει καὶ διέξεισι πρὸς αὐτὴν φροντίδας. Ὅθεν ἔτε περσεχόντων, ἔτε πισθόντων ἀκροατῶν εὐπορεῖσι. Τῶν μὲν γὰρ πρὸς τοῖς σιωπῆσιν εὐκαταφόρων ἄγονον εἶναι τὸ σπέρμα λέγουσι· τῶν δ' ἀδόλεσχων ὁ λόγος, ἀτελής καὶ ἀκαρπὸς ὅστις.

γ'. Καὶ τοι γὰρ ὁδὸν ἔπας ἡ φύσις εὐερκῶς κεχαράκακε τῷ παρ' ἡμῖν ὡς πλὴν γλώτῃ, βαλομένη φρεσὶν πρὸ αὐτῆς τὰς ὁδόντας· ἢ, εἰ ἐντὸς κατετήνοντος ἡνία σιγαλέντα τῷ λογισμῷ μὴ ὑπακούῃ μηδὲ ἀνελήτῃ, δῆγμασιν αὐτῆς κατέχωμεν πλὴν ἀκα-

B. 6. λαλεῖν] ἀκέειν Schott. Jannot. Collat. Muret. Anon. T. V. B.

inde dicenti, *Nonne hoc mirum est, Aristoteles?* respondit, *Non profecto hoc est mirum, sed si quis pedibus praeditus te sustinet.* Aliique cuidam id genus homini post multa verba dicenti, *Molestus tibi mea loquacitate fui, philosopho:* *Non mehercle,* inquit, *non enim adverti animum.* Etenim garruli cum vi obtinuerunt ut dicant, animus audientis praebet iis aures extra circumfundendas vocibus, ipse interim alias intus secum explicat atque persequitur curas: itaque audientes neque

attendentes neque credentes umquam nanciscuntur. Qui in Venerem sunt proclives, eorum semen aiunt esse sterile: ita et garrulorum sermo imperfectus est atque inutilis.

III. At vero nullum nostrorum membrorum natura perinde atque linguam vallo coërcuit, positus ante eam praesidii loco dentibus: ut si ratione intus,

— *Resonantia fræna premente,*

obedire nolens profliret, moribus eam lancinantes, ejus compesceremus intemperan-

σίαν ἀμάθοντες. Ἀχαλίνων γὰρ ἔταμείων, ἐδ' οἰκη-
μάτων, ἀλλὰ τομάτων τὸ τέλος δυσίχθαι ὁ Εὐριπίδης
φασίν. Οἱ δ' οἰκημάτων μὲν ἀφάρων, καὶ βαλλαντίων
ἀδέσμων μηδὲν ὄφελος οἰόμενοι τοῖς κεκτημένοις (εἰ), το-
μασι δ' ἀκλείστοις καὶ ἀφάροις, ὥσπερ τὸ τῷ πόντῳ, διὰ
παντὸς ἔξω ῥέουσι χρωόμενοι, πάντων ἀτιμώτατον ἡγεῖσθαι
τὸν λόγον εἰκότασιν. Ὅθεν οὐδὲ πῖσιν ἔχουσιν, ἥς πᾶς
λόγος ἐφίεται· τὸ γὰρ οἰκῆιον αὐτῷ τέλος, τῷτ' ἐστὶ, πῖσιν
ἐπεργάσασθαι τοῖς ἀκούουσιν· ἀπιστοῦνται δ' οἱ λάλοι, καὶ
ἀληθεύουσιν. Ὡς γὰρ ὁ πονεὺς εἰς ἀγγεῖον κατακλει-
στὴς, τῷ μὲν μέτεω πλείων εὕρισκεται, τῇ δὲ χρεία
μοχθηρότερος· ἔτω λόγος εἰς ἀδόλερον ἐμπεσὼν ἄν-
θρωπον, πολὺ ποιεῖ ἢ ψεύδους ἐπίμετρον, ὥς ἀφαιρεί-
ται τι πῖσιν.

δ'. Ἐπιτόνῃ τὸ μέγεθος πᾶς ἀνθρώπου ἀδύμων
καὶ κόσμου φυλάττει· ἄν· μάλιστα γὰρ ὁμότοιχος μὲν ἢ

D. 11. ὁμότοιχος] ὁμοίτοιχος, Mez.

tiam. Non enim fera obici-
busve carentium penuum aut
conclavium, sed *oris effrænitis*
finem esse calamitatem, dixit
Euripides. Qui vero existi-
mant ædes foribus carentes,
et crumenam quæ claudi non
possit, nullo usui esse: ore in-
terim semper aperto semper
foras diffuentes, quo modo
Pontus per suum ostium sem-
per in Propontidem effluit, ii
videntur sermonem pro re
omnium abjectissima ducere.
Unde est, quod fides iis non

habetur: quam quidem om-
nis oratio expetit. Est enim
suus orationis finis, fidem fa-
cere audientibus: loquacibus,
ne si vera quidem dicant, fi-
des habetur. Nam sicut triti-
cum vasi inclusum, mensura
amplius reperitur, usu dete-
rius: sic loquacis hominis ser-
mo additamentum mendacii
largum habet, quod fidem ve-
ro derogat.

IV. Jam ebrietatem vere-
cundus quisque et modestus
vitat: nam, quod fert quo-

Ε ὄργῃ κατ' εἰς, ἡ δὲ μέδῃ σούουκος· μάλλον δὲ μα-
νία, τῷ μὲν χρόνῳ ἥτων, τῷ δ' ἐκασίῳ μείζων, ὅτι τὸ
αὐθαίρετον αὐτῇ πρῶτον. Τῆς δὲ μέδῃς ἔθεν ἔπειτα κα-
τηρευσιν ὡς τὸ πρὶ τῆς λόγους ἀκρατεῖς καὶ ἀόριστον.

Οἶνος γὰρ τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' αἰῶσαι,
καὶ δ' ἀπαλὸν γέλασαι, καὶ τ' ἐσχίσασθαι αἰῶσαι.

καὶ τοι τὸ δεινότατον, ὥδῃ καὶ γέλως καὶ ὄργῃσι· οὐδὲν
ἄχρι τέτων.

F. Καὶ τί ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἀρρήτων ἀμυνόν·

τὸτο ἤδη δεινὸν καὶ ὀπλύνδων. Καὶ μὴ ποτε τὸ ζι-
τῆδμον πρὸς τοῖς φιλοσόφοις λύων ὁ ποιητής, οἰνώσεως
καὶ μέδῃς ἀφ' ὅθεν ἐήρκεν· οἰνώσεως μὲν, ἀνεστὶν μέ-
δῃς δὲ, φλυαρίαν. Τὸ γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ τῷ νήφον-
τος, ὅτι τῆς γλώττης ὅτι τῷ μεθόντος, ὡς οἱ παρσι-
μαζόμενοι φασιν. Ὅθεν ὁ μὲν Βίας ἐν τινι πύτῳ σιωπῶν,

E. 1. μάλλον δὲ μαῖα—πρῶτον] Neque universe constat sibi sententia, neque
in ἐκασίῳ, a quo αὐθαίρετον non satis differt. Putem tale quid scrip-
tum fuisse, καὶ δὲ μαῖας ὄργῃ τῷ μὲν χρόνῳ ἥτων, τῷ δ' ἐκασίῳ μείζων
ὅτι τὸ αὐθαίρετον αὐτῇ πρῶτον.

F. 7. καὶ τοι—ἄχρι τέτων] Legendum καὶ τί τὸ δεινόν, ὥδῃ, καὶ γέλως, καὶ ὄργῃσι; οὐ-
δὲν ἄχρι τέτων. Vel καίτοι δεινὸν ἂν ἄχρι τέτων, ὥδῃ, καὶ γέλως, καὶ
ὄργῃσι. Ceterum ὥδῃ pro vulgato ὡς δὲ, recepi a D. Cod. Xyl. Mez.

rundam opinio, insanix comes
est ira, contubernalis ebrietas:
immo ut insanix cedit duratio-
ne, ita eam hoc superat, quod
ultro adsciscitur. At nullo
tantopere culpatur nomine e-
brietas, atque intemperantia,
et infinitate loquendi.

Nam vinum vel prudentem cantare
cogit,

Et tenerum ridere, pedesque inferre
choreis.

Et haecenus quidem nil est
noxium, cantus, risus, saltatio.
At vero proximum

Atque tacenda loqui, nec id nea dicere
dictis:

hoc vero jam noxium est et
cum periculo conjunctum.
Quid autem, si hoc sit a po-
eta propositum ad id quod
apud philosophos quaeritur sol-
vendum de vinolentia et e-
brietatis discrimine? ut vino-
lentia animi quandam re-
missionem et levitatem, ebrie-
tati futilitatem tribuerit. Quod
enim est in corde sobrii, id
est in lingua ebrii, ut prover-
bio fertur. Hinc Bias in quo-

καὶ σκαπτόμενος εἰς ἀδελτηρίαν ὑπὸ πινος ἀδολέρου,
 Καὶ τίς ἂν, ἔφη, δύνατο μωρὸς ὢν ἐν οἴῳ σιωπᾶν;
 Ἀθιύησι δὲ πῖς ἐπὶ τῶν ἀρεσβείας βασιλικούς, ἐφιλοτιμή-
 θη ἀποιδάζουσιν αὐτοῖς σιναγαγεῖν εἰς ταῦτό τῃς φιλο-
 σόφους· ἡρώων δὲ τῶν ἄλλων κοινολογία καὶ τὰς συμ-
 βολὰς ἀποδιδόντων, τῷ δὲ Ζιῶντος ἡσυχίαν ἄγοντος,
 φιλοφρονησάμενοι καὶ παροτρύνοντες οἱ ξένοι, Περὶ οὗ δὲ
 τίς ἡσυχία λέγειν, ἔφασαν, ὦ Ζιῶν, τῷ βασιλεῖ; Κα-
 κῆνος, Ἄλλο μὴ γὰρ, εἶπεν, ἢ ὅτι ἀρεσβύτης ὅστις ἐν
 Ἀθιύῃ, ὡς πῶς σιωπᾶν διδάμενος. Οὕτω π
 βαρὺ καὶ μυστηριώδες ἡ σιγή καὶ νηφάλιον· ἡ δὲ μέθη,
 χάλον· ἄνοιον γὰρ καὶ ὀλιγόφρον, ἀφ' οὗ τὸ καὶ πολύ-
 φωνον. Οἱ δὲ φιλόσοφοι, καὶ ὀριζόμενοι πῶς μέθῃ, λέ-
 γουσιν (εἰ) λήρησιν παρέσθιν· οὕτως οὐ φέρεται τὸ πίνειν,
 εἰ προσείη τῷ πίνειν τὸ σιωπᾶν· ἄλλ' ἡ μωρολογία μέ-
 θῃ ποιεῖ τὸ οἴνωσιν. Ὁ μὲν ἐν μεθύων, ληρεῖ πρὸ οἴνον·
 ὁ δ' ἀδολέρος, πανταχῶς ληρεῖ, ἐν ἀγορᾷ, ἐν θεάτρῳ,

dam convivio cum sibi tacenti
 a garrulo quodam stoliditas
 objiceretur: Quis vero, dixit,
 stultus inter pocula possit tace-
 re? Athenis autem quidam
 convivium regiis legatis præ-
 bens, operam dedit ut iis hoc
 cupientibus philosophos eo-
 dem conduceret: ibi cum re-
 liqui colloquio instituto ultro
 citroque pro sua quisque per-
 sona differuissent, Zenonem,
 qui tacitus se continebat, co-
 miter allocuti hospites cum
 salutassent poculo, De te vero,
 aiebant, quid dicemus regi?
 Respondit Zeno, Aliud nihil,

quam esse senem Athenis, qui
 inter pocula filere sciat. Adeo
 profundum quiddam, et arcani
 sacri simile, ac sobrium est
 silentium: at ebrietas loquax
 est: mente enim et prudentia
 vacat, ideoque vocalis est. Phi-
 losophi porro ebrietatem defi-
 nientes, vaniloquentiam in vi-
 no aiunt esse: ita potatio non
 culpatur, si conjunctum ei sit
 silentium: sed stulta loquela
 de vinolentia redigit ebrieta-
 tem. Enimvero ebrius in
 vino nugatur: garrulus ubi-
 que, in foro, in theatro, in
 ambulatione, interdiu, noctu:

ἐν ᾧ περὶ τῶν μετ' ἡμέραν, νύκτωρ· ἔτι δὲ θεραπεύων,
 τῆς νόσου βαρύτερος· συμπλέων, τῆς ναυτίας ἀηδέτε-
 ρος· ἐπιμῶν, τῷ ψέροντος ἐπαχθέτερος. Ἡδίων γέ τοι
 πονηροῖς ὁμιλῶσιν ὀπιδέξιοις, ἢ χρηστοῖς ἀδολέχοις. Ὁ
 μὲν γὰρ Σοφοκλῆες Νέστωρ, τὸ Αἴαντα τραχυνόμενον τῷ
 λόγῳ τραυνοῦν, ἡθικῶς τὸ τοῦτο εἰρηκεν,

Οὐ μέφομαί σε· δρῶν γὰρ εὖ, κακῶς λέγεις·

ὥς δὲ τὸν ἀδολέχῳ ἐχ' ἔπως ἐχρῆν, ἀλλὰ πᾶσαν
 ἔργα χάριν ἢ τὸ λόγων ἀκαμρία ἀφαιρείει καὶ σπόλλυσι.

Εἰ. Λυσίας πρὶν δίκῃ ἐχρῆν λόγον συγγραψάς· ἔδω-
 κεν· ὁ δὲ πολλάκις ἀναγνὼς, ἤκε ὥς τὸν Λυσίαν ἀθυ-
 μῶν καὶ λέγων, τὸ μὲν πρῶτον αὐτῷ διεξιόντι θαυμαστὸν
 φανύσκει τὸν λόγον, αὐτῇ δὲ καὶ τρίτον ἀναλαμβάνοντι,
 παντελῶς ἀμβλύνει καὶ ἀπορακτον· ὁ δὲ Λυσίας γελᾷ-
 σας, Τί οὖν, εἶπεν, ἐχ' ἅπαξ μέλλεις λέγειν αὐτὸν ὅτι
 τῷ δικαστῶν; Καὶ σιόπει τιμὴν Λυσίᾳ πειθῶ καὶ χάριν·
 καὶ κείνον γὰρ

ægrotum curans ipso morbo
 molestior est, una navigans
 quam nausea, laudans repre-
 hendente. Malunt etiam col-
 loqui cum pravis hominibus
 linguæ potentibus, quam cum
 bonis garrulis. Nestor So-
 phocleus Ajacem exasperatum
 verbis demitigans, morate hoc
 dixit,

*Non culpo te: maledicis enim, faciens
 bene.*

Adversus garrulum vero non
 sic sumus affecti, sed omnem
 factis initam gratiam dicto-
 rum importunitas corrumpit
 atque disperdit.

V. Reo cuidam Lyfias o-
 rationem a se conscriptam de-
 derat: eam cum ille sæpius
 relegisset, venit ad Lyfiam,
 moestusque significavit, sibi
 primum eam cognoscenti mi-
 rabilem visam fuisse, cum au-
 tem denuo atque tertium re-
 petiisset, prorsum enervatam
 et languidam. Lyfias vero
 ridens, *Quid, inquit, Nonne
 semel tantum apud iudices eras
 recitaturus?* Ac mihi Lyfiæ
 vim ad persuadendum venusta-
 temque considera: nam et
 hunc ego affirmo

Ἐγὼ φαμι ἰοπλοκάμων μοισᾶν εὖ λαχεῖν.

Τῶν δὲ πρὸς τῷ ποιητῷ λεγόμενων ἀληθέστατον ὅτι
μόνος Ὁμηρος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀψυχρίας πεινέ-
νεν, αἰεὶ χαμνὸς ὢν καὶ πρὸς χάριν ἀκμάζων· ἄλλ' ὅμως
εἰπὼν καὶ ἀναφωνήσας ἐκείνο πρὸς αὐτῷ, τὸ

— ἐχθρὸν δέ μοι ἐστίν

Αὐτῷ ἀριζήτως εἰρημέναι μυθολογεῖν,

φεύγει καὶ φοβεῖται τὸν ἐφεδρεύοντα παντὶ λόγῳ κόρον,
εἰς ἄλλα ἢ ἄλλων διηγήματα τιτὺ ἀκοὴν ἄγων, καὶ τῇ
χαμνότητι τιτὺ πλησμονῇ αὐτῆς ὀξυμυθούμενος. Οἱ
δὲ σπουδαῖοι δὴ περὶ τὰ ὦτα, ταῖς τραυτολογίαις ὥσπερ
παλίμψιστα ἀφαιολογούντες.

τ'. Τὸ τοίνυν πρῶτον ὑπομνήσκωμεν αὐτῶν, ὅτι
καθάπερ τὸν οἶνον ἡδονῆς ἕνεκα καὶ φιλοφροσύνης εὐ-
ρημένον, οἱ περισβιαζόμενοι πολὺν πίνειν καὶ ἄκρατον,
οἷος εἰς ἀηδίαν καὶ παροινίαν τέτθουσιν, ἔπω τὸν λόγον
ἡδίστον ὄντα καὶ φιλενδρωπότερον συμβόλαιον, οἱ χεῖρμενοι

E. 1. ὑπομνήσκωμεν] Sic C. Mosc. 1. 2. Vulgo, ὑπομνήσκωμεν.

E. 2. καθάπερ τὸν οἶνον] Sic Mosc. 1. 2. Vulgo, τὸν οἶνον καθάπερ.

*A Musis quæ violis caput
Redimunt probe ornatum fuisse.*

Inter ea autem quæ de Ho-
mero dicta sunt, hoc omnium
est verissimum, solum hunc
poëtam fastidia hominum evi-
tasse, novum semper et ad
captandum gratiam florentem:
et tamen hoc de sese pronun-
tians,

— Scilicet odi

*Res clare dictas verbosa iterare loquela,
fugit atque averfatur insidian-
tem cuivis sermoni fatietatem,
auditorum ad alias ex aliis nar-
rationes trahens, ac novitate*

fastidium amoliens. At gar-
ruli aures palimpsestorum in
morem iterationibus molestis
eorundem sermonum obtun-
dunt.

VI. Primum ergo id ejus
in mentem revocemus, quod
sicut nonnulli vinum volup-
tatis blandæque consuetudinis
gratia inventum, nimium alios
et merum bibere cogentes,
quosdam in tristitiam ac temu-
lentiam conjiciunt: ita sermo-
nem, cujus suavissimum est
et humanissimum commer-

κακῶς καὶ παρχειρώς, ἀπάνθρωπον ποιεῖσι καὶ ἀμικτον, οἷς οἶονται χαρίζεσθαι, λυποῦντες, καὶ ἀφ' ὧν θαυμάζονται, καταγελώμενοι, καὶ δι' ὧν φιλεῖσθαι, δυσχεραίνόμενοι. Ὡς περ οὖν ὁ τῷ κεσῶ τῆς ὁμιλῦνται, ἀποτρέφων καὶ ἀπελαύνων, ἀναφρέδιτος· οὕτως ὁ τῷ λόγῳ λυπῶν καὶ ἀπεχθανόμενος, ἀμουσὸς τις καὶ ἀτεχνὸς ὅστις.

ζ'. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων παθῶν καὶ νοσημάτων τὰ μὲν ὅστις ἐπικίνδυνα, τὰ δὲ μισητὰ, τὰ δὲ καταγέλαστα· τῇ δὲ Ἀδολεσχίᾳ πάντα συμβέβηκε· χλευάζοντα μὲν γὰρ ἐν ταῖς κοιναῖς διηγῆσεται, μισοῦνται δὲ διὰ τὰς τῶν κακῶν παροσαγγελίας, κινδυνεύει δὲ τῷ ἀπορρήτων μὴ κρατῶντες. Ὅθεν Ἀνάχαρσις ἐσταθεὶς παρὰ Σόλωνι, καὶ κοιμώμενος, ὥφθη τῷ μὴ ἀριστερὰν χεῖρα τοῖς μορίοις, τῷ δὲ δεξιᾷ τῷ στόματι παρσκειμένην ἔχον· ἐγκρατετέρου γὰρ ὤρετο χαλινὸν δεῖσθαι τῷ γλῶττι, ὁρθῶς οἰόμενος. Οὐ γὰρ ἂν τις ἐξαριθμήσασθαι ῥαδίως ἀνδρας ποσέτας ἀφροδισίων ἀκρεσίᾳ πεπωκότας, ὅσους πόλεις καὶ ἡγε-

cium, qui male eo ac temere utuntur, inhumanum, ac infociabilem reddunt, molestiaque afficiunt eos quibus se putant gratificari, et deridentur ab iis quibus se miros videri volunt, invisique eorum causa fiunt ob quæ se amari cupiunt. Itaque sicut a Venere alienus fit, qui cesso avertat atque abigat consuetos: ita Musarum expers inscitusque est, qui verbis molestiam exhibet ac se invisum reddit.

VII. Jam reliquorum vitia quædam cum periculo con-

juncta sint, alia odiosa, partim ridicula: omnia hæc Garulitati congruunt: subsannantur enim cum narrant communia: in odium incurrunt mala annunciantes: in periculum veniunt arcanorum incontinentes. Non abs re Anacharsis a Solone convivio exceptus, cum postea obdormivisset, conspectus est læva manu pudendis, dextra ori imposita: censuit namque, recteque censuit, linguam validiori coercendam fræno. Non enim facile tot viros numerare possis qui ob Veneream

μονίας λόγος ἔξενεχθεὶς ἀτόρρητος ἀναστάτης ἐποίησε. Σύλλας ἐπολιόρκει τὰς Ἀθίνας, οὐκ ἔχον χολιὸν ἐνδιατεῖναι χερόνιον πολὺν· ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἐπείγειν, ἥρπακτός μιν Ἀσίαν Μιθριδάτης, τὸ δὲ πρὸς Μάριον αὖθις ἐν Ῥώμῃ κρατύντων. Ἀλλὰ πρὸς τὴν πινῶν ἐπὶ κερεῖα ἀγλαυρομένην ὥς οὐ φυλάττεται τὸ Ἐπὶ ἀχαικόν, καὶ κινδυνεύει τὸ ἄστυ κατ' ἐκεῖνο ληφθῆναι τὸ μέρος, ἀκρόσσαντες οἱ κατόικοι πρὸς τὸν Σύλλαν ἔξηλθον. Ὁ δὲ εὐθὺς τὴν δύναμιν πρὸς αὐτὸν, πρὸς μέσας νύκτας εἰσάγαγε τὸ φάσμα, καὶ μικρὸν μὲν κατέσκαψεν τὴν πόλιν, ἐνέπλησε δὲ φόβον καὶ νεκρῶν, ὥστε τὴν Κεραμεϊκὴν ἀματι ρυῖναι. Χαλεπῶς δὲ πρὸς τὰς Ἀθηναίους ἔρχετο διὰ τὰς λόγους μᾶλλον ἢ ἀπὸ τὰ ἔργα· κακῶς γὰρ αὐτὸν ἔλεγον, καὶ τὴν Μετῆλαν, ἀναπιδόντες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ σκώπτοντες,

Συκάμινον ἔδ' ὁ Σύλλας, ἀλφίτῳ πεπασμένον,

καὶ τὰ αὐτὰ πολλὰ φλυαροῦντες, ἐπεσπύσαντο κεφοτάτῃ πρὸς αὐτὸν, λόγων, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, βαρυτά-

libidinem perierint, quot urbes et imperia secretum proditum evertit. Obsidebat Athenas Sylla, neque ei vacabat trahere obsidionem, alio urgente negotio: cum et Asiam subito cepisset Mithridates, et Mariana factio rursus Romae obtineret. Sed cum senes quidam in constina disputarent, Heptachalcum non teneri praefidio, ac periculum esse ne ea parte urbs caperetur: exploratores eum sermonem exceptum ad Syllam retulerunt. Sylla statim exercitum adduxit,

et circa mediam noctem in urbem perduxit: ac parum sane abfuit, quin Athenas solo aequaret: caedibus quidem et cadaveribus ita opplevit, ut Ceramicus sanguine fluxerit. Iratus autem Atheniensibus Sylla magis ob dicta quam ob facta erat: maledictis enim petierant ipsum et Metellam, exfilientes in muros, et convicia jactantes,

Morum farina conspersum Syllas sonat, et multa alia id genus nugantes, rei, ut Plato ait, levissimae, sermonis poenam gravissi-

τιω ζημίαν. Τὴν δὲ Ῥωμῶν πόλιν ἐκώλυσεν ἐλθόν-
 ταν γενέσθαι Νέρωνος ἀπαλλαγῆσαν, ἐνὸς ἀνδρὸς ἀδο-
 λεγία. Μία γὰρ ἡ νύξ μεθ' ἡν ἔδει τὸν τύραννον
 ἀπολωλέναι, παρεσκευασμένων ἀπάντων· ὁ δὲ μέλλων αὐ-
 τὸν ἀποκτινύναι πορβόρμος εἰς θέατρον, ἰδὼν τινα τῶν δε-
 δειμένων ὅτι θύεαις μέλλοντα προσάγει Νέρωνι, καὶ
 τὴν αὐτῇ τύχην ἀποδεδέμενον, ἐγγὺς προσῆλθεν αὐτῷ,
 καὶ προσεφθύρσας, Εὐχεσθαι, φησὶν, ὦ ἄνθρωπε, ἢ σήμε-
 ρον ἡμέραν παρελθεῖν μόνον, αὐρίον δὲ μοι εὐχαριτήσης.
 Ἀρπάσας οὖν τὸ ἀνιχθῆν ἐκείνος καὶ νοήσας, οἶμαι, ὅτι

Νήπιος ὃς τὰ ἔτοιμα λιπὼν, ἀνέτοιμα δύνει,

ἢ βεβαιοτέρην εἴλετο σωτηρίαν πρὸ τῆς δικαιοτέρας ἐμήνυσε
 καὶ τῷ Νέρωνι τῇ φωνῇ τῇ ἀνθρώπου. Καὶ κεῖνος εὐθὺς
 ἀνῆρπαστο, καὶ βάσανοι, καὶ πῦρ, καὶ μάστιγες ἐπ' αὐτὸν, ἀρ-
 νόμενον πρὸς τὴν ἀνάγκην ἀ χωρὶς ἀνάγκης ἐμήνυσε.

ἢ. Ζήνων δὲ ὁ φιλόσοφος, ἵνα μηδὲ ἄκοντος αὐτοῦ
 πρὸς αὐτὸν τῶν ἀπορρήτων ἐκδιδάσκοντων τὸ σῶμα ταῖς

nam sibi acciverunt. Ne
 Roma Nerone exonerata li-
 bertatem consequeretur, unius
 factum est hominis futilitate.
 Unica restabat nox, post quam
 pereundum fuerat tyranno,
 omnibus jam ad hoc instructis
 rebus. Qui autem eum erat
 interfector, in theatrum va-
 dens, conspicatus in foribus
 quendam vinctum qui ad Ne-
 ronem ducendus suam lamen-
 tabatur fortunam, prope acce-
 dens in aurem homini insusur-
 ravit, *Precare tantum ut hæc*
dies abeat, cras mihi ages

gratias. Is vero hoc oblique
 dictum arripuit, ac nimirum
 intelligens esse

*Stultum qui quærit certis incerta re-
 liētis:*

certiorem salutem justiori præ-
 tulit, Neronique vocem istam
 renunciavit. Ille ergo sta-
 tim arreptus est, et tormenta
 homini, ignes, ac flagella ad-
 hibita, neganti necessitate im-
 posita dicendi, quæ ante nulla
 re cogente prodiderat.

VIII. At Zeno philoso-
 phus, ne corpus necessitate
 expugnatum arcanum animi

ἀνάγκαις, ἀφραγὼν τ' ἑλῶται, προσέπλυσε τῷ τυ-
 ράνῳ. Καλὸν δὲ καὶ Λέαίνα τ' ἐγκρατείας ἔχει γέρας·
 ἑτάρεα τῇ περὶ Ἀρμόδιον ἦν καὶ Ἀριστογείτονα, καὶ τῆς
 ἐπὶ τῆς τυράννης σιωμοσίας ἐκοινώνει ταῖς ἐλπίσιν,
 ὡς γυνή· καὶ ᾧ αὕτη περὶ τ' καλὸν ἐκείνον ἐβάκχουσε
 κρατῆρα τῷ ἔρωτος, καὶ κατωργίατο ἀπὸ τῷ θεῷ τοῖς
 ἀπορήτοις. Ὡς οὖν ἐκείνοι πλάσαντες ἀνῆρέθησαν,
 ἀνακρινόμενη καὶ κελευομένη φράσαι τῆς ἐπὶ λανθάνουσαι,
 οὐκ ἔφρασεν, ἀλλ' ἐνεκαρτέρησεν, ἐπιδείξασα τῆς ἀν-
 δρας οὐδὲν ἀνάξιον ἑαυτῇ παθόναι, εἰ τοιαύτῃ ἠγάπη-
 σαν. Ἀθηναῖοι δὲ χαλκὴν ποιησάμενοι Λέαίναν, ἄλῳ-
 σον, ἐν πύλαις τ' ἀκροπόλεως ἀνέθηκαν, τῷ μὲν θυ-
 μοειδεῖ τῷ ζῶσι τὸ ἀήττητον αὐτῆς, τῷ δὲ ἀγλάῳ τὸ
 σιωπηλὸν καὶ μυστηριώδες ἐμφαίνοντες. Οὐδεὶς γὰρ οὕτω
 λόγος ὠφέλησε ῥηθεὶς, ὥς πολλοὶ σιωπηθέντες. Ἐπεὶ γὰρ
 εἰπεῖν ποτὲ τὸ σιγήεν, καὶ μὴν σιωπήσῃ γε τὸ λεχθέν,

ullum posset efferre, linguam
 dentibus abscissam in tyran-
 num exspuit. Præclarum e-
 tiam Leæna habet suæ taci-
 turnitatis præmium, amica
 Harmodii et Aristogitonis, et,
 ut mulier, in partem spei con-
 juratione in tyrannos concep-
 tæ venerat: nam et ipsa pul-
 chro illo Amoris cratere ebria
 bacchabatur, et propter deum
 illum arcanis his orgiis erat
 initiata. Postquam ergo illi,
 frustrante ipsos conatu, sunt
 interfecti, quæstioni subjecta,
 ac jussa indicium facere de
 adhuc ignoratis fociis, nihil

dixit, sed tormenta continen-
 ter pertulit: demonstrans ni-
 hil illos viros seipsis indignum
 admisisse, qui talem amassent
 mulierem. Athenienses au-
 tem æneam leænam lingua
 carentem fecerunt, inque fo-
 ribus arcis dedicaverunt, ira-
 cundia animalis pervicacitatem
 feminae, linguæ absentia taci-
 turnitatem et arcani continen-
 tiam significantes. Ete-
 nim nulla una ita oratio dicta
 profuit, ut multæ silentio
 pressæ: quippe quod tacitum
 est, aliquando tamen dici po-
 test; non item quod dictum

ἄλλ' ἐκκέχ' ἡ ἀπαπεροίτηκεν. Ὅθεν, οἶμαι, τῷ μὲν
λέγειν ἀνθρώπους, τῷ δὲ σιωπᾶν θεὸς διδασκάλους ἔχο-
μεν, ἐν τελεταῖς ἡ μυστηρίοις σιωπῇν ὠφθαλμοβάνοντες.
506 Ὁ δὲ ποιητὴς τὸν λογιώτατον Ὀδυσσεά, σιωπηλότερον
πεποίηκε, ἡ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὴν τροφόν.
Ἀκίβεις γὰρ λεγέσθης,

Ἐξω δ' ἥντε περ κρατερὴ δρυς, ἢ σίδηρος.

αὐτὸς δὲ τῇ Πηνελόπει ὠφθαλμοβάνοντα,

Θυμῷ μὲν γούωσαν εἶν' ἐλέμμε γυναικα,
Ὀφθαλμοὶ δ' ὥσπερ κέρα ἔτασαν ἢ σίδηρος,
Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισιν.—

οὕτω τὸ σῶμα μετὸν ἦν αὐτοῦ πανταχόθεν ἐγκρατείας, καὶ
B πάντα ἔχων ὁ λόγος εὐπείθῃ ἡ ὑποχείρια, προσέταπτε
τοῖς ὅμμασι μὴ δακρύειν, τῇ γλώττῃ μὴ φθέγγεσθαι, τῇ
καρδίᾳ μὴ τρέμειν μηδ' ὑλακτεῖν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα,

μέχρι τῶν ἀλόγων κινημάτων δῆκοντος τῷ λογισμῷ, καὶ

A. 9. σῶμα] Sic D. C. Colleg. Nov. Cod. Xyl. Collat. Muret. Schott. Jannot.
Anon. Mez. T. V. B. Vulgo, σῶμα.

est, taceri, cum jam effusum
ac diditum sit. Unde, puto,
est, quod loquendi magistros
habemus homines, tacendi
deos: adhibito ad sacrificia et
arcanos ritus silentio. Ho-
merus porro Ulyssii facundissi-
mo homini summam adscrip-
sit taciturnitatem: itemque
filio ejus, et uxori, et nutrici.
Audis enim dicentem hanc,

Hæc tacita ut ferrum vel quercus dura
tenebo.

Ipsæ autem Penelopæ adsi-
dens,

Uxoris lacrymas miseratus mente pu-
dica,

Intra palpebras seu cornu immota tene-
bat

Lumina, vel ferrum.—

adeo totum corpus plenum
gerens continentia, omniaque
rationi habens parentia et sub-
jecta, oculis imperavit fletu,
linguæ verbis, cordi tremore
et latratu abstinere.

Paruit extemplo menti cor plurima
passum:

usque ad brutos motus pene-
trante ratione, spiritumque et

τὸ πνεῦμα καὶ τὸ αἷμα πεποιημένους κατήκοον ἑαυτῷ καὶ
χειρῆτες. Τοῖστοι δὲ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἐταίρων· τὸ γὰρ ἐλ-
κομένους καὶ πρῶτον διζομένους ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος, μὴ
καταιπεῖν τοῦ Ὀδυσσεύς, μηδὲ δεῖξαι τὸ πεπυρακτωμέ-
νον ἐκείνο καὶ παρεσκευασμένον ὄργανον ὅππῃ τὸ ὄφθαλμόν,
ἀλλ' ὥμους ἐσθίεσθαι μᾶλλον ἢ φρεσὶ πῖ τῷ ἑσπέρῳ, c
ὑπερβολὴν ἐγκρατείας καὶ πίστεως ἐκ ἐκλείπειν. Ὅθεν
ὁ Πιπτακὸς οὐ κακῶς, τοῦ Αἰγυπτίου βασιλέως πέμψαν-
τος ἱερεῖον αὐτῷ, καὶ κελεύσαντος τὸ χάλλισον καὶ τὸ χεί-
ρισον ἔξελεῖν κρέας, ἐπέμψεν ἔξελόν τ' γλῶτταν, ὡς ὄρ-
γανον μὴ ἀγαθῶν, ὄργανον δὲ τῶν κακῶν τῶν μεγίστων εἶσαν.

θ'. Ἡ δ' Εὐριπίδειος Ἰνὸς, παρρησίαν ἀγεσάμεναι αὐτῆς, εἰδέναι φησὶ

Σιγᾶν θ' ὅπῃ δεῖ, καὶ λέγειν ἴν' ἀσφαλές.

Οἱ γὰρ εὐγενεὶς καὶ βασιλικὴς τῷ ὄντι παιδείας τυχόντες,
πρῶτον σιγᾶν, εἶτα λαλεῖν μακρόν. Ἀντίγονος οὖν

B. 7. ἐταίρων] Vera et antiqua hæc lectio Ald. Bas. Xyl. D. Mosc. 1. Colleg.
Nov. At Stephanus inexit ἐτέρων.

C. 2. ἐκλείπειν] Immo λέλοιπεν, vel ἀπολέλοιπεν cum Reiskio.

sanguinem sibi obedientem do-
mando adepti. Tales etiam
plerique fociorum Ulyssis fue-
runt: quod enim raptati, fo-
loque allisi a Cyclope Ulyf-
sem non prodiderunt, neque
ignitum illud, et ad oculum
eruumdum adornatum instru-
mentum indicaverunt, sed cru-
di vorari quam arcanum quic-
quam efferre maluerunt, ma-
joris fuit quam quæ excedi
posset continentiae ac fidei.
Proinde Pittacus recte, cum
ei hostiam misisset rex Ægyp-

ti, jussissetque optimam et
pessimam carnem eximere, ex-
emtam linguam ei misit: ut
cum bonorum, tum malorum
maximorum instrumentum.

IX. Ino autem Euripidea
libere sese prædicans, ait se
scire

*Tacereque in loco: et cum tutum est
loqui.*

qui enim generose, et re vera
regio more instituuntur, pri-
mum tacere, deinde loqui
discunt. Antigonus ille rex,

D ὁ βασιλεὺς ἐκείνῳ, ἐρωτήσαντ' αὐτὸν τῷ υἱῷ, πη-
 νίχα μέλλουσιν ἀναζευγνύειν, Τί δέδοικας, εἶπε, μὴ μώ-
 νος ἐκ ἀκούσης τ' σάλπιγξ; Οὐκ ἄρα φωνὴν ἐπίφειν
 ἀπόρρητον, ὥ τ' βασιλείαν ἀπολείπειν ἐμέλλεν· ἐδίδασκε
 μὲν ἂν αὐτὸν ἐγκρατῶς ἔχειν πρὸς τὰ τοιαῦτα καὶ πεφυ-
 λαγμύως. Μέτελλος δὲ ὁ γέρον ἑτέρῳ πιτοῖτο ἐρωτώ-
 μῳ ὅτι φρατέας, Εἰ, φησὶν, ὅμιλον τὸν χιτῶνα μοι
 σιυειδέναί τῷ τὸ ἀπόρρητον, ἀποδυσάμενος ἂν αὐτὸν
 ὅτι πῦρ ἔθηκα. Εὐμήνης δὲ ἀκούσας ἐπέρχεσθαι Κρατε-
 E ρῆν, ὅθεν τῷ φίλων ἔφρασεν, ἀλλ' ἐφύσατο Νεοπτό-
 λεμον· τίς γὰρ οἱ φρατῶτα κατεφρόνου, ἐκείνης
 δὲ καὶ τ' δόξαν ἐθαύμαζον, καὶ τ' ἀρετῇ ἠγάπων· ἔγνω
 δὲ ὅδεῖς ἄλλος, ἀλλὰ συμβαλόντες ἐκράτησαν, καὶ
 ἀπέκτειναν αὐτὸν ἀγνοοῦντες, καὶ νεκρὸν ἐπέγνωσαν. Οὕ-
 τως ἐφρατήγησεν ἡ σιωπὴ τ' ἀγῶνα, καὶ τηλικῶτον ἀντα-
 γωνιστὴν ἀπέκρυψεν ὥστε τὰς φίλῃς αὐτὸν μὴ πρῆπονίᾳ
 θαυμάζειν μᾶλλον ἢ μέμφεσθαι. Καὶν μέμφεται δὲ τις,

filio quærenti quando castra
 essent moturi, *Quid?* inquit,
metuis ne solus tu non audias
tubam? Ergo vocem ei arca-
 nam non credidit, quem erat
 regni hæredem habiturus?
 Immo autem docuit eum in
 talibus rebus continenter se et
 caute gerere. Metellus senex
 militiæ simile aliquid interro-
 gatus, *Si*, inquit, *scirem tuni-*
cam meam arcani mihi consci-
am, exutam profecto in ignem
abjicerem. Eumenes cum au-
 divisset Craterum adversus se
 cum copiis venire, nemini a-
 micorum rem aperuit, sed

Neoptolemum esse finxit:
 hunc enim milites Eumenis
 contemnebant, illius et glori-
 am admirabantur, et virtutem
 diligebant: rem ipsam, excep-
 to Eumene, norat nemo.
 Commissa igitur pugna vice-
 runt, Craterumque ignari in-
 terfecerunt, mortuumque de-
 mum agnoverunt. Ita taci-
 turnitas callide certamen hoc
 gessit, tantumque adversarium
 occultavit: atque adeo amici
 magis admirati sunt Eumenem
 qui non prædixisset, quam re-
 prehenderunt. Tametsi ut
 maxime culperis in tali casu,

ἐγκαλεῖσθαι βέλπιδόν ᾧ σωθέντα δι' ἀπίσταν, ἢ κατη-
γορεῖν σπολύμδον ἀφ' τοῦ πιτεῦσαι.

Ι. Τίς δὲ ὅλως ἑαυτῷ παρρησίαν σπολέλοιπε κατὰ F
τῷ μὴ σιωπήσαντος; εἰ γὰρ ἀγνοεῖσθαι τὸν λόγον ἔδει,
κακῶς ἐλέχθη πρὸς ἄλλον· εἰ δὲ ἀφείς ἐκ σεαυτοῦ
κατέχεις ἐν ἑτέρῳ τὸ σπορρητον, εἰς ἄλλοτερίαν πίπιν
καταπέφθικας, τὸ σεαυτοῦ πρὸς ἑμὸν· καὶ μὴ ἐκείνος
ὁμοίός σοι γένηται, δικαίως σπολώλας· ἀν δὲ βελτίων,
σώζη πρὸς ἀλόγως, ἕτερον εὐρὼν ὑπὲρ σεαυτοῦ πιστότε-
ρον. Ἀλλὰ φίλος ἔστος ἐμοί. Τέτῳ δὲ ἑτέρῳ τις, ὅ
πιτεῦσθαι καὶ ἔστος, ὡς ἐγὼ τέτῳ· καὶ ἐκείνος ἄλλῳ πάλιν·
εἴτα ἔστος ὅππῃ γινώσκω λαμβάνει καὶ πολλαπλασιασμόν,
ἐπιδόσης τῆς ἀκραιφνείας, ὁ λόγος. Ὡς γὰρ ἡ μονὰς οὐκ
ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὅρον, ἀλλ' ἀπᾶς τὸ ἐν μὲν, διὸ 507
κέκληται μονὰς· ἡ δὲ δυὰς ἀρχὴ διαφορᾶς ἀόριστος, ἐν-
θὺς γὰρ ἑαυτὴν ἐξίστησι, πρὸ διπλασιασμοῦ εἰς τὸ πλήθος

F. 1. ὅλως] Ita D. et Xyl. ex codice suo. C. ἄλλως. Mez. λάλως.
F. 7. ὑπὲρ σεαυτοῦ] Dedi ex Colleg. Nov. Vulgo, ὑπὲρ σεαυτόν.

præstat salvis rebus ob non
habitam fidem incusari, quam
eos accusare, quorum fidem
secutus perieris.

X. Omnino autem quo ore
objurgabis eum qui non ta-
cuit id, quod tu ei dixisti?
Si enim tacitum et ignoratum
oportuit, male alteri fuit indi-
catum: si vero rem arcanam
ex te dimittens in alio conti-
nere vis, jam tua prodita in
alius confugisti fidem: qui si
tui similis est, jure peris: si
melior, præter rationem ser-
varis, invento qui tibi sit

quam tu ipse fidelior. In-
quies, At meus est amicus
iste. Sane. Sed et hic ami-
cum habuerit, cui tantundem
credat, isque rursus alii; ita
deinceps incrementum facit
multiplicaturque continuata
incontinentia oratio. Quem-
admodum enim unitas non
egreditur suum terminum, sed
(quod et nominis ratio docet)
simpliciter unum manet: bi-
narius autem principium in-
finitum est diversitatis, qui
statim duplicando suam mutat
naturam, et ad multitudinem

πρεπομένη· ἔγω λόγος ἐν τῷ πρῶτῳ καταμύων, ἀπόρ-
ρητος ὡς ἀληθῶς ὅστιν· ἀν δ' εἰς ἕτερον ἐκβῆ, φήμης
ἔχει τάξιν. Ἐπεα γὰρ πειρθέντα φησὶν ὁ ποιητής· ἔτε
γὺ πῆλυόν ἐκ τῆς χειρῶν ἀφέντα ῥαδίον ὅστιν αὖτις κατα-
οχεῖν, ἔτε λόγον ἐκ τῷ τόματος πρεμύον, κρατῆσαι καὶ
συλλαβεῖν δυνατὸν, ἀλλὰ φέρεται

— λαίψηρὰ κυκλώσας πῆρα,

δὲ ἄλλων ὅπτι ἄλλης σιδνάμνος. Νεὸς μὲν γὰρ ἀρ-
παγείσης ὑπὸ πνεύματος ὀπιλαμβάνοντα, ἀπείρασι καὶ
B ἀγκύρεσι τὸ τάχος ἀμβλύνοντες· τῷ λόγῳ δὲ, ὥσπερ
ἐκ λιμνῶν ἐκδραμόντος, οὐκ ἔστιν ὄρμος, οὐδὲ ἀγκυ-
ροβόλιον, ἀλλὰ ψόφῳ πολλῷ καὶ ἡχῷ φερόμενος, πρὸς-
ἔρρηξε καὶ κατέδυσε εἰς μέγαν καὶ δεινὸν πῖνα, τὸν φλεγ-
ξάμενον, κίνδυνον.

Μικρὸν γὰρ ἐκ λαμπτήρος Ἰδαῖον λέπας
Πρήσειεν ἂν τις· καὶ πρὸς ἄνδρ' εἰπὼν ἕνα
Πύθοντ' ἂν ἄσοι πάντες——.

ια'. Ἡ Ῥωμῶν σύγκλητος ἀπορρητόν τινα βελὴν
ἐβελεύετο κατ' αὐτὴν ὅπτι πολλὰς ἡμέρας· ἀσάφειαν

vergit: sic sermo in primo
manens, vere arcanus est: si
ad alterum inferatur, jam fa-
mæ locum obtinet. Verba
enim alata vocat Homerus.
Nam neque avem e manibus
dimissam facile est de novo com-
prehendere: neque potest ser-
mo ex ore emissus rursus capi
et teneri: sed ab aliis ad alios
diditus,

Fertur rotans volucres alas impete.

Quippe navim a vento cor-
reptam funibus et anchoris
inhibent, ejusque velocitatem
frangunt: orationi tanquam

e portu semel egressæ nulla
statio, nullus anchoræ jactus
est reliquus: sed magno cum
sonitu et fragore vecta auto-
rem in grave magnumque ali-
quod conjicit ac demergit pe-
riculum.

*Namque exigua de lampade Idæum
nemo*

*Succendere possis: atque uni quod dix-
eris,*

*Facile hoc per civium aures ieverit om-
nium.*

XI. Romanus Senatus oc-
cultum quoddam consilium per
aliquot dies intra se agitave-
rat: cumque res ea multum

δὲ πολλὴν καὶ ὑπόνοιαν ἔχοντος τοῦ τραγικοῦ, γυνὴ δὲ
τάλλα σώφρων, γυνὴ δὲ, προσέκειτο τῷ ἑαυτῆς ἀνδρὶ,
λιπαρῶς δεομένη πύθεσθαι τὸ ἀπόρρητον ὅρκοι δὲ καὶ κα-
τάρα παρὰ σιωπῆς ἐγγιγνοντο, καὶ δάκρυα ποτνωμένης αὐ-
τῆς, ὡς πίπιν οὐκ ἐχέσης. Ὁ δὲ Ῥωμαῖος ἐξελέγξαι
βελόμημος αὐτῆς τὴν ἀβελτηρίαν, Νικᾶς, ὦ γύναι, εἶπεν,
ἀλλ' ἄκκε φοβερὸν τραγικὸν καὶ τεράστιον προσήγγελλαι
ᾧ ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἱερέων, κόρυδον ὥφθαι πετόμενον, κρέ-
νος ἔχοντα χρυσοῦν καὶ δόρυ σκεπτόμεθα δὴ τὸ τέρας
εἴτε χερσὶν εἴτε φαῦλόν ἐστι, καὶ σιωδιαπορῶν τῶν
μάντεσιν. ἀλλὰ σιώπα. Ταῦτα εἰπὼν, ὤχετο εἰς τὴν
ἀγορὴν ἡ δὲ τῶν θεραπαινίδων μίαν εὐθὺς ἐφελκυσσάμενη
τὴν ὁρμήν εἰσελθοῦσαν, ἔπαυσε τὸ γῆτος αὐτῆς, καὶ τὰς
τρίχας ἐσπάρειεν, Οἴμοι, λέγουσα, τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ πα-
τρὸς τί πεισόμεθα; βελόμη καὶ διδάσκουσα τὴν θερά-
παινιν εἰπεῖν, Τί γὰρ γέροντες; Ὡς δ' οὕτω πύθμενης διη-
γήσατο, καὶ προσέθηκε τὴν κοινὴν ἀπάσης ἀδολοχίας ἐπα-

obscuritatis haberet, variasque excitaret suspiciones quendam senatorum uxor, mulier alias pudica, sed tamen mulier, majorem in modum precibus instando urgebat, ut arcanum sibi aperiret: dejerans interim se silentio rem tecturam, et ni faceret, diris sese devovens execrationibus, flensque et quiritans fidem sibi non haberi. Ille ut stultitiæ eam suæ coargueret, *Vincis, ait, mea uxor: proinde audi terribilem rem atque prodigiosam: relatum ad nos est a sacerdotibus, cassitam visam esse vo-*

*lantem cum galea aurea et
hasta: de eo ostento una cum
auguribus deliberamus, et anxie
disquirimus, bonine an mali a-
liquid denunciet: tu vero tace.*
Hæc locutus, in forum pro-
cessit. At vero mulier ancil-
lam, quæ primum intraverat,
arripiens, pectus suum plan-
gens et crines scindens, *Eheu,*
inquit, *mi vir, mea patria,*
quid nobis fiet? volens do-
censque ancillam quærere,
Quidnam igitur evenit? An-
cilla, postquam interroganti
mulier rem narravit, addidit-
que communem omnis loqua-

δὲν, τὸ, Ταῦτα μηδενὶ φράσης, ἀλλὰ σιώπα· οὐ φθάνει
 τὸ θεραπαγνίδιον ἀποχωρῆσαι αὐτῆς, καὶ τῷ ὁμοδούλων εὐ-
 ρὺς ὑπὸ μάλιστα εἶδε γολάζουσιν, ἐμβάλλει τὸν λόγον·
 Ε ἰκέεινη δὲ τῷ ἐρασῇ παρὰ γυνομένην πρὸς αὐτήν, ἔφρα-
 σεν. Οὕτω δ' εἰς ἀγορὰν τῷ διηγήματος ἐκκυλισθέντος
 ὥστε παρδραμεῖν τῷ πλασάμηνον τὴν φήμην, ἀπαντήσας
 πρὸς αὐτῷ τῷ γνωρίμων, Ἀρτίως, εἶπεν, οἴκοθεν εἰς ἀγορὰν
 κατὰβαίνεις; Ἀρτίως, ἔφη ἰκέεινος. Οὐκοῦν ὁδὸν ἀκή-
 κοας; Γέγονε γάρ τι κακὸν ἄλλο; Κόρυδος ὥπληται πε-
 τόμηνος, κρέανος ἔχων χρυσουῖ καὶ δόρυ, καὶ μέλλουσι πρὸς
 τὰς σύγκλητον ἔχειν οἱ ἄρχοντες. Καὶ ἰκέεινος γελάσας,
 Εὖ τὸ τάχως, εἶπεν, ὦ γύναι, τὸ καὶ φράσαι με τῷ λό-
 γον εἰς ἀγορὰν παρίοντα. Τὰς μὲν οὖν ἄρχοντας ἐ-
 F τυχὼν ἀπήλλαξε τῆς παρεσχῆς· τὴν δὲ γυναῖκα πιμωρέ-
 μηνος, ὡς οἶκαδε εἰσῆλθεν, Ἀπώλεσάς με, εἶπεν, ὦ γύ-
 ναι· τὸ γὰρ ἀπόρρητον ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας πεφώρεται
 δεδημοσιωμῆδον· ὥστε μοι φρικτέον ὅτι τὴν πατρίδα διὰ
 τὴν σιωπὴν ἀκρεσίαν. Τρεπομένης δὲ πρὸς ἀρνήσιν αὐτῆς,

citatis claufulam, Cave ne cui
 hæc dixeris, et tace: vix dum
 a domina ut est digressa, una
 fervienti alteri, quam maxime
 videbat otiosam, narrationem
 injicit: illa amatori suo ad se
 venienti exponit. Hoc modo
 fabula in forum devoluta, ita
 ut præcurreret auctorem, qui-
 dam ad eum notus accurrit,
 et an recens domo adveniat
 quærit. Ait ille. Nihil ergo,
 inquit, novi inaudivisti? Quid,
 ait ille, an novi aliquid eve-
 nit? Tum alter, Cassita, in-
 quit, conspecta est volans, haf-

tata, aurea casside, ac de eo
 principes senatum habebunt of-
 tento. Ibi ridens iste, Laudo,
 ait, mulier, celeritatem tuam,
 qua factum est ut me in forum
 euntem sermo hic anteverteret.
 Proinde ad magistratum ac-
 cessit, eosque trepidatione libe-
 ravit. Ut autem mulierem ul-
 cisceretur, domum reversus,
 Perdidisti me, inquit, mulier:
 compertum est enim e domo mea
 in publicum elatum esse arca-
 num: itaque ob tuam inconti-
 nentiam solum mutare cogor.
 Euntique inficias, et dicenti,

καὶ λεγέσθης, Οὐ γὰρ τῶντα μὲν τριακοσίων ἡκιστα; Ποί-
ων, ἔφη, τριακοσίων; σὲ βιαζομένης, ἐπλάσάμην ἀπο-
πειρώμενος. Οὗτος μὲν οὖν ἀσφαλῶς πάνυ καὶ μετ' εὐ-
λαθείας, ὥσπερ εἰς ἀγγεῖον σαθρὸν, ἐκ οἴνου, οὐκ ἔλαιον,
ἀλλ' ὕδωρ ἐγχέας, ἐπέειρασε πλὴν γυναικᾶ. Φάβιος δὲ ⁵⁰³
ὁ Κάισαρος ἐταῖρος τῷ Σεβαστῷ, γέροντος ἤδη γερονό-
τος, ἀκέσας ὀδυρομένην πλὴν παρὰ τὸ οἶκον ἐρημίαν, καὶ ὅτι
τὴν μὲν δεῖν θυγατρὶδὸν αὐτῷ ἀπολωλότων, Ποσειδῆ δὲ,
ὅς ἐπὶ λοιπὸς ἔστιν, ἐκ ἀφροδολῆς πινος ἐν φυγῇ ὄντος,
ἀναγκάζεται τὸν τῆς γυναικὸς υἱὸν ἐπεισάγειν τῇ ἀφ-
ροδολῇ τῆς ἡγεμονίας, καὶ παρ' οὐκείρων καὶ βελούμενος ἐκ
τῆς ὑποφορίας ἀνακαλεῖσθαι τὸν θυγατρὶδὸν. Τῶντα ὁ
Φούβιος ἀκέσας ἐξέλεγε παρὰ πλὴν αὐτῷ γυναικᾶ,
παρὰ δὲ Λιβίαν ἐκείνη, Λιβία δὲ κατήφατο πικρῶς
Κάισαρος, εἰ πάλαι ταῦτα ἐγνωκὼς ἐ μεταπέμπεται
τὸν θυγατρὶδὸν, ἀλλ' εἰς ἔχθραν καὶ πόλεμον αὐτῷ ^B
τῷ ἀφροδόχῳ τὴν ἀρχὴν κατήγησιν. Ἐλθόντος ἔν ἑώθεν, ὡς

A. 1. Φάβιος] Mez. Φάβιος: atque ita res postulat et auctoritas Taciti Ann.
1, 5. Πάπλιος habent C. Colleg. Nov. Collat. Muret. Jun.

*Quasi vero tu non trecentesi-
mus ipse hæc audiveris? Quo-
modo, inquit, trecentesimus, qui
te urgente ut periculum face-
rem possesne audita reticere ist-
huc confinxerim? Atque hic
quidem mulieris suæ conti-
nentiam tuto et caute proba-
vit, veluti in vas fatiscens non
vinum aut oleum, sed aquam
infundens. Fulvius autem
amicus Augusti Cæsaris, cum
hunc deplorare audivisset do-
mus suæ solitudinem, quod
duobus e filia nepotibus mor-*

*te sublati, Postumio propter
calumniam in exilio vivente,
cogeretur privignum imperii
successorem relinquere, quan-
quam miseraretur, cuperetque
ex exilio nepotem revocare:
hæc cum audivisset Fulvius,
narravit uxori: uxor porro
Liviae indicavit: Livia acerbè
cum Augusto exposulavit,
quod jampridem hoc decreto,
nepotem non revocaret, sed
ipsam invisam imperii succes-
sori redderet. Mane cum pro
more ad Augustum venisset*

εἰώθει, τῷ Φελδίῳ πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντος Χαῖρε Καῖ-
σαρ, Ὑγίανε, εἶπε, Φέλδιε. Καὶ κείνος νοήσας ὥχετο
εὐρὺς ἀπὼν οἴκαδε, καὶ τὴν γυναῖκα μετὰ πεμφάμενος,
Ἐγνώκεν, ἔφη, Καῖσαρ ὅτι τὸ ἀπορρήτῳ σὺκ ἐσιώπησα·
καὶ ἀφ' οὗτο μέλλω ἀναιρεῖν ἐμαυτόν. Ἡ δὲ γυνή,
Διχαίως, εἶπεν, ὅτι μοι τοσούτον συνοικῶν χρόνον, οὐκ ἐγ-
γως οὐδ' ἐφύλαξω τὴν ἀκρυσίαν. Ἄλλ' ἔασον ἐμὲ περ-
τέρειαν. Καὶ λαβῶσα τὸ ξίφος, ἐαυτῇ πρηνεῖλε τῷ
ἀνδρὶ.

ιβ'. Ὅρθως οὖν Φιλιππίδης ὁ κωμωδοποιὸς, φιλο-
φρονεῖν τῷ βασιλέως αὐτὸν Λυσιμάχῃ πρὸς ἐαυτόν
καὶ λέγοντος, Τίνος σοι μεταδῶ τῷ ἐμῶν, Οὐ βέλει,
φησὶ, βασιλεῦ, πλὴν τῷ ἀπορρήτῳ. Τῇ δὲ Ἀδολεσ-
χίᾳ καὶ ἡ περὶ τὴν κακὸν σὺκ ἐλάττω πρὸς πολλὰ
γὰρ ἀκέρη θέλῃσιν, ἵνα πολλὰ λέγειν ἔχῃ καὶ μάλιστα
τὸς ἀπορρήτους καὶ κεκρυμμένους τῷ λόγῳ περὶόντες ἁ-
πλῶς καὶ ἀνεροβυνῶσιν, ὥσπερ ἔλλω παλαιὰν τινα φορ-

C. 4. πρὸς ἐαυτόν] Absq̃ a D. et Xyl. et forte delendum.

C. 10. φορτίαν] An φορτῆ, vel φορτῶν?

Fulvius, eumque salutasset, Augustus contra, *Sanam mentem, Fulvi*. Sensit rem Fulvius, rectaque domum reversus uxorem accivit, et, *Ani-*
madvertit, inquit, *Augustus* *arcanum me non reticuisse, id-*
eoque statui mortem mihi con-
sciscere. Cui uxor, *Merito*, *qui cum tandiu tecum vixeris,*
non senseris, neque vitaveris *meam futilitatem: sed me sine*
tibi præcedere. Simulque ar-
repto gladio se ante maritum occidit.

XII. Recte itaque Philippides comædiarum scriptor, amice eum compellanti Lyfimacho regi, ac quærenti, *Qua-*
nam mearum rerum vis te im-
pertiam? respondit, *Quacun-*
que volueris, o rex, dum modo *nullo arcano*. Præterea garrulitati malum hoc ipso non minus malo adest curiositas. Multa enim audire volunt garruli, ut multa habeant quæ dicant: ac maxime arcana et abscondita scrutantur atque investigant, futilitati tanquam ma-

πίων τῇ φλυαρίᾳ ὥσπερ ἰχθύες τῷ
 κρύσταλλον ἔτε κατέχεν ἔτε ἀφῆναι θέλει· μᾶλλον δὲ D
 ὥσπερ ἔρπετα τὰς ἀπορρήτους λόγους ἐγκολπισάμενοι καὶ
 συλλαβόντες, οὐ συγκερατῶσιν, ἀλλὰ ἀβιβρώσκονται
 ὑπὸ αὐτῶν. Τὰς μὲν γὰρ βελόνας φασὶ ῥήγνουσθαι
 πικτέσας, καὶ τὰς ἐχίδνας· οἱ δ' ἀπορρήτοι λόγοι τὰς
 μὴ στέροντες ἐκπίπτοντες ἀπολύεσι καὶ ἀβιβρώσκουσι.
 Σέλευκος ὁ Καλλίνικος, ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ
 πᾶν ἀποβαλὼν τὸ κράτος καὶ τὴν δύναμιν, αὐτῷ
 δὲ διεσπάρσας τὸ ἀσπίδιον, καὶ φυγὰς ἵππων μὲν τριῶν
 ἢ τεττάρων ἀνοδίαις καὶ πλάναις πολὺν δρόμον, ἥδη δὲ
 ἐνδεῖαν ἀπαγρεύων, ἐπαυλίας τινὲς προσῆλθε, καὶ τὸν δεσ-
 πότῳ αὐτὸν εὐρὼν καὶ τύχῳ, ἄρτον καὶ ὕδωρ ἤτησεν· E
 ὁ δὲ καὶ ταῦτα καὶ τῶν ἄλλων ὅσα παρῆν ἐν τῷ ἀγρῷ,
 δαψιλῶς ὑπεδίδως καὶ φιλοφρονέμενος, ἐγνώρισεν τὸ πρὸς
 ὅπον τῷ βασιλέως· καὶ εὐχαρῆς γενόμενος τῇ συμ-
 γίᾳ τῆς χειρὸς, οὐ κατέχευεν, ὅδ' ἐκ συνεψύσατο βελο-

D. 8. αὐτῷ δὲ] Revocavi ex Ald. Baf. Xyl. Mosc. 1. 2. Vulgo, —δύναμιν αὐτῷ,
 καὶ—.

teriem quandam obsoletam far-
 cinarum apponentes. Deinde
 sunt instar puerorum, qui gla-
 ciem neque tenere volunt ne-
 que dimittere: immo veluti
 serpentibus in sinum collectis,
 non continent, sed ab iis per-
 roduntur. Belonas pisces, et
 viperas partu rumpi aiunt.
 Arcana autem eos qui non
 continent, foras elapsa per-
 dunt. Seleucus Callinicus in
 pugna adversus Galatas, omni
 exercitu, omnibus copiis a-
 missis, abjecto diademate e-

ques tribus vel quatuor comi-
 tantibus profugit: et per avia
 longum iter vagatus, et jam-
 que animum ob inopiam de-
 spondens, ad casam quandam
 pervenit, ac cum forte fortuna
 in dominum ejus incidisset, pa-
 nem et aquam petiit: is non
 ista modo, sed et quæ alia ruri
 aderant liberaliter comiterque
 præbuit: cumque faciem regis
 agnovisset, non continuit se
 præ gaudio istius casus, ne-
 que cupientis latere regis dis-
 simulationem adjuvit: sed cum

μὴν λαμβάνειν, ἀλλ' ἄχρι τῆς ὁδοῦ προπέμψας, καὶ ἀπο-
 λυόμενος, Ὑρίαντι, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ Σέλδουκε. Κακεί-
 νος ἐκτείνας τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ προσελκόμενος ὡς φι-
 λήτων, ἔνευσεν ἐνὶ τῷ μετ' αὐτοῦ, ξίφει τὸ τεράχην ἀπο-
 κόψαι τὸ ἀνθρώπου.

Φθηγόμενος δ' ἄρα τῷ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.

Εἰ δὲ εἰσῆλθε τότε, καρτερήσας ὀλίγον χρόνον, εὐτυχί-
 σαντος ὑπερὸν τοῦ βασιλέως καὶ μεγάλῃ γενομένη, μείζο-
 νας ἀν, οἷμα, χάριτας ἐκομίσαστο ἀντὶ τῆς σωπῆς ἢ τῆς
 φιλοξενίας. Οὗτος μὲν οὖν ἀμωσγέπως ἔχε πρὸς φασιν τῆς
 ἀκрасίας, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν φιλοφροσύνην.

γ'. Οἱ δὲ πλείους τῶν ἀδολέσχων τοῦδε αἰτίαν ἔχον-
 τες ἀπολλύουσιν αὐτοὺς. Οἷον, ἐν κούρειᾳ πινὴ λόγων γινο-
 μένων πρὸς τῆς Διονυσίᾳ τυραννίδος, ὡς ἀδαμαντίνη καὶ
 ἀρρηκτός ἐστι, γελᾶσας ὁ κερεὺς, Ταῦτα ὑμᾶς, ἔφη, περὶ
 Διονυσίᾳ λέγειν, ἢ ἐγὼ παρ' ἡμέρας ὀλῆας ὅτι τῷ τερα-
 χῇ τὸ ξυρὸν ἔχω; Ταῦτα ἀκράσας ὁ Διονύσιος ἀνε-

ad viam usque deduxisset, et
 jam discederet, *Salve*, dixit, o
rex Seleuce. Tum rex por-
 recta dextra, eum ad se tra-
 hens veluti osculaturus, uni
 comitum innuit ut cervicem
 homini præcideret:

*Sic caput esset loquentis adhuc cum
 pulvere mistum:*

qui si tacuisset, et se aliquan-
 tulum repressisset, paulo post
 a rege rursus florente et opi-
 bus aucto maiorem, puto, pro
 silentio quam pro hospitalitate
 gratiam retulisset. Quanquam
 hic quidem utcunque suæ in-

VOL. III.

continentiæ excusationem ha-
 buit spem, et exhibitum offi-
 cium.

XIII. Plerique autem gar-
 rulorum etiam sine causa se-
 ipsos produnt. In tetrastichis
 quadam (ut exemplis res pa-
 tefiat) orto sermone de ty-
 rannide Dionysii, quod ea ad-
 amantina et inexpugnabilis ef-
 fet, tetrastichus ridens, *Hæccine*,
 inquit, *vos de Dionysio dicere*,
cujus ego cervici paucis itidem
interpositis diebus novaculam
adhibeo? Hæc cum ad Dio-
 nysium essent allata, hominem

E

σαύρωσεν αὐτόν. Ἐπεικῶς δὲ λάλον ὅτι τὸ τῷ κερῶν
γένος· οἱ γὰρ ἀδολερότατοι περσέεσι καὶ περσικαίεσσι,
ὥστε αὐτὰς ἀναπύμπλασθαι τῆς σινηθείας. Χαριέντως
γούν ὁ βασιλεὺς Ἀρχέλαος, ἀδολέροχ κερῶς περβαλόν-
τος αὐτῷ τὸ ὠμόλινον, καὶ πυθόμενος, Πῶς σε κείρω, βα-
σιλεῦ; Σιωπῶν, ἔφη. Κερεὺς δὲ καὶ τὸ ἐν Σικελίᾳ τῷ
Ἀθινάων μεγάλῳ κακοπερσίᾳ ἀπήγειλε, περσὸς
ἐν Πειραιῇ πυθόμενος οἰκέτη τινὸς τῷ ἀποδεσφαιόταν
ἐκείθεν· εἴτα ἀφείς τὸ ἐργαστήριον, εἰς ἄστυ σιυέτεινε
δρόμῳ,

Μή τις κῦδος ἄροιτο, —

τὸ λόγον εἰς τὴν πόλιν ἐμβαλὼν,

— ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.

Γενομένης δὲ ταραχῆς, ὥς εἰκός, εἰς ἐκκλησίαν ἀθροισ-
θεὶς ὁ δῆμος, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἐβάδιζε τὴν φήμης. Ἦγετο
ἐν ὁ κερεὺς καὶ ἀνεκρίνετο, μηδὲ τὸν νομα τῷ φέσαντος
εἰδώς, ἀλλ' εἰς ἀνώνυμον καὶ ἀγνωστον ἀναφέρων τὴν ἀρ-
χὴν περσῶπων. Ὀργὴ δὲ καὶ βοή τῷ θεάτρῳ, Βασί-

in crucem sustulit. Non au-
tem est abs re tonfores esse
loquaces: nam loquacissimi ad
eos confluunt iisque adsident,
ita ut consuetudinem garriendi
inde parent. Itaque eleganter
Archelaus rex garrulo ton-
fori, qui jam tectis linteo hu-
meris quærebat, *Quomodo te
tondebo, rex?* respondit, *Ta-
cens.* Sed et Atheniensium
magnam in Sicilia acceptam
cladem tonfor primus annun-
tiavit: qui cum de ea inau-
divisset in Peiræo ex inde fu-
ga elapsorum cujusdam servo,

statim officina relicta conten-
to cursu in Astu se proripuit,

Ne quis præriperet decus hoc, —

famam in urbem apportans,

— post ipse veniret.

Ibi orto, ut solet, tumultu,
populus in concionem col-
lectus, autorem rumoris quæ-
sivit. Adducitur ergo tonfor
ille, examinatur: qui sane e-
tiam nomen indicis ignorabat,
et principium rumoris spar-
si in ignotam ac nomine caren-
tem personam referebat. Ex-
inde fremitus et clamor in
theatro, *Torque et excrucia*

ἤξε καὶ τρέβλου τ' ἀλάστορα· πέπλασαι ταῦτα καὶ συν-
τέθειται· τίς δὲ ἄλλος ἤκουσε; τίς δὲ ἐπίστευσεν; Ἐκο-
μίσθην τροχῶς, κατετάθην ὁ ἄνθρωπος. Ἐν τῷ παρῆσαν
οἱ τ' συμφορὰν ἀπαγγέλλοντες, ἔξ αὐτῶ τῶ ἔργῳ ἀπα-
πεφύργητες. Ἐσπεδάσθισαν οὖν πάντες ἐπὶ τὰ οἰκῆα
πένθην, κατὰ λυγρόντες ἐν τῷ τροχῷ τὸν ἀθλίον ἐνδεδε-
μνόν. Ὅψι δὲ λυγροὶ ἦδη πρὸς ἑσπέραν, ἡρώτα τὸν
δημόσιον, εἰ καὶ παρὶ Νικίᾳ τῷ στρατηγῷ ὄν τροχὸν ἐπό-
λωλεν ἀκηκόασιν. Οὕτως ἀμαχὸν τι κακὸν καὶ ἀνεθέτη-
τον ἢ σωήθεια ποιεῖ τὴν ἀδολεσχίαν.

ιδ'. Κάποι γε ὥσπερ οἱ τὰ πικρὰ καὶ δυσώδη φάρ-
μακα πίνοντες δυσχεραίνουσι καὶ τὰς κύλικας, ὥτως οἱ τὰ
κακὰ πρὸς ἀγγέλλοντες, ὑπὸ τῶ ἀκουόντων δυσχε-
ραίνονται καὶ μισῶνται. Ὅθεν χαριέντως ὁ Σοφοκλῆς διη-
πόρηκεν,

Ἐν τοῖσιν ὡσὶν ἢ πρὶ τῇ ψυχῇ δάκνη;
Τί δαί; ῥυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην, ὅπη;
Ὁ δρῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὦτ' ἐγώ.

C. II. "Οθεν] Sic D. et Jannot. Vulgo, καίτοιγε.

D. I. ὅπη] ὅπη Schott. Jan. ut auctor dicti Sophocles Antig. 328.

*sclestum, qui isthæc finxit at-
que composuit: quis enim alius
audivit, quis credidit? Ad-
fertur rota, intenditur tonsor.
Sub hoc ipsum adsunt nuncii
calamitatis, qui ex ipsa clade
profugerant. Itaque omnes
dissipati singuli ad suos sunt
luctus, miserum tonsorem ro-
tæ illigatum relinquentes. At-
que is sero et jam sub vespere
solutus, e lictore quæ-
sivit, Audivissentne etiam de
Nicia duce exercitus, quo is
modo perierit. Adeo inex-*

pugnabile et inemendabile ma-
lum fit consuetudine garruli-
tas.

XIV. Et vero sicut qui
amara et male olentia medica-
menta biberunt, ipsa etiam o-
derunt pocula: sic qui mala
annunciant, auditoribus invisi
sunt. Sane Sophocles venus-
te istam dubitationem pro-
posuit,

*In mente numquam, vel morderis in au-
ribus?
Cur tu, dolor meus jam ubi fiet, rogas?
Facti auctor ægre menti facit, ego auri-
bus.*

Λυπεῖσσι δ' ἔν ὥσπερ οἱ δρῶντες, καὶ οἱ λέγοντες, ἀλλ' ὅμως
ἐν ἑπὶ γλώσσης ῥέουσιν ὀπίσθεσις, ὅδ' ἐκ κολασμός. Ἐν
Λακεδαίμονι δ' Χαλκιοίκου τὸ ἱερὸν ὤφθη σεσυλημένον,
καὶ κειμένη ἐνδον κενὴ λάγνος· ἦν ἔν Σπορία πολλῶν συν-
δεδραμηκῶτων· καὶ τις τῶ παρόντων, Εἰ βέλεσθε, εἶπεν,
ἐγὼ φράσω ὑμῖν ὅ μοι παράσταται πρὸς τὴν λάγνον· νομί-
ζω γάρ, ἔφη, τὸς ἱεροσύλους ὅτι τιλικῆτον εἰσελθεῖν κίν-
δυνον, κώνησον ἐμπιόντας, καὶ κομίζοντας οἶνον· ἵνα εἰ μὴ
αὐτοῖς λαθεῖν ἐγγένοιτο, τῷ ἀκρέτῳ ποθέντι σβέσαντες
καὶ ἀφελύσαντες τὸ φάρμακον, ἀπέλθοιεν ἀσφαλῶς· εἰδ'
ἀλίσκοιντο πρὸς τὴν βασάνων ὑπὸ τῷ φαρμάκῳ ῥα-
δίως καὶ ἀνωδύνως σποράνοιν. Ταῦτα ἐπὶ πάντος αὐτοῦ, τὸ
πρᾶγμα πλοκήν ἔχον καὶ πεινότητιν ποσαύτην, ἔχ' ὑπο-
νοῶντος, ἀλλ' εἰδότες ἐφάνετο· καὶ πεινῶντες αὐτὸν ἀνέ-
κριναν ἀλλαχόθεν ἄλλος, Τίς εἶ; καὶ τίς σε οἶδε; καὶ πό-
θεν ὀπίσταται ταῦτα; Καὶ τὸ πέρας ἐλεγχόμενος ἔπως,
ὡμολόγησεν εἰς τὴν τῶν ἱερουσῶν. Οἱ δὲ Ἰβυκὸν σποκ-

Nam molestia afficiunt ut ii
qui lædunt, ita etiam qui fac-
tum narrant. Sed tamen nul-
la est linguæ fluentis inhibi-
tio, nulla coercitio. Lace-
dæmone Minervæ Chalciæci
templum repertum est compi-
latum, intusque jacens inanis
lagenæ: ea de re cum inter
multos qui accurrerant dis-
quireretur, quidam e corona
hominum, Si vultis audire,
inquit, ego vobis exponam quid
mibi in mentem venerit de hac
lagenæ: existimo sacrilegos rem
aggressos ita periculosam, prius
cicutam bibisse, ac vinum sc-

cum attulisse; ut si fallerent,
epoto mero vim veneni dilue-
rent, incolumesque discederent:
si vero deprehenderentur, ante
tormenta facili et doloris va-
cua morte decederent. Hæc illo
fato, res tam intricata ac per-
plexæ, visa fuit non suspicantis
aliquid tale, sed scientis. Ita-
que circumfusi homini, alius
aliunde cœperunt interrogare,
Quis es? cuiusve notus? unde
istam habes cognita? denique
hoc modo examinatus, con-
fessus est se unum de istis
esse sacrilegis. Quid? qui
Ibycum interfecerant, nonne

τείναντες ἔχ' ἔπως ἐάλωσαν ἐν θεάτρῳ κακῆμυνοι; καὶ
 γεράνων παρὰ φανεισῶν, ἅμα γέλωτι πρὸς ἀλλήλους ψι-
 θυρίζοντες ὡς αἱ Ἰβύκε ἐκδιχοὶ πάρῃσιν. Ἀκέσαντες γὰρ
 οἱ καθεζόμενοι πλησίον, ἥδη πολὺν χρόνον τῷ Ἰβύκε ὄν-
 τος ἀφανῆς καὶ ζητημύνης, ἐπελάβοντο τὴ φωνῆς, καὶ προσ-
 ἠγγείλαν τοῖς ἀρχαῖσιν. Ἐλεγχθέντες δὲ ἔπαις, ἀπήχ-
 θισαν, ἔχ' ὑπὸ τῷ γεράνων κολαθέντες, ἀλλ' ὑπὸ τῷ
 510 αὐτῷ γλωσσαλγίας, ὥσπερ ἐριννύος ἢ ποινῆς, βιασθέντες
 ἐξαγορεύσαι τὸ φόνον. Ὡς γὰρ ἐν τῷ σώματι πρὸς τὰ
 πεπονητότα μέρη καὶ ἀλγούτα γίνεται φορεὰ καὶ ὅλη
 τῇ πλησίον, ἔπαις ἢ γλώττι τῇ ἀδολέσχων, αἰεὶ φλεβ-
 μονίῳ ἔχουσα καὶ σφυγμὸν, ἔλκει τι καὶ συνάγει τῇ
 ἀπορρήτων καὶ κεκρυμμένων ἐφ' ἑαυτῇ. Διὸ δαῖ πε-
 φράχθαι, καὶ τὸν λογισμὸν ὡς πρὸς βόλον, ἐμποδῶν
 αἰεὶ τῇ γλώττι κείμενον, ὅπως εἴν τὸ ρεῦμα καὶ τὸν ὀ-
 λισθὸν αὐτῆς· ἵνα μὴ τῇ χυμῶν ἀφρονέτεροι εἶναι

A. 8. κείμενον, ἐπισχεῖν] Videtur excidisse ἔχοντας, scriptumque fuisse—κείμενον
 ἔχοντας, ἐπισχεῖν.

eodem modo sunt deprehensi?
 Hi cum federent in theatro, ac
 forte tum grues essent con-
 spectæ, cum risu invicem sibi
 infufurraverunt, *Ibyci vindices*
adesse. Hanc vocem qui pro-
 prius affidebant, quod jam mul-
 to tempore nusquam apparens
 Ibycus desideraretur, excepe-
 runt, indiciumque de ea ad
 magistratum detulerunt. Ita
 illi facinoris comperti, ad sup-
 plicium abducti sunt, non a
 gruibus eo injuncto, sed a sua
 ipsorum linguæ impotentia,

tanquam Erynny quadam et
 ultrice Dira, coacti cædem
 prodere. Sicut enim in cor-
 pore ad male affectas et do-
 lore correptas partes feruntur
 atque vergunt quæ sunt in
 vicinia: sic loquacium lingua
 perpetuo inflammatione labo-
 rans atque palpitante, trahit
 et adducit ad se aliquid arca-
 norum et absconditorum. O-
 portet igitur eam obturatam
 habere, et ratione veluti ob-
 ice linguæ opposito identidem
 fluxum ejus lapsusque cohi-

δοκῶν, οὓς φασιν, ὅταν ὑπερβάλλωσιν ἐκ Κιλικίας
 τὸ Ταῦρον ἀετὶ ὄντα μετὸν, εἰς τὸ τόμα λαμβάνειν εὐ- B
 μέγηθι λίθον, ὥσπερ κλεῖθεον ἢ χαλινὸν ἐμβάλλοντάς
 τῇ φωνῇ, καὶ νυκτὸς οὕτως ὑπερφέρεσθαι λανθάνοντάς.

ΙΕ. Εἰ τίνιτι ἐριτό τις τὸν χάριτον ὅτις ὅτι καὶ τὸν
 ὑπερλέσταιον, ὁδὸς ἀν' ἄλλον εἴποι ἢ τὸ προδοτικῶ παρ-
 ελθόν. Εὐθυκράτης μὲν οὗν ἤρεψε τὴν οἰκίαν τοῖς ἐκ
 Μακεδονίας ξύλοις, ὥς φησι Δημοσθένης· Φιλοκράτης
 δὲ χρυσίον πολλὸν λαβὼν, πόρναις καὶ ἰχθύς ἠνέραζεν·
 Εὐφόρβω δὲ καὶ Φιλάγρῳ τοῖς Ἐρετρίαν προδοῦσι χά-
 ραν ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν. Ὁ δὲ ἀδόλεγχος ἀμειψόμενος ὅτι
 προδοτικῶς, καὶ ἀντιπαράφελτος, ἐχ' ἵππους ὁδὸς τείχεα C
 προδιδούς, ἀλλὰ λόγους ἐκφέρων ἀπορρήτους, ἐν δίκαις,
 ἐν γάσεσιν, ἐν ἀγαπολιτείαις, μηδενὸς αὐτῷ χάριν ἔχον-
 τος· ἀλλ' ἀν' αὐτὸς ἀκένηται, προσοφείλων χάριν. Ὡστε

B. 5. ἢ τὸν προδοτικῶν] ἢ abest in D. et Codice Xylandri: hic item vertit. Puto
 ἢ retinendum, ac subesse poetæ dictum, ut oratio arguit.

bere; ne stultiores anseribus videamur esse, quos aiunt cum e Cilicia transvolant Taurum montem aquilarum plenum, singulos recepto in os justæ magnitudinis lapide, quo tanquam fræno aut clauistro vocem compescant, ita noctu latentes tacite trajicere.

XV. Jam si quis quærat quisnam hominum pessimus atque perditissimus sit, nemo utique proditore omisso alium quenquam responderet. At enim Euthykrates domui suæ e Macedonicis lignis fastigium

imposuit, ut ait Demosthenes: Philocrates multo accepto argento scorta piscesque emit: Euphorbo et Philagro, qui Eretriam prodiderunt, agrum rex assignavit. Garrulus autem proditor est nullo conductus pretio, ultroque suam offert operam: non equos prodens, aut munitiones: sed arcana publicans dicta in judiciis, in seditionibus, in certaminibus de republica: nemine ipsi agente gratias, quas ipse ultro debet si audiatur. Ergo quod dictum est in eum

τὸ λελεγμῶνον πρὸς τὸν ἐκτὴ καὶ ἀκρίτως ἐκχέοντα τὰ
ἑαυτοῦ καὶ καταχαριζόμενον,

Οὗτοι φιλάνθρωπος σύ γ' ἐστ'· ἔχεις νόσον,
Χαίρεις διδῶς, —

ἐναρμότῃ καὶ πρὸς τὸν φλύαρον, Οὐ φίλος εἶ σύ
ταῦτα μινύων, ὅδ' εὖνυς· ἔχεις νόσον, χαίρεις λαλῶν
καὶ φλυαρῶν.

ἰγ'. Ταῦτα δὲ οὐ κατηγορίαν ἡγνέον, ἀλλ' ἰατρεί-
αν τῆς ἀδολεσχίας· ἥ γὰρ παθῶν κρίσις καὶ ἀσκήσις πει-
γνόμεθα, πρῶτον δὲ ἡ κρίσις ὅσιν. Οὐδεὶς γὰρ ἐτίθεται
φεύγειν καὶ ἀποτρέφειν τῆς ψυχῆς ὃ μὴ δυσχεραίνει.
Δυσχεραίνοντι δὲ τὰ πάθη, ὅταν τὰς βλάβας καὶ τὰς
ἀρχύνας τὰς ἀπ' αὐτῶν τῷ λόγῳ κατανοήσωμεν· ὥσπερ
νῦν κατανοῶμεν ὅτι τῶν ἀδολέσχων, ὅτι φιλεῖται βε-
λέμνοι μισοῦν· χαρίζεται γέροντες, ἐνοχλεῖται ἰαυ-
μάζεσθαι δοκοῦντες, καταγελῶνται· κερδαίνοντες ὁδῶν,

C. 7. Οὗτοι φιλάνθρωπος σύ γ' ἐστ'·] Ita dist' nxi ex Jannot. Vulgo, uno versu,
Οὐ φιλάνθρωπος σύ γ' ἐσσί. Pro σύ est τὸ apud Plutarch. Vit. Publi-
col. p. 105. B. ubi Epicharmo tribuitur.

qui temere et absque iudicio
sua profundebat ac donando
prodigebat,

*Non tu humanus es, vitio laboras; nam
gaudes dare.*

id etiam in garrulum com-
petit: Non amicus es, non
benevolus qui ista indicas:
morbo hoc laboras, quod gau-
des loquendo et nugando.

XVI. Verum hæc non ac-
cusandæ, sed curandæ sanan-
dæque Garrulitatis gratia dici
intelligendum est. Vitia e-
nim iudicio et exercitatione

cum vincantur, iudicium præ-
cedat oportet. Nemo enim se
adsuefacit ad vitandum et ex
animo evellendum ea quæ
molestæ ei non sunt. Invisa
autem nobis fiunt vitia, cum
ratione perspicimus, quæ dam-
na ea dent, quam adferant tur-
pitudinem. Quo modo nunc
cernimus, garrulos dum vo-
lunt amari, in odia incurrere:
dum gratificari, molestiam ad-
ferre: dum in admiratione ef-
se, rideri: nullo cum lucro
sumtus facere: injuria ami-

ἀναλίσκωσιν· ἀδικῶσι τὰς φίλους, ὠφελῶσι τὰς ἐχθρούς,
ἑαυτοὺς ὑπολλύουσιν. Ὡς τὸ τοῦ πρώτου ἴαμα καὶ φάρ-
μακόν ἐστι τῆς πάθους, ὃ τ' ἀπ' αὐτῶ γεννημένων ἀρχῶν
καὶ ὀδυνῶν ἐπιλογισμός.

ἡ'. Διότι δὲ χρητέον ἐπιλογισμῶ, τῷ τῷ εἰνα-
πίων, ἀκρόντας αἰεὶ καὶ μεμνημένους, καὶ πρὸς χεῖρα ἔχοντες
τὸ τῆς ἐχεμύχειας ἐγκώμια, καὶ τὸ σεμνὸν καὶ τὸ ἄγιον
καὶ τὸ μυστηριώδες τῆς σιωπῆς, καὶ ὅτι θαυμάζοντες μᾶλλον
καὶ ἀγαπῶνται καὶ σοφώτερι δοκοῦσι τῷ ἐξελίξων τέτων
καὶ φερόμενων, οἱ εὐργύλοι καὶ βραχυλόγροι, καὶ ὧν πο-
λὺς νῦν ἐν ὀλίγῃ λέξει συνέσταλται. Καὶ γὰρ Πλάτων
τὰς τοιαύτας ἐπαμνεῖ, δεινοῖς ἀκοντιστῶς εἰκένει λέγων, ἔλα
καὶ πυκνὰ καὶ συνετραμμένα φθεγγόμενος. Καὶ ὁ Λυκούργος
εἰς Τριτίῳ τὴν δεινότητα τὰς πολλὰς εὐθύς ἐκ
πάδων τῇ σιωπῇ πρίζων, συῶγε καὶ κατεπύκνω. Κα-
θάπερ γὰρ οἱ Κελτίβηρες ἐκ τῆς σιδήρου τὸ φόρμα ποι-

D. 9. ἀναλίσκωσιν] Sic D. Codex Xyl. Leonic. Jannot. Mez. Vulgo, κερδαί-
νοντες, ἢ δὲ ἀλίσκωσιν.

F. 5. ἐκ τῆς σιδήρου] Forte delendum ἐκ.

cos afficere, inimicis prodesse,
femetipfos pefundare. Itaque
primum hujus morbi reme-
dium est, ratiocinatio turpium
atque noxiarum quæ ab eo
proficiscuntur.

XVII. Secundo loco ra-
tiones sunt subducendæ eo-
rum, quæ a contraria virtute
veniunt, bonorum, semperque
audiendæ, memoriterque te-
nendæ et in promptu habendæ
sunt taciturnitatis ac silentii
laudes, eorumque majestas,
sanctimonia, ac cum sacris ar-
canis similitudo: et quod ma-

jori sunt in admiratione, ma-
gis cari sapientisque habentur
quam effrænes isti et concitati,
ii qui rotundi sunt ac brevilo-
quentes, et quorum in exigua
dictione multus inest sensus.
Nam et Plato hos laudat, si-
miles esse dicens peritorum
jaculatorum, dum crispa, ac
densa, inter seque convoluta
verba emittunt. Et Lycur-
gus cives statim a puero suos
silentio compescens, ad hujus-
modi contracte ac presse lo-
quendi peritiam condocfecit.
Etenim sicut Celtiberes ferro

ἔστιν, ὅταν κατορύξαντες εἰς τὴν γῆν τὸ πολὺ καὶ τὸ
 γαῖδες ἀποκαθάρῃσιν, ἕτως ὁ Λακωνικὸς λόγος ἐκ ἔχει
 φλοῖον, ἀλλ' εἰς αὐτὸ τὸ δραστήριον ἀφαρέσθαι τῆς περὶ
 διακόμιδος τομῆται· τὸ γὰρ ἀποφθεγματικὸν αὐτοῖς
 τῆτο, καὶ τὸ μετ' εὐφροφίας ὅξυ πρὸς τὰς ἀπαντήσεως,
 ἐκ τῆς πολλῆς περὶ γίνεται σιωπῆς. Καὶ δεῖ τὰ ποι-
 αῦτα μάλιστα τοῖς ἀδολέχοις προβάλλειν, ὅσῃν χάριν ἔχει
 καὶ δύναμιν· οἷον ὅτι τὸ, Λακεδαιμόνιοι Φιλίππῳ, Διο-
 νύσιος ἐν Κορίνθῳ. Καὶ πάλιν γράφαντος αὐτοῖς τῆς
 Φιλίππου, Αἰ ἐμβάλλω εἰς τὴν Λακωνικὴν, ἀναστάτης
 ὑμᾶς ποιήσω· ἀντέγραψαν, Αἴα. Δημητρεῖς δὲ τῆς βα-
 σιλέως ἀγανακτῆντος καὶ βοῶντος, Ἐνα πρὸς ἐμὲ Λα-
 κεδαιμόνιοι πρεσβυτέρῳ ἐπέμψαν· οὐ καταπλαγείς ὁ
 πρεσβυτῆς, Ἐνα, εἶπε, ποτὶ ἕνα. Θαυμάζονται δὲ
 καὶ τῆς παλαιῶν οἱ βραχυλόγοι. Καὶ τῷ ἱερῷ τῆς Πυ-
 θίας Ἀπόλλωνος, οὐ τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσεῖαν,
 οὐδὲ τῆς Πινδάρου παῖδας ἐπέγραψαν οἱ Ἀμφικτυόνες·

A. 2. προβάλλειν] Sumfi a D. Vulgo, προσβάλλειν.

A. 5. Αἰ] Ἄν Μοsc. I. 2. Colleg. Nov. Mox ἐμβάλλω Μοsc. I.

aciem soliditatemque parant,
 eo in terram defosso crassas
 terrestresque partes expurgan-
 do: ita Laconica oratio cortice
 carebat, et supervacaneorum
 remotione in efficacitatem co-
 acta acuebatur: quippe illa
 scite dicendi brevitās, et versa-
 tile in responsionibus acumen,
 multi erat silentii fructus. At-
 que id genus dicta maxime
 sunt loquacibus objicienda, ut
 sentiant quantum ea gratiæ
 habeant atque virium. Quale
 est, quod Philippo Lacedæ-

monii dixerunt, *Dionysius Co-
 rinthi*: et rursus cum Phi-
 lippus scripsisset, *Si in Laco-
 nicam impressionem fecero, ex-
 torres vos agam*: rescripse-
 runt, *Si*. Demetrio regi in-
 dignanti et clamitanti, *Unum
 ad me legatum misere Spar-
 tani?* nihil territus legatus
 respondit, *Unum ad unum*. In
 admiratione etiam de priscis
 sunt breviloquentes: et tem-
 plo Apollinis Pythii non Ili-
 adem aut Ulyssæam, neque
 Pindari Pæanes inscribere

Ἄλλὰ τὸ Γνώθι σαυτὸν, καὶ τὸ Μηδὲν ἄγαν, καὶ τὸ Ἐγ-
 γία, πάρα δ' ἄτα· θαυμάσαντες τῆς λέξεως τὸ εὐογ-
 κον καὶ τὸ λιτόν, ἐν βραχέϊ σφυρήλατον νοῦν ἀνεχούσης.
 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς οὐ φιλοσιμώτομ' ὅτι καὶ βραχυλόγος ἐν
 τοῖς χρησμοῖς; καὶ Λοξίας καλεῖται διὰ τὸ φεύγειν τ'
 Ἀδολεγίαν μᾶλλον ἢ τιτὴν ἀσάφειαν. Οἱ δὲ συμβολι-
 κῶς ἀνευ φωνῆς ἀ δεῖ φεράζοντες ὅκ' ἐπαινοῦνται καὶ
 θαυμάζοντ' ἀφ' αὐθέντος; Ὡς Ἡράκλειτος, ἀξιώντων
 αὐτὸν τῆς πολιτικῆς γνάμῃ πινὰ εἰπεῖν περὶ ὁμονοίας, c
 ἀναβάς ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ λαβὼν ψυχροῦ κύλικα, καὶ τ'
 ἀλφίτων ὀπιπάσας, καὶ τὰ γλήχωνι κινήσας, ἐκπιὼν
 ἀπῆλθεν· εἰδειξάμενος αὐτοῖς, ὅτι τὸ τοῖς τυχούσιν ἀρ-
 χεῖσθαι, καὶ μὴ δεῖσθαι τῆς πολυτελῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμο-
 νοίᾳ ἀφ' αὐτῆς τὰς πόλεις. Σκυλοῦρος δὲ καταλιπὼν
 ὀγδοήκοντα παῖδας ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς, ἤτησε δέσμιον
 δορατίων ὅτε ἀπέθνησκε, καὶ λαβόντα ἐκέλευσε κατα-
 θραῦσαι καὶ κατεάξαι σιωδεδεμένον καὶ ἀθρόαν· ὥς δ'

Amphictyones: sed *Nosce te-
 ipsum, Ne quid nimis, Sponde,
 praesto noxa*: admirati gravi-
 tatem tenuis sermonis, in tan-
 ta brevitate sensum quasi mal-
 leo ductum concludentis. An
 non ipse ille Deus in oraculis
 brevitati et compendio studet?
 et Loxias ideo vocatur, quod
 loquacitatem magis fugit quam
 obscuritatem? Nonne qui abs-
 que verbis aliquid per tessle-
 ram quandam significant, in
 admiratione sunt, magnisque
 feruntur laudibus? Ut He-
 raclitus, qui civibus postulan-

tibus ut aliquam de concordia
 sententiam diceret, consensu
 suggesto calicem aqua plenum
 sumfit, farinamque ei insper-
 sam cum pulegio agitasset, ea
 epota abiit: cum demonstrasset
 civibus, in pace et concordia
 conservari civitates, si con-
 tenti esse quibusvis, et non re-
 quirere sumtuosa cives nos-
 sent. Scilurus Scytharum rex
 octoginta filios jam moriturus
 adferre fasciculum hastilium
 iussit, eumque singulis ita ut
 erat colligatus confringendum
 dedit: cum autem quisque pro

ἀπείπον, αὐτὸς ἔλκων ἐν χαθ' ἐν, πάντα ῥαδίως δέκλασε·
 δ' ἢ συμφωνίαν αὐτῷ καὶ ἢ ὁμόνοιαν ἰσχυρὴν σποφάνων καὶ
 δυσκαθαίρετον, ἀσθενὲς δὲ ἢ ἀγάλυσιν καὶ οὐ μίνιμον.

ἦ. Εἰ δὲ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα συνεχῶς τις εἴποι
 καὶ ἀναλαμβάνοι, παύσαιτ' ἂν ἴσως ἡδόμενος τῷ φλυαρεῖν.
 Ἐμὲ δὲ κακῆινος ὁ οἰκέτης εὖ μάλα δυσωπεῖ, τὸ προσ-
 ἔχειν τῷ λόγῳ, καὶ κρατῖν παραιρέσεως, ἡλίκον ὅστιν
 εἰδυμένον. Πάπλιος Πείσων ὁ ῥήτωρ, μὴ βελόμενος
 ἐνοχλεῖσθαι, προσέταξε τοῖς οἰκέταις πρὸς τὰ ἐρωτώ-
 μενα λαλεῖν, καὶ μηδὲν πλέον. Εἶτα Κλώδιον ἄρχοντα
 δεξιώσασθαι βελόμενον, ἐκέλευσε κληθῆναι καὶ παρ-
 εσκευάσασθαι λαμπαρὰν, ὡς εἰκὸς, ἐτίασιν· ἐνστάσης δὲ τῆς
 ὥρας οἱ μὲν ἄλλοι πρῆσαν, ὁ δὲ Κλώδιος προσεδέχετο·
 καὶ πολλάκις ἔπεμψε τὸ εἰωθότα καλεῖν οἰκέτιν, ἐπιφό-
 μενον εἰ πρόσθιν· ὡς δὲ ἰὼ ἑσπέρα καὶ ἀπέγνωτο, Τί
 δέ, ἔφη πρὸς τὸν οἰκέτιν, ἐκάλεσας αὐτόν; Ἐγὼ γε,

se id se præstare posse negaret, ipse uno post alterum extracto hastili, omnia nullo negotio confregit: ostendens concordiam ipsos firmos et insuperabiles conservaturam, diffidio imbecilles et instabiles eorum res redditum iri.

XVIII. Si quis ergo hæc et similia horum continenter recitet atque repetat, opinor nugis gaudendi finem eum facturum. Mihi quidem etiam servus, de quo dicam, pudorem admodum incutit, consideranti quid rei sit rationi animum advertere, et institutum animi tenere. P. Piso

orator, ne interturbaretur, servis mandaverat ut tantum ad interrogata responderent, nihil præterea dicerent. Evenit, ut Clodium, qui tum magistratum gerebat, amicitiae gratia ad convivium, quod, ut moris erat, splendidum instruxerat, vocari juberet. Ut hora cœnæ appetiit, cum jam adessent reliqui convivæ, expectabatur Clodius: ac servum qui solebat convivas invitare, aliquoties misit Piso visum an veniret: vespere jam facto, cum adventus ejus desperaretur, *Quid, inquit Piso servo, an non invitavisti Clo-*

εἶπε· Διὰ τί ἔν σ' οὐκ ἀφῆλ'; Καλέϊνος, 'Οπὶ ἠρήσατο· Πῶς οὖν σ' οὐκ εὐθὺς ἔφρασας. 'Οπὶ τῷτό με σ' οὐκ ἠρώτησας. Οὕτως μὲν Ῥωμαϊκὸς οὐκέτις. 'Ο δὲ Ἀττικὸς ἐρεῖ τῷ δεσπότῃ σκιάπτων, ἐφ' οἷς γεγόνασιν αἱ ἀφ' αὐτοῦ λύσεις. Οὕτως μέγα πρὸς πάντα ὁ ἐθισμός 'ἐστι καὶ πρὸς τὰ γε ἡδὴ λέγωμεν.

Ιθ'. Οὐ γὰρ 'ἐστιν ὡς χαλινῶν ἐφαφαμύνεις, ὅπποτ' εἴναι πέν Ἀδολέσχῳ, ἀλλ' ἔδει δεῖ κρατῆσαι τῷ νοσήματος. Πρῶτον μὲν ἔν ταις τ' πέλας ἐρωτήσεων, σαυτὸν ἐθίζεσιωπᾶν, μέχρις ὅς πάντες ἀπείπων' τ' ἀποκρίσιν·

Οὐ γάρ τι βελῆς ταυτὸ καὶ δρόμῳ τέλος,

ὡς φησιν ὁ Σοφοκλῆς· Ὅδ' ἐγὼ φωνῆς καὶ ἀποκρίσεως· ἀλλ' ὁ καὶ μὲν, ἡ νίκη τῷ φθάσαντός 'ἐστιν, ἀνταῦθα δὲ, εἰ μὴ ἱκανῶς ἕτερος ἀποκρίνηται, καλῶς ἔχει συνεπαυέσθαι καὶ συνεπιψηφίσαντα, δόξαν εὐμνῆς ἀνθρώπου λαβεῖν· εἰ δὲ μὴ, τότε καὶ διδάσκει τὸ ἠγνοημένον, καὶ ἀναπληρῶσαι ὅ ἐλλείπον, ἀνεπίφθονον καὶ ἐκ ἀχμερὲν 'ἐστι.

dium? Etiam, respondit: Cur ergo non venit? Quia venturum se negavit: Cur id non statim dixisti? Quia de eo abs te non fui interrogatus. Hic est servus Romanus. At Atticus domino fodiens interim narrabit, quibus conditionibus pax fit facta. Tanta est in omnibus rebus vis consuetudinis. Ac de hac quidem jam nunc dicemus.

XIX. Non enim fræno injecto cohiberi Garrulitas, sed adsuëfaciendo morbo illo obfari potest. Primum itaque

ubi ex iis qui una sunt aliquid quæritur, tacere adsuëcito, donec omnes respondere abnuerint:

Curfus enim non finis idem, et consilii, ait Sophocles: neque vocis et responsi: quippe in cursu victoria est alios antevertentis: hic, si recte respondit aliquis, satis est collaudando et adstipulando candidi hominis opinionem reportasse: fin vero, tum et docere quod fuit ignoratum, et implere quod deerat, citra invidiam et importunitatem licet. Maxime au-

Μάλισα δὲ φυλάττωμεν ἑαυτὰς ὅπως μὴ ἑτέρω πινὸς ἐρω-
τηθέντος, αὐτοὶ προλαμβάνωμεν ὑποφθάνοντες τὴν ἀπό-
κρισιν. Ἴσως μὲν γὰρ, ὅθεν ἄλλο τι καλῶς ἔχον ὅστιν ἀ-
τηθέντος ἐπέρου, παρωσαμένης ἐκείνου, αὐτὰς ἐπαγ-
γέλλεσθαι· δόξομεν γὰρ ἅμα καὶ τῷτον ὡς παραχεῖν ὃ
ἀτεῖται μὴ δυνάμενον, καὶ ἐκείνον ὡς ἀτεῖν παρ' ὧν δύνα-
ται λαβεῖν, ὅκ' ὀπιτάμενον, ὀνειδίζειν· μάλισα δὲ ὕβριν
φέρει πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἢ τοιαύτη περπέτεια καὶ θρα-
σύτης. Συμμεφάνει γὰρ ὁ φθάνων ἐν τῇ ἀποκρίνασθαι
τὸν ἐρωτώμενον, τὸ, Τί τέττε δέη; καὶ, Τί ἕτος οἶδε;
Καμῖ παρόντος, πρὸς τῶν ὁδῶν δαῖ ἄλλον ἐρωτᾷ.
Καίτοι πολλάκις πινὰς ἐρωτῶμεν, οὐ τῷ λόγῳ δεόμενοι,
φωνῶν δὲ πῃ καὶ φιλοφροσύνῃ ἐκκαλέμενοι παρ'
αὐτῶν, καὶ προσαναγεῖν εἰς ὁμιλίαν ἐθέλοντες, ὡς Σω-
κράτης Θεάτητον καὶ Χαρμίδην. Ὁμοιον οὖν τῷ τὸν
ὑπ' ἑτέρου βεβλόμενον φιληθῆναι, προσδραμόντα φιλεῖν
αὐτὸν, ἢ τὸν ἑτέρῳ προσβλέποντα, μετατρέφειν εἰς ἑαυ-

tem attendamus nosmetipsos,
ne alio quodam interrogato,
ipsi occupemus respondere.
Fortasse enim ne alias quidem
convenit, ubi quid ab alio pe-
titur, nos, illo dimoto, a no-
bis hoc promittere: utrique
enim videbimur exprobrare,
alteri quod non possit præstare
quod poscitur, alteri quod nes-
ciat postulare inde, unde pos-
sit accipere. Maxime autem
in responsionibus hujusmodi
temeritas et audacia cum in-
juria conjuncta est. Nam qui
respondendo præcurrit eum

qui fuit interrogatus, simul
isthæc significat, *Quid attine-
bat ex isto quæri?* *Quid ille
novit?* *Me præsentem non debet
alius de hisce rebus interrogari.*
Atqui sæpenumero interroga-
mus, non quod responso no-
bis sit opus, sed quod vocem
aliquam, et comitatem eli-
cere, et ad colloquium addu-
cere interrogatum volumus:
ut Socrates Theætetum et
Charmidem. Ergo quale est
accurrere et osculari eum, qui
volebat osculum alius, aut in-
tuentis in alium oculos in se

τόν, τὸ περιλαμβάνειν τὰς ἀποκρίσεις, καὶ τὰ ὦτα με-
τάγειν, καὶ πῶς ἀφ' ἑνὸς ἔλκειν, καὶ ἀποστέφειν πρὸς
ἑαυτόν· ὅπου καὶ ἀπείπηται τὸν λόγον ὁ ἀντιθέτης, ὅτι-
c
χρόνα καλῶς ἔχει, καὶ πρὸς τὸ βεβημένον ἔρωτωντος
ἀρμολογίαν ὡς ὅτι κλησὶν ἀλλοτρίαν πῶς ἀποκρίσιν,
ἀντιθέτως καὶ κοσμίως ἀπαντᾷ. Καὶ γὰρ οἱ μὲν ἐρωτηθέντες
ἀν' σφαλῶσιν ἐν τῇ ἀποκρίσει, συγχύματος διχάσας
τυγχάνουσιν· ὁ δὲ ἀντιθέτης ὑφιστάμενος καὶ προλαμβάνων
τὸν λόγον, ἀντιθέτως μὲν ὅτι καὶ κατορθῶν, ἀφ' ἑνὸς δὲ,
παντοίᾳσι δὲ πᾶσι γένεσιν καὶ καταγέλασθαι.

κ'. Δεύτερον τοίνυν ἀσκήμα πρὸς τὰς ἰδίας ἀπο-
κρίσεις ὅτι, αἷς ἔχ' ἡκιστα δεῖ προσέχειν τὸν ἀδολέγον·
πρὸς τὸν μὲν, ἵνα μὴ λάθῃ τοῖς ὅτι γέλωτι καὶ ὕβρει
περικαλουμένοις εἰς λόγους αὐτὸν ἀποκρινόμενος μετὰ
D
ασυδοῦς. Ἐνιοὶ γὰρ οὐκ ἐν δέοις, ἀφ' ἑνὸς δὲ καὶ
παρὰ τὴν ἐνέχου συγγέντες πᾶσι ἐρωτήσεσιν, προσβάλλουσιν

C. 3. ἐπὶ κλησὶν] Mosc. 1. a correctore, D. integre. Vulgo, ἐπὶ κλησιν.

avertere; tale est occupare re-
sponsum, auresque et cogi-
tationes ab alio in se tradu-
cere: ubi etiam si is qui in-
terrogatus est respondere de-
treget, pulchrum est se con-
tinere, et ad voluntatem inter-
rogantis accommodato, tan-
quam in provocatione aliena,
responso modeste atque vere-
cunde occurrere. Etenim in-
terrogatus aliquis si non satis
commode respondeat, veniam
meretur ac consequitur: qui
ultro in se respondendi munus
alteri præreptum suscipit, is

cum bene se gerens molestiam
exhibet, tum aberrans gaudio
et risu omnium excipitur.

XX. Proxima condoc-
factio est, quæ ad nostras
ubi interrogati sumus perti-
net responsiones, ubi maxime
cavere debemus futilitatem:
primum quidem, ne per im-
prudenciam serio respondeamus
iis qui risus aut contumel-
iæ causa nos ad dicendum
provocant. Quidam enim nul-
lo usu exigente, joci tantum
et fallendi temporis gratia
compositas ab sese quæstiones

τοῖς τοιούτοις, καὶ ἀνακινῶσιν αὐτοῖς τὸν λῆρον· ὁ δὲ φου-
λάττωται, καὶ μὴ ταχὺ τῷ λόγῳ, μηδ' ὥσπερ χάριν
ἔχοντα ὀπιπιδᾶν, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τῷ πυθανομέ-
νῳ σκοπεῖν καὶ τὴν χεῖραν. Ὅταν δὲ φάνηται τῷ ὄντι
βελόμηνος μαθεῖν, ἐθιστέον ἐφιστάναί, καὶ ποιεῖν τι ἀξί-
λειμμα μεταξὺ τῆς ἐρωτήσεως καὶ τῆς ἀποκρίσεως· ἐν ᾧ
παραθεῖται μὲν ὁ ἐρωτῶν εἰ τι βούλεται δύναται, σκέψασ-
θαι δὲ αὐτὸς αἰεὶ ὅταν ἀποκρινεῖται, καὶ μὴ κατατρέχειν
μηδὲ καταχωννύειν τὴν ἐρώτησιν, ἐπὶ πυθανομήνῳις
πολλάκις ὑπὸ σπουδῆς, ἄλλας ἀντ' ἄλλων ἀποκρίσεις
διδόντα. Ἡ μὲν γὰρ Πυθία καὶ πρὸ ἐρωτήσεως αὐτῇ
χρησμός· εἴωθε πινὰς ἐκφέρειν· ὁ γὰρ θεὸς ᾧ λατρεύει,

Καὶ κωφῇ ξυνήσῃ, ἐν οὐ λαλέοντος ἀκούει.

Τὸν δὲ βελόμηνον ἐμμελῶς ἀποκρίνασθαι, δεῖ τὴν ἀξί-
νοιαν ἀναμείναν, καὶ τὴν παραίρεσιν ἀκριβῶς καταμα-
θεῖν τῷ πυθανομήνῳ· μὴ γένηται τὸ κατὰ τὴν παρημίαν,

Ἄμας ἀπήτην, οἱ δ' ἀπηρνήντο σκάφας.

ad garrulitatem proclivibus
proponunt, ut eos ad nuga-
dum pertrahant. Adhibenda
est hic cautio, ne celeriter ad
dicendum, ac veluti gratiam
agentes ob oblatam verba fa-
ciendi ansam profiliamus: sed
et mores interrogantis con-
sideremus, et usum loquendi.
Quod si videatur re vera vo-
luisse aliquid cognoscere, tum
continere nos discamus, et in-
ter interrogationem atque re-
sponsum aliquid interjicere
intervalli: ut et adjicere, si
quid libeat, possit is qui in-
terrogat: et interrogatus quid
respondendum sit dispicere, ne

raptim antevertat interrogan-
tem etiamnum, et, ut sæpe fit,
festinando diversum ab eo quod
quærebatur respondeat. Sane
Pythia etiam priusquam inter-
rogaretur aliquando oracula
edebat. Deus enim, cui ser-
vit,

*Mente videt muti sensa, exauditque ta-
centem.*

Qui vero concinne respon-
dere vult, ei accurate sen-
tentia et institutum interro-
gantis est percipiendum: ne
id eveniat, quod est in pro-
verbio,

*Ego postulabam rutra, sarcula hi ne-
gant.*

Ἄλλως δὲ τὸ λάβρον τῷτο καὶ πρὸς τὰς λόγους ὀξυ-
πεινον ἀνακρουτέον· ἵνα μὴ δοκῇ καθάπερ ῥεύμα τῇ
γλώττῃ πάλαι περιστάμενον, ἀσμένως ὑπὸ τῆς ἐρωτή-
σεως ἐξαίρεσθαι. Καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης ἔπως ἐκόλανε τὴν
δίψαν, οὐκ ἐφίεις ἑαυτῷ πίνειν μὴ γυμνάσιον, εἰ μὴ τὸν
πρῶτον ἐκχεῖν κἄδον ἀνιμήσας, ὅπως ἐήλθῃ τὸν ὅλον
καρὸν ἀναμύειν τὸ ἄλσος.

κα'. Ἐπὶ τοίνυν τρία γένη τῶν πρὸς τὰς ἐρωτήσεως
ἀποκρίσεων· τὸ μὲν, ἀναγκᾶν· τὸ δὲ, φιλάνθρωπον· τὸ
δὲ, περὶ αὐτόν. Οἷον περὶ μὲν πινὸς εἰ Σωκράτης ἔνδον, ὁ
μὲν ὥσπερ ἄκων καὶ ἀπερθέμενος, ἀποκρίνεσθαι τὸ, Οὐκ ἔν-
δον· ἐὰν δὲ βέλῃ λακωνίζειν, καὶ τὸ ἔνδον ἀφελὼν,
αὐτὸ μόνον φεγγάζεται τὴν ἀπόφασιν· ὡς ἐκείνοι,
Φιλίππου γράψαντος εἰ δέχονται τῇ πόλει αὐτόν, εἰς
χάρτιν ὈΥ μέγα γράψαντες ἀπέστειλαν. Ὁ δὲ φιαν-
θρωπότερον ἀποκρίνεται, Οὐκ ἔνδον, ἀλλ' ἐπὶ ταῖς τρα-

F. 6. ἐξαίρεσθαι] Forte ἐξαίρεσθαι. Jun. ἐξορμασθαι.

Alioquin etiam effusa illa ad
dicendum tanquam ab acri fa-
me proficiscens festinatio inhi-
benda est: ne videatur inter-
rogatione quasi fluxus qui-
dam linguam occupans nobis
volentibus eductus. Etenim
Socrates ita sitim reprimebat,
non permittens sibi ipsi uti a
gymnasio biberet ante, quam
primam urnam haustam effu-
disset; ut condoceretur bru-
tam animæ partem ad expec-
tandam loquendi opportuni-
tatem.

XXI. Proinde tria sunt ge-

nera respondendi ad interro-
gata: necessarium, come, su-
pervacaneum. Ponamus ex-
emplum. Interrogatus aliquis,
Intusne Socrates? tanquam
invitus et nihil quicquam ala-
cris respondebit, *Non est in-
tus*: aut si placuerit Sparta-
nos imitari, tantum hoc refe-
ret, *Non*: quomodo illi Phi-
lippo per epistolam sciscitanti
an se in urbem admitterent,
epistolam *Non* litteris mag-
nis inscriptis miserunt. Alius
humanius respondebit, *Non est
intus, sed in mensa*: addita-

πέζας· καὶ βέληται πορσεπιμετεῖσθαι· ξένους πινὰς ἐκῆι
 ἀναμύνων. Ὁ δὲ ἀετὶς καὶ ἀδολέσχης, ἂν γε δὴ τυ-
 B χῇ καὶ τὸν Κολοφώνιον ἀνεγνωκὼς Ἀντίμαχον, Οὐκ ἐν-
 δον, φησὶν, ἄλλ' ἐπὶ ταῖς τραπέζαις, ξένους ἀναμύνων
 Ἴωνας, ὡς ἔρ' ὧν αὐτῷ γέγραφεν Ἀλκιβιάδης πρὸς Μί-
 λητον ὦν, καὶ πρὸς Τισσαφέρνην ἀναγείνων, τῷ τῷ με-
 γάλου σατραπῆ βασιλέως, ὅς πάλα μὲν ἐβόηθει Λα-
 κεδαιμονίοις, νῦν δὲ πορσίζει δι' Ἀλκιβιάδην Ἀθη-
 ναίοις· ὁ γὰρ Ἀλκιβιάδης ἐπιθυμῶν κρατεῖν εἰς τὴν πα-
 τρίδα, τὸν Τισσαφέρνην μετατίθησι. Καὶ ὅλως τὴν ὀγ-
 δόην Θουκιδίδου κατατεινόμενος ἔρει, καὶ κατακλύσει τὴν
 C ἀνθρωπίνην, ἕως φθάσῃ καὶ Μίλητον ἐκπολεμώσασα,
 καὶ φυγαδεύσῃ τὸ δεύτερον Ἀλκιβιάδης. Μάλιστα δὲ
 πρὸς τῷτο δεῖ τιμὴν Ἀδολεσχίαν συνέχειν, ὥσπερ εἰς ἵχνος
 ἐμβιδάζοντα τὴν ἐρώτησιν, καὶ ὡς κέντρῳ καὶ ἀναθήματι
 τῇ χρείᾳ τῷ πνιθανομένῳ ἀναγείναι τὴν ἀποκρι-

B. 9. κατατεινόμενος] Sic A. D. Colleg. Nov. Mosc. 1. Vulgo, κατατεινόμενος.

menti quoque, si videbitur,
 loco, adjiciet, et ibi hospites
 quosdam praestolatur. Super-
 vacaneus autem ille et lo-
 quax, siquidem etiam forte
 Antimachum legerit Colo-
 phonium, sic respondebit, *Non
 est intus, sed ad mensas, hospites
 expectans Iones, pro quibus ad
 ipsum scripsit Alcibiades, apud
 Miletum degens cum Tisa-
 pherne satrapa regis Persiae,
 qui ante Lacedaemoniis, nunc
 propter Alcibiadem Athenien-
 sibus opitulatur: nam Alcibia-*

*des conficiendi in patriam redi-
 tus gratia Tissaphernem suis
 conciliat.* Denique contenta
 oratione totum octavum Thu-
 cydidis librum recitabit: eo-
 que auditorem proluet, donec
 et Miletus capiatur, et Alci-
 biades denuo in exilium aga-
 tur. Hoc loco maxime inhi-
 benda est garrulitas, ut inter-
 rogationis veluti vestigia re-
 spondendo sequaris, responsio-
 nemque interrogantis usu tan-
 quam centro et circino cir-
 cumscribas. Carneadem, cum

σιν. Καρνεάδην μὲν γὰρ, οὕτω μεγάλῳ ἔχοντα τιὸν δόξαν, ἐν τῷ γυμνασίῳ ἀφ' αὐτοῦ μέγας ὁ γυμνασίαρχος, ἐκέλευσεν ὑφείναι τὸ μέγεθος τῆς φωνῆς· ἡ δὲ γὰρ μεγαλοφωνότατος· εἰπόντος δὲ ἐκείνου, Δός μοι μέτρον φωνῆς, ἢ φαύλως ὑπέτυχε, Δίδωμι τὸν προσ-ἀφ' αὐτοῦ μέγας. Τῷ δὲ ἀποκρινομένῳ μέτρον ἔγω ἢ τῷ ἐρωτῶντος βέλῃσις.

κβ'. Καὶ μὲν ὡς ὁ Σωκράτης ἐκέλευε φυλάττειν τὰς σιτίων ὅσα μὴ πεινῶντας ἀναπέμψαι ἐσθίειν, καὶ τὰς πομάτων ὅσα πίνειν μὴ διψῶντας, οὕτω καὶ τὰς λόγων τὸν ἀδολόχῳ οἷς ἡδέεται μάλιστα καὶ κέχρηται κατὰ κόρον, τέττας φοβεῖσθαι, καὶ πρὸς τέττας ὑπερρέοντες ἀντιβάλλειν. Οἷον οἱ στρατιωτικοὶ πολέμων εἰσι διηγηματικοί· καὶ τὸν Νέστορα ὁ ποιητὴς τοιοῦτον εἰσάγει, τὰς αὐτῷ πολλάκις ἀριτείας καὶ πράξεις διηγούμενον. Ἐπεικῶς δὲ καὶ τοῖς πρὸς δίκας εὐτυχίσασιν, ἢ παρ' ἡγεμόσι καὶ βασιλεῦσιν ἀπροσδεκτικῶς εὐημερήσασιν, ὥς-

in gymnasio differeret, neque dum magnam sibi parasset gloriam, praefectus gymnasii, missus qui id nunciaret, iussit de vocis magnitudine (erat autem vocalissimus) aliquid remittere: cumque is peteret, ut sibi modus vocis ab eo daretur, non inepte subiecit praefectus, *Do tibi modi loco eum, quicum disputas*. Respondenti itidem modus sit voluntas interrogantis.

XXII. Porro autem sicut Socrates maxime ab iis abstinendum cibis aiebat, qui non esurientes ad edendum, et

potibus, qui non sitientes ad bibendum pelliciunt: sic et eos sermones ad garrulitatem proclivis maxime vitet, ad quos cum voluptate aliqua fertur, inque iis solet esse nimius: eosque occurrentes sibi aversetur. Puta, bellicosi multi sunt in bellis narrandis: talemque facit Homerus Nestorem, saepenumero sua praecleara recensentem facinora. Eodemque modo iis qui in iudicio causas obtinuerunt, aut praeter expectationem apud reges vel principes viros gratiosi fuerunt, veluti morbus

Ε περ νόσημά π, παρσώπει καὶ παρσολοιγῇ τὸ μεμνήσ-
θαι καὶ διηγέσθαι πολλάκις ὃν τρέπον εἰσῆλθον, παρσ-
ήχθησαν, ἠγωνίσαντο, διελέχθησαν, ἐξήλεγξαν ἀντι-
δίκους πινὰς ἢ κατηγόρους, ἐπηνέθησαν. Πολλῶ γὰρ
ὄσιν ἡ χαρὰ τῆς κωμικῆς ἐκείνης ἀγρυπνίας λαλίστερον,
ἀναρρίπτισσα πολλάκις ἑαυτῷ, καὶ πρὸς φρατον ποι-
ῶσα τοῖς διηγήμασιν. Ὅθεν ὀλισθηρὸν πρὸς τὰς τοι-
έτας τῆς λόγων εἶσιν ἐκ πάσης παρσάσεως. Οὐ γὰρ
μόνον

Ὅπερ τις ἀλγεῖ, κεῖθι καὶ τὴν χεῖρ' ἔχει,

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἠδὲ μόνον ἔχει τὴν φωνὴν ἐν ἑαυτῷ, καὶ
F πεινάγει τὴν γλῶττιν, ἐπαλείπει αἰετὶ τῇ μνήμῃ βελό-
μνον. Οὕτω καὶ τοῖς ἐρωτικοῖς ἢ πλείστη ἀφαιρέσις πρὸς
λόγους μνήμῃ πινὰ τῆς ἐρωτικῆς ἀναδιδόναι· οἱ γὰρ
καὶ μὴ πρὸς ἀνθρώπους, πρὸς ἀψυχα πρὸς αὐτῶν δια-
λέγονται,

Ὡς φιλότατη κλίνη·————

F. 6. Ὡς φιλότατη—δοκεῖς] Ita distinxī cum Xyl. et Salmaf. Pro vulgato ἢ sum-
fi ei ab A. D. marginibus C. et Mosc. 1. item Mez. et Salmaf. Pro
καὶ τῶν θεῶν malim K' εἰ τῶν θεῶν ut Reisk.

quidam incidit atque comita-
tur, quod sæpenumero me-
morant narrantque, quo modo
ingressi, adducti sint, certave-
rint, differuerint, actores aut
adversarios aliquos redargue-
rint, laudem retulerint. Est
enim gaudium longe comica
illa vigilia loquacius, subinde
seipsum exsuscitans, et nar-
rando innovans. Itaque pro-
clives ad hujusmodi sermones
quavis data ansa feruntur.
Non enim tantummodo

*Ubi dolor urget aliquem, ibi manum
tenet,*

sed et delectatio vocem in se
habet, secumque linguam cir-
cumducit, semper cupiens me-
moriā ea fulcire. Ita et a-
mantes plerumque in eo occu-
patos videas, ut sermone ali-
quo memoriā eorum quæ
amant repræsentent: de qui-
bus si non cum hominibus,
saltem cum rebus animæ ex-
pertibus colloquuntur: ut,

O sponda mi carissima:—

καὶ

Βακχίς θεόν σ' ἐνόμισεν, εὐδαῖμον λύχνη·
Καὶ τ' θεῶν μέγιστος, εἴ ταύτῃ δοκεῖς.

Ἐπὶ μὲ οὖν ἀτεχνῶς ἡ λολὴ γάθμῃ πρὸς τὰς λόγους ἀδολεχρός· οὐ μὲν ἄλλὰ μᾶλλον ἐτέρων ἐτέροις περὶ-
πεπονθώς, ὀφείλει τέττας φυλάττεσθαι, καὶ ἀνέχειν ἑαυ-
τὸν ἀπὸ τέτων καὶ ἀνακρῆναι, ὥς πορρωτάτω πρῶτα-
γεῖν καὶ ἀπομνησθῆναι ἀεὶ δι' ἡδονὴν δυναμύων. Τὸ δ'
αὐτὸ τέττο καὶ πρὸς τὰς λόγους ἐκείνας πεπόνθασιν ἐν οἷς
κατ' ἐμπειρίαν ἢ ἔξιν πινὰ τῶν ἄλλων ἀφάφειν νομί-
ζουσι. Φίλαυτος γὰρ ὢν καὶ φιλόδοξος ὁ ποιῆτος,

Νέμει τὸ πλεῖστον ἡμέρας τέττω μέρος,
Ἴν' αὐτὸς αὐτῇ τυγχάνῃ κράτιστος ὦν.

ἐν ἱστορίαις, ὁ ἀναγνωστικός· ἐν τεχνολογίαις, ὁ γραμμα-
πικός· ἐν διηγήμασι ξενικοῖς, ὁ πολλὴν χρόνον ἐπελη-
λυθώς καὶ πεπλανημένος. Ὡστε καὶ ταῦτα δεῖ φυλάτ-
τεσθαι· δελεαζομένη γὰρ ἔστω αὐτῶς ἡ Ἀδολεχρία,
καθάπερ ζῶν ὅππῃ νομᾶς σωήσεις πρῶτοι. Θαυμαστὸς

et,

*Lucerna beata, Bacchis te deum putat:
Eique si videre, dierum es maximus.*

Nimirum autem garrulus est ubi ad verba venit, alba, (quod dicitur proverbio,) amuffis: et tamen alius ad aliud sermonis genus cum sit propensior, id ipsum potissimum vitare, ab eoque se abstinere et revellere debet: qui hoc eum quam longissime provehere, et ob voluptatem prolixum in loquendo facere possit. Eodem modo affici solent sermonibus de eo rerum

genere, in quo ob peritiam habitumve aliquem aliis se praestare censent. Sui enim, et gloriae studiosi tales homines, quisque

*Partem diei tribuit maximam huic rei,
In qua praestare novit ipse se sibi.*

sic qui multae lectionis est, historias: grammaticus, artificia sermonis: peregrinas res, qui multum terrae pervagatus est, solent inculcare. Itaque hic quoque adhibenda est cautio: inescata enim garrulitas iis rebus tanquam animal ad usitata sibi pascua fertur. Dig-

δὲ ὁ Κύρος, ὅτι καὶ τὰς ἀμίλλας ἐποιεῖτο πρὸς τὰς ἡλικίας, οὐκ ἐν οἷς κρείττων, ἀλλ' ἐν οἷς ἀπειρότερος ἢ ἐκείνων, εἰς ταῦτα προσηλούμενος· ἵνα μήτε λυπῇ παροδοκιμῶν, καὶ μαυρίανων ὠφελῇται. Ὁ δὲ ἀδολέσχης τούναντίον, ἀν' ἡμῶν τις ἐμπέσῃ λόγος ἕξ οὗ μαθεῖν τι δύναται καὶ πυθέσθαι τῶν ἀγνωσμένων, τῶτον ἕξωθεῖ καὶ ἐκκρούει, μισθὸν αὐτῷ δοῦναι μικρὸν τῷ σιωπῇσαι μὴ δυνάμενος· εἰς δὲ τὰς ἐώλους καὶ πολυπατήτας κύκλῳ παύων ἐισελαυνεῖ ῥαψώδεις τὸν λόγον. Ὡς τῶν παρ' ἡμῶν τις καὶ τύχῃ ἀνεγνωκὼς δύο τῶν Ἐφόρου βιβλίων ἢ τρία, πάντας ἀνθρώπους κατέτελλε, καὶ πᾶν ἀνάστατον ἐποίει συμπίστον, αἰετὶ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχῃ καὶ τὰ συνεχῇ διηγούμενος· ὅθεν Ἐπαμινώνας παρωνύμιον ἔσχεν.

κγ'. Οὐ μὲν ἀλλὰ τῶτό γε τ' κακῶν ἐλάχιστόν ἐστι, καὶ δεῖ παύσασθαι εἰς ταῦτα τὴν Ἀδολεσχίαν· ἥτις γὰρ ἀνδρὲς ἔσται τὸ λάλον ἐν τῷ φιλολόγῳ πλεονάζον.

nus admiratione Cyrus, qui cum æqualibus contentiones suscepit, non earum rerum in quibus præstabat, sed quarum erat imperitior: ad has provocans, ut neque contristaret eos vincens, et discendo utilitatem perciperet. Contra garrulus, si sermo incidat de re aliqua, unde discere et cognoscere aliquid sibi ignotum queat, eum profligat, nescius tacendo ei exiguam dare mercedem: orationem vero in obsoletos jam et usu protritatos centones in orbem redigit. Ita

quidam apud nos, cum forte fortuna duos aut tres legisset Ephori libros, omnes obtundebat homines, et omnia convivia devastabat, semper Leucetricam pugnam et quæ sequuntur narrans; unde Epaminondæ cognomentum ei factum fuit.

XXIII. Enimvero hoc quidem omnium est malorum minimum, eoque avertenda est loquacitas: minus enim est molestum, quando rerum ad humanitatem pertinentium commemoratione nimia peccat.

Ἐπιτέον δὲ καὶ γράφειν πὶ τὰς τοιαύτας, καὶ ἀγαλέμεθα^δ
κατ' ἰδίαν. Ὁ μὲν γὰρ Στωϊκὸς Ἀντίπατρος, ὡς ἔοικε,
μὴ δυνάμενος μηδὲ βαλόμενος ὁμόσε χαρεῖν τῷ Καρνεά-
δῃ μετὰ πολλῷ ρεύματος εἰς τὸ Στοᾶν φερωμένῳ, γρά-
φων δὲ καὶ πληρῶν τὰ βιβλία τῷ πατρὶ αὐτὸν ἀντιλο-
γῶν, καλαμοδόας ἐπεκλήθη· τὸν δὲ ἀδολέχην ἴσως ἀν-
τὶ τοῦ γράφειν σκιαμαχία καὶ βοήθῃ πλήθους ἀπε-
ρύκουσα κατ' ἡμέραν, ἐλαφρύτερον ὡδασκιδάσκει τοῖς
συνῶσιν· ὥσπερ οἱ κύνες εἰς λίθους καὶ ξύλα τῷ θυμῷ ἀφέν-
τες, ἥτιον εἰς χαλεποὺς τοῖς ἀνθρώποις. Ἀρμόσι δ' αὐτοῖς^ε
σφόδρα καὶ τὸ μετὰ κριτιλόνων αἰεὶ καὶ πρεσβυτέρων ὁμιλεῖν·
αἰσχυνόμενοι γὰρ αὐτῷ τιμὴν δόξαν, ἐν ᾗ γενήσονται
τῷ σιωπᾷ. Τέτοις δὲ δεῖ αἰεὶ καὶ συμμαίχῃ καὶ
συμπεπλέχῃ τοῖς ἐρισμοῖς τῷ παροσχῶν ἐκείνην καὶ τῷ
ἐπιλογισμῷ, ὅταν πὶ μέλλωμεν λαλεῖν, καὶ τὰ ῥήματα
τῷ φόματι παροστρέχει. Τίς οὗτος ὁ λόγος ὁ ἐφεστὼς καὶ
καταβιαζόμενος; ὅτι τί δὲ ἡ γλῶσσα ἀπαίρει; τί δὲ

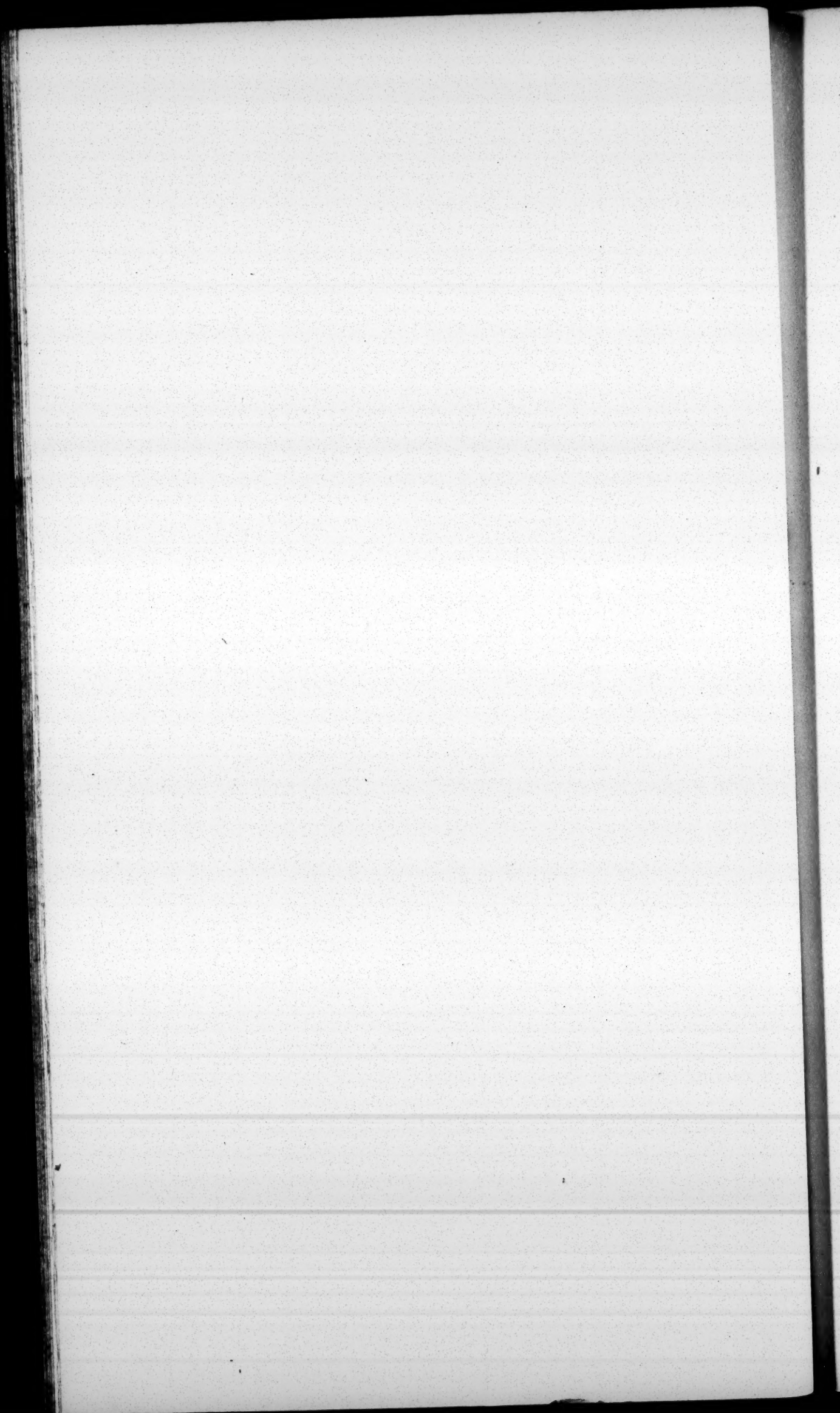
Quin et adsfuefaciendi sunt qui
vitio huic sunt obnoxii, ut
scribant aliquid, et seorsim
differant. Stoicus quidem An-
tipater, ut fertur, cum neque
posset neque vellet congruere
cum Carneade, magno cum
impetu in Stoicos invehente,
interim scribens librosque im-
plens contradictionibus adver-
sus eum, Calamoboas appel-
latus est, (quod calamo scili-
cet vociferaretur:) garrulum
autem umbratilis illa scribendi
concertatio et vociferatio a
multitudine abducens, fortassis
paulatim tolerabiliorem con-

suescentibus præbuerit: sicut
canes ubi in ligna aut lapides
desævierunt, minus adversum
homines ferociunt. Congruet
illis etiam admodum perpetua
cum præstantioribus et senio-
ribus consuetudo; ut vere-
cundia illorum existimationis
ducti ad tacendum adsfuecant.
Atque his quidem adsfuefactio-
nibus semper debet adhiberi et
implicari hæc observatio et ra-
tiocinatio, ubi aliquid fumus
dicturi, et verba ad os pro-
currunt, *Quisnam est hic sermo
qui instat et urget? quorsum
tendit lingua? quid boni di-*

εἰπόντι *ᾧ* γίνεσθαι καλόν, ἢ τί σιωπήσαντι δυσχερές; Οὐ γὰρ ὡς βάρος τι δεῖ πιέζοντα ἀποδέσθαι τὸ λόγον· ἐπεὶ *ᾧ* ἀμύνει γὰρ καὶ ῥηθεὶς ὁμοίως· ἄλλ' ἢ δι' αὐτῶς ἀνθρώποι δέοντοί πινος λαλῶσιν· ἢ τὰς ἀκρόντας ὠφελεῖντες· ἢ χάριν πινὰ *ᾧ* ἀσκευάζοντες ἀλλήλοις, ὥσπερ ἀλσὶ τοῖς λόγοις ἐφινδύουσι τὴν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τὴν *ᾧ* πρᾶξιν ἐν ἣ τυγχάνουσιν ὄντες. Εἰ δὲ μήτε τῷ λέγοντι χεῖσιμον, ἔτε ἀναγκάσιον τοῖς ἀκρόσι τὸ λεγόμενον, ἡδονή τε καὶ χάρις ἐπὶ πρᾶξεσσι, διὰ τι λέγεται; τὸ γὰρ μάττω καὶ ἀφ' ἑαυτῶν, ἐχ' ἥτιον ἐν τοῖς λόγοις ἢ τοῖς ἔργοις ὅτιν. Ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ *ᾧ* ταῦτα πάντα δεῖ πρᾶξαι ἔχειν καὶ μνημονεύειν τὸ Σιμωνίδειον, ὅτι Λαλήσας μὲν, πολλάκις μετενόησε, σιωπήσας δὲ, ὁδὲποτε· καὶ τὴν ἀσκησιν, ὅτι πάντων ὀπίσθεσσι καὶ ἰσχυρόν ὅτιν· ὅπερ καὶ λυγμόν καὶ βῆχα ἀνθρώποι τῷ μὴ πρᾶσθαι ἀσπάζομενοι, μῆ πόνον καὶ ἀλγηδόνος ἐξεκρέσαντο. Σιγή δὲ οὐ μόνον ἀδελφόν, ὡς φησὶν Ἱπποκράτης, ἀλλὰ καὶ ἀλυπὸν καὶ ἀνώδυον.

cendo, quid mali tacendo sum consecuturus? Neque enim oratio urgens deponenda est oneris in morem, cum etiam emissā permaneat nihilo minus. Sed aut suæ alicujus necessitatis causa loquuntur homines, aut ut profint auditoribus, aut gratiæ invicem alicujus conciliandæ causa conversationem actionemve susceptam sermone tanquam fale condiunt. Ubi vero neque dicenti utile, neque audienti necessarium est quod dicitur, neque voluptatem aut gratiam parit; quorsum dicitur? Vanitas enim et

frustra esse, non minus in verbis quam in rebus locum habet. Præter hæc omnia postremo loco in promptu habeatur et memoriæ inhæreat Simonidis illud, qui dixit, *Sæpe prænitentia se ductum quod locutus esset, nunquam quod tacuisset*: tum hoc, adsuæfactionis magnam esse in omnibus rebus vim; quando singulorum etiam et tussim homines attendendo profligantes, cum labore et dolore expulerunt. Silentium autem non fiti modo, ut Hippocrates ait, sed molestia etiam ac dolore vacat.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗΣ.

B

a

7

x

d

C

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗΣ.

PLUTARCHI

DE

CURIOSITATE.

α'. **Α**ΠΝΟΥΝ ἢ σκοτεινὴν ἢ δυσχαίμερον οἰκίαν ἢ νοσώδη φυγεῖν μὴ ἴσως ἄριστον· ἀν δὲ φιλοχαρῇ τις ὑπὸ συνήθειας, ἔτι καὶ φῶτα μεταθέντα, καὶ κλίμακα μεταβαλόντα, καὶ θύρας τινὰς ἀνοίξαντα, τὰς δὲ κλείσαντα, λαμπροτέραν, εὐπνεστέραν, ὑμεινοτέραν ἐργάσασθαι· καὶ πόλεις τινὲς ἔτι μεταθέντες ὠφέλη-

I. **D**OMUM, quæ non perfletur, aut tenebri-
cosa sit, vel hyemi tempestati-
busque obnoxiam, deferere for-
tassis optimum est: si quis
tamen ob consuetudinem loco
eo delectetur, potest ea fenest-

tris transpositis, scalis mutatis,
januis aliquibus apertis, aliis
clausis, splendidior, perspicibi-
lior, ac salubrior reddi. Quo
genere mutationis quidam ur-
bibus magnam utilitatem con-
ciliaverunt: sicut meam pa-

σαν· ὥσπερ τὴν ἐμὴν πατρίδα πρὸς ζέφυρον ἄνεμον
κεκλιμένην, καὶ τὸν ἥλιον ἐρείδοντα δαίλης ὑπὸ τῷ Παρ-
νασοῦ δεχόμενην, ὅτι τὰς ἀνατολὰς τραπῆναι λέγουσιν
ὑπὸ τῷ Χάρωνος· ὁ δὲ φυσικὸς Ἐμπεδοκλῆς ὅρους
πινὰ θρασυφάγα βαρυὴ καὶ νοσώδη καὶ τῶν πεδίων τὴν
νότον ἐμπνέουσαν ἐμφράξας, λοιμὸν ἔδοξεν ἐκκλεῖσαι τῇ
χώρας. Ἐπεὶ τοίνυν ὅτι πῶς πάθῃ νοσώδη καὶ βλαβερά
καὶ χειμῶνα παρέχοντα τῇ ψυχῇ καὶ σκότος, ἄριστον μὲν
ἐξωθεῖν αὐτὰ καὶ καταλύειν εἰς ἔδαφος, αἰθρία καὶ φῶς
καὶ πνεῦμα καθαρὸν διδόντας ἑαυτοῖς· εἰ δὲ μὴ, μετα-
λαμβάνειν γε καὶ μεταρμύττειν ἄλλως γὰρ πῶς διεύ-
ρυνται ἢ σφύρονται. Οἷον εὐθὺς, ἡ Πολυπραγμοσύνη,
φιλομάθειά τις ὅτιν ἄλλοτρίων κακῶν, ἔτε φθόνος δοκῶσα
καθαρεύειν νόσος, ἔτε κακοηθείας.

Τί τ' ἄλλοτρίον, ἄνδρ' ὦπε βασκανώτατε,
Κακὸν ὁξυδορκεῖς, τὸ δ' ἴδιον παραβλέπεις;

μετάφρασις ἐξώθεν, καὶ μετὰστροφὴν εἰσω τὴν Πολυπραγ-

triam ad Favonium ventum
inclinatam, Solisque radios sub
vesperam Parnaso incumbentis
excipientem, versus ortum
conversam a Chærone fe-
runt. Empedocles vero phy-
sicus quodam montis hiatu,
unde gravis et insalubris in
planitiem exhalabat aufer, ob-
turato, creditus est pestem ea
regione exclusisse. Quando
igitur sunt affectiones quæ-
dam morbosæ ac damnosæ, et
quæ tempestatem tenebrasque
animo inferant, optimum qui-
dem fuerit eas expellere et so-
lo prostertere, animoque hac

ratione ferenitatem, lucem,
purumque spiritum parare :
at si fieri hoc nequit, saltem
circumagendo et vertendo ita
mutandæ sunt, ut commodio-
res nobis aptioresque fiant.
Talis est, quæ se nobis of-
fert, curiositas, cupiditas quæ-
dam cognoscendi aliorum ma-
la, morbus neque invidiæ, ut
apparet, neque malignitatis
vacuus.

*Aliena quorsum acute pervides mala,
In propriis cæcus, hominum invidiosissime?*

transfer extrinsecus, et intro
converte curiositatem, siqui-

μοσιύην· εἰ χάρεις κακῶν μεταχειρίζομαι ἱστορίαν, ἔχεις οἴκοι πολλὴν ἀγατείδην,

Ὅσον ὕδωρ κατ' Ἀλιζόνας, ἢ δρυὸς ἀμφὶ πέτηλα,

ποσῦτον πλήθος εὐρήσεις ἀμαρτημάτων ἐν τῷ βίῳ, καὶ παθῶν ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ παρορμαμάτων ἐν τοῖς καθήκουσιν. Ὡς γὰρ ὁ Ξενοφῶν λέγει τοῖς οἰκονομικοῖς ἴδιον ^{εἶ)} τ' ἀμφὶ θυσίαν σκεδῶν, ἴδιον τ' ἀμφὶ δεῖπνα τόπον, Ἀλλαχοῦ κεῖσθαι τὰ γεωργικὰ, χωρὶς τὰ πρὸς πόλεμον· οὕτω σοι τὰ μὲν ἔστιν ὑπὸ φθόνου κακὰ κείμενα, τὰ δ' ἀπὸ ζηλοτυπίας, τὰ δ' ἀπὸ δειλίας, τὰ δ' ἀπὸ μικρολογίας. Ταῦτ' ἐπελθε, ταῦτα ἀναθεώρησον· τὰς εἰς γειτόνων θυρίδας, καὶ τὰς παρόδους τῆς πολυπραγμοσύνης ἐμφραξον, ἑτέρας δὲ ἀνοίξον εἰς τὴν ἀνδρωγῆτιν τὴν σεαυτῷ φερούσας, εἰς τὴν γυναικωνῆτιν, εἰς τὰς τῷ θεράποντων ἀγίας· ἐν ταῦτα ἔχει ἀγατείδας ἐκ ἀχρήστους, οὐδὲ κακοήθεις, ἀλλ' ὠφελίμους καὶ σωτήριους, τὸ

D. 10. "Ὅσον—ἀμφὶ πέτηλα] Sic Xyl. quocum consentiunt C. D. Voff. Vulgo, "Ὅσον—ἀμφιπέτηλα.

dem delectaris malorum tractanda historia, domi tibi copiosa est materia,

Quantum ad Alizonæ aquæ est, folia aut quot germinat illex,

tantam multitudinem invenies peccatorum in vita, et perturbationum in animo, et delictorum in officio. Xenophon ait iis qui familiam probe administrant, suum esse reponendis sacrificiorum vasis, suum coenæ, suum rusticorum, suum bellicorum instrumen-

torum locum: tu quoque item habes reposita mala quæ ab invidia, quæ ab obtreccatione, quæ a timiditate, quæ a fordibus illiberalitatis profiscantur. Hæc recense, hæc ordine considera: fenestras quibus in viciniam prospicis, et diverticula curiositatis occlude: alia aperi quæ in conclave tuum, quæ in gynæceum, quæ in familiæ ducant cellas: ibi negotium inveniet non inutile, non malignum, sed conducibile et salutare, cu-

φιλοπευθεῖς τῷτο καὶ φιλοπράγμων, ἕκαστος πρὸς ἑαυτὸν
λέγοντος,

Πῇ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον ἔκ ἐτελέσθη;

β'. Νυνὶ δὲ ὥσπερ ἐν τῷ μύθῳ τῇ Λαμίαν λέγου-
σιν οἴκοι μὲν ἄδειν τυφλίῳ, ἐν ἀγείῳ πρὶν τὰς ὀφθαλ-
μοὺς ἔχουσιν ἀποκειμένους, ἔξω δὲ περιῆσαν ὀπτιήσο-
θαι καὶ βλέπειν· ἕτως ἡμῶν ἕκαστος ἔξω καὶ πρὸς ἑτε-
ρους τῇ κακονοίᾳ τὴν διεργίαν, ὥσπερ ὀφθαλμὸν, ἐν-
πίθησι· τοῖς δὲ ἑαυτοῦ ἀμαρτήμασι καὶ κακοῖς πολλά-
κις περιπλάομεν ὥς ἀγνοίας, ὅψιν ἐπ' αὐτὰ καὶ φῶς
οὐ πορίζομενοι. Διὸ καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὠφελιμώτερος
ᾔσθιν ὁ πολυπράγμων· τὰ γὰρ ἐκείνων ἐλέγχει καὶ περ-
φέρεται, καὶ δαίκνυσιν αὐτοῖς ἀδελφὴν φυλάσασθαι καὶ διορ-
θῶσαι· τῷ δὲ οἴκοι τὰ πλεῖστα παρορᾷ ἀφ' οὗ τὴν διε-
ργίαν ἔξω πλῆσιν. Ὁ μὲν γὰρ Ὀδυσσεύς, ὅσδ' ἐτὶ τῇ μη-
τρὶ ἀφ' ἑλκεσθῆναι πρῶτον ὑπέμεινε, ἢ πυθέσθαι πα-

F. 9. ἄδειν] Xyl. conjicit εἰδέν.

A. 1. ἐπιτίθεσθαι] Sic A. Voff. Anon. item varia lectio C. Vulgo, ἀποτι-
θεσθαι.

A. 5. περιπλάομεν] Sic C. D. Colleg. Nov. Vulgo, παραπταίομεν.

piditas ista sciscitandi et agen-
di, quovis se ita compellante,

*Qua praetergressus, quid feci, quidve
reliqui*

Infectum, factum quod opus fuit?—

II. Nunc, quemadmodum
in fabulis est Lamiam domi
dormire caecam, oculis in quo-
dam vasculo repositis, foras
autem egressam inferere ocu-
los et videre: ita quisque nos-
trum foris et adversum alios
malignitati curiositatem quasi
oculos aptat, in sua ipsius pec-

cata et mala impingens saepe-
numero ob ignitionem, vi-
sum iis et lumen non adhi-
bens. Quo fit ut inimicis
quam sibi utilior sit homo cu-
riosus: eorum enim res ar-
guit et in lucem protrahit,
ostenditque ipsis quid cavere,
quid corrigere debeant: suas
autem majori ex parte praeterit
et non videt, attonitus studio
aliena noscendi. Ulysses qui-
dem ne cum matre quidem
colloqui sustinuit ante quam

Β ῥὰ τῷ μάντεως ὧν ἕνεκα ἦλθεν εἰς ἄδου· πυθόμενος δὲ
τῷτο, πρὸς τε Τρώϊω ἔτρεψεν αὐτὸν, καὶ τοὺς ἄλλας
γυναικας ἀνέκρινε, τίς ἢ Τυρὼ, καὶ τίς ἢ καλὴ Χλωρίς,
καὶ ἀφ' τίν' Ἐπικάστη ἀπέθανεν,

Ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῦ δόμοιο.

Ἡμεῖς δὲ τὰ κατ' ἑαυτοὺς ἐν πολλῇ ῥαθυμίᾳ καὶ ἀγ-
νοίᾳ θύμιοι καὶ ἀμελήσαντες, ἑτέρους γενεαλογούμεν,
ὅτι τῷ γείτονος ὁ πάππος Ἰῷ Σύρως, Θραῦτις δὲ ἢ τή-
ρη· ὁ δεῖνα δὲ ὀφείλει τάλαντα τρία, καὶ τὸς τόκους
οὐκ ἀποδέδωκεν. Ἐξετάζομεν δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα, πόθεν
ἢ γυνὴ ὅδε δεινὸς ἐπανήρχετο, τί δὲ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα κατ'
ἑαυτοὺς ἐν τῇ γυνίᾳ διελέγοντο. Σωκράτης δὲ παύσας
ἀπαγορεύων τὴν Πυθαγόρας λέγων ἔπειθε. Καὶ Ἀρίστιπ-
πος Ὀλυμπιάσιν Ἰσχμάχῳ συμβαλὼν ἠρώτα, τί Σω-
κράτης ἀφ' ἑσέως, ἔγωγε τὸς νέους ἀφ' ἑσέως καὶ
μικρὰ ἄλλα τῶν λόγων αὐτοῦ ἀνέματα καὶ δείγματα
λαβὼν, ὅπως ἐμπαθὼς ἔρχεν ὥστε τῷ σώματι συμπεσεῖν, καὶ

e vate audivisset ea quorum
gratia ad inferos venerat: his
cognitis, et ad matrem se con-
vertit, et in reliquas mulieres
inquisivit, quæ Tyro esset,
quæ formosa Chloris, cur
mortua fuerit Epicastra

Sublimis funem tecti de culmine neſcens.

Sed nos cum nostrarum re-
rum socordia, ignorance, et
neglectu summo, in aliorum
natales inquirimus: scilicet
vicini nostri avum fuisse Sy-
rum, aviam Thressiam: illum
tria debere talenta, neque per-

solvisse usuras. Quin et talia
indagamus, unde uxor hujus
redeat, quid iste et iste in an-
gulo inter se sint locuti. At
Socrates circumibat perſcru-
tans, quibus dictis Pythagoras
fidem sibi parasset. Et Aris-
tippus in Ischomachum ludis
Olympicis incidens, quæſivit
quibusnam disputationibus So-
crates ita animos adolescen-
tum afficeret: acceptisque exi-
guis sermonum ejus feminibus
atque documentis, ita vehe-
mentem sensit animi ardorem,
ut et corpus marceſceret, et

γενέσθαι πάνιότασιν ὠχρὸς καὶ ἰσχνός· ἄχρις οὗ πλεύ-
σας Ἀθιύαζε διψῶν καὶ ἀσθενεστέρευτος, ἤρυστο τῆς
πηγῆς, καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τὰς λόγους αὐτοῦ καὶ τὴν φι-
λοσοφίαν ἐτόρρησεν, ἥς ἡμεῖς τέλος, ὁππότεν ἴδωμεν τὰ ἑαυτοῦ κα-
κὰ καὶ ἀπαλλαγῆναι.

γ'. Ἀλλ' ἐνιοὶ τὸν ἴδιον βίον, ὥς ἀπερπέεσθαι θέα-
μα, προσδεῖν ἐχ' ὑπομνήσεων, ἐδ' ἀνακλᾶσθαι τὸν
λογισμὸν, ὥς φῶς, ἐφ' ἑαυτὸς καὶ διεξαγαγεῖν· ἄλλ' ἡ
ψυχὴ γέμῃ κακῶν παντοδαπῶν, καὶ φρίτῃσιν καὶ φο-
βεστέσι τὰ ἐνδόν, ἐκπιδᾷ θυεσθῆναι καὶ πλανᾶσθαι περὶ
τάλλοτριά, βόσκῃ καὶ πιάμῃ τὸ κακόν. Ὡς γὰρ
ὄρνις ἐν οἰκίᾳ πολλάκις, τροφῆς ὑπερμελείας εἰς γω-
νίαν καταδύσα σκαλεύει,

Ἐνθά γε πρὸς διαφάνειν· ἄτ' ἐν κοπρίᾳ μία κριθῇ.

ὑπερμελῶς οἱ πολυπράγμονες, ὑπερβάντες τὰς ἐν
μέσῳ λόγους καὶ ἱστορίας, καὶ ἀμνηστὸν καλύει πωλεῖσθαι
μνηστὸν ἀχρηστὸν πνευματικῶν, τὰ κρυπτόμενα καὶ λατ-

D. 7. οἰκία] οἰκίσκῳ corrigit Valckenarius ad Herodot. p. 557.

D. 9. Ἐνθά γε πρὸς] Sic D. et Codex Xyl. Vulgo, Ἐνθά γε καὶ a Steph. Antea,
Ἐνθάδε καί.

plane pallidus gracilisque red-
deretur: donec sitibundus et
flagrans Athenas navigavit, et
ipso de fonte hausit, Socratem-
que et doctrinam ejus atque
philosophiam cognovit: cujus
philosophiæ finis est, perspi-
cere sua mala, iisque liberari.

III. Verum quidam suam
ipsorum vitam, tanquam inju-
cundissimum spectaculum, in-
spicere, ac rationem veluti lum-
men in sese reflectere non
sustinent; quippe anima om-

nigenum vitiorum plena hor-
rens et metuens ea quæ intus
sunt, exfilit foras, et vagatur
circum aliena, pascens et sa-
ginans suam vitiositatem. Sic-
ut enim gallina proposito sæpe
alimento in angulum aliquem
se se subducit, ubi vel in ster-
quilinio unicum apparet hor-
dei granum: ita curiosi in
medio sitos sermones et histo-
rias, et de quibus nemo pro-
hibet aut indignatur quæri
prætereuntes, occultata et la-

φανόντα κακὰ πάσης οἰκίας ἐκλέγεσι. Κάτοι γε τὸ
 τῷ Αἰγυπτίᾳ χάριεν, πρὸς τὸν ἐρωτῶντα τί φέροι συγκε-
 χαλυμμένον, Διὰ τῷτο συγκεκάλυπται. Καὶ σὺ δὴ τί
 πολυπραγμονεῖς τὸ ἀποκρυπτόμενον; εἰ μὴ τι κακὸν ἦν ἐκ
 ἀν' ἀπεκρύπτετο. Κάτοι μὴ κόφαντά γε θύραν εἰς οἰ-
 κίαν ἄλλοτρίαν οὐ νομίζεται παρελθεῖν· ἄλλὰ νῦν μὲν
 εἰσι θυρωροί, πάλαι δὲ ῥόπτρα κρουόμενα πρὸς ταῖς θύραις
 ἀσπρῶσιν παρεῖχεν, ἵνα μὴ τίτῳ οἰκοδέσποιναν ἐν μέσῳ κα-
 ταλάβῃ ὁ ἄλλότριος, ἢ τ' παρθένον, ἢ κολαζόμενον οἰκέ-
 τιον, ἢ κεκραγῆας τὰς θεραπαινίδας. Ὁ δὲ πολυπράγ-
 μων ἐπ' αὐτὰ τῶντα πρᾶδύεται, σῶφρονος μὲν οἰκίας
 καὶ καθεστῶσης, εὐδ' ἀν' ὧν καλῇ τις, ἡδέως γενόμενος
 θεατῆς· ὧν δὲ ἕνεκα κλείς καὶ μοχλὸς καὶ αὐλεις,
 τῶντα ἀνακαλύπτων καὶ φέρων εἰς τὸ μέσον ἑτέροις. Κά-
 τοι καὶ τῶν ἀνέμων μάλιστα δυσχεραίνοντι, ὡς Ἀρίστων
 φησὶν, ὅσοι τὰς πειροχὰς ἀνατέλλουσιν ἡμῶν· ὁ δὲ πο-

E. 6. κόφαντά] Ita omnes libri, excepto Stephano et tribus Gr. Latinis, qui habent κόφαντά.

tentia cujusque familiæ mala colligunt. Et quidem scitum est illud Ægyptii, qui interrogatus quidnam id esset, quod velatum gerebat, *Ideo*, inquit, *velatum est, ut ignoretur*. Tu quoque, dicerem curioso, quid inquiris in rem absconditam? non celaretur, si non esset malum. Nisi pulsato prius ostio ingredi in alienam domum non est moris: et nunc ejus rei gratia janitores habentur, antiquitus, mallei januis appensi signum dabant;

ne scilicet alienus matremfamilias in medio offenderet, aut virginem, aut servum vapulantem, aut vociferantes ancillas. Curiosus in hæc ipsa se insinuat, familiæ quidem bene constitutæ haud libenter, etiam si rogaretur, futurus spectator: quorum vero causa clavis, vectis, et fores inventæ sunt, ea detegens aliisque enuncians. Ventorum, aiebat Aristo, molestissimi sunt ii, qui amictum nobis retegunt. Curiosus non vestes proximo-

λυπράγμων οὐ τὰ ἱμάτια τῷ πέρας, ἐδὲ τὰς χιτῶ-
νας, ἀλλὰ τὰς τοίχους ἀπαμφιέννυσι, τὰς θύρας ἀναπετάν-
νυσι, καὶ ἀφ' παρθενικῆς ἀπαλόχευος, ὡς πνεῦμα, δια-
δύει καὶ διέρπει, βακχεῖα καὶ χρεὺς καὶ παννυχίδας ὑπε-
τάζων, καὶ συκοφαντῶν.

δ'. Καὶ καθάπερ τῷ καμωδουμένῳ Κλέωνος

Τῷ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς, ὃ δὲ νῦν ἐν Κλωπιδῶν.

οὕτω τῷ πολυπράγμονος ὁ νῦν ἅμα ἐν πλεσίῳ οἴκῳ
ἔστιν, ἐν δωματίοις πενήτων, ἐν αὐλαῖς βασιλέων, ἐν θα-
λάμοις νεογάμων· πάντα πρᾶγματα ζητεῖ, τὰ ξένων,
τὰ ἡγεμόνων· ἐδὲ ἀκινδύνως ταῦτα ζητεῖ. Ἀλλ' οἷον,
εἰ τις ἀκονίτῃ γένοιτο πολυπραγμονῶν τιλὴ ποιότητα,
φθάσει τῆς ἀσθήσεως πρᾶνελὼν τὸν πρᾶσιδόμενον·
οὕτως οἱ τὰ τῷ μειζόνων κακὰ ζητῶντες, προαναλίσ-
κουσι τῆς γνώσεως ἑαυτῶν. Καὶ γὰρ οἱ τῷ ἡλίῳ τιλὴ
ἄρτον γὰρ ταύτῃ καὶ κατακεχυμένῳ ἅπασιν ἀκῆνα

A. 4. Τῷ χεῖρ' Sic Ald. Baf. Xyl. Voff. Colleg. Nov. et Aristoph. Equ. 79.
Vulgo, Τῷ μὲν χεῖρ'.

A. 10. τὸν πρᾶσιδόμενον] Legendum vel αὐτὸν πρᾶσιδόμενον, vel τὸ πρᾶσιδέ-
μενον.

rum, non tunicas, sed ipsos
parietes detrahit, fores pan-
dit, atque adeo venti instar
etiam teneram virginem per-
vadit, bacchationes, choreas,
et per noctem ductas hilarita-
tes, examinans atque calum-
nians.

IV. Et quemadmodum in
comœdia exagitati Cleonis,
Manus in Ætolis, animus in Clepidis
erant: ita curiosi animus si-
mul et in divitum ædibus est,
et casis pauperum, in aulis re-

gum, in cubilibus recens nup-
tiis junctorum, omnes res in-
dagat, peregrinorum, princi-
pum: has quidem non sine
periculo. Nam sicut aconitum
aliquis gustans qualitatem e-
jus scrutandi causa prius perit
quam saporem sentiat: ita qui
majorum mala rimantur, sæpe
prius seipsos pessundant, quam
cognoverint quod quærebant.
Nam et hos qui, præterito
copiosissimo hoc Solis et om-
nibus circumfuso splendore ra-

παρρῶντες, αὐτὸν δὲ τὸν κύκλον ἀναμδῶς καταβλέπειν
καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ φῶς εἶσω βιαζόμενοι καὶ τολμῶντες,
ἀποτυφλῆνται. Διὸ καλῶς Φιλίππιδης ὁ κωμωδοποιὸς,
εἰπόντος αὐτῷ ποτε Λυσιμάχῃ τῇ βασιλέως, Τίνος σοί
τ' ἐμῶν μετὰδῶ; Μόνον, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, μὴ τῷ
ἀπορρήτῳ. Τὰ γὰρ ἥδιστα καὶ κάλλιστα τῷ βασιλέων
ἔξω πρὸς κεῖται, τὰ δειπνα, οἱ πλεῖστοι, αἱ πανηγύρεις,
αἱ χάριτες· εἰ δέ τι ἀπορρήτῳ ὅστι, μὴ πρὸς ἐλθῇς, μη-
δὲ κινήσῃς· οὐ κρύπτεται γὰρ βασιλέως εὐτυχύντος,
οὐδὲ γέλωτος πάζοντος, οὐδὲ φιλοφροσύνης πρὸς αὐτὸν
καὶ χάριτος· φοβερὸν ὅστι τὸ κρυπτόμενον, σκυθρωπὸν, ἀγέ-
λαστον, δυαρέσιστον, ὀργῆς πινος ὑποούλη θησαυρὸς, ἢ
πιμωρίας βαρυθύμῃ σκέψις, ἢ ζηλοτυπία γυναικὸς, ἢ
πρὸς υἱὸν ὑποψία πῃς, ἢ πρὸς φίλον ἀπιστία. Φεύγε
τὸ μελανὸν τῷτο καὶ σκυτάμενον νέφος· οὐ λήσεται σε
βροντῆσαν, οὐδὲ ἀφράψαν, ὅταν ἐκρηγῇ τὸ νῦν κρυπ-
τόμενον.

diorum, ipsum ejus orbem li-
bere intueri, introque pene-
trare suo visu conantur, lu-
minibus capi videmus. Ideo
præclare Philippides comicus
poëta, cum ei Lyfimachus rex
quodam tempore dixisset, *Qua-*
nam mearum rerum te im-
pertiam? respondit, *Modo ne*
arcano ullo. Quæ enim sua-
vissima et pulcherrima habent
reges, ea conspectui sunt ex-
posita, cœnæ, opes, festivi-
tates solennes, beneficia: si
vero arcani quid est, cave ac-
cesseris aut moveris: non oc-

cultatur gaudium regis for-
tuna utentis secunda, non ri-
sus jocantis, non beneficii ap-
paratus: terribile est quod ce-
latur, tetricum, risu et accessu
periculosum; iræ puta alicu-
jus latentis reservatio, aut sup-
plicii atrocis meditatio, aut ri-
valitas adversus uxorem, aut
sinistra de filio suspicio, aut de
amico diffidentia. Fuge atram
illam, et se condensantem nu-
bem: non latebit te id quod
nunc occultatur, ubi cum to-
nitru et fulgure eruperit.

έ. Τίς οὖν ἡ φυγή; ὡδισσασμὸς, ὡς εἰρήαι, καὶ με-
 θλκή τῆς Πολυπραγμοσύνης, μάλιστα μὲν ἐπὶ τὰ
 βελτίω καὶ τὰ ἰδίω τρέφαντι τ' ψυχῷ· τὰ ἐν ἕρανῳ
 πολυπραγμῶναι, τὰ ἐν γῇ, τὰ ἐν ἀέρι, τὰ ἐν θαλάττῃ.
 Μικρῶν πέφυκας ἢ μεγάλων φιλοθεάμων. Εἰ μεγάλων,
 ἥλιον πολυπραγμόνῃ, πᾶς κᾶτεισι, καὶ πόθεν ἀνέσι· ζή-
 τει τὰς ἐν σελήνῃ, κατὰ τὴν ἐν ἀνθρώπῳ μεταβολὰς,
 πᾶς ποσῶτον κατινάλωσε φῶς, πόθεν αὖτις ἐκτίσας,

Πῶς ἐξ ἀδήλων πρῶτον ἔρχεται νέα
 Πρόσωπα καλλύνουσα καὶ πλεθευμένη.
 Χόταν περ αὐτῆς εὐγενεστάτη φανῇ,
 Πάλιν διαρρεῖ, καὶ πῶς μηδὲν ἔρχεται.

Καὶ ταῦτα ἀπόρητά ἐστι φύσεως, ἀλλ' οὐκ ἀχθεῖ τοῖς
 ἐλέγχουσιν. Ἀλλὰ τίς μεγάλων ἀπέγνωσας; πολυ-
 πραγμῶναι τὰ μικρότερα, πῶς τ' φυτῷ τὰ μὲν αἰεὶ τέ-
 θηκε καὶ χλοάζει καὶ ἀγάλλει παντὶ χαρῶ, τὸν ἑαυτοῦ
 ἐπιδεικνύμενα πλεῶν, τὰ δὲ νῦν μὲν ἐστὶν ὅμοια τέ-
 τοις, νῦν δὲ, ὥσπερ ἀνοικονόμητος ἀνθρώπος, ἀδρόως ἐκ-

V. Quomodo ergo fugi-
 am, inquis? Curiositatem a-
 vellendo, et avertendo, ut dixi:
 maxime animo ad meliora et
 jucundiora traducto. Consi-
 dera quæ in cœlo, terra, mari,
 aëre sunt. Aut enim magna-
 rum aut parvarum rerum con-
 templatione duceris. Si mag-
 narum, de Sole inquire, quæ
 ejus ortuum et obituum sit
 ratio: examina Lunæ tan-
 quam hominis mutationes,
 quo tantum luminis insum-
 ferit, atque unde id recuperet:

*Primum recens cur ex obscuro prodeat,
 Fulgore pleno faciem collustrans suam:
 Rursumque, postquam visa fuit pul-
 cherrima,*

Spoliata sensim luce in nihilum diffuat.

Sunt quidem hæc naturæ ar-
 cana: sed nec ei molesta est
 eorum indagatio. At magna-
 rum rerum de cognitione des-
 perasti? minora scrutare: cur
 stirpium aliæ semper floreat,
 vireant, vigeant, suasque opes
 omni tempore ostendent: aliæ
 nunc his similes, paulo post,
 veluti rei familiaris adminis-
 trandæ ignarus homo, profu-

ἅπαντα τὴν πρὸς αἰσθήσαν, γυμνὰ καὶ πλωτὰ καὶ ἀλείπεται·
 ἀλλ' οὐδέ τὰ μὲν περὶ ἡμέρας, τὰ δὲ γωνιώδεις, τὰ δὲ
 προγύλας καὶ ἀειφερεῖς ἐκδίδωσι τὰς καρπὰς; Ἴσως
 δὲ ταῦτα οὐ πρὸς ἀποφροσύνην ὅτι τέτοις ἔθεν κακὸν
 ἔστιν. Ἀλλ' εἰ δὲ πάντως τὸ πρὸς αἰσθήσαν ἐν φαύλοις ποῖν,
 ὥσπερ ἐρπετὸν ἐν θανάσιμοις ὕλαις, αἰεὶ νέμεσθαι καὶ δια-
 τελεῖν, ὅτι τὰς ἰσχυρὰς ἀγάγων αὐτὸ, καὶ πρὸς ἀνά-
 λωμιν ἀφθονίαν κακῶν καὶ πρὸς αἰσθήσαν· ἐνταῦθα γὰρ ἐνεῖσι
 πεσέματα ἀνδρῶν καὶ ἀπληκτισμοὶ βίων, φθορὰ γυναι-
 κῶν, ὅπτις οἰκετὶς, ἀφροσύνη φίλων, πρὸς ἀσκή-
 φαρμάκων, φθόνοι, ζηλοτυπία, ναυάγια οἰκῶν, ἐκπτώ-
 σης ἡγεμόνων. Ἐμπίπλαιο καὶ τέρπε σαυτὸν, ἐνοχλῶν
 μηδὲν ἢ συνόντων, μηδὲ λυπῶν.

ε'. Ἀλλ' εἴκειν ἡ Πολυπραγμοσύνη μὴ χαίρειν ἐώ-
 λους κακοῖς, ἀλλὰ θερμοῖς καὶ περὶ σφάτοις· καὶ κατὰ
 518 πρὸς ἀνάγκην ἡδέως θεῖσθαι, τοῖς δὲ κωμικοῖς καὶ ἰατρο-
 τέρεσι πρὸς ἀγασθῆναι οὐ μάλα πρὸς ὁμιλεῖν, Διὸ
 γάμον μὲν πινος ἢ θυσίαν ἢ περὶ πομπῇ διεξιόντος, ἀμε-

fis confertim suis copiis, nu-
 dae atque inopes relinquuntur:
 cur aliae oblongos, aliae angu-
 los habentes, aliae teretes et
 rotundos edant fructus. Sed
 fortasse haec tu noles perqui-
 rere, quia nihil iis est mali.
 Proinde si omnino curiositas
 in malis, tanquam serpens in
 lethali materia, versari iisque
 pasci debet, eam in historias
 traducamus, malorumque co-
 piam immensam fruendam
 praebemus. In historiis enim
 inveniuntur casus et subitae
 mortes virorum, mulierum

corruptelae, infidiae fervorum,
 calumniae amicorum, veneni
 apparatus, invidiae, obtrecta-
 tiones, familiarum naufragia,
 principum de suo statu detur-
 batio. Implere his, et oblecta
 teipsum, nulli molestiam, nulli
 dolorem tuorum exhibens.

VI. Sed apparet curiosita-
 tem non gaudere obsoletis,
 verum recentibus malis: et
 novas tragœdias cum volup-
 tate spectare, comicis et lætis
 actionibus non admodum li-
 benter interesse. Itaque ergo
 nuptias aliquo, aut sacrificium,

λῆς ὁ πολυπράγμων καὶ ῥάθυμος ἀκροατὴς ὅτι, καὶ παρ-
ακηκοέναι τὰ πλεῖστα φησι, καὶ κελεύει ταῦτα σιωπῆμεν
καὶ παρέρχεσθαι τὸ διηγέμενον· ἂν δ' ἢ φθέρῃ τις παρ-
θένα παρκαθήμενος, ἢ μοιχείαν γυναικὸς, ἢ δίκης πα-
ρασιδίῃ, ἢ γασὶν ἀδελφῶν διηγέιται, ἔτε νυτρίζει,
οὔτε ἀσπλύνεται,

Ἄλλὰ τε δίζηται ἐπέων, παρὰ τ' ἔατα βάλλει.

Καὶ τὸ,

Οἶμοι, τὸ κακὸν τῆς εὐτυχίας
Ὡς μᾶλλον ἐς ἑς φέρεται θνητῶν,

ὅτι τῶ πολυπραγμῶν εἰρημὸν ὅτιν ἀληθῶς. Ὡς γὰρ
αἱ σκύαι τὸ χεῖριτον ἐκ τῆς σαρκὸς ἔλκουσιν, ἔτω τὰ
τῶ πολυπραγμῶν ὥτα τὰς φαυλοτάτας λόγους
ἐπισπᾷται. Μᾶλλον δέ, ὥστερ αἱ πόλεις ἔχουσι τινὰς
πύλας ἀποφράδας καὶ σκυθρωπὰς δι' ὧν ἵξάνουσι τὰς
θανάτομας, καὶ τὰ λύματα καὶ τὰς καθαρμὸς ἐκβάλλου-
σιν, εὐαγὲς δὲ ὅθεν ὅθεν ἱερὸν εἰσὶ καὶ διέξουσιν δι' αὐ-
τῶ· ἔτω καὶ τὰ τῶ πολυπραγμῶν ὥτα χεῖριτον ἔδεν

aut solennem pompam nar-
rante, socors est negligensque
auditor homo curiosus, et ple-
raque se jam ante audivisse ait,
jubetque ista præteriri, et ora-
tionem contrahi: si vero quis
assidens vitium virgini obla-
tum, matronæ adulterium, li-
tis intimationem, discordiam
fratrum referat; non jam dor-
mitat aut aliis occupatus est
rebus,

Verum aures præbet tum, verbaque
plura requirit.

Et profecto dictum illud, *Heu,*
quod mala magis quam res

prosperæ ad aures mortalium
feruntur, verissime in curiosos
competit. Sicut enim cucur-
bitulæ pessimæ e carne hu-
morem educunt, sic aures cu-
rioforum peggimos sermones ad
se trahunt. Immo, sicut qui-
busdam in urbibus sunt por-
tæ quædam nefastæ et tristes,
per quas educuntur qui a car-
nifice necandi sunt, et sordes
atque piacula, nihil autem
castum et sacrum per eas in-
trat vel exit: sic etiam curio-
forum aures bonum nihil aut
elegans, sed tantum de cædi-

ὅδ' ἄπειον, ἄλλ' οἱ φονικοὶ λόγοι διέρχονται καὶ τρίβουσιν,
ἐκθύσιμα καὶ μαρὰ διηγήματα πῶδα κομίζοντες,

Ἄει δὲ ἀοιδῶν μένος ἐν σέγαίς ἐμαῖς

Κωκυτὸς ἐμπέπλωκεν. —

αὕτη τοῖς πολυπράγμοσι μῦσα καὶ σφριῶ μία, τῷτο
ἡδιστον ἀκροσμάτων αὐτοῖς. Ἔστι γὰρ ἡ Πολυπράγμοσις,
φιλοπευσία τῷ ἐν ἀποκρύψει καὶ λανθανόντων. Οὐδεὶς
δὲ ἀγὰρ ἀποκρύπτει κεκτημένος· ὅπου καὶ τὰ μὴ ὄντα
παραποιῶνται. Κακῶν οὖν ἱστορίας ὁ πολυπράγμων ὀρε-
γόμενος, ὅπιχαρκακίας συνεχεται πάθ' φθόνου καὶ βασ-
κακίας ἀδελφῶ· φθόνος μὲν γὰρ ὅτι λύπη ἐπ' ἄλλοτρίοις
ἀγαθοῖς· ὅπιχαρκακία δὲ, ἡδονὴ ἐπ' ἄλλοτρίοις κακοῖς.
ἀμφοτέρω δὲ ἐκ πάθους ἀνημέρου καὶ θηριώδους γένεσις,
τῆς κακοηθείας.

ζ'. Οὕτω δὲ ἐκάστω λυπηρὴν ὅσιν ἡ τῷ πάλαι αὐτὸν
κακῶν ἀνακάλυψις, ὥστε πολλὰς ἀποθανεῖν ἀν' ὀφθαλμοῖς

C. 1. ἀοιδῶν] ἀείδων A. C. Colleg. Nov.

bus sermones, ac piaculares et
impurae narrationes personant
atque atterunt,

*Semperque solus curiosi in aedibus
Auditur ejulatus.* —

hæc est unica id genus homi-
num Syren, hæc Musa, hæc
illi omnium auditionum est
suavissima. Quippe curiositas
studium est audiendi quæ oc-
cultata sunt et latent. At
bonum nemo nactus celat:
atque adeo etiam quæ non
habent bona solent sibi affin-
gere homines. Ergo malorum
cognitionem curiosus affec-

tans, eo tenetur morbo, quod
gaudium ex aliorum adversis
rebus captat: quod vitium est
invidentiæ germanum. Invi-
dencia enim est dolor concep-
tus ob res alterius prosperas:
gaudium seu voluptatem qua
afficimur ob aliena mala, epi-
chærecaciam uno verbo Græci
dicunt: utrumque horum nas-
citur e malignitate, sævo et
belluino animi affectu.

VII. Ita vero molesta uni-
cuius suorum malorum est
patefactio, ut multi inventi
sint qui mori mallent, quam

ἢ δειξάμενος τῷ ὑπορρήτων νοσημάτων ἰατροῖς. Φέρε γὰρ
 Ἡρόφιλον ἢ Ερασίφρατον, ἢ τὸ Ἀσκληπιὸν αὐτὸν, ὅτε
 ὡς ἄνθρωπος, ἔχοντα τὰ φάρμακα καὶ τὰ ὄργανα, κατ'
 οἰκίαν παριστάμενον ἀνακρίνειν μή τις ἔχει σύριγγα ἢ δακ-
 τύλιον, ἢ γυνὴ καρκίνον ἐν ὑτέρᾳ· καίτοι σωτήριόν
 ὅτι τῆς τέχνης ταύτης τὸ πολυπράγμον· ἀλλὰ πᾶς
 ἂν τις, οἶμαι, τὸν τοιοῦτον ἀπήλασεν, ὅτι τιμὴν χρεῖαν οὐ
 πεμμένων, ἀκλήτος ἐπὶ ἄλλοτρίων κακῶν ἔρχεται κα-
 τάνοησιν. Οἱ δὲ πολυπράγμονες αὐτὰ ταῦτα καὶ τὰ τέ-
 των ἔτι χεῖρα ζητοῦσιν, οὐ θεραπεύοντες, ἀλλὰ μόνον
 ἀνακαλύπτοντες. Ὅθεν μισοῦνται δικαίως. Καὶ γὰρ τὰς
 τελώνας βαρυνόμεθα καὶ δυσχεραίνομεν, ἔχ' ὅταν τὰ ἐμ-
 φανῇ τὰ εἰσαρχομένων ἐκλέγωσιν, ἀλλ' ὅταν τὰ κεκρυμ-
 μένα ζητοῦντες, ἐν ἄλλοτρίοις σκεύεσι καὶ φορτίοις ἀνα-
 στρεφῶν· καίτοι τῷτο ποιεῖν ὁ νόμος δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ
 βλάβη μὴ ποιοῦντες. Οἱ δὲ πολυπράγμονες, ὑπολ-

D. 7. παρὰ δακτύλιον] περιδακτύλιον C.

secretos morbos suos medicis
 ostendere. Ac mihi finge He-
 rophilum vel Erasistratum, vel
 ipsum, dum homo fuit, Æscu-
 lapium, medicamentis et in-
 strumentis suis præditum do-
 mos singulatim obire, et sci-
 tari, An aliquis fistulam ha-
 beat juxta podicem, aut mu-
 lier cancrum in utero: quan-
 quam salutaris esset hæc artis
 curiositas: tamen quivis, pu-
 to, medicum talem repelleret:
 quod is non exspectato dum
 ipsius imploraretur opera, ul-

tro ad inquisitionem alieno-
 rum malorum se contulisset.
 Curiosi vero hæc ipsa, hisque
 adhuc pejora quæerunt: neque
 hoc medendi, sed tantum pa-
 tefaciendi causa. Jure itaque
 invisi et exosi sunt. Nam et
 publicanis succensemus et æ-
 gre ferimus, non quando mer-
 ces apertas inspecant, sed cum
 abscondita vestigantes in alie-
 nis vasis atque sarcinis ver-
 santur: et tamen illis hoc lex
 concedit, et nisi faciant, dam-
 num accipiunt. Curiosus au-

λύοι καὶ παρτίνοι τὰ αὐτῶν, ἀρχοῦμενοι περὶ τὰ ἀλ-
λότρια. Καὶ σπανίως μὲν εἰς ἀγρὸν βαδίζουσι, τὸ ἥσυ-
χον καὶ σιωπηρὸν τῆς ἐρημίας οὐ φέροντες· ἐὰν δὲ καὶ
παρτάλλωσι διὰ χροῖα, ταῖς τῶν γειτόνων ἀμπελοῖς
ἐμβλέπουσιν μᾶλλον ἢ ταῖς ἰδίαις· καὶ πωυθάνονται πόσοι
βόες τῷ γείτονος ἀποτεθνήκασιν, ἢ πόσος οἶνος ὀξίνης
γέγονε· ἅχρ' ὃς τῶν ἐμπληθέντες, ἀποτρέχουσιν. Ὁ
μὲν γὰρ ἀληθινὸς ἐκείνος γεωργὸς ὁδὸν τὸν αὐτομάτως
ἐρχόμενον ἐκ πόλεως λόγον, ἡδέως ἀρσδέχεται· λέγων,

519

— εἴτά μοι σκάπλων ἐρεῖ,

Ἐφ' οἷς γεγόνασιν αἱ διαλύσεις; ταῦτα γὰρ

Νῦν πολυπραγμονῶν ὁ κατάρματος περιπατεῖ·

ή. Οἱ δὲ πολυπράγμονες, ὡς ἑωλὸν πὶ παρῶν
καὶ ψυχρὸν καὶ ἀτρεγῶδες, φεύγοντες τὴν ἀροικίαν, εἰς τὸ
βῆμα καὶ τὴν ἀροῖαν καὶ τὰς λιμένας ὠθοῦνται, Μὴ πὶ κα-
νὸν; Οὐ γὰρ ἦς παρὶ κατ' ἀροῖαν; Τί οὖν; ἐν ὥραις
τρῶσιν οἶε τὴν πόλιν μετὰ κεκοσμηθῆναι; Οὐ μὲν ἄλλ' ἀν-
μὲν τις ἔχει πὶ τοῖστον εἰπεῖν, παρτάλλας ἀπὸ τῶν ἵππων,

tem sua perdens atque dimit-
tens, circa aliena occupatur.
Id genus homines raro rus
abeunt; quod tranquillitatem
et silentium solitudinis ferre
non possunt. Quod si eo in-
terdum accedunt, magis tum
vicinorum quam suas inspi-
ciunt vites: et interrogant quot
boves vicino mors abstulerit,
aut quantum vini acrem con-
traxerit: atque his mox im-
pleti, cursu se proripiunt. Et
enim verus rusticus, ne casu
quidem allatum ex urbe ru-
morem lubens inaudit, sed in
hanc loquitur sententiam,

*Nunc ille mi rastris exercenti solum,
Fuerit quibus pax facta conditionibus,
Narrabit: hæc enim scelestus obambu-
lans
Nunc curiose quærit ille.—*

VIII. Sed curiosi rus, ut
rem obsoletam, frigidam, et
tragoediis carentem fugientes,
in tribunal, forum, portusque
se intrudunt, quærentes *No-
vine aliquid? Atqui mane fue-
ras in foro! Aut putas trium-
horarum spatium urbis statum
esse immutatum?* At enim si
in aliquem incidit qui habet
quod narret, huic ab equo
descendens dextram injicit,

δεξιωσάμενος καὶ καταφιλήσας, ἔθηκεν ἀκροώμενος. Ἐὰν δὲ ἀπαντήσας εἶπη τις, ὅτι οὐδὲν χαμνόν· ὥσπερ ἀχήμενος, Τί λέγεις; φησὶν, Οὐ γέγονας κατ' ἀγοράν; Οὐ παρελήλυθας τὸ φρατήριον; Οὐδὲ τοῖς ἐξ Ἰταλίας ἦκασιν ἐντετύχκας; Διὸ καλῶς οἱ τῷ Λοκρῶν ἀρχόντες· ἐπεὶ γὰρ τις ἐξ ἀποδημίας περσιῶν ἠρώτησε, Μή τι χαμνόν; ἐζημίωσαν αὐτόν. Ὡς γὰρ οἱ μάγειροι φορὰν εὐχρῶν βοσκημάτων, οἱ δὲ ἀλιεῖς ἰχθύων, οὕτως οἱ πολυπράγμονες εὐχρῶν φορὰν κακῶν, καὶ πλήθος πράγμάτων, καὶ χαμνότητάς, καὶ μετὰβολάς, ἵνα αἰεὶ πὶ θηρεύειν καὶ κατακόπειν ἔχουσιν. Εὖ δὲ καὶ ὁ τῷ Θερσίων νομοθέτης· κομωδεῖσθαι γὰρ ἐκώλυσε τὰς πολίτας, πλὴν μοιχρὸς καὶ πολυπράγμονας. Ἔοικε γὰρ ἡ τε μοιχεία, πολυπραγμοσύνη τῆς ἀλλοτριότητας ἡδονῆς (εἰ), καὶ ζήτησις καὶ ἐρύδινα τῷ φυλαττομένων καὶ λανθανόντων τὰς πολλὰς· ἡ τε Πολυπραγμοσύνη, πᾶσι βλάπτει καὶ φθορὰ καὶ ἀπογύμνωσις τῷ ἀπορρήτων.

θ'. Τῇ μὲ οὖν πολυμαθείᾳ τῷ πολυλογίᾳ ἐπεσθαι

amplexusque hominem et exosculatus, audit. Si vero occurrens aliquis dicat nihil esse novi, indignabundo similis, *Quid ais*, inquit, *Non fuisti in foro? Non prætergressus es curiam? Non compellasti eos qui ex Italia venere?* Egregie Locrorum principes, qui peregre venientem, et quærentem *ecquid novi*, multaverunt. Nam sicut coqui pecudum, piscatores piscium uberem proventum: ita curiosi multorum malorum exoptant exortum, multorumque negotiorum, et

res novas ac mutationes, ut semper venari aliquid et maculare possint. Recte etiam Thuriorum legislator, qui vetuit ne quis civium in comædia traduceretur, præter adulteros et curiosos. Videtur enim adulterium curiosa in alterius voluptatem esse inquisitio, eorumque indagatio quæ absconduntur et plerisque latent: et Curiositas corruptela est ac denudatio arcanorum.

IX. Jam necesse est, ut multarum rerum cognitioni

συμβαίνει· διὸ καὶ Πυθαγόρας ἐτάξε τοῖς νέοις πενταετή
 σωπίω, ἐχεμύθειαν προσαγορεύσας· τῇ δὲ θεωρίᾳ
 ἢ κακολογίᾳ ἀνάγκη συνακολουθεῖν. Ἄ ῥ' ἡδέως ἀκέ-
 ρουν, ἡδέως λαλοῦσι· καὶ ἂ παρ' ἄλλων ἀποδῇ συλλέ-
 γουσι, πρὸς ἑτέρας μὲν χρεῖς ἐκφέρουσιν. Ὅθεν αὐτοῖς,
 D μὲν τῶν ἄλλων κακῶν, τὸ νόσημα καὶ πρὸς ἢ ὀπιθυμίαν
 ἐμποδῶν ὅτι πάντες ῥ' αὐτὰς φυλάττον) καὶ ἀποκρύπ-
 τω), καὶ ἔτε πρῶτον π πολυπράγμονος ὁρῶντος, ἔτε
 εἰπεῖν ἀκρόντος, ἡδέως ἔχουσιν· ἀλλὰ καὶ βελῆς ἀνατί-
 θενται, καὶ σκέψεις πραγμάτων ὑπερβάλλον), μέχρις
 ἂν ἐκποδῶν ὁ τοιοῦτος γένῃ· καὶ ἢ λόγῳ πινὸς ἀπορ-
 ρήτης παρόντος, ἢ πρῶτον ἀποδιδάσκει πρῶτον, ἀνὴρ
 πολυπράγμων ὀπιφανῇ, καθάπερ ὄφον, γαλῆς πρῶ-
 δραμούσης, ἀφροσύνην ἐκ μέσου καὶ ἀποκρύπτουσιν· ὥτε
 πολλάκις τὰ τοῖς ἄλλοις ῥητὰ καὶ θεατὰ, τέτοις μύ-
 E νοις ἀρρήτα καὶ ἀθέατα γίνεσθαι. Διὸ καὶ πῖτεως
 ἀπάσης ἔρημος ὁ πολυπράγμων ὅτι. Οὐκέτι γὰρ

loquacitas comitetur : itaque
 Pythagoras etiam adolescen-
 tibus silentium quinquennium
 durans injunxit, echemythian
 (a sermone cohibendo) dic-
 tum. Curiositatem autem non
 potest non subsequi maledi-
 centia. Quæ enim libenter
 audiunt, libenter etiam lo-
 quuntur : et quæ ab aliis stu-
 diose colligunt, apud alios
 cum gaudio efferunt. Quo
 fit, ut, cum aliis malis, hic
 morbus etiam cupiditati ipso-
 rum sit impedimento. Omnes
 enim a curioso sibi cavent, et
 sua eum celant, et neque a-

gunt libenter curioso inspec-
 tante, neque loquuntur audi-
 ente : sed et consultationes in
 aliud tempus rejiciunt, et de-
 liberationes, donec is homo
 sese amoveat : quod si arcano
 alicui proposito, aut rei seriæ
 tractationi superveniat curio-
 sus, veluti cibum accurrente
 fele tollunt e medio et occul-
 tant id de quo agebatur ; ut
 plerumque ea, quæ aliis di-
 cenda spectandaque commit-
 tuntur, solis curiosis neque
 videre neque dicere contin-
 gat. Eadem de causa etiam
 omnis fides curioso derogatur.

καὶ ξένοις πιστεύουσι μᾶλλον ἐπιστολάς καὶ γράμματα καὶ σφραγίδας, ἢ φίλοις καὶ οἰκείοις πολυπράγμοισιν. Ὁ δὲ Βελλεροφόντης ἐκεῖνος οὐδὲ κατ' ἐαυτῷ γράμματα κομίζων ἔλυσεν, ἀλλ' ἀπέχετο τῆς ἐπιστολῆς τῷ βασιλέως, ὡς δὲ γυναικός, ἀλλ' ἢ αὐτῷ ἐγκράτειαν. Ἀκροαίας γὰρ τὸ πολυπραγμονεῖν, ὡς καὶ τὸ μοιχεύειν· καὶ περὶ τῇ ἀκροαίᾳ, δεινῆς ἀνοίας καὶ ἀφροσύνης. Τὸ γὰρ τοσαύτας παρελθόντας κοινὰς καὶ δεδημοσιωμένας γυναῖκας, ἐπεὶ ἢ κατὰ κλειστον ὠθεῖσθαι καὶ πολυτελεῖν, πολλάκις, ἂν ἔ-
τω τύχη, καὶ ἄμορφον ἔσαν, ὑπερβολὴ μανίας καὶ πα-
ραφροσύνης. Ταυτὸν δὲ οἱ πολυπράγμονες ποιεῖσι, πολ-
λὰ καὶ κατὰ θεάματα καὶ ἀκούσματα καὶ χολαίς καὶ ἀφ-
τριβὰς παρελθόντες, ἐπιστόλια διορύττειν ἀλλότρια, καὶ
παραβάλλειν γειτόνων οἴκους τὰ ὦτα, καὶ συμψυρίζου-
σιν οἰκέταις καὶ γυναῖκοις, πολλάκις μὲν οὐδὲ ἀκινδύνως,
ἀεὶ δὲ ἀδόξως.

Ι. Διὸ καὶ χρήσιμον ὡς ἐνὶ μάλιστ' ἀποτροπὴν τοῖς

Nam servis et peregrinis fa-
cilis credimus epistolas atque
litteras et figilla, quam amicis
et familiaribus curiosis. At
Bellerophontes ille litteras,
quas in seipsum scriptas fere-
bat, non aperuit: sed sua usus
continentia, tam litteris quam
uxore regis abstinuit. Incon-
tinentiæ enim est curiositas,
ut et adulterium: accedente
ad incontinentiam atroci stul-
titia atque infania. Tot enim
præteritis communibus et pub-
licis mulieribus impetu ferri
ad inclusam unam atque sum-

tuosam, sæpenumero etiam de-
formem, extremæ est demen-
tiæ. Atqui eadem est ratio
curiosorum. Omisissis namque
pulchris multis spectaculis,
auditionibus, scholis, disputa-
tionibus, aliorum litteras re-
signant, aures parietibus vici-
norum applicant, et cum ser-
vis eorum atque mulierculis
sufurros miscent: plerumque
id non sine periculo, semper
cum turpitudine.

X. Proinde ut quam fieri
potest maxime a vitio suo ab-
ducantur curiosi, utile erit ip-

520 πολυπράγμοσιν, ἢ τῷ προεβλωσμένων ἀνάμνησις. Ἄν γδ,
 ὥσπερ ὁ Σιμωνίδης ἔλεγε, τοῖς κλισίαις ἀνοίγων διὰ χρο-
 νος, τῷ μὲν τῷ μαθῶν, αἰεὶ μετῴ, τῷ δὲ τῷ χαρίτων, εὐρίσκειν
 κενύ. ἔπος ἂν τις Πολυπραγμοσύνης τιῶν ὑποθήκων
 ἀνοίγη διὰ χρόνον, καὶ καλασκέπη) πολλῶν ἀχρήτων καὶ
 μαλακῶν καὶ ἀτερπῶν γέμισαν, ὥστε ἂν αὐτῷ τὸ πρᾶγμα
 πρᾶγμα, φανέν ἀνδρὲς παντάπασι καὶ φλυαρώδες. Φέρε γδ,
 εἴπῃς ὅτι τὰ συγγραμμάτια τῷ παλαιῶν ἐκλαμβάνοι τὰ
 κακίστα τῷ ἐν αὐτοῖς, καὶ βιβλίον ἔχει σωτηριάζον οἷον
 B Ὀμηρικῶν ἔχων ἀκεφάλων, καὶ τραγικῶν σολοικισμῶν, καὶ
 τῷ ὡς Ἀρχιλόχου πρὸς τὰς γυναῖκας ἀπρεπῶς καὶ
 ἀκολάτως εἰρημνῶν, ἑαυτὸν ὡς ἀδελφειματίζοντος· ἂν οὐκ
 ἐστὶ τῷ τραγικῆς κατάρχεις ἀξίος;

Ὅλοιο θυγῶν ἐκλέγειν τὰς συμφοράς.

Καὶ ἄνευ τῷ κατάρχεις, ἀπρεπῆς καὶ ἀνωφελῆς ὁ θησαυρισ-
 μὸς αὐτῷ τῷ ἁλλοτρίων ἀμαρτημάτων· ὥσπερ ἡ πόλις αὐτῷ
 ἐκ τῷ κακίστων καὶ ἀναχωρητάτων κτίσας ὁ Φίλιππος,

sis, si præterita in memoriam
 sibi revocent. Nam quo pac-
 to Simonides dicebat se duas
 suas cistas, temporis certi de-
 cursu, aperientem, invenire
 eam quæ præmiorum est, semper
 plenam, quæ beneficiorum, sem-
 per vacuum reperire: ita si
 quis interposito temporis spa-
 tio penum suæ Curiositatis
 inspiceret, inveniens eam mul-
 tis inutilibus, vanis, atque in-
 jucundis plenam rebus, nimi-
 rum ipsa re offensum iri arbi-
 tror, quæ se ita plane molef-
 tam futilemque declararet.
 Nonne enim si quis veterum

scripta evolvens, pessima quæ-
 que ex iis exciperet, librum-
 que conderet, in quo capite
 carentes Homeri versus, tra-
 gicos solæcismos, et Archilo-
 chi in mulieres indecenter ac
 fœde dicta, quibus is sese of-
 tentui præbuit, complectere-
 tur: is dignus videretur tra-
 gica ista imprecatione,

*Pereas hominum calamitates male colli-
 gens?*

et, execratione etiam demta,
 turpis et inutilis esset iste alie-
 norum peccatorum thesaurus:
 similisque ejus urbis, quam
 Philippus pessimis et contu-

Πονηρόπολιν προσηγόρευσεν. Οἱ τοίνυν πολυπράγμονες,
 ἔτιχον, οὐδὲ ποιημάτων, ἀλλὰ βίων ἀτοχήματα καὶ
 πλημμελήματα καὶ σολοικισμὸς ἀναλεγόμενοι καὶ σιυά-
 ροντες, ἀμυστότατον καὶ ἀτερπέστατον κακῶν γραμματοφυ-
 λακτεῖον τὸ ἐαυτῶν μνήμῃσι περιφέρουσιν. Ὡς περ οὖν ἐν
 Ῥώμῃ πινὲς τὰς γραφὰς καὶ τὰς ἀνδριάντας καὶ τὴν Δία
 τὰ καλλιῆ τῶν ὠνίων πᾶσαν καὶ γυναικῶν ἐν μηδενὶ λόγῳ
 πηρόμενοι, οὗτοι τὸ τῶν τεράτων ἀγροῦν ἀνατρέφοντα, τὰς
 ἀκνήμους καὶ τὰς γαλεάγκωνας καὶ τὰς τριοφάλαμους καὶ τὰς
 σφροκεφάλους καταμανθάνουσαι, καὶ ζητῶντες εἰ τι γέννηται

Σύμμικτον εἶδος καὶ ἀποφώλιον τέρας.

ἀλλ' ἐὰν συνεχῶς τις ἐπάγῃ τοῖς ποιεῦσι αὐτὰς θεάμα-
 σι, ταχὺ πλησμονὴ καὶ ναυτία τὸ πρᾶγμα παρέξει· ὅ-
 πως οἱ τὰ οὗτοι τὸν βίον ἀτοχήματα καὶ γενῶν ἀρχὴ καὶ
 ἀσφροφάς πινος ἐν οἴκοις ἀλλοτρίοις καὶ πλημμελείας
 πολυπραγμονεῖντες, τὸ τεράτων ἀναμνησκέτωσαν ἑαυ-
 τὰς, ὅτι χάριν καὶ ὄνησιν οὐδεμίαν ἔνεγκε.

macissimis a se frequentatam
 hominibus, Poneropolin, (id
 est urbem malorum,) nomina-
 vit. At vero curiosi non car-
 minum, non poematum, sed
 vitarum lapsus, mendas, et so-
 lœcismos colligentes, archi-
 vum a Musis et Gratiis alie-
 nissimum, memoriam suam cir-
 cumferunt. Sunt Romæ qui
 picturis, statuis, pulchritudine
 adeo puerorum venalium et
 mulierum sprete, in Foro mon-
 strorum obversentur, et quæ-
 rant si qui sint vitiosis tibiis
 aut cubitis, tribus oculis, aut

struthionis capite præditi, de-
 nique an sit aliquod natum e

Mixtis naturis monstrum abominabile:

quos tamen si frequenter ad
 hæc adducerentur spectacula,
 mox satietas et nausea inva-
 deret. Eodem modo qui vi-
 tæ infortunia, turpitudinesque
 gentium et corruptelas, et
 peccata alienarum familiarum
 curiose colligunt, recordentur
 illorum primo loco observa-
 torum, sentiantque nihil ea si-
 bi gratiæ, nihil utilitatis attu-
 lisse.

ια'. Μέγιστον μάλιστα πρὸς τὴν τῶ πάσης ὑποτρο-
πὴν ὁ ἐθισμός, εἰς τὸ πόρρωθεν ἀρξάμενοι γυμνάζωμεν ἐαυ-
τὸς καὶ διδάσκωμεν ὅτι ταύτῃ τ' ἐγκρατεῖαν· καὶ γὰρ ἡ
αὐξήσις ἐθεὶ γέρονε, τῶ νοσήματος καὶ μικρὸν εἰς τὸ πρὸς
χρεῦντος· ὃν δὲ τρόπον, εἰσόμεθα πρὸς τὴν ἀσκήσεως ὁμῶς
ἀσχετόμενοι. Πρῶτον μὲν οὖν ἀπὸ τῶν βραχυτάτων
καὶ φασματάτων ἀρξόμεθα. Τί γὰρ χαλεπὸν ὅτι ἐν ταῖς
ὁδοῖς τὰς ὅτι τὰ τάφων ἐπιγραφὰς μὴ ἀναγνώσκῃ; ἢ
πὶ δυσχερὲς ἐν τοῖς περὶ ταῖς τὰ καὶ τὸ τοίχον γράμ-
ματα τῇ ὅφει παρατρέχειν; ὑποβάλλοντα αὐτοῖς ὅτι
χρησιμὸν ἔστιν ὅτι ἐπιτερπές ἐν τέτοις γράμμασι· ἀλλ'
ἐμνήσθη ὁ δεινὸς δὲ δεινὸς ἐπ' ἀγαθῶ, καὶ φίλων ἀριστος ὁδε-
πὶς· καὶ πολλὰ τοιαύτης γέροντα φλυαρίας· ἀ δὲ δοκεῖ μὴ
οὐ βλέπειν ἀναγνωσκόμενα, βλέπει δὲ λεληθώς, τὰ
μελέτῃ παρεμποιεῖν τῶ ζητεῖν τὰ μὴ προσήκοντα.
Καὶ καθάπερ οἱ κυνηγοὶ τὰς σκύλακας οὐκ εἴωσι ἐκ-
τρέπεσθαι καὶ διώκειν πᾶσαν ὁδμὴν, ἀλλὰ τοῖς ῥυτῆρσιν

XI. Maximum ad hujus
vitii propulsationem momen-
tum adfert adfuefactio, si emi-
nus orsi condocerimus nos
et paremus ad hanc continen-
tiam: quando consuetudine e-
tiam id morbi augetur, ac fen-
sim ulterius progreditur. Mo-
dum hujus adfuefactionis ex-
ponere placet. Ergo initium
faciamus a vilissimis et mini-
mis rebus. Quid enim mali
est, in via non legere inscrip-
tiones monumentorum, aut in
ambulationibus litteras parie-
tibus inscriptas visu præter-

currere? si nobiscum cogite-
mus nihil hinc ad nos com-
modi oblectationisque reditu-
rum, sed certos homines cer-
torum hominum memoriam
honorificam fecisse, ac scrip-
sisse, *Amicorum iste fuit opti-
mus*, ac quæ multæ aliæ istius
generis sunt nugæ: quæ lec-
tæ nihil videntur afferre dam-
ni, nocent tamen occulte, dum
curam quærendi nihil ad nos
pertinentia ingenerant. Et
quemadmodum venatores non
finunt canes evagari aut quem-
vis odorem sectari, verum lo-

ἔλκυσσι καὶ ἀνακρούσσι, καθαρὸν αὐτῷ καὶ ἀκρατὸν φυλάττοντες τὸ αἰσθητήριον ὅππῃ τὸ οἰκῆιον ἔργον, ἵνα εὐνώτερον ἐμφύῃ τοῖς ἴχνεσι,

Τέρματα θηρίων μελέων μυκτῆρσιν ἐρευνῶν·

ἔγω δὲ τὰς ὅππῃ πᾶν θάσμα καὶ πᾶν ἄκυσμα τῷ πολυπράγμονος ἐκδρομᾶς καὶ περιπλανήσεως ἀφαιρεῖν καὶ ἀντιπαῖν ὅππῃ τὰ χεῖσιμα φυλάττοντας. Ὡς περ γὰρ οἱ αἰετοὶ καὶ οἱ λέοντες ἐν τῇ περιπατεῖν συτρεφουσιν εἰσω τῆς ὄνυχας, ἵνα μὴ τιτὼ ἀκμὴν αὐτῷ καὶ τὴν ὀξύτητα κατατερίβωσιν· ἔγω τὸ πολύπραγμον τῷ φιλομαθεὶς ἀκμὴν πῃ καὶ φόβωμα νομίζοντες ἔχειν, μὴ καταναλίσκωμεν μηδ' ἀπαμβλύνωμεν ἐν τοῖς χεῖρεσι.

ιβ'. Δεύτερον τοίνυν ἐπιζώμεθα θύραν παρίοντες ἀλλοτριάν μὴ βλέπειν εἰσω, μηδὲ τῷ ἐντὸς ἐπιδράττεσθαι τῇ ὄψει, καθάπερ χεῖρὶ τῇ περιεργίᾳ· ἄλλὰ τὸ τῷ ξενυχράτες ἔχωμεν πρὸ χειρὸς, ὅς ἐφη, Μηδὲν ἀφαιρεῖν ἢ τῆς πόδας ἢ τῆς ὀφθαλμοῦς εἰς ἄλλοτριάν οἰκίαν

ris capita eorum sursum trahunt atque cohibent eos, sensumque ipsorum purum sincerumque ad rem sibi destinatam servant: nimirum ut vestigiis possint eo acrius inhærere, quando

Naribus indagant miserarum lustra ferarum:

sic oportet curiosi ad quævis spectacula et quasvis auditiones vagabundam excursionem inhibere, et ad utilia caute retrahere. Sicut enim aquilæ et leones inter ambulandum un-

gues intro avertunt, ne eorum aciem atterant: ita curiositatis acumen, quod habere videtur in studio cognoscendi, non debemus in vilissimis rebus retundere et hebetare.

XII. Secundum est proinde, ut adsuescamus januam prætereuntes alienam non intro adspicere, neque ob curiositatem oculis, tanquam manu, quæ intus sunt apprehendere: habeamusque potius in promptu illud Xenocratis dictum, *Nihil interesse, pedesne quisquam an oculos in aliena domo pro-*

πέναι. Ούτε γὰρ δίκαιον ἔτε καλόν, ἀλλ' ὅθεν ἡδὺ τὸ
 γέμα.

Δύσμορφα μέντοι τάνδον εἰσιδεῖν, ξένη.

τὰ γὰρ πολλὰ τοιαῦτα τῆς ἐν ταῖς οἰκίαις, σκλάβια κεί-
 νη, καὶ θεραπευνῶσα καθεζόμενα, καὶ σπουδαῖον ἔδεν
 ὅθεν ὀπιτερές. Ἡ δὲ συνδιαφρέουσα τὴν ψυχὴν πα-
 ράβλεψις αὕτη καὶ ὠχρόξυσις, ἀρχαί· καὶ τὸ ἔθος
 μοχθηρόν. Ὁ μὲν γὰρ Διογένης θεασάμενος εἰσελαύνοντά
 τὸν Ὀλυμπιονίκην Διώξιππον ἐφ' ἄρματος, καὶ γυναικὸς
 εὐμόρφου θεωμένης τὴν πομπήν, ἀποσάσας τὰς ὄψεις μὴ
 δυνάμενον, ἀλλ' ὑποβλέποντα καὶ παρεπιτρεφόμενον, Ὁ-
 ρᾶτε, εἶπε, τὴν ἀθλητικὴν ὑπὸ παιδικαίᾳ τραχηλιζόμενον;
 Τὴς δὲ πολυτράγμονας ἰδοὺς ἀν' ἑαυτὸν πάντος ὁμοίως
 θεάματος τραχηλιζομένης καὶ θεωρομένης, ὅταν ἔθος καὶ
 μελέτη γένῃ τῆς ὄψεως αὐτοῖς πανταχῶς διαφερομένης.
 Δεῖ δὲ, ὡς οἶμαι, μὴ κατὰπερ θεάσμεναι, ἀνάγκη
 ἔξω ῥέμβεσθαι τὴν ἀφ᾽ ἡσιν, ἀλλ' ἀποπεμπομένην ὑπὸ τῇ
 ψυχῇ ὅτι τὰ τράγματα, συντυγχάνειν αὐτοῖς ταχὺ καὶ

nat. Nam neque iusta, neque
 honesta, neque suavis adeo est
 ista inspectio.

Sunt intus, hospes, sane visu turpia.

cernuntur quippe plerumque
 vasa jacentia, ancillæ sedentes,
 nihil ferium, aut adspectu ju-
 cundum: verum obtutus iste
 et ejaculatio oculorum ani-
 mum simul convertens, turpis
 est, morisque pravi. Dio-
 genes cum videret Dioxip-
 pum ex Olympico certamine
 victorem curru invehentem, a
 muliercula formosa, quæ pom-

pam spectabat, oculos non
 posse avellere, sed rejecto re-
 tro vultu eam intueri, *Videte,*
inquit, atletam, cui puella
cervicem intorquet. At curio-
 forum videas collum quovis
 spectaculo circumagi, quando
 ob studium et consuetudinem
 usquequaque eorum se oculi
 obvertunt. Debet autem, pu-
 to, sensus non instar petulan-
 tis ancillæ foras evagari, sed
 cum a mente emittitur ad res,
 celeriter eas percipere et re-
 nunciare, deinde rursus mo-

ἀναγγέλλειν· εἶτα πάλιν κοσμίως ἄντ'ος εἶ) ὅ λογισμὸς
 καὶ προσέχῃν αὐτῷ. Νυνὶ δὲ συμβάλλει τὸ ὅ Σοφοκλέους,

Ἐπειτα δ' Αἰνιάνος ἀνδρὸς ἄτομοι

Πῶλοι βία φορέσιν, —

αἱ μὴ τυχεῖσαι παιδαγωγίας, ὥσπερ λέγειν, ὁρῆς μη-
 δὲ ἀσκήσεως ἀφαιρέσεως, περιετρέχουσι καὶ συνεφελκόμε-
 ναι πολλάκις, εἰς ἃ μὴ δεῖ καταβάλλεσθαι τὴν ἀφαιρείαν.
 Ὅθεν ἐκεῖνο μὲν ψεύδός ἐστι, τὸ Δημήτριον ἐκασίως σβέσσει
 τὰς ὅφεις ἀπερυσάμενον εἰς ἑσπέρα πυρῶνεντα, καὶ τινὲς
 ἀπ' αὐτῆς ἀνάκλασιν δεξάμενον, ὅπως μὴ παρέχῃσι θύ-
 ρυδον, τινὲς ἀφαιρείαν ἔξω χαλῶσαι πολλάκις, ἀλλ' ἐῷσιν
 ἔνδον οἰκνεῖν καὶ ἀφαιτρίβειν πρὸς τοῖς νοητοῖς, ὥσπερ παρ-
 ὅδοι θυρίδες ἐμφραγεῖσαι· τῷτο μάλιστα πάντος μάλιστα
 ἀληθές ἐστιν, ὅτι τινὲς ἀφαιρέσιν ὀλίγα κινῶσιν οἱ πλείους
 τῇ ἀφαιρείᾳ χεῖροισι. Καὶ γὰρ τὰ Μουσεία πορρωτάτω
 τῆς πόλεως ἰδρύσαντο, καὶ τὴν νύκτα περιεῖπον Εὐφρόνην,
 μέγα πρὸς εὐρεσιν τῆς ζητεμένων καὶ σκέψιν ἡγέμενοι τὴν
 ἡσυχίαν καὶ τὸ ἀναείσασθαι.

desse intus cum ratione esse,
 eique parere. Nunc Sopho-
 cleum illud usu venit,

*Hinc Aenianis effraenes pulli viri
 Feruntur indomito ore. —*

scilicet sensus non recte insti-
 tuti atque condocerati, fre-
 quenter excurrere occupant,
 animumque una trahunt in
 res nihil attinentes. Equidem
 falsum est, quod dicitur, De-
 mocritum sponte sua oculos
 exstinxisse, in ignitum specu-
 lum eos defigentem luminis-
 que reflectionem accipientem;
 nimirum ne obturbarent, ani-
 mum sæpe foras evocando, sed

veluti fenestræ prospectus in
 viam obturatæ, intus eum ma-
 nere finerent, et immorari re-
 bus sola mente cernendis. Id
 tamen verissimum est, qui
 mente plurimum utuntur, eos
 sensuum motu perparco uti.
 Nam et Musea longissime ab
 urbibus ædificabant, et noc-
 tem Euphronam dixerunt
 Græci (a bene intelligendo,) ad
 considerationem et inven-
 tionem eorum quæ quærun-
 tur, admodum conducere qui-
 etem aut alio abstrahentium
 vacuitatem rati.

ιγ'. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐκείνο χαλεπὸν καὶ δύσκολον, ἀν-
θρώπων λοιδορεμένων ἐν ἀγορᾷ καὶ κακῶς λεγόντων ἀλ-
λήλους, μὴ προσελθεῖν· ἢ συνδρομῆς ὅπῃ πῖ πλείονων
γενομένης, μέναι καθήμενον· ἐὰν δὲ ἀκρατῶς ἔχῃς, ἀπ-
ελθεῖν ἀναστάντα. Χρηστὸν μὲν γὰρ ἔδενός, τοῖς πολυπραγ-
μονῶσιν ἀναμίξας σεαυτὸν, ἀπολαύσας· μεγάλα δὲ ὠφε-
ληθήσῃ, τὸ πολύπραγμον ἀποτρέψας βία καὶ κολέσας,
ὑπακβεῖν τῷ λογισμῷ συνεπιζόμενον. Ἐκ δὲ τῆς
μᾶλλον ὀπιτείνοντα τ' ἀσκησιν ὀρθῶς ἔχει, καὶ θεάτρων
ἀκροάματος εὐήμεροντος παρελθεῖν, καὶ φίλος ἐπ' ὀρ-
χιστοῦ πινος ἢ κωμικοῦ θεῶν παρλαμβάνοντάς διώσας-
θαι, καὶ βοῆς ἐν σταδίῳ γενομένης ἢ ἵπποδρόμῳ, μὴ ἐπι-
γραφῆναι. Καθάπερ γὰρ ὁ Σωκράτης παρήναι φυλάττεισ-
θαι τῶν βρωμάτων ὅσα μὴ πεινῶντάς ἐάσειν ἀναπέδει,
καὶ τῶν πομάτων ὅσα πίνειν μὴ διψῶντάς· ἔτω χρὴ
καὶ ἡμᾶς τ' θεμάτων καὶ ἀκρομάτων φυλάττεσθαι καὶ
φεύγειν ὅσα κρατεῖ καὶ προσάγειαι τῶς μηδὲν δεομένης.

XIII. Porro nec hoc quo-
que difficile aut arduum est,
hominibus in foro mutuis con-
viciis se proscindentibus, non
accedere: aut ubi concursus
multorum aliquam ad rem fit,
sede se sua continere: aut si
hoc ob incontinentiam ne-
queas, surgere et domum ab-
ire. Nihil enim boni conse-
queris permiscendo te curio-
sis: magnam vero utilitatem
percipies, Curiositate per vim
aversa et compressa, rationi-
que obtemperare adsueta. Exinde magis intendens ex-

ercitationem recte facies, si
theatrum in quo aliquid cum
applausu auditur prætereas, et
amicos ad saltatoris aut co-
mœdi alicujus spectaculum
trahentes submoveas, ac voci-
feratione in stadio aut circo
sublata, non movearis. Ut e-
nim Socrates aiebat cavendos
esse cibos, qui non esurientes
ad edendum alliciunt, et potus
qui faciunt ut non sitiens bi-
bas: ita nobis fugienda sunt
spectacula ista et auditiones,
quæ nullo usu exigente nos
ad se trahunt. Cyrus quidem

Ὁ δὲ Κύρως οὐκ ἐβέλετο τὴν Πάνθειαν ἰδεῖν, ἀλλὰ τῇ Ἀρασπῇ λέγων, ὥς ἄξιον θέας εἶναι τὸ τῆς γυναῖκος εἶδος, Οὐκ οὖν, ἔφη, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον αὐτῆς ἀφεκτέον· εἰ γὰρ ὑπὸ σὲ περὶ αὐτὴν ἀφικόμην, ἴσως ἀνέμε πάλιν ἀναπέσειεν αὐτὴ καὶ μὴ χολάζοντα φοιτᾶν, θεᾶσθαι τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἀπολαύειν πολλὰ τῆς σπουδῆς ἄξιον. Ὀμοίως οὐδὲ Ἀλέξανδρος εἰς ὅψιν ἦλθε τῆς Δαρείης γυναῖκος, εὐπρεπεστάτης εἶναι λεγομένης· ἀλλὰ περὶ τὴν μητέρα φοιτᾶν αὐτῆς πρεσβύτιν ἔσαν, ἔχοντες ὡς ἔμελλε τὴν νέαν καὶ καλὴν ἰδεῖν. Ἡμεῖς δὲ τοῖς φορέοις τῆς γυναῖκος ὡς ἀλλοτρίους τὰ ὄμματα, καὶ τῆς θυρίδος ἐκκρεμαννύοντες, οὐδὲν ἀμαρτάνειν δοκοῦμεν, οὕτως ὀλιγοφρονῶν καὶ ῥύστην εἰς ἅπαντα τὴν Πολυπραγμοσύνην ποιοῦντες.

ιδ'. Ἐπὶ τοίνυν καὶ περὶ δεικνύουσας ἀσκήσιν, ὑπερβιῶσθαι ποτε λήμμα δεικνόν, ἵνα πόρρω τῆς ἀδίκων ἐπίσης σεαυτὸν (εἰ) καὶ περὶ σωφροσύνης ὁμοίως, ἀποχέσθαι ποτὶ γυναῖκος ἰδίας, ἵνα μηδέ ποτε κινήσῃς ὡς ἄλλο-

Pantheam videre noluit, et Araspe dicente mulieri formam esse spectatu dignam, respondit, *Tanto magis ergo abstinendum; si enim nunc tibi parens ad eam veniam, fortassis ipsa rursus mihi persuasit etiam cum otiosus non ero ad se ventitare, spectare, et assidere, multis rebus seriis neglectis.* Et Alexander Darii uxorem, quia formosissima dicebatur, noluit in suum venire conspectum: sed ad matrem ejus anum accedens, vi-

dere juvenem et pulchram non sustinuit. Nos lecticis mulierum oculos subjicientes, et eos a fenestris suspendentes, nihil peccare nobis videmur, adeo lubricam et ad omnia fluentem curiositatem facientes.

XIV. Proinde etiam ad justitiæ exercitationem facit, aliquando capturam honestam omittere, ut longe abesse ab inhonestis adfuecas: et ad temperantiam conducit, interdum propria abstinere uxore, ne unquam in aliena commo-

τρίας. Τῷτο δὴ τὸ ἔθος ἐπάγων τῇ Πολυπραγμοσύνῃ,
 πειρῶ καὶ τῷ ἰδίων ἔνια ὠφρακῶσά ποτε καὶ παριδεῖν, καὶ βε-
 λομένης πινὸς ἀγγεῖλά πῃ τῷ ὅπῃ τῷ οἰκίᾳ, ὑφραλέσ-
 θαι, καὶ λόγους φεῖ σοῦ λελέχθαι δοκῶνται ἀπώσαθαι.
 Καὶ γὰρ τῷ Οἰδίποδα τοῖς μεγίστοις κακοῖς ἢ περιεργία πε-
 ρίβαλε· ζητῶν γὰρ ἑαυτὸν ὡς οὐκ ὄντα Κορίνθιον ἀλλὰ
 ξένον, ἀπιώτησε τῷ Λαίῳ, καὶ τῷτον ἀνελὼν, καὶ τῷ μη-
 τέρα λαβὼν ὅπῃ τῇ βασιλείᾳ γυναῖκα, καὶ δοκῶν (τῷ)
 μακάριος, πάλιν ἑαυτὸν ἐζήτη· καὶ τῷ γυναῖκός οὐκ ἐώ-
 σης, ἐπὶ μᾶλλον ἤλεγχε τὸν σινειδότα γέροντα, πᾶσαν
 πρσοφέρων ἀνάγκη· τέλος δὲ τῷ πρράγματος ἡδὴ πε-
 ριφέροντος αὐτὸν τῇ ὑπονοίᾳ, καὶ τῷ γέροντος ἀναδοή-
 σαντος,

Οἱμοὶ πρὸς αὐτῷ γὰρ εἰμὶ τῷ δεινῷ λέγειν,

ὅμως ὕξημυδνός ὑπὸ τῷ πάθους καὶ σφραδάζων ὑπο-
 κρίνεται,

Κᾶγω γὰρ ἀκύν· ἀλλ' ὅμως ἀκυσέον.

οὕτω πῃ ὅτι γλυκύπικρος καὶ ἀκατάχατος ὁ τῷ Πολυ-

veare. Hunc morem in Cu-
 riositatem introducens, conare
 etiam tuorum quædam ali-
 quando furda aure prætermi-
 ttere ac clausis oculis: et vo-
 lentem aliquid de rebus do-
 mesticis nunciare, differre, et
 quæ de te dicta videbuntur
 non admittere. Etenim Œdi-
 pum quidem Curiositas in ex-
 tremas conjecit calamitates.
 Quærens enim seipsum, ut qui
 non Corinthius esset, sed pere-
 grinus, Laio occurrit, eoque
 necato, matrem cum dote reg-
 ni uxorem duxit: cumque vi-

deretur felix, rursum seipsum
 quærebat, et prohibente uxore
 tanto magis examinavit senem
 totius rei conscium, omni ne-
 cessitate urgens: tandem re
 jam ei suspicionem injiciente,
 et sene exclamante,

*Heu, restat hoc nunc, dicere quod gra-
 vissimum est,*

tamen affectu inflammatus at-
 que tremiscens ait,

*Mihi que dirum auditu: sed tamen au-
 diam.*

Ita pruritus quidam est Curi-
 ositatis dulcedini amarorem
 habens permixtum et effrænis,

πραγμοσύνης γαργαλισμός, ὥσπερ ἑλκος αἱμάστων ἐαυ-
τὸν ὅταν ἀμύσῃται. Ὁ δὲ ἀπιλλαγμένος τῆς νόσου
ταύτης καὶ φύσιν παῖδος, ἀγνοήσας τι τῶν δυσχερῶν, εἶ-
ποι ἂν,

ὦ πότνια λήθη ἤ κακῶν, ὥς εἴ σοφῇ.

ἰ. Διὸ καὶ πρὸς ταῦτα συνεκτιθέον αὐτὸς, ὅπισθ' ὡς
κομισθεῖσαν μὴ ταχὺ μηδὲ κατεσπευσμένως λῦσαι· κα-
θάπερ οἱ πολλοὶ ποιοῦσιν, ἂν αἱ χεῖρες βεβιδύνωσιν, τοῖς
ὁδοῦσι τὰς δεσμὰς διαβιβρώσκοντες· ἀγγέλῃ ποθὲν ἤ-
κοντος, μὴ προσδραμεῖν, μηδὲ ἐξαναστῆναι· φίλῃ πινος
εἰπόντος, Ἐχω σοί τι κακὸν εἰπεῖν παῖδα, Μᾶλλον,
εἴ τι χρήσιμον ἔχεις ἢ ὠφέλιμον. Ἐμὲ ποτε ἐν Ῥώμῃ
διαλεγομένη, Ῥέτικος ἐκεῖνος ὃν ὑπερὶν ἀπέκτεινε Δο-
μετιανὸς τῇ δόξῃ φθονήσας, ἠκροῦτο, καὶ διὰ μέσου
γραπῶτης παρελθὼν ὅπισθ' αὐτῇ Κάσαρος ἐπέδω-
κε· γενομένης δὲ σιωπῆς, καμῶν διαλιπόντος ὅπως ἀναγνῶ-
ν ὅπισθ' αὐτῇ, οὐκ ἠθέλησεν, οὐδὲ ἔλυσε πρὸς τὸν ἢ διεξελ-

tanquam vulnus sibi ipsi fan-
guinem eliciens ubi saucia-
tur. Qui vero liberatus hoc
morbo est, natura placidus, is
ubi aliquid mali ignoravit,
dicet secum,

*Veneranda malorum oblivio, quantum
sapit!*

XV. Quare ad hoc etiam
adsuescendum est, et allatam
epistolam non statim neque
festinanter solvas: quod multi
faciunt, manibus cunctanti-
bus dentes vinculis injicientes,
eaeque morfu rumpentes: nun-
cio alicunde veniente, non

accurras neque assurgas: ami-
co aliquo dicente, *Habeo novi
aliquid quod tibi dicam*, re-
spondeas, *Malim utile aliquid
et conducibile*. Ego cum ali-
quando Romae differerem,
Rustico (quem postea Domi-
tianus invidia gloriae ejus im-
pulsus interfecit) me audienti,
intervenienti miles epistolam a
Caesare missam tradidit: hic
ego intermittere cum vellem
orationem, ipsique spatium le-
gendi litteras concedere, re-
nuit ille, neque ante episto-
lam solvit, quam ego per-

θεῖν ἐμὲ τὸν λόγον, καὶ διαλυθῆναι τὸ ἀκροατήριον· ἐφ'
 ὧν πάντες ἐθαύμασαν τὸ βάρος τοῦ ἀνδρός. Ὅταν δέ
 τις οἷς ἔξεσι τρέφων τὸ πολυπραγμον, ἰχυρὸν ἀφ' ἑαυτοῦ
 διασπῇ, καὶ βίαιον, οὐδέ τι ῥαδίως πρὸς αὐτὸν κεκώλυτον φερομένην
 διὰ συνήθειαν, κρατεῖν δυνατὸς ᾖ· ἀλλ' ὅτι πολλὰ πα-
 ραλύουσιν οἱ φίλων, συνεδρίοις ἀπορήτοις ἑαυτοῦ παρα-
 βάλλουσιν, ἱερῶν αὐτῶν μὴ θέμις ὄρεσιν γίνοντι θεαταῖς, τόπῳ
 ἀβάτους πατῶσι, πράγματα καὶ λόγους βασιλικὰς ἀνε-
 ρευνῶσι.

ἱε'. Κάτιοι τῆς γε τυραννὸς οἷς ἀνάγκη πάντα γι-
 νώσκειν, ἐπαχθεσάμενοι ποιεῖ τὸ τῷ λεγόμενων ὧτων καὶ προσ-
 αλωγέων γένος. Ὡτακεσάμενοι μὲν οὖν πρῶτος ἔχεν ὁ νέος
 Δαρεῖος, ἀπειθῶν ἑαυτῷ, καὶ πάντας ὑφορώμενος καὶ δεδοικώς·
 τῆς δὲ προσαλωγείας οἱ Διονύσιοι τοῖς Συρακουσίοις κατέ-

E. 7. ἐφ' ὧν] ἐφ' ὧ. Colleg. Nov.

F. 3. οἱ φίλων, συνεδρίοις] Ita distinguunt C. D. Voss. Vulgo, οἱ φίλων
 συνεδρίοις.

A. 1. προσαλωγείας] Hoc Stephanus dedit ex Jannot. pro προσαγωγίδας quod
 habent Ald. Baf. Xyl. item A. C. D. Voss. Colleg. Nov. et ipse
 Plutarch. Dion. p. 970. D. Sed hoc loco, vulgatum forte retinen-
 dum.

rassem, et missa esset schola:
 omnibus viri gravitatem admi-
 rantibus. At vero ubi aliquis
 potentia et licentia præditus
 vitium Curiositatis alit, idque
 vires et violentiam acquisivit,
 is jam non facile abstinere ab
 his, quibus ipsi interdictum
 est, potest: nam qui hoc mo-
 do sunt affecti, ii et epistolas
 resignant, et consiliis amico-
 rum arcanis sese ingerunt, sa-
 cra quæ cerni ab ipsis est ne-
 fas intuentur, loca inaccessa

calcant, res et sermones re-
 gum scrutantur.

XVI. Sane tyrannos, qui-
 bus omnia cognoscere est ne-
 cesse, invisissimos reddit hoc
 genus hominum, qui auscul-
 tatores et delatores appellan-
 tur. Primus Darius minor
 auscultatores usurpavit, sibi
 ipsi non credens, omnesque
 habens suspectos atque metu-
 ens: Delatores, (quos ipsi Pro-
 sagogidas nominabant,) Dio-
 nyfii inter Syracusanos spar-
 H 4

μιξάν· ὅθεν ἐν τῇ μεταβολῇ τῷ πρᾶγματι, τέτρες πρῶ-
 τες οἱ Συρακούσιοι συλλαμβάνοντες ἀπετυμπάνιζον. Καὶ
 γὰρ τὸ τῷ συκοφαντῶν γένος ἐκ τῷ πολυπραγμό-
 νων φρενὸς καὶ ἐπίας ὅστιν. Ἄλλ' οἱ μὲν συκοφάνται
 ζητοῦσιν εἰ τις ἢ βεβήλευται κακόν, ἢ πεποίηκεν· οἱ δὲ
 πολυπράγμονες καὶ τὰς ἀβελήτας ἀτυχίας τῷ πέλαι
 ἐλέγχοντες, εἰς μέσον ἐκφέρουσι. Λέγουσι δὲ καὶ τὸ ἀλιτή-
 ριον ἐκ φιλοπραγμοσύνης κατονομασθῆναι τοπρῶτον· λι-
 μὲν γάρ, ὡς εἴποιεν, Ἀθηναίοις ἰσχυρῶς γενομένης, καὶ τῷ ἐχόν-
 των πρὸς εἰς μέσον οὐ φερόντων, ἀλλὰ κρύφα καὶ νύκ-
 τωρ ἐν ταῖς οἰκίαις ἀλούντων, παριόντες ἐτήρειν τῷ
 μύλων τὸν φόρον· εἴτα ἀλιτήριοι προστηροῦσθαι. Ὁ-
 μοίως δὲ καὶ τῷ συκοφάντῃ τὸν νόμα γεννηθῆναι· κε-
 κωλυμένη γὰρ ἐκφέρειν τὰ σύκα, μινύοντες καὶ φαί-
 νοντες τὰς ἑξάροντας, ἐκλήθησαν συκοφάνται. Καὶ
 τὸ οὗτο οὕτω ἄχρηστον ὅστιν ἐνοεῖν τὰς πολυπραγμο-

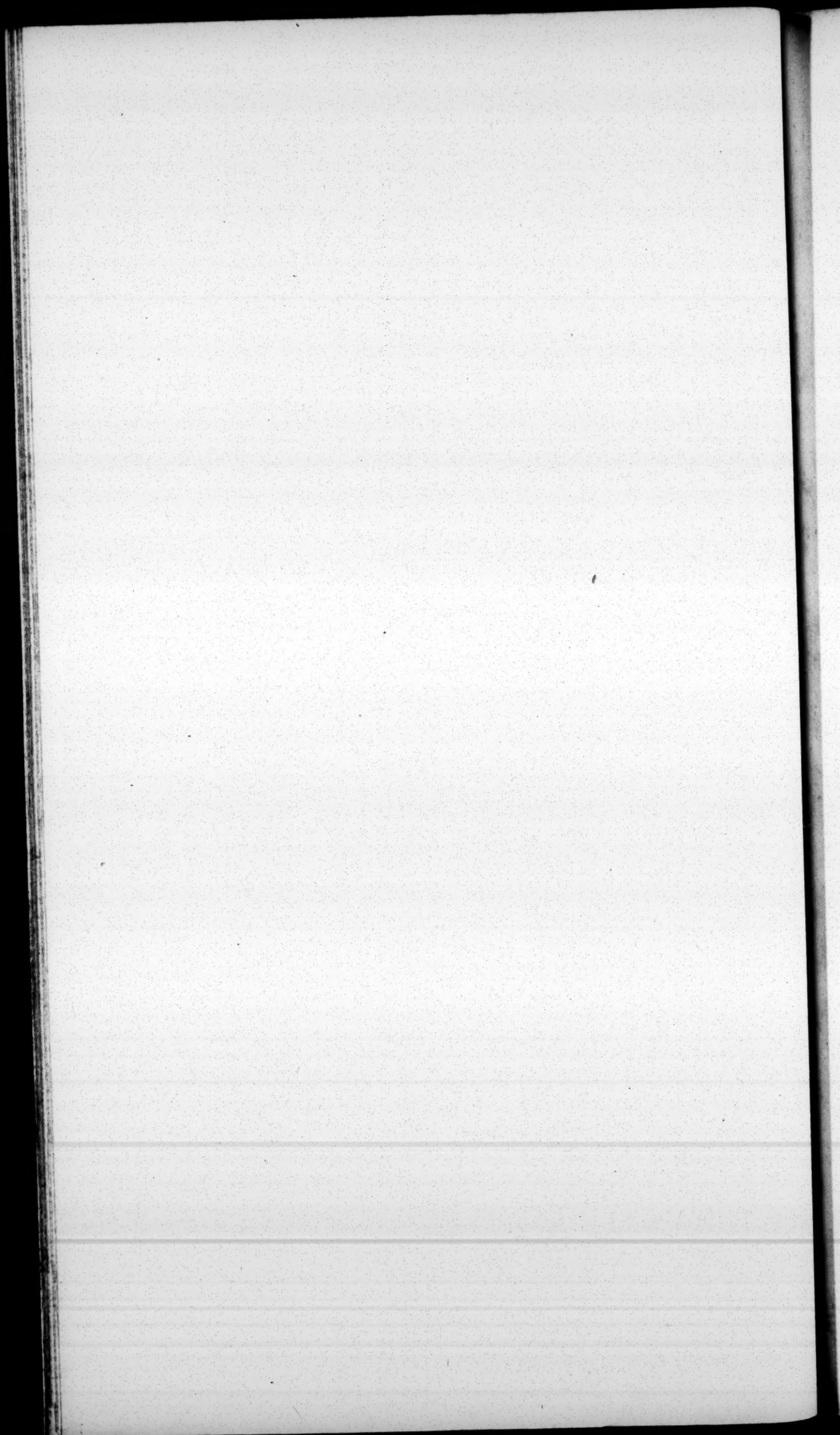
ferunt: quos quidem delato-
 res conversione rerum facta
 primos arripuere Syracusani,
 et exquisito tympani supplicio
 affecerunt. Calumniatorum e-
 nim genus, e tribu et curia
 curiosorum est. Quanquam
 calumniatores tantum id scru-
 tantur, an malum aliquis con-
 filium ceperit, an aliquid fla-
 gitii perpetraverit: curiosi e-
 tiam calamitates quæ nolen-
 tibus acciderunt, exquirunt in-
 que medium proferunt. Quin
 et aliterium, (id est scelero-
 sum,) a Curiositate principio
 aiunt invenisse. Narrant e-
 nim, penuria frumenti Athenis

oborta, ita ut quibus esset
 triticum, ii id non in publi-
 cum promerent; sed domi suæ
 per noctem molerent; quos-
 dam obambulasse qui molarum
 observarent strepitum, atque
 inde hoc nomen reportasse,
 (quasi *molarios* si diceret: est
 enim *alein* Græcis molere.)
 Similis est origo vocabuli Sy-
 cophanta: (quem Latini dela-
 torem, puto, dicunt.) Eos e-
 nim sic appellabant, qui, cum
 prohibitum esset ficus exteris
 vendere, indicium de iis de-
 ferebant, qui foras ficus ven-
 didissent. Atque hoc non in-
 utile est considerari a curio-

νας, ὅπως ἀρχύνονται τὴν πρὸς τὰς μοσχεύους μάλ-
 λιστα καὶ δυσχεραίνοντες ὁμοιότητα καὶ συγγένειαν τῇ
 ὀπτιηδεύματος.

fis, ut studii sui pudore affi-
 ciantur, quod ipsis cum invi-
 sissimis atque molestissimis ho-

minibus ob similitudinem et
 cognationem rei est commu-
 ne.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΦΙΛΟΠΛΟΥΤΙΑΣ.

c

D

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Π Ε Ρ Ι

ΦΙΛΟΠΛΟΥΤΙΑΣ.

P L U T A R C H I

D E

CUPIDITATE DIVITIARUM.

α'. **Ι**ΠΠΟΜΑΧΟΣ ὁ ἀλείτης, ἐπαινέντων πινῶν
ἀνδρωπον εὐμήκη καὶ μακρὰς ἔχοντα χεῖρας, ὡς
D πικταλὸν, Εἴπερ, ἔφη, καθελεῖν ἔδει τὸν τέφανον κρεμά-
μνον. Τῷτ' ὅςιν εἰπεῖν ὥς τὰς τὰ καλὰ χωρία καὶ
τὰς μεγάλας οἰκίας καὶ τὸ πολὺ ἀργύριον ὑπερεκπε-
πληγμένους καὶ κακαρίζοντας, Εἴγ' ἔδει πλουμνύειν πρί-

I. **H**IPPOMACHUS a-
lipta, quibusdam ho-
minem procerum longisque
manibus præditum laudanti-
bus, tanquam ad pugillatio-
nem aptum, Sane, inquit, si
corona in sublimi suspensa foret
detrahenda. Idem hoc usur-
pare licet de iis qui pulchros
fundos, et amplas domos, ar-
gentique copiam cum stupore
admirantur, inque his felici-
tatem ponunt, Sane, si quidem
venalem beatitatem emere oport-

αἰσθαι τὴν εὐδαιμονίαν. Κάτοι πολλὰς ἀν' ἴδαι τις οἱ μᾶλλον ἐθέλῃσι πλετεῖν καὶ κακοδαιμονοῦντες, ἢ μακάριοι γενέσθαι δόντες ἀργύριον. Ἀλλ' οὐκ ἔτι γε χρημάτων ὄνιον ἀλυπία, μεγαλοφροσύνη, εὐστάθεια, θαρραλότης, αὐτάρκεια· τῷ πλετεῖν οὐκ ἔνεστι τὸ πλεῖον καταφρονεῖν, οὐδὲ τῷ τὰ σφριτὰ κεκτημένῳ τὸ μὴ δεῖσθαι τῶν δεσπότην.

β'. Τίνος οὖν ἀπαλλάττει τῶν ἄλλων κακῶν ὁ πλεῖστος, εἰ μὴδὲ Φιλοπλετίας; Ἀλλὰ ποτῶ μὴν ἐσβέσσαν τὴν τῷ ποτὶ ὄρεξιν, καὶ τσοφῇ τὴν τῷ τσοφῆς ὅππῃ μίαν ἠκέσαντο· καὶ κεῖνος ὁ λέγων,

Δὸς χλαῖναν Ἰππώνακτι, κάρτα γὰρ ἔργῳ.

πλειόνων ὅππῃ φερμύων, δυσαναχετεῖ καὶ διωθεῖ. Φιλαργυρίαν δὲ οὐ σβέννυσιν ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον, οὐδὲ πλεονεξία παύει κτωμένη τὸ πλεόν. Ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν πρὸς τὸν πλεῖστον, ὡς πρὸς ἰατρὸν ἀλαζόνα,

Τὸ φάρμακόν σε τὴν νόσον μείζω ποιεῖ.

teret. Et vero multos videas, qui divites juxtaque miseri esse malint, quam pecunia impensa felices fieri. Atqui non est venalis argento vacuitas doloris, magnanimitas, constantia, confidentia, vita tota ex sese apta: divitiæ in se non habent contemptum opum; neque supervacaneorum possessio rerum hoc præstat ut eas non requiras.

II. Quo autem alio malo divitiæ liberent, si ne cupiditatem quidem divitiarum tol-

lunt? Sane potu bibendi appetitus exstinguitur, et cibus cibi desiderio medetur: et is qui dicit,

Da pallium Hipponacti, nam valde al-
geo,

si quis plures ingerat vestes, non ferat sed rejiciat. At avaritiam neque argentum neque aurum exsaturat, neque auctis opibus aboletur. Sed dici potest de divitiis, id quod in medicum gloriosum dictum est,

Tuum remedium morbum graviorem facit.

Ἄρτε δέοιμυς καὶ οἶκος καὶ σκέπης μετρία, καὶ ὅ τυχόντος
 ὄψα παραλαβὼν, ἐμπέπληκεν ὀπιθυμίας χρυσοῦ καὶ
 ἀργύρου καὶ ἐλέφαντος, καὶ σμαράγδων, καὶ κυνῶν καὶ ἵπ-
 πων, εἰς χαλεπὰ καὶ σπύνια καὶ δυσπόριστα καὶ ἀχρηστα,
 μεταγείς οὐκ ἔχον ἀναγκῶν τιλὸν ὀρεξίν. Ἐπεὶ γὰρ γε
 ἀρκούντων οὐδεὶς πένης ὄσιν· εἰ δὲ δάνειται πώποτε ἀργύ-
 ριον ἄνθρωπος, ἵνα ἀλφίτα ᾤρήῃ, ἢ τυρὸν, ἢ ἄρτον, ἢ
 ἐλάμια· ἀλλὰ τὸ μὲν οἶκία πολυτελέως χρεωφειλέτῳ πε-
 524 ποίηκεν· τὸν δὲ ὁμορῶν ἐλαϊόφυτον, τὸ δὲ σιτῶνες, ἀμπε-
 λῶνες, ἄλλον ἡμίονοι Γαλαπικῇ, ἄλλον ἵπποι ζυγοφόροι

Κεῖν ὅχρα κροτέοντες—

ἐνσεσείχασιν εἰς βάραθρα συμβολαίων καὶ τόκων καὶ ὑπο-
 θηκῶν. Εἵτα ὥσπερ οἱ πίνοντες μὴ τὸ μὴ διψῆν, ἢ ἐοσίον-
 τες μὴ τὸ μὴ πεινῆν, καὶ ὅσα διψῶντες ἢ πεινῶντες ἔλα-
 βον ᾤοντο ξεμῶσιν· ἔτι οἱ τὸ ἀχρήτων ἐφίεμνοι καὶ πε-
 ριτῶν, οὐδὲ τῶν ἀναγκῶν κρατῶσιν. Οὗτοι μὲν οὖν
 τοιοῦτοι.

Quippe nos qui pane opus habebamus, domoque et operculo modico, ac qualicumque obsonio nactus implevit concupiscentia auri, argenti, eboris, smaragdorum, canum, equorum, appetitu a rebus necessariis ad difficilia, rara, magno labore paranda, et inutilia averso. Etenim rerum ad vitam tolerandam sufficientium nemo est pauper: neque unquam fœnore argentum sumsit homo ut emeret caseum, panem, olivas, sed alium sumtuosa domus debitorem fe-

cit, alium olivetum finitimum, alium granaria, vineæ, alium mulæ Galaticæ, alios jugales equi

Pulsantes vanos currus—

præcipitaverunt in voraginem contractum, fœnorum, pignorum: post, sicut qui post extinctam sitim bibunt, et edunt postquam fames sublata fuit, una evomunt quæ esurientes et sitientes ingesserant: ita qui inutilia appetunt atque otiosa, ne necessaria quidem retinent. Hi quidem tales sunt.

γ'. Τὰς δὲ μηδὲν ἀποβάλλοντα, ἔχοντα δὲ πολλὰ, πλείονων δὲ αἰὲς δεομένους, ἔτι μᾶλλον θαυμάσειεν ἂν τις, τῷ Ἀριστίππου μεμνημένος. Ἐκεῖνος γὰρ εἰώθει λέγειν, ὅτι πολλὰ μὲν τις ἐσθίων, πολλὰ δὲ πίνων, πληρέμε-
νος δὲ μηδέποτε, ὥς τὰς ἰατροὺς βαδίζει, καὶ πυθά-
νε) τί τὸ πάθος, καὶ τίς ἡ ἀιθέρις, καὶ πῶς ἂν ἀπαλ-
λαγήῃ· εἰ δὲ τις ἔχων πέριε κλίνας, δέκα ζητεῖ, καὶ κεκ-
τημένος δέκα τραπέζας, ἑτέρας συνωνεῖ) τοσαύτας, καὶ
χωρίων πολλῶν παρόντων, καὶ ἀργυρίου, οὐ γίνεται μεσ-
τός, ἀλλὰ ἐπ' ἄλλα συντέτα) καὶ ἀγρυπνεῖ καὶ ἀπλή-
ρωτός· ὅτι πάντων, ἕτος ἕκ οἷ) δεῖσθαι τῷ θεραπεύσον-
τος, καὶ δείξοντος ἀφ' ἧς αἰτίας τῷτο πέπονθεν; Καίτοι
τῷ διψώντων τὸν μὲν ἔπεπωκότα, προσδοκήσεν ἂν τις ἀ-
παλλαγῆσθαι πίνοντα ὃ διψῇ· τῷ δὲ πίνοντι συνεχῶς καὶ
μὴ παύομενον, ἔπληρώσεως, ἀλλὰ καθάρσεως οἴομεθα
δεῖσθαι· καὶ κελεύομεν ἐμεῖν, ὥς ἔχ' ὥς ἐνδείας ὀχ-
λόμενον, ἀλλὰ πινος δριμύτητος ἢ θερμότητος αὐτῷ ὥς

III. Qui vero nihil amit-
tunt, sed cum habeant multa,
plura semper desiderant, eos
magis etiam miretur aliquis,
Aristippi memor. Solebat e-
nim is dicere, Si quis multa
edens, multa bibens, nunquam
saturaretur, eum ad medicos
iturum, et interrogaturum,
qualis hic morbus, quæ af-
fectio, quis sanandi modus
esset: si quis autem quinque
habens culcitra, decem requi-
reret, et decem mensas possi-
dens, alias totidem coëmeret,
multisque prædiis, multo ar-

gento parto non expleretur,
sed ad alia paranda se inten-
deret, vigilaret, neque ullis
rebus ei satisfaceret, eum non
putare sibi medico opus esse,
qui causam hujus affectionis
ostenderet. Atqui sitientem
qui nondum biberit, spes est
potu sitim aboliturum: qui
vero continenter bibens si-
tire non desinat, non imple-
tione sed purgatione censemus
opus habere: et vomere ju-
bemus, quia non indigentia
eum vexet, sed acrimonia aut
calor aliquis contra naturam

φύσιν εἰσὶν· ὁκοῦν καὶ τῷ πορίζοντων ὁ μὲν εἰδὲς καὶ ἄπορος, παύσει· ἴσως, ἐστὶν κτησάμενος, ἢ θησαυρὸν εὐρὸν, ἢ φίλου βοηθήσαντος, ἐκτίσας καὶ ἀπαλλαγείς τῷ δανειστού· τὸν δὲ πλείω τῷ ἱκανῶν ἔχοντα, καὶ πλείονων ὀρεγόμενον, εἰ χρυσίον ὅσιν, ὅσδε ἀργύριον τὸ θεραπεῦον, εἰ ἵπποι καὶ πρῶτα καὶ βόες, ἄλλ' ἐκβολῆς δεῖται καὶ καθαριῶ. Πενία γὰρ οὐκ ἔστιν, ἄλλ' ἀπλησία, τὸ πάθος αὐτῷ, καὶ φιλοπλοτία, ἀλλ' κρίσιν φαύλιν καὶ ἀλόγιστον εἶναι· ὡς ἂν μή τις ἐξέλῃ τῆς ψυχῆς, ὥσπερ ἔλιγμα πλάγιον, εἰ παύσοντα δέοντοί τ' αἰσίων, τὰτ' ἔστιν ὀπιθυμουῦντες ὧν εἰ δέοντα.

δ'. Ὅταν ἰατρός εἰσέλθων πρὸς ἄνθρωπον ἐρριμμένον ἐν τῷ κλινιδίῳ, καὶ κένοντα καὶ μὴ βεβόητον προσφύλασσειν, ἀψήλαια καὶ ἀνακρίνη καὶ εὐρη μὴ πυρέσσοντα, Ψυχικὴ νόσος, ἔφη, καὶ ἀπῆλθεν· ὁκοῦν καὶ ἡμεῖς ὅταν ἰδῶμεν ἄνδρα τῷ πορισμῷ ἀροστετηκότα καὶ τοῖς ἀναλώμασιν ὀπιτείνοντα, καὶ μηδενὸς εἰς χηματοσμὸν σιωτελῆντος

inhærens. Eodem ergo modo de his qui in rebus comparandis sunt, pauperem et indigum apparet finem facturum, si domum nactus fuerit, aut thesaurum invenerit, aut amico opitulante debitum persolverit creditorque satisfecerit. Qui vero plura necessariis possidens plura expetit, eum non aurum et argentum, non equi, oves, boves sanare possunt, sed jactura opus habet ac purgatione. Non enim pauperie laborat, sed inexplibili avaritia, ob pravam et rationis expertem opinionem in-

hærentem animo: quam nisi quis evellat, tanquam obliquum nodum, nunquam desinet appetere supervacanea: hoc est, concupiscere quæ nihil attinent.

IV. Medicus si intret ad hominem in grabato jacentem, gementem, et cibum averfantem, si tetigerit ac inquisiverit omnia, et febre eum vacare deprehenderit, fatus animi esse morbum discedet. Nos quoque cum videbimus hominem rei faciendæ prorsus deditum, gementem cum sumtus facit, nulla re turpi, nulla molesta

αὐχρῆ, μηδ' ἀνιάρῃ φειδόμενον, οἰκίας δὲ ἔχοντα καὶ χάρας
καὶ ἀγέλας καὶ ἀνδράποδα σιτῶν ἱματίοις, τί φήσομεν τὸ πά-
θος εἶ) τῷ ἀνθρώπῳ ἢ πένιαν ψυχικὴν; Ἐπεὶ τὴν γε χρη-
ματικὴν, ὥς φησιν ὁ Μένανδρος, εἰς ἀνὴρ φίλος ἀπαλλάξ-
ειεν εὐεργετήσας· τίς δὲ ψυχικὴν ἐκείνῳ οὐκ ἀνὴρ ἐμ-
πλήσσει ἀπαντες ἔτε ζῶντες ἔτε ἀποθανόντες. Ὅθεν εὖ
πρὸς τούτους λέλεκται ὑπὸ τοῦ Σόλωνος,

Πλέτῃ δ' ἔδεν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν.

Ἐπεὶ τοῖς γε νοῦν ἔχουσιν ὁ τῆς φύσεως πλεῖστος ὥριςται,
καὶ τὸ τέρμα παρέστι τῇ χρείᾳ καθάπερ κέντρῳ καὶ ἀφ-
ήματι περιγραφόμενον. Ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ φιλαργίᾳ
ἴδιον ὀπιθυμία γὰρ ὅτι μαχομένη πρὸς τὴν αὐτῆς πλη-
ρωσιν· αἱ δὲ ἄλλαι καὶ σιμωροῦσιν· οὐδείς γοῦν ἀπέχε-
ται χρηστὸς ὅψιν διὰ φιλοψίαν, οὐδέ οἶνον, δι' οἰνοφλυγίαν,
ὥς χρημάτων ἀπέχοντα ἀφ' ἀφίλοχρηματίαν. Κάποι
πῶς ἢ μανικὸν οὐδέ οἰκτερὸν τὸ πάθος, εἰ τις ἱματίῳ μὴ

F. 6. χρῆσθες] Corruptum videtur. Mez. corrigit χρήσεως. Jannot. et Anon.
χρῆσθ. Aliud latet: forte οὐκ ἀρρώστος vel simile.

abstinentem quæ ad lucrum
conducatur, possidentem domos,
prædia, greges, servos, vestes,
quo alio morbo laborare dice-
mus, quam paupertate animi?
Nam pecuniariam paupertate-
tem, ut ait Menander, unus
aliquis amicus beneficus sana-
verit: animo inhærentem il-
lam non exsaturaverint omnes
et vivi et mortui. Recte adeo
in hos Solon dixit,

*Divitiarum homini finis non ulla statu-
ta est.*

Quippe qui sana sunt mente,
his naturæ divitiæ definitæ
sunt, terminusque adest usu
tanquam centro et circino cir-
cumscriptus. Peculiare hoc
est amoris divitiarum, quod
hæc cupiditas pugnat contra
sui impletionem, ad quam reli-
quæ momentum afferunt: ne-
mo enim obsoniorum cupi-
dus, propterea obsonio absti-
net, neque vino quia vinosus:
pecunia avari ob amorem pe-
cuniæ abstinent. At qui non
sit hæc insana et miserabilis

ζητῶται, ἀλλ' τὸ ρίγῃν, μηδὲ ἄρτω ἀλλ' τὸ πεινῆν, μη-
δὲ πλέτῳ ἀλλ' τὸ φιλοπλετεῖν; Ἀλλ' ἐν τοῖς Θρα-
σωνίδῃ κακοῖς ὅστιν·

525 Παρ' ἐμοὶ γάρ ἐστιν ἔνδον, ἔξῃστιν δέ μοι,
Καὶ βέλομαι τῷτ'—

ὥς οἱ ἐμμανέστατα ἐρῶντες,

— οὐ ποιεῖ δέ· —

κατακλείσας δὲ πάντα καὶ κατασφραγισάμενος, καὶ
ἀπαριθμήσας τοκισαῖς καὶ τραυματῶταῖς ἄλλα σω-
άγω καὶ διώκω· καὶ ζυγομαχῶ πρὸς τὰς οἰκέτας, πρὸς
τὰς γεωργούς, πρὸς τὰς χρεώτας.

Ἀπολλων, ἀνθρώπων τίν' ἀθλιώτερον
Ἑώρακας ἄρ' ἐρῶντα δυσποτμώτερον;

Ε'. Ὁ Σοφοκλῆς ἐρωτηθεὶς εἰ δύναται γυναικ' πλη-
σάζειν, Εὐφήμει, ἄνθρωπε, εἶπεν, ἐλεύθερος γέγονα, λυτ-
τῶντας καὶ ἀγρίους δεσπότας ἀλλ' τὸ γῆρας ὑποφυγόν.
Χάριεν γὰρ ἅμα ταῖς ἡδοναῖς συνεκλιπέν τὰς ὀπίθυ-
B μίας, ἃς μήτε ἄνδρα φησὶν Ἀλκαῖος ἀφαιγεῖν, μήτε

A. I. Παρ' ἐμοὶ—δυσποτμώτερον] Versus Menandri distinxi ad rationem Mez.
Salmaf. Xyl. Præterea legendum videtur καὶ ῥῶντα et amantem.

animi affectio, propter frigus
veste, propter famem pane,
propter avaritiam pecunia non
uti? Est hoc de Thrasonidæ
malis. *Apud me* (inquit) *in-*
tus est, licet uti, et volo ut qui
infanissime amant, non facio
autem: ergo cum concluderim
omnia, et obfignaverim,
et numeraverim sceneratoribus
ac negotiatoribus, alia colligo,
et sector, et certo cum servis,

cum colonis, cum debitoribus.
Apollo, an unquam vidisti homi-
nem infeliciorem, aut qui mise-
rius amaret?

V. Sophocles interrogatus
utereturne rebus venereis, *Bo-*
na verba, inquit, homo; liben-
ter vero isthinc a furioso et
agresti domino profugi. Est
enim scitum simul cum vo-
luptatibus etiam concupiscen-
tias dimittere, quas Alcæus

γυναικα. Τῆτο δὲ οὐκ ἔστιν ὅτι φιλολυγρίας· ἄλλ', ὥσπερ βαρεῖα καὶ πικρὰ δέσπονα, κτᾶσθαι μὴ ἀναγκάζει, χρῆσθαι δὲ καλύει· καὶ τὸ μὴ ὀπιθυμία ἐγγείρει, τὴν δὲ ἡδονὴν ἀφαιρεῖται. Τὸς μὲν οὖν Ῥοδῖες ὁ Στρατόνικος ἐπέσκωπεν εἰς πολυτέλειαν, οἰκοδομεῖν μὴ ὡς ἀθανάτους λέγων, ὀφωνεῖν δὲ ὡς ὀλιγοχρονίους· οἱ δὲ φιλάργυροι κτῶνται μὴ ὡς πολυτελεῖς, χερσὶν δὲ ὡς ἀνελεύθεροι· καὶ τὸς μὴ πόνους ὑπομένουσι, τοὺς δὲ ἡδονὰς οὐκ ἔχουσι. Ὁ γοῦν Δημάδης ὀπίσθας ἀριζωνί ποτε Φωκίῳ, καὶ Θεασάμνος αὐτῷ τὸ τράπεζαν αὐτῆραν καὶ λιτὴν, Θαυμάζω σε, ὦ Φωκίων, εἶπεν, ὅτι οὕτως ἀριστᾶν διδάμνος, πολιτεύῃ. Αὐτὸς γὰρ εἰς τὴν γαστέρα ἐδημαγώγει, καὶ τὰς Ἀθήνας μικρὸν ἡγούμνος τῇ ἀσπείας ἐφόδιον, ἐκ τῆς Μακεδονίας ἐπεσιτίζετο· καὶ αὖτε τῆτο Ἀντίπατρος εἶπε, Θεασάμνος αὐτὸν γέροντα, καθάπερ ἱερεὺς διαπεπραγμένον, μηδὲν ἔτι λοιπὸν ἢ τὸ γλῶσσαν εἶναι καὶ τὴν κοιλίαν. Σὲ δὲ οὐκ ἂν τις, ὦ κακός

ait neque virum subterfugere neque mulierem. Hoc vero in avaritia locum non habet: quæ veluti molesta et morosa hera parare cogit, frui prohibet: et concupiscentiam cum excitet, voluptatem adimit. Stratonicus Rhodiorum luxum subfannans, ædificare eos aiebat *tanquam immortales, et obsonari ut breve tempus victuros*. Avari autem in parandis rebus sumtuosorum similes, partis utuntur ut sordidi: ac labores quidem sustinent, voluptates autem non percipiunt. Demades cum aliquan-

do prandenti Phocioni supervenisset, videretque mensam ejus tetricam et parcam, *Mirror, inquit, te, qui sic prandere possis, rempublicam tractare*. Ipse enim ventrem suis actionibus in republica procurabat suum: et, quod Athenas exiguum putaret suæ luxuriæ viaticum, e Macedonia præterea com meatum petebat. Itaque Antipater cum eum vidisset jam senem, dicebat *Demadis tanquam confectæ victimæ nihil superesse præter ventrem et linguam*. Te vero, O miser, quis non miretur,

δαίμον, θαυμάσιον, εἰ δυνάμειος ἔτω ζῆν ἀνελευθε-
 ρως καὶ ἀπανθρώπως καὶ ἀμεταδότης, καὶ πρὸς φί-
 λους ἀπηνῶς, καὶ πρὸς πόλιν ἀφιλοτίμως, κακοπαθεῖς
 καὶ ἀρτυπνεῖς, καὶ ἐργολαβεῖς καὶ κληρονομεῖς, καὶ ὑπο-
 πίπεις, τηλικούτων ἔχων τῆς ἀπραγμοσύνης ἐφόδιον,
 τίω ἀνελευθερίαν; Βυζάντιόν τινα λέγουσιν ὅτι δυσ-
 μόρφω γυναικὶ μοιχρὸν εὗρόντα εἰπεῖν, ὦ ταλαίπωρε, τίς
 ἀνάγκη, σαφελότατα προῖξ. Ἄγε σὺ κακῶς ὑφάπ-
 τεις, ὦ πόνηρε, τὰς βασιλεῖς πορίζεσθαι δεῖ, τὰς ὀπιτρό-
 πους τῶν βασιλέων, τὰς ἐν ταῖς πόλεσι πορνεύειν καὶ
 ἄρχειν ἐθέλοντας· ἐκείνοις ἀνάγκη διδοῖν τίω φιλοτιμίαν
 καὶ τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὴν κενὴν δόξαν ἐπιώσιν, χαριζομένοις,
 δορυφοροῦσι, δῶρα πέμπουσι, στρατεύματα τρέφουσι, μο-
 νονομάρχας ὠνευμένους· σὺ δὲ ποσάυτα πρᾶγματα συνέ-

D. 5. ὦ ταλαίπωρε—ὦ πονηρὲ] Est quædam varietas in libris, major etiam in
 conjecturis Interpretum. Mihi lenissima hæc videtur ratio: ὦ τα-
 λαίπωρε, τίς ἀνάγκη σοι· παρηγορία ἢ προῖξ. Ἄ δὲ σὺ κακῶς φυλάτεις,
 ὦ πονηρὲ—. Vel—ἀνάγκης παρηγορία προῖξ. Illo modo forma dicti
 magis servatur, quod brevius Laconi tribuitur in Apophthegm.
 p. 235. E. Sensus probabilis versioni adjeci.

D. 7. δεῖ] Sumfi ex D. et Codice Xyl. Vulgo, abest.

qui cum possis vivere tam illi-
 beraliter, inhumaniter, qui ne-
 minem ulla re impertias, et
 erga amicos tam sis durus, ne-
 que ullam in civitatem exer-
 ceas munificentiam: tamen
 te afflictes, vigiles, conducas
 opera, hæreditates cernas, om-
 nibus te rebus submittas, tan-
 tam habens ad vivendum ab-
 que negotiis occasionem, illi-
 beralitatem? Byzantium fe-
 runt, cum adulterum cum ux-
 ore sua deformi comprehen-
 disse, dixisse: O miser, quæ

*necessitas te huc adegit? mihi
 necessitatis solatium est dos.*
 Tu vero, improbe, quas male
 custodis opes, reges necesse
 habent parare, et regii procu-
 ratores, ac qui in civitatibus
 principem tenere locum atque
 imperare volunt: his opus est
 parto, dum ambitione, jactan-
 tia, et inani ostentatione im-
 pulsus convivia præbent splen-
 dida, largiuntur, stipant, dona
 mittunt, milites alunt, gladia-
 tores emunt. Tu vero, tot
 tantaque possidens, angis ver-

χεις, καὶ τρεῖς καὶ ἑξῆς σεαυτὸν, κοχλίας βίον ζῶν
 ἀφ' ἧς μικρολογίαν, καὶ τὰ δυσχερῆ πάντα ὑπομνήεις,
 οὐδὲν εὖ πάσχων· ὥσπερ ὄνος βαλανέως ξύλα καὶ φρύ-
 γανα κατακομίζων, αἰὶ καπνῷ καὶ τέφρας ἀναπιμπλά-
 μνος, λυτῶ δὲ μὴ μετέχων μηδὲ ἀλέας μηδὲ καθα-
 ριότητος.

ε'. Καὶ ταῦτα περὶ τῆς ὀνώδης καὶ μυρμηκώδης λέγω
 ταύτῃ φιλοπλεσίαν. Ἑτέρα δὲ ἔστιν ἡ θηριώδης συ-
 κοφαντῶσα καὶ κληρονομῶσα καὶ παραλογίζομένη, καὶ πολυ-
 περὶ μὲν ὧσα καὶ φροντίζουσα, καὶ ἀριθμῶσα τῶν φίλων ἔτι πρό-
 σοι ζῶσιν, ἔτα περὶ μηδὲν ὑπολαύουσα τῶν πανταχόθεν
 προσπορίζομένων. Ὡσπερ ἔν ἐχίδνας καὶ κανθαρίδας καὶ φα-
 λάγγια μᾶλλον περὶ βαλλόμεθα καὶ δυσχεραίνοντες ἄρκτων
 καὶ λεόντων, ὅτι κτείνει καὶ ὑπολλύουσιν ἀνθρώπους μηδὲν
 χρώμεθα τοῖς ὑπολλυμένοις ὑπ' αὐτῶν· ἔγω δὲ μᾶλ-
 λον δυσχεραίνειν τῶν δι' ἀσωτίαν τὰς ἀφ' μικρολογίαν καὶ
 ἀνελευθερίαν πονηρῶς· ἀφαιρῶνται γὰρ ἄλλων, οἷς αὐτοὶ

fasque teipsum, cochleæ vi-
 tam ob fordes vivens, ac diffi-
 cilia omnia perferens, nun-
 quam consequeris ut bene sit
 tibi: et plane asinum balnea-
 toris refers, qui ligna et mal-
 leolos identidem adportans, fu-
 mo semper et favilla oppletus,
 in nullam lavacri, caloris,
 munditiæque partem venit.

VI. Atque hæc dicta mihi
 sunt in asininam istam et for-
 nicariam divitiarum cupidita-
 tem. Alia porro est belluina
 ac fera, quæ calumnias struit,
 hæreditates invadit, in frau-

dem inducit, solícite inquirat
 ac numerat amicorum quot
 adhuc vivant: deinde ad nul-
 lam rem utitur bonis undique
 conquiritis. Ergo sicut vipe-
 ras, cantharidas, et phalangia
 magis vituperamus atque o-
 dimus quam leones et urfos;
 quod illæ bestię homines in-
 terficiunt, neque interfecto-
 rum ullus iis est usus: ita
 majore digni sunt odio quia
 propter illiberalitatem et for-
 des mali sunt, quam qui prop-
 ter intemperantiam: auferunt
 enim aliis ea illi quibus uten-

516 χρῆσθαι μὴ δύνανται μηδὲ πεφύκασιν. Ὅθεν ἑκείνοι
 μὴ ἐκχειρίαν ἄγρουσι, ἐν ἀφθόνοις γενόμενοι, καὶ χρηρῆσαν
 ἔχοντες· ὥσπερ ὁ Δημοσθένης ἔλεγε πρὸς τὰς νομίζοντας
 τῆς πονηρίας τὸν Δημάδιον πεπαῦσθαι, Νῦν γὰρ, ἔφη,
 μετὸν ὀρεῖτε, καθάπερ τὰς λέοντας. Τοῖς δὲ εἰς μηδὲν
 ἠδὲ μηδὲ χεῖσιμον πολιτευομένοις, οὐκ ἔστι ἀνακωχή
 τῷ πλεονεκτεῖν, οὐδὲ ἀχολία, κενοῖς οὖσιν αἰεὶ καὶ προσ-
 δεομένοις ἀπάντων.

ζ'. Ἀλλὰ νῦν Δία, φησὶ τις ὅτι, πασὶν ἔτοι καὶ κλη-
 ρονόμοις φυλάττει καὶ δημοσιάζουσιν, οἷς ζῶντες οὐδὲν με-
 517 τὰ δίδασιν· ἀλλ' ὥσπερ τῶν μύων τῶν ἐν τοῖς μετάλλοις τῶν
 χρυσοῦσιν ἐαθύνων, οὐκ ἔστιν ὅτι χρυσοῖς μεταλαβεῖν εἰ μὴ
 νεκρῶν γενομένων καὶ ἀναλμυθέντων. Πασὶ δὲ καὶ κληρ-
 νόμοις ἀφ' οὗ βέλονται πολλὰ χεῖματα καὶ μέγαλιν
 εἰσὶν ἀπολιπεῖν· ἵνα δηλονότι καὶ ἔτοι φυλάττωσιν ἑτέ-
 ροις, καὶ ἐκείνοι πασὶν· ὥσπερ οἱ κερκαμεοὶ σωλῆνες, οὐδὲν

A. 5. καθάπερ τὰς λέοντας] Aliunde adjectum videtur ex simile dicto de Alex-
 andro.

di nullam habent facultatem. Itaque hi quidem copia re-
 rum parta ferias agunt, sup-
 peditante luxuriæ materia:
 quomodo Demosthenesiis dix-
 it, qui Demadem improbitati
 finem fecisse putabant, *Nunc*
eum plenum videri instar leonis.
 Qui vero nulla voluptate, nul-
 lo usu proposito opibus in-
 hiant, eorum avaritia nullas
 admittit inducias, nullum o-
 tium, cum semper inanes sint
 et omnia desiderant.

VII. Dicat fortassis ali-

quis, liberis eos et hæredibus
 thesauros congerere, quibus
 viventes nihil dant; similes
 muribus qui in metallis chry-
 sitidem (ea est terra glebularum
 auri permixtas habens) vo-
 rantes, aurum non reddunt
 nisi mortui et dissecti. Cur
 ergo liberis et hæredibus vo-
 lunt multum pecuniæ et rem
 auctam relinquere? scilicet ut
 hi quoque aliis hæc, rursum-
 que illi suis servant filiis: in-
 star figlinorum canalium, qui
 nihil in se retinent aquæ, sed

ἀναλαμβάνοντες εἰς ἑαυτοὺς, ἀλλ' ἕκαστος εἰς ἕτερον ἢ
 ἑαυτῷ μεδιείς· ἀχρὶς ἂν τις ἔξωθεν ἢ συκοφάνῃς ἢ τύ-
 ραννος ἐκκόψας τὴν φυλάττοντα καὶ κατὰξας ἀλλαχόσε
 ᾤδρατέφῃ καὶ παρεχέτωσιν τὸ πλεόν· ἢ, καθάπερ λέ-
 γουσιν, εἰς ὁ πονηρότατος ἐν τῷ γένει γενόμενος, κατὰ-
 φάγῃ τὰ πάντων. Οὐ γὰρ μόνον καὶ τὸ Εὐριπίδῃ,

Ἀκόλαστα πάντα γίνεται δούλων τέκνα,

ἀλλὰ καὶ μικρολόγων· ὥς περ καὶ Διογένης ἐπέσκωψεν, εἰ-
 πὼν, Μεγαρέως ἂν ἀνδρὸς βέλτιον εἶναι κριὸν ἢ υἱὸν γενέσ-
 θαι. Καὶ γὰρ οἷς δοκῶσι παιδεύειν, ἀπολλύουσι, καὶ προσ-
 αἰστέφουσιν, ἐμφυτεύοντες τὴν αὐτῇ φιλαργυρίαν καὶ
 μικρολογίαν, ὥσπερ οὖν πῦρ φέρριον τῇ κληρονομίᾳς ἐνοικο-
 δομεῖν τοῖς κληρονόμοις. Ταῦτα γὰρ ὅστις ἀποδρα-
 νῶσι καὶ διδάσκουσιν, Κέρδαινε καὶ φείδε, καὶ τοσούτῃ νόμιζε σε-
 αὐτὸν ἄξιον, ὅσον ἂν ἔχῃς. Τῷτο δὲ οὐκ ἔστι παιδεύειν,
 ἀλλὰ συτέλλειν καὶ ἀπορράπτειν ὥσπερ βαλάντιον, ἵνα

B. 9. κατὰξας] Revocavi ex Ald. Baf. Xyl. C. E. G. Mosc. 1. 2. Voff. Colleg.
 Nov. Mez. ut magis conveniens sententiæ quam vulgatum κατὰξας.

unusquisque proximo a se eam
 tradit: nempe, donec extrin-
 secus sycophanta aliquis aut
 tyrannus, custode sublato, frac-
 toque tubulo, alio derivet,
 avertatque divitias: aut, quod
 dici solet, unus in ea stirpe
 pessimus existat, qui bona re-
 liquorum omnia devoret. Non
 enim fervorum modo, quod
 Euripides aiebat, sed et ava-
 rorum filii fiunt intemperan-
 tes. Indicavit hoc false Dio-
 genes, præstare inquit arie-
 tem esse Megarensis viri quam

filium. Etenim avari dum
 hæredes suos instituere et in-
 formare moribus volunt, per-
 vertunt eos atque perdunt, a-
 varitiam eis et sordes inferen-
 tes, eamque quasi arcem et
 castellum tutandæ hæreditati
 aptum in animis eorum ex-
 ædificantes. Hæc enim sunt
 quæ docent ac præcipiunt:
*Lucrare, et parce, ac tanti te
 crede esse, quantum est quod
 possides.* Hoc vero non est e-
 rudire, sed stipare et consuere
 tanquam crumenam, ut con-

τεγγειν καὶ φυλάττειν τὸ εἰσβληθέν δύνῃ). Καίτοι τὸ μὲν βα-
 λάντιον, ἐμβληθέντος τῷ ἀργυρίου, γίνεσθαι ῥυπαρὸν καὶ δυσ-
 ῶδες· οἱ δὲ τῷ φιλαργύρων παῖδες ὥρην ἢ ὥρην λαμβά-
 νειν τὸν πλεῖστον, ἀναπύμπλαια τῆς Φιλοπλοῦτίας ἀπ’
 αὐτῶν τῶν πατέρων. Καὶ μάλιστα τῷ διδασκαλίας καὶ μισ-
 θοῦς ἀξίους ἀποτίνασιν αὐτοῖς, οὐ φιλοῦντες, ὅτι πολλὰ
 λήφοντα, ἀλλὰ μισοῦντες, ὅτι μήπω λαμβάνουσι μη-
 δὲν ὅδ’ ἄλλο θαυμάζειν ἢ τὸν πλεῖστον μαθόντες, μηδὲ
 ἐπ’ ἄλλῳ πινὶ ζῆν ἢ τῷ πολλὰ κεκτῆσθαι, κώλυσιν τῷ
 ἰδίῳ βίῃ τὸν ἐκείνων ποιοῦντα, καὶ νομίζουσιν αὐτῶν ἀφα-
 ρεῖσθαι τὸν χεῖρον ὅσον ἐκείνοις περὶ τῆς αἰσθῆσεως. Διὸ καὶ
 ζώντων μὲν ἐπὶ τῶν πατέρων, λαμβάνοντες ἀμασγέπως
 ὥρην κλέπτουσι τῷ ἡδονῇ καὶ ἀπολαύσειν, ὥσπερ ἀλλοτρίων
 μεταδιδόντες φίλοις, ἀναλίσκοντες εἰς ὅτι θυμίας ὅτι ἀκρί-
 οντες τι μαθαίνουσι. Ὅταν δὲ ἀποθανόντων τὰς κλεῖς
 ὥρην λάβωσι καὶ τὰς σφραγίδας, ἕτερον βίῃ σῆμα αὐ

E. 3. ὅτι ἀκρίοντες τι μαθαίνουσι] C. D. μαθαίνοντες. Unde forte legendum ἔτι
 ἀκρίοντες καὶ μαθαίνοντες. Sententiam quidem talem proxima postulant.

tinere ac servare possit quod
 injicitur. Quanquam cru-
 mena quidem injecto demum
 argento fit fordida et foetida :
 avarorum filii ante quam ac-
 cipiant divitias, implentur pa-
 terna avaritia. Et quidem
 dignam disciplinæ suæ merce-
 dem hi parentibus persolvunt,
 non amantes quod multa sint
 accepturi, sed infensi iis, quod
 non jam nunc accipiunt. Cum
 enim didicerint nihil aliud ad-
 mirari quam divitias, neque
 alium finem propositum vitæ

habere quam multa possidere,
 parentum vitam suæ impedi-
 mento esse existimant, et quan-
 tum iis accedit temporis, tan-
 tum sibi decedere. Itaque vi-
 vis etiamnum parentibus ut-
 cunque occulte aliquid volup-
 tatis et fruitionis suffurantur,
 tanquam de alieno amicis ali-
 quid largientes, et in suas cu-
 piditates insumentes, doctori-
 bus item et philosophis aliquid
 operæ tribuentes. Ubi vero
 mortuis parentibus claves sunt
 et sigilla adepti, ibi jam aliud

τοῖς ὅσι, καὶ πρὸς ὅσων ἀγέλατον, αὐτῶν, ἀνέντοκτον
οὐ κολοφῶν, οὐ σφᾶρα, οὐ τεραχλισμὸς, οὐκ Ἀκαδη-
μία, οὐ Λύκειον· ἄλλ' οἴκετ' ἄνάκρισις, καὶ γραμμα-
τείων ὀπίσκεψις, καὶ πρὸς οἰκονόμους ἢ χρεώστας δια-
λογισμὸς, καὶ ἀρχολία καὶ φροντὶς ἀφαιρημένη τὸ ἄριστον,
καὶ συνελαιμένα νυκτὸς εἰς τὸ βαλανεῖον· γυμνάσια δὲ
οἷσιν ἐντετάφη, Δίρκης τε ὕδωρ παρώδευται· καὶ εἰπη-
ται, Οὐκ ἀκρόσις τῷ φιλοσόφῃ; Πόθεν ἐμοί; φησὶν· οὐ
χολάζω, τῷ πατρὸς τεθνηκότος. Ὡ ταλαίπωρε, τί σοι
τοῦτο κατὰλέλοιπεν, οἷον ἀφήρηται, τίω χολιῷ καὶ τίω
ἐλευθερίῳ; μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἐκείνος, ἄλλ' ὁ πλεῖστος
φειχθεὶς καὶ φεικτρατήσας ὥσπερ ἡ παρ' Ἡσιόδῳ γυνή

Εὖτε ἄτερ δαλῆ καὶ ἐν ὧμῳ γήραϊ θῆκεν,

ὥσπερ ῥυτίδας ἀώρου, ἢ πολιάς, ἐπαγαγὼν τῆς ψυχῆς
ταῖς φροντίδας ἐκ τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς ἀρχολίας, ὅς
ᾧ μαράνεται τὸ γαῦρον καὶ τὸ φιλότιμον καὶ τὸ φιλέν-
θρονον.

vitæ initur genus, vultusque
tristis et austerus, et non affa-
bilis: non jam Colophon,
non pila, non lucta, non Aca-
demia, non Lyceum: sed ser-
vorum examen, tabularum
confideratio, cum dispensato-
ribus aut debitoribus colloca-
tio, occupatio, sollicitudo pri-
vans prandio, et noctu in bal-
neum agens: exercitationes
autem a puero familiares, Dir-
cesque aqua prætereuntur.
Quod si quis dicat, Non au-
dies philosophum? Qui pos-
sim? dicet: non mihi vacat a
morte patris. O te miserum!

quid tantum tibi ille reliquit,
quantum est quod tibi abstu-
lit, otium inquam, et liber-
tatem? Immo autem non ille
hæc ademit, sed divitiæ cir-
cumfusæ et imperium in te
nactæ, veluti Hesioidea illa
mulier,

*Urunt absque face, in crudam trudent-
que senectam.*

tanquam rugas intempestivas,
aut canos, animo inducentes
sollicitudines, cupiditates, oc-
cupationes, ob quæ elatio ani-
mi, ejusque liberales conatus
et humanitatis studium conci-
dunt atque tabescunt.

ή. Τί οὖν; φησὶ πρὸς, ἔχ' ὁρᾶς καὶ χειρῶν ἐκείνων
 δαφνίως τοῖς χερίμασι; Σὺ δὲ οὐκ ἀκέραιος, φήσιν οὖν,
 Ἀριστέλης λέγοντος, ὅτι οἱ μὲν οὐ χεῖνται, οἱ δὲ πα-
 ραχρῶνται; κατὰ περ ἐδ' ἐτέρου περὶ σήκοντος· ἄλλ' ἐκεί-
 νος μὲν οὐκ ὠφελεῖ τὸ οἰκεῖον οὐδὲ κοσμεῖ, τέρας δὲ καὶ
 βλάπτει καὶ καλαρχύνει. Φέρε δὴ σκεψόμεθα τὸ περὶ-
 τον. Ἡ χρῆσις αὕτη δι' ἣν θαυμάζεται ὁ πλεῖστος, τίς;
 Πότερον τῆς ἀρκύντων; Οὐδὲν πλέον ἔχουσιν οἱ πλε-
 σιοὶ τῆς μέτρια κακτημένων· ἄλλ' ἀπλετος ὁ πλεῖστος
 ὅστις, ὡς φησὶ Θεόφραστος, καὶ ἄζηλος ἀληθῶς, εἰ Καλ-
 λίας πλεσιώτατος Ἀθηναίων, καὶ Ἰσμιλίας εὐπορώ-
 τατος Θηβαίων, ἐχρῶντο τέτοις οἷς Σωκράτης καὶ Ἐπα-
 μινώδας. Ὡς γὰρ Ἀγάθων τὸν αὐλὸν ἀπέπεμψεν
 ἐκ τῆς συμποσίας πρὸς τὰς γυναῖκας, οἷός τις ἀρκεῖν
 τὰς λόγους τῆς παρύντων· ἔτι καὶ ἀποπέμψας ἀνὴρ καὶ
 φρωμένας ἀλκίους, καὶ τραπέζας πολυτελεῖς, καὶ τὰ

B. 1. τίς;] D. τίνας, τίς, ἡ χρῆσις δι' ἣν ὁ πλεῖστος θαυμάζεται.

B. 3. ἀλλ' ἀπλετος ὁ πλεῖστος] Sic C. E. Mosc. 1. Voss. Jannot. Jun. Vulgo,
 ἀλλὰ πλεῖστος.

VIII. Quid ergo? dicat
 aliquis: Nonne vides quos-
 dam suis opibus largiter uti?
 Tu autem, respondebimus,
 non audis quid dicat Aristo-
 teles? *alios iis non uti, alios*
abuti, neutros recte: nam ne-
 que illis sua usui ornamentove
 sunt, et his damnum præterea
 ac dedecus adferunt. Age-
 dum prius illud consideremus.
 Usus ille, ob quem divitias
 admirantur, quarum tandem
 est rerum? an sufficientium
 ad vitam tolerandam? At hoc

modo nihil amplius habent di-
 vites, quam mediocris fortu-
 næ homines: et re vera, ut
 aiebat Theophrastus, divitiæ
 sunt ne divites quidem nec
 admirandæ, si Callias Atheni-
 ensium, et Ismenias Thebano-
 rum ditissimi iisdem uteban-
 tur rebus, quibus Socrates et
 Epaminondas. Sicut enim A-
 gatho fistulam e convivio ad
 mulieres emisit, sufficere ratus
 sermones convivarum: ita re-
 pudiaveris etiam stragula pur-
 purea, mensas sumtuosas, et

ᾧτινὰ πάντα, τὰς πλεσίους ὄρων χρωμένους οἷς οἱ πέ-
νητες ὄκ.

Αἰψά κε σπιδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνὸν καταθεῖτο,
"Εργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν"

Ἄλλὰ χροτοχῶν καὶ τορβότην καὶ μυρεψῶν, καὶ μαγείραν
καλῆς καὶ σώφρονος γενομένης ξενιθασίας τῷ ἀχρήστον. Εἰ δὲ
τὰ μὲν ἀρκύνει κοινὰ καὶ τῷ πλεσίων καὶ τῷ μὴ πλεσίων ὅτιν,
σεμνύνει δὲ ὁ πλεῖστος ὅτι τοῖς φειδοῖς καὶ Σκόπαν τῷ
Θεσσαλὸν ἐπαμνεῖς, ὅς ἀπτηθεῖς πῶς καὶ τὴν οἰκίαν ὡς πε-
ριττὸν ἔτω καὶ ἀχρηστον, ἀλλὰ μὲν, ἔφη, τέτοις ἐσμέν ἡμεῖς
εὐδαίμονες καὶ μακάριοι τοῖς φειδοῖς, ἀλλ' ἐκ ἐκείνοις
τοῖς ἀναγκάμοις ὅρα μὴ πομπὴν ἐπαμνεῖν καὶ πανήγυριν
μᾶλλον ἢ βίον εἶκας. Ἡ πάτριος τῷ Διονυσίῳ εὐορτή
τοπαλαῖον ἐπέμπετο δημοτικῶς καὶ ἰλαρῶς, ἀμφορεὺς οἶνος καὶ
κληματῆς, εἴτα τράχυν τις εἴλκεν, ἄλλος ἰχάδων ἀρρι-

C. 7. ἐπαμνεῖς] Sic D. Ceteri et Vulgo, ἐπαμνεῖσαις.

C. 8. ἔτω] Legendum αὐτῶ, ut monuit item Bryan. ad Plutarch. Vit. T. II.
p. 584.

supervacanea omnia, videns di-
vites iisdem uti rebus quibus
pauperes: neque vero sic

*Ilicet et temo jam suspendetur ad ignem,
Jamque boum labor et mulorum cura
peribit:*

sed labor et cura peribit auri-
ficum, tornatorum, unguen-
tiorum, prudenter honeste-
que in exilium ejectis rebus
inutilibus. Quod si res ne-
cessariæ diviti sunt cum pau-
peribus communes, jactant se
autem divites possessione re-
rum supervacanearum: et pro-
batur tibi Scopas Thessalus,

qui petenti aliquid de ejus su-
pellecibile, quod id diceret su-
pervacaneum ac proinde in-
utile esse, respondit, *At his
rebus nos sumus beati et feli-
ces, supervacaneis, non necessa-
riis istis;* vide sis, ne pompam
potius aliquam et solennem
apparatum, quam vitam lau-
daveris. Accepta a majoribus
Bacchanalium festivitas anti-
quitus plebeio more et hilari
agebatur: amphora vini, et
palmitis farmentum, tum ali-
quis caprum trahebat, seque-
batur alius calathum ficis ple-

χον ἠκολέθει κομίζων, ὅππῃ πᾶσι δὲ ὁ φαλλός· ἄλλὰ
ἦν ταῦτα παρεῖχται καὶ ἠφάνισται, χρυσομάτων ἀειφει-
ρμένων, καὶ ἱματίων πολυτελῶν καὶ ζευγῶν ἐλαυνομένων καὶ
προσωπείων. Οὕτως τὰ ἀναγκῆα τῷ πλάτῃ καὶ χρή-
σιμα τοῖς ἀχρήσις κατακέχρηται καὶ τοῖς ἀειτίοις.

θ'. Οἱ δὲ πολλοὶ τὸ τῷ Τηλεμάχῃ πάρεχον· καὶ
καὶ γὰρ ἐκεῖνος ὑπὸ ἀπειρίας, μᾶλλον δὲ ἀπειροκαλίας,
πῶ μὲν Νέστωρ ἰδὼν οἰκίαν κλῖνας ἔχουσαν, τραπεζάς,
ἱμάτια, τρώματα, οἶνον ἠδὺν, οὐκ ἐμακάριζε τὸν εὐπο-
ροῦντα τῇ ἀναγκῇ ἢ καὶ χρησίμῳ· ὡς δὲ τῷ
Μενελάῳ θεασάμενος ἐλέφαντα καὶ χρυσὸν καὶ ἠλεκτρον,
ἐξεπλάγη, καὶ εἶπε

Ζηνός ποῦ τοιήδε γ' Ὀλυμπίῃ ἐνδύθεν αὐλή·
"Ὅσα τάδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

Σωκράτης δ' ἂν εἶπεν ἢ καὶ Διογένης,

"Ὅσα τά γ' ἄδλεια πολλὰ καὶ ἄχρηστα καὶ μάταια,
— γέλως μ' ἔχει εἰσορόωντα.

Τί λέγεις ἀβέλτερε; ὁ γυναικὸς ὀφείλων παρελθεῖν ἢ

num gestans, ultimo loco phal-
lus: nunc ea negliguntur et
obsoleta sunt, dum interim
gestantur aurea pocula, vestes
pretiosæ, bigæ agitantur, per-
sonatique incedunt. Sic quæ
necessaria et utilia habent di-
vitia, ea supervacaneis et in-
utilibus obruuntur.

IX. Plerisque autem id ac-
cidit quod Telemacho. Is e-
nim ob imperitiam, aut rudi-
tatem potius, cum vidisset do-
mum Nestoris culcitris, men-
sis, stragulis, vestibus, vino-
que dulci instructam, non lau-
davit fortunam necessariarum

utiliumque rerum copia præ-
diti: apud Menelaum autem
conspicatus ebur, aurum, et
electrum, attonitus dixit,

*Talem intus Jupiter, nisi fallor, O-
lympius aulam*

*Possidet: ut multis hæc ornatissima
rebus*

*Resplendet: me cernentem veneratio
tentat.*

Socrates vero aut etiam Dio-
genes dixisset,

—*Ut miseris, vanis oppletaque rebus*

hæc est, et inutilibus:

—*Mibi cernenti ridere subibat.*

Quid ais, fatue? cum adimere
uxori deberes purpuram et

πορφύραν καὶ τὸν κόσμον, ἵνα παύσονται τρυφῶσα καὶ
ξανομανῆσα, τὴν οὐσίαν πάλιν καλλωπίζεις ὥς θεατρὸν
ἢ θυμέλιον τοῖς εἰσιῶσι;

Ι. Τοιαύτῳ ὁ πλάτος εὐδαιμονίαν ἔχει θεατῆς καὶ
μαρτύρων, ἢ τὸ μηδὲν εἶσαν. Ἀλλ' ἔχ' ὁμοίον γε τὸ σω-
φρονεῖν, τὸ φιλοσοφεῖν, τὸ γινώσκειν ἃ δεῖ παρὰ θεῶν,
καὶ λανθάνει πάντας ἀνθρώπους· ἴδιον δὲ σέλας ἔχει, καὶ
φρόνους ἐν τῇ ψυχῇ μέγα καὶ χαρὰν ποιεῖ σύνοικον αὐτῇ ἐν
ἐαυτῇ ἀντιλαμβανομένη τὰ γὰρ εἶ, ἂν τε ἴδῃ τις, ἂν τε
λανθάνει καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους ἀπαντάς. Τοιοῦτόν ἐστιν
ἀρετὴ ἀληθεία, μαθημάτων τε κάλλος γεωμετρικῶν, ἀσ-
τρολογικῶν ὧν πῖνι τὰ τῷ πλάτῳ φάλαρα ταῦτα καὶ παρὰ
δέξια καὶ θεάματα κορυσσώδη παραβαλεῖν ἄξιον; Μηδε-
νὸς ὁρῶντος μηδὲ πρὸς βλέποντος, ὥτως τυφλὸς γίνεται καὶ

F. 6. καὶ μαρτύρων] Addendum δομένην cum Mez. et Reisk. quod, ut nunc est, sententiae satisfacit. Major etiam antiquitas fuit varietas; indicio codicum Xyl. D. Pol. Jannot. qui ita supplent καὶ μαρτύρων οἷς δεῖ παρὰ σιν ἐμπομπεύειν αὐτὸν, ἢ τὸ μηδὲν εἶσαν. Itaque reddidit Xyl.

A. 2. αὐτῇ—τὰ γὰρ εἶ] Secutus sum codicem D. Vulgo, αὐτὴν ἐαυτῆς ἀντιλαμ-
βανομένη τὰ γὰρ εἶ.

mundum muliebrem, ut lux-
uriandi et hospites depereundi
finem faceret: tu interim do-
mum exornas ut theatrum aut
thymela intransibis videatur?

X. Talem habent divitiarum
felicitatem, a spectantibus et
testibus pendentem, quibus
omnibus tanquam ad pompam
adornatus ostentare se opus
habet dives: alioquin ea felici-
tas nulla est. Non ita tem-
perantia, philosophia, deorum
recta notitia: nam haec ut om-
nes homines lateant, in ani-

mo suum habent proprium
splendorem, suam lucem mag-
nam: animusque bonum sum-
mum amplectens gaudium sibi
contubernale adsciscit: sive vi-
deatur virtus, sive sit diis ho-
minibusque ignota. Talis res
est virtus, veritas mathema-
tum, pulchritudo rerum geo-
metricarum et astrologicarum:
cui indignum est istas divitia-
rum phaleras, et bullas ac
puellaria spectacula comparari.
Quippe haec si nemo videat,
nemo spectet, vere caecae fiunt

ἀφροσύνης ὁ πλεῖστος. Μόνος γὰρ ὁ πλεῖστος δειπνῶν με-
 τὰ τῇ γυναικὶς ἢ τῷ συνήθῳ, ἔτε ταῖς εἰσθήσιν παρ-
 ἔχει πρᾶγματα τραπέζας, ἔτε τοῖς χρυσοῖς ἐκπώ-
 μασιν, ἀλλὰ χρῆται τοῖς πρῶτον τοῖς χρυσοῖς καὶ ἡ γυνὴ ἀχρυ-
 σος καὶ ἀπόρφυρος καὶ ἀφελὴς πάρεστιν. Ὅταν δὲ σύν-
 δειπνον, τότε πομπὴ καὶ ἡγετον, συγκροτῆται, καὶ
 δράμα πλασιακὸν εἰσάγεται, νηῶν δ' ἐκφέρει λέβητάς
 τε τρίποδάς τε· τῷ τε λύχνῳ ἔχοντι, καὶ πεισπῶν-
 ται πρὸς τὰς κύλικας, ἀλλάσσει τὰς οἰνοχόους, με-
 ταμφιεχνύσει πάντα, πάντα κινῶσι, χρυσὸν, ἄργυρον
 λιθοκόλλητον, ἀπλῶς πλατεῖν ὁμολογῶντες. Ἀλλὰ εὐ-
 φροσύνης γε, καὶ μόνος δειπνῇ, δεῖται καὶ εὐωχίας.

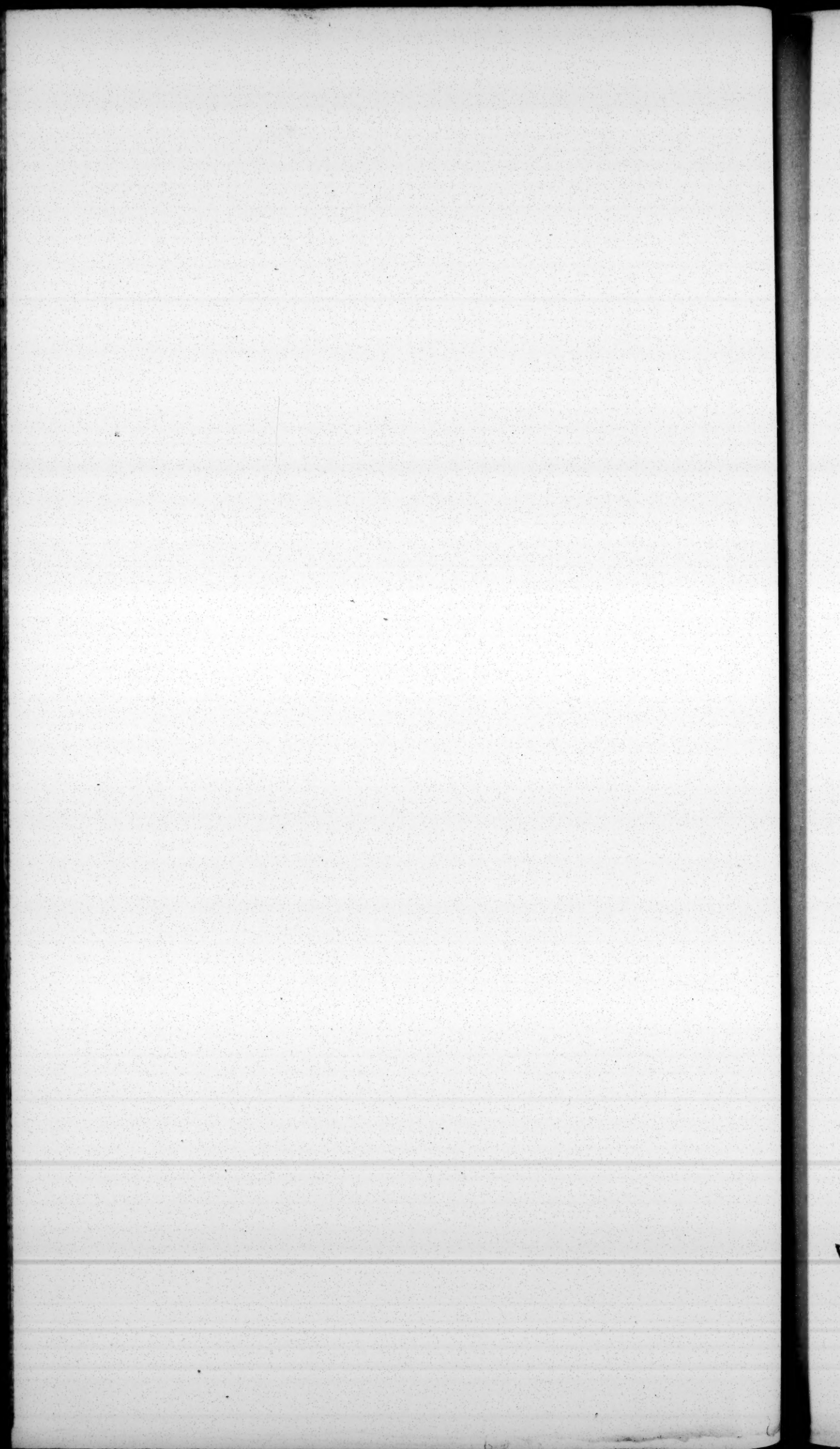
B. 4. συγκροτῆται] Sic D. Vulgo, συγκεκρότηται.

B. 9. εὐφροσύνης] Item ex D. et varia lectione C. Vulgo, σαφροσύνης.

et obscuræ divitiæ. Nam si
 solus aut cum familiaribus
 cœnat dives, non ille mag-
 nificis mensis aut aureis po-
 culis negotium faceffit, sed
 quibufvis utitur, mulierque ei
 sine auro et purpura habitu
 simplici adest: ubi vero con-
 vivium, hoc est pompa et
 spectaculum, paratur, et fabula
 divitiarum agitur, ibi demum

*Navibus exportant tripodas simul atque
 lebetas,*

tum lychni curantur, tum oc-
 cupantur circa calices, mutant
 pincernas, omnia vestiunt, om-
 ne aurum, omne argentum,
 omnia gemmata promunt, sim-
 plices divitias suas profitentes.
 At vero temperantia diviti et
 animi hilaritate opus est, e-
 tiam si solus cœnet.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΔΥΣΩΠΙΑΣ.

C

α'.

D τὸν

σιν

εἰς

'65.

I.

cur

fyl

me

fem

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΔΥΣΩΠΙΑΣ.

PLUTARCHI

DE

VITIOSO PUDORE.

α'. **E**ΝΙΑ τῶν ἐκ τῆς φύσεως φυομένων, αὐτὰ μὲν ἐσ-
τὶν ἄρτια τῇ φύσει καὶ ἀκαρπα καὶ βλαβεράν
τοῖς ἡμέτεροις σπέρμασι καὶ φυτοῖς πλεονάζουσιν ἔχοντα,
σημεῖα δὲ αὐτὰ ποιῆναι χάρας οἱ γεωργῶντες οὐ πονη-
ρεῖς ἀλλὰ γενναῖας καὶ πόνονος· ἔγω δὲ καὶ πάθη ψυχῆς
εἶναι ἐχρήσατο, χρηστῆς δὲ φύσεως οἷον ἑλκιδήματα, καὶ

I. **Q**UÆDAM eorum
quæ e terra enas-
cuntur, cum sint ipsa per se
sylvestria, sterilia, et incre-
mento suo noceant hortensibus
feminibus atque stirpibus, a-

gricolæ tamen pro certo indi-
cio foli non mali, sed egregii
atque pinguis, habent. Eo-
dem modo animi etiam quæ-
dam sunt affectiones non bo-
næ, sed quasi germina e bo-

λόγῳ παρὰ τὸ ἐργάσιμον ἑαυτῷ ὑπεκινῶς διωαμδύης.
 Ἐν τέτοις πημεσι καὶ τὸ λεγόμενον Δυσωπία, σημεῖον
 μὲν ἐφ' αὐτὸν, αἰτία δὲ μοχθηρίας ἔσταν. Τὰ γὰρ αὐτὰ
 τοῖς ἀναρχύντοις οἱ ἀρχυόμενοι πολλάκις ἀμαρτάνουσι
 πλὴν ὅτι τὸ λυπεῖσθαι καὶ ἀλγεῖν ἐφ' οἷς ἀφ' αὐτῶν
 νουσι, τέτοις παρὸς, οὐχ ὡς ἐκείνοις τὸ ἡδέως. Ἀν-
 αλγῆς μὲν γὰρ ὁ ἀναλγῆς παρὸς τὸ ἀλγεῖν· εὐπαθῆς δὲ
 καὶ παρὸς τὸ φαιόμενον ἀλγεῖν ὁ εὐδυσώπητος. Ὑπερ-
 βολὴ γὰρ τῆς ἀρχύνεσθαι, τὸ δυσωπεῖσθαι· διὸ καὶ ἔγωγε κέ-
 ληλα, τρέποντι τὴν παρὰ τῆς ψυχῆς σιωδίαρεπο-
 μὲν καὶ συνεξαπονοῦντος. Ὡς γὰρ τὸ Κατήφειαν ὀρίζοντα
 λυπῶν καὶ τὸ βλέπειν ποιεῖσταν, ἔγωγε τὸ ἀρχυμένην μέ-
 χρι τῆς μηδὲ ἀντιβλέπειν τοῖς δεομένοις ὑπεκινῶσαν,
 Δυσωπίαν ὠνόμασαν. Ὅθεν ὁ μὲν ῥήτωρ τὸ ἀνάρχυτον
 οὐκ ἔφη κόρας ἐν τοῖς ὅμμασιν ἔχειν, ἀλλὰ πόρνας· ὁ
 δ' εὐδυσώπητος αὖ πάλιν, ἄραν τὸ θῆλυ τὴν ψυχῆς καὶ

no pullulantia ingenio, et
 quod culturæ se satis exhibi-
 turum sit tractabile. In his
 etiam Vitiosum censeo Pudo-
 rem: qui ut signum est non
 malum, ita causam pravitati
 præbet. Etenim sæpenumero
 in eadem cum impudentibus
 peccata incidunt verecundi:
 nisi quod his sua errata dolo-
 rem incutiant, non, ut illis,
 voluptatem afferunt; nullo e-
 nim ob turpitudinem dolore
 impudens afficitur: in quem
 facile etiam specie tantum tur-
 pitudinis oblata prolabitur is
 qui inepte verecundus est.

Hoc vitii *Dysopiam* Græci
 dixerunt, in quo pudoris mo-
 dus exceditur: quod vultus
 quodammodo cum anima de-
 jiciatur. Sicut enim *Kate-
 pheiam* (hoc est mœstitiā)
 vocant dolorem oculos in ter-
 ram dejicientem: sic verecun-
 diam, præ qua intueri in alios
 non audemus, *Dysopiam* dixe-
 runt. Orator quidem impu-
 dentem oculis non *koras*, (quæ
 vox et virgines significat, et
 luminum pupillas) sed mere-
 trices habere pronuntiavit. At
 qui ad nimium propensus est
 pudorem, animum nimis effe-

πρυφερὸν ἐμφάνει διὰ τὸ ὅπως, πῶς ὑπὸ τῆς ἀνασχύντων ἦσαν, ἀρχὴν ὑποκορίζομενος. Ὁ μὲ οὖν Κάτων ἔλεγε τῆς νέων μᾶλλον ἀγαπᾶν τὰς ἐρυθριῶνας ἢ τὰς ὠχριῶνας· ὁρθῶς ἐχίζων καὶ διδάσκων, τὸν ψόγον μᾶλλον ἢ τὸν ἔλεγχον δεδιέναι, καὶ πῶς ὑπόψιν μᾶλλον ἢ τὸν κίνδυνον. Οὐ μὲν ἄλλα καὶ τὸ πρὸς τὸν ψόγον ὑπόπτε καὶ φοροδεῖς τὸ ἄγαν ἀφαιρετέον· ὥς ἔχον ἦτον ἔνιοι πολλάκις ἀκῆσαι κακῶς ἢ παθεῖν δέισαντες, ἀπεδειλίασαν, καὶ παρήκνιστο τὸ καλόν, οὐ δυνήεντες ὑπομῆναι τὸ ἄδδξον.

β'. Οὐτε δὲ τῆς θεωπιέον ἔτις ἀσθενῶς ἔχοντες, ἔτ' αὖ πάλιν ἐκείνην ἐπαυτετέον πῶς ἀτρεπίον καὶ ἀτενή διόθεσιν,

Ἐν δὲ τὸ θαρσάλειον τε καὶ ἐμμενὲς ὅππῃ ὀρεῖσαι
φαίνεται Ἀναξάρχῃ κύνεον μένος.

Ἄλλ' ἐμμελῇ τινα μηχανητέον σύγκρασιν ἀμφοῖν, τῷ μὲν ἀτενῆς ἄγαν πῶς ἀνάδδειαν, τῷ δὲ ὀπτεκῆς σφόδρα πῶς

F. 6. ἔλεγχον] Forte corrigendum πόνον, quod res et sententiæ usus postulat.
Huc ducit varietas lectionis C. Mosc. 2. Colleg. Nov. qui habent
ἐπαίνον.

minatum ac delicatum ipso prodit visu, verecundiæ honesto nomine prætexens molli-
tiem suam, qua impudentibus succumbit. Sane Cato dicebat adolescentes se eos magis probare qui erubescerent quam qui pallescerent: recte con-
docefaciens probum magis quam laborem timere, et sus-
picionem, quam periculum. Veruntamen et nimius vitu-
perationis metus, ac ad quemvis strepitum trepidatio, coër-
ceri debet; quando sæpe non

minore male audiendi, quam mala patiendi metu ducti, honestatem prodiderunt nonnulli ob impatientiam infamiæ.

II. Ergo neque horum negligenda est imbecillitas: et nequaquam laudanda animi per-
tinax illa et rigida affectio,

Qualis Anaxarchi vis, quo se cumque
canina

Verteret indomita, et pertendens prorsus,
et audax.

sed concinna quædam utrinque temperanda est ratio, quæ et nimix pertinaciæ impudentiam, et modum excedenti le-

ἀδίνειαν, ἀφαιρῶσαν. Ἡ, καὶ τὸ θεράπευμα δυσχερές,
καὶ οὐκ ἀκίνδυνος ἢ τῷ τοιούτων πλεονασμῶν κώλυσις.
Ὡς γὰρ ὁ γεωργὸς ἀγρίον μὲ ἐκκόπλων βλάστημα καὶ ἀγεννές,
αὐτόθεν ἀφειδῶς ἐμβαλὼν τὸ σκαφεῖον, ἀνέτρεψε τὴν ῥίζαν,
ἢ πῦρ πρῶτα γὰρ ἐπέκαυσεν· ἀμπέλῳ δὲ πρῶτον το-
μῆς δεομένη, καὶ μυλῆας ἢ τινος ἐλαίας ἀπὸ μῆκος, εὐλα-
βῶς ὀπιφέρει τὴν χεῖρα, δεδιὼς μὴ τι τῷ ὑγιάνοντος ὑπο-
τυφλώσῃ· οὕτως ὁ φιλόσοφος, φθόνον μὲν ἑξαιρῶν νέε-
ψυχῆς, ἀγεννές βλάστημα καὶ δυσπηθασύτον, ἢ φιλαργυ-
ρίαν ἄωρον, ἢ φιληδονίαν ὀπικόπλων ἀκόλαστον, αἰμάσσει
καὶ πνέζει, καὶ τομῇ ποιεῖ καὶ ἐλὺν βαθεῖαν· ὅταν δὲ
πρυφερῶ μέρει ψυχῆς καὶ ἀπαλῶ κολέοντα πρῶτα γὰρ
λόγον, οἷόν ἐστι τὸ δυσωπέμενον καὶ ῥηγνυμένον, εὐλαβεῖ-
ται μὴ λάθῃ τέτοις σιναποκόψας τὸ αἰδομένον. Καὶ
γὰρ αἱ πτῆγαι τῷ βρεφῶν ἐκτερέβουσι πολλάκις τὸν
ῥύπον, ἐλκῶσιν ἐνίοτε τὴν σάρκα καὶ βασανίζουσιν. Ὅθεν

A. 12. Ἡ,] Revocavi ex Ald. Baf. Xyl. C. D. Schott. Anon. Mez. Vulgo ἧς.
B. 1. κώλυσις] κώλυσις Mez. Salmass. Reisk. corrector C. Nec male Matth.
κώλυσις. Utrumque vulgato melius: neutrum recipere ausus sum.

nitati imbecillitatem, auferat. Itaque correctio difficilis est, neque periculo vacat huiusmodi excessuum coercitio. Sicut enim colonus sylvestrem plantam et inutilem exscindens, ligone viribus adacto nihil parcens radicitus etiam proruit, aut igne adhibito cremat: ad vitem autem, malum, vel oleam putandi gratia accedens, caute manum admoveat, metuens ne quid utile laedat: sic philosophus ex animo adolescentis invidiam tollens degener germen et in-

tractabile, aut avaritiam intempestivam, aut studium voluptatis intemperans, fauciat, premit, vulnus alte adigit, cicatricemque ducit magnam: quando autem delicatæ ac teneræ parti animæ orationem correctricem applicat, qualis est quæ nimio pudore subvertitur, summo studio cavet, ne imprudens simul cum vitio verecundiam ejiciat. Nam nutrices etiam puerorum fordes dum detergunt, interdum carnem fauciant atque affligunt. Itaque oportet adolef-

οὐ δὲ τῇ νέων παντάπασιν ἐν χρεῶ τὴν Δυσωπίαν
 ἐκτρίβοντα, ὀλιγάριθς ποιεῖν καὶ λίαν ἀτρεπέλης. Ἀλλ'
 ὥσπερ οἱ καταλύοντες οἰκίας ἱερῶς γειτνιάσας, τὰ γε
 συνεχῇ καὶ πλησίον ἔωσι καὶ διερεΐδουσιν· ἔγω δὲ τὴν Δυσ-
 ωπίαν κινεῖν, δεδιότα συνεφελκύνεσθαι τὰ ὁμοῦντα τῷ
 αἰδοῦς καὶ τῷ ὀπτικῆς καὶ τῷ ἡμερότητος, οἷς ὑποδέδωκε
 καὶ παρ᾽ ἐπὶ κολακείᾳ τὴν εὐδυσώπητον, ὥς φι-
 λάνθρωπον καὶ πολίτικόν καὶ κοινὸν ἔχοντα νοῦν, καὶ οὐκ
 ἀτεγκτον ὅδ' αὐτέκατον. Ὅθεν εὐθὺς οἱ Σταῖκοι καὶ
 τῷ ῥήματι τὸ ἀρχύνεσθαι καὶ δυσωπεῖσθαι τῷ αἰδεῖσθαι
 δέξησαν, ἵνα μηδὲ τιμὴ ὁμωνυμίαν τῷ πάθει πείρασιν
 τῷ βλέπειν ἐπολίπωσιν. Ἀλλ' ἡμῖν χρῆσθαι τοῖς ὀνό-
 μασι ἀσυκοφαντήτως δότωσαν, μᾶλλον δὲ Ὀμηρικῶς
 καὶ γὰρ ἐκεῖνος εἶπεν,

Αἰδῶς ἢ τ' ἀνδρας μέγα σίνεται, ἢ δ' ὀνήησι·

καὶ οὐ κακῶς τὸ βλέπειν αὐτῆς πλεονεξίαν εἶπε· γίνεται

centibus non ita penitus Viti-
 osum Pudorem eximere, ut
 securi fiant nimisque invere-
 cundi. Sed sicut qui domos
 demoliuntur templis vicinas,
 ii saltem continuas his partes
 sinunt atque suffulciunt: sic
 nimius Pudor subruendus est,
 ut tamen caveamus ne simul
 cum eo confinia verecundiæ,
 æquanimittatis, et mansuetu-
 dinis ejiciantur: quibus rebus
 se insinuat ille in animum ad
 hoc vitii propensum, eumque
 occupat, dum sibi is humanus,
 civilis, communi sensu prædi-
 tus, non durus aut obstinatus

videtur. Itaque jam inde a
 principio Stoici ipsis verbis
 pudorem a verecundia distin-
 xerunt, ne ambiguitas vocabuli
 occasionem vitii habens relin-
 queretur. Ii tamen nobis hoc
 relinquant, ut vocabulis citra
 calumniam utamur, atque adeo
 Homeri imitatione. Is enim
 dicit,

*Sæpe verecundis sua fert affectio dam-
 num*

*Grande, verecundis sua sæpe affectio
 prodest:*

et non male priore loco eam
 dixit nocere: utilis enim ra-

γὰρ ὠφέλιμος ὑπὸ τῆς λέγῃ τὸ πλεονάζον ἀφελόντος, καὶ τὸ μέτερον ἀπολιπόντος.

γ'. Πρῶτον οὖν δεῖ τῆτο πείθεσθαι τὴν πολλῆς Δυσωπίας βιαζόμενον, ὅτι πάθῃ βλαβερῶ συνέχευ. Καλὸν δὲ τῆς βλαβερῶν ὁδὸν, ὁδὸν δὲ τοῖς ἐπαύνοις κηλούμενον ἡδεσθαι, κομψὸν καὶ ἱλαρὸν ἀντὶ σεμνῆς καὶ μεγάλου καὶ δικαίας προσαγορευόμενον, μὴδ' ὥσπερ ὁ Εὐριπίδης Πήλαστος

Ἐπτησ' ὑπέκων μᾶλλον ἢ θέλοι

τῷ Βελλεροφόνῃ, τοῖς δεομένοις ἑαυτὸν ἐκδιδόναι καὶ συνεκταπεινῶν, φοβέμενον ἀκῆσαι τὸ, σκληρὸς γὰρ καὶ ἀπηνής. Τῷ μὲν γὰρ Αἰγυπλίῳ Βοκχόριδι φύσιν χαλεπῶ γενομένη τὴν ἀσπίδα λέρουσιν ὑπὸ τῇ Ἰσίδος ἐπιπεμφθεῖσαν, καὶ τῇ κεφαλῇ περιελιχθεῖσαν, ἀνῶθεν ἐπιτοκιάζειν ἵνα κρίνῃ δικαίως· ἡ δὲ τοῖς Δυσωπία τοῖς ἀτόνοις καὶ ἀνάνδροις ἐπιχειμένη, καὶ πρὸς μὴδὲν ἀνανεύουσα μὴδὲ ἀντειπεῖν ἰσχύουσα, καὶ δικάζοντα ἀποτρέπει τῇ δίκῃ, καὶ συμβουλευόντα ἐπιτοκίζει, καὶ λέγειν πολλὰ καὶ πρᾶττειν ἀναγκά-

tione demum fit Verecundia, quæ sublato excessu mediocritatem relinquit.

III. Primo omnium persuasum esse debet ei quem nimius Pudor urget, affectu se damnofo teneri. Nihil autem eorum quæ damnofa sunt, pulchrum est: neque debet laudibus delinitus gaudere, ubi comis et hilaris loco gravis, magnanimi, et iusti dicitur: neque sicut Euripideus Pegasus,

Pavens, magis quam vellet ille, subdit

se Bellerophonti, ita ipse iis qui volunt se dedere ac submittere, metuentem ne durus et immitis audiat. Ægyptio Bocchoridi, homini ingenio intractabili ferunt ab Iside aspidem missam, quæ superne capiti circumvoluta obumbraret, ut iudicaret iuste. At Pudor Vitiosus languidis et mollibus incumbens, et nihil renuere, nihil dicendo refellere finens, cum disceptatores a iuste dicenda sententia abigit, tum consulentium ora occludit, multaue cogit præ-

530 ζει τῷ ἀβελήπῳ· ὁ δὲ ἀγνωμονέστατος αἰετὶς τῷ τῷ
 δεσπότῃς ὅτι καὶ κρατεῖ, τῷ μὴ αἰδεῖσθαι, τὸ αἰδούμενον
 ἐκδιδάσκοντος. Ὅθεν, ὥσπερ χαρίον ὑπὲρ καὶ μαλακὸν, ἡ
 Δυσωπία μηδεμίαν ἐντόλῃν ἔξωσται μηδὲ ἀποτρέψαι δυ-
 ναμὴν, τοῖς ἀρχαῖοις βασιμὸς ὅτι πρῶτα καὶ πάρεστι.
 Κακὴ μὲν γὰρ αὕτη παιδαῖς φρονέεις ἡλικίας, ὡς ἔλεγε
 Βεῦτος, οὐ δοκεῖν αὐτῷ καλῶς ἢ ὅταν ἀφαιρῆται ἢ
 πρὸς μηδὲν ἀνέμῳ· κακὴ δὲ θαλάμῃ καὶ γυναικωνίτι-
 δος ὅπιτροπος, ὡς φησὶν ἡ ᾠδὴ τῷ Σοφοκλεῖ μετα-
 νοῦσα πρὸς τὸν μοιχόν,

Ἐπεισας, ἐξέδωπας.—

B ὥσθ' ἡ Δυσωπία πρὸς ἀφαιρῆσαι τὸ ἀκόλαστον, ἀνώ-
 χρεα πάντα καὶ ἀκλεια καὶ κατάντη πρὸς δίδωσι τοῖς
 ὅπιτροποις. Καὶ δίδοντες μὴ αἰετοῖς τὰς βδελυρωτά-
 τας τῷ φύσει· τῷ δὲ πείθειν καὶ δυσωπεῖν, πολλάκις
 κατεργάζοντι καὶ τὰς ἐπεικείας. Ἐὼ δὲ τὰς εἰς τὰ χρή-

B. 5. χρήματα] Sumfi a Mofc. i. et Jannot. Vulgo, χρήσιμα.

ter animi sententiam dicere
 atque facere: et quanto quif-
 que animo iniquiore, tanto is
 crebrius in talem hominem
 imperium obtinet, impudentia
 sua eum ad pudorem cogens.
 Unde fit, ut Dysopia, tan-
 quam locus humilis et mollis,
 quia nullum congressum aver-
 sari, aut detrectare potest, tur-
 pissimis quibusque rebus et
 vitiis occupandam se præbeat.
 Pessima sane custos ea puerilis
 ætatis: sicut et Brutus dice-
 bat, male sibi videri eum florem
 ætatis collocasse, qui nihil ne-

gare auderet. Eadem pessima
 thalami est et gynæcei admi-
 nistra: sicut apud Sophoclem
 adultero quædam corrupta ab
 eo dicit,

Tu blandiendo persuasisti mihi.—

hoc adeo vitium intemperan-
 tiam corrumpere occupans,
 insidiantibus omnia expugna-
 tu facilia, reclusa, atque prona
 reddit. Dando capiunt im-
 purissima ingenia, persuadendo
 et pudorem ineptum injici-
 endo sæpe etiam proba subi-
 gunt. Mitto quæ damna is

ματὰ βλάβας ὑπὸ τῆς δυσωπείᾳς, δανειζόντων οἷς ἀπιτοῦσιν, ἐγνωμνίων οἷς οὐ γέλουσιν· ἐπαινέντων μὲν τὸ, Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, χρῆσθαι δ' αὐτοῖς περὶ τὰ πρᾶγματα μὴ δυναμνίων.

δ'. Ὅσους δ' ἀνῆρκε τῆτο τὸ πάθος, οὐκ ἂν πῖς ἔξαριθμήσαιτο ῥαδίως. Καὶ γὰρ ὁ Κρέων περὶ τὴν Μήδειαν εἰπὼν,

Κρεῖσσον δέ μοι νῦν πρὸς σ' ἀπέχθεσθαι, γύναι,
*Ἡ μαλθακισθένθ' ὕπερον μέγα γένειν,

ἄλλοις ἐγνωμολόγησεν· αὐτὸς δὲ τῆς Δυσωπίας ἡτλῶν γενόμενος καὶ μίαν ἡμέραν ἀνταμύνῃ δούς, ἀπώλεσε τὸν οἶκον. Ἐνιοὶ δὲ καὶ σφαγὰς ὑφορώμενοι καὶ φαρμακείας, διετρέψισαν. Οὕτω παρὰπώλετο Δίων, οὐκ ἀγνοήσας ὅτι βλαβερόντα Καλλίππτον, ἄλλ' αἰσχυνθεὶς φυλάττεσθαι φίλον ὄντα καὶ ξένον. Οὕτως Ἀντίπατρος ὁ Κασάνδρου Δημήτριον καλέσας ὅτι δαῖπνον, εἶτα κληθεὶς τῇ ὑπεραίᾳ πρὸς αὐτὸν, ἠδέσθη πεπιτευμένος ἀπιεῖν, καὶ πορευθεὶς ἐσφάγη μετὰ τὸ

B. 8. περὶ τὰ πρᾶγματα] Legendum παρὰ τὰ πρᾶγματα, cum Reiskio.

Pudor adfert rei familiari, quando eo ducti mutuum damus quorum suspecta est fides: spondemus inviti, ac laudantes illud, *Sponde, præsto noxa est*, uti eo in rebus nequimus.

IV. Quam multis exitio fuerit hoc vitium, non est enumeratu facile. Etenim Creon hæc ad Medeam dicens,

*Præstat jam nunc invisum me fieri tibi,
Ob mollitiem quam postmodo genere meam,*

aliis præclaram subjecit sen-

tentiam: ipse Vitioso victus Pudore, unicam diem petenti dum assentitur, familiam suam perdidit. Nonnullos etiam cædem sibi aut venenum parari suspicantes, Pudor ineptus a tuenda salute deterruit. Sic periit Dion, non ignorans sibi abs Callippo strui infidias, sed ab amico et hospite sibi cavere pudori ducens. Sic Antipater Cassandri F. cum cœna excepisset Demetrium, vocatus postridie ab eo, quod puderet fidem non habere sibi habitam, ivit et a cœna est

δειπνον. Ἡρακλέα δὲ τὸν Ἀλεξάνδρῳ γινόμενον ἐκ
 Βαρσίνης, ὁμολόγησε ἢ Κασάνδρῳ Πολυσπέρχων ἀνα-
 ρήσειν ὅπῃ ταλάντοις ἔχρατον, εἴτ' ὅπῃ δειπνον ἐκάλει·
 τῷ δὲ μειρακίᾳ τὴν κλῆσιν ὑφορωμένη καὶ δεδοκότες,
 ἄλλως δὲ πρῶτα ἰσομήνους μαλακώτερον ἔχειν, ἐλθὼν ὁ
 Πολυσπέρχων, πρῶτον εἶπεν, ὦ παῖ, μίμου ἔπατρὸς τὸ
 εὐκόλον καὶ φιλέταρον, εἰ μὴ νῆ Δία δέδοικας ἡμᾶς ὥς
 ὅπως ἐλευόντας· ἀφ' αὐτοῦ οὖν ἠκολούθησεν ὁ νεανίσκος·
 αἱ δὲ δειπνήσαντες αὐτὸν ἐτραγγάλισαν. Οὐ γέλαιον ἔν,
 ὥς φασί πινες, ἐδὲ ἀβέλτερον, ἀλλὰ σφόν τ' ἔ' Ἡσίοδου,

Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τ' δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.

Ε μὴ δυσωπῇ τὸν μισοῦντα, μηδ' ὑπεύβαλε πιτεῦν
 δεκῶντα, κληθήσῃ γὰρ καλέσας, καὶ δειπνήσῃς ἀν δειπ-
 νήσας, ὥσπερ βαφίῳ, τ' φυλάττεσαν ἀπίστῃαν μαλαχ-
 θεῖσαν ἀσχύνη πρῶτον.

E. 1. ὑπέκβαλε] Nil in libris fani: plerique vulgatum exhibent: varia lectio
 C. et Colleg. Nov. ὑπεκβάλλει. Mosc. 2. ὑπεύβαλε. Forte μηδὲ σὺ γε
 κάλει: vel μηδ' οὐκ εἰλαβοῦ: vel μηδ' ὑπόλαβε πιτεῦν, δοκῶντα: quod
 verti.

interfectus. Herculem Alex-
 andri Magni e Barfina F.
 Cassandro Polysperchon pro-
 misit acceptis centum talentis
 se interfecturum, atque ad
 coenam invitavit: adolescens,
 cui suspecta res metum inji-
 ciebat, minus integra se vale-
 tudine praescripta excusavit:
 ut autem Polysperchon venit,
 et, O adolescentule, dixit, primo
 omnium facilitatem patris, at-
 que erga amicos comitatem imi-
 tare, nisi mehercle nos ut in-
 sidiatores times: ductus pu-
 dore una ad coenam ivit est-

que ab accumbentibus fran-
 gulatus. Non ergo ridiculum
 est, ut nonnulli esse dixerunt,
 neque stolidum, sed sapiens
 Hesiodi praeceptum,

*Qui te amat, hic convivere inimico sit
 tibi casso.*

noli ejus qui te odit pudore
 moveri, neque ideo, quod tibi
 is videtur fidem habere, puta
 eum fidem habere: nam vo-
 caberis, si vocaveris, et coena
 praebenti praebetur, incre-
 dulitatem tanquam aciem cau-
 tionis pudore emollitam ubi
 dimiseris.

ε'. Ὡς οὖν πολλῶν κακῶν αἵτιον τὸ νόσημα ὃν τῷ-
το, πειρατέον ἀποδιᾶζεσθαι τῇ ἀσκήσει, πρῶτον ἀρξά-
μενους, ὥσπερ οἱ τᾶλλα μελετῶντες, ἀπὸ τῶν μικρῶν καὶ
μὴ σφόδρα δυσαντιβλέπων. Οἷον, ἐν δείπνῳ πρῶτιναι
πὶς ἄδῳ ἔχοντι μὴ δυσωπηθῆς, μηδὲ πρῶσιόσῃ σου-
πὸν, ἀλλὰ κατὰ θεὸν τὸ ποτήριον. Αὖτις ἕτερος παρὰ
καλεῖ κινεῖν ὡς πόντον μὴ δυσωπηθῆς, μηδὲ δει-
σης σκωπτόμενος· ἀλλ' ὥσπερ Ξενοφάνης, Λάσου τῷ Ἑρ-
μιονέως μὴ βελέμενον αὐτῷ συγκινεῖν, δειλὸν ἀποκα-
λεῖντος, ὁμολόγει καὶ πάνυ δειλὸς εἶναι πρὸς τὰ αἰχρὰ καὶ
ἀτολμος. Πάλιν, ἀδολέχῃ συνιύτης ὁπλοαμβανο-
μένῳ καὶ περιπλεκομένῳ μὴ δυσωπηθῆς, ἀλλὰ ἀφ-
κόφας ἐπέειγε καὶ πέρανε τὸ πρῶτον. Αἱ γὰρ ταῦ-
τα φυγαὶ καὶ ἀφκρήσεις, ἐν ἐλαφραῖς μέμψεσι τῇ με- 551
λέτῃ ἔχουσι τῷ ἀδυσωπήτῃ, πρῶτιζουσιν ἡμᾶς ὁπὶ
τὰ μείζονα. Καὶ τὸ τῷ Δημοσθένει ἐνταῦθα καλῶς
ἔχει ἀφμνημονεύειν. Τῶν γὰρ Ἀθηναίων ὁρμημένων

V. Enimvero hoc vitium,
utpote multorum causam ma-
lorum, primum conabimur a-
moliri, ab aduefactione petito
ad res (ut solemus in aliis
quæ meditatur) exiguas in-
itio, et in quibus non admo-
dum difficulter huic malo re-
sistatur. Verbi gratia; In
cœna tibi saturo aliquis præ-
bibit; noli verecundia inepta
ductus vim tibi facere, sed
depone poculum. Alius inter
pocula poscit ut tesseris secum
ludas; abjice inanem pudor-
em, neque metue dicteria: et
Xenophanem imitare, qui ti-

midus dictus a Lafo Hermio-
nense quod ludere cum eo
tesseris nollet, fassus est *ad
res inhonestas se timidissimum
etiam esse*. Incidisti in gar-
rulum qui tibi inhæret ac te
detinet; noli vereri, sed præ-
ciso colloquio propera et age
quod cœpisti. Hujusmodi fu-
gæ et repulsiones, quibus vili
reprehensione comitante fatui
Pudoris vacuitatem medita-
mur, ad majora nos præpa-
rant. Atque hoc loco tem-
pestivum est Demosthenicum
illud commemorare. Is cum
Athenienses ad ferendam Har-

Ἀρπάλῳ βοηθεῖν, καὶ κορυσομύων ὑπὲρ τὸν Ἀλέξανδρον, ἑξαιφνης ἐπεφάνη Φιλόξενος ὁ ἔτι ἐπὶ θαλάττῃ πρᾶγμα-
των Ἀλεξάνδρου φρατηρὸς· ἐκπλαγέντος δὲ τοῦ δήμου,
καὶ σιωπῶντος ἄλλ' τὸν φόβον, ὁ Δημοσθένης, Τί ποιή-
σουσιν, ἔφη, τὸν ἥλιον ἰδόντες, οἳ μὴ δυνάμενοι πρὸς τὸν
λύχρον ἀντιβλέπειν; Τί γὰρ ποιήσεις ἐν πρᾶγμασι
μεγάλαις, βασιλέως ἐντυγχάνοντος, ἢ δῆμα δυσωποῦν-
B τος, εἰ ποσὴριον ἀπώσασθαι μὴ δύνασαι πρὸςπίνοντος
συνήθους· μηδὲ ἀδολέχρου λαβὴν ἀφ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρ-
έχεις ἐμπεριπατεῖν φλυάρῳ σαυτὸν, ὅτε εὐδῶν εἰπεῖν,
Ὅψομαι σε αὖτις, νῦν δὲ οὐ χολάζω.

Γ'. Καὶ μὴν ὅδ' ἢ πρὸς τὰς ἐπάμους τοῦ ἀδυσω-
πήτη μελέτη καὶ ἀσκήσεως ἐν μικροῖς καὶ ἐλαφροῖς ἀχρησ-
τός ἐστιν. Οἷον, ἐν συμποσίῳ φίλου κηθαρωδὸς ἀδελφὴ κα-
κῶς, ἢ πολλὰ κατωδὸς ἐωνημένος ὀπιτεῖται Μένανδρον,
οἳ δὲ πολλοὶ κροῦσι καὶ θαυμάζουσιν· ὅδ' ἐν, οἷμα, χα-
C λεπὸν ὅδ' ἐν δύσκολον ἀκχεῖν σιωπῇ, καὶ μὴ ὥστε τὸ φαι-

palo opem se, et adversus A-
lexandrum arma capeffanda in-
citarent, ac subito adveniente
Philoxeno, copiarum Alexan-
dri maritimarum præfecto, po-
pulus perterritus metu conti-
cuiisset, *Quid, inquit, facient
sole conspecto, qui adversus lu-
cernam oculos attollere non au-
dent?* Quid enim facies in
magnis rebus, rege aut popu-
lo pudorem tibi incutiente, si
non audes poculum præbi-
bente familiari repudiare, aut
garruli prehensionem effugere,
sed nugatorem tibi insultare

pateris? non tantum animi
habens, ut dicas, *Alias te vi-
debo, nunc non vacat.*

VI. Utilis est etiam in
parvis et vilibus rebus exer-
citatio vacuitatis Pudoris in-
epti, quod ad laudandum atti-
net. Puta; In convivio ci-
tharædus amici male canit,
aut magno emtus histrio Me-
nandrum agendo flagellat, ple-
risque laudantibus et applau-
dentibus: non est quidem ita
arduum, audire cum silentio,
neque illiberaliter contra ani-
mi sententiam laudare. Nam

νόμῳ ἀνελευθέρως ἐπαυεῖν. Ἐὰν γὰρ ἐν τέτοις μὴ κρατῆς σαυτῷ, τί ποίησες φίλῃ ποίημα φαῦλον ἀναγνώσκοντος, ἢ λόγον ὀπιδεικνυμένῃ γεγραμμένον ἀβελτέρως καὶ γελοιῶς; ἐπαινέσθης δηλονότι, καὶ συνεπιθρουθήσῃς τοῖς κολακεύουσι. Πῶς οὖν ἐν τῶν ἀγμάτων ἀμαρτάνοντος ὀπιλήψῃ; πῶς δὲ περὶ ἀρχὴν ἢ γάμον ἢ πολιτείαν ἀγνωμονέοντα νεφετήσθης; Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ τὸ τῷ Περικλέῳ ἀποδέχμαι, πρὸς τὸν ἀξιῶντα μαρτυρίαν ψευδῇ μαρτυρήσαι φίλον, ἢ προσῶ καὶ ὅρκος, εἰπόντος, Μέχρι τῷ βωμῷ φίλος εἰμί· λίαν γὰρ ἐγγὺς ἦλθεν. Ὁ δὲ πῶς ῥῶσεν ἑαυτὸν ἐθίσας μὴτε λέγοντος ἐπαυεῖν ὡς γινώσκων, μὴτε ἀδυνάως κροτεῖν, μὴτε σκώπροντος ἀφυῶς ὀπιγελαῖν, οὐκ ἔασθ' μέχρι τῆς παρελθεῖν, οὐδ' εἰπεῖν πρὸς τὸν ἐν ἐκείνοις ἀδυσώπητον, Ὅμοσον ὑπὲρ ἐμῶ καὶ τὰ ψευδῇ μαρτύρησον, καὶ ἀποφίναί ὡς τὸ δίκαιον.

Ζ'. Οὕτω δὲ δεῖ καὶ πρὸς τὰς αἰτοῦντας ἀργύριον ἀνταίρειν, παρεσιζόμενον ἐν τοῖς μὴτε μεγάλοις, μὴτε δυσ-

in hoc genere si compos tui non sis, quid facies amico poema ineptum recitante, aut orationem ostendente ridicule fatueque scriptam? scilicet laudabis, et adulatorum obturbantium catervæ te focium addes. Quomodo ergo in rebus eum gerendis peccantem inhibebis: quomodo in magistratu, conjugio, aut republica delinquentem castigabis? Ego enim ne Periclem quidem probo, qui amico postulanti ut falsum pro ipso testimonium, idque juratus, diceret, respondit, *Se usque ad*

aras amicum esse: nimis enim prope accesserat. At, qui eminus se aduefecit, ut neque dicentem laudet diversum sentiens, neque canenti applaudat, neque scurrilibus dictis arrideat, is rem eo usque deduci non patietur, ut ipsi istis in rebus inepti pudoris vacuo dicat aliquis, Jura pro me, falsum perhibe testimonium, pronuncia injuste.

VII. Eodem modo aduescere debemus, ut pecuniam petentibus reluctemur in rebus neque magnis neque recusatu difficilibus. Etenim

παραιτήτοις. Ἀρχέλαος μὲν γὰρ ὁ τῷ Μακεδόνων βα-
 σιλεὺς ὡς δαίπνον αἰτηθεὶς ἐκπωμα χρυσοῦν ὑπὸ
 ἀνθρώπου μηδὲν ἡγουμένους καλὸν ἢ τὸ λαμβάνειν, ἐκέ-
 E λυσεν Εὐριπίδῃ τὸν παῖδα δοῦναι, καὶ πρὸς τὸν ἀνθρώ-
 πον ἐκείνον ἀποβλέψας, Σὺ μὲν, εἶπεν, αἰτεῖν ὅπιτήδειος
 εἶ καὶ μὴ λαμβάνειν, οὗτος δὲ λαμβάνειν καὶ μὴ αἰτεῖν
 ἄριστα τῷ δίδοναι καὶ χαρίζεσθαι κύριον ποιεῖν τὸ κρῖνον,
 ἀλλὰ μὴ τὸ δυσωπούμενον. Ἡμεῖς δὲ πολλάκις ἀν-
 θρώπους ὅπιται καὶ οἰκείους καὶ δεομένους θεωρῶντες, ἑτέ-
 ροις αἰτήσιν ἐνδελεχῶς καὶ ἰταμῶς ἐδώκαμεν, οὐ δοῦναι
 θελήσαντες, ἀλλ' ἀρνήσασθαι μὴ δυνηθέντες. Ὡς περ
 Ἀντίγονος ὁ γέρων ὑπὸ Βιάντος ἐνοχληθεὶς πολλάκις,
 Δότε, εἶπε, Βιάντι τάλαντον, καὶ ἀνάγκη. Καίτοι τῷ
 F βασιλέων μάλιστα ἐμμελὲς ἦν καὶ πιθανὸς ἀποτελεῖσθαι
 τὰ τοιαῦτα. Κυνικῷ γὰρ ποτε δραχμὴν αἰτήσαντος
 αὐτὸν, Οὐ βασιλικόν, ἔφη, τὸ δόμα· τῷ δὲ ὑποτυ-

E. 4. ποιῶν] Sic C. D. Mosc. 2. Colleg. N. v. Jun. Vulgo, εἰπών.

E. 9. Βιάντος—Βιάντι] Βιάντος—Βιάντι legendum monet If. Caubaon. ad Diog.
 Laert. IV, 48.

Archelaus Macedonum rex
 in cœna aureum poculum pos-
 cente quodam, cui nihil pul-
 chrum videbatur nisi accipere,
 puerum id Euripidi dare ius-
 sit: et in alterum illum intui-
 ens, *Tu quidem*, inquit, *ad*
petendum idoneus es, non ad ac-
cipiendum: ille autem ad acci-
piendum, etiam non petens:
 rectissime dandi ac donandi
 arbitrium iudicio, non inepto
 Pudori deferens. At vero
 nos sæpenumero hominibus
 probis, familiaribus, et indi-

gentibus præteritis, aliis con-
 tinenter ac proterve petenti-
 bus damus, non studio dandi,
 sed quia negare non possu-
 mus. Ita Antigonus fenex a
 Biante crebro interpellatus,
Date, dixit, *Bianti et neces-*
tati talentum: quanquam is
 quidem alias ita ut quisquam
 regum in huiusmodi petitori-
 bus repellendis accuratus fuit
 atque argutus. Cynico enim
 cuidam drachmam postulanti,
Non est, ait, *hoc donum re-*
gium: et subjiciente illo, *Da*

χόντος, Δὸς ἔν μοι τάλαλλον, ἀπώτισεν, Ἀλλ' οὐ κιν-
κὼν τὸ λῆμμα. Διογένης μὲν οὖν τὰς ἀνδριάντας ἤτει
περιϊὼν ἐν Κεραμικῷ, καὶ πρὸς τὰς θαυμάζοντας ἔλε-
γεν ἄποτυγχάνειν μελετᾶν. Ἡμῖν δὲ πρῶτον ἐμμε-
λετητέον ὅτι τοῖς φαύλοις, καὶ γυμνασέον πρὸς τὰ μι-
κρά, πρὸς τὸ ἀρνείσθαι τοῖς ἀγέστοις ἢ πρὸς τὸν κύναν
ληφόμενος· ὡς ἂν μείζουσιν ἄποτεύξουσιν ὅτι κερεῖν ἔχω-
μεν. Οὐδεὶς γάρ, ὡς ὁ Δημοσθένης φησὶν, εἰς ἃ μὴ
δεῖ καταναλώσας τὰ παρόντα, τῶς μὴ παρόντων εὐπο-
ρήσῃ πρὸς ἃ δεῖ. Γίγνεται δὲ ἡμῖν πολλαπλάσιον τὸ
αἰσχρὸν, ὅταν ἐλλίπωμεν εἰς τὰ κατὰ, πλεονάσαντες
τοῖς πεισιτοῖς.

ή. Ἐπεὶ δὲ οὐ χρημάτων μόνον ἡ Δυσωπία κακὴ
καὶ ἀγνώμων ὅτι οἰκονόμος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ μείζονα
παραίρεται τὸ συμφέρον τῷ λογισμῷ· καὶ ὡς ἰατρὸν νο-
σοῦντες οὐ παρακαλεῖται τὸν ἔμπειρον, αἰσχυνόμενοι τὸν

F. 9. ἢ προσηκόντως ληφόμενοι] Varie turbant libri scripti. Puto constitutum
iri orationem corrigendo ἢδὲ pro ἢ.

A. 9. παραιρεῖται] Sumfi a D. Mosc. 2. et varia lectione codicis Xyl. Vulgo,
παραίτεται.

ergo talentum, respondit, *Hoc accipere non est Cynicum*. Sane Diogenes in Ceramico stautas circumibat, ab iisque sti-
pem exigebat, mirantibusque hoc dicebat, *Meditari se re-
pulsas*. Nobis autem primum in vilibus adfuescendum est et parvis rebus, ut denegare pos-
simus quæ petuntur inconve-
nienter: ut majoribus in re-
pulsis non desit copia opitu-
landi. Recte enim Demos-
thenes, *Nemo*, inquit, *præsen-
tibus in quæ non debuit insum-*

*tis, absentium copiam ad usus
necessarios consequetur*. Multi-
plicatur autem nobis turpitu-
do, si abundantes in otiosis
rebus, inopes simus in pul-
chris.

VIII. Enimvero Vitiosus
Pudor non in pecunia modo
dispensanda pravos nos et ini-
quos reddit, sed etiam in ma-
joribus rebus facit ut respua-
mus quod recta ratio utiliter
suggerebat: quippe ægrotan-
tes, non peritum accersimus
medicum, pudore nobis fami-

συνήθη· καὶ παισὶ διδασκάλας ἀντὶ τῆς χρηστῶν, τὰς
 βέλτερας αἰρούμεθα· καὶ δούλο ἔχοντες πολλάκις
 οὐκ ἔωιδον εἰπεῖν τὸν ὠφέλιμον καὶ ἀγροαῖον, ἀλλ' οἰκεία
 πρὸς συγγενῆς ἢ καὶ χαριζόμενοι, παραδόμεν ἐμπανηγυ-
 ρίᾳ· τέλος δὲ πολλὰς ὅσιν ἰδεῖν καὶ τῆς φιλοσοφεῖν λε-
 γομένων, Ἐπικυρεῖας καὶ Στωϊκὰς ὄντας, ἔχ' ἐλομένους
 οὐδὲ κρίναντας, ἀλλὰ παραθεμένους δυσωπίᾳ οἰκείοις καὶ
 φίλοις· φέρε δὴ καὶ πρὸς ταῦτα πρόρῳθεν ἐν τοῖς ὀπιτυ-
 χῶσι καὶ μικροῖς γυμνάζομεν ἑαυτοὺς, ἐκρίνοντες μήτε κα-
 ρεῖ, μήτε γναφεῖ κατὰ Δυσωπίαν χεῖρσιν, μήτε κα-
 ταλύειν ἐν φαύλῳ πανδοκείῳ, βελτίονος παρόντος, ὅτι
 πολλάκις ὁ πανδοκεὺς ἡσυχάσῃ ἡμᾶς· ἀλλ' ἔθως ἔνεκα,
 καὶ ἢ ὡς μικρὸν, ἀρεῖσθαι τὸ βέλτιον· ὥσπερ οἱ Πυ-
 θαγόρειοι παρεφύλαττον αἰεὶ μηδέποτε τῷ δεξιῷ μηρῷ τὸν
 εὐώνυμον ὀπιπτεῖναι, μηδὲ τῷ ἄρτιον ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ λα-
 βεῖν, τῆς ἄλλων ὀπίσθους ἔχοντων. Ἐκρίνον δὲ, καὶ θυσίαν

liaris moti: et liberis magistros
 loco bonorum præficimus eos
 qui nobis operam suam obtru-
 dunt: et litis nostræ patrocini-
 um non utili et in foro ver-
 sato committimus alicui, sed
 gratificandi studio amici ali-
 cujus aut cognati filio eam
 ostentandi sui materiam offe-
 rimus: denique invenias, qui
 philosophantium nomen ge-
 rentes, Epicurei aut Stoici
 fiunt non judicio aliquo, sed
 ob pudorem ineptum urgen-
 tibus familiaribus et amicis se
 addentes. Quæ ita cum sint,
 age dum in vilibus ac quoti-

VOL. III.

dianis rebus eminus nos con-
 docefaciamus, ut neque ton-
 fore neque pictore, Pudore
 inepto impulsî, utamur, ne-
 que in diverforio incommodo
 divertamus, omisso commo-
 diore quod ad manum est, quia
 caupo nos sæpe salutaverit:
 sed adfuescendi gratia utamur
 eo quod melius est, etiamsi
 leve sit discrimen: quomodo
 Pythagorei observabant, ne
 unquam dextro femori finis-
 trum imponerent, neve parem
 numerum pro impari accipe-
 rent, cum reliqua æquailter
 haberent. Adfuescendum est

L

ποῦ μὲνον ἢ γάμον, ἢ πῃ ἄλλῃ τοιαύτῃ ὑποδοχίῃ, μὴ τὸν ἀσπασάμενον καλεῖν ἢ προσδραμόντα, μᾶλλον ἢ τὸν εὖνοιο καὶ χρητὸν. Ὁ γὰρ ἔτι εἰσθεὶς καὶ ἀσκήσας, δυσάλωτος ἔσται, μᾶλλον δὲ ὅλως ἀνεπιχείρητος ἐν τοῖς μείζοσι.

θ'. Περὶ μὲν οὖν ἀσκήσεως ἱκανὰ καὶ ταῦτα· τῶν δὲ χρησίμων ὀπιλοισμῶν πρῶτος ὅστις ὁ διδάσκων καὶ ὑπομιμνήσκων ὅτι πᾶσι μὲν τοῖς πάθεσιν ἀκολουθεῖ καὶ τοῖς νοσήμασιν, ἀφεύγειν δὲ αὐτῷ δεικνύει, ἀδοξίαν φιλοδοξίας, καὶ λύπην φιληδονίας, καὶ πόνοι μαλακίας, καὶ φιλονεικίας ἥττω καὶ καταδίχαι· τῇ δὲ Δυσωπία συμβέβηκεν ἀτεχνῶς φευγούσῃ καπνὸν ἀδοξίας, εἰς πῦρ ἐμβάλλειν ἑαυτῷ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀντιλέγειν τοῖς ἀγνωμίως δυσωπῶσιν, ὑπερον δυσωπῶνται τὰς διχάως ἐγκαλῶνται· καὶ δεδιότες μέμψιν ἐλαφρὰν, πολλάκις ἀρχὴν ὁμολογημῶν ὑπομύουσι. Καὶ γὰρ ἀπὸ τούτου ἀργύ-

etiam, ut ad sacrificium, nuptias, aut convivium, invitemus non eum potius qui nos salutavit aut accurrit, quam benevolum et utilem. Qui enim sic fuerit exercitatus, is in majoribus non modo non capietur, sed ne tentabitur quidem a vitio.

IX. Atque hæc de exercitatione dicta sufficiant. De ratiocinationibus autem utilibus prima hæc est qua docemur et admonemur, cum omnibus aliis affectibus ac morbis animi ea comitari ipsa mala, quæ illorum opera evitare

volueramus, ut ambitioni infamiam, cupiditati voluptatum dolores, mollitie labores, contendendi studio damnationes et partes inferiores: tum vero inepto Pudori hoc plane usu venire, ut qui eum secuti fumum fugiunt, in ignem incendant: dum enim verentur contradicere inique urgentibus, postmodo pudore turpi afficiuntur in justas illapsi accusationes, et ob metum exiguæ reprehensionis, plerumque apertum dedecus sustinent. Etenim amico pecuniam flagitanti, denegare ob

inep
care
turp
dem
troc
pud
vadi
tos
stipu
foror
men
git.
X
rio t
Afia
mini

ριον φίλου δυσωπηθέντες ἀντειπεῖν, ὅκ' ἔχοντες, ἀχη-
μονῶσι μετ' ὀλίγον ἕξελεγχόμενοι· καὶ βοηθήσειν ὁμολο-
γήσαντες ὧς οἷς δίκην ἔχουσιν, εἴτα τὰς ἑτέρας ἀφ' ἑαυ-
τῶν, ἀποκρύπτουσι καὶ δραπετεύουσι· πολλὰς δὲ καὶ πρὸς
γάμους καὶ πρὸς θυγατέρας καὶ ἀδελφῆς εἰς ὁμολογίαν ἀλυσι-
τελῇ κατακλείουσα Δυσωπία, ψεύδεσθαι πάλιν ἀναγ-
κάζει μεταπιθεμένους.

Ι. Ὁ μὲν γὰρ εἰπὼν ὅτι πάντες οἱ τ' Ἀσίαν καλο-
κῶντες ἐνὶ δαλεύουσιν ἀνθρώπων ἀφ' ὃ τοῦ μὴ δύνασθαι
μίαν εἰπεῖν τίς Οὐ συλλαβὴν, ὅκ' ἐσπούδασεν, ἀλλ'
ἔσκωψε τοῖς δὲ δυσωπουμένοις, καὶ μὴδὲν εἰπῶσιν,
ἔξεστιν ὄφρ' ἂν ἐπάρασι μόνον καὶ χάτω κύψασιν, πολλὰς
ἀβελήτας καὶ ἀτόπους ὑπεργίας ἀφ' αὐτῶν φεύγειν. Τίς
γὰρ σιωπῶν ὁ μὲν Εὐριπίδης φησὶ τοῖς σοφοῖς ἀποκρι-
σιν ἐπὶ· κινδυνεύοντι δὲ μᾶλλον αὐτῆς δεῖσθαι πρὸς τὰς
ἀγνώμονας. Ἐπεὶ τὰς χαριέντας ὅσι καὶ παρηγορήσας καὶ
πρὸς χεῖρας γε δεῖ καὶ συχνὰ τῶν ὀπιφανῶν καὶ ἀγαθῶν

ineptum Pudorem non aufi,
carentes ea ipsi, paulo post
turpiter stant re patefacta: eo-
demque modo polliciti se pa-
trocinaturos alicui in judicio,
pudore alterius partis ducti
vadimonium deferunt. Mul-
tos etiam Pudor Vitiosus in
stipulationem nuptiarum filiae
sororisve inutilem conjectos,
mentiri mutata sententia coë-
git.

X. Dixit quidam, non se-
rio tamen, sed jocans, omnes
Asiae incolas uni servire ho-
mini, ideo quod unicam sylla-

bam Non pronunciare nequi-
rent: at qui improbe urgen-
tur ad peccandum pudoris me-
tu, ii etiam si nihil dicant,
falterem sublato supercilio, ocu-
lisve in terram defixis, multa
possunt adversa ipsis et absur-
da evitare ministeria. Etenim
silentium Euripides *sapientibus*
esse dixit responsum. Videmus
autem magis eo adversus ini-
quos opus habere. Nam ver-
bis quidem possumus placare
urbanos homines: ad quam
rem in promptu sunt habenda
multa illustrium ac bonorum

ἀνδρῶν ἔχειν σποφάγματα, καὶ μνημονεύειν πρὸς τὰς
 δυσωπῦντας· οἷον τὸ Φωκίανος πρὸς Ἀντίπατρον, Οὐ
 δύνασά μοι καὶ φίλῳ χρῆσθαι καὶ κέλακι. Καὶ πρὸς τὰς
 Ἀθηναίους, ἐπιδύναμι καλεῖν αὐτὸν ἐν ἐορτῇ, καὶ κρο-
 τῶντας, Αἰσχύνεμαι, εἶπεν, ὑμῖν μὲν ὀπιδιδύς, τέτῳ δὲ
 μὴ σποδιδύς· Καλλιπλέα δαίξας τὸν δανειστὴν αὐτῷ.
 Πενίαν γὰρ ἔχ' ὁμολογεῖν ἀρχεῖν, ὡς ὁ Θουκυδίδης φη-
 σιν, ἀλλ' ἔργῳ μὴ ἀφφεύγειν αἴτιον. Ὁ δὲ ἀβελτη-
 ρία καὶ μαλακία πρὸς τὸν ἀτῆντα δυσωπόμενος εἰπῆν,

Οὐκ ἔστι ἐν ἀντροῖς λευκός, ὃ ξέν', ἀργυρός·

εἶπαι, ὥσπερ ἐνέχυρον, πρῶτος τῷ ἐπαγγελίαν,

Αἰδῶς ἀχαλκεύτοισιν ἐξουκταὶ πέναις.

Ὁ δὲ Περσῆος ἀργύριον πρὸς τῷ γνωρίμων δανείζων, δι'
 ἀρετῆς καὶ τραπέζης ἐποιεῖτο τὸ συμβόλαιον· μεμνημένος
 δηλονότι τῷ Ἡσιόδῳ λέγοντος,

Καὶ τε κασιγνήτῳ γέλασας ἐπὶ μάρτυρα δέδωκα.

θαυμάσαντος δὲ σκέινε καὶ ἐμπύτος, Οὕτως, ὃ Περσῆος,

virorum dicta: quale est Pho-
 cionis ad Antipatrum, *Non po-
 tes me simul et amicum habere
 et adulatorem.* Et Atheni-
 ensibus quadam in festivitate
 jubentibus eum stipem con-
 ferre ac plaudentibus, *Pudet
 vero me,* inquit, *si vobis con-
 tribuam, huic non retribuam,*
 Callicle creditore suo mon-
 strato. Paupertatem enim non
 fateri turpe est, ut ait Thucy-
 dides, sed turpius re ipsa non
 effugere. At qui ob fatuita-
 tem et mollitiem passus sibi
 incuti pudorem, petenti di-

cere metuens,

*Non est in antris argentum, hospes,
 candidum,*

ac quasi pignus deinde pro-
 missionem emittit,

*Non ære fabricatis hunc pudor illigat
 Compeditibus.—*

Perseus cuidam sociorum ar-
 gentum mutuo dans, in foro
 et apud mensarium contrac-
 tum confecit, scilicet memor
 Hesiodi præcepti,

*Quin etiam fratri testem ridens adbi-
 beto.*

cumque alter admiraretur, ac
 diceret, *Adeone, Persee, omnia*

νομικῶς ; Ναί, εἶπεν, ἵνα φιλικῶς ἀπολάβω, καὶ μὴ νομικῶς ἀπατήσω. Πολλοὶ γὰρ ἐν ἀρχῇ ἀπὸ Δυσωπίας πρὸς μέντοι τὸ πιστόν, ὑπερὸν ἐχρήσαντο τοῖς νομίμοις μετ' ἔχθρας.

ια'. Πάλιν ὁ Πλάτων Ἐλίκωνι τῷ Κυζικηνῷ διδούς πρὸς Διονύσιον Ὀπιτολίην, ἐπήνεσεν αὐτὸν ὡς ὅτι κῆ καὶ μέτριον· εἶτα προσέγραψε τῇ Ὀπιτολίῃ τελευτώσῃ, Γράφω δέ σοι ταῦτα πρὸς ἀνθρώπου, ζῶν φύσιν εὐμεταδόλου. Ξενοκράτης δέ, καὶ περ αὐτῆς ἐν τὸν πόπον, ὅμως ὑπὸ Δυσωπίας ἐκάμφθη, καὶ συνέστησε Πολυσπέρχοντι δι' Ὀπιτολῆς ἀνδρωπὸν οὐ χεῖρόν, ὡς τὸ ἔργον ἔδειξε· δεξιωσαμένη δὲ αὐτὸν τῷ Μακεδόνος, καὶ πυθομένη μὴ πινος ἔχει χεῖραν, ἤτησε τάλαντον· ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν ἔδωκε, Ξενοκράτει δὲ ἔγραψε, παρθινῶν Ὀπιμελέτερον τὸ λοιπὸν ἔξτάζειν εἰς συνίστησιν. Ὁ μὲν οὖν Ξενοκράτης ἠγνόησεν· ἡμεῖς δὲ καὶ πάνυ πολλάκις Ὀπιτάμνιοι τὰς πονηρὰς, καὶ γεῖμαλα περιέμεθα καὶ χρή-

secundum jus? respondit, *Omnino, ut amice recipiam, neque jure experiar in repetendo.* Multi enim initio ob Pudorem Vitiosum omiffa cautione, deinde lege agere suscepta inimitia opus habuerunt.

XI. Rursum Plato Heliconi Cyziceno epistolam ad Dionysium tradens, a probitate hominem et moderatione animi laudavit: sed epistolam his verbis clausit, *Hæc ad te scribo de homine, quod animal natura est mutabile.* Xenocratem vero, quamvis austeris

hominem moribus, Pudor tamen ineptus flexit, ut Polyperchonti commendaret hominem, ut res docuit, non probum: comiter enim exceptus a Macedone, et interrogatus ecqua re opus haberet, talentum petiit: dedit hoc Polyperchon, sed Xenocratem monuit per litteras, ut accuratius posthac examinaret quos commendare vellet. Atque hoc quidem Xenocrati ignoratione usu venit. Nos autem sæpe cum optime novimus malos, litteras tamen et

ματᾶ, βλάπτοντες ἑαυτοὺς, οὐ μεθ' ἡδονῆς, ὥσπερ οἱ ἱερεῖς ἐταίραις χαρίζομενοι καὶ τοῖς κόλαξιν, ἀλλὰ δυσχεραίνοντες καὶ βαρυνόμενοι τῇ ἀνάγκῃ ἀνατρέπεισαν ἡμῶν καὶ καταβιάζομεν τὸν λογισμόν. Εἰ γὰρ πρὸς ἄλλό τι, καὶ πρὸς τὰς δυσωπούντας ἔξεστιν εἰπεῖν τὸ,

— μανθάνω ᾧ οἷα δεῖν μέλλω κακὰ,

τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν, ἢ τὰ μὴ δίκαια κρίνων, ἢ τὰ μὴ συμφέροντα χειροτονῶν, ἢ δανειζόμενος ὑπὲρ ὅ μὴ ἀποδόντος.

β'. Διὸ τῷ παθῶν, πάλιστα τῷ δυσωπεῖσθαι, τὸ μετανοεῖν οὐχ ὕστερον, ἀλλ' εὐθὺς ἐν οἷς πρᾶττει παρέστι· καὶ γὰρ δίδοντες ἀχθόμεθα, καὶ μαρτυροῦντες ἀχθόμεθα, καὶ σιωπεύοντες ἀδοξάζομεν, καὶ μὴ παρέχοντες ἐλεγχοῦμεθα. Πολλὰ γὰρ, ὑπ' ἀσθενείας τῷ ἀντιλέγειν, καὶ τῷ ἀδυνάτῳ ἡμῶν ὑποχθέντα τοῖς ἀεὶ παροῦσιν

D. 10. τῷ δυσωπεῖσθαι] τῷ δυσωπεῖσθαι recte corrigit Matth.

E. 1. συνεγῶντες] Forte, συνηγορῶντες.

E. 3. ἀεὶ παροῦσιν] λιπαροῦσιν Mez.

pecuniam largimur, nobisque ipsis nocemus: neque id cum voluptate aliqua ut qui scortis adulatoribusve donant, sed indigne interim molestique ferentes impudentiam hominum, nostram rationem quæ vi facta subvertat. Quod si alias, maxime ad eos qui nobis pudorem incutere volunt, dicere licet,

Intelligo bene quid facturus sim mali, falsum dicturus testimonium, injuste judicaturus, inutilem legem probaturus, alienum æs contrahens ejus causa qui non

reddet.

XII. Neque vero ullus est animi morbus, ubi poenitentia non jam consequatur, sed statim in ipsa actione præsto fit: ut fit cum inepto pudori indulgemus; nam dantes molestiam percipimus, et testimonium ferentes pudore suffundimur, et adjuvamus cum infamia, et promissa non implentes convincimur. Quod enim ad contradicendum sumus imbecilli, fit ut multa recipiamus iis quibuscum vivimus, quæ præstare non pos-

ὥς συστάσῃς ἐν αὐλαῖς, καὶ πρὸς ἡγεμόνας ἐντεύξεις, μη
 βεβλόμενοι μηδὲ εὐτονέοντες εἰπεῖν, Οὐκ οἶδεν ἡμᾶς ὁ βα-
 σιλεὺς, ἄλλ' ἐτέρους ὁρᾷ μᾶλλον. Ὡς Λύσανδρος Ἀγχι-
 σιλάῳ παροικεσυνικῶς, ἀξιόμηνος δὲ μέγιστον δύνασθαι
 παρ' αὐτοῦ ἀφ' οὗ τιμὴν δόξαν, ὅτι ἡχύνετο πρῶτον
 γὰρ τὸς ἐντυγχάνοντάς, ἀπέναι πρὸς ἐτέρους κελεύων,
 καὶ πεισθῆναι τῷ μᾶλλον αὐτῷ πρῶτον τῷ βασιλεῖ δυνα-
 μύων. Οὐ γὰρ αἰσχρὸν τὸ μὴ πάντα δύνασθαι· τὸ δὲ, μὴ
 δυναμύνας ἢ μὴ περικύβας ἀναδέχεσθαι τὰ τοιαῦτα καὶ
 πρῶτον ἀξιάξουσιν, πρὸς τῷ αἰσχρῷ καὶ λυπηρότατον ὅστιν.

γ'. Ἀπ' ἄλλης δὲ ἀρχῆς· τὰ μὲν μέγιστα καὶ πρέ-
 334 ποντα δεῖ παροικίῳ ὑπουργεῖν τοῖς ἀξιῶσι, μὴ δυσω-
 πουμύνας, ἄλλ' εἰκόντας· ἐν δὲ τοῖς βλαβεροῖς καὶ ἀτό-
 ποις τὸ τῷ Ζηνῶνος αἰεὶ πρῶτον εἶναι, ὅς ἀπαντήσας
 πρὸς νεανίσκῳ τῷ συνήθῳ πρῶτον τὸ τεῖχος ἡσυχῇ βαδί-

E. 5. οἶδεν] Revocavi ex Ald. Bas. Xyl. quibuscum consentiunt A. Mosc. 1. 2.
 Vulgo, εἶδεν.

A. 2. εἰκόντας] Rectius ἔκοντας· ut Mez.

sumus, ut commendationes in
 aulam, et ad principes; quia
 scilicet nolumus et non aude-
 mus etiam dicere, Non novit
 nos rex, alios magis respicit.
 Lyfander quidem, cum a se
 animum Agesilai abalienasset,
 et ob gloriam tamen putaretur
 apud eum plurimum posse,
 non veritus est commendatio-
 nem a se petentes ad illum re-
 jicere, jubens ad alios ire, ac
 per eos rem tentare, qui lar-
 gius ipso apud regem possent.
 Non enim turpe est non om-
 nia posse: sed quod non pos-

sis, et ad quod factus non sis,
 id in te recipere et vi velle
 consequi, præter quam quod
 turpe, etiam molestissimum
 est.

XIII. Rursum ab alio
 principio ordiamur. Oportet
 mediocria et convenientia of-
 ficia petentibus præstare ala-
 criter, non victos incussio ab
 iis pudore, sed ultro conce-
 dentes: in damnofis autem et
 absurdis semper Zenonis illud
 habere in promptu, qui cum
 obviam esset factus adolescenti
 cuidam familiari suo juxta mu-

ζοντι, καὶ πυθόμενος ὅτι φεύγει φίλον ἀξιῶντα μαρτυρεῖν
αὐτῷ τὰ ψευδῆ, Τί λέγεις, φησὶν, ἀβέλτερε; σὲ μὲν
ἐκείνος ἀγνωμονῶν καὶ ἀδικῶν οὐ δέδιεν ὥδ' ἐκινύεται,
σὺ δὲ ἐκείνον ὑπὲρ τῆς δικαίᾳς οὐ θάρρεις ὑποστῆναι;
Ὁ μὲν γὰρ εἰπὼν, Ποτὶ τὸν πονηρὸν οὐκ ἄχρητον ὄπλον
ἡ πονηρία, κακῶς ἐτίθει μιμούμενον ἀμύνεσθαι τιμὴν κα-
κίαν· τὸ δὲ τῶς ἀναρῶς καὶ ἀδυσωπότητος ἐνοχλεῖσθαι B
ὑποτρίβεσθαι τῷ ἀδυσωπότητι, καὶ μὴ χαρίζεσθαι τὰ
ἀρχαῖα τοῖς ἀναρχύντοις ἀρχυνόμενον, ὀρθῶς καὶ δικαίως
γινόμενόν ὅστιν ὑπὸ τῆς νῦν ἐχόντων.

ιδ'. Ἐπὶ τοίνυν τῇ δυσωπούντων τοῖς μὲν ἀδόξοις
καὶ ταπεινοῖς καὶ μηδενὸς ἀξίοις οὐ μέγα ἔργον ἀντιχεῖν·
ἀλλὰ καὶ μὲν γέλωτος ἔνιοι καὶ μὲν σκώμματος ἐκκλί-
νῃσι τοὺς τοιάτους. Ὡς Θεόκριτος θυεῖν παρ' αὐτῷ ἐν βα-
λανείῳ πλεγγίδα κιχραμνῶν, ἧ μὲν ξένη, τῇ δὲ γνω-
ρίμου κλέπτει, μὲν παιδία ἀμφοτέρους διεκρούσατο, εἰπὼν,
Σὲ μὲν οὐκ οἶδα, σὲ δὲ οἶδα. Λυσιμάχη δὲ Ἀθιύησιν

rum sensim ambulanti, et au-
diret eum fuga se subducere
amico postulanti ut falsum pro
ipso diceret testimonium, *Quid*
ais, inquit, stulte? iste im-
probe injusteque agens te non
fugit, neque veretur: tu eum
in justa re subsistere non au-
des? Qui enim dixit *nequi-*
tiam adversus hominem nequam
non esse malam armaturam, is
male adsuafacit nos, imitando
ulcisci malitiam. At impu-
denter nobis molestos, et ad
Vitiosum urgentes Pudorem,
vacuitate pudoris amoliri, ne-
que ob verecundiam homini-

bus perfrixtæ frontis gratifi-
cari, opus est justum ac rec-
tum, et quidem hominis cor-
dati.

XIV. Jam obscuris, abjec-
tis, et nullius pretii homini-
bus, cum ii nos improbe in-
cessunt, resistere non est mag-
ni laboris: sed quidam cum
risu et fanna tales rejiciunt.
Ut Theocritus, qui cum in
balneo duo strigilem ab ipso
utendam peterent, alter pere-
grinus, alter notus furtorum,
jocose utrumque removet, di-
cens, *Te non novi, te vero*
novi. Et Lysimache Athenis

ἢ τῆς Πολιάδος ἱερεία, τῷ τὰ ἱερὰ προσαγαγόντων
ὀρεωκόμων ἐγχείαι κελεύοντων, Ἄλλ' ὀκνῶ, εἶπε, μὴ καὶ
τὸτο πάτεριον γένηται. Καὶ Ἀντίγονος πρὸς τινὰ νεα-
νίσκον γεγρότα μὲν ἐκ λοχαγεῦ χαρίεντος, αὐτὸν δὲ ἀπολ-
μον ὄντα καὶ μαλακόν, ἀξιῶντα δὲ προαχθῆναι, Παρ'
ἐμοί, φησὶν, ὦ μειράκιον, ἀνδραγαθίας εἰσὶν οὐ πατρα-
γαθίας τιμαί.

ἰε'. Καὶ μὲν εἰάν τῳ ὁ δυσωπῶν ἐνδεξος ἢ καὶ δυνα-
τὸς, οἱ δὲ μάλιστα καὶ δυσπαραίτητοι καὶ δυσσπύτρεπ-
τοι πρὸς τὰς κρίσεις καὶ τὰς χειροτονίας ἐντυγχάνοντές εἰ-
σιν, ὃ μὲν ἔπραξεν ὁ Κάτων νέος ἐπὶ ὧν πρὸς Κάτλον,
ὅς ἂν πινι φανείη ῥάδιον ἴσως οὐδ' ἀναγκάσιον. Ὁ γὰρ
Κάτλος ὡς μὲν ἐν ἀξιόματι τῷ Ῥωμαίων μεγίστῳ, καὶ
τότε τιμῇ πρηνεστέρῳ ἀρχεῖν ἔδει, ἀνέβη δὲ πρὸς τὸν
Κάτωνα τεταγμένον ὅππῃ ἔδωκε δημοσίᾳ ταμίᾳ, ὡς δὲ
σώμειός τινα τῷ ἐζημιωμένῳ ἔστω αἰσῶ, καὶ λιπαρὴς
ἐγένετο ταῖς δέησιν προσημαζόμενος· ἄχρις ἔδωκε δυστανασ-

C. 2. ἐγχείαι] Matth. εἴχεσθαι. Certe et Jun. notavit εἴχεαι.

Minervæ Poliadis antistita,
cum agasones sacra adportan-
tes infundere juberent, *Ve-
reor*, inquit, *ne hoc quoque in
consuetudinem trahatur*. Et
Antigonus adolescenti cuidam
egregii centurionis filio timi-
do atque molli, cum is ornari
et produci ad honores postu-
laret, *Apud me*, inquit, *O ado-
lescens, propriæ, non patriæ
virtutis sunt præmia*.

XV. Verum ubi is qui
instat nobis, in honore est, et
cum potentia: quod genus

hominum difficilime possunt
averti et excusationibus flecti,
cum in judiciis aut comitiis
sententias nostras expetunt:
fortassis neque facile, neque
necessarium factò videatur id,
quod egit Cato juvenis etiam-
num adversus Catulum. Is
Catulus inter Romanos dig-
nitate princeps, quo tempore
cenfuram gerebat, ad Cato-
nem accessit, tunc quæstorem,
deprecaturus pro quodam cui
Cato multam dixerat: cum-
que urgeret precando, tandem

χρήσας ἐκεῖνος, Αἰσχρὸν ὅτιν, ἔφη, Κάτλε, σὲ τὸν π-
 μητιῶ ἀπαλλαγῆναι μὴ βελόμηνον ἐντεῦθεν ὑπὸ τῷ
 ἐμῶν ὑπορετῶν ἔλκεας· καὶ ὁ Κάτλος ἀρχαυθεὶς, πρὸς
 ὀργὴν ἀπῆλθε. Σκόπει δὲ μὴ τὸ τῷ Ἀγισιλάῳ, καὶ τὸ
 τῷ Θεμιστοκλέῳ ὅτι περὶ ἐκείνους ὅτι καὶ μετεωότερον. Ὁ μὲν
 γὰρ Ἀγισίλαος ὑπὸ τῷ πατρὸς κελύομνος κρίναι τινα
 δίκην ὡρᾷ τὸ νόμον, Ἀλλ' ὑπὸ σὲ, ἔφη, πάτερ, πεί-
 θεσθαι τοῖς νόμοις ἐδιδασκόμεν ἀπ' ἀρχῆς· διὸ καὶ νῦν
 σοι πείθεσθαι μηδὲν ποιεῖν ὡρᾷ νομον. Ὁ δὲ Θεμιστο-
 κλῆς ὡρᾷ τὸ Σιμωνίδῳ ἀξιοῦντά π' τῷ μὴ δικάζων,
 Οὐτ' ἂν σὺ ποιητῆς ἀγαθὸς εἴης, ἔφη, ὡρᾷ μέλος ἄδων,
 ἔτ' ἂν ἐγὼ χρηστὸς ἄρχων, παρὰ νόμον κρίνων.

17'. Κάττοι δὲ διὰ τὸ ὅτι ποδὸς ὡρᾷ τὸ λῦσαι ἀμείριαν,
 ὡς Πλάτων ἔλεγε, καὶ πόλεις πόλεσι καὶ φίλοι φίλοις δια-
 φερόμενοι τὰ κακίστα δρῶσιν τε καὶ πάσχουσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ

D. 10. Σκόπει δὲ μὴ—ἐπιεικέστερόν ἐστι] Secutus sum Xyl. et Colleg. Nov. nisi quod καὶ retinent, assentiuntur C. D. Mosc. Schott. Anon. V. Vulgo, Σκόπει δὲ καὶ—ἐπιεικέστερόν ἐστι.

F. 1. τὰ κακίστα] Ita Baf. Xyl. D. item A. pro varia lectione: melius fane al-
 tero vulgato τὰ λείψα· certius tamen est ἔσχατα ut exstat in Platonis
 loco Clitophon. p. 255. E. Utrumque ἔσχατα κακὰ junxit Plutar-
 chus supra p. 439. C.

impatientia impulsus Cato, *Turpe est*, inquit, *Catule, te censorum hinc discedere nolentem a licitoribus trahi*: ita Catulus pudore perfractus, iratus abiit. Moderationis et æquitatis plus habent dicta Agesilai et Themistoclis. Agesilaus in quodam iudicio iussus a patre sententiam a legibus alienam ferre, *A te*, inquit, *mi pater, jam inde ab initio edoctus sum legibus parere*: itaque etiam nunc tibi

obtemperabo, nihil in leges peccando. Themistocles Simonidi postulanti rem injustam, *Neque tu*, inquit, *poëta esses bonus, si contra carminis legem caneres*: neque ego bonus magistratus, si iudicarem præter civitatis legem.

XVI. Et vero non ob pedis ad lyram inconcinnitatem, ut Plato dicebat, urbes urbibus, amici amicis infesti redditi extrema inferunt accipiuntque damna, sed ob juris et

οὐδὲ τὰ νόμιμα καὶ δίκαια πλημμέλειαν. Ἄλλ' ὅμως
 ἔτι πῶς ἐν μέλεσι καὶ χεράσιν καὶ μέτεσσι ἀκρίβειαν
 αὐτοὶ φυλάττοντες, ἑτέρους ἐν ἀρχαῖς καὶ κρίσεσι καὶ
 πράξεσιν ἀξιοῦσιν ὀλιγωρεῖν τῷ καλῶς ἔχοντος. Διὸ καὶ
 τῷ μάλιστα χρεῖται πρὸς αὐτὸς. Ἐντυγχάνει σι-
 δαζόντι ῥήτωρ, ἢ βαλεύοντι δημαγωγός· ὁμολόγησον, εἰ
 ἐκείνος σολοικίσῃ προσημαζόμενος, ἢ βαρβαρίσῃ διη-
 γρούμενος· οὐ γὰρ ἐθέλησθ' ἀπὸ τοῦ φαινόμενον ἀρχεῖν·
 εἴητις γοῦν ὁρῶμεν ὅδε συγκρούσαι φωνήεντι φωνήεν ἐν τῷ
 335 λέγειν ὑπομνησάμενος. Ἐτερον πάλιν δυσωπούτα τῷ
 ὀπιφανῶν καὶ ἐνδέξων, κέλαισον ὀρχόμενον δι' ἀρεῆς
 ἔξελθῆν, ἢ ἀφ' ἀπείραντα τὸ πρόσωπον· εἰ δὲ ἀρνή-
 ται, σὸς ὅστις ὁ κακὸς εἰπεῖν, καὶ πυθέσθαι τί αἰχρόν
 ὅστις, τὸ σολοικίσαι καὶ ἀφ' ἀπείραντα τὸ πρόσωπον, ἢ τὸ
 λῦσαι τὸν νόμον, καὶ ὁρῶμεν τὸν ὅρκον, καὶ πλέον νεῖμαι
 τῷ πονηρῷ τῷ ἀγαθῷ παρὰ τὸ δίκαιον. Ἐτι τοίνυν ὥσ-
 περ Νικόστρατος ὁ Ἀρχαῖος, Ἀρχιδάμην ὁρῶμεν καλεῖντος

legum violationem. Et ta-
 men sunt qui cum accuratam
 in cantilenis, literis, versibus-
 que servant rationem, alios
 volunt in magistratu, judiciis,
 actionibusque id quod rec-
 tum est negligere. Quibus
 maxime hoc modo occurren-
 dum est. Flagitat aliquid a
 te jus dicente orator, aut con-
 sulente in publicum? dic te
 morem ei gesturum, si in ex-
 ordio solœcismum, aut in nar-
 ratione barbarismum admittere
 velit: nolet enim, ob turpitu-
 dinis speciem: cum videamus

quosdam etiam vocalem cum
 vocali concurrentem in dicen-
 do non ferre. Rursum ali-
 quem illustrium virorum im-
 probi aliquid abs te conten-
 dentem, jube saltando per fo-
 rum exire, aut perverso vul-
 tu: si neget hoc, jam tuum
 est quærere, Utrum sit tur-
 pius solœcismum facere, et
 vultum pervertere, an legem
 violare, perjurii se obligare,
 injuste malo quam bono plus
 tribuere? Nicostратus Argi-
 vus, Archidamum petentem ut
 Cromnum sibi traderet, ac

αὐτὸν ὅτι χεῖμασι πολλοῖς καὶ γάμῳ γυναικὶς ἥς βέ-
 λειαι Λακεδαιμονίᾳ προδιδύναι Κρῶμμον, ὅτε ἔφη γεγονέναι
 τὸν Ἀρχίδαμον ἀφ' Ἡρακλέους· ἐκείνων μὲν γὰρ συνε-
 πινύναι περιιόντα τὰς πονηρούς· τῶτον δὲ, τοὺς χεῖμασι
 ποιεῖν πονηρούς· οὕτω καὶ ἡμῖν πρὸς ἄνθρωπον ἀξιοῦνται
 χαλὸν καὶ γὰρ λέγεσθαι, ῥητέον, ἀν βιάζηται καὶ δυσω-
 πῇ, μὴ πρέποντα ποιεῖν μηδὲ ἄξια τῆς περὶ αὐτὸν εὐ-
 γενείας τε καὶ ἀρετῆς.

ΙΖ'. Ἐπὶ δὲ τῷ φαύλων ὄρῳ δεῖ καὶ ἀγνοεῖσθαι,
 τὸν φιλάργυρον εἰ δυσωπήσῃς ἀνδρὶ συμβολαίᾳ δανείσῃ σοι
 τάλαντον, ἢ τ' φιλότιμον πείσῃς ἐκτιμῶναι τῆς περὶ
 αὐτοῦ, ἢ τὸν φίλαρχον τῆς προσηγορίας, ὅτι δόξον ὄντα κρα-
 τήσῃ. Δεινὸν γὰρ ἀν ἀληθῶς φανείη, τέττοις μὲν ἐν
 νοσήμασι καὶ παιθήμασι ἀκάμπτεως ἀγόμεναι καὶ ἐχρῶνται
 καὶ δυσμεταίετες, ἡμᾶς δὲ, βελομένους καὶ φάσκοντες

A. 9. ἥς βούλεται] Hoc ex D. prætuli vulgato ὅ βέλεται.

A. 10. παραδύναι] προδύναι Collat. Muret. Schott. Jannot. Anon. T. V. B.
 Mez. item supra Apophthegm. p. 192. A.

B. 4. περὶ αὐτὸν] Sic A. C. D. Mosc. 1. 2. Xyl. Vulgo, πρὸς αὐτόν.

promittentem eo nomine mag-
 nam vim pecuniæ, et Lacæ-
 næ mulieris quamcumque vel-
 let matrimonium, negavit ab
 Hercule genus ducere; nam
 Herculem circumivisse terras,
 ut malos interficeret: Ar-
 chidamum conari de bonis
 malos facere. Ita nos quo-
 que homini, qui vir bonus
 atque præclarus haberi velit,
 postulanti aliquid improbius
 et vim facienti dicemus, In-
 digna eum sua nobilitate et
 virtute agere.

XVII. In vitiosis autem
 et hoc considerabis, an avarus
 tua importunitate possit eo ad-
 igi, ut talentum det mutuum
 absque syngrapha: aut ambi-
 tiosus, ut primo loco cedat:
 aut magistratus gerendi cupi-
 dus, ut petitionem dignitatis
 omittat spe proposita potiundi.
 Indignum quippe fuerit re-
 vera, cum videamus hos in
 vitiosis istis affectionibus, ri-
 gidos, invictos, immutabileς-
 que, pertendere: nos, qui
 profitemur honesti et iustitiæ

φιλοκάλους καὶ φιλοδιδάσκους, μὴ κρατεῖν ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἀνατρέπεσθαι καὶ παύεσθαι τ' ἀρετῇ. Καὶ γὰρ εἰ μὴ οἱ δυσωποῦντες, ἐπὶ δόξῃ καὶ δυνάμει τῆτο ποιεῖσιν, ἀποπὼν ὅτι κοσμεῖσθαι ἑτέροις καὶ αὐξοῦσθαι, ἀρχημονεῖν αὐτοὺς καὶ κακῶς ἀκούειν· ὥσπερ οἱ πρὸς ἀρετὴν οὐ τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ χαριζόμενοι πρὸς τὰς χειρονομίας, ἔξ οὗ προσκύνων ἀρχαῖα καὶ σεφάνους ἄλλοις καὶ δόξαν, ἀφαιρῶνται τὸ ἐνδοξον αὐτοῦ καὶ τὸ καλόν. Εἰ δὲ χρημάτων ἕνεκα προσκείμενον ὁρῶμεν τὸν δυσωποῦντα, πῶς οὐ παρίσταται δεινὸν εἶναι τὸ τῆς ἰδίας δόξης καὶ ἀρετῆς ἀφειδεῖν, ἵνα τὸ τῆς δεινότητος βαλάντιον βαρύτερον γένηται; Καίτοι παρίσταται γε τοῖς πολλοῖς τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς ἕξαμαρτάνοντες· ὥσπερ οἱ τὰς μεγάλας κύλικας ἐκπίνειν ἀναγκαζόμενοι, μόλις καὶ φέροντες, καὶ τὰ πρόσωπα ἀφαιρέοντες, ἐκτελοῦσι τὸ προσβαλόμενον.

C. 4. ἀνατρέπεσθαι] Revocavi ex Ald. Baf. Xyl. C. D. Mosc. 1. 2. Colleg. Nov. Vulgo, ἀνατρέπειν. Mox αὐτοὺς pro ἑαυτοὺς dedi ex Colleg. Nov.

C. 8. ἔξ οὗ προσκύνων] Hoc quidem sanum: sed ad explendam sententiam addendum μένοντες vel simile: ut vidit et Reiskius.

studium, non esse nostrum ipsorum compotes, sed subverti et prodere virtutem. Et enim si qui poscendo pudorem nobis volunt incutere, id faciunt gloriæ ac potentiæ parandæ gratia: absurdum est nos ornandis augendisque aliis, nobis ipsis dedecus et infamiam conficere: sicut qui in certaminibus præmia injuste tribuunt, et in designandis magistratibus suffragia ad gratiam ferunt: ii dum aliis perperam honores, coro-

nas, et gloriam conciliant, se ipsos bona opinione et honestate spoliant. Sin id pecuniæ causa faciunt, qui non videatur flagitium, nostram nos gloriam et virtutem prodire, ut crumena alterius fiat onustior? Atqui hæc plerisque ad animum accidunt, neque fallit ipsos peccare se: sicut qui magna pocula ebibere coguntur, ægre et gementes vultumque distorquentes perficiunt mandatum.

μή. Ἄλλ' ἔοικεν ἡ τῆς ψυχῆς ἀτονία, σώματος κρεί-
σει καὶ πρὸς ἀλέαν κακῶς πεφυκίαν καὶ πρὸς κρύος· ἐπαι-
νέμμοί τε καὶ ὑπὸ τῷ δυσωπούτων, παντάπασι θρύπ-
τον) καὶ χαλῶνται· πρὸς τε τὰς μέμψεις καὶ ὑφορέσεις
τῶν ἀποτυγχανόντων φοροδεῶς καὶ δειλῶς ἔχουσι. Δεῖ
δὲ ἀνποχυρίζεσθαι πρὸς ἀμφοτέρω, μήτε τοῖς δεδιότο-
ις, μήτε τοῖς κολακεύουσιν, ἐνιδδόναι. Ὁ μὲν οὖν
Θουκυδίδης, ὡς ἀναγκάως ἐπομνήσας τὴν δύνασθαι εἶ
νεῖσθαι, καλῶς φησι βελεύεσθαι τῷ ἐπὶ μεγίστοις λαμβά-
νοντα τὸ ἐπίφθονον· ἡμεῖς δὲ τὸν μὲν φθόνον ἀφαιρέγειν
οὐ χαλεπὸν ἡγούμενοι, τὸ δὲ μέμψει μὴ ᾤεσθαι μη-
δὲ λυπηρὸν τινι γενέσθαι τῷ χρωμένων, ἀδύνατον παντά-
πασιν ὁρῶντες, ὁρθῶς βελεύσόμεθα, τὰς τῶν ἀγνωμόνων
ἀπεχθείας ἐκδεχόμενοι μᾶλλον, ἢ τὰς τῶν δικῶς ἐγ-
κελεύοντων ἐὰν ἐκείνοις μὴ δικῶς ὑπεργῶμεν. Καὶ μὴν

E. 1. πρὸς ἀμφοτέρω] Sic Ald. Baf. Xyl. Colleg. Nov. Mosc. 1. 2. Vulgo,
καὶ πρὸς ἀμφοτέρω, quod Stephanus addidit ex Pol. et Jannot.

E. 7. τινι γενέσθαι] Sic D. item A. pro varia lectione. Mez. Reisk. Vulgo,
τι γενέσθαι.

XVIII. Sed imbecillitas ista animi similis est temperamento corporis quod neque calorem possit ferre, neque frigus. Nam et laudati ab iis, qui petendo pudorem denegandi incutere volunt, protinus franguntur atque emolliuntur: et ad omnem reprehensionis strepitum, omnemque suspicionem et querelam repulsi tremunt atque expavescunt. Oportet autem animo adversus utrumque obfirmato, neque terrentibus neque adulantibus cedere. Thu-

cydides docet, quandoquidem necessario potentiam sequatur invidia, recte eum sibi consulere, qui ob maximas res invidiam subeat. Nos autem invidiam haud difficulter vitari putantes, in reprehensiones autem ut non incidamus eorum, quibuscum vivimus, utque nunquam eos offendamus, fieri non posse videntes; ita bene rem instituemus, si iniquorum potius odia in nos suscipiamus, quam accusationes justas, ubi illis injuste operam navaverimus.

ἑπαυρόν γε τὸν παρὰ τῆς δυσωπούντων κίβδηλόν ὄντα
 παντάπασι, δεῖ φυλάττεσθαι, καὶ μὴ πάσας πάσχειν ὑψί-
 δεις, ὑπὸ κνησιμῶν καὶ γαργαλισμῶν παρέχοντα χεῖρα
 ῥᾶτα τῷ δεομένῳ, καὶ καταβάλλειν ἑαυτὸν ὑποκλι-
 νόμενον. Οὐδὲν γὰρ ἀγαθήροις τῆς τὰ σκέλη τοῖς
 ὑποσώσιν παρεχόντων, οἱ τὰ ὦτα τοῖς κολακέυσι πα-
 ραδίδόντες· ἀλλ' αἶχλον ἀνατρέπονται καὶ πίπθωσι· οἱ μὲν,
 ἔχθρας καὶ κολάσεως ἀνιέντες ἀνθρώποις πονηροῖς, ἢ ἐλε-
 ῆμονες καὶ φιλόανθρωποι καὶ συμπαθεῖς κληθῶσιν· οἱ δὲ τού-
 ναυτιον, ἀπεχθείας καὶ κατηγορίας ὅτε ἀναγκάσας ὅδε
 ἀκινδύνως ἀναδέξασθαι πεισθέντες, ὑπὸ τῶν ἐπαινούντων ὡς
 μόνους ἀνδρας καὶ μόνους ἀκολακεύτους, καὶ νῆ Δία τόματα
 καὶ φωνὰς προσαγορεύοντων. Διὸ καὶ Βίων ἀπέριεξε τὴν
 τοιαύτην ἀμφορεύσιν, ὑπὸ τῶν ὧτων ῥαδίως μεταφερμένοις.
 Ὡς περ Ἀλεξίνον ἰσχυροῦσι τὴν σοφιστὴν πολλὰ φαῦλα λέ-
 γειν ἐν τῷ περιπάτῳ πρὸς Στίλπον^Θ τῷ Μεγάρει^ς.

A. 8. ὑπὸ τῶν ἄτων] Legendum ἀπὸ τῶν ἄτων cum Reiskio.

Enimvero a laudibus, quas importuni isti in nos conferunt prorsum adulterinas, cavendum est summo studio; ne porcorum in morem pruritu et titillatione deliniti patiamur nos tractari ex istorum animi sententia, dejici- que ultro inclinantes. Nihil enim differunt ab his qui crura prostertere volentibus porrigunt, qui aures adulatoribus præbent; nisi quod turpius subvertuntur atque cadunt, vel inimicitias ac malorum supplicia hominum dimitten-

tes, ut misericordes, humani- que videantur: vel contra inimicitias et accusationes non necessarias non sine periculo in se recipientes suafu laudantium, ac solos eos viros, solos adulationis vacuos, adeoque solos qui vocem et ora habeant appellantium. Tales Bion similes esse dicebat ampho- rum, quæ auribus apprehensæ facile circumferuntur. Quo modo Alexinum ferunt so- phistam inter deambulandum multa mala dixisse de Stilpone Megarenfi: cumque eorum

εἰπόντες δὲ πινος τῷ παρέντων, Ἀλλὰ μὲν ἐκείνός σε πρῶτον ἐπῆναι· Νῆ Δία, φάναι· βέλτερος γὰρ ἀνδρῶν ὅστις καὶ γενναϊότερος. Ἀλλὰ Μενέδημος τῶναντίον, ἀκέρως ὡς Ἀλεξίνος αὐτὸν ἐπαινῇ πολλάκις, Ἐγὼ δὲ, εἶπεν, αἰ ψέγω Ἀλεξῖνον ὥστε κακός ὅστις ἀνθρώπος, ἢ κακὸν ἐπαινῶν, ἢ ὑπὸ χρηστοῦ ψευδόμενος. Οὕτως ἀτρεπίλος καὶ ἀνάλωτος ὑπὸ τῷ τριέπων, καὶ κρατῶν ἐκείνης τῆ παρανέσεως καὶ ὁ Ἀντισθένης Ἡρακλῆς παρῆναι τοῖς παισὶ, ἀφρακελεύμενος μηδενὶ χάριν ἔχειν ἐπαινεῖν αὐτὸς· τέτο δὲ καὶ ὁδὲν ἄλλο ἢ μὴ δυσωπεῖσθαι, μηδὲ ἀντικολακεῦν τοὺς ἐπαινεῖν. Ἀρκεῖ γάρ, οἶμαι, τὸ τοῦ Πινδάρου, πρὸς τὸν λέγοντα πανταχοῦ καὶ πρὸς πάντας ἐπαινεῖν αὐτὸν, εἰπόντῃ, Καὶ γὰρ σοὶ χάριν ἀποδίδωμι· ποιοῶ γὰρ σε ἀληθεύειν.

ιδ'. Ὁ τοίνυν πρὸς πάντα τὰ πάθη χρησίμὸν ὅστις, τέτρα δὲ μάλιστα τοῖς εὐδυσωπήτοις, ὅταν ἐκδυσωπῶντες ὑπὸ τῷ πάθει, παρὰ γνώμην ἀμάρτωσι καὶ διαβρα-

qui aderant quidam diceret, *Atqui Stilpo te nuper laudavit: intulisse, Optimus namque vir est et generosissimus. Contra Menedemus, audito se ab Alexino sæpe laudari, Ego autem, inquit, semper vitupero Alexinum; malus proinde homo est, vel qui malum laudat, vel quem bonus vituperat. Adeo is talibus rebus se mutari aut capi non finebat: tenens nimirum Antisthenei illius Herculis præceptum, qui pueros jubebat nemini ipsos laudanti gratiam habere: quod nihil*

aliud erat, quam ne Inepta Verecundia capti, laudantibus vicissim adularentur. Ac sufficit, puto, illud Pindari, qui dicenti, *Ego te ubique et apud omnes laudo: respondit, Et ego tibi gratiam refero: facio enim ut verax sis.*

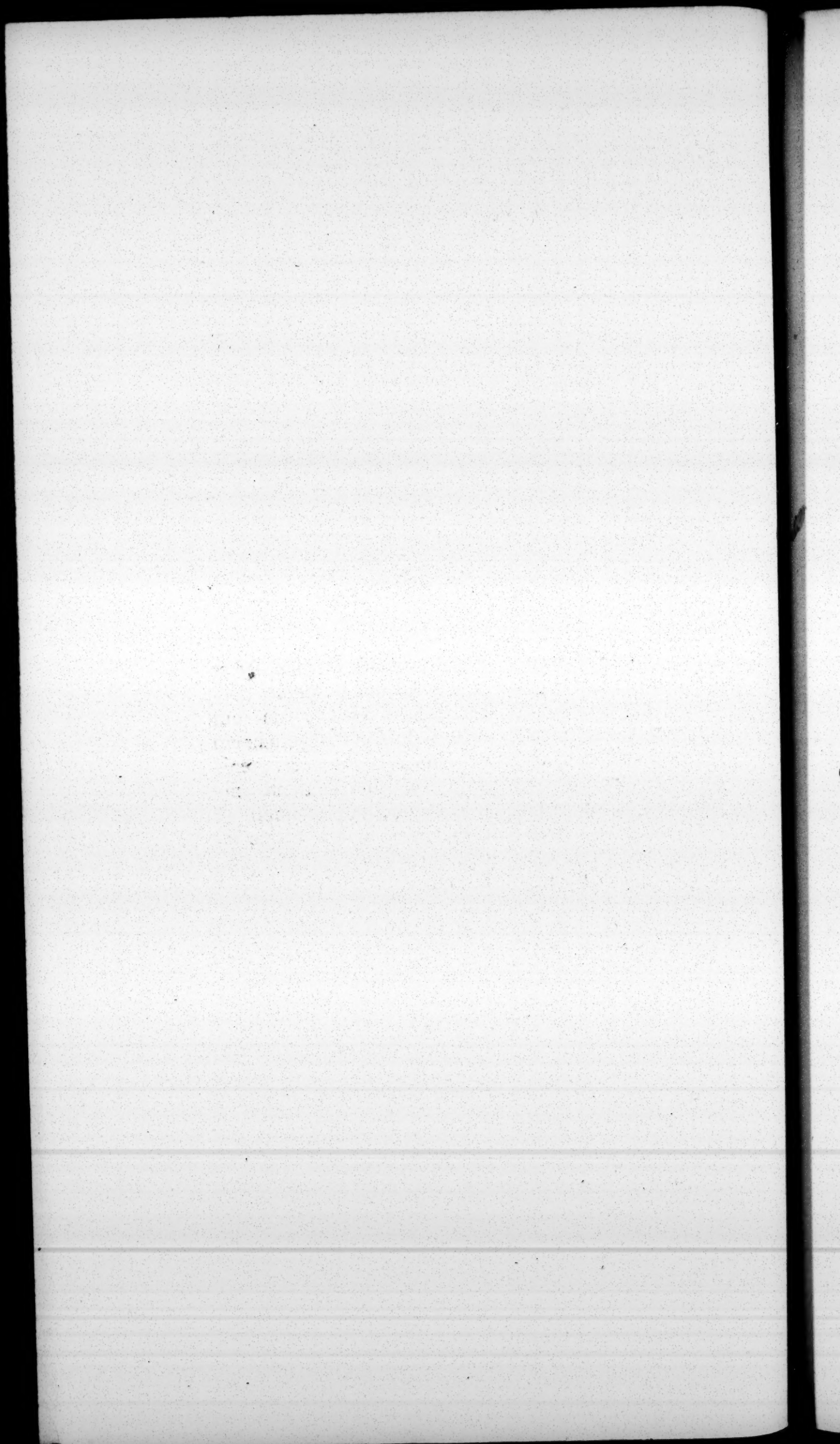
XIX. Quod itaque adversus omnes animi pravas affectiones utile est, eo maxime indigent, qui facile sibi Vitiosum Pudorem incuti patiuntur: ut quando victi eo vitio præter animi propositum peccaverunt atque subversi sunt,

πῶσιν, ἰχυρῶς μνημονεύειν, καὶ τὰ σημεῖα τῆ δουλῆ καὶ τῆ
 μεταμελείας θεμελίους ἐν ἑαυτοῖς, ἀναλαμβάνειν καὶ φυ-
 λατῆν ὅπῃ πλείστον χρόνον. Ὡς δ' οἱ λίθω προσπλάι-
 σαντες ὁδοιπόροι, ἢ αἰεὶ ἄλγαν ἀνατραπέντες κυβερνή-
 ται, ἐν μνημονεύουσιν, οὐκ ἐκεῖνα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ
 παρόμοια φρίττοντες καὶ φυλαττόμενοι ἀφ' ἑαυτῶν
 ὅπως οἱ τὰ τῆς Δυσωπίας αἰχρὰ καὶ βλαβερὰ συνεχῶς
 τῷ μετανόῳ καὶ δακνομένῳ προσβάλλοντες, ἀντι-
 λήφονται πάλιν ἑαυτῶν ἐν τοῖς ὁμοίοις, καὶ οὐ παρή-
 σονται ῥαδίως ὑποφερόμενοι.

D. 4. προσβάλλοντες] Legendum παραβάλλοντες. Ducit huc et D. qui habet
 παραβάλλοντες.

arcte memoria complectantur,
 eique penitus infigant signa
 morsus atque poenitentiae, ac
 plurimum temporis iis recor-
 dandis et observandis tribuant.
 Sicut enim viatores ubi in
 saxum impegerunt, et nautae
 apud promontorium aliquod
 navim sicubi alliserunt, me-
 mores sui casus non ista mo-

do ad quae offenderunt, sed et
 similia horum perpetuo hor-
 rent atque vitant: ita qui
 Vitiosi Pudoris turpitudinem
 et damna continenter poeni-
 tentiae morsum sentiente ani-
 mo revolvunt, in simili re
 cohibebunt seipsos, neque fa-
 cile rursus in peccatum pro-
 labentur.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΦΘΟΝΟΥ ΚΑΙ ΜΙΣΟΥΣ.

u'

u

vol

d/

E.

A.

I.

In

ve

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΦΘΟΝΟΥ ΚΑΙ ΜΙΣΟΥΣ.

PLUTARCHI

DE

INVIDIA ET ODIO.

α'. ΟΥΤΩ δὴ καὶ δοκεῖ μηδὲν τῶ Μίσους διαφέ-
ρειν ὁ Φθόνος, ἀλλ' ὁ αὐτὸς εἶναι. Καθ' ὅλα
μὲν γὰρ ὥσπερ πολυάγκιστρον ἡ κακία, τοῖς ἐξηρημέ-
νοῖς αὐτῆς πάθεσι κινεμένη δεῦρο καὶ κεῖσε, πολλὰς πρὸς
ἄλληλα συναφὰς καὶ διεπλοκαῖς εἰδίδωσι. Τῶτα δὲ

E. 7. Οὕτω δὴ] Non est, quare initium libelli periisse putemus. *Veritas Itane?*

A. 11. ταῦτα δὲ ὥσπερ νοσήματα] Non placet. Requiro tale quid ταῦτα δὲ ἰδίως
τὰ νοσήματα· *hæ peculiariter affectiones, Odium et Invidia.*

I. ΙΤΑ quidem videtur ni-
hil ab Odio differre
Invidia, sed idem esse. Uni-
verse autem malitia tanquam

multis hamis prædita, pravis
ab ipsa dependentibus affecti-
onibus hinc inde, varie in sese
implicatur atque committitur:

ὥσπερ νοσήματα συμπαθεῖ ταῖς ἀλλήλων φλέγμασι. Ὅτι
 καὶ εὐτυχῶν, ὁμοίως καὶ τὸ μισθία λυπεῖ καὶ τὸ φθονεῖντα.
 Διὸ καὶ τὸ εὐνοίαν ἀμφοτέρους νομίζοντι ἀντιχεῖσθαι, βέλ-
 λησιν ἔσσαν ἀγαθῶν τοῖς πλησίον· καὶ ὥς μισεῖν τὸ φθονεῖν
 (αὐτὸ ἐστὶ), ὅτι πῶς ἐναντίαν τῇ φιλεῖν ἔχει πρὸς αὐτοὺς.
 Ἐπεὶ δὲ ἔχ' ἔγωγε αὐτὸν αἰ ὁμοιότητες ὡς ἕτερον αἰ δια-
 φορὰ ποιῶσι, καὶ αὐτὰς ζητῶμεν εἰ μὴ μεταδιώξωμεν,
 ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀρξάμενοι τῆς παθῶν.

β'. Γεννᾶται τοίνυν τὸ Μῖσος ἐκ φαντασίας ὅτι
 πονηρὸς, ἢ κοινῶς ἢ πρὸς αὐτόν, ὅστις ὁ μισέμενος· καὶ
 καὶ ἀδικεῖσθαι δόξαντες αὐτοὶ, πεφύκασι μισεῖν, καὶ τῶν
 ἄλλως ἀδικητικῶν ἢ πονηρῶν, πρὸς ἀλλήλους καὶ δυσχε-
 ραίνουσι φθονεῖν δὲ ἀπλῶς τοῖς εὖ πράττειν δοκῶσιν.
 Ὅθεν ὅμοιος ὁ μὲν φθόνος ἀόριστος ἐστὶ, καθάπερ ὁφθαλ-
 μία πρὸς ἅπαν τὸ λαμπρὸν ἐκταρασόμενος· τὸ δὲ

F. 7. ζητῶμεν εἰ μὴ μεταδιώξωμεν] Primum summi ab E. pro vulgato ζητῶμεν.
 Ceterum, corrigenda dictio ita ζητῶμεν καὶ μεταδιώκωμεν.

A. 1. καὶ γὰρ ἀδικεῖσθαι—ἄλλως] Ita distinguit B. Vulgo, δόξαντες, αὐτοὶ πεφύ-
 κασι. Post μισεῖν forte supplendum, certe subaudiendum, τὸν ἀδικούν-
 τα. Denique ἄλλως mutem in ἄλλων.

quæ morborum modo una al-
 terius inflammatione excitantur.
 Cui res sunt secundæ, is
 Odium gerenti et invidenti æ-
 que est molestus: quare bene-
 volentiam utrique vitio cen-
 semus opponi, quæ vult ut
 proximo bene sit: et invidere
 atque odisse pro eodem duci-
 mus, quia contrarium benevo-
 lentiae studium habent. Sed
 quoniam non ita conveniunt
 similitudinibus duo hæc, ut
 differentiis discrepant: has
 confectemur, initio ab origine
 utriusque ducto.

II. Odium gignitur, quod
 quem Odio quis habet, eum
 vel simpliciter, vel erga se ma-
 lum esse imaginatur. Nam et
 qui injuria se affectos putant,
 auctorem injuriæ odisse so-
 lent: et qui alias injuriosi aut
 malitiosi videntur, eos aver-
 samur atque moleste ferimus.
 Invident autem simpliciter iis,
 qui fortuna utuntur propitia.
 Itaque Invidentia videtur in-
 finitum esse quippiam: sicut
 ophthalmia, quæ est oculo-
 rum vitiosus affectus, omni-
 bus splendidis offenditur. O-

Μῖσος ὄρισται καὶ ὑποκειμένων αἰεί τινων ἀφριδόμενον
πρὸς αὐτόν.

γ'. Δεύτερον δὲ τὸ μισεῖν γίνεται καὶ πρὸς ἄλογα
ζῷα· καὶ γὰρ γαλαῖς καὶ κανθαρίδας ἔνιοι μισοῦσι, καὶ φρυγίαι,
καὶ ὄφεις· Γερμανικὸς δὲ ἀλεκτρυόνης ἔτε φωνὴν ἔτε
ἔφην ὑπέμενεν· οἱ δὲ Περσῶν μάγοι τὰς μῦς ἀπεκ-
B πίνυσαν, ὡς αὐτοὶ τε μισοῦντες καὶ ὅ γε δολοφρονούντος ὁ
ζῶον· ὁμῶς τε γὰρ πάντες Ἀραβες καὶ Αἰθίοπες μυσάτ-
πονται· τὸ μέντοι φθονεῖν πρὸς μόνον ἀνθρώπον ἀνθρώ-
πῳ γίνεται.

δ'. Καὶ τοῖς θηρίοις δὲ Φθόνον μὴ ἐκ εἰκὸς ἐγγίνεσθαι
πρὸς ἀλλήλα· ὅ γὰρ εὖ φερέσθην ἢ κακῶς ἕτερον, φαντα-
σίαν ἐλαμβάνουσιν, ὥστε ἀπὸ τοῦ ἐνδοξοῦ ἢ ἀδοξοῦ αὐ-
τῶν, οἷς ὁ Φθόνος ἐκτραχύνεται μάλιστα· μισοῦσι δὲ ἀλ-
ληλα καὶ ἀπεχθάνονται καὶ πολεμοῦσιν ὥπερ ἀπίστους πινᾶς,
πολεμοῦσι δὲ αἰετοὶ καὶ δράκοντες, κορώναι καὶ γλαυκαί, αἰ-

A. 7. ὄρισται—πρὸς αὐτόν] Acute Mez. ὀρίσθαι—πως αὐτό.

B. 9. πολεμοῦσιν—αἰετοὶ] Legendum πολεμοῦσιν ὥστε ἀσπείρας τινος πολέμου
τάδε, αἰετοὶ— ut partim et Reiskius suspicatus est.

dium semper definitur sub-
jecto certo, in quod incum-
bit.

III. Deinde, odium concipi-
tury etiam in bruta animalia.
Sunt enim qui feles, canthari-
das, rubetas, serpentes ode-
runt. Et Germanicus galli
gallinacei neque vocem ne-
que adspectum ferebat: mures
magi Persarum interficiebant,
quod et ipsi eos odio haberent
et Deo invisos arbitrarentur.
Ex æquo enim et Arabes om-
nes, et Æthiopes murem abo-

minantur. Invidia soli ho-
mini adversus hominem est.

IV. Neque enim proba-
bile est brutam bestiam brutæ
invidere; cum de alterius vel
secundis vel adversis rebus ni-
hil imaginetur, neque de bona
aut mala alterius fama: qui-
bus opinionibus maxime exaf-
perari solet Invidentia. In-
terim oderunt invicem bruta,
exercentque inimicitias, et
fide majora bella gerunt. Pug-
nant inter se aquilæ et dra-
cones, cornices et ululæ, pa-

γῆλαοὶ καὶ ἀκανθυλλίδες· ὥστε τέτων γε φασὶ μηδὲ τὸ
 αἷμα κίρνασθαι σφατιομήων, ἀλλὰ καὶ μίξης, ἰδίᾳ
 πάλιν ἀπορρεῖ ἀγκυινόμῳ. Εἰκότως δὲ καὶ ὧ λέοντι
 πρὸς τὸν ἀλεκτρυόνα, καὶ ὧ ἐλέφαντι πρὸς τὸν Μῖστος
 ἰσχυρὸν γεγεννηκέναι τὸ φόβον· ὃ γὰρ δέδισι, καὶ μισεῖν πεφύ-
 κασιν· ὥστε καὶ ταύτῃ φάνεσθαι ἀμφέροντα τῷ Μίστῳ
 τὸ Φθόνον, τὸ μὲν δεχρμύνης τῆς τῷ θηρίων φύσεως, τὸν
 δὲ μὴ δεχρμύνης.

ε'. Ἐπὶ τοίνυν τὸ μὲν φθνεῖν, πρὸς ὁδὸν γίνεται
 διχάως· οὐδεὶς γὰρ ἀδικεῖ τῷ εὐτυχεῖν, ὅππῃ τὰ τῶν δὲ φθ-
 νοῦνται· μισοῦνται δὲ πολλοὶ διχάως, ὥς οὐς ἀξιομισή-
 τες καλεῖμεν, ἀν μὴ φεύωσι τὰς ποιεῖν μηδὲ βδέ-
 λυτῶνται καὶ δυσχεραίνωσι. Μέγα δὲ τὰ τῶν τεκμήριον, ὅτι
 μισεῖν μὲν πολλὰς ὁμολογοῦσιν ἔνιοι, φθνεῖν δὲ ὁδὸν λέ-
 γουσι. Καὶ γὰρ ἡ μισοπονηρία τῷ ἐπαινεμύων ὅτι καὶ

C. 2. ἀπορρεῖ] Rectius fit ἀπορρεῖ. Ceterum μίξης ἰδίᾳ distinxī cum A. C. B.

C. 2. Εἰκότως] Recte Mez. et Reisk. Εἰκός.

C. 4. γεγεννηκέναι] ἐγγεγεννηκέναι.

C. 10. ὥς ὧς ἀξιομισήτης] Forte ὥς καὶ ἄλλος ἀξιομισήτης καλοῦμεν, ἀν μὴ—.

rus et carduelis, quorum e-
 tiam sanguinem occisorum per-
 misceri negant, sed etiam si
 quis confundat, utrumque se-
 orsim diffuere narrant. Pro-
 babile est etiam leoni adversus
 gallum, et elephanto adversus
 murem atrox Odium esse a-
 metu natum. Quod enim ti-
 metur, id Odio est. Hoc er-
 go videntur Odium et Invidia
 discrepare, quod hanc bruto-
 rum natura non item ut illud
 admittit.

V. Præterea Invidia con-
 tra neminem iuste suscipitur:
 nemo enim eo injuste agit,
 quod faustis utitur successi-
 bus: propter quos tamen ei
 invidetur. At multi merito
 Odio habentur: et qui eos
 non fugiant atque averfentur,
 ipsos Odio dignos dicimus.
 Atque hujus rei magnum hoc
 est argumentum, quod sunt
 qui multos se odisse fatentur:
 nemini autem dicunt se invi-
 dere. Odium enim malorum,

τὸν ἀδελφιδὸν τῷ Λυκούργου Χάριλλον βασιλεύοντα τῇ
Σπάρτης, ὅππεν δὲ ὄντα καὶ παῖδα, ἐπαινοῦντων τινῶν,
ὁ σὺνάρχων, Καὶ πῶς, ἔφη, ληϊστὸς ὅστις Χάριλλος, ὅς
οὐδὲ τοῖς πονηροῖς χαλεπὸς ὅστις; Καὶ τῷ Θεοσίτῃ ὁ
ποιητὴς τῷ μὲν τῷ σώματος κακίαν πολυμερῶς καὶ πε-
ριωδευμένως ἐξεμόρφωσε, τῷ δὲ τῷ ἡθους μοχθηρίαν συν-
ετομώτατα καὶ δι' ἐνὸς ἔφρασεν,

Ἐχθιστος δ' Ἀχιλλῆϊ μάστις ἦν, ἢ δ' Ὀδυσῆϊ.

Ἐπιδόλῃ γάρ τις φαυλότητος, τὸ τοῖς κρατίστοις ἐχθρὸν
εἶναι. Καὶ φθονεῖν δὲ ἀρνοῦνται· καὶ ἐλέγχωνται, μυρίας
σκήψεις παροίχοντες, ὀργίζεσθαι λέγοντες ἢ φοβεῖσθαι τὸ ἀν-
δρωπον, ἢ μισεῖν· ὅ, πῃ ἂν τύχωσιν ἄλλο τῷ Φθόνῳ τῷ
πάθος ὄνομα παροίχοντες, καὶ καλύπτοντες ὡς μόνον
τῷ τοῦ ψυχῆς νοσημάτων ἀπὸρρητον.

ε'. Ἀνάγκη τοίνυν τὰ πάντα ταῦτα τοῖς αὐτοῖς, ὥς·

E. 4. Καὶ φθονεῖν] Delendum videtur καὶ.

E. 6. μισεῖν· ὅ, πῃ ἂν τύχωσιν] E. P. μισεῖν· ἢ ὅ, πῃ ἂν τύχωσι. Mox ἀπὸρρητον
ὡν Reiskius, probabiliter.

E. 9. Ἀνάγκη—μισοῦσι μὲν γε] Nec oratio nec sententia constat. Forte corri-
gendum, Ἀνάγκη τοίνυν τὰ πάντα τὰ αὐτὰ ὄντα τοῖς αὐτοῖς—αὔξεσθαι καὶ
ἐπιτείνεσθαι· ὡς φησι δ' ἄλλως· μισοῦμεν γάρ. Sensus quidem in La-
tinis reddidi.

laudabile habetur: et fratre
Lycurgi natum Charilaum
Spartæ regem, benignum man-
suetumque hominem cum lau-
darent nonnulli, collega ejus,
*Et quomodo, inquit, probus iste
sit, qui ne malis quidem se
difficilem gerit?* Ac Therfitæ
corporis vitia Homerus cum
multiplici atque copiosa ora-
tione depinxisset, animi pravi-
tatem brevissime, ac quasi uno
verbo expressit,

*Pelidæ in primis erat, atque inimicus
Ulyssi.*

nam major nulla potest esse
vitiositas, quam optimis esse
inimicum. Quinetiam negant
se invidere: et si arguantur,
sexcentas præscriptiones ad-
ferunt: irasci se dicentes, aut
metuere, aut odisse hominem,
aut quodvis aliud nomen af-
fectioni prætendentes, quo In-
vidiam velent, ut solam om-
nium animi morborum infan-
dam.

VI. Porro necesse est eas-
dem, ut stirpes, ita etiam af-

περ τὰ φυτὰ, καὶ τρέφεσθαι καὶ αὐξέσθαι καὶ ὀπλύνεσθαι
 πέφυκεν Ἀλλήλοις· μισοῖσι μὲν γὰρ μᾶλλον τὰς μᾶλλον
 εἰς πονηρίαν ὀπιδιδόναι, φθονοῖσι δὲ μᾶλλον τοῖς μᾶλλον
 ἐπ' ἀρετῇ προσιέναι δοκεῖσι. Διὸ καὶ Θεμιστοκλῆς ἐπὶ μει-
 ράκιον ὢν, ὅθεν ἔφη πρῶτον λαμπερὸν, ἔπειτα γὰρ φθο-
 νεῖσθαι. Καθάπερ γὰρ αἱ κανθαρίδες ἐμφύοντι μάλιστα τῷ
 ἀκμάζοντι σίτῳ, καὶ τοῖς εὐθαλέσι ῥόδοις· ἔτι καὶ ὁ Φθόνος
 ἀπὸ μάλιστα τῆς χρηστῆς καὶ αὐξομένης πρὸς ἀρετὴν
 καὶ δόξαν ἡτῶν καὶ προσώπων. Καὶ τὸναντίον αὖ πάλιν,
 αἱ μὲν ἀχρεοὶ πονηρίαι συνεπιτείνουσι τὸ Μῖσος. Τὰς
 γὰρ Σωκράτη συκοφαντήσαντες, ὥς εἰς ἔχατον κακίας
 ἐληλακότας οὕτως ἐμίσησαν οἱ πολῖται καὶ ἀπεστράφη-
 σαν, ὥς μήτε πῦρ αὖειν, μήτε ἀποκρίνεσθαι πυρθανομέ-
 νοις, μὴ λεομυθίοις κοινωνεῖν ὕδατος, ἀλλ' ἀναγκάζειν
 ἐκχεῖν ἐκείνο τὰς πρὸς αὐτὸν ὥς μεμιασμένον· ἕως ἀπ-
 ἡγξάντο μὴ φέροντες τὸ Μῖσος. Αἱ δὲ τὴν εὐτυχημά-
 των ὑποδοχὰς καὶ λαμπρότητες πολλάκις τὸν Φθόνον κα-

fectiones iisdem ali, augeri,
 intendi caussis. Nunc aliter
 natura comparatum est. Nam
 eos magis odimus, qui dete-
 riores fieri pergunt: invidetur
 iis potissimum, quorum
 virtus crescere videtur. Ita-
 que etiam Themistocles dice-
 bat, *se adolescentem nullum
 splendidum fecisse facinus: non-
 dum enim sibi fuisse invidum.*
 Sicut enim cantharides max-
 ime adultis jam frugibus, et
 rosis florentibus incumbunt:
 ita Invidia maxime adoritur
 bonos, et ad virtutem profici-
 entes atque gloriam. Rursum

extrema malitia facit ut simul
 etiam Odium fiat vehemen-
 tius. Eos quidem, quorum
 calumnia Socrates fuit op-
 pressus, ut extreme malos, ita
 oderunt, itaque averfati sunt
 cives, ut neque ignem eis ac-
 cenderent, neque interrogan-
 tibus responderent, neque in
 balneo aqua uterentur eadem,
 sed qua illi lavissent, eam tan-
 quam pollutam juberent a mi-
 nistris effundi: donec illi im-
 patientia Odii sese suspende-
 runt. At rerum secunda-
 rum excellentia atque splen-
 dore sæpenumero exstinguitur

τρεφένυσσιν. Οὐ γὰρ εἰκὸς Ἀλεξάνδρῳ πινὰ φθονεῖν, ἐδὲ
 Κύρῳ, κρατήσασι καὶ γενομένοις κυρίοις πάντων· ἀλλ'
 ὥσπερ ὁ ἥλιος ὢν ἀν' ὑπὲρ κορυφῆς γενήται καταχρό-
 νος τὸ φῶς ἢ παντάπασι τ' σκιὰν ἀνείλεν, ἢ μικρὰν
 ἐποίησεν, ἔτω πολὺ τῷ εὐτυχημάτων ὕψος λαβόντων καὶ
 γενομένων κατὰ κεφαλῆς τῷ φθόνῳ, συτέλλεται καὶ ἀναχρεῖ
 καταλαμπόμενος. Τὸ μὲντοι Μῖσος οὐκ ἀνίσχιν ἢ τῷ
 ἐχθρῶν ὑπεροχῇ καὶ δυνάμει. Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος φθο-
 νῶντα μὲν οὐδένα εἶχε, μισῶντα δὲ πολλὰς, ὑφ' ὧν τέ-
 λος ἐπεβλήθη ἀπέθανεν. Ὁμοίως δύνουν καὶ τὰ δυσ-
 χήματα τὰς μὲν φθονῶντα παύει, τοὺς δ' αὖ ἐχθροὺς
 οὐκ ἀναχρεῖ. Μισῶσι γὰρ καὶ ταπεινὰς, τὰς ἐχθροὺς γενο-
 μένους· φθονεῖ δὲ οὐδεὶς τῷ δυστυχῶντι· ἀλλὰ καὶ τὸ ρηθὲν
 ὑπὸ πινος τ' κατ' ἡμᾶς σοφιστῶν, ὅτι ἦδιστα οἱ φθονῶντες
 ἐλεῶσιν, ἀληθὲς ἔστιν. Ὡστε καὶ τρίτῳ μεγάλῳ εἶ) τῷ
 παθῶν ἀναφορῶν, ὡς ὁ μὲν Μῖσος, ἔτε εὐτυχούντων,

A. 8. εἰκὸς] Sumfi a P. pro vulgato εἰκόος.

C. 2. ταύτην μεγάλην] ταύτη μεγάλην Reisk.

Invidia. Non enim verisimile
 est Alexandro quenquam aut
 Cyro invidisse, postquam sum-
 ma rerum sunt potiti. Sed
 quemadmodum Sol quorum
 per verticem transit, in eos
 diffuso lumine, aut nullam aut
 exiguam umbram facit: sic
 qui prosperitate elati supra ca-
 put æmulorum eminent, splen-
 dore suo eorum Invidiam co-
 ærcent atque abolent. Odium
 vero potentia et excellentia
 inimicorum non minuit. Nam

Alexander neminem quidem
 habuit qui invideret ipsi, qui
 odissent, multos: quorum tan-
 dem interfectus est etiam in-
 fidiis. Similiter etiam adver-
 sæ res Invidiam tollunt, Odia
 non perimunt: nam etiam de-
 jectos inimicos oderunt, cum
 nemo invideat misero. Sed et
 hoc verum est, quod nostra
 ætate quidam sophista dixit,
*Invidios ad miserandum esse fa-
 cillimos.* Ut in hoc etiam
 magnum Invidiæ et Odii dif-

ἔτε δυστυχόντων ἀφίστασθαι πέφυκεν· ὁ δὲ Φθόνος, ὡς
τ' ἀμφοῖν ὑπερβολὴν ἀπαργεύει.

ζ'. Ἐπὶ τοῖσιν καὶ μᾶλλον ἔτις ἀπὸ τ' ἐναντίων τὸ
αὐτὸ σκοπεῖται. Λύσει γὰρ ἔχθρας καὶ Μίσος, ἢ πεισ-
γόντες μηδὲν ἀδικεῖσθαι· ἢ δόξαν ὡς χρηστῶν, ἢ ἐμίσου
ὡς πονηρῶν, λαβόντες· ἢ τρίτον, εὖ παθόντες· ἢ γὰρ πε-
λευτάια χάρις, ὡς Θεκυδίδης φησὶ, καὶ ἐλάττων ἢ, κα-
ρὸν ἔχουσα, δύναται μείζον ἐκκλημα λύσαι. Τέτων δὲ τὸ
μὲν ὡρεῖται οὐ λύει τὸν Φθόνον· πεπεισμένοι γὰρ ἔξ
ἀρχῆς μηδὲν ἀδικεῖσθαι, φθονοῦσι. Τὰ δὲ λοιπὰ καὶ παρ-
οξύνει· τοῖς τε γὰρ δοκῶσι χρηστοῖς βαρύνουσι μᾶλλον,
ὡς δὴ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν τ' ἀρετῇ ἔχουσι· καὶ εὖ πάσ-
χουσιν ὑπὸ τ' εὐτυχόντων, ἀνιῶνται, φθονοῦντες αὐτοῖς
καὶ τ' προαρέσεως καὶ τ' δυνάμεως· τὸ μὲν γὰρ, ἀρετῆς ὅτι,
τὸ δὲ, εὐτυχίας· ἀγαθὰ δὲ ἀμφοτέρω. Διὸ παντελῶς
ἑτερόν ὅτι τῷ Μίσος πάθος ὁ Φθόνος, εἰ δὲ ὧν ἐκείνο
παραύεται, τὸτο λυπεῖται καὶ παροξύνεται.

crimen appareat: cum hoc
neutram fortunam relinquat,
illa utriusque abundantia elan-
guescat.

VII. A contrario denique
idem hoc intelligemus. Ini-
micitia et Odium tolluntur,
vel ubi fides fit nos non esse
affectos injuria: vel ubi quos
ut malos oderamus, bonos eos
esse persuadetur: vel bene-
ficio accepto: *ultima enim gra-
tia*, ut Thucydides inquit, *et si*
minor sit, tamen tempestive in-
ita, potest majus diluere cri-
men. Horum primum Invi-
diam non perimit: oderunt

enim, quantumvis constet nul-
la se affectos injuria. Reli-
qua duo etiam augent eam:
nam et magis invident iis
quos bonos putant, utpote
virtute rerum bonarum op-
tima præditis: et si bene-
fícium a fortunatis accipiant,
ægre ipsis est, invidentque iis
et voluntatem et facultatem:
quorum illa virtuti, hæc for-
tunæ debetur, utraque bo-
num est. Ergo plane diver-
sæ sunt affectiones Odium et
Invidia: quando quibus illud
lenitur rebus, iis hæc exaspe-
ratur.

ή. Ἡδὴ τοίνυν καὶ τὴν προάρεσιν αὐτῶν ἑκάτερου
 πάτους σκοπῶμεν. Ἐπὶ δὲ μισῆντος μὲν προάρεσις, κα-
 εὖ κῶς ποιῆσαι καὶ τὴν δύναμιν ἔπως ὀρίζονται, ἀλλάθουσι
 πῶς καὶ προάρεσιν ἐπιληρητικὴν τῇ κακῶς ποιῆσαι. Τῷ
 φθόνῳ δὲ τῷτο γένεσθαι ἀπεσι πολλὰς οἱ φθονῶντες τῇ σω-
 ῆσθαι καὶ οἰκείων, ἀπολέσθαι μὲν οὐκ ἂν ἐθέλοιεν οὐδὲ
 δυστυχεῖν, βαρύνοντι δὲ εὐτυχῆσαι καὶ κωλύουσι μὲν,
 εἰ δύνανται, τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ λαμπρότητα, συμφορὰς
 δὲ ἀνηκέστες οὐκ ἂν προσβάλοιεν. Ἄλλ', ὥσπερ οἰκίας
 ὑπερεχέουσιν, οὗ ἐπισκοποῦν αὐτῆς κατελέοντες, ἀρκοῦσι.

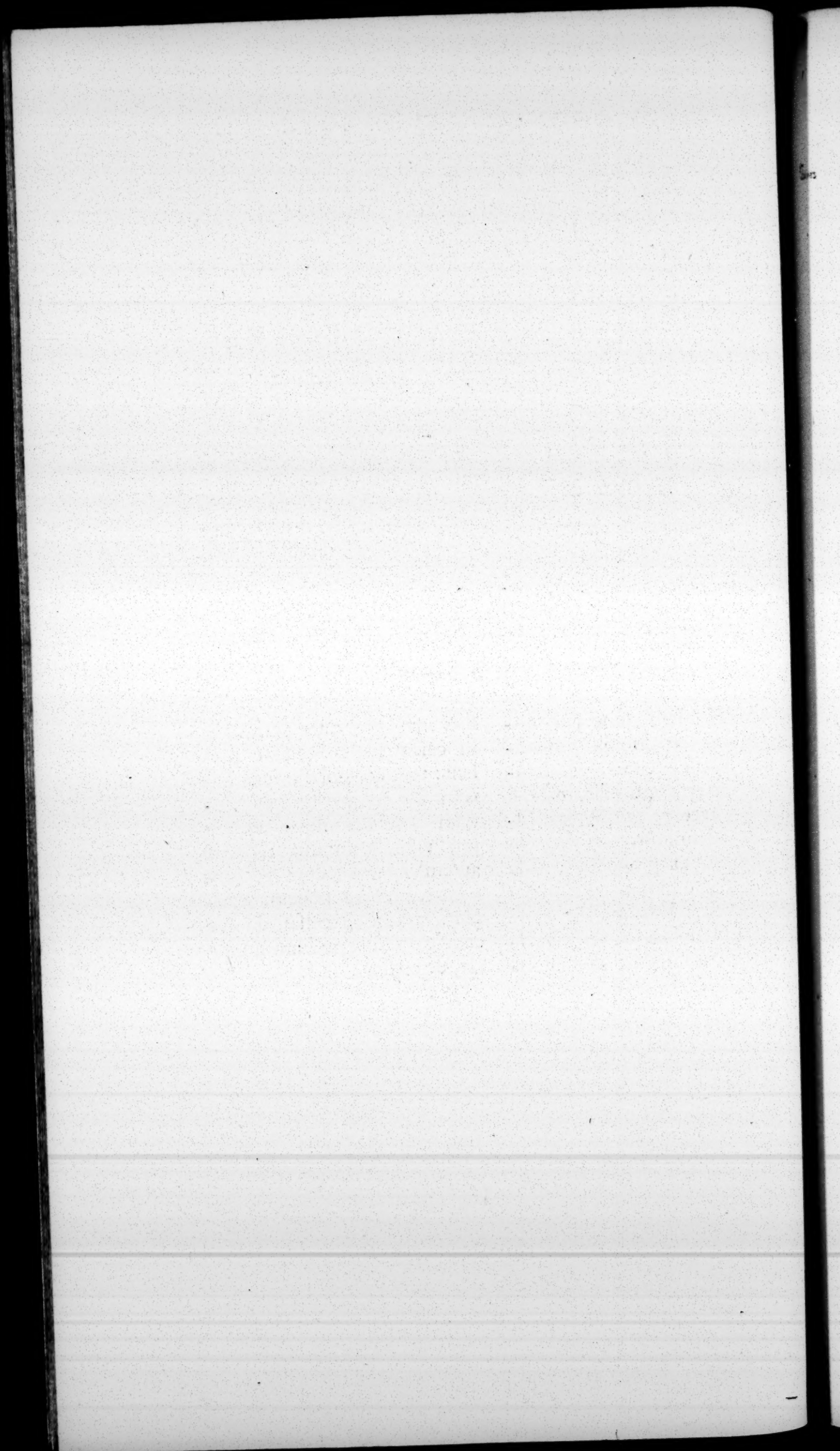
E. 1. ποιῆσαι καὶ τὴν δύναμιν ἔπως ὀρίζονται,] Legendum ποιῆσαι κατὰ δύναμιν
 καὶ οὕτως ὀρίζονται. ut jam Xyl. vertit et Steph. monuit.

E. 3. πολλὰς οἱ φθονοῦντες] Legendum πολλὰς γὰρ οἱ φθονοῦντες: ut Steph.
 monuit.

E. 8. αὐτῆς] Forte præstat αὐτοῖς, ut B. C. E. Jannot.

VIII. Jam nunc porro u-
 triusque affectionis propo-
 situm consideremus. Institu-
 tum est ejus qui odit, male, si
 possit, facere: atque ita O-
 dium definiunt, affectionem
 quandam et propositum male
 faciendi, ejusque occasionem
 captandi. Verum hoc qui-
 dem ab Invidia abest. Mul-
 ti familiaribus ac domesticis

fuis invident, quos perire aut
 in calamitatem incidere nol-
 lent: tantum molesta ipsis eo-
 rum est prosperitas, et glo-
 riam splendoremque eorum
 pro viribus minuunt: grave
 autem incommodum et per-
 niciem inferre nollent, con-
 tenti veluti excelsæ domus
 eam partem quæ lumini offi-
 cit, dejecisse.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΝ ΕΠΑΙΝΕΙΝ ΑΝΕΠΙΦΘΟΝΩΣ.

α

B 9

λ

'C

I

la

d

a

P

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΝ ΕΠΑΙΝΕΙΝ ΑΝΕΠΙΦΘΟΝΩΣ.

PLUTARCHI

QUA QUIS RATIONE SEIPSE SINE INVIDIA
LAUDET.

α'. **Τ**Ο *πρὸς* ἑαυτῷ λέγειν ὡς τι ὄντος ἢ διωαμένε
πρὸς ἑτέρους, ὧς Ἡρκλανε, λόγῳ μὲν, ἐπαχ-
θὲς ὑποφάνισσι πάντες καὶ ἀνελεύθερον, ἔργῳ δὲ, οὐ πολ-
λοὶ πλὴν ἀνδρῶν αὐτῷ ἀπαφεύγασιν οὐδὲ τῇ ψεύοντων.
Ὁ γοῦν Εὐριπίδης εἰπὼν,

I. **N**EMO est, Herculane, qui non dicat molestum atque illiberale esse, de seipso ad alios loquendo aliquam sibi dignitatem aut potentiam vindicare: sed re-

ipsa pauci, eorum etiam qui rem istam vituperant, ingratam ejus importunitatem evitaverunt. Euripides quidem qui hæc cecinit,

Εἰδ' ἦσαν ἀνθρώποισιν ὠνητοὶ λόγοι,
 Οὐδεὶς ἂν αὐτὸν εὖ λέγειν ἐβόλετο·
 Νῦν δ' ἐκ βαθείας γὰρ πάρεστιν αἰθέρος
 Λαβεῖν ἄμιδ' ἅς τις ἤδετα λέγων
 Τὰ τ' ὄντα καὶ μὴ ζήμιαν γὰρ ἐκ ἔχει·

φορτικωτάτη κέχρηται μεγαλαυχία, συγκαταπλέκων
 τοῖς τραγωδουμνίοις πάθεσι καὶ τραύμασι μηδὲν πρὸς-
 ἥκοντα τ' αὐτῷ λόγον. Ὁμοίως ὁ Πίνδαρος φήσας

— καὶ
 Τὸ καυχᾶσθαι παρὰ καρὸν,
 Μανίας ὑποκρέκειν, —

ὃ πάντῃ μεγαληγρόων αὐτῷ δυνάμεως, ἀξίας μὲν
 ἐλκωμίων ἔστις· τίς γὰρ ἔφησιν; Ἄλλὰ καὶ τὰς τεφανευμένους οἱ
 τοῖς ἀγῶσιν, ἕτεροι νικῶντας ἀναγορεύουσι, τ' ἀνδῶν τ' αὐτο-
 λογίας ἀφαρῶντες. Ἡ, καὶ τ' Τιμόθεον ὅτι τῇ καὶ Φρύ-
 νιδος νίκη γράφοντα, “Μακάριος ἦσθα, Τιμόθεε, ὅτε κα-
 “ρυξ εἶπε, Νικᾷ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος τ' Κάρβωνος τ'
 “Ἴωνοχάμπαν,” εἰκότως δυσχεραίνοντι ὡς ἀμέσως καὶ πα-
 ρανόμως ἀνακηρύττοντα πρὸς αὐτῷ νίκῃ. Αὐτὰ μὲν

C. I. συγκαταπλέκων] Sic D. Vulgo, καὶ τῷ συγκαταπλέκειν.

*Venalis oratis si esset mortalibus,
 Laudes nemo sui ipsius vellet dicere.
 Nunc (ex profundo namque gratis aëre
 Sumere licet) nemo non gaudet dicere
 Tam falsa quam vera: hoc impune
 quia licet;*

insolentissima tamen usus est
 jactantia, dum orationem de
 seipso inseruit casibus et rebus
 in tragœdia propositis, nihil ad
 eas pertinentem. Similiter
 Pindarus quoque, qui intem-
 pestivam jactantiam insaniae
 succinere dixit, nullum facit
 finem magnifice loquendi de
 sua facultate, digna quidem

laudibus: quis hoc negaret?
 Sed tamen et eorum qui in
 certaminibus coronantur, alii
 victoriam proclamant, ut mo-
 lestam de seipso loquendi an-
 sam præcidant. Itaque et
 Timotheo in victoriam de
 Phrynide partam scribenti, *Be-
 atus eras, Timothee, quando
 præco dixit, Vincit Timotheus
 Milesius Carbonis filium, Iono-
 campam*, non injuria succen-
 semus, qui indocte et injuste
 suam ipse prædicaverit victo-
 riam. Unicuique enim, ut

γὰρ ὁ παρ' ἄλλων ἔπαμνος ἦδιστον ἀκρομάτων ὄσιν, ὥσπερ ὁ Ξενοφῶν εἶρηκεν· ἑτέροις δὲ ὁ πρὸς αὐτῷ, λυπηρὲς ἔσται. Πρῶτον μὲν γὰρ, ἀναρχύντας ἡμέμεθα τὰς ἑαυτὰς ἐπαινῶνται, ἀδιδῶνται πρὸς αὐτοῖς καὶ ὑπὲρ ἄλλων ἐπαινῶνται· δεύτερον δὲ, ἀδίκως, ἀλαμβάνειν ἔδει παρ' ἑτέρων, αὐτοῖς δίδόναι· τρίτον, ἢ σιωπῶντες ἀχθεσθαι καὶ φθονεῖν δοκῆμεν, ἢ τὸδε δεδοικότες, ἀναγκαζόμεθα συνεφάπτεσθαι παρὰ γνώμην τῶν ἐπαύγων, καὶ συνεπιμαρτυρεῖν, πρῶτον κολακεία μᾶλλον ἀνελευτέρῳ πρὸς αὐτὸν ἢ τιμῇ, τὸ ἐπαυεῖν παύσασθαι, ὑπομένοντες.

β'. Οὐ μὲν ἄλλα καὶ περ, τῶν ἑταίρων ἐχόντων, ἔστιν ἢ πρὸς αὐτοὺς εὐσεβὲς ἀνὴρ ὁ πολίτικὸς ἀνὴρ ἀφασθαι τῆς χαλκίδος πειρασμολογίας, πρὸς οὐδεμίαν αὐτῷ δόξαν ἢ χάριν, ἄλλα καὶ περ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀπαύσεως, ὥσπερ ἄλλοι, καὶ πρὸς αὐτῷ, λεχθῆναι τῶν ἀληθῶν· μάλιστα δὲ ὅταν ἢ τὰ πεπραγμένα καὶ πρὸς αὐτὸν χρηστὰ, δεῖ

E. 6. ὥσπερ ἄλλοι τι] Legendum, ὡς περὶ ἄλλοι τι. Item verti.

ait Xenophon, laus ab aliis profecta suavissima est auditu: aliis autem ea molestissima, quam sibi quis ipse tribuit. Primum enim impudentes eos arbitramur, qui seipsos laudant, quia decebat eos pudor, etiam si ab aliis laudarentur: secundo, injustos, sibi sumentes scilicet, quod tribui ab aliis debuit: tertio, aut filentes videbimur moleste ferre et invidere: aut hoc dum vitamus, cogemur præter animi nostri sententiam ipsi quoque nos ad laudandum conferre,

et ipsos testimonium dicendo in faciem laudare, hoc est, rem in nos recipere, quæ magis illiberali adulationi, quam honoris exhibitioni convenit.

II. Verum enimvero quamquam hæc ita habent, usu venire tamen potest, ut audendum sit viro civili aliquid de seipso dicere, non gloriæ ullius aut gratiæ captandæ causa, sed quia occasio et res ita postulent, ut sicut de alio vera, ita de seipso etiam proferat: maxime cum ad præsens institutum commodè cadit, ut

μὴ φεισάμενον εἰπεῖν ἀγαπράξασθαι πῶς ὁμοίων. Καὶ
 λὸν γὰρ ὁ τοιοῦτος ἔπαινος ἐκφέρει καρπὸν, ὥσπερ ἀπὸ
 σπέρματος πλείονων ἑτέρων ἀπ' αὐτῶ καὶ κρείττονων φυο-
 μένων ἐπαίνων. Καὶ γὰρ πῶς δόξαν ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ ἔχῃ
 ὥς πνα μισθὸν ἢ ὠφελήματα ἢ ἀρετῆς ἀπαιτεῖ, καὶ ἀ-
 γαπᾶ ταῖς περὶ αὐτὸν παρῆσαν. Ἀλλ' ὅτι τὸ πιστεύεται
 καὶ δοκεῖν χρηστὸν εἶναι πλείονων καὶ καλλίωνων περὶ αὐτὸν
 ἀφορμὰς δίδωσι. Πειθόμενοι γὰρ ἅμα καὶ φιλεῖναι, ἡδὺ καὶ
 ῥάδιον ὠφελεῖν. Πρὸς δὲ ὑποψίαν καὶ ἀγνοίαν οὐκ
 ἐπιχρήσασθαι τῇ ἀρετῇ φεύγονται εὖ παθεῖν περὶ αὐ-
 τὸν ζόμενον. Εἰ δὲ καὶ δι' ἑτέρας πινὰς αἰτίας ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ
 αὐτὸν ἐπαινέσῃ, σκεπτόμενοι τίνες εἰσὶν αὐταί, ὅπως ἐξέλθω-
 σι βέβαιον τὸ κενὸν καὶ δυσχεραίνόμενον, εἴ τι χρήσιμον ἔχει,
 μὴ ὠφελίμως.

γ'. Ἐστὶν ἕν κενὸς ἔπαινος, ὁ τῷ ἑαυτοῦ ἐπαινέειν, ὅπως

E. 9. εἰπεῖν διαπραξασθαι] Sic D. T. V. B. Mez. Vulgo, εἰπεῖν ἢ διαπραξασθαι.
 Videtur præterea supplendum esse, μάλιστα δὲ ὅταν λέγεται τὰ ἀλλὰ
 πεπραγμένα —.

F. 9. αἰτίας] Addidi ex D.

liberaliter profiteatur tale ali-
 quid abs se fuisse gestum aut
 confectum. Hujusmodi enim
 laus bonum producit fructum,
 ex ea tanquam semine pluri-
 bus et auctioribus pullulanti-
 bus laudibus. Quippe glo-
 riam civilis vir non ut præ-
 mium aut solatium virtutis ex-
 igit, aut amplectitur suis acti-
 onibus comitantem: sed quod
 credi et haberi pro probò,
 causam et occasionem ipsi plu-
 rium pulchriorumque parit fa-
 cinorum. Dicto enim au-

dientibus et amantibus faci-
 lius et suavius licet prodesse:
 qui suspecti sunt aut calum-
 niis onerati, virtute sua non
 possunt uti, et vim facere be-
 neficium ipsorum fugientibus.
 Si vero alias etiam ob causas
 civilis vir seipsum laudare de-
 beat, considerandum est quales
 eæ sint: ut vanitatem et im-
 portunitatem evitantes, quod
 utile est interim non præter-
 mittamus.

III. Proinde vana est laus
 eorum qui seipsos propterea

ἐπαινεθῶσι, δοκῶντων· καὶ καθαροῦνται μάλιτα, φιλοτι-
 μίας ἕνεκα γίνεσθαι καὶ δόξης ἀκέρει φαινόμενος. Ὡς γὰρ
 οἱ τρεφῆς ἀπορέντες, ἔξ αὐτῶν τὸ σώματος ἀναλκάζονται
 παρὰ φύσιν τρέφεσθαι, καὶ τῷτο τῷ λιμῷ τέλος ἔσθιν· οὕ-
 τως οἱ πεινῶντες ἐπαίνων, ἀν μὴ τύχωσιν ἑτέρων ἐπαινού-
 των, αὐτοὶ τῇ φιλοδοξίᾳ παρ' αὐτῶν ἐπαρκεῖν τι βέ-
 λουσιν καὶ συνεισφέρειν δοκοῦντες, ἀσχημονέσιν· ὅταν δὲ
 μηδὲ ἀπλῶς καὶ κατ' ἑαυτοὺς ἐπαινέσθαι ζητῶσιν, ἀλλ',
 ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλοτρίους ἐπαίνους, ἔργα καὶ πράξεις
 ἀντιπαραβάλλωσιν αὐτῶν, ὡς ἀμαυρώσοντες ἑτέρους, πρὸς
 τῷ κενῷ βέλανθρον πρᾶγμα καὶ κακόν τις ποιῶσι. Τὸν
 μὲν γὰρ ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα πηθέντα, πείρητον ἢ παρ-
 οίμια καὶ γελοῖον ἀποδείκνυσιν· τὸ δὲ ἐν ἀλλοτρίοις ἐπαί-
 νοις εἰς μέσον ὑπὸ φθόνου καὶ ζηλοτυπίας ἔσθ' ἐμμελὲς
 περὶ αὐτολογίαν, εὖ μάλα δεῖ φυλάττεσθαι, καὶ μηδ' ἑτέ-
 ρων ὑπομῆναι ἐπαμνέντων αὐτὸν, ἀλλὰ πρὸς αὐτοὺς τοῖς

A. 9. ἐτέρων] Ita omnes libri. At Steph. et hinc Græco-Latinæ, ἐταίρων.

videntur laudare, ut lauden-
 tur: ac maxime contemnitur,
 ab ambitione intempestivæ
 gloriæ proficisci credita. Sic-
 ut enim qui cibi penuria la-
 borant, contra naturam ex
 suis ipsorum corporibus ali co-
 guntur, isque finis est famis:
 sic qui laudes esuriunt, nisi
 obtingant alii laudatores, de-
 corum violant, dum ob arro-
 gantiam ipsi sibi aliquid tri-
 buere ac conferre videntur.
 Quando autem non simpliciter
 et pro se laudari cupiunt, sed

certamine adversus aliorum
 laudes suscepto, res suas gestas
 iis opponunt, tanquam obli-
 teraturi, ad vanitatem facinus
 invidum atque malignum ad-
 jiciunt. Nam qui in alieno
 choro pedem ponit, eum pro-
 verbio curiosum atque ridicu-
 lum demonstrant: sed de se-
 ipso inter aliorum laudes in
 medium ab invidia et obtrec-
 tatione extrusum sermonem,
 cavere diligenter debemus, ac
 ne alios quidem ferre qui tum
 nos laudent, sed meritis laudem

πρωμόνοις, ἀν' ἀξιοὶ ὦσιν· ἀν' δ' ἀνάξιοι καὶ φαῦλοι δόξωσιν εἶ), μὴ τοῖς ἰδίῃς ἐπαύνοις ἀφαιρώμεθα τὰς ἐκείνων, ἀλλ' ἀντικρυς ἐλέγχοντες, καὶ δεικνύντες ἐπὶ πρῶτον εὐδοκιμῶνται. Ταῦτα μὲν οὖν δηλὸν ὅτι φυλακτέον.

Δ'. Αὐτὸν δὲ ἐπαμνεῖν ἀμέμπτως ὅτι· πρῶτον μὲν ἀν' ἀπολογούμενος τὸ τοιοῦτος πρὸς ἀφελὴν ἢ κατηγορίαν, ὡς ὁ Περικλῆς, “Καίτοι ἐμοὶ τοιάτῳ ἀνδρὶ ὀργί-
“ ζεσθε, ὅς ἐδδενὸς ἦσαν οἴομαι εἶ) γινῶνά τε τὰ δέ-
“ οντα, καὶ ἐρμηνεύσαι τῶντα, φιλόπολις τε καὶ χρημάτων
“ κρείσσων.” Οὐ γὰρ μόνον ἀλαζονείαν καὶ κενότητα καὶ φι-
λοτιμίαν ἐκπέφυγε τῷ λέγειν πτωχεῖα τὰ αὐτῷ
σεμνόν, ἀλλὰ καὶ φρόνημα καὶ μέγεθος ἀρετῆς ἀφ' ἧς οὐδεὶς
τῷ μὴ ταπεινῶσαι ταπεινῶσης καὶ χειρουμένης τὸν φθό-
νον. Οὐδὲ γὰρ κρίνειν ἔτι τὰς τοιούτους ἀξιοῦσιν, ἀλλ' ἐπαί-
ρονται καὶ γάννυνται καὶ συενθισιῶσι ταῖς μεγαλαυχίαις, ἀν-
τὶ ὥσι βέβοαοι καὶ ἀληθεῖς· ὡς ὅτι μαρτυρεῖ τὰ γινόμενα.

D. I. λέγειν] Mez. λέγειν τι.

suam concedere: aut si eo honore indigni ac vitiosi videantur, non nobis laudandis hunc ipsis adimere, sed palam arguere atque ostendere, non competere in eos, qui habentur, honorem. Hæc cavenda esse, liquet.

IV. Seipsum autem absque culpa reprehensionis laudare aliquis potest: primum si calumniæ aut accusationis depellendæ gratia hoc faciat, ut Pericles, *Ac mihi quidem vos irascimini, ei viro, qui nemini vestrum cedo vel peritia re-*

rum, vel elocutione intellectuum, vel amore patriæ, vel pecuniæ despicientia. Non enim crimen modo arrogantiae, vanitatis, et ambitionis effugit tunc de se magnifice loquendo: sed et altitudinem animi, et virtutis declaravit magnitudinem, eo ipso invidiam opprimentis, quod dejici se et frangi non est passa. Et non jam ferre de talibus suffragia volunt cives: sed extolluntur, lætantur, et instinctu quodam animi prosequuntur talem jactantiam, si vera sit et con-

Θηβαῖοι γοῦν, ἐγκαλεσθῶν τ' ἐρατηγῶν ὅτι τ' ἤρουν τ'
Βοιωταρχίας ἔξήκοντος αὐτοῖς, ἐκ εὐρύς ἐπανήλθον, ἀλλ'
εἰς τ' Λακωνικὴν ἐνέβαλον, καὶ τὰ πρὸς Μεσσηνίην διώ-
κησαν, Πελοπίδαν μὲν ὑποπίπτοντα καὶ δέομνον, μό-
λις ἀπέλυσαν· Ἐπαμινώνδου δὲ πολλὰ πρὸς τῷ πε-
πραγμένων μεγαληγρόσαντος, τέλος δὲ φήσαντος ὡς
ἔτοιμός ἐστιν ἀποθνήσκειν ἂν ὁμολογήσωσιν ὅτι τὴν Λα-
κωνικὴν διεπόρθησε, καὶ τ' Μεσσηνίῳ ὤκισε, καὶ συνέστησεν
Ἀρχαδίαν ἀκόντων ἐκείνων, ὅθεν τὰς ψήφους ἀναλα-
βεῖν ἐπ' αὐτὸν ὑπέμειναν, ἀλλὰ θαυμάζοντες τ' ἄνδρα,
καὶ χαίροντες ἅμα καὶ γελῶντες ἀπηλλάγησαν. Ὅθεν ἐδὲ
τῷ Ὀμηρικῷ Σθενέλει παντάπασιν ἀγνιατέον τὸ,

Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι·

Ἐμνησθῆναι τῷ,

ὦ μοι Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο,

τί πτώσεις; τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας;

ὅθεν καὶ αὐτὸς ἀκέσας κακῶς, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ φίλου

flans. Testimonio sunt his-
toriae. Pelopidam a principi-
bus reipublicae accusatum,
quod exacto Boeotarchiae tem-
pore non statim domum re-
diisset, sed in Laconicam irru-
pisset, ac Messenam instaura-
visset, submittentem se et de-
precantem Thebani ægre ab-
solverunt. At contra Epami-
nondam, qui ejus tum fuerat
collega, multa de rebus suis
gestis magnifice prædicantem,
eumque orationi finem impo-
nentem, ut diceret, *Paratum
se esse mori, si fateri velint ci-
ves, ipsum iis invitis Laconi-*

*cam vastasse, Messenam condi-
disse, et Arcades in unum cor-
pus conduxisse*: non sustinue-
runt iidem ire in suffragia,
sed admiratione viri gaudio si-
mul risuque oborto discesserunt. Itaque ne Homericus
quidem Sthenelus plane dam-
nandus nobis est, cum diceret,

*Nos nostris multo meliores patribus esse
factamus:—*

siquidem horum meminimus
etiam verborum,

*Eheu Tydide, tam forti nate parente,
Quid trepidas, timidusque acies cir-
cumspicis amplas?*

ipse enim nullo impetitus ma-
ledicto, amicum ignominiose

λοιδορηθέντος ἡμύνατο, τῇ περιαυτολογίᾳ παρρησίαν συγ-
γνώμονα τῆς αἰτίας διδούσης. Ἀλλὰ μὲν καὶ Ῥωμαῖοι,
Κικέρωνι μὲν ἐδυόχεον ἐγκωμιάζοντι πολλάκις ἑαυτῶ
τὰς περὶ Καπιλίαν πράξεις· Σκηπίωνι δὲ εἰπόντι μὴ
πρέπει αὐτοῖς κρίνειν περὶ Σκηπίωνος, δι' ὃν ἔχουσι τὸ
κρίνειν πᾶσιν ἀνθρώποις, τεφανωσάμενοι συνανέβησαν εἰς
τὸ Καπιτώλιον, καὶ συνέθυσαν. Ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἀναγ-
γέως, ἀλλ' ὑπὲρ δόξης ἐχρήτο τοῖς ἐπαύνοισι· τῷ δὲ
ἀφῆρει τὸν φόνον ὁ κίνδυνος.

ε'. Οὐ μόνον δὲ κρινομένοις καὶ κινδυνεύουσιν, ἀλλὰ καὶ
εὐτυχῶσι, μᾶλλον ἀρμόζει μεγαλαυχία καὶ κόμπος, ἢ
εὐτυχῶσι. Οἱ μὲν γὰρ οἷον ἐπιδράττεισθαι τῆς δόξης καὶ
ἀπολαύειν, χαριζόμενοι τῷ φιλοτίμῳ δοκῶσιν· οἱ δὲ, πόρ-
ρῳ φιλοτιμίας ἀφ' ὧν καὶ ὄντες, ἔξαναφέρειν πρὸς
τὴν τύχην καὶ ὑπερφύκειν τὸ φρόνημα, καὶ φεύγειν ὅλως

F. 5. *συγνώμονα*] D. *εὐγνώμονα*. Neutrum satis aptum. Malim aliud quid :
vel, omisso *παρρησίαν*, ita τῇ περιαυτολογίᾳ *συγνώμονα* τῆς αἰτίας διδού-
σης : vel retento, τῇ περιαυτολογίᾳ *παρρησίαν* εὐλογον τ. αἰτ. δ.

F. 8. *Σκηπίωνι*—*Σκηπίωνος*] Sic A. C. Mosc. i. Harl. Voss. Boni item libri
aliis locis. Vulgo, *Σκηπίωνι*—*Σκηπίωνος*.

compellatum defendit, ipsa
causa veniam de se dicenti
conciliante. Et quidem Ro-
mani ægre tulerunt Cicero-
nem crebro res suas contra
Catilinam gestas prædican-
tem : iidem tamen Scipionem
dicentem, *Non debere eos sen-
tentiam de Scipione ferre, qui-
bus ipse potestatem decernendi
de omnibus hominibus para-
visset*, coronati in Capitolium
deduxerunt, sacrificioque ejus
interfuerunt. Ille enim nulla
urgente necessitate, tantum
gloriæ cupiditate impulsus

laudibus suis utebatur : hunc,
periculum invidia liberavit.

V. Non autem reis dun-
taxat, et in periculo constitu-
tis, sed etiam iis qui in ali-
quam inciderunt calamitatem
jactantia et fastus convenit,
magis quam cum rebus utun-
tur secundis : hi enim veluti
arripere gloriam, et ambitioni
suæ indulgere videntur : illi
procul ab arrogantia ob tem-
poris rationem dejecti, emer-
gere adversus opprimentem
fortunam, ac magnitudinem
animi fulcire, omninoque fu-

τὸ ἐλεεινὸν καὶ συνεπιθρηνῶν τοῖς ἀβελήτοις καὶ ταπει-
νέμῳ. Ὡς οὖν τὰς ἐν τῷ περιπατεῖν ἐπαρρησί-
ας καὶ ὑψαυχενοῦνται, ἀνοήτως ἡγούμεθα καὶ κενός· ἀν δὲ
πυκτεύοντες ἢ μαχόμενοι διεγείρωσι καὶ ἀναγάζωσιν ἐαυ-
τοὺς, ἐπαινεῖται· ἔτις ἀνὴρ ὑπὸ τύχης σφαλλόμενος,
ἑαυτὸν εἰς ὄρθον καθίσας καὶ ἀντίπαλον,

Πύκτης ὅπως εἰς χεῖρας, —

ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς οἰκτρῆς τῇ μεγαλαυχίᾳ μεταφέρων εἰς
τὸ γαῦρον καὶ ὑψηλόν, ἐκ ἐπαχθῆς οὐδὲ θρασύς, ἀλλὰ
μέγας (εἰ) δοκεῖ καὶ ἀήττητος· ὥς περ καὶ τὸν Πάτροκλον
ὁ ποιητὴς μέτριον καὶ ἀνεπίφθονον ἐν τῷ κατορθῶν, ἐν δὲ
τῷ τελευτᾷ μεγαλήτορον πεποίηκε λέγοντα,

Τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι εἰκόσιν ἀντεβόλῃσαν.

Καὶ Φωκίων τὰλλα μὲν περὶ τοῦ μὲν καὶ τῆς κατὰ δι-
κῆν, ἄλλοις τε πολλοῖς διεδείκνυε τῇ μεγαλοφροσύνῃ,
καὶ περὶ ἑνὸς τῶν συναποθνήσκόντων ὀδυρόμενον καὶ δυσά-

A. II. περιπατεῖν] Sic omnes libri. At Steph. eumque secutae περιπατεῖν.

gere adversarum rerum misera-
tionem deplorationemque ex-
istimantur. Quemadmodum
ergo eos qui inter ambulan-
dum sese erigunt, cervicem-
que sublimem attollunt, sto-
lidos vanosque putamus: qui
in pugillatione vel pugna se-
ipsos excitant, eos laudamus:
sic vir fortuna iniqua ubi se
rectum statuit atque relucta-
tur,

Tanquam pugilque conferens manum
de abjecto et miserabili glori-
ositate sua elatum se et altum

redigens, non molestus aut
ferox, sed magnus esse videtur
atque invictus. Hoc scilicet
modo Homerus Patroclum
moderatum et invidiæ exper-
tem in re præclare gerenda,
gloriosum in morte facit,

Si mihi viginti tales equidem occur-
rissent.

Et Phocion, mansuetus alias,
postquam damnatus fuit, cum
multis aliis indiciis suam de-
texit magnanimitatem, tum
cuidam una moritutorum eju-
lanti et graviter casum suum

ιαχετοῦντα, “ Τί λέγεις,” εἶπεν, “ ὅτος, οὐκ ἀγαπᾷς
“ Σποθνήσκων μὲν Φωκίανος;”

εἴ. Ἐπὶ ζῖνον ἔχῃ ἥτιον, ἀλλὰ καὶ μάλλον ἀδικεμένῳ
τῷ πολιτικῷ δέδοχῃ ὃ λέγειν τι πρὸς αὐτῷ πρὸς τῆς
ἀγνωμονεῖας· ὥστε ὁ Ἀχιλλεύς ἄλλως μὲν ὑφίετο τῷ
θείῳ καὶ δόξης, καὶ μέτερος ἡ λέγων,

— αἶκέ ποδι Ζεὺς

Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι·

ὑβρισθεὶς δὲ παρ’ ἀξίαν καὶ περιπηλακισθεὶς, ἐφίησι τὴν
μεγαλαυχίαν τῇ ὀργῇ,

Δώδεκα γὰρ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ’ ἀνδρώπων.

καὶ,

— οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λείσσει μέτωπον

Ἐγὼ δὲ λαμπομένης. —

Δέχετ’ ὃ καὶ παρρησία, μέγας ἔσα καὶ διαχυολογίας, τὴν
μεγαληγορίαν. Ἀμέλει δὲ καὶ Θεμιστοκλῆς, ὅθεν ὅτι τῇ
πράξεων εἰπὼν ὅθεν ποιήσας ἐπαχθεὶς, ὀπιωίχα τῆς
Ἀθηνάων ἐώρα μετὺς ὄντας αὐτῷ καὶ θεωρῶντας, οὐκ

C. 5. ὅτος] Forte vera lectio fuit Θεδιππε. Vide Apophthegm. p. 189. A.

ferenti, *Quid?* inquit, *Non*
tibi gratum est cum Phocione
mori?

VI. Non minor, sed ma-
jor etiam civili homini injuria
affecto licentia datur de se ver-
ba faciendi ad ingratos. Sic
Achilles alias diis gloriam
concedens, et moderate lo-
quens,

— Si Juppiter olim

Concedet nobis evertere Pergama Troia.

indigne autem adfectus con-
tumelia et circumscriptus, iræ

jaçantiam permittit,

Cepi bis senas comitatus navibus urbes.

et,

Non etenim galeæ fulgorem cernere nos-
træ

Comminus audebunt. —

Admittit enim libertas, quæ
excusationis sui pars est, mag-
niloquentiam. Sic nimirum
etiam Themistocles, cum in
actionibus suis nullum dic-
tum aut factum molestum ad-
hibuisset, ab Atheniensibus se
ob satietatem fastidiri ac de-
spici animadvertens, non absti-

ἐφείδετο λέγειν, “ Τί, ὦ μακάριοι, κοπιᾶτε, πολλάκις
 “ ὑπὸ τῷ αὐτῷ εὖ πάροντες ;” καὶ ὅτι, “ χιμαζόμενοι
 “ μὲν, ὥσπερ ὑπὸ δένδρον ὑποφεύγετε, γενομένης δὲ
 “ εὐδίας, τίλλετε παρεξιόντες ;”

ζ'. Οὗτοι μὲν οὖν ἄλλως ἀδικέμενοι, τῷ κατορθο-
 μένων ἐμέμνῳ τοῦτος τῶν ἀγνωμονούντων. Ὁ δ' ἐπ'
 αὐτοῖς ψεύδης οἷς κατάρτωκε, καὶ παντάπασι συγνώσ-
 τος ὅτι καὶ ἀμεμπτος, ἐγκωμιάζων τὰ πεπραγμένα·
 δοκεῖ γὰρ οὐκ ὀνειδίζειν, ἀλλ' ἀπολογεῖσθαι. Τῷτο γοῦν
 λαμπρὸν τῷ Δημοσθένει παρρησίαν ἐδίδε, καὶ τὸ κέρων
 ἀφήρει τῷ ἐπαίνων, οἷς παρὰ πάντα τὸν λόγον ὅμῃ τι
 τὸν ὑπὲρ τῶ τεφάνε κέχρηται, σεμνυνόμηνος οἷς ἐνε-
 γκαλεῖτο καὶ τῶ πολέμῳ πρεσβεύμασι καὶ ψηφίσμασιν.

η'. Οὐ πόρρω δὲ τῶτε τεταγμένον ἔχει τινα χάριν ὁ
 τῷ ἀντιθέσεως, ὅταν ἐφ' ᾧ τις ἐγκαλεῖται, τῶτε τοῦναν-
 πὸν ἀρχὸν ἀποδεικνύη καὶ φαῦλον· ὥς ὁ Λυκῆργος ἐν
 Ἀθῴαις ὅτι τῷ πεπεικέναι τὸ σκοφάντιον ἀργυρίῳ λοι-

E. 1. καὶ ὅτι] Accepi ut ipsius Plutarchi particulam, neſtentis duo Themif-
 toclis dicta.

nuit dicere, *Quid, O felices, defatigamini sæpenumero beneficiis ab eodem accipiendis? Et tempeſtate oborta ſub arborem hanc confugitis, ſerenitate red- dita inter digrediendum frondes ejus ſtringitis?*

VII. Hi ergo injuriis la-
 ceſſiti, adverſum ingratos me-
 moriam rerum abs ſe præclare
 geſtarum intulerunt. Jam cu-
 jus recte facta culpantur, is
 ea ſi laudat, omnino veniam
 meretur, et reprehentione va-
 cat: videtur enim non expro-

brare, ſed defendere. Hæc res
 ſplendidam Demoſtheni pa-
 ravit libertatem, laudumque
 amolita eſt ſaſtidium, quas fere
 per totam pro Corona oratio-
 nem uſurpavit, jactans ſuas
 quæ culpabantur de bello le-
 gationes et decreta.

VIII. His admodum vicina
 eſt venuſtas oppoſitionum,
 cum quæ cui res vitio datur,
 ejus contrarium turpe oſten-
 dit eſſe atque vitioſum. Ita
 Lycurgus Athenis, cum ei
 exprobraretur, quod argento

ναῖοι αὐτὰς παρέχον, οἷας δὲ Θηβαίοις, ὅσα δὲ Βυζαντί-
 ες ἀγαθὰ καὶ Χερρόνησίταις ἐποίησαν· αὐτὰ δὲ τῆς δια-
 κονίας μετεῖναι φάσκων. Λαυγάνει γὰρ ἔτω τὸ ἀκροατὴν,
 τοῖς ἰδίοις ἐπαῖνοις συνυποδυόμενον, τὸ τῷ λέγοντος ἡδέως
 προσδεχόμενον· καὶ χαίρει μὲν ἐφ' οἷς κατάρθρωσε λεγε-
 μένοις, τῷ δὲ χαίρειν εὐθὺς ἐπιταί τὸ θαυμάζειν καὶ ἀγα-
 πᾶν δι' ὧν κατάρθρωσεν. Ὅθεν καὶ Ἐπαμινώνδας, Μene-
 κλείδῃ ποτὲ χλευάζοντος αὐτὸν ὡς μείζον τῷ Ἀγα-
 μέμνονος φρονέοντα, “ Δὶ ὑμᾶς γε,” εἶπεν, “ ὦ ἄνδρες
 “ Θηβαῖοι, μεθ' ὧν μόνον ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατέλυσα τὴν
 “ Λακεδαιμονίων ἀρχήν.”

Ι. Ἐπεὶ δὲ τῷ μὲν ἑαυτὸν ἐπαινῶντι πολεμῶσιν οἱ
 πολλοὶ καὶ σφόδρα ἀχθῆναι, τῷ δὲ ἑτέρῳ, ἔχῃ ὁμοίως,
 ἀλλὰ καὶ χαίρειν πολλάκις καὶ συνεπιμαρτυρῶσι προσ-
 θύμως· εἰώθασιν ἐνίοι τὰς ταῦτα προσκεκμημένους καὶ πρῶτ-
 ονταῖς αὐτοῖς, καὶ ὅλως ὁμοιοτρόπως, ἐπαινῶντες ἐν και-

B. 7. συνυποδυόμενον, τὸ τῷ λέγοντος—καὶ χαίρει] Locus et olim et nunc turbatus,
 forte ita restituendus συνυποδυόμενον τὸν τῷ λέγοντος (scil. ἐπαινῶν)—ὡς
 χαίρει.

les Thebanis, quæ in Byzan-
 tios et Cherronesitas beneficia
 contulerint: quorum se admi-
 nistrum duntaxat ait. Ita e-
 nim occulte propriis laudibus
 auditori se insinuat, cum vo-
 luptate admittenti quæ dicun-
 tur, et gaudenti suis pulchris
 facinoribus: cui gaudio sta-
 tim comitatur admiratio et a-
 mor ejus, cujus opera res ita
 bene gesta fuit. Eo respiciens
 Epaminondas, Meneclida ip-
 sum aliquando traducebat, ut
 qui de se quam Agamemnone

amplius sentiret: *Facio, in-
 quit, hoc propter vos, Thebani,
 quorum solorum opera Lacedæ-
 monium imperium unica die e-
 verti.*

X. Sed quoniam qui seip-
 sos laudant, iis plerique admo-
 dum adverfantur et succensent,
 non item alios laudantibus,
 sed frequenter gaudent alacri-
 terque adstipulantur suis testi-
 moniis: solent nonnulli iis,
 quibus idem studium fuit, eæ-
 dem actiones, iidem denique
 mores, tempestive laudandis

ρῶ, συνοικεῖν καὶ συνεπιτρέφειν πρὸς ἑαυτὸς τὴν ἀκρατίαν.
Ἐπιγινώσκει γὰρ εὐθύς ἐν τῷ λέγοντι, καὶ οὐδὲ ἄλλῃ λέ-
γει, τὴν ὁμοιότητα ἀρετῆς, τὴν αὐτῇ ἀξίαν ἐπαίνων ἔσαν. D
Ὡς γὰρ ὁ λοιδορῶν ἕτερον οἷς αὐτὸς ἐνοχρὸς ὅστις, καὶ λανθάνει
λοιδορῶν μᾶλλον ἑαυτὸν ἢ ἑκείνον, ἔτι οἱ ἀγαθοὶ τὰς
ἀγαθὰς τιμῶντες, ἀναμιμνήσκουσιν αὐτῇ τὰς συνιδότας·
ὥστε εὐθύς ὁπιφωνεῖν, Σὺ γὰρ ὁ ποιῆτος; Ἀλέξανδρος μὲν
οὖν Ἡρακλέα τιμῶν, καὶ πάλιν Ἀλέξανδρον Ἀνδρόκο-
πος, ἑαυτὸς εἰς τὸ τιμᾶσθαι πρῆντον ἀπὸ τῇ ὁμοίᾳ.
Διονύσιος δὲ, τὴν Γέλωνα ἀφασύρων, καὶ γέλωτα τῆς Σι-
κελίας ἀποκαλῶν, ἐλάνθανεν ὑπὸ φθόνου κατημαρῶν τὸ μέ-
γθος καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς πρὸς αὐτὸν δυνάμεως.

ια'. Ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἄλλως ὁπίσσεσθαι καὶ πρῶτον-
ε
λάττειν τῷ πολιτικῷ πρὸς ἑαυτὸν. Τὰς δὲ ἀναγκαζέμεναι
ἐπαίνειν αὐτὰς, ἐλαφροτέρως παρέχει καὶ τὸ μὴ πάντα

C. 10. Ἐπιγινώσκει—τὴν ὁμοιότητα ἀρετῆς] Sic edidi ex D. In primo verbo
consentiunt etiam Voff. Colleg. Nov. Mez. Addendum præterea τῆς
ante ἀρετῆς. Vulgo, ἐπιγινώσκειν—δὲ ὁμοιότητα ἀρετῆς.

D. 6. Ἀνδρόκοπος] Forte Ἀνδρόκοτος ut Xyl.

conciliare sibi et in se conver-
tere auditorem: qui statim in-
telligit dicentem, etiam si de
alio loquatur, ob virtutis simi-
litudinem dignum eadem esse
laude. Sicut enim qui alteri
exprobrat ea quibus ipse ob-
noxius est, facile sentitur non
tam alium quam sese vitu-
perare: sic boni dum bonos
honorant, sui ipsorum memo-
riam renovant apud eos qui
virtutis ipsorum sunt conscii,
ut statim acclament, Quasi
vero tu non sis talis? Sic A-

lexander Herculem venerans,
et rursus Alexandrum Andro-
cottus, effecerunt ut ipsi quo-
que a similibus honorarentur.
Dionysius autem Gelonem
subfannando, et *gelota*, (id est
risum,) Siciliæ nominando,
imprudens per invidiam suæ
potentiæ magnitudinem auc-
toritatemque infregit.

XI. Atque hæc quidem
etiam alias scire et observare
civilem hominem convenit.
Qui vero coguntur sese lau-
dare, eos tolerabiliores facit si

προσποιεῖν ἑαυτοῖς, ἀλλ' ὥσπερ φορτίῃς τ' δόξης, τὸ μὲν
εἰς τ' τύχην, τὸ δὲ εἰς τὸν θεὸν ἀποτίθεσθαι. Διὸ κα-
λῶς μὲν ὁ Ἀχιλλεύς,

Ἐπειδὴ τὸνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν·

καλῶς δὲ Τιμολέων, ἐν Συρακούσας Αὐτοματίας βωμὸν
ἰδρυσάμενος ὑπὲρ ταῖς πράξεσι, καὶ τ' οἰκίαν Ἀγαθῶ
Δάμονι καθιερώσας· ἄριστα δὲ Πύθων ὁ Αἴνιος, ἐπειδὴ
Κότυν ἀποκτείνας ἦκεν εἰς Ἀθήνας, καὶ τῶν δημαγωγῶν
ἐξαιμιλλωμένων τοῖς ἐγκωμίοις αὐτῷ πρὸς τ' δῆμον, ἡσ-
θετο βασιλεύοντάς τινες καὶ βαρυνομήεις, παρελθὼν, Ταῦ-
τα, εἶπεν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεῶν τις ἑώραξεν, ἡμεῖς δὲ
πάς χεῖρας ἐχρήσαμεν. Ἀφῆρει δὲ καὶ Σύλλας τὸν φθό-
νον, αἰεὶ τὴν τύχην ἐπαίνων· καὶ τέλος, Ἐπαφρόδιτον
ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε. Μᾶλλον γὰρ εὐτυχίας ἢ ἀρετῆς ἡτ-
τάσθαι βέλονται· τὸ μὲν, ἄλλοτερον ἀγαθὸν ἡρώμενοι,
τὸ δὲ, οἰκτεῖον ἔλλειμμα καὶ παρ' αὐτῶς γενόμενον. Οὐχ

E. 4. φορτίῃς] Sic D. Vulgo, φορτικοῦ.

A. 1. παρ' αὐτῶς] Sumfi a D. Pol. Jannot. Mez. Vulgo, παρ' αὐτοῖς.

non omnia sibi arrogant: sed
gloriam molestant alii sentien-
tes, alia fortunæ, alia deo ac-
cepta ferant. Itaque præclare
Achilles,

*Hunc postquam superi nobis superare
dederunt.*

Præclare etiam Timoleon, qui
Syracufis fanum Fortuitæ ca-
suum ob res a se gestas posuit,
domumque suam Bono Genio
consecravit. Optime Python
Ænιος, qui cum Cotyne inter-
fecisset, ac deinde Athenas ve-
nisset, certatim oratoribus ip-

sium ad populum laudantibus,
cum invidere sibi quosdam et
indigne ferre hoc sentiret, pro-
gressus, *Hæc*, inquit, *Atheni-
enses*, *deorum aliquis fecit, nos
manus ei utendas præbuimus.*
Sylla quoque invidiam amo-
litus est, identidem Fortunæ
mentionem faciens, et ad ex-
tremum *Venusti* cognomen si-
bi sumens. Malunt enim ho-
mines fortunæ quam virtutis
victoriam aliis concedere: il-
lam alienum bonum, hanc
proprium defectum et a se ip-
sis profectum, existimantes.

ἤκιστα γοῦν λέρουσιν ἀρέσαι Λοκροῖς τὴν Ζαλεύκην νομοθεσίαν, ὅτι τὴν Ἀθηναίων ἔφασκεν αὐτῷ φοιτῶσαν εἰς ὅψιν ἐκείνῃ, τὰς νόμους ὑφηγεῖσθαι καὶ διδάσκειν, αὐτῷ δὲ μηδὲν ἑῷ ἀφ' ὧν μηδὲ βέλευμα τῷ εἰσφερομένων.

ιβ'. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως πρὸς τὰς παντάπασιν χαλεπὰς καὶ βασκάνους ἀνάγκη τὰ φάρμακα καὶ τὰ παρηγορήματα μηχανᾶσθαι. Πρὸς δὲ τὰς μετρίους οὐκ ἀτοπὸν ὅτι χεῖρσιν καὶ ταῖς ἐπανορθώσεσι τῶν ἐπαίνων εἴπῃ ὡς λόγον, ἢ πλῆσιον, ἢ δυνατὸν ἐπαινοῖν, κελεύοντα μὴ ταῦτα περὶ αὐτῶν λέγειν, ἀλλὰ μᾶλλον, εἰ χρῆσ-
τος, καὶ ἀδολογῆς, καὶ ὠφέλιμος. Οὐ γὰρ εἰσφέρει τὸν ἐπαινον ὁ τῷ ποιοῦν, ἀλλὰ μετατίθησιν· οὐδὲ χαίρειν δοκεῖ τοῖς ἐγκωμιάζουσιν αὐτὸν, ἀλλὰ μᾶλλον ὅτι μὴ παροτρύνοντες, μηδ' ἐφ' οἷς δεῖ, δυσχεραίνειν καὶ ἀποκρύπτειν τὰ φαυλότερα τοῖς βελτίστον, οὐκ ἐπαινεῖσθαι βε-
λόμενος, ἀλλ' ἐπαινεῖν ὡς χεῖρ διδάσκων. Τὸ γὰρ, “ Οὐ
“ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγώ· ἀλλ’

Qua re Zaleucus maxime suas leges Locrensis commendavit, Minervam identidem sibi in conspectum venire legesque dictare et exponere dicens, nihil eorum quæ promulgaret abs se excogitatum aut consultatum esse.

XII. Verum hæc quidem remedia, hæcque excusationes fortassis necesse est adversus plane morosos invidiosque præparare. Apud moderatos non est absurdum etiam correctionibus laudum uti. Verbi gratia; Laudavit aliquis te a doctrina, aut divitiis, aut po-

tentia: hunc tu jubebis non ista de te commemorare, verum hoc potius dicere, si bonus sis, si innocuus, si utilis. Hoc qui facit, non infert, sed transfert laudem: neque videtur gaudere laudatoribus, sed succensere quod non convenienter laudaverint, aut ob eas res quas oportuit, ac deteriora melioribus occultare: ut qui non velit laudari, sed doceat laudare ita ut decet. Tale aliquid spectare videntur ista Demosthenis, *Non enim lapidibus ego, non latere cœlo urbem muniui: sed si meas*

“
“
Κα
c' εἰκο
δειο
δὴ
ἀπ
ὡς
ἐγκ
τῷ
ξαν
τορι
δεινό
καὶ
εὐτυ
ῖσι
λεγο

munit
arma
socios.
Pericli
rientes
plorar
memo
quæ
urbesq
relinq
rigens
comm
tunæ
bitas
cherrin
voit

“ ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχοσμὸν βέλη σκοπεῖν, εὐρήσῃς καὶ ὅπλα
 “ καὶ ἵππους καὶ συμμαχάς,” τοιότῃ πινὸς ἔοικεν ἀπλεοθαι.
 Καὶ τὸ τῷ Περικλέει ἐπὶ μᾶλλον. Ὀλοφροσύνημοι γὰρ, ὡς
 εἴκοιεν, ἤδη χαῖα τρέφοντος αὐτοῦ, καὶ δυσφοροῦντες οἱ ὀπίτη-
 δειοὶ τῷ στρατηγῷ ἐμέμνητο καὶ τῇ δυνάμει, καὶ ὅσα
 δὴ τρέπομα καὶ νίκας καὶ πόλεις Ἀθηναίοις κτησάμεθα
 ἀπολέλοιπεν· ὁ δὲ, μικρὸν ἐπαναστὰς, ἐμέμφατο αὐτὸς
 ὡς κοινὰ πολλῶν, καὶ τῇ τύχῃ ἐνια μᾶλλον ἢ τῇ ἀρετῇ
 ἐγκώμια λέγονταί, ὃ δὲ κάλλιστον καὶ μέγιστον καὶ ἴδιον αὐ-
 τῷ παρὰ τὸν πόλεμον, ὅτι δὲ αὐτὸν οὐδεὶς Ἀθηναίων μέ-
 γαν ἰμάτιον ἀνείληφε. Τῷτο δὴ τὸ παρὰ τὸν πόλεμον καὶ ῥή-
 τορι δίδωσιν, ἂν περ ἢ χεῖρος, ἐπαυνομένην παρὰ λόγου
 δεινότητα, μεταθεῖναι τὴν ἑπαινον ὅτι τὸν βίον καὶ τὸ ἦθος·
 καὶ στρατηγῷ θαυμαζομένην δὲ ἐμπειρίαν πολεμικὴν ἢ δὲ
 εὐτυχίαν, περὶ τῆς αὐτοῦ τε καὶ δικαιοσύνης αὐτοῦ παρ-
 ῥησιάζεσθαι· καὶ τοῦναντίον αὖ πάλιν, ὑπερφυῶντων
 λεγόμενων ἐπαύγων, οἷα πολλοὶ κολακεύοντες ὀπίφθηνα

C. 1. δυσφοροῦντες] D. Colleg. Nov. Mez. Vulgo, δυσφοροῦντες.

munitiones considerare velis, arma invenies, equos, atque socios. Ac multo magis illud Periclis. Cum enim jam morientem necessarii mœsti deplorarent, ac præturas commemorarent, potentiam, et quæ tropæa, quas victorias urbesque Atheniensibus partas relinqueret: paululum sese erigens, reprehendit eos, quod communes multorum, et fortunæ magis quam virtuti debitas laudes retulissent, pulcherrima et maxima ipsique

propria hac laude prætermissa. Quod propter ipsum nemo Atheniensium nigram vestem unquam sumfisset. Hoc exemplum et oratorem docet, siquidem vir bonus sit, laudatum ob facundiam, laudem in vitam et mores avocare: et imperatorem, si ob peritiam rei militaris aut felicitatem sit in admiratione, de mansuetudine sua et iustitia libere loqui. Et contra ubi nimis laudationes proferuntur, ut vulgo per adulationem solent

λέγουσιν, εἰπεῖν,

Οὐ τις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἴσκει;

Ἄλλ' εἰ με γινώσκεις ἀληθῶς, ἐπῄνει τὸ ἀδωροδόκητον, ἢ τὸ σῶφρον, ἢ τὸ εὐγνώμον, ἢ τὸ φιλάνθρωπον. Ὁ γὰρ φθόνος οὐκ ἀνδῶς τὰ τὰ μείζονα παραιτεμνύνει τὰ μετρίωτερα δίδωσι, καὶ τὸ ἀληθές ἐγκώμιον οὐκ ἀφαρῆται τῷ τὰ ψευδῇ καὶ κενῇ μὴ προσδεχόμενον. Διὸ καὶ τῶν βασιλέων τῶς μὴ θεῶς μηδὲ παῖδας θεῶν ἀναγορεύουσιν ἡγέμενους, ἀλλὰ φιλαδέλφους, ἢ φιλομήτορας, ἢ εὐεργέτας, ἢ θεοφιλεῖς, οὐκ ἦχοντο ταῖς χαλαῖς μὲν, ἀνθρωπικαῖς δὲ ταύταις προσηγορίας τιμῶντες. Ὡσαύτως καὶ τῶν γερόντων καὶ λεγόντων βαρυώμενοι τῶς τῇ σοφίᾳ ὑπερβαρομένης ὄνομα, χαίρουσι τοῖς φιλοσοφεῖν, ἢ περικύβειν, ἢ πῶς ποιεῖτο περὶ αὐτῶν ἀνεπίφθονον καὶ μέτριον λέγουσιν. Οἱ δὲ ῥητορικῇ σοφιστῇ, τὸ θείως καὶ τὸ δαιμονίως καὶ τὸ μέγας ἐν ταῖς ὑπερδείξεσι προσδεχόμενοι, καὶ τὸ μετρίως καὶ τὸ ἀνθρωπίνως προσαπυλλύουσι.

invidiosa tribuere, dicere,

Non Deus ipse ego sum, quid me immortalibus æquas?

si me recte nosti, integritatem meam lauda, aut temperantiam, aut æquanimi-
tatem, aut humanitatem. Invidia enim citra molestiam ei qui majora recusat, minora concedit: veraque laus iis non adimitur, qui falsas et vanas non admittunt. Itaque reges quoque, qui non deos se, aut deorum filios, sed fratrum, aut matris amatores, aut beneficos, aut

diis charos appellaverunt, haud gravate pulchris quidem istis, sed humanis tamen cognominibus honoraverunt. Sicut rursus de his qui scribunt aut docent, eos moleste ferunt, qui sapientum nomen sibi adscribunt, amplectuntur autem se philosophiæ studere, aut proficere, aliudve aliquid tale et moderatum et invidiæ expers, dicentes. At oratores et sophistæ dum declamantes patiuntur sibi acclamari, Divinitus, moderatorum et humanorum laudem amittunt.

γ'. Καὶ μὴ ὥσπερ οἱ τὰς ὀφθαλμιῶνας ἐνοχλεῖν
φυλαττόμενοι, τοῖς ἄλλαν λαμποῦσι σκιάν τινα πρᾶμιγ-
νύουσιν· οὕτως ἐνίοι τὰς αὐτῶν ἐπῳήνας μὴ παντελῶς λαμ-
πρὰς μηδὲ ἀκράτους προσφέροντες, ἀλλὰ τινὰς ἐλλείψεις
ἢ ἀποτεύξεις ἢ ἀμαρτίας ἐλαφρὰς ἐμβάλλοντες, ἀφα-
ρῶσι τὸ ἐπαχρὲς αὐτῶν καὶ νεμεσητόν. Ὡςπερ ὁ Ἐ-
πειὸς, οὐ μέτρια περὶ τῆς πυκτικῆς εἰπὼν καὶ θρασυό-
μενος, ὥς

Ἀντικρὺ χροῶ τε ῥήξει, ———

Ἡ ἐχ' ἄλλης, (φησὶν,) ὅτι μάχης ἐπιδείομαι; —

Ἄλλ' ἔτος μὲν ἴσως γελοῖος, ἀθλητικὴν ἀλαζονείαν δει-
λίας καὶ ἀνανδρίας ἱερομολογήσῃ πρᾶμιγνύμενος. Ἐμ-
μελής δὲ καὶ χαρίεις ὁ λήθην τινα κατ' αὐτὸν λέγων, ἢ
ἀγνοίαν, ἢ φιλοτιμίαν, ἢ πρὸς τινα μαθήματα καὶ λό-
γους ἀκρόασιν· ὥς Ὀδυσσεὺς,

——— αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ

Ἡδεῖλ' ἀκρέμενα, λῦσαι δ' ἐκέλευον ἑταῖρος

Ὀφρύσι νεὺς ἄζων. ———

A. 5. ἀκρέμενα] Legendum ἀκράσιαν, quod et Mez. ac Reisk. viderunt.

XIII. Porro sicut qui o-
culorum debilitate affectis ca-
vent ne molestiam exhibeant,
ii nimium splendidis umbræ
aliquid admiscent: ita sunt
qui suas laudes non omnino
splendidas ac puras proferunt,
sed defectus quosdam et errata
aut levia peccata injiciendo,
importunitatem et invidiam
declinant. Ita Epeus non me-
diocriter se de pugillatione
jactans atque ferociens,

Comminus huic corpus rumpam: —
simul et hoc dicit,

*Non satis est aliis me pugnando esse
minorem?*

Quanquam hic quidem for-
tasse ridiculus est, athleticam
arrogantiam timiditatis et ig-
naviæ confessione excusans.
Is accuratus et elegans, qui
oblivionem de se aliquam, aut
ignorantiam, aut ambitionem,
aut immoderatam cupiditatem
alicujus disciplinæ vel fermo-
nis prodit. Sic Ulysses,

*Ast ego Sirenum voces audire cupivi,
Selvere me socios nutuque oculisque ju-
bebam.*

καὶ πάλιν,

Ἄλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦν' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,
Ὅφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.

Καὶ ὅλως ὅσα μὴ παντάπασιν ἀρχαὶ μὴδ' ἀγενεῖς
ἀμαρτίαι, ὡς ἀπιδέμεναι τοῖς ἐπαύνοις, τὸν φθόνον ἀφα-
ρῶσι. Πολλοὶ δὲ καὶ πενίας καὶ ἀπειρίας, καὶ νῆ Δία δυσ-
γενείας ἱσομολέουσιν ὅτιν ὅτε τοῖς ἐγκωμίοις παρεμβάλλ-
οντες, ἀμβλυτέρῳ τῷ φθόνῳ χρῶνται. Καθὰ δ' Ἀγα-
θουκλῆς χρυσᾷ ποτήρια καὶ πορφυρὰ τοῖς νέοις περιτί-
νων, ἐκέλευσε καὶ κεραμεῖα κομιασθῆναι· καὶ, Τοιοῦτόν ὅτιν,
ἔφη, ὃ ἀνδραγαθὸς καὶ φιλόπονον καὶ ἀνδρείον· ἡμεῖς πάλαι
ταῦτα, νῦν δὲ ἐκείνα ποιοῦμεν. Ἐδόκει γὰρ ἐν κεραμείῳ
περιεφθῆναι ἀπὸ δυσγένειαν καὶ πενίαν ὃ Ἀγαθουκλῆς, εἴτα
συμπάσης ὀλίγον δεῖν ἐβασίλευσε Σικελίας.

ιδ'. Καὶ ταῦτα μὲν ἔξωθεν ὅτιν ἐπεισάγεσθαι φάρμα-
κα τῇ πενιότητι. Ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς τρόπον τινα
τοῖς ἐπαύνοις ἐνεσθῆναι. Οἷς καὶ Κάτων ἐχρήτο, φθονεῖς-

B. 5. ἀπειρίας] Malim ἀπορίας. Itaque verti.

Et,

*Nec mihi persuasum est: (melius parere
fuisset
Multo equidem) volui lustrare, et mu-
nera ab illo
Sperabam.—*

Atque omnino quæcunque
non plane turpia et indecora
peccata laudibus admixta, in-
vidiam avertunt. Multi pau-
pertatem, inopiam, atque adeo
ignobilitatem inter suas laudes
dum confitentur, invidiam re-
tundunt. Sic Agathocles au-
rea pocula et cæлата præbi-
bens adolescentibus, iussit e-

tiam fictilia proferri: et, Ta-
lis, inquit, res est adfidelitas
laboris ac tolerantia et forti-
tudo: nos olim lutea, nunc au-
rea facimus pocula. Etenim
Agathocles, qui ob obscurita-
tem generis et egestatem cre-
debatur in figuli officina edu-
catus, postmodo regnum totius
prope Siciliae obtinuit.

XIV. Atque hæc quidem
remedia extrinsecus adsciscun-
tur orationi quam de se quis
habet. Quædam alia in ipsis
quodammodo insunt, qui seip-
sos laudant. His Cato usus

est,
fuis
triae
istud

Jaē
Nun
Fort
Fruit

Item,

Verē
Quos

Ut e-
dium,
virtuti
gratis

θα λέγων ὅτι τῷ ἰδίῳ ἀμελεῖ, καὶ τὰς νύκτας ἀγρυπ-
νεῖ διὰ τὴν πατρίδα. Καὶ τὸ,

Πῶς δ' ἂν φρονοῖν, ὃ παρὴν ἀπραγμόνως
Ἐν τοῖσι πολλοῖς ἡριδμημένῳ γρατῷ,
Ἴσον μεταχεῖν τῷ σοφωτάτῳ τύχῃς.

Καὶ τὸ,

Ὅκνῳ δὲ μόχθων τῶν πρὶν ἐκχεῖν χάριν,
Καὶ τὴν παρόντας οὐκ ἀπωδύμεναι πόνους.

Ὡς γὰρ οἰκίαν καὶ χωρίον, οὕτω καὶ δέξαν οἱ πολλοὶ καὶ
ἀρετῶν, τοῖς πρὸς τὰ καὶ βλάβης ἔχειν δοκοῦσιν, οὐ τοῖς
πριαμύοις πόνων πολλῶν καὶ κινδύνων φρονέουσιν.

ἰε'. Ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἀλύπως καὶ ἀνεπιφθόνως, ἀλλὰ
καὶ χρησίμως καὶ ὠφελίμως προσιτέον ὅτι τὰς ἐπι-
πλοῖς, ἵνα μὴ τὸ πρὸς τὴν, ἀλλ' ἔπειθ' ἐπὶ τῇ
δοκίμῃ· ὅρα πρῶτον εἰ ἀποτροπῆς ἐνεκα καὶ ζήλῃ καὶ
φιλοτιμίας τῷ ἀκρόντων, αὐτὸν ἂν τις ἐπαινέσῃεν. Ὡς-
περ ὁ Νέστωρ τὰς ἑαυτοῦ διηγέμενος ἀριτείας καὶ μάχης,

C. 14. παρόντας] Recepi ex D. editum jam a Xyl. forte ex codice scripto.
Vulgo, ἀπὸ τῶν: quod Valckenarius cum Heathio in ἀπὸ τῶν
mutavit e. conjectura. Diatrib. Fragm. p. 119.

est, *Invideri sibi dicens, quod
suis rebus neglectis noctes pa-
triæ causa vigilaret.* Tale et
istud,

*Jaçione me? qui poteram sine negotio,
Numeratus in vulgari censu exercitus,
Fortuna eadem cum primo sapientia
Frui.*—

Item,

*Vereor laborum gratiam profundere
Quos pertuli: neque nunc hos detrecto
novos.*

Ut enim domum aut præ-
dium, ita gloriam quoque et
virtutis laudem vulgo, iis qui
gratis et nullo negotio, non

qui redemerint multis labori-
bus et periculis, invident.

XV. Quoniam autem non
modo citra dolorem aliorum
et invidiam, sed etiam cum
eorum utilitate usurpandæ no-
bis sunt nostræ laudes, ne hoc
unum agere, ut nos laudemus,
sed eo ipso aliud aliquid me-
liri, videamur: primum hoc
confidera, an excitandi studii
æmulationisque virtutum gra-
tia apud auditores aliquis seip-
sum laudare possit. Hoc sane
modo Nestor suas pugnas et
præclara facinora narrando, et

τόν τε Πάτροκλον παρώρμησε, καὶ τὰς ἐννέα πρὸς ἡμινομαχίαν ἀνέστησεν. Ἡ γὰρ ἔργον ὁμῶς καὶ λόγον ἔχουσα παρτροπή καὶ παρδείγμα καὶ ζῆλον οἰκῆιον, ἐμφυχὴς ὅσῃ, καὶ κινεῖ καὶ παρτρύνει, καὶ μεθ' ὁρμῆς καὶ παρ-
αφρέσεως ἐλπίδας ὡς ἐφικτὴν καὶ οὐκ ἀδυνάτων παρ-
ίτησι. Διὸ καὶ τῆς ἐν Λακεδαίμονι χορῶν ἀδισιν, οἱ
μὲν τῆς γερύντων,

Ἄμμες ποτ' ἤμες ἄλκιμοι νεανίαι·

οἱ δὲ τῆς παύδων,

Ἄμμες δὲ γ' ἐσομέεδα πολλῶν κάρζονες·

οἱ δὲ τῆς νεανίσκων,

Ἄμμες δὲ γ' εἰμέν· αἳ δὲ λῆς, αὐγάσδεο·

καλῶς καὶ πολιτικῶς τῶ νομοθέτῃ τὰ πλησίον καὶ οἱ-
κεῖα παρδείγματα τοῖς νέοις δι' αὐτῶν τῶν εἰργασμέ-
νων ἐκτιθέντος.

ἰς. Οὐ μὲν ἄλλὰ καὶ χαλαπλήξεως ἐνιαχῶς καὶ

E. 6. Ἄμμες—ἤμες] Prius e Xyl. et Harl. posterius ex Mofc. 1. 2. Vulgo, Ἄμμες—ἤμεν. Alia revocare Dorica ex aliis locis, ubi hi versus exstant, nolui; quando ceterum hoc loco codices cum vulgata consentiebant. Malim præterea in singulari ὁ μὲν—ὁ δὲ.

Patroclum ad pugnam instigavit, et novem Græcos heroas ad singulare cum Hectore prælium excitavit. Exhortatio enim quæ simul fermioni adjunctum habet et factum et exemplum et propriam æmulationem, animata est et movet atque exstimulat, et cum impetu ac proposito animi spem etiam consequendi et potiundi ejus, ad quod impellimur, certam injicit. Hinc est, quod Lacedæmone chorus

senum cantat,

Nos fuimus olim juvenes valde strenui:

puerorum,

Nos erimus olim fortiores plurimo:

juvenum,

Fortes sumus nos: fac, si vis, periculum:

legislatore præclare et civili rationi convenienter vicina et domestica exempla adolescentibus eorum qui rem gessissent proponente.

XVI. Enimvero interdum etiam ad reprimendum, ac hu-

συτολῆς ἔνεχα καὶ τῷ ἁπαινῶσαι καὶ λαβεῖν ὑπεχείριον
τὸν αὐθάδη καὶ ἰταμόν, ὃ χεῖρόν ἐστι κομπάσαι τι περὶ
αὐτῷ καὶ μεγαληγορήσαι. Καθάρων αὖ πάλιν ὁ Νέστωρ,

Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἤπερ ὑμῖν
Ἀνδράσιν ὠμίλησα, καὶ ὃ ποτέ μ' οἱ γ' ἀδέρειζον.

945 Οὕτω δὲ καὶ πρὸς Ἀλέξανδρον ὁ Ἀριστέλης, Οὐ μόνον
ἔφη τοῖς πολλῶν κρατῶσιν ἔξῃναι μέγα φρονεῖν, ἀλλὰ καὶ
τοῖς πρὸ θεῶν δόξας ἀληθεῖς ἔχουσι. Χρήσιμα δὲ καὶ
πρὸς πολέμους καὶ πρὸς ἐχθρούς τὰ τοιαῦτα,

Δυσέκων δὲ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιώωσι.

Καὶ πρὸς τῷ Περσῶν βασιλέως, μεγάλου δὲ καλὸν μῦθον,
ὁ Ἀγκίσλαος, Τί δ' ἐμῷ γε μείζων ἐκείνος, εἰ μὴ καὶ
δικαιότερος; Καὶ πρὸς τὸς Λακεδαιμονίους τῷ Θηβαίων
κατηγοροῦντα ὁ Ἐπαμινώνδας, Ἡμεῖς μὲντοι ὑμᾶς βρα-
χυλογοῦντα, ἐπαύσαμην. Ἀλλὰ τοῦτα μὲν πρὸς ἐχ-
9 θρούς καὶ πολέμους· τῷ δὲ φίλων καὶ πολιτῶν, οὐ μόνον
ὅτι τὸς θρασυνομένους καλὰ τρέσαι καὶ ποιῆσαι ἁπαινοτέρους,
ἀλλὰ καὶ τὸς πεφύκους καὶ κατὰ πλῆγας ἔξῃναι πάλιν καὶ

miliandum et cicurandum ho-
minem insolentem ac ferocem
conducit de seipso aliquid tu-
midius jactare. Ut rursum
Nestor,

Certe ego cum, quam vos sitis, melioribus
olim
Conseui, vixique viris: neque me
talem illi
Spreverunt.—

Sic etiam Alexandro Aristoteles scripsit, Non his tantum
qui magnum tenerent impe-
rium permissum esse magnifice
de se sentire, sed his etiam qui
recte de diis statuerent. Utilia
sunt etiam adversus hostes et

inimicos isthæc,

Occurrunt nati miserorum viribus nos-
tris.

Et de Persarum rege, qui
magnus usurpabatur, Agesila-
us, Qui, inquit, major me est,
si non etiam justior? Et adver-
sum Lacedæmonios, cum ii
Thebanos accusarent, Epami-
nondas, Sane, ait, nos brevilo-
quentiæ vestræ finem imposui-
mus. Atque hæc quidem in
hostes et inimicos. De ami-
cis porro et civibus, tempe-
stive nos jactando non modo
ferocientes retundere possu-
mus et humiliores reddere,

παερμῆσαι, χηρσάμηνον ἐν δέοντι μεγαλαυχία. Καὶ ὁ Κῦρος ὡρᾷ τὰ δεινὰ καὶ τὰς μάχας ἐμεγαλύνει, ἄλλοτε δὲ ἐμεγαλύνουσι. Καὶ Ἀντίγονος ὁ δεύτερος τὰλλα μὲν ἡν ἄτυφος καὶ μέτριος, ἐν δὲ τῇ περὶ Κῶν ναυμαχίᾳ, τῷ φίλων πινὸς εἰπόντος, Οὐχ ὅρας ὅσα πλείους εἰσὶν αἱ πολέμια νῆες; Ἐμὲ δὲ γε αὐτὸν, εἶπε, πῶς πόσας ἀντιτάττετε; Καὶ τῷτο δὲ ἔοικε σιωπεῖν ὁ Ὀμηρος· τὸν γὰρ Ὀδυσσεύς πεποίηκεν ἀποδειλιώντων τῶν ἐταίρων πῶς τὸν φόβον καὶ τὴν κλύδωνα καὶ περὶ τὴν χάρυβδιν, ἀναμιμνήσκοντα τὴν αὐτῆς δεινότητος καὶ ἀνδρείας,

Οὐ μὲν δὴ τό γε μείζον ἐπὶ κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
Εἴλει ἐνὶ σπηΐ γλαφυρῷ κρατερῇ γε βίηφι·
Ἄλλα καὶ ἔνθεν ἐμὴ ἀρετὴ βελλῇ τε νόῳ τε
Ἐκφύγομεν. —

οὐ γὰρ ὅστις διμαγωγῶντος, ὅδδ' ἐσοφιστῶντος ὁ ποιῆτος ἔπαμνος, ὅδδ' ἐκρότον ὅδδ' ἐποππυσμὸν ἀτρενῶς, ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐνέχουσαν τῷ θάρρειν τοῖς φίλοις διδόντος. Μέγα γὰρ ἐν χερσὶς ἐπισφαλέσι πῶς σω-

sed et timidos atque attonitos animare. Sic et Cyrus in periculis et prœliis magnifice de se loquebatur, non alias. Et Antigonus secundus, cætera fastu vacuus et moderatus, in navali ad Cōn prœlio, amicorum quodam dicente, *Non vides quanto plures sint hostium naves?* respondit, *Me vero ipsum quot navibus opponis?* Apparet hoc perspectum fuisse Homero. Facit enim Ulysses sociis ad fluctus et strepitum circa Charybдин animos despondentibus, in memoriam iis redigentem callidi-

tatem suam et fortitudinem,

*Non tamen hocce malum nunc grandius ingruit illo,
Cum nos vi tenuit vasto Polyphemus in antro:
Et tamen hinc virtute mea nos consilio-
que
Fugimus. —*

Non est enim popularem captantis auram, aut sophisticæ ostentationis ista laudatio, neque strepitum et applausum quærentis: sed ejus, qui confidendi pignus virtutem scientiamque suam amicis exhibeat. Nam in periculis ad salutem permultum conducit

τηρίαν, δόξα καὶ πίστις ἀνδρὸς ἡγεμονικῶς ἐμπειρίαν καὶ δύναμιν ἔχοντος.

Ἰς. Ὅτι μὲν οὖν τὸ πρὸς ἔπαυτον ἁλλότριον καὶ δόξαν ἀνὴρ ὀφθαλμῶν ἐαυτὸν, ἥμισυ πολιτικόν, εἴρηται πρῶτον. Οὐ μὲν ἁλλ' ὅπως βλάπτει καὶ ἀφαιρεί, ζῆλον ἐμποίων πρὸς τὰ φαῦλα καὶ πρὸς αἰσχροῖς πονηρὰν ἐν πρᾶγμασι μεγάλαις ἡμαρτηρῶν ἔπαινος, οὐκ ἀχρηστὸν ὅστις ἐκκρεῖται, μᾶλλον δὲ ἀποτρέφει τὸν ἀκρατικὸν ὅτι τὰ κρείττω, τ' ἀφαιροῦν ἐνδεκνύμενον. Ἀγαπήσῃτε γὰρ ἂν τις, οἷμα, λειδοσυμῆτης κακίας καὶ φεγμῆς ἐθέλοντα ἀπέχεσθαι τὰς πολλὰς ὁρῶν· εἰ δὲ προσλάβοι δόξαν ἢ κακίαν, καὶ τὰ κατ' ἡδονὰς αὐτῆς ἢ πλεονεξίας ἄγροντι προσγένοιτο τιμὴ καὶ τὸ εὐδοκίμειν, οὐκ ἔστιν εὐτυχὴς ἕως οὗδε ἰσχυρὰ φύσις ἥς οὐκ ἂν κρατήσῃ. Διὸ δεῖ μὴ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἐπαίνοις, ἀλλὰ τοῖς τῶν πραγμάτων, ἂν ᾧ ἢ φαῦλα, πολεμῶν τὸν πολιτικόν· οὗτοι γὰρ ἀφαιρέσει, καὶ τέτοις τὸ μιμῶσθαι τὰ ἀρχαῖα καὶ ζῆλόν, ὡς καλὰ, σμεινέσθαι

auctoritas et existimatio viri
imperatoria peritia ac facul-
tate praediti.

XVII. Cæterum supra docuimus, nequaquam civile esse laudi et gloriæ alienæ seipsum opponere. Tamen ubi falsæ laudes nocent et corrumpunt, studiumque rerum malarum et pravum de rebus magnis consilium animi generant, non inutile est eas refutare, aut potius indicato discrimine auditorem ad meliorem avertere sententiam. Etenim quis non gratum habeat, si plerisque

ultro videat abstinere a vitio quod maledictis ac reprehensionibus sit exagitatum? Quod si autem malitia honestam opinionem nacta fuerit, ejusque ad voluptatem avaritiamve illecebris honor et gloria accedat, nulla jam ita felix, ita valida est natura, quæ his non vincatur. Itaque oportet non hominum laudibus, sed ipsarum rerum, si pravæ sint, adversari civilem hominem. Hæ enim laudes pervertunt, secumque trahunt imitationem turpium pro ho-

ται. Μάλιστα δὲ ἔξελέγχοντα τοῖς ἀληθινοῖς ὡς αὐ-
 θευμένοις· οἷον ὁ τῷ τραγωιδῶν ὑποκριτῆς Θεόδωρος εἰ-
 πεῖν ποτε πρὸς τὸ κωμικὸν λέγεται Σάτυρον, Ὡς οὐ
 θαυμαστὸν ὅτι τὸ γελᾶν ποιεῖν τὰς θεαταῖς, ἀλλὰ ὅ δακ-
 ρύειν καὶ κλαίειν. Ἀμεινον δ' οἶμαί, ἂν πρὸς τῷ αὐ-
 τὸν εἴπῃ φιλόσοφος ἀνὴρ, Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ποιεῖν, ὧ βέλλῃτε,
 κλαίειν καὶ δακρύειν, τὸ δὲ παύειν λυπευμένους καὶ κλαί-
 οντας, σεμνὸν ὅστιν. Ἐπαινῶν γὰρ ἑαυτὸν ὠφελεῖ τὸν ἀκού-
 οντα, καὶ μεταπίθῃσι τιμὴ κρίσιν. Οὕτω καὶ ὁ Ζυῶν πρὸς
 τὸ πλήθος τῷ Θεοφράστῳ μαθητῇ, Ὁ ἐκείνους χρῆς,
 ἔφη, μείζων, ὁ ἐμὸς δὲ, συμφωνότερος. Καὶ ὁ Φωκίων, ⁵⁴⁶
 ἔτι τῷ Λεωσθένει εὐήμεροντος, ὑπὸ τῷ ῥητόρων ἐρωτώμε-
 νος τί τῷ πόλιν αὐτὸς ἀγαθὸν πεποίηκεν, Οὐδέν, εἶπεν,
 ἀλλ' ἢ τῷτο, τὸ, ὑμᾶς ἐμῷ στρατηγούντος, ὅππια φρονέ-
 ον μὴ εἰπεῖν, ἀλλὰ πάντα ἐν τοῖς πατρώοις μνήμασι
 θάπτεσθαι τὰς ἀποθνήσκοντας. Πάνυ δὲ χαρίεντως καὶ ὁ
 Κράτης πρὸς τὸ,

F. 4. Ἀμεινον δ' οἶμαί, ἂν] Sic D. Vulgo, ἂν δὲ γε οἶμαι.

neftis habitorum. Maxime
 autem refelluntur, veris juxta
 oppositis. Hoc modo Theo-
 dorus actor tragœdiarum fer-
 tur aliquando ad Satyrum his-
 trionem comicum dixisse, *Non*
ſpectatoribus riſum movere, ſed
lachrymas elicere admirabilita-
tem habet. Rectius etiam fu-
 erit ſi huic ipſi Theodoro phi-
 loſophus aliquis diceret, *Atqui,*
mi homo, non id præclarum eſt
ſletum movere, ſed ſletu et mæ-
ſtitia liberare: nam ſeipſum
 prædicando, auditorem juva-
 ret, ejusque judicium corri-

geret. Sic Zeno de multi-
 tudine diſcipulorum Theo-
 phraſti, *Chorus*, inquit, *ejus*
major, meus eſt concinnior. Et
 Phocion, Leofthene adhuc rem
 feliciter gerente, interrogatus
 ab oratoribus quidnam bene-
 ficii in urbem contuliſſet, *Ni-*
hil, inquit, *quam quod me præ-*
tore vos orationem funebrem
nullam habuiſtis, ſed quotquot
mortui ſunt, in ſepulchris ma-
jorum ſunt humati. Admodum
 venuſte etiam Crates his ver-
 ſibus,

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔφαγον, καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τέρπν' ἔπαθον——.

ἀντέγραψε τὸ,

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον, καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ μυσῶν
Σέμν' ἐδάην——.

B

Καλὸς γὰρ ὁ τοῖστος ἔπαινος καὶ ὠφέλιμος καὶ διδάσκων
τὰ χρήσιμα καὶ τὰ συμφέροντα θαυμάζειν καὶ ἀγαπᾶν
ἀπὸ τῶν κενῶν καὶ ψευδῶν. Διὸ τῷτο μὲν συγκατατε-
τάχτω τοῖς εἰρημνύοις εἰς τὸ πρόβλημα.

ἦ. Λείπειαι δὲ ἡμῖν, τῷ λόγῳ τὸ ἐφεξῆς ἀπαιτῶν-
τος καὶ ὀρθοκαλῶντος, εἰπεῖν ὅπως ἀν' ἑαυτοῦ ἐκφύγει
τὸ ἐπαινεῖν ἀσώτως ἑαυτόν. Μέγα γὰρ ἡ ψευδοαυτολογία
ἢ φιλαυτίαν ὀρμητήριον ἔχουσα, καὶ τοῖς πάνυ δοκῶσι με-
τρίως ἔχειν πρὸς δέξαν, ἐμφύειαι πολλάκις ὀπιτημεδίη.
Καθάπερ γὰρ τ' ὑμειῶν ἐν ὅσῃ ὀρθοαγγελμάτων τὸ τὰ νο-
σώδη χωρία φυλάττειν παντάπασιν, ἢ πρὸς σέθεν μᾶλ-
λον αὐτὰ γνώμην ὦν αὐτοῖς, ὅπως ἔχει τινὰς ἢ ψευ-

B. 10. ἐμφύεται.] Sic A. Mosc. 1. Voff. Jun. Mez. Vulgo, ἐμφαίνεται.

*Hæc habeo, quæ edi, quæque exsatu-
rata libido*

Haufit:—

opposuit hos,

*Hæc habeo, didici studio quæ pulchra,
Camænæ*

Me quibus instruxere.—

Pulchra enim est hæc laus et
utilis, docens utilia et com-
moda mirari atque amplecti,
vanis et otiosis rebus postha-
bitis. Itaque hoc cum dictis
ad quæstionem explicandam
conjungatur.

XVIII. Restat ut ipsa jam

disputatione hoc flagitante por-
ro explicemus qua quis ratio-
ne intempestivam sui laudatio-
nem cavere possit. Etenim
amorem sui arcem habens de
seipso dicendi studium muni-
tam, etiam his qui admodum
mediocriter erga gloriam af-
fecti videntur, deprehenditur
sæpenumero insidians. Sicut
enim de præceptis bonæ vale-
tudinis tuendæ unum est, om-
nino cavere sibi a locis insalu-
bribus, aut majori cura vale-
tudinis uti in illis versantem;
sic de seipso loquendi studium

αυτολογία καὶ λόγους ὀλιγοθηρὰς, καὶ διεφέρονται
εἰς αὐτὴν ἐκ πάσης περὶ φάσεως. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐν
τοῖς ἄλλοις ἐπαύνοις, ὡς περ εἴρηται, τὸ φιλότιμον ἐξ-
αυτῆς τὴν διεαυτολογίαν· καὶ τις αὐτὸ καταλαμβάνει
δακνόμενον καὶ γαργαλιζόμενον οἷον ὑπὸ κνησμοῦ, δυσ-
καρτέρητος ἐπιθυμία καὶ ὀρμὴ πρὸς δόξαν· ἄλλως
τε καὶ ἐπὶ τοῖς ἴσοις ἑτέροις ἢ τοῖς ἐλάττωσιν ἐπαυνῆται.
Καθάπερ γὰρ οἱ πεινῶντες, ἐτέρων ἐοθίωντων ἐν ὅψῃ,
μᾶλλον ἐρεθίζονται καὶ παροξύνονται ἢ ὀρεξίν· ὅπως ὁ τῷ D
πλησίον ἐπαινος ἐκκλίνει τῇ ζηλοτυπίᾳ τὰς πρὸς δόξαν
ἀκρατίας ἔχοντα.

ΙΘ'. Δεύτερον, αἱ τὴν εὐτυχίαν καὶ κατὰ νῦν πεπραγμένων
διηγήσεως λαμβάνουσι πολλὰς εἰς μεγαλαυχίαν ὑπὸ χρεῶς
ἐκφέρουσαι καὶ κόμπον· ἐμπεσύντες γὰρ εἰς τὸ λέγειν νί-
κας τινὰς ἑαυτῶν, ἢ κατορθώσεως ἐν πολιτεύμασιν, ἢ

C. 3. καὶ λόγους] καὶ τόπους. Reisk.

D. 5. λαμβάνουσι] Hanc verissimam lectionem servarunt D. et Harlei. Primo, abiit in λαμβάνουσι quod plerique habent libri, Ald. Bas. Xyl. A. C. Mosc. 1. 2. Voss. Colleg. Nov. Denique in vulgatum ἐμδάλλουσι, quod Steph. sumit ex Leonic. Schott. Anon.

quasdam habet occasiones et rationes lubricas, et quovis prætectu propriam laudem elicientes. Primum ubi laudantur alii, ibi (ut diximus) ambitio sermonem de seipso facile extrudit, animumque morsum aliena laude ac titillatum pruritus instar occupat quædam gloriæ cupiditas et ad eam parandam incitatio: idque cum alias, tum adprime si alius æqualis aut inferior etiam nobis sit in ea re ob quam laudatur. Quemadmo-

dum enim esurientium appetitio aliis coram edentibus magis acuitur et irritatur: ita laus in proximum collata intemperanter erga gloriam affectos quasi rivalitate quadam accendit.

XIX. Secundo loco narrationes rerum feliciter et ex animi sententia gestarum, multos præ lætitia in jactantiam ampullasque verborum effuerunt. Incidentes enim in commemorationem victoriæ suæ alicujus, aut rei in republica

παρ' ἡγεμόσι πρᾶξεις, καὶ λόγους εὐδοκμήσαντας, ἢ κρα-
 τῶσιν, οὐδὲ μετριάξουσιν. Ὡς γέναι μάλιστα τῆς πει-
 αυτολογίας, τὸ ναυτικὸν ἰδεῖν ὅτι καὶ στρατιωτικὸν ἀλυσκό-
 μδρον. Συμβάλλει δὲ καὶ τοῖς ἐκ τόπων ἡγεμονικῶν καὶ
 Ε πρᾶγματων μεγάλων ἐπαινήκεσι, τὸτο πάχειν ὅπτιον
 μεμνημένοι γὰρ ἀνδρῶν ὀπιφανῶν καὶ βασιλικῶν, συγκα-
 ταπλέουσι πρὸ αὐτῶν εὐφημίας τινὰς ὑπὲρ ἐκείνων εἰ-
 ρημίας, καὶ νομίζουσιν ἔχει αὐτοὺς ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἑτέρων
 ἐπαῖνος διηγέσθαι πρὸ αὐτῶν γενομένης. Οἱ δὲ ὅλως
 οἶοντα λαυθάνειν τὰς ἀκρόντας, ὅταν βασιλέων καὶ αὐτο-
 κρατόρων δεξιότης καὶ πρᾶσχευότης καὶ φιλοφροσύνας
 ἀπαγγέλλωσιν, ὡς ἔχει αὐτοὺς ἐπαῖνος, ἀποδείξεις δὲ τῆς
 ἐκείνων ὀπιτερείας καὶ φιλανθρωπίας διεξίοντες. Ὅθεν εὖ
 Ε μάλιστα δεῖ πρᾶσχεῖν ἑαυτοῖς περὶ τὰς ἑτέρων ἐπαῖνος,
 ὅπως καθαροὶ καὶ ἀνύποπτοι φιλαυτίας καὶ πρᾶαυτολογίας
 ὦσι καὶ μὴ δοκῶν Πάτροκλον πρᾶφασιν, σφᾶς δ' αὐ-
 τὰς δι' ἐκείνων ἐπαινεῖν.

præclare gestæ, aut actiones
 vel orationes principibus pro-
 batas, non se tenent, neque
 modum servant. Quo genere
 fui prædicandi maxime vides
 homines nauticos et militares
 decipi. Accidit etiam his qui
 e provinciis a se gubernatis,
 aut magnis negotiis revertun-
 tur, hoc frequenter. Men-
 tione enim facta illustrium et
 regionum hominum, annec-
 tunt collaudationes fui ab iis
 profectas: arbitantes non se
 a seipsis laudari, sed aliorum
 laudes ipsis tributas referri.
 Sunt qui plane rem ab audito-

ribus non animadverti putant,
 cum regum aut imperatorum
 erga ipsos in dextra danda al-
 loquendo et amice tractando
 referunt comitatem, non ut
 suas hæc laudes, sed illorum
 humanitatis atque benignitatis
 documenta narrantes. Qua in
 re attendere se quisque dili-
 genter debet, ut cum alios
 laudat, laudatio ea suspicione
 amoris sui ipsius, ac studii de
 se verba faciundi careat: ac
 ne videatur

Patroclum prætendendo—

seipsum laudandis aliis lau-
 dare.

κ'. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ περὶ τῶν ψόγους καὶ τὰς κατ-
αϊτιάσας γένους ὑποσφαλές ἐστι, καὶ πρῶτον ἐκτροπὰς τοῖς
περὶ δόξαν νοσῶσιν. Ὡς μάλιστα περιπίπτουσιν οἱ γέροντες,
ὅταν εἰς τὸ νηθετεῖν ἑτέρους καὶ κακίζειν ἔθνη φεῦλα καὶ
πράξεις ἡμαρτημάτων παραχθῶσι, μεγαλύνοντες αὐτοὺς
ὡς περὶ ταῦτα θαυμασίους δὴ τινὰς γενομένους. Τέτοις
μὲν οὖν, ἂν μὴ μόνον ἔχωσιν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ δόξαν καὶ
ἀρετὴν, δούτεον· οὐ γὰρ ἀνωφελές, ἀλλὰ μέγα, ζῆλον
ἐμποιῶν ἅμα καὶ φιλοτιμίαν τινὰ τοῖς οὕτω κολαζομέ-
νοις. Οἱ δὲ ἄλλοι σφόδρα φυλάττεσθαι καὶ δεδιέναι
τίω ἐκτροπὴν ταύτῃ οφείλομεν. Ἀνιστοῦ γὰρ ὄν-
τος ἄλλως καὶ μόλις ἀνεκτὸς τῆς τῆς πλησίον ἐλέγχου,
καὶ δεδομένῃ πολλῆς εὐλαβείας, ὁ μὲν γὰρ ἐπαινον ἴδιον ἀλ-
λοτέρῳ ψόγῳ, καὶ δι' ἀδοξίας ἑτέρου δόξαν αὐτῷ δηρώ-

F. 8. ἔθνη] Sic D. Mosc. 1. 2. T. B. Schott. Anon. Jun. Vulgo, ἡθνη.

A. 3. ἀλλὰ μέγα, ζῆλον] Sumfi ex D. et Harlei. Vulgo, ἀλλὰ μέγαν ζῆλον.

A. 4. κολαζομένοις] Ita omnes nostri libri Ald. Bas. Xyl. A. C. D. Mosc. 1. 2.
Voss. Harlei. Colleg. Nov. At Stephanus perperam, nescio unde,
κολακευομένοις.

XX. Proinde id dicendi
genus, quo alios vituperamus
aut culpamus, periculosum est,
et ambitiosis multas præbet ad
excurrendum in sui laudatio-
nem occasiones. In hoc vitii
cum primis incidunt senes, ubi
ad castigandum alios et cul-
pandum malos mores ac male
facta conversi, eo progrediun-
tur, ut seipsos laudibus ferant,
qui mirabilem in tali re virtu-
tem ostenderint suam. His
quidem, si non ætate tantum,
sed gloria etiam et virtute sint
præditi, danda est venia: tan-

tum enim abest ut inutilis sit
horum jactantia, ut qui hoc
modo castigantur, magna si-
mul virtutis æmulatione et
pulchritudinis studio incen-
dantur. Nos alii cavere dili-
genter et metuere etiam istas
debemus digressiones. Nam
cum alioqui molesta sit et
pœne intolerabilis proximi re-
prehensio, multamque requirat
cautionem: qui alterius re-
prehensioni suam immiscet lau-
dem, sibi que gloriam ex alte-
rius vituperio venatur, mo-
lestissimus plane importunissi-

μῦθος, ἐπαχθὴς παντοίῃσι καὶ φορτικός ὅστιν, ὡς ἐνδου-
δοκιμεῖν ἀσχημονέσιν ἄλλοις βελόμυθος.

κα'. Ἐπὶ τοίνυν τοῖς μὲν πρὸς τὰς γέλωτας εὐκαί-
B φέροις φύσιν καὶ περὶ χεῖρας, μάλιστα φεύγειν περὶ στή-
καὶ φυλάττεσθαι τὰς γαργαλισμὰς καὶ τὰς ψευδοφίλους,
ἐν αἷς τὰ λειότατα τῷ σώματος ὀλισθαίνοντα καὶ συρ-
ρέοντα, κινεῖ καὶ συνεξορμᾷ τὸ πάθος· ὅσοι δὲ πρὸς δόξαν
ἐμπαθέτερον ἐρῶν ἦσαν, τέτοις ἂν τις ἔχῃ ἥκιστα πρᾶξι-
σθαι ἀπέχεσθαι ὅσῳ αὐτὰς ἐπαυνεῖν, ὅταν ᾤσιν ἄλ-
λων ἐπαινῶναι. Δεῖ γὰρ ἐρυθριᾶν ἐπαινέμενον, ὅτι ἀπε-
ρυθριᾶν, καὶ κατατέλλειν τὰς μέγα τι πρὸς αὐτῷ λέγον-
τας, ἐκ ἐλέγχου, ὡς ἐνδεέτερον ἐπαινεῖν· ὅπερ οἱ πολ-
λοὶ ποιοῦσιν, ὑπομιμνήσκοντες αὐτοὶ, καὶ περὶ σφύρων
C ἄλλας πνὰς πρᾶξεις καὶ ἀνδραγαθίας, ἄχρις οὗ τὸ παρ'
αὐτῷ καὶ τὸ παρ' ἑτέρων ἐπαινον ἀφαιρῶσιν. Ἐνίοι μὲν
οὖν κολακεύοντες αὐτὰς, ὥσπερ γαργαλίζουσι καὶ φουσ-
τῶσιν· ἔνιοι δὲ, χακώσας οἷον τι δέλεαρ μικρὸν εὐλογί-

musque est: quippe qui ex
aliorum dedecore decus sibi
videatur velle quærere.

XXI. Addamus hoc. Qui
facile in risum solvuntur, ii
maxime cavere debent et fu-
gere titillationes atque con-
trectationes, in quibus læ-
vissimæ corporis particulæ de-
labentes et confluentes, exci-
tant impelluntque eam adfec-
tionem. Et qui effusius ad
gloriæ cupiditatem feruntur,
iis vel maxime hoc consulen-
dum est, ut cum laudantur
ab aliis, sese laudando ab-
stineant. Eum enim qui lau-

datur, erubescere convenit,
abjicere verecundiam non con-
venit: et inhibere eos, qui
magnum aliquid de ipsis dixe-
rint, non reprehendere tan-
quam intra modum laudes ip-
sorum profecutos. Qua in re
peccant multi, admonentes
præterea de aliis quibusdam
suis actionibus et egregiis fa-
cinoribus, eaque dictis incul-
cantes: donec simul et a se, et
ab aliis tributam ipsis laudem
corrumpant. Nonnulli dum
sibi ipsis blandiuntur, quasi
titillant se atque inflant. Sunt
qui aliquam laudem quasi es-

ας ὑποβάλλοντες, ἐκχαλοῦνται τ' αὐτολογίαι· οἱ
δὲ τραυματίζονται καὶ διερωτῶσιν, ὡς ὦρ' ἡ Μενάν-
δρῳ τὸν τραπώτιον ἵνα γελᾷσιν,

— πῶς τὸ τραῦμα τέτ' ἔχεις;
Μεσαγκύλω. Πῶς πρὸς θεῶν; Ἐπὶ κλίμακα
πρὸς τεῖχος ἀναβάνων. Ἐγὼ μὲν δεικνύω
ἔσπεδακώς, οἱ δ' ἄλλοι ἐπεμυκτήρισαν.

κβ'. Ἐν ἅπασιν οὖν τέτοις εὐλαβητέον ὡς ἐνι μά-
λισα, μὴτε συνεκπίπτονται τοῖς ἐπαίνοις, μὴτε ταῖς ἐρω-
τήσεσιν ἑαυτὸν προϊέμενον. Ἐντελεστάτη δὲ τέτων εὐλα-
βεια καὶ φυλακὴ, τὸ προσέχειν ἑτέροις ἑαυτὸς ἐπαινέσθιν,
καὶ μνημονεύειν, ὡς ἀνδρὲς τὸ πρᾶγμα καὶ λυπηρὸν ἅπασιν,
καὶ λόγος ἄλλος οὐδεὶς ἕτως ἐπαχθῆς οὐδὲ βαρὺς. Οὐ-
δὲ γὰρ ἔχοντες εἰπεῖν ὅτι πάρομν' ἄλλο κακὸν ὑπὸ τ' αὐ-
τὸς ἐπαινέσθων, ὥσπερ φύσει βαρυνόμενοι τὸ πρᾶγμα καὶ
φεύγοντες, ἀπαλλαγῆναι καὶ ἀναπνεῦσαι ἀπεύδομν'. ὅπερ
κόλακι καὶ ὠρᾶσίτῳ καὶ δεομένην δύσιτον ἐν χρεῖα

C. 7. ἵνα γελᾷσιν] Xylander accepit pro Menandreis iisque adjunxit.

eam submittentes maligne,
provocent eos, qui suorum ip-
sorum prædicandorum vitio
corrupti sunt. Alii percunc-
tantur eo modo quo illi apud
Menandrum, ut irrideant,

— Hoc vulnus unde tibi accidit?
Sum læsus hastili. Qui pro deum?
Gradus
Muris admotos conscendens. Promte
simul
Offendo vulnus: rursus me sannis pre-
munt.

XXII. In omnibus his
quam potest fieri maxime ca-
vendum est, ne laudibus præ-
cipites agi nos patiamur, neve
interrogati nosmet prodamus.

Ad quam rem perfectissima est
hæc cautio atque custodia, ut
animadvertamus alios qui se
ipsos laudant, quam ii rem
omnibus ingratham molestam-
que agant, utque nulla alia
oratio sit perinde invisæ et
gravis. Quippe ut nullam
aliam injuriam in nos eorum
qui seipsos laudant allegare
possimus: tamen tanquam na-
turæ instinctu moleste feren-
tes eam rem et averfantes,
dimitti ab eis et respirare pro-
peramus. Cum quidem adu-
latori et mensarum affecæ at-
que indigenti intolerabilis sit

εὐ καὶ δυσκαρτέρητον ἑαυτὸν ἐγκωμιάζων πλῆσίος τις ἢ σα-
πάτης ἢ βασιλεύς· καὶ συμβολὰς τούτας ὑποκρίνεται με-
γὰς λέγουσιν, ὡς ὁ ᾠδῶν Μενάνδρῳ,

Σφάττει με, λεπτός γίνομ' εὐωχόμενος,
Τὰ σκώμματα δ' οἷα τὰ σοφὰ τε καὶ τραγητικά,
Οἷος δ' ἀλαζων ἔσιν ἀλιτήριος.

Ταῦτα γὰρ ἔπρος τραπιάζει, ἔδδ' νεοπλέτης μόνον, εὐ-
πάρυφα καὶ σοβαρὰ διηγήματα φράνοντας, ἀλλὰ καὶ πρὸς
σοφιστὰς καὶ φιλοσόφους καὶ τραγητὰς, ὀγκυμνόμενος ἐφ' ἑαυτοῖς
καὶ μεγαληγορήντας, εἰωθότες φάσκειν καὶ λέγειν, ἀν' μνημο-
νεύωμεν ὅτι τοῖς ἰδίοις ἐπαύνοις ἀλλότριος ἔπειθ' ὕψους ἀεὶ,
καὶ γίνεσθαι τέλος ἀδεξία τῇ κενοδοξίᾳ ταύτης, καὶ ὅτι λυπεῖν
τὸς ἀκρόντας, ὡς ὁ Δημοσθένης φησὶ, φέρεται, ἐπὶ τὸ δο-
κεῖν εἶναι τοιαύτας, ἀφεξόμεθα δὲ λέγειν περὶ αὐτῆς, ἀν' μή
τι μέγα μὲλλον ἀφελεῖν ἑαυτὸς ἢ τὸς ἀκρόντας.

E. 2. καὶ συμβολὰς—λέγειν] Hæc item Menandrea ducta videntur e versu qui
exstat apud Athen. VI. p. 270. D. Ceterum Salmasius τὰ σοφὰ mu-
tat in τ' ἄσοφα. Cleric. ἔστιν ὁ ἀλιτήριος.

E. 10. φάσκειν] Legendum πάσχειν. Sed vel sic aliquid requiritur ad sententiæ
integritatem.

F. 3. μή τι] Legendum μὴ vel μὴ τινα.

etiam tunc cum ejus est usus,
dives aliquis, aut fatrapa, aut
præbitor: atque has symbolas
aiunt conviviorum se dare
maximas, ut ille apud Menan-
dram,

Hic me enecat, fio macer conviviiis,
Sapientia audiens, et militaria
Didactica ista: gloriosus est nimis,
Nimisq; impurus ac siccus.

Hæc etenim non ad milites
duntaxat, atque recens dita-
tos, prætextatis illis et comitis
suis narratiunculis alios deti-
nentes, sed et de sophistis, phi-
losophis, imperatoribus sua ni-
mium extollentes atque cum

fastu jactantes, adsueverimus
dicere: siquidem memoria te-
neamus propriis laudibus alio-
rum comitari vituperium, ac
vanam hanc gloriæ cupidita-
tem definere in ignominiam,
idque ad extremum nos con-
sequi, quod Demosthenes dix-
it, ut offensis auditoribus ex-
istimemur tales non esse, qua-
les nos ipsi prædicavimus: his,
inquam, consideratis, ipsi de
nobis loqui omitemus, nisi
magna id vel cum nostra, vel
cum auditorum utilitate futu-
rum speremus.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΒΡΑΔΕΩΣ
ΤΙΜΩΡΟΥΜΕΝΩΝ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΑΤΡΟΚΛΕΥΣ.
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

ΤΙΜΩΝ.
ΟΛΥΜΠΙΚΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PATROCLES.
PLUTARCHUS.

TIMON.
OLYMPICUS.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΒΡΑΔΕΩΣ
ΤΙΜΩΡΟΥΜΕΝΩΝ.

PLUTARCHI

DE

HIS QUI SERO A NUMINE PUNIUNTUR.

α'. **Τ**ΟΙΑΥΤΑ μὲν ὁ Ἐπίκουρος εἰπὼν, ὦ Κύνιε, καὶ
πρὶν ἀποκρίνασθαι τινα πρὸς τῷ πέρατι τῶ
σοῦς γενομένων ἡμῶν, ὥχετο ἀπὼν· ἡμεῖς δὲ ὅσον τι
θαυμάσαι τῶ ἀνθρώπῳ τὴν ἀτοπίαν, ὀπιθάντες σιωπῇ,
καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀφελόμενοι, ἀνεστέφομεν πάλιν
ὥσπερ ἐτυγχάνομεν περιπατῶντες· εἶτα πρῶτος ὁ Πα-

A. S. Ἐπίκουρος] Forte Ἐπικύρειος.

A. S. Κύνιε] Legendum videtur Κύντε.

I. **H**ÆC ergo locutus Epicurus, Quinte, prius quam responderet quisquam, cum in ultima porticu nos essemus, proripuit se atque discessit. Nos cum admirati ho-

minis insolentiam aliquantulum taciti substitissemus, invicemque intuiti essemus, rursum, ut tum forte deambulabamus, reversi sumus. Ibi primus Patrocles, Quid, in-

Πατροκλέας, Τί οὖν, εἶπεν, εἴαν δοκεῖ τιμὴ ζητησιν, ἢ τὴν
 λόγῳ κατὰ τὸν παρόντος, καὶ μὴ παρόντος, ἀποκρινάμεθα
 τῷ ἐπόντος; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Τίμων, Ἀλλ' ἐδ' εἰ βα-
 λὼν, εἶπεν, ἀπιλλάγη, καλῶς εἶχε θεωροῦν τὸ βέλος
 ἐγκείμενον· ὁ μὲν γὰρ Βρασίδης, ὡς ἔοικεν, ἔξελεύσας οὐ
 δόρυ τῷ σώματος, αὐτῷ τῷ πιν βαλόντα πατάξας
 ἀνείλεν· ἡμῶν δὲ ἀμύνασθαι μὴ οὐδὲν ἔργον ὅτι δὴ πε-
 τὴς ἀποπον ἢ ψευδῇ λόγον εἰς ἡμᾶς ἀφέντας, ἀρκεῖ δὲ
 αὐτοῖς τὸν ἀφασθαι τὸ δόξαν, ἀν' ἐκβάλλωμεν. Τί ἔν,
 ἐφ' ἧς ἐγὼ, μάλιστα κελίηκεν ὑμᾶς τῷ εἰρημύων; ἀθροῖα
 γὰρ πολλὰ καὶ κατὰ τάξιν οὐδὲν, ἄλλο δὲ ἄλλαχ-
 θεν ἀνθρώπος, ὥσπερ ὀργῇ τινι καὶ λοιδορία, συναρτάων
 ἅμα κατεφόρει τῷ Περονόας.

β'. Καὶ ὁ Πατροκλέας, Ἡ περὶ τοῖς τιμωρίας, εἶ-
 πε, τῷ πονηρῶν βραδύτης τῷ δαιμονίῳ καὶ μέλλουσιν ἐμοὶ
 δοκεῖ καὶ μάλιστα δεινὸν εἶναι· καὶ νῦν ὑπὸ τῷ λόγῳ τῷ

B. 6. εἴν] Ita Ald. Bas. Xyl. Ven. Mez. Vulgo, εἴν.

quit, dimittenda videtur quæ-
 stio, an potius, quamvis ab-
 sit dicens, tamen perinde ac si
 adsit, quæstioni est respon-
 dendum? Sub hæc Timon,
 Non sane, ait, si conjecto in
 aliquem nostrum jaculo abi-
 isset, jaculum inhærens cor-
 pori negligere conveniebat.
 Brasidas quidem, ut fertur,
 hasta e suo extracta corpore
 eum ipsum percussit ac neca-
 vit, a quo in ipsum fuerat
 missa: nos vero non est quod
 ulciscamur eos qui falsam et
 insolentem in nos sententiam
 emiserunt: quam nobis rur-

sum ejicere satis est antequam
 radices agat. Quid est ergo,
 inquam ego, quod ex iis quæ
 dixit potissimum vos moveat?
 multa enim confertim, nihil
 ordine protulit homo, et alia
 aliunde petita, ira quadam et
 maledicendi studio interim ex-
 agitatus, adversus Providen-
 tiam effudit.

II. Tum Patrocles, Mihi,
 inquit, vel maxime tarditas et
 cunctatio numinis in pœna
 malis irroganda res videtur
 esse gravis atque atrox: et
 nunc oratione istius quasi ru-
 dis factus sum quod ad opi-

των, ὥσπερ πρὸς φάτος γέγονα τῇ δοξῇ καὶ καμνός· ἐκπα-
λαι δὲ ἠγανάκτου ἀκάων Εὐριπίδῃ λέγοντος,

Μέλλει, τὸ θεῖον δ' ἐστὶ τοιῦτον φύσει.

καίτοι πρὸς ἔθελον, ἥκιστα δὲ πρέπει πρὸς τὰς πονηρὰς
ράθυμον εἶναι τὸν θεόν, οὐ ραθύμους ὄντας αὐτὰς, οὐδὲ ἀμ-
βολιεργὰς τῷ κακῶς ποιεῖν, ἀλλ' ὀξυτάταις ὁρμαῖς ὑπὸ
τῶν παθῶν φερεμύνης πρὸς τὰς ἀδικίας. Καὶ μὲν τὸ
ἀμύνασθαι τὰ παθεῖν, ὡς Θουκυδίδης φησὶν, ὅτι ἐγγυτάτω
καίμηνον, εὐθὺς ἀντιφράττει τὸ ὁδὸν τοῖς ἐπιπλεῖστον εὐ-
εσθῇ τῇ κακίᾳ χρωμύνοισι. Οὐθέν γ' ἔγω χρέος ὡς τὸ
τῆς δίκης ὑπερήμερον γινόμενον, ἀσθενῇ μὲν ταῖς ἐλπίσι
ποιεῖ καὶ ταπεινὸν τὸ ἀδικούμενον, αὖξει δὲ θρασυτήτι καὶ
τόλμῃ τὸ μοχθηρὸν· αἳ δ' ὑπὸ χεῖρα τοῖς πολυμήνοισι
ἀπαντῶσαι τιμωρίαι, καὶ τὰ μελλόντων εἰσὶν ἐπιχρῆσθαι ἀδι-
κημάτων, καὶ μάλιστα τὸ παρηγοροῦν τὰς πεπονθότας ἐνεσ-
τιν αὐταῖς. Ὡς ἔμοι γε καὶ τὸ τοῦ Βιάντος εἰσὶν χλαῖ
πολλάκις ἀναλαμβάνοντι τὸ λόγον· ἔφη γ', ὡς ἔοικε, πρὸς

nionem hanc attinet atque no-
vitiis. Jampridem cum in-
dignatione audiebam isthuc
Euripidis,

*Cumclatur: hæc quippe est natura nu-
minis.*

Enimvero nullam ad rem, mi-
nime autem omnium adver-
sum malos decebat deum esse
segnem: non segnes eos, aut
qui suæ maleficientiæ diem
producant, sed qui celerrimis
impetibus ab animi affectio-
nibus ad flagitia incitentur.
Thucydidis est sententia, ul-
tionem maleficio quamprox-
ime adjunctam statim viam

intercludere iis qui quamplu-
rimum malitia bonos habente
successus utuntur. Nullum
enim aliud debitum perinde
atque dilatio justæ vindictæ,
injuria affectorum spes ener-
vat animosque eorum dejicit,
contra improbos ferocia et au-
dacia augens. Sed supplicia
statim facinoribus imposita,
etiam futurorum sunt inhibi-
tiones maleficiorum, illisque
maxime inest consolatio, quæ
passos injuriam reficiat. Ita
que mihi etiam Biantis dictum
molestum est, sæpe id mecum
repetenti: quod dixisse fertur

τινα πονηρὸν, ὥς οὐ δέδωκε μὴ οὐ δῶ δίκην, ἀλλὰ μὴ
 οὐκ αὐτὸς ἐπίδῃ. Τί γὰρ Μεσσηνίοις ὄφελος τοῖς προ-
 αναμνηθεῖσι τῷ Ἀριστοκράτῃ τιμωρίας; ὅς περδούς τι
 ἐπὶ Τάφρῳ μάχην, καὶ λαθὼν ὑπερ' εἴκοσιν ἔτη καὶ πάν-
 τα ταῦτα βασιλεύσας Ἀρκάδων, ὑπερὸν ἔδωκε δίκην
 φωραθείς· οἱ δὲ οὐκέτ' ἦσαν. Ἢ τίνα Ὀρχομενίων τοῖς
 ἀποβαλοῦσι παῖδας καὶ φίλους καὶ οἰκείους ὑπὸ Λυκί-
 ος περδοθέντας, ὡς γὰρ πρὸς ἀμύθῃαν ἢ χρόνοις ὑπερὸν
 πολλοῖς ἀφανισθῇ νόσος καὶ κατανεμηθεῖσα τοῦ σώματος;
 ὅς αἰεὶ βάπτων καὶ βρέχων τὰ πόδε εἰς τὸν ποταμὸν, 549
 ἄμωσσε καὶ κατηρέσατο σαπῆναι, περδόντος αὐτοῦ καὶ ἀδική-
 σαντος. Τὰς μὲν γὰρ Ἀθιυήσι τῷ ἐναγῶν σωμάτων ῥίψας,
 καὶ νεκρῶν ἔξορισμούς, οὐδὲ παίδων πασὶν ἰδεῖν ὑπερῆξε
 τῷ ἀποσφαγέντων ἐκείνων. Ὅθεν Εὐριπίδης ἀτοπος,
 εἰς ἀποτροπὴν κακίας τούτοις χρώμενος,

F. 4. Τάφρῳ] Recepti: quandoquidem Mez. in libro vetere exstare notat et
 habet Jannot. et Coll. Muret. et historia postulat ut monuit Palmer.
 Exercit. p. 224. Vulgo, Κύπρῳ.

cuidam malo, *Non metuo ne
 non sis daturus pœnas, sed ne
 ego id non sim visurus.* Quid
 enim utilitatis rediit ad Mes-
 senios ante interfectos quam
 de Aristocrate sumtum est
 supplicium? qui prodita in
 Taphro pugna, cum supra vi-
 ginti annos delituisset, toto-
 que eo tempore Arcadum rex
 fuisset, tandem deprehensus
 pœnas dedit; Messeniis pri-
 dem pessundatis. Aut quid
 solatii attulit Orchomeniis,
 qui proditione Lycisci libe-
 ros, amicos, et familiares suos

amiserunt, morbus qui longo
 post tempore Lyciscum inva-
 sit, corpusque ejus depastus
 est? qui identidem pedes in
 fluvium intingens imprecatus
 est iis putredinem, siquidem
 prodidisset aut inique egisset.
 Nam quod Athenis scelesto-
 rum corpora projecta, et ca-
 davera extra fines patriæ de-
 portata sunt, ne nepotibus qui-
 dem videre licuit eorum quos
 isti interfecerant. Et Euri-
 pides absurde his utitur verbis,
 dehortaturus aliquem a ma-
 litia,

Οὗτοι προσελθὺς ἡ Δίκη σε· μὴ τρέσῃς·
 Πάσει πρὸς ἥπαρ, ἐδὲ τ' ἄλλων βροτῶν
 Τὸν ἄδικον· ἀλλὰ σῖγα καὶ βραδεῖ ποδὶ
 Στείχεσα, μάρψῃ τὰς κακὰς ὅταν τύχῃ.

B

Οὐ γὰρ ἄλλα δὴ πε, ταῦτα δὲ αὐτὰ τὰς κακὰς εἰκός
 ὅσιν ἑαυτοῖς ἀφ' αὐτοῦ καὶ παραγλυῶναι, ὅτι χειρεῖν
 τοῖς πρὸς ἀνομίαις, ὡς τ' ἀδικίας, τὸν μὲν καρπὸν εὖ-
 ρος ὡραῖον καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀποδιδούσης, τὴν δὲ τιμωρίαν
 ὁφείλει καὶ πολὺ τῆς ἀπολαύσεως κατ' ὑπερβολήν.

γ'. Ταῦτα ὁ Πατροκλῆας διελθόντος, ὑπολαβὼν
 ὁ Ὀλυμπικός, Ἐκείνο δὲ, εἶπεν, ὦ Πατροκλέα, πηλί-
 κον αἰ περὶ ταῦτα τὰ θεία ἀφ' αὐτοῦ καὶ μελλήσῃς ἀ-
 ποπὸν ἔχουσιν; ὅτι τ' πῶς ἡ βραδύτης ἀφαιρεῖ τ' Προ-
 νοίας, καὶ τὸ μὴ παρ' ἔχαστον ἀδίκημα τοῖς πονηροῖς ἐπα-
 κολῶν κακόν, ἀλλ' ὑπερβῇ, εἰς ἀτυχήματος χάριν π-
 ῆμνοι, καὶ συμφορὰν ἐπὶ τιμωρίαν ὀνόμαζοντες, ἔθεν ὠφελεῖν-

A. 7. ἡ Δίκη σε—μάρψῃ] Prius sumsi ex Voss. Venet. Mosc. 1. 2. Coll Ma-
 ret. Jannot. Mez. pro vulgato ἡδίκησε. Posterius, pro μάρψῃ, ex A.
 Venet. Mosc. 1. 2. Mez. Sumsi item σῖγα ex Mez. Salmas. pro
 σιγῇ.

*Trepidare noli: non te accedens commi-
 nus*

*Iustitia jecur feriet, aut alium impro-
 bum.*

*Sed tacita, lento tardeque adrepens pede
 Suo malos aliquando tempore obruet.*

Non enim profecto alia, sed
 hæc ipsa ea esse consentaneum
 est, quibus mali sese ad capes-
 sanda flagitia exhortantur at-
 que excitant, quod nimirum
 malitia fructum statim matu-
 rum et ante oculos situm præ-
 beat, poena autem sero demum
 et longe post fruitionem sub-
 sequatur.

III. Hæc Patrocle fato, O-
 lympicus ista subjecit. Ex-
 pediendum erat tibi, Patro-
 cles, quodnam absurdum cunc-
 tatio numinis in puniendo se-
 cum trahat. Nimirum quod
 tarditas fidem Providentiæ de-
 rogat, et quia non quodvis
 flagitium malorum aliquid ad-
 versi comitatur, sed spatio
 temporis succedit; infortunii
 alicujus loco accipiunt mali,
 ac non supplicium, sed cala-
 mitatem appellantes, nihil per-
 ciipiunt commodi: ægre qui-

ται, τοῖς μὲν συμβάουσιν ἀχθόμενοι, τοῖς δὲ πεπραγ-
 μένοις μὴ μεταμετέμενοι; Καθάπερ γὰρ ἡ ποινὴ ἡ πα-
 ραχρήμα τὸ πᾶσιμα καὶ τὴν ἀμαρτίαν δώκεται πληγὴν
 καὶ νύξιν ἐπανορθοῦν καὶ μετὰγει πρὸς τὸ δέον, οἱ δὲ ὑπερον
 καὶ μὲν χρόνον παραγμοὶ καὶ ἀνακρέσθεις καὶ θεωροφῆσθεις,
 ἑτέροις τινὸς ἕνεκα μᾶλλον δοκῶσι γίνεσθαι ἢ διδασκαλίας,
 διὸ τὸ λυπεῖν ἀνευ τῆς παιδεύειν ἔχουσιν· ὅπως ἡ κατ'
 ἕκαστον ὧν πλείους καὶ περισπείλει ῥαπιζομένη καὶ ἀνακρο-
 μένη τῷ κολάζεσθαι κακία, μόλις ἂν γένοιτο σύννεος καὶ
 ταπεινῆς καὶ κατὰφοβος πρὸς τὸν θεόν, ὡς ἐφεστῶτα τοῖς
 ἀνθρωπίνους πράγμασι καὶ πάθεσιν ἔχῃ ὑψήμερον δικα-
 ωτήν. Ἡ δὲ ἀτρέμα καὶ βραδεὶ ποδὶ, κατ' Εὐριπί-
 δην, καὶ ὡς ἔτυχεν ὀπιπύπιστα δίκη τοῖς πονηροῖς, τῷ
 αὐτομάτῳ μᾶλλον ἢ τῷ κατὰ Πρόνοιαν ὅμοιον ἔχει τὸ
 πεπλανημένον καὶ ὑψήμερον καὶ ἄτακτον. Ὡστε ἔχῃ ὅρα
 τί χρήσιμον ἔνεστι τοῖς ὁφείδῃ τέτοις ἀλεῖν λεγόμενοις

C. 4. ἡ ποινὴ] Legendum ἵππον, ut recte et acute coniecit Reisk.

D. 2. μόλις ἂν] Forte μάλιστα ἂν.

dem ferentes adversa quæ eve-
 niunt, sed facinora sua tamen
 non mutant. Sicut enim
 equum ea compunctio atque
 verberatio corrigit et ad offi-
 cium reducit, quæ confestim
 peccatum et offensionem inse-
 quitur: quæ vero aliquanto
 post tempore subsequuntur
 convulsiones, agitationes, et
 clamores, alio magis quam ad
 docendum pertinere videntur,
 quia molestiam adferunt sine
 institutione: ita malus, si quo-
 ties aliquid delinquit, vapulet
 poenaeque imposita reprimatur,

saltem tandem ad mentem re-
 dicit, metuque dei humiliter
 se demittet, eum præsto huma-
 nis actionibus atque affectibus
 intelligens esse vindicem, non
 qui in aliud iudicium rejiciat
 tempus. At justitia ea, quæ
 paulatim, et, ut Euripidi vi-
 sum, *tardo pede et utcunque*
malis ingruit, ob incertitu-
 dinem ac dilationem et inor-
 dinatam vindictæ rationem a
 casu potius quam a Providen-
 tia pendere videtur. Atque
 adeo non video quid utilitatis
 adsit iis, quæ *sero tandem mo-*

μύλοις τῶν θεῶν, καὶ ποῖσι τιῶν δίκην ἀμαυρῶν, καὶ τὸν φόβον ἐξίτηλον τῆς κακίας.

δ'. Ῥηέντων οὖν τέτων, καὶ μὲν πρὸς αὐτὸν ὄντος, ὁ Τίμων, Πότερον, εἶπε, ὅπιθ' καὶ αὐτὸς ἤδη τὰ λέγω τὰ κολοφῶνα τῆς ἀπορίας, ἢ πρὸς ταῦτα ἐάσω πρῶτον αὐτὸν ἀγωνίσασθαι; Τί γάρ, ἐφίω ἐγὼ, δεῖ τὸ τρίτον ἐπενεγκεῖν κύμα, καὶ προσκατακλύσαι τὸν λόγον, εἰ τὰ πρῶτα μὴ δυνατὸς ἐστὶ διώσασθαι μηδὲ ἀποφυγεῖν ἐκ κλήματα; Πρῶτον οὖν, ὥσπερ ἀφ' ἐτίας ἀρχόμενοι πατρώας τῆς πρὸς τὸ θεῖον εὐλαθείας τῶν ἐν Ἀκαδημίᾳ φιλοσόφων, τὸ μὲν ὡς εἰδότες τί λέγειν πρὸς τέτων, ἀποσιωσόμεθα· πλέον γάρ ἐστι τῶν πρὸς μουσικῶν ἀμούσους, καὶ πολεμικῶν ἀσραπέυτας ἀγλόμεσθαι, τὸ τὰ θεῖα καὶ δαιμόνια φράγματα ἀγσκοπεῖν, ἀνθρώπους ὄντας, οἷον ἀτέχνους τεχνιτῶν ἀγνοῖαν ἀπὸ δόξης καὶ ἀγνοίας καὶ

E. 4. τῶ λόγῳ] Sic Voss. Venet. Pol. Leonie. Schott. Mez. T. V. B. Vulgo, τῶ λογισμῷ.

F. 5. καὶ διανοίας] Corrigo καὶ ὑπονοίας, ut Mez.

lere, molis deorum dicuntur; cum hoc pacto et iustitia redatur obscura, et malitiæ metus evanescat.

IV. His ita dictis, cum ego mecum rem meditarer, Timon, Vultifne, inquit, ut ipse quoque difficultatibus huius disputationis colophonem addam? aut finam potius istum adversus hæc decertare? Quid enim, respondi ego, attinet tertium fluctum immittere, eoque obruere argumentum, si id priora non possit depellere aut evitare crimina?

Primum itaque sumto, tanquam a Lare, initio ab avita Academicorum philosophorum de rebus divinis differendi cautione atque modestia: ita de his rebus dicere ac si earum scientiam profiteremur, pie detractabimus. Gravius enim est quam de rebus musicis imperitum musices, aut de bellicis militiæ rudem verba facere, res deorum et geniorum velle perspicere eum qui sit homo, et tanquam artificis sententiam artis ignarum opinionibus et probabi-

τὸ εἶκος μετόντα. Οὐ γὰρ ἰατρὸς μὲν ἰδιώτῳ ὄντα
 συμβαλεῖν λοισμὸν, ὡς πρὶν οὐκ ἔτεμν, ἀλλ' ὕπε-
 ρον, οὐδ' ἔχθες ἔλυσεν, ἀλλὰ σήμερον, ἔργον ὅτι· πρὶν
 θεὸς δέ, θνητὸν ῥάδιον ἢ βέβαιον εἰπεῖν ἄλλο, πλὴν ὅτι
 καὶ εἰδὼς ἄριστα τῆς πρὶν κακίαν ἰατρείας, ὡς
 φάρμακον ἐκαστῷ προσφέρει τὴν κόλασιν, οὔτε μεγέθους
 μέτρον κοινόν, οὔτε χρονον ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ὅτι πάντων
 ἔχουσιν. Ὅτι γὰρ ἡ περὶ τὴν ψυχὴν ἰατρεία, Δίκη
 δὲ καὶ Δικαιοσύνη προσσηροβομήνη, πασῶν ὅτι τεχνῶν
 μέγιστη, πρὸς μυρίοις ἑτέροις καὶ Πίνδαρος ἐμαρτύρησεν,
 Ἀριστοτέχνην ἀνακαλούμενος τὸν ἄρχοντα καὶ κύριον ἀ-
 πάντων θεόν, ὡς δὴ Δίκης ὄντα δημιουργόν, ἢ προσήκει,
 τὸ πότε καὶ πῶς καὶ μέχρι πόσῃ κόλασιν ἕκαστον τῶν
 πονηρῶν, ὀρίζειν. Καὶ ταύτης φησὶ τῆς τέχνης ὁ Πλά-
 των υἱὸν ὄντα τῷ Διὶ γεγονέναι τὸν Μίνω μαθητὴν, ὡς
 οὐ δυνατὸν εἶναι τοῖς δικαίοις κατορθοῦν, οὐδ' ἀνοθέσθαι

libus conjecturis investigare. Nam cum perdifficile sit homini plebeio consilium medici deprehendere, quod secutus, non ante, sed post, sectionem adhibuit, neque heri lavit ægrotum, sed hodie; certe de deo non facile aliud quicquam firmum homo pronuntiabit, quam eum, ut qui optime opportunum medendi flagitiis tempus habeat cognitum, medicamenti instar poenam sceleris cuius imponere, neque eadem in omnibus magnitudinis mensura, neque eodem temporis articulo definitam.

Medicinam enim animæ, quæ Justitia cognominatur, omnium esse artium maximam, præter sexcentos alios etiam Pindarus testatur, principem et dominum omnium deum appellans Aristotechnam, (id est, artificum præstantissimum:) quippe justitiæ administratorem, quæ jus habet determinandi quando, quomodo, et quatenus, quilibet malorum fit puniendus. Atque hanc artem Minos Jovis filius, a patre didicit, ut Plato ait, indicans jus recte administrare, rectamque juris administratio-

τῷ κατορθύντος, τὸν μὴ μαθόντα μηδὲ κτησάμενον τιτὼ
 ὀπισημίῳ. Οὐδὲ γὰρ οὓς ἄνθρωποι νόμους τίθενται, τὸ
 εὖλογον ἀπλῶς ἔχουσι καὶ πάντοτε φαινόμενον, ἀλλ' ἐνία
 καὶ δοκεῖ κομιδῇ γελοῖα τῇ περὶ ἀγαθμάτων. Οἷον, ἐν
 Λακεδαιμόνι κηρύττουσιν οἱ Ἐφοροὶ παριόντες εὐθὺς εἰς τὴν
 ἀρχὴν, μὴ τρέφειν μύστικα, καὶ πείθεσθαι τοῖς νόμοις, ὡς
 μὴ χαλεποὶ ὦσιν αὐτοῖς. Ῥωμαῖοι δὲ, εἰς ἂν εἰς ἐλδου-
 γερῖαν ἀφαρῶνται, κέρφος αὐτῇ λεπτὸν ὀπιβάλλουσι τοῖς
 σώμασιν· ὅταν δὲ ἀφ' αὐτῆς γράφωσιν, ἑτέρας μὲν ἀπο-
 λείπουσιν κληρονομίας, ἑτέροι δὲ πωλῶσι τὰς εὐσίας· ὁ δὲ
 καὶ περὶ τῶν εὐλογίων (εἰ). Παραλογώζοντο δὲ τὸ τῷ Σόλῳνος,
 ἀπὸ μὲν (εἰ) τὸ ἐν τῇ πόλει μηδετέρᾳ μερίδι περὶ ἀ-
 γάμενον, μηδὲ συστασάσαντα. Καὶ ὅλως πολλὰς ἂν τις
 ἔξειποι νόμων ἀτοπίας, μήτε τὸν λόγον ἔχον τὸ νομοθέτης,
 μήτε τὴν αἰτίαν σωθεῖς ἐκαστοῦ τῶν γραφομένων. Τί δὲ θαυ-
 μαζόν, εἰ τῇ ἀνθρωπίνῳ ἔτις ἡμῖν ὄντων θεωρήτων,

B. II. ἑτεροὶ δὲ πωλῶσι.] Legendum ἑτέροις δ. π. ut Amiot. Mez. Reiske.

nem intelligere non posse, qui
 eam scientiam discendo non
 fuerit consecutus. Etenim et
 eæ leges, quæ ab hominibus
 ponuntur, non ubique habent
 rationem eorum quæ præci-
 piuntur illustrem, immo quæ-
 dam videntur omnino ridi-
 cula. Ut quod Lacedæmone
 Ephori statim ab inito magis-
 tratu edicunt *ne quis mysticem*
alat: et ut *legibus obtempe-*
rent, ne eæ ipsis sint difficiles.
 Romani quos in libertatem
 vindicant, eorum corporibus

stipulam tenuem injiciunt: et
 ubi testamentum condunt, alii
 scribuntur hæredes, aliis ven-
 dunt bona: quod videtur alie-
 num a ratione. Alienissimum
 illud Solonis, qui in seditione
 neutri se parti adjungentem
 ignominia notavit. Et plane
 multas legum absurdas esse
 dixerit, qui auctoris mentem,
 et causam scriptorum singu-
 latim non cognoverit. Quid
 ergo miremur, ubi humana
 ita difficulter a nobis intelli-
 guntur, si non facile expli-

ὅτι εὐπορὸν ὅτι τὸ περὶ τῆς θεῶν εἰπεῖν, ὥς πινι λόγῳ
τὸς μὲν ὑπερὸν, τὸς δὲ ὑπὲρ τὸν τῆς ἀμαρτανόντων κα-
λάζουσιν;

Εἰ. Ταῦτα δὲ ἐκ ἀποδράσεως πρὸς φασίς ὅτιν, ἀλ-
λὰ συγνώμης αἰτησις· ὅπως ὁ λόγος, οἷον εἰς λιμνὴν καὶ
καταφυγίῳ ἀποβλέπων, εὐθαρσέστερον ἔξαναφέρει τῷ πι-
θανῷ πρὸς τὴν ἀπορίαν. Ἀλλὰ σκοπεῖτε πρῶτον ὅτι, καὶ
Πλάτωνα, πάντων χαλῶν ὁ θεὸς ἑαυτὸν ἐν μέσῳ πρῶτον
δείγμα θεμιτός, τὴν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν, ἑξομοίωσιν ἔσαν
ἀμωσγέντως πρὸς αὐτὸν, ἐνδίδωσι τοῖς ἑπεὶ θεῶν δυ-
ναμίοις. Καὶ γὰρ ἡ πάντων φύσις ἀτακτος ἔσα, ἡμι-
τις ἔχε τὴν ἀρχὴν τῆς μετὰ βαλεῖν, καὶ γενέσθαι κόσμος,
ὁμοιότητι καὶ μεγέθει πινι τὴν περὶ τὸ θεῖον ἰδέας καὶ ἀρετῆς.
Καὶ τὴν ὅτι αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ ἐνάψαι φησὶ πινι φύσιν ἐν
ἡμῖν, ὅπως ὑπὸ θεῶν τὴν ἐναντὶ φερομένων καὶ θαύ-
ματος ἀσπάζεσθαι καὶ ἀγαπᾶν ἐθιζομένη τὸ εὐχρημον ἢ
ψυχὴ καὶ τεταγμένον, ἀπεχθάνηται τοῖς ἀναρμότοις, καὶ

catu nobis est quam de
causa dii peccantium aliis ma-
turius, aliis serius supplicia
imponant?

V. Quæ dixi, ea non ter-
giverfationis sunt præscriptio,
sed veniæ petitio: ut dispu-
tatio nostra portum quasi et
tutum effugienti locum respi-
ciens, probabilia ad explican-
das quæstionis difficultates
tanto animosius possit consec-
tari. Proinde hoc primum
confiderate, quod, Platone auc-
tore, deus se in medio exem-
plar omnium bonorum cum
proposuisset, humanam virtu-

tem, qua homo similis dei ali-
quo modo saltem redditur, pa-
randam concessit his qui deum
sequi possunt. Etenim ipsa
hujus universi natura cum om-
ni careret ordine, habuit prin-
cipium suæ mutationis ut mun-
dus fieret, quod similis parti-
cepsque facta est cujusdam
ideæ et virtutis quæ in deo
erat. Idem ille Plato visum
in nobis a natura fuisse accen-
sum ait, ut spectandis admi-
randisque cœlestium corpo-
rum motibus, anima nostra
amplecti condoceretur deco-
rum et ordinem, odium con-

Ἐπλανητοῖς πάθεσι, καὶ φεύγει τὸ εὖ καὶ ὥς ἔτυχεν, ὥς
κακίας καὶ πλημμελείας ἀπάσης γένεσιν. Οὐ γὰρ ὅτι
ὁ, π μείζον ἄνθρωπος ἀπολαύει θεῶ πέφυκεν, ἢ τὸ μι-
μήσει καὶ διώξει τῷ ἐν ἐκείνῳ καλῶν καὶ ἀγαθῶν εἰς
ἀρετὴν κατὰ τὴν φύσιν. Διὸ καὶ τοῖς πονηροῖς ἐν χροῖν καὶ
χολαίῳ τὴν δίκην ὀπιτίθουσιν, ὅτι αὐτοὶ πῶς τῷ θεῷ
καὶ κολάζειν ἁμαρτίαν δεδιώς ἢ μετάνοιαν, ἀλλ' ἡμῶν τὸ
περὶ τὰς πτωχίας θρηνησάμενοι καὶ λάβρον ἀφαιρῶν, καὶ δι-
δάσκων μὴ σὺν ὀργῇ, μηδ' ὅτε μάλιστα φλέγεται καὶ
σφαδάζει

Πηδῶν ὁ θυμὸς τῷ φρενῶν ἀνωτέρῳ,

καθάπερ δέξαν ἢ πείναν ἀποπιμπλάντας, ὀπιπιδῶν
τοῖς λελυπηκόσιν, ἀλλὰ μιμουμένης τὴν ἐκείνου περὶ
τῆς καὶ τῇ μέλλουσιν, ἐν τάξει καὶ μετ' ἐμμελείας, τὸν
ἡκιστα μετανόια προσωποποιήσαντα χροῖον ἔχοντα σύμβουλον,

F. 6. μετ' ἐμμελείας] Sic Venet. Xyl. cod. ἐμμελεία. Vulgo, μεταμελεία.

ciperet incompositorum et va-
gorum motuum, temeritatem-
que et casui fidentem levita-
tem fugeret, tanquam omnis
vitii et erroris originem. Non
est enim major alius fructus
quem ex deo possit capere
homo, quam quod imitatione
pulchrorum et bonorum quæ
divinæ naturæ insunt, virtute
potitur. Propterea deus ma-
lis interposita mora ac tarde
pœnas infligit, non quod ve-
reatur, ne accelerando suppli-
cio erret, aut committat cujus
pœnitentia aliquando ducatur,
sed ut in vindicandis aliorum

peccatis sævitiam et vehemen-
tiam nobis hoc exemplo suo
eximat: docens non per iram,
aut cum maxime fervet et
palpitat

*Animus, super rationem se saltu effe-
rens,*

tunc nos debere quasi fami-
sitivæ replendæ gratia inva-
dere in eos qui nos irritave-
runt, sed imitatione ductos e-
jus mansuetudinis et cuncta-
tionis, ordine et accuratione
adhibito temporis spatio in
consilium, quod minime lo-
cum parabit pœnitentiæ, ad pu-

ἀπλοῦται τῆς δίκης. Ὑδαπὶ γὰρ τεταραγμένῳ πρὸς πει-
σόντα ληῖσθαι δι' ἀκρασίαν, ἢ πλὴν ὅτι κακόν, ὡς Σω-
κράτης ἔλεγεν, ἢ θολερὸν ὄντα καὶ ἀβέβητων τὸν λο-
γισμὸν ὀργῆς καὶ ματίας, πρὶν ἢ καὶ ἁρτῆσαι καὶ γενέσθαι
καθαρὸν, ἐμφορεῖσθαι πτωρίας συγγενῆς καὶ ὁμοφύλης σώ-
ματος. Οὐ γὰρ ἐγγυτάτω τὸ ἀμύνεσθαι τῷ παθεῖν, ὡς
Θουκυδίδης ἔλεγεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπωτάτω κείμενον,
ἀπολαμβάνει τὸ πρὸς ἡμῶν. Ὡς γὰρ ὁ θυμὸς καὶ τὸν
Μελάνθιον,

Τὰ δεινὰ πρᾶττει τὰς φρένας μετοικίσας·

ἔτω καὶ ὁ λογισμὸς, τὰ δίκαια πρᾶττει καὶ μέτρια, τ' ὀρ-
γὴν καὶ τ' θυμὸν ἐκποδᾶν θέμενος. Ὅθεν ἡμερῶν) καὶ τοῖς
ἀνθρωπίνοις ὡς ἀδείγμασιν, ἀκρόντες ὡς Πλάτων τε τὴν
Βακτηρίαν ἀνατενάζωνος τῷ παιδί, πολλὸν ἔστη λρόνον, B
ὡς αὐτὸς ἔφη, τὸν θυμὸν κολλάων· καὶ Ἀρχύτας οἰκε-
τῶσιν τινα πλημμέλειαν ἐν ἀρχῇ καὶ ἀταξίαν καταμα-
θῶν, εἴτα ἑαυτῷ σωμαθιδανόμωνος ἐμπαθέτερον ἔχοντος καὶ
τραχύτερον πρὸς αὐτὸς, οὐδὲν ἐποίησεν, ἀλλ' ἢ πρὸς αὐτὸν,

niendum nos conferre. Nam, ut Socrates dicebat, si in a-
quam turbatam incidens, eam ob incontinentiam bibas, minus mali est, quam si animo contur-
bato, iræque et furoris pleno, priusquam subsistat et purus fi-
at, eo te des, ut supplicio cog-
nati et ad eandem gentem per-
tinentis, eum expleas. Non enim ultio proxime injuriam, ut voluit Thucydides, sed longissime potius ab ea diffita, convenientem sibi locum obtinuerit. Nam sicut ira, ut est apud Melanthium,

Migrare coacta ratione malas res agit:
ita ratio vicissim ira et exan-
descenscia submotis juste mo-
derateque agit. Hinc est quod etiam humanis exemplis audi-
tis homines fiunt placidiores. Quale est Platonis, qui cum sub-
lato baculo plagam puero intentasset, aliquandiu consti-
tit, iram (ut ipse aiebat) pu-
niens: et Archytæ, qui ruri deprehenso servorum suorum
focordia et ordinis neglectione, ut sensit se asperius adversum
eos animo esse commotum, nihil egit, nisi quod discedens

ἀπὼν, Εὐτυχεῖτε, εἶπεν, ὅτι ὀργίζομαι ὑμῖν. Εἴτε οὖν
 ἀνδρῶν λόγῳ μνημονόμοι καὶ πράξεις λεγόμεναι τὸ
 πρᾶχ' καὶ σφοδρὸν ἀπαρύττει τῆς ὀργῆς, πολὺ μᾶλλον
 εἰς ἡμᾶς τὸν θεὸν ὀρώνται, ὃ δέος ὅδ' ἐν ὅδ' ἐμετά-
 νοια πράγματος ὁδὸν, ὅμως ἐν τῷ μέλλοντι τὴν π-
 c μαρίαν καὶ ἀπὸ τῆς ἐμῆς, καὶ ἀντιθέμεναι τὸν χρόνον, εὐ-
 λαβεῖς περὶ τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι, καὶ θεῖον ἡγήσασθαι μό-
 ριον ἀρετῆς ἢ πρᾶξι καὶ ἢ μεγαλοπρέπειαν, ἡ δὲ
 θεὸς ἀνδείκνυται, τῷ μὲν κολάζειν, ὀλίγους ἐπανορθῶσαν,
 τῷ δὲ βραδέως πολλὰς ὠφελεῖσθαι καὶ νεφετῶσαν.

ζ'. Δεύτερον τοίνυν τὸ αἰσθητὸν, ὡς αἱ μὲν
 δικαιοσύνης αἱ πρᾶξι ἀνθρώπων μόνον ἔχουσι τὸ ἀντιλυ-
 πῶν, καὶ ἐν τῷ κακῷ τὸν δεδρακότα παθεῖν ἴστανται,
 φρατέρω δὲ οὐκ ἔξικνενται· διὸ τοῖς ἀμαρτήμασι κυ-
 νὸς δίκην ἐφυλακτεῖσθαι κατακολαχῶσι, καὶ τὰς πράξεις
 οὐκ ποδὸς ἐπιδιώκουσι· τὸν θεὸν δὲ εἰς, ἥς ἀν' ἐφάπτη-
 νται τῇ δίκῃ ψυχῆς νοσήσης, τὰ τε πάντα διορᾶν, εἴπει

dixit, *Bona vestra fortuna fit
 quod iratus sum vobis.* Quod
 si commemoratio humanorum
 dictorum factorumque iræ
 vehementiam asperitatemque
 possunt adimere, multo magis
 convenit nos in deum intuen-
 tes (qui tametsi nullius rei
 metu poenitentiave ducatur,
 tamen supplicium differt, et in
 futurum rejicit tempus) caute
 in hoc genere versari, et man-
 suetudinem graviumque læsi-
 onum tolerantiam pro divina
 habere virtutis parte; quam
 deus nobis demonstrat, puni-
 endo paucos emendantem, tar-

de puniendo multos juvantem
 atque corrigentem.

VI. Secundum porro hoc
 consideremus. Humanæ ma-
 lefactorum ultiones legitimæ
 id duntaxat habent, quod vi-
 cissim ægre faciunt, reposito-
 que maleficio subsistunt, ne-
 que ulterius progrediuntur.
 Quæ causa est, quod delicta
 canum instar cum latratu per-
 sequuntur, et facinora extem-
 plo ulciscuntur. Atqui deum
 credibile est, quamcunque vi-
 tio captam animam justo suo
 judicio aggreditur, ejus motus
 perspicere, sicubi ad poeniten-

τι καμπόμνυα πρὸς μετόνοϊαν ἐνδίδασι, καὶ χρόνον γε
 πρὸς ἐπανάρθωσιν, οἷς οὐκ ἀκράτος οὐδὲ ἀτρεπὶς ἢ κα-
 κία πέφυκε, προσιζάνειν. Ἄτε γὰρ εἰδὼς, ὅσῳ μοῖραν
 ἀρετῆς ἀπ' αὐτῷ φερόμνυα πρὸς γένεσιν αἱ ψυχὰ βα-
 δίζουσι, καὶ τὸ γενναῖον ὡς ἰσχυρὸν αὐταῖς καὶ οὐκ ἔξιπ-
 λον ἐμπέφυκεν, ἔξανθεῖ δὲ πρὸς φύσιν τὴν κακίαν ὑπὸ
 τροφῆς καὶ ὁμιλίας φαύλης φθιζέμενον, εἴτα θεραπεύ-
 ρην ἐνίοις καλῶς, ἀπολαμβάνει τιὴν προσήκυσαν ἔξιν,
 οὐ πᾶσι κατεπάγει τιὴν πτωρίαν ὁμοίως. Ἀλλὰ τὸ μὲν
 ἀνήκεστον εὐθὺς ἔξειλε τῇ βίᾳ καὶ ἀπέκοψεν, ὡς ἑτέροις
 γε πάντως βλαβερὸν, αὐτῷ τε βλαβερότατον, ἀεὶ σωῖ-
 ναι μᾶλλον πτωρίας· οἷς δὲ ὑπὸ ἀγνοίας τῇ καλῇ μᾶλλον
 ἢ πρὸς αἰσῶν τῇ ἀρχῇ, τὸ ἀμαρτητικὸν εἰκὸς ἐγχερόμε-
 ναι, δίδωσι μεταβαλέσθαι χρόνον· εἰ δὲ ὀπιμύνωσι, καὶ
 τέτοις ἀπέδωκε τιὴν δίκην· οὐ γὰρ πᾶσι δέδωκε μὴ ἀγα-

D. 4. πέφυκε, προσιζάνειν] Mez. πέφυκε, πορίζειν. Venet. additum habet a
 manu secunda δίδωμι post χρόνον γε quod a correctore potius quam
 auctore, videtur esse. Equidem corrigo, προσπέφυκεν, ὀρίζειν. item-
 que verti.

tiam inflectatur, tempusque
 correctionis definire iis, qui-
 bus non mera et incurabilis
 inolevit nequitia. Videlicet
 sciens quantam virtutis por-
 tionem animæ ab ipso ad ho-
 minis ortum proficiscentes fe-
 cum ferant, et quam valida
 eis, minimeque evanida gene-
 rositas sit innata: utque eæ-
 dem contra suam naturam vi-
 tia proferant cum sunt victu
 consuetudineque malis corrup-
 tæ: ita quidem ut nonnullæ
 recte curatæ, sibi convenien-

tem recuperent habitum; non
 omnibus eodem modo poenam
 accelerat: sed quod insanabile
 est, statim præcidit vitæque
 privat; quia et omnino aliis
 nocent, et sibi multo maxi-
 me, qui semper in vitiis vi-
 vunt: quibus autem ignora-
 tione boni potius quam appe-
 titione mali peccata obrepunt,
 iis tempus vitia mutandi lar-
 gitur: quod si persistant in
 vitiis, ipsos quoque punit;
 non enim periculum est ul-
 lum, ne ipsius manibus cla-

φύωσιν. Σκέπει δὲ ὅσα μετὰ βολαὶ γενόμενα εἰς ἡθες
 ἀνδρῶν καὶ βίον· ἢ καὶ τέπος ~~ἀνομασίᾳ~~ τὸ μετὰ βάλλον
 αὐτῷ καὶ ἡθες, ὡς πλείστον αὐτῷ εἰσδύεται τὸ ἔθος, καὶ
 κρατεῖ μάλιστα καταπτόμενον. Οἷμαι μὲν οὖν καὶ τὸ Κέ-
 κροπα διφυᾶ παρσαγρεῦσαι τὰς παλαιὰς, ἔχ, ὡς ἔνιοι
 λέγουσιν, ἐκ χρηστοῦ βασιλέως ἄρχιον καὶ δρακοντώδη γε-
 νόμενον τυραννον, ἀλλὰ τούναντίον ἐν ἀρχῇ σκολιὸν ὄντα
 καὶ φοβερόν, εἶθ' ὑπερὸν ἄρξαντα πρῶτος καὶ φιλανθρώ-
 πως. Εἰ δὲ τῷτ' ἀδήλον, ἀλλὰ Γέλωνα γε ἴσμεν
 καὶ Ἰέρωνα τὰς Σικελιώταις, καὶ Πεισίστρατον τὸν Ἰππο-
 κράτης, ὅτι πονηρὰ κτησάμενοι τυραννίδας, ἐχρήσαντο
 πρὸς ἀρετὴν αὐταῖς, καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ ἀρχεῖν ἐλ-
 θόντες, ἐγένοντο μέτεροι καὶ δημοφελῆς ἄρχοντες· οἱ μὲν
 εὐνομίαν τε πολλὴν καὶ γῆς ἐπιμέλειαν πρῶτον, αὐ-
 τὰς τε σώφρονας τὰς πολίτας καὶ φιλεργὰς, ἐκ πολυ-
 γέλων καὶ λάλων κατασκευάσαντες· Γέλων δὲ καὶ παρὰ

A. 5. προπολεμήσας—μάχη μεγάλη] Prius fumsi a Venet. pro vulgato προσ-
 πολεμήσας. In posteriore addidi μεγάλη ex Ald. Bas. Kyl. Harlei.
 A. Venet. Mosc. 1. 2. Colleg. Nov.

bantur. Considera vero quam
 multorum hominum mores et
 vita fuerint mutata: qua de
 causa Græci mores *tropos* a
 mutando, et *ethe* a consuetu-
 dine nominant, quæ in hac
 re semel adhibita plurimum
 potest. Equidem ita sentio,
 Cecropem a priscis fuisse bi-
 formem dictum, non quod e
 bono rege immanis et draco-
 nis naturam imitans sit factus
 tyrannus, sed contra, quod per-
 versus ab initio et terribilis,
 postmodo benigne humaniter-

que imperaverit. Quod si
 hoc incertum est, certe Ge-
 lonem novimus et Hieronem
 Siculos, et Pisistratum Hip-
 pocratis F. qui tyrannide per
 malitiam parta usi sunt secun-
 dum virtutis rationes, et in-
 iuste potiti imperiis, modeste
 iis et cum utilitate publica
 functi sunt: nam et optima-
 rum usu legum, et agricul-
 turæ studio commendando, ci-
 ves de captatoribus risuum ac
 garrulis modestos ac industrios
 reddiderunt: et Gelo adversus

λεμήσας ἄριστα καὶ κρατήσας μάχῃ μεγάλη Καρχη-
δονίων, ὃ πρῶτον εἰρηνῶς ἐποίησατο πρὸς αὐτοὺς δε-
μῖνας, ἢ καὶ τὸτο ταῖς σιδηραῖς πελάγεσσιν, ὅτι παύ-
σονταί τὰ τέκνα τῷ Κρόνῳ καταθύοντες. Ἐν δὲ Μεγά-
λῃ πόλει Λυσιμάχας υἱὸς τυράννος, εἴτ' ἐν αὐτῇ τῷ τυ-
ραννῶν μεταβαλλόμενος, καὶ δυσχεράνας τὴν ἀδικίαν, ἀπ-
έδωκε μὲν τοὺς νόμους τοῖς πολίταις, μαχόμενος δὲ πρὸς
τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὀπιφανῶς ἔπεσεν.
Εἰ δὲ τις ἢ τυράννον ἀπέκτεινε Μιλτιάδῳ ἐν Χερρόνῃ-
σῳ πρῶτον, ἢ Κίμωνι συνόντα τῇ ἀδελφῇ διώξας εἰ-
λεν, ἢ Θεμιστοκλῆς ἐφ' οἷς ἀσελγάνων ἐκώμαζε καὶ
ὑβρίζει δι' ἀρχαῖς, ἀφείλετο τὴν πόλιν, ὥς ὑπερὶ Ἀλκι-
βιάδου, γραφάμενος, ἃρ' οὐκ ἂν ἐπολώλυσαν ἡμῖν οἱ
Μαραθῶνες; οἱ Εὐρυμέδοντες; ὁ καλὸν

Ἀρτεμισιον, ὃς παῖδες Ἀθηναίων ἐδάλοντο
Φαιεντῶν κρηπιδ' ἐλευθερίας; —

Οὐδὲν γὰρ αἱ μεγάλα φύσιν μικρὸν ἐκφέρουσιν, οὐδὲ ἀρ-
γῇ δι' ὀξύτητά τοι σφοδρὸν ἐν αὐταῖς καὶ δραστήριον,

Carthaginienſes geſto optime bello, cum eos magno viciffet prælio, pacem petentibus non ante conceſſit, quam id quoque inſertum ejus fuit conditionibus, finem facturos Carthaginienſes Saturno fuos immolandi liberos. Megalopoli tyrannus fuit Lydiades: is ipſa in tyrannide conſilio mutato et improbata injuſtitia, civibus rempublicam et leges reſtituit, et pro patria in hoſtes pugnans, illuſtrem oppetiit mortem. Jam ſi quis Miltiadem in Cherſoneſo tyrannidem gerentem interfeciſſet,

aut Cimonem cum ſorore concumbentem in judicio reum tanti criminis peregiſſet, aut Themiftoctem laſcive comellantem, petulanterque per forum bacchantem Athenis expuliſſet, ſicut poſtmodo de Alcibiade reo facto ſtatutum fuit: nonne periiffent nobis Marathon, Eurymedon, et pulchrum Artemiſium, ubi

— Pubes Attica jecit
Illuſtre fundamentum libertatis?

Nihil enim præſtantes naturæ exiguum efferunt, et ob acumen vehementia earum atque efficacia otioſa eſſe non po-

ἄλλ' ἐν σάλῳ ἀρραφένῃ, πρὶν εἰς ὃ μόνιμον καὶ κατ-
 εστηκός ἦτος ἐλθεῖν. Ὡς περ οὖν ὁ γεωργίας ἀπειρος ὅτε
 ἀν' ἀσπίδατο χόρῳ ἰδὼν λόχμης ἐμπλεων δασείας καὶ
 φυτῶ ἀγρίων, καὶ θηρία πολλὰ καὶ ρεύματα καὶ πολὺν
 ἔχουσιν πηλὸν, ἀλλὰ τῷ μεμαθηκότι διαμαρτάνεσθαι καὶ
 κρίνειν αὐτὰ ταῦτα, τίς ἰχθὺν καὶ πάνθ' ὅσα ὑποδείκ-
 νουσιν, καὶ τὴν μαλακότητα τῆς γῆς· ἕως ἄτοπα πολλὰ καὶ
 φαῦλα περὶξανθῶσιν αἱ μεγάλα φύσις, ὧν ἡμεῖς μὲν
 εὖ τὸ πρᾶγ καὶ νότον εἰ φέροντες, ἀποκόπιν οἴμεθα
 δεῖν καὶ κολᾶειν· ὁ δὲ βελτίων κριτής, καὶ ἀπὸ τέτων ἐν-
 ορῶν τὸ χρηστὸν καὶ γενναῖον, περιμεθεῖ λόγῳ καὶ ἀρετῇς
 συυεργὸν ἡλικίαν καὶ ὄραν, ἢ τὸν οἰκεῖον ἢ φύσις καρπὸν
 ἀποδίδωσι.

ζ'. Ταῦτα μὲν οὖν ταῦτη· τὸν δ' ἐν Αἰγύπτῳ νό-
 μον ἄρ' ὅτε ἐκόντως ὑμῖν ἀπογράφασθαι δοκῶσιν ἔνιοι τῷ
 Ἑλλιάδων, ὅς κελεύει τίς ἐγκυον, ἀν' ἀλῶ θανάτῳ, μέ-
 χρι τέκε φυλάττειν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφασαν. Εἶπον
 οὖν ἐγὼ, Εἰ δὲ παιδία μὴ κύνῃ τις, ἀλλὰ περὶ ξιν

test, sed quasi æstu fluctibus-
 que jactantur, donec mores
 stabiles atque compositos sibi
 parent. Sicut ergo rudis ali-
 quis agriculturæ nullo modo
 probet locum, quem videat
 densa obsitum sylva, agrestibus
 stirpibus, et multis feris ac ri-
 vis lutoque repletum: perito
 autem, et judicandi gnaro, hæc
 ipsa virtutem molliemque a-
 gri demonstrarent: sic multa
 inepta et prava magnæ natu-
 ræ primo efferunt, quorum nos
 asperitatem et aculeos initio
 non ferentes, putamus statim

excindi opprimique debere:
 qui vero melior est ratiocina-
 tor harum rerum, is ætatem
 tempusque præstolatur quod
 rationi et virtuti auxilium fert,
 quo etiam tempore indoles su-
 um profert fructum.

VII. Atque hæc quidem
 hæcenus. Legem autem Æ-
 gyptiam nonne videntur recte
 quidam Græcorum descrip-
 sisse quæ jubet, gravidam si
 mortis fuerit damnata, asser-
 vari donec pariat? Plane as-
 sensum ab iis est. Tum ego.
 Quid si prægnans aliquis non

ἢ βασιλὺν ἀπορρήτον εἰς φῶς ἡλίας διωατὸς ἢ πρῶτα-
 γεῖν χρέω καὶ ἀναδείξαι, κακὸν τι μινύσας λαμβάνει,
 ἢ σωτηρίας γνώμης γενόμενος σύμβουλος, ἢ χρείας εὐρετής
 ἀναγκάσας, ὅτε ἀμείνων ὁ ἀειμέναιος τῆς τιμωρίας τὸ
 χρήσιμον τῷ πρῶτον; ἐμοὶ μὲν γὰρ, ἔφη, δοκεῖ.
 Καὶ ἡμῖν ὁ Πατροκλέας εἶπεν. Ὅρθως ἔφη. Σκόπει
 γὰρ εἰ Διονύσιος ἐν ἀρχῇ τῆς τυραννίδος ἔδωκε δίκην, ὡς
 ὁδρεῖς ἀν' Ἑλλιάδων ᾄκει Σικελίαν ἀνάστατον ὑπὸ Καρ-
 χηδονίων γενομένην ὥσπερ ἔδ' Ἀπολλωνίαν, ἔδ' Ἀνακ-
 τῶριον, ὁδρεῖ δὲ Ἰλίου καὶ Λευκαδίων χερρόνησον ᾄκειν Ἕλληνας, εἰ
 Περίανδρος ἐκολάσθη μὴ μετὰ πολὺν χρόνον. Οἷμαι
 δὲ καὶ Κασάνδρῳ γενέσθαι τῆς δίκης ἀναβολὴν, ὅπως
 αἰ Θῆβαι συνοικῶνται πάλιν. Τῶν δὲ τὰ τὸ ἱερὸν συγ-
 γράφοντων ξένων οἱ πολλοὶ Τιμολέοντι συγγράφον-
 τες εἰς Σικελίαν, ὅτε Καρχηδόνες ἐνίκησαν καὶ κατέ-

E. 6. Ὅρθως ἔφη] Ita sententia postulante dedi ex mea correctione. Vulgo,
 Ὅρθως ἔφη.

fit, sed progressu temporis ac-
 tionem aut consilium arcanum
 in lucem possit producere, aut
 occulti alicujus mali indicium
 deferre, vel salutaris auctor
 fieri consilii, aut necessarij u-
 sus inventor, nonne rectius
 facit qui dilato supplicio eam
 utilitatem operitur, quam qui
 præmature eum interficiat?
 mihi quidem sic videtur. Nos
 quoque idem sentimus, re-
 spondit Patrocles. Recte, in-
 quam ego, statuitis. Hoc e-
 nim reputa: si de Dionysio
 sub initium tyrannidis sumtum
 fuisset supplicium, nemo uti-

que Græcorum Siciliam fue-
 rat inhabitaturus, a Carthagi-
 nienibus evastatam. Neque
 vel Apolloniam, vel Anacto-
 rium, vel peninsulam Leu-
 cadiam quisquam Græcorum
 incoluisset, si Periandri pœna
 non fuisset in bene longum
 dilata tempus. Existimo etiam
 Cassandro obtigisse moram de-
 biti supplicii, ut rursus The-
 bæ civibus frequentarentur.
 Barbarorum, qui in hoc tem-
 plo occupando suam sacrilegis
 navarunt operam, bona pars
 cum Timoleonte profecti,
 postquam ibi Carthaginien-
 ses

λυσαν τὰς τυραννίδας, Ἰξάλοιο κακοὶ κακῶς ὕπερ.
 Ἐνίοις γὰρ ἀμέλει καὶ κολασαῖς ἑτέρων πονηρῶν, οἷον δι-
 μοκοῖνοις, ἀπεχρήσατο τὸ δαιμόνιον, εἴτ' ἐπέτερε, κα-
 θάρπε, οἶμα, τὰς πλείους τυραννας. Ὡσπερ γὰρ ὑψί-
 553 νης χολῆς καὶ φώκης πυτία, θηρίων τὰλλα μαρῶν, ἔχουσι
 πᾶσι τὰς νόσους χρήσιμον, ἕως οἷοις διγυμῶν δεο-
 μῶν καὶ κολάσεως, ἐμβαλὼν ὁ θεὸς πυρίαν πνὰ τυ-
 ράννις δυσμελίαν, καὶ τραχύτητα χαλεπὴν ἀρχοντος,
 οὐ πρῶτερον ἔξειλε τὸ λυποῦν καὶ τραύτιον, ἢ τὸ νοσοῦν
 ἀπαλλάξαι καὶ καθάραι. Τοῦτο καὶ Φάλαρις ἢ Ἀρε-
 γαντίνοις φάρμακον, καὶ Ῥωμαίοις Μάριος. Σικωνίοις δὲ
 καὶ Ἀγρῆναι οὗτος ὁ θεὸς παρῆκε μασητόντων δεῖσθαι τῷ
 πόλιν, ὅτι Τελητίαν πᾶν τεφανέμενον ἐν Πυθίοις ἀφ-
 αρεύμενοι Κλεωναίων, ὡς ἴδιον πολίτην, διέσπασαν.
 Ὡς ἄλλοι Σικωνίοις μὲν Ὀρθάγορας γένόμενος τύραννος, καὶ
 μετ' ἐκείνον οἱ παῖδες Μύρων καὶ Κλεισθένης, τῷ ἀκο-
 λασίαν ἔπαυσαν. Κλεωναῖοι δὲ τῆς αὐτῆς οὐ τυχόντες

devicissent ac tyrannides de-
 struxissent, mali male perie-
 runt. Nimirum enim deus
 quibusdam malis tanquam car-
 nificibus uti solet ad fumendas
 de aliis malis poenas deinde
 perdere: quod verum esse de
 plerisque tyrannis arbitror.
 Quemadmodum enim fel hy-
 ænæ, et phocæ coagula fædo-
 rum alioquin animalium ali-
 quid habent ad morbos sanan-
 dos utile: sic nonnullis morfu
 et poena indigentibus deus in-
 jiciens tyranni alicujus sævi-
 tiam implacabilem, aut ma-
 gistratus molestam asperita-

tem, non ante id quod excru-
 ciabat ac turbabat sustulit,
 quam vitiosos morbo liberasset
 ac purgasset. Tale medica-
 mentum fuit Agrigentinis
 Phalaris, Marius Romanis.
 Sicyoniis Deus difertis verbis
 prædixit, *flagella incutientibus*
urbem opus habere: quando ii
 Teletiam puerum ludis Py-
 thiiis coronatum, tanquam fu-
 um civem Cleonæis auferen-
 tes, discerperunt. Et vero
 Orthagoras tyrannus, ac post
 eum Myron et Cleisthenes,
 Sicyoniorum lasciviæ finem
 imposuerunt: Cleonæi, qui-

ιατρείας, εἰς τὸ μηδὲν ἤκουσι. Καὶ Ὀμήρου δὲ που λέγοντος ἀκούετε,

Τῷ γένει' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονός, υἱὸς ἀμείνων
Πάντοίην ἀρετήν· —

καὶ τοὶ λαμπρὸν ὄδον ὄδῃ εὐπρεπὲς ἔργον ἐκείνος ὁ
τῷ Κοπρέως παρέχεν. Ἀλλὰ τὸ Σισύφει καὶ τὸ Αὐτολύ-
κει καὶ τὸ Φλεγύει γένος ἠύθισεν ἐν δόξαις καὶ ἀρεταῖς με-
γάλων βασιλέων. Γέρονε δὲ καὶ Περικλῆς Ἀθιύησιν ἐνα-
γῆς οἰκίας· καὶ Πομπηίου Μάγνος ἐν Ῥώμῃ, Στράβωνος
ἦν υἱός, ὃ τὸν νεκρὸν ὁ Ῥωμαίων δῆμος ὑπὸ μίσους
ἐξέβαλε καὶ κατεπάτησε. Τί ἔν ἀτοπον, εἰ καθάπερ γε-
ωργὸς οὐκ ἐκκόπτει τὴν ἀχρῆσαν, ἀν μὴ λάβῃ τὴν ἀσπά-
ραγον, ἐδ' οἱ Λίβυες τὸ φρύγανον ὀπιπλάσσει πρὸς τὸν
ἢ τὸ λήδανον ἀπ' αὐτῷ συλλαγαγεῖν, οὕτως ὁ θεὸς ἐν-
δόξε καὶ βασιλικῇ γένει ρίζαν πονηρῆς καὶ τραχέως οὐκ
ἀναρρεῖ πρὸς τὸν φῶνα τὸν πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἀπ'
αὐτῆς; Μυρία γὰρ Ἰφίτα βῆς καὶ ἵππους σπολέσθαι

B. S. εὐπρεπὲς] Forte, ἐμπρεπὲς.

bus eadem medela non ob-
git, pessum eunt. Audivistis
etiam Homerum alicubi sic
loquentem,

*Filius hoc patre est permultum deteriore
Editus, omnigenis potior virtutibus.* —

et tamen filius iste Coprei
nullum præclarum edidit aut
memorable facinus: Sisyphi,
Autolyçi, et Phlegyæ posteri
gloria et virtute inter magnos
reges floruerunt. Quin et
Pericles Athenis natus fuit e
familia scelerata: et Pompeius
magnus Romæ patre Stra-

bone, cujus cadaver populus
Romanus odio victus dejecit
atque calcavit. Quid ergo
absurdi est, si quo modo agri-
cola spinam non excindit nisi
prius sumto ex ea asparago:
et Afri farmentum non ante
comburunt, quam Ladanum
inde collegerint: sic deus no-
bilis ac regii generis radicem
malam atque asperam non pri-
us abolet, quam debitus ex ea
fructus provenierit? Præsta-
bat enim Phocensibus aliquot
millia boum Iphiti et equorum

χρεῖττον ἦν Φωκεῦσι, καὶ πλείονα χρυσὸν ἐκ Δελφῶν οἵ-
 ον χροῖται καὶ ἄργεον, ἢ μήτε Ὀδυσσεύα μήτε Ἀσκληπιὸν
 φύνας, μήτε τὰς ἄλλας ἐκ κακῶν καὶ πονηρῶν ἀνδρας
 ἀγαθὺς καὶ μεγαλωφελεῖς γενομένους.

η'. Τὸ δ' ἐν χερσὶ καὶ τρόπῳ προσήκοντι γενέσθαι
 τὰς τιμωρίας, ὃ βέλπτον εἶ) τὸ ταχὺ καὶ ὠφέλιμον
 νομίζειν; οἷον ὅτι τὸ χρὴ Κάλλιππον, ὃ ξιφιδίῳ φίλος
 εἶ) δοκῶν ἀπέκτενε Δίωνα, τέτῳ πάλιν αὐτὸν ὑπὸ τῷ
 φίλῳ ἀποθανεῖν καὶ τὸ, Μίτις δ' Ἀργεῖα χρὴ γάσιν ἀν-
 αρεθέντος, ἀνδριάντα χαλκῆν ἐν ἀγορᾷ, θεῶν ἑστῆς, ἐμ-
 πεσεῖν τῷ κτείναντι τὸν Μίτιον, καὶ ἀνελεῖν. Καὶ τὰ περὶ
 τῷ Βέσσον τῷ Παίονα καὶ Ἀρίστων, τῷ Οἰταῖον ξαναγωνῶν,
 οἶδα δὴ πύθεν, ὃ Πατροκλέα. Μὰ Δί', εἶπεν, ἀλλὰ
 εἰ δέομαι μαθεῖν. Ὁ μὲν Ἀρίστων, ἔφην, τῷ Ἐριφύλης κόσ-
 μον ἐνταῦθα κείμενον καθελὼν τῷ τυράννῳ δίδόντων, ἐκό-

D. 6. νομίζειν] Forte, νομίζετε. Mez. εἶναι mutat in δεῖ.

E. 1. Ἀρίστων, ἔφην,] ἔφην, pro vulgato ἔφη, dedi e Xyl. et Mosc. 1. Modo
 ξαναγών, pro ξαναγωνῶν, e Venet. Mosc. 1. 2. Colleg. Nov. Harlei.
 Voss. codice Xyl. Coll. Muret. Schott.

perire, plusque auri et ar-
 genti Delphis ablatum esse,
 quam non nasci Ulysssem, non
 Æsculapium, non alios, qui e
 malis et pravis hominibus
 præstantes et utilissimi in pub-
 licum viri nati sunt.

VIII. Nonne autem sic
 statuendum est, tempore et
 modo convenienti irrogatas
 poenas præstare celeriter ac
 subito immixtis? quale est
 Callippi, qui quo pugione Di-
 onem sub amici specie inter-
 fecit, eodem rursus est a sociis

fuis necatus: et Mitii Argivi,
 qui cum in seditione esset in-
 teremptus, ærea ejus statua
 in foro, cum exhiberentur
 spectacula, incidit in percussio-
 rem Mitii, eumque occidit.
 Quid Bessio Pæoni, et Aris-
 toni Cætæo ductori peregri-
 norum militum evenerit, scis,
 opinor, Patrocles? Non pro-
 fecto, aiebat Patrocles, sed cu-
 pio audire. Ariston, inquam
 ego, mundum Eriphylæ hic
 depositum, permissu tyranno-
 rum abstulit, donoque suæ

μισε τῇ γυναικὶ δῶρον· ὁ δ' ὑπὸς αὐτῷ παρὲς τῇ μητέρι
 δόρυμαθεις ἐκ πινος αἰτίας, ὑψήψε τῇ οἰκίαν, καὶ πάντα ἐν
 αὐτῇ κατέκαυσεν. Ὁ δὲ Βέας(Θ), ὡς ἔοικε, ἀπεκτο-
 νῶς τὸν πατέρα τῇ ἐαυτοῦ, πολλὴν χρόνον ἐλάσθαιεν, ὕπε-
 ρον δὲ παρὲς ξένους ὅππῃ δεῖπνον ἐλθὼν, χελιδόνων πινὰ νε-
 οοσιὰν τῇ λόγχῃ νύξας κατέβαλε, καὶ τὰς νεοσῆς δι-
 ἐφθρε· λεγόντων δὲ, οἷον εἰκός, τῷ παρόντων, Ἀνθρῶπε,
 τί παθὼν ἔργον οὕτως ἀλλόκοτον ἔπραξας; Οὐ γὰρ, ἔφη,
 με πάλαι κατὰ μαρτυροῦσιν αὐτὰ ψευδῶς κατεβόω-
 σιν, ὡς ἀπεκτονότος τῷ πατέρα; Θαυμάσαντες δὲ οἱ
 παρόντες τὸν λόγον, ἐμύλυσαν τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ πράγ-
 ματος ὑξελεγχθέντος, ἔτισεν ὁ Βέαςος τῇ δίκῃ.

Ζ'. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς λέγεμεν ὥσπερ ἤξιώ-
 ται, γίνεσθαι πῶς τῇ τιμωρίας ἀναβολὴν, ὑποθέμενοι
 τοῖς πονηροῖς· τὰ λοιπὰ δὲ Ἡσίοδος χρηρὴ νομίζειν ἀκρο-
 ᾶσθαι, λέγοντος, ἔχῃ ἢ Πλάτων ἀκόλουθον εἶναι τιμωρίαν

F. 6. ἔφην, ἡμεῖς] ἔφην, pro vulgato ἔφη, sumsi e Xyl. et Colleg. Nov.

F. 6. ὥσπερ ἤξιώται—ὑποθέμενοι] Transponendo legendum, ὑποθέμενοι, ὥσπερ ἤξιώται, γίνεσθαι—.

mulieri apportavit: filius au-
 tem ipsius certa quadam de
 causa iratus matri, domum suc-
 cendit, in eaque totam fami-
 liam combussit. Bessius, ut
 narratur, cum patrem suum
 necasset, diuque id scelus clam
 fuisset, postea temporis ad hos-
 pites quosdam cum ivisset cœ-
 natum, nidum quendam hi-
 rundinum hasta incussa deje-
 cit, pullosque interfecit: cum-
 que ii qui aderant quærerent,
 ut fieri adsolet, quam re
 impulsus rem tam insolentem

egisset, *Non, inquit, auditis
 hirundines falso de me vocife-
 rari et testari, me patris mei
 esse interfectorem?* Mirati qui
 intererant, hunc sermonem ad
 regem detulerunt: reque cer-
 tis indiciis comperta, pœnas
 luit Bessius.

IX. Verum hæc ita a me
 dicta sunt, posito, quod pro
 certo sumtum fuerat, moram
 aliquam intercipere malorum
 supplicia. Quod reliquum
 est, statuamus audiendum esse
 Hesiodum, qui non ut Plato

554 ἀδικίας πάθην, ἄλλ' ἡλικιώτιν ἐκ τῆς αὐτῆς ὁμόθεν χώ-
ρας καὶ ρίζης στυγνοφυομένην·

Ἡ γὰρ κακὴ [φυσὶ] βελή, πῶς βελεύσαντι κακίστη.

Καί,

Ὅς δ' ἄλλω κακὰ τεύχει, εἴ κακὸν ἥπατι τεύχει.

Ἡ μὲν γὰρ κακὰρὶς ἐν αὐτῇ λέγεται τὸ βοηθητικὸν ἐκ
πινος ἀντιπαθείας ἔχειν συγκεκριμένον· ἡ δὲ πονηρία
συνεννῶσα τὸ λυποῦν ἑαυτῇ καὶ κολάζον, ἔχ' ὑπερ-,
ἄλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ὕψει πλὴν δίκῃ τῷ ἀδικεῖν δίδωσι.
Καὶ πῶς μὲν σώματι τῷ κολαζομένων ἕκαστος κακῶργον
B ἐκφέρει τὸν αὐτὸν φανερὸν· ἡ δὲ κακία τῷ κολαστηρίων
ἐφ' ἑαυτὴν ἕκαστον ἔξ αὐτῆς τεκταίνειαι, δεινὴ τις ἔσται
βίη δημιουργὸς οὐκ ἐξ, καὶ σὺν ἀρχαίῃ φόβος τε πολ-
λὸς καὶ πάθῃ χαλεπὰ καὶ μεταμελείας καὶ ταραχὰς ἀ-
παύτους ἔχοντας. Ἀλλ' ὅθεν ἐνίοι μεταφέρουσι παιδα-

A. 1. πάθην] Ita Plato Leg. V. p. 604. F. item Venet. a manu secunda: a
prima παθεῖν ut Mosc. 1. 2. Colleg. Nov. Ald. Bas. Xyl. Vulgata,
τῷ παθεῖν, a Stephano est.

A. 10. ἕκαστος κακῶργον] Sic Venet. Vulgo, ἕκαστος τῶν κακῶργων.

affectionem quandam molef-
tam animi sentit esse ultionem
peccati comitem: sed ultio-
nem delicti æqualem facit,
simulque ait eodem e loco ea-
demque radice enasci. Sic e-
nim inquit:

*Molitur damnum ipse sibi, qui intentat
alii.*

Et,

*Consiliumque malum auctori fert maxi-
ma damna.*

Cantharidem ferunt in se ha-
bere quoddam damni, quod in-
junxit, remedium, aduerso mo-
do afficientibus præditam fa-
cultatibus: sic malitia simul

secum gignens id quod ani-
mum mordet atque vexat, non
subsequentem, sed in ipso ma-
lefacto præsentem poenam ha-
bet. Et quemadmodum ma-
lefici cum ad supplicium edu-
cuntur, quisque suam effert
crucem: sic vitiositas ad fin-
gula peccata ex sese fabricatur
singula tormenta: solertissima
opifex vitæ miserabilis, et in
qua præter turpitudinem ter-
rores multi, animique motus
graves, poenitentia, tumultus-
que continentes, insint. Sed
plerique plane agunt instar

ρίων, ἀ τὰς κακέρους ἐν τοῖς θεάτροις θεώμενα πολλὰ
λάκεις ἐν χιτῶσι διαχρύσοις καὶ χλαμυδίοις ἀλουργοῖς
ἐπεφανωμένους καὶ πυρρίχίζοντάς, ἀγαταὶ καὶ τέθειπεν ὡς
μακαρίους· ἀχρὶς οὐ κεντέρημοι καὶ ματιγέρημοι καὶ πῦρ
ἀνιέντες ἐκ τῆς ἀνθιῆς ἐκείνης καὶ πολυτελεῖς ἐαυτοῦτος ὀφ-
θῶσιν. Οἱ γὰρ πολλοὶ τῆς πονηρῶν οἰκίας διεβέβλημένοι
μεγάλας, καὶ ἀρχὰς καὶ δυνάμεις διεφανείς, λανθάνουσιν
ὅτι κολάζονται, πρὶν ἂν ὀφθῶσιν ὑποσφαγέντες ἢ κατα-
κρημνισθέντες· ἅπερ ἂν τις οὐ τιμωρίαν εἴποι, πέρους δὲ
τιμωρίας καὶ στυγέλειαν. Ὡς περ γὰρ Ἡρόδικον τὸν Ση-
λυμβριανὸν εἰς φθίσιν ἀνήκετον πάθος ἐμπεσόντα, καὶ μίζ-
αντα δεῖντον ἀνθρώπων γυμναστικὴν ἰατρικὴν, φησὶν ὁ
Πλάτων, μακρὸν ποιεῖται τὸ θάνατον αὐτῷ καὶ τοῖς ὁμοίως
νοσέουσιν· ἔγω καὶ τῆς πονηρῶν ὅσοι τιμὰ παρατήκα πλε-
γὴν ἐκφυγεῖν ἔδοξαν, οὐ μετὰ πλείονα χερόνων, ἀλλ' ἐν
πλείονι χερόνῳ, τιμωρίαν μακροτέραν, οὐ βραδυτέραν τι-

C. 7. φησὶν ὁ Πλάτων] Sic Venet. Vulgo, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων.

puerorum, sæpenumero male-
ficos in theatris spectantium in
vestibus auro pertextis et læ-
nis purpureis coronatos saltare,
stupentium, utque beatos ad-
mirantium, tantisper dum com-
pungi eos ac flagellari et e-
pretiosa ista veste ignem edere
cernant. Etenim malorum
multos magnis familiis cir-
cumdatos, magistratibusque
gestis et potentia illustres,
non apparet poenas dare, do-
nec conflagrent jugulati aut
præcipites dejecti: quod non
tam recte poenam, quam ex-

tremum et perfectionem pœ-
næ dixeris. Est apud Plato-
nem, *Herodicum Selymbria-
num, cum incidisset in tabem,
morbum insanabilem, et pri-
mus hominum arti medicæ ar-
tem corporis exercendi miscu-
isset, diuturnam sibi aliisque eo-
dem modo ægrotantibus mortem
reddidisse*. Sic et mali homi-
nes, cum in præsentia effu-
gisse ictum vindictæ putantur,
non post longius tempus, sed
longiore temporis tractu, sup-
plicium non ferius, sed diu-
turnius, perferunt: neque se-

δυσσιν· ὁ δὲ μεράσαντες ἐκολάσθησαν, ἀλλ' ἐμήρασαν
κολαζόμενοι. Λέγω δὲ πρὸς ἡμᾶς τὸν πολὺν χρόνον·
ἐπεὶ τοῖς γε θεοῖς πᾶν ἀνθρωπίνον βίον ἀξίωμα, ὃ μη-
δὲν ἔστι καὶ τὸ νῦν, ἀλλὰ μὴ πρὸ ἐτῶς τεράκοντα, τι-
εὐτόν ἔστιν οἷον τὸ δαίλης, ἀλλὰ μὴ πρὸ, πρὸ βλῶν ἢ κρε-
μαννύναι τὸν πονηρὸν· ἄλλως τε καὶ φερεσόμενον ἐν τῇ
βίῳ, καθάπερ εἰρητῆ, μηδεμίαν μετανάστασιν ἐχέσῃ μη-
δὲ ἀξίφωξιν, εὐωχίας δὲ πολλὰς ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ πρὸς
ματαίᾳ καὶ δόσεις καὶ χάριτας ἀμέλει καὶ παιδίας, ὥσπερ
ἐν δεσμοτηρίῳ κυβεύοντων ἢ πετρίδόντων, ὑπὲρ κεφα-
λῆς τῶ χρόνῳ κρεμασμένους.

Ι. Κάτοιοι πὶ κωλύει, μηδὲ τὸς ἐπὶ θανάτῳ καθευρυ-
ε νυμνὺς φάναυ κολάζεσθαι, μέχρις οὗ τις ἀποκόψει τὴν
τράχηλον· μηδὲ τὸν πεπωκότα τὸ κώνειον, εἴτε φειδύον-
τα καὶ προσμύνοντα βάρος ἐγγενέως τοῖς σκέλεσιν αὐτῶ,
πρὶν ἢ τὴν συνάπην ἀναμαρτυρία σφέσιν καὶ πῶξιν κατα-
λαβεῖν; εἰ τὴν ἔχατον τὴν τιμωρίας καμρὸν ἡγέμεθα τιμωρίαν·

nes facti puniuntur, sed in to-
leranda poena consenescent.
De tempore longo cum dixi,
intelligendum est hoc ut ad
humanam r. fertur naturam.
Nam diis quidem omne hu-
manæ vitæ spatium pro ni-
hilo est: et quod nunc, non
ante triginta annos, tale est,
atque hoc, quod non manet, sed
vesperi cruciatur aut suspen-
ditur sceleratus: maxime qui
in hac vita captivus detinea-
tur, tanquam in carcere unde
migrare aut effugere non pos-
sit, utcunque interim mul-
tum conviviorum, negotio-

rum, munerum, officiorumque
obtingat: scilicet ea sunt si-
milia ludorum, quos alea aut
talis in carcere captivi ludunt,
fune super capita pendente.

X. Quanquam quid im-
pedit dicere, neque eos qui ad
mortem in carcere inclusi te-
nentur, puniri antequam cer-
vices præcidantur? neque e-
um qui cicutam biberit, jam-
que obambulet et exspectet
dum cruribus ingruat gravi-
tas, prius quam extinctio ca-
loris et concretio eum sensu
spolient? si extremum dun-
taxat supplicii articulum pro-

τὰ δ' ἐν μέσῳ παθήματα καὶ φόβος καὶ προσδοκία καὶ μετameλείας, οἷς ἀδικήσας ἕκαστος ἐνέχεται τῷ πονηρῶν, πῶς ἀλείπομεν ὥσπερ ἰχθὺν καταπεπωκότα τὸ ἀγκιστρὸν οὐ φάσκοντες ἐαλωκέναι, πρὶν ὑπὸ τῷ μαγείρῳ ὀπτόμενον ἰδῶμεν ἢ κατατεμνόμενον. Ἐχέτω γὰρ ἕκαστος ἀδικήσας τῇ δίκῃ, καὶ τὸ γλυκὺ τῆς ἀδικίας ὥσπερ δέλεαρ εὐχὴς ἱκεδὴδοκεῖ· ὃ δὲ συνειδὸς ἐκείμενον ἔχων καὶ σποτίνον,

Θύννος βολάῳος πέλαιγος ὡς διασροεῖ.

Ἡ γὰρ ἰταμότης ἐκείνη καὶ τὸ θεῶν τῆς κακίας ἀχρὶ τῷ ἀδικημάτων ἰσχυρὸν ὅτι καὶ πρὸ χειρὸν, εἴτα τῷ πά-
θους ὥσπερ πνεύματος ὑπολείποντος, ἀσθενὲς καὶ ταπεινὸν ὑποπίπτει τοῖς φόβοις καὶ ταῖς δεισιδαιμονίαις. Ὡς πρὸς τὰ γνόμνα καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν σποπλάττεται τὸ τῆς Κλυταιμνήστρας ἐνύπνιον τῆς Σπησίχρης, ἐπὶ πῶς λέγονται,

Ε. 6. ἀποτίνον] Recepi e Venet. pro vulgato ἀποτίνων. Antea ἐπιτεῖνον corrige-
bam.

Α. 6. λέγοντα, τὰ δὲ—ἄκρον] Hæc est verissima Valckenarii correctio; quam, quum a Mez. confirmatum reperissem, recepi. Vulgo, λέγοντα τὰ δὲ Δράκων ἐδόκησε μολεῖν κἀρα βέβρωταιμένος ἄκρον.

supplicio deputamus, animi autem intervenientes tumultus, terrores, metus, pœnitentias, quibus malorum unusquisque commissa culpa devincitur, omittimus: quod perinde est ac si piscem, qui hamum voravit negemus captum, antequam a coquis assatum aut in frustra concisum videamus. Nam ut primum quis improbe egit, jam obstrictus pœnæ tenetur, et suavitate flagitii, veluti esca, illico devorata, conscientiam intus urgentem plectentemque

habens

Agitatur, ut mare thynni fluctuat impetu.

Etenim protervitas illa et ferocia pravitatis usque ad perpetrandum facinus vim suam perfert atque exstat: deinde motu animi, tanquam vento, sensim deficiente, imbecilla et humilis reddita terroribus se et superstitionibus submittit. Ut ad rerum ipsarum eventum et veritatem Stefichorus somnium Clytemnestræ effinxisse videatur, in hanc sententiam,

Τὰδε δράκων μ' ἔδοξε μολεῖν βεβροτωμένος ἄκρον,
 Ἐκ δ' ἄρα τῆ βασιλεὺς Πλεισθενίδας ἐφάνη.

Καὶ γὰρ ὅφεις ἐνυπνίων, καὶ φάσματα μεθιμερινὰ, καὶ
 χρησμοί, καὶ καταβασίαι, καὶ ὑπὲρ δόξαν ἔχεν αἴτια θεῶν
 παρσίνεσσιν, χερμῶνας ἐπάγει καὶ φόβους τοῖς ἔτιω ἀγα-
 θοῖς. Οἷον φασὶν Ἀπολλόδατον ποτε καὶ τὸς ὑπ-
 νους ὄραν ἐκδεδυμένον ἑαυτὸν ὑπὸ Σκυθῶν, εἴτα κα-
 θεφόρμνον, τὸ δὲ καρδίαν ἐκ τῆ λέβητος ὑποφθεγγο-
 μένην καὶ λέγεσσαν, Ἐγὼ σοι τέκνον αἴτια· καὶ πάλ-
 λιν τὰς θυγατέρας ἀγρυπνίας καὶ φλεγμονὰς τοῖς σώ-
 μασι κύκλω περὶ αὐτὸν πεπιτρεχέσας. Ἰππάρχον δὲ
 τὸν Πεισιπράτη, μικρὸν ἔμπροσθεν τῆ τελευτῆς, αἷμα
 προσβαλῆσαν αὐτῷ τὴν Ἀφροδίτῃ ἐκ πινος φιάλης
 πρὸς τὸ πρῶτον. Οἱ δὲ Πτολεμαῖοι τῷ Κερκυῶνι
 φίλοι χαλούμενον αὐτὸν ἐώρων ὅτι δίκῃ ὑπὸ Σελεύ-
 κῃ, γυνῶν καὶ λύκων διαζόντων, καὶ κρέα πολλὰ τοῖς
 πολεμίοις ἀγνέμεντα. Πausanίας δὲ Κλεονίκῃ ἐν
 Βυζαντίῳ παρθένον ἐλευθέραν ὕφαι μεταπεμφόμενος ὥς

*Visus adesse draco, tabo caput oblitus
 atrum,
 Ex illo se rex promere Pleisthenides.*

Quippe somnia, et spectra di-
 urna, oracula, de cœlo serva-
 tiones, et quidquid aliud divi-
 nitus objici videtur, tempesta-
 tibus et terroribus percellit
 male sibi conscios. Hoc mo-
 do narrant Apollodorum ali-
 quando in somnis vidisse, cu-
 tim sibi a Scythis detrahi, de-
 inde elixari se, et cor ex ipso
 lebetes sibi tacite dicere, *Ego
 tibi horum sum causa*: rur-

sumque, filias ignitas et ar-
 dentes in orbem circa ipsum
 discurrere. Hipparchum Pi-
 sistrati F. paulo ante mortem,
 Venerem sanguinem ipsi e pa-
 tera quadam in faciem conjic-
 cere. Ptolemæum Ceraunum
 amici per quietem imaginati
 sunt a Seleuco in jus vocari,
 vulturibus et lupis discepta-
 tioni præfectis, ipsumque mul-
 tas carnes inter hostes distri-
 buere. Pausanias Cleonicam
 virginem liberam Byzantii per
 libidinem ad se vocavit, ut ea

ἔξων ἀφ' ὧς νυκτός, εἶτα προσιῦσαν ἐκ πινος παραχῆς καὶ ὑποψίας ἀνελών, ἑώρα πολλάκις ἐν τοῖς ὕπνοις λέγουσαν αὐτῇ,

Βαῖνε, δίκης ἄσπον· μάλα τοι κακὸν ἀνδράσιν ὕβρις·

οὐ παυομένη δὲ τῷ φάσματι, ὥς ἔοικε, πλεύσας ἐπὶ τὸ ψυχρομπεῖον εἰς Ἡράκλειαν, ἱλασμοῖς ποιεῖ καὶ χαῖς ἀνεκαλεῖτο τὴν ψυχὴν καὶ κόρης· ἐλθῆσα δὲ εἰς ὄψιν, εἶπεν ὅτι παύσειαι τῷ κακῷ ὅταν ἐν Λακεδαιμόνι γενήται· γενόμενος δὲ, εὐθὺς ἐτελεύτησεν.

ιβ'. Ὡς εἰ μηδὲν ὅτι τῇ ψυχῇ μὲν τὴν τελευτήν, ἀλλὰ καὶ χάριτος πέρας ἀπάσης καὶ τιμωρίας ὁ θάνατος, μᾶλλον ἂν τις εἴποι τοῖς ταχὺ κολαζομένοις τῷ πονηρῶν καὶ ἀποθνήσκουσιν, μαλακῶς καὶ ῥαθύμως χρῆσθαι τὸ δαιμόνιον. Καὶ γὰρ εἰ μηδὲν ἄλλο φάη τις ἂν ἐν τῷ βίῳ καὶ τῷ χρόνῳ, τὸ πονηρῶν παρέχειν κακόν, ἀλλ' ἡξελεγχ-

D. 5. ἐν τῷ βίῳ καὶ] Hæc in omnibus libris servata, a Stephano et sequentibus omīssa, revocavi.

D. 6. παρέχειν] Corrigendum, ὑπάρχειν.

per noctem potiretur: deinde accedentem perturbatione quadam et sinistra suspicione concitus interfecit: hanc sæpe dormiens vidit sibi dicere,

Perge ad supplicium: valde est damnoſa libido:

quod visum cum non definiret, Heracleam navigavit ad Psychopompeion, (qui locus est curandis animabus destinatus,) puellæque animam deprecationibus inferiisque certis evocavit: atque ea in conspectum venit, ac finem ei

malorum fore prædixit, ubi Spartam venisset: reversus autem Lacedæmonem, statim periit.

XI. Ac profecto, si nihil animæ post corpus reliquum est, sed morte omne et beneficium et supplicium finitur, celeriter sua flagitia luentibus et morientibus malis benigne et indulgenter fieri a diis dixeris rectius. Nam ut vitam et tempus nihil aliud mali flagitiosis adferre dicas, tamen ubi vitiositas convincitur esse res

μύτης τῆς ἀδικίας, πρῶτον ἀκάρπυ καὶ ἀχαρίστου, καὶ χρηστὸν ὁδὸν ὁδὸν ἄξιον σπουδῆς ἀναφέροντος ἐκ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀγώνων, ἡ ἀφροσύνη αὐτῆς ἀνατρέπει τὴν ψυχὴν. Οἷον ἰσορῶσι δὴ περὶ Λυσίμαχον ὑπὸ δόξης ἐκβιασθέντα, καὶ ὡς δόντα τοῖς Γέταις τὸ σῶμα καὶ τὴν δυνάμιν, ὡς ἔπειν ὑποχείριος γενόμενος, εἰπεῖν, Φεῦ τῆς ἐμῆς κακίας, ὅς δι' ἡδονὴν ἔγω βεβαχέαι, ἐτέρημι βασιλείας τιλικαύτης. Κάτοι γε πρὸς φυσικὴν πάθος ἀνάγκην ἀντιβῆναι, παλχάλεπόν ἐστιν· ὅταν δὲ ἄνθρωπος ἢ χρημάτων ἕνεκεν πλεονεξίας, ἢ φθόνῳ πολιτικῆς δόξης καὶ διωμέως, ἢ δι' ἡδονὴν τινα σιωπίας ἀνομον ἔργον ἐργασάμενος καὶ δεινόν, εἴτα τῷ πάθους ἀφίεις τὸ διψῶδες καὶ μανικόν, ἐν χρόνῳ καθορᾷ τὰ ἀρχαῖα καὶ φοβερά τῆς ἀδικίας πάθη ὡς ἀμύνοντα, χρησίμον δὲ μηδὲν μηδὲ ἀναγκαῖον μηδὲ ὀνησιφόρον, ἃρ' ἐκ εἰκὸς ἐμπίπτειν αὐτῷ πολλὰς λογισμὸν, ὡς ὑπὸ κενῆς δόξης ἢ δι' ἡδονὴν ἀνελεύθερον καὶ ἀχαρίστην, ἀνατρέφας τὰ κάλλιστα καὶ μέ-

sterilis et ingrata, ac quæ operæ pretium nullum persolvat tam multis et magnis ærumnis, harum ipsarum rerum sensus animam subvertit. Quo modo narrant Lysimachum siti victum Getis corpus imperiumque suum in manus dedisse, cumque dedititius jam bibisset, dixisse, *Proh me hominem pravum, qui tantillæ voluptatis gratia tantum amiserim regnum.* At enim perdifficile erat homini adversus necessariam naturæ affectionem pertendere. Verum ubi

homo aut ob avaritiam, aut gloriæ potentiæque civilis invidiam, aut Venereæ voluptatis causa facinus injustum atque atrox commisit, ac deinde furiosa siti libidinis suæ dissipata, sumto tempore perspicit reliquos mansisse fœdos et horrendos flagitii impetus, utile autem, necessarium, aut conducibile nihil iis partum; nonne in eam ut sæpenumero incidat cogitationem necesse est, se vanæ gloriæ aut illiberalis ingrataque voluptatis causâ, perversis pulcherrimis

γιστα τῷ ἐν ἀνθρώποις δικαίῳ, ἐμπέπληκεν ἀρχύνης καὶ
 ταραχῆς τὸν βίον; Ὡς περ γὰρ ὁ Σιμωνίδης ἔλεγε παί-
 ζων, τίς τῷ ἀργυρίου κισσὸν εὐρίσκειν αἰεὶ πλήρη, τίς
 δὲ τῷ χαρίτων, κενὴν οὕτως οἱ πονηρὸι τίς κακίαν ἐν
 ἑαυτοῖς διορῶντες, δι' ἡδονῆς μὲν εὐθὺς κενὴν χάριν ἐχέ-
 σης, ἐλπίδος ἔρημον εὐρίσκουσι, φόβων δὲ καὶ λυπῶν καὶ
 μνήμης ἀτερπῆς καὶ πρὸς τὸ μέλλον ὑποψίας, ἀπισ-
 τίας δὲ πρὸς τὸ παρὸν αἰεὶ γέμουσιν. Ὡς περ τῆς Ἰνῆς
 ἐν τοῖς θεάτροις λεγέσθης ἀκρόμην, ἐφ' οἷς ἔδρασε μέλα-
 μελομένης,

Φίλοι γυναικες, πῶς ἂν ἐξ ἀρχῆς δόμους
 Ἀδάμαντος οἰκήσμεν, ἢ πεπραγμένων
 Δράσασα μηδέν; —

Ταῦτα εἶπεν τῷ πονηρῶν εἰκὸς τίς ψυχὴν ἀναπολεῖν
 ἐν αὐτῇ, καὶ ἀγαλίζεσθαι, Πῶς ἂν ἐκβάσῃ τὴν μνή-
 μης τῷ ἀδικημάτων, καὶ τὸ σκευδὲς ἴξῃ ἑαυτῆς ἐκβα-
 λῶσα, καὶ καθαρὰ γνομῆν, βίον ἄλλον ἐξ ἀρχῆς βιώσει.

A. 3. Ὡς περ τῆς Ἰνῆς] Forte, καὶ ὥς περ. Stephanus, nescio quo errore, in-
 vexit Ὀινῆς, et hinc Græco-Latinæ. Ἰνῆς habent omnes libri.

et maximis inter homines ju-
 ribus, vitam turpitudine tu-
 multibusque implevisse? Jo-
 cans dicebat Simonides, *se ar-
 genti cistam semper invenire
 plenam, beneficiorum autem va-
 cuam*. Sic etiam pravi ho-
 mines malitiam in se suam
 contemplantes, ob voluptatem
 vanam statim gratiam haben-
 tem inveniunt spei inanem
 esse: eandemque semper abun-
 dare metu, dolore, memoria
 tristi, et de præsentī statu dif-
 fidentiae, de futuro finistrarum

suspicionum plenam esse. In
 theatris Inonem audimus di-
 cere, pœnitentia factorum
 ductam,

Quonam modo, caræ mulieres, demus
 Athamantis incolam domum, quæ sunt
 retro,
 Facilis difficitis? —

nonne hoc modo etiam quæ-
 vis impia anima secum versat
 atque rationes init, quomodo
 excussa delictorum memoria,
 ejectaque conscientia, puri-
 tiem nacta, aliam alio ab initio
 vitam posset vivere? Nisi e-

εν. Οὐ γὰρ ἔστι γάρραλέον, ἑὸδὲ ἄτυφον, ἑὸδὲ μόνιμον
 καὶ βέβαιον ἐν οἷς περιτρέτται τὸ πονηρὸν· εἰ μὴ νῦν Δία
 σφῆς πινὰς ^{ἐκ} φήσομεν τῆς ἀδικούντας· ἄλλ' ὅπερ φι-
 λοπλετία καὶ φιληδονία περιμάχητος καὶ φθόνος ἀκρεατος
 ἐνοικίζεται μετὰ δυσμενείας ἢ κακοηθείας, ἐνταῦθα καὶ δει-
 σδαιμονίαν σκοπῶν ἂν εὐρης ὑποκαθημένην, καὶ μαλα-
 κίαν πρὸς πόνον, καὶ δειλίαν πρὸς θάνατον, καὶ μετάπλωσιν
 ὀξείαν ὀρμῶν, καὶ χυνύτητα πρὸς δόξαν ὑπὸ ἀλαζονεί-
 ας· καὶ τῆς ψυχῆς φοβῆναι, καὶ τῆς ἐπαινεῖας δέδιασιν,
 ὡς ἀδικημάτων τῇ ἀπάτῃ, καὶ μάλιστα τοῖς κακοῖς πο-
 λεμῆναι, ὅτι τῆς δοκῆναι ἀγαθὸς ἐπαινεῖσι περιθύμως.
 Τὸ γὰρ σκληρὸν ἐν κακίᾳ, κατὰπερ ἐν φαύλῳ σιδήρῳ,
 σαθρὸν ἔστι, καὶ τὸ ἀντίτυπον εὐθραυστον. Ὅθεν ἐν χρόνῳ
 πολλῷ μᾶλλον ὡς ἔχουσιν αὐτὰς καταμανθάνοντες, ἀχ-
 θήναι καὶ δυσκολάνασι, καὶ προβάλλοντα τὸν ἑαυτοῦ βίον.
 Οὐ γὰρ δὴ παρὰ καταθήκῃ μὲν σποδὲς, καὶ γνώρι-

nim omnino sapientiae titu-
 lum deferimus iniustitiae, pro-
 fecto malitiae consiliis atque ad
 agendum propositis nihil fidu-
 ciae, nihil gravitatis, nihil sta-
 bilitatis, nihil constantiae ad-
 est: verum ubi vel divitiarum
 vel voluptatum cupiditas effu-
 sior, vel odium ardentius cum
 hostili malignitate atque im-
 probitate conjunctum infede-
 rit; ibi, re considerata dili-
 gentius, deprehendes et su-
 perstitionem delitescere, et
 mollitiem labores subterfugi-
 entem, et mortis metum, et
 animi impetuum celerem mu-

tationem, et vanitatem animi
 ob arrogantiam hiantis: hoc
 genus hominum et terretur si
 reprehendatur, et laudatores
 metuit, ut impostura ipsorum
 injuria affectos, eoque vel
 maxime infestos, quia etiam
 hos alacriter laudent, qui boni
 videntur. Durities enim ma-
 litiae, itidem ut ferri vitiosi,
 putrida est, rigorque ejus fa-
 cillime retunditur. Inde fit,
 ut longo temporis decursu
 plenius seipsos cognoscentes,
 aegre ferant culpentque vitae
 suae statum. Scilicet aliquis
 vitiosus homo ubi depositum

μον ἐγλυπησάμενος, καὶ πατρίδι μὲν δόξης καὶ φιλοτιμίας
 ὀπίδδους καὶ συνεισενεγκῶν ὁ φαῦλος, εὐθὺς ὅστιν ἐν μετα-
 μελείᾳ, καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀνιάται, ἀλλὰ τὸ πάντη
 εὐμετάπλωτον οὐκ ἔχει πλανώμενον τῆς γνώμης· καὶ κρο-
 τέμενοί τινες ἐν τοῖς θεάτροις, εὐθὺς τένουσιν, ὑπονοστούσης
 τῆς φιλοδοξίας εἰς τὴν φιλαργυρίαν· οἱ δὲ καλαθύνοντες ἀν-
 θρώπους ὅτι τυραννίσι καὶ συνωμοσίαις, ὥς Ἀπολλόδωρος,
 καὶ χρήματα φίλων ἀποστεροῦντες, ὥς Γλαῦκος ὁ Ἐπι-
 κύδους, οὐ μετενόησαν οὐδ' ἐμίσουν ἑαυτοὺς, ὅθεν καὶ οὐκ ὠκνῶντο
 τοῖς γεγενημένοις. Ἐγὼ μὲν, εἰ θέμις ὅστιν εἰπεῖν, οὔτε
 πινὸς θεῶν ἔτε ἀνθρώπων δεῖσθαι κολασθῆ νομίζω τῆς ἀνο-
 σιουργίας, ἀλλὰ τὸν βίον αὐτῶν ἔξαρκεῖν ὑπὸ τῇ κα-
 κίας διεφθαρμένον ὅλον καὶ συντεταραγμένον.

ιβ'. Ἀλλὰ σκοπεῖτε τὸν λόγον, ἔφη, μὴ τῷ χαρμῇ
 πορρωτέρω πῶρεισι. Καὶ ὁ Τίμων, Τυχόν, ἔφη, πρὸς τὸ
 μέλλον καὶ τὸ λειπόμενον αὐτῷ μῆκος· ἡδὴ γὰρ ὥσπερ
 ἔφεδρον ἀνίστημι τὴν τελευταίαν ἀπορίαν, ἐπεὶ ταῖς πρὸ-

reddidit, aut pro amico fide-
 jussit, vel in patriam aliquid
 ambitiose impendit, statim pœ-
 nitentia ducitur, factumque ei
 suum est molestum, ob vagam
 usquequaque animi mobilita-
 tem: et nonnulli plausu in
 theatro excepti, extemplo in-
 gemiscunt, ambitione in ava-
 ritiam recidente: qui vero ty-
 rannidis et conspirationis gra-
 tia homines mactaverunt, ut
 Apollodorus, aut amicos pe-
 cuniis spoliaverunt, ut Glau-
 cus Epicydis F. credemus non
 mutasse factum, non in seipso
 odium concepisse, nulla ob fa-

cinus affectos fuisse molestia?
 Ego, si fas est dicere, censeo
 scelestos nullo neque deo ne-
 que homine indigere qui sup-
 plicia ipsis imponat: ipsam ad
 hoc eorum existimo sufficere
 vitam, totam a pravitate cor-
 ruptam atque conturbatam.

XII. Vos tamen, inquam,
 videritis, ne ultra quam con-
 venit nostra progrediatur ora-
 tio. Hic Timon, Fortasse,
 inquit, longius progressa vi-
 deatur, si ad ea quæ restant
 eorumque longitudinem respi-
 ciatur. Jam enim ego ulti-
 mam dubitationem, quæ exi-

ταῖς διηγώμεθα μετρίως. Ἄ γ' Εὐριπίδης ἐγκαλεῖ καὶ
 παρρησιάζεται πρὸς τὰς θεάς, τὰ τ' τεκόντ' ὅσφ' αἰμα-
 τα εἰς τὰς ἐγγόνους τρέποντας, ἀπαῖομαι νόμιζε καὶ τὰς
 σωπῶνται ἡμῶν. Εἴτε γ' οἱ δράσαντες αὐτοὶ δίκην ἔδο-
 σαν, ἔθεν ἐπὶ δεῖ κολλάειν τὰς μὴ ἀδικήσαντας, ὅπως δὲ
 ὅπ' τοῖς αὐτοῖς οὐδὲ τὰς δρᾶσαντας δίκαιον· εἴτε ῥαθυ-
 μῖα καλαπροέμφοι τ' τιμωρίαν ἐν τοῖς πονηροῖς, ὅφ' πα-
 ρὰ τ' ἀναγίων εἰσπράττουσιν, ἐκ εὖ τῷ ἀδίκῳ τὸ βραδέ-
 ως ἀναλαμβάνουσιν. Οἷον ἐνθάδε δὴ παρὲν λέγειν εἰσελ-
 θόντα, ἔχοντα πῶρ' Κρείσσε χρυσίον, ὅπως τε γένη-
 ται τῷ θεῷ μεγαλοπρεπῶς, καὶ Δελφῶν ἐκείνῳ ἀφαιρέσει
 μῆλα τέσσαρας· ὀργῆς δὲ πινος, ὡς ἔοικεν, καὶ ἀφροσύνης
 αὐτῷ γενομένης πρὸς τὰς αὐτόν, τ' μὲν θυσίαν ἐποιήσα-
 37 πο, τὰ δὲ χρήματα ἀνέπεμψεν εἰς Σάρδεας, ὡς οὐκ
 ἀξίων ὄντων ὠφελισθῆναι τῷ ἀνθρώπῳ· οἱ δὲ σωθέντες
 ἅπαν ἐπ' αὐτὸν ἱεροσυλίας, ἀπέκτειναν, ὥσαντες ἀπὸ τ'

tum priorum quaestionum, me-
 diocriter sane solutarum, præ-
 stolata est, in medium adduco.
 Quæ Euripides libero ore in-
 cusans *Diis* objicit, *majorum*
delicta posteris imputantibus,
 eadem existima nos quoque
 tacentes vitio iis dare. Sive
 enim fontes puniti sunt, in-
 justum est porro etiam ab in-
 fontibus poenas exigere; cum
 bis ob idem delictum ne eum
 quidem puniri qui in noxa
 fuit, æquitas finat: sive socor-
 dia quadam prætermittam pœ-
 nam noxiorum sero ab inno-
 centibus exigunt, non recte

tarditatem suam iniustitia ex-
 sarcunt. Cujus generis est,
 quod hic actum fertur, Æso-
 pum huc advenisse allato a
 Cræso auro, ut et magnifico
 sacrificio Apollinem veneraretur,
 et Delphis viritim qua-
 ternas minas distribueret: cum
 vero ei offensa et discordia
 quædam cum Delphicis esset
 oborta, sacris quidem eum fu-
 isse operatum, sed pecuniam
 Sardes remisisse, ut qui homi-
 nes istos beneficio indignos
 judicaret: Delphos e compo-
 sito sacrilegii insimulatum e-
 um interfecisse præcipitatum

πέτεας ἐκείνης ὑπὸ Ὑάμπειαν καλῶσιν. Ἐκ δὲ τότε
λέγεται μινύσαι τὸ θεῖον αὐτοῖς, ἀφορίαν τε γῆς ἐπα-
γαγεῖν, καὶ νόσων ἀτόπων ἰδέαν πᾶσαν· ὥτε παρὰ τὴν ἐν
ταῖς Ἑλληνικαῖς πανηγύρεσι κηρύσσειν καὶ καλεῖν αἰετὸν
βελόμηνον ὑπὲρ Αἰσώπῃ δίκην λαβεῖν παρ' αὐτῆς.
Τρίτῃ δὲ γενεᾷ Σάμιος Ἰδμων ἀφίκετο, γένει μὲν οὐδὲν
Αἰσώπῃ παρόμοιον, ἀπὸ γένους δὲ τῆς περιαμύνων αὐτὸν
ἐν Σάμῳ γενεᾷ· καὶ τότε πᾶς δίκας δόντες οἱ Δελ-
φοί, τῆς κακῶν ἀπιλλάγησαν. Ἐξ ἐκείνης δὲ φασὶ καὶ
τὴν πτωρίαν τῆς ἱερῶν ὅτι τὴν Ναυπλίαν ἀπὸ
τῆς Ὑαμπείας μετατεθῆναι. Καὶ τὸν Ἀλέξανδρον οὐ-
δὲ οἱ πάντες φιλοῦντες, ὧν ἐσμέν καὶ ἡμεῖς, ἐπαμύνομεν, τὸ
Βραγχίδαν αὐτῷ συγχέαντα, καὶ ἀφαιρέσαντα πᾶσαν
ἡλικίαν, ἀφ' ἧς γενόμενον τὸ πρὸς Μίλητον ἱερὸν προ-
δοσίαν ὑπὸ τῷ παρὰ πᾶσι αὐτῆς. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Συ-
ρακουσίων τύραννος, καὶ οὐκ ὀλίγωτερον χλευάζων Κερκυ-

B. 2. Ναυπλίαν] Variant libri. Forte legendum Δαυλίαν.

de faxo, quod Hyampeiam no-
minant. Ex eo deum iras in
ipso exercuisse, et cum solo
sterilitatem, tum hominibus
omnis generis tetros morbos
intulisse: ita ut Delphi singu-
lis Græcorum conventibus e-
dixerint, se paratos esse, si
quis Æsopi gratia pœnas ab
ipsis exigere vellet. Tertia
dum ætate venisset Idmo-
nem Samium, qui genere Æ-
sopum nequaquam attingeret,
sed prognatus ab his esset qui
Æsopum Sami emissent: huic
pro delicto satis dedisse Del-

phos, itaque eos malis libera-
tos fuisse. Ferunt ex hac re
tractum, ut supplicium sacri-
legorum ab Hyampeia in Nau-
pliam petram transferretur. A-
lexandrum porro ne hi qui-
dem qui vel maxime amant,
quorum et nos sumus, lau-
dant, quod Branchidarum ur-
bem evertit, omnisque ætatis
homines interfecit, propter
proditionem Milesii templi, a
proavis horum factam. Aga-
thocles vero Syracusanorum
tyrannus etiam cum risu sub-
fannans Corcyraeos quærentes

ερίδας ἐρωπῶνται, ἀλλ' ἢ πορθοίη τ' ἢ νῆσον αὐτῆς, Ὅπ
 νη Δία, εἶπεν, οἱ πατέρες ὑμῶν ἔπεδέξαντο τ' Ὀδυσ-
 σέα· καὶ τῆς Ἰθακησίων ὁμοίως ἐγκαλόντων ὅτι πρὸς
 βαλὰ λαμβάνουσιν αὐτῶν οἱ ἐραπῶται, Ὁ δὲ ὑμέτερος,
 ἔφη, βασιλεὺς ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ τ' ποιμνία προσ-
 ἐξτύφλωσεν. Ἄρ' οὖν οὐκ ἀποπώτερος τέτων ὁ Ἀ-
 πόλλων, εἰ Φενεάτας ἀπόλυσι τῆς νῦν, ἐμφράξας τὸ
 βάραθρον καὶ κατακλύσας τ' ἔχραν ἅπασαν αὐτῆς, ὅτι
 πρὸ χλίων ἐτῆς, ὥς φασιν, ὁ Ἡρακλῆς ἀνασπάσας τ'
 τρίποδα τὸν μαντικὸν εἰς Φενεὸν ἀπὸ πύργου; Συβαρί-
 ταις δὲ φράζων ἀπόλυσιν τῆς κακῶν ὅταν τελοῖν ὀλέθ-
 ρους ἰχθυῶνται τὸ μῦθον τῆς Λευκαδίας Ἥρας; Καὶ
 μὴν οὐ πολὺς χρόνος ἄρ' οὐ Λοκροὶ πέμποντες εἰς Τροί-
 αν πέταυται τὰς παρθένους,

Αἱ καὶ ἀναμπέχονοι γυμνοῖς ποσὶν, ἥντε δέλα,
 Ἦσαν σάγρεσκον Ἀθηναίης περὶ βωμόν,
 Νόσφι κρηδέμενοι, καὶ εἰ βαρὺ γῆρας ἱκάνοι,

ἀλλ' ἢ Αἰάντιος ἀκολασίαν· πρὸ δὲ τῶντα τὸ εὐλογον

D. 4. Ἦσαν] Sic Mez. Vulgo, Ἦσαν.

cur ipforum insulam populare-
 tur, respondit, *Quia mehercle*
majores vestri Ulyssē hospitio
exceperunt: et Ithacensibus
 itidem expositulantibus quod
 milites ipsius eorum oves au-
 ferrent, *At vester*, inquit, *rex*
cum ad nos venisset, præterea
etiam excæcavit pastorem.
 Quid? nonne his insolentior
 Apollo, si Pheneatas qui nunc
 sunt perimit obturato barathro,
 et universo eorum agro illu-
 vie perduto, quia ante annos,
 ut aiunt, mille, Hercules, hinc

abrepto tripode, oraculum ad
 Pheneum transtulit? Idemque
 Sybaritis finem malorum præ-
 dicens, postquam tribus exitiis
 iram Junonis Leucadiæ expi-
 assent? Neque diu est quod
 Locri defierunt virgines ad
 Trojam mittere,

Quæ pedibus nudis, seu servæ, corpore
nudo,

Sub lucem circum verrebant Palladis
aram

Vittarum exsortes, glidam quoque ad
usque ferētiā,

ob Ajacis libidinem. Ubinam
 hæc rationem habent? quo

ἴσχει καὶ δίκαιον; Οὐδὲ γὰρ Θρᾷκας ἐπαυγέμεν ὅτι τίς ἐστιν ἄχρι νῦν, τιμωρῶντες τῷ Ὀρφεῖ, τὰς αὐτῶν γυναῖκας; ὅδ' ἔτι τὰς αὐτῶν Ἡριδανὸν βαρβάρους, μελανοφορεῖντας, ὅτι πένθει τῷ Φαέθοντος, ὥσπερ λέγουσιν. Ἐπὶ δ' ἂν, οἶμαι, γελοιότερον ἦν, εἰ τὸ τότε ἀνθρώπων ὅτε διεφθάρη Φαέθωνων ὠδὴ μελεησάντων, οἱ πέντε γενεᾶς ἢ δέκα τῷ πάθῳ ὑπερὺν γερονότες, ἤρξαντο τὸ ἐοσῆτα μεταβάλλειν ἐπ' αὐτῶν καὶ πενήθειν. Κάτοιοι τὸτο ἀβελτηρίαν μὲν ἔχει μόνον, ὅδ' ἔτι δὲ δεινὸν ὅδ' ἂν ἄνθρωπος. Αἱ δὲ τῶν θεῶν ὀργαὶ πῶς λόγῳ ὠδὴ χρήματα δυνάμει, καθάπερ ἐνίοι τῶν ποταμῶν, εἴτε ὑπερὺν ἐπ' ἄλλης ἀναφερόμενα, πρὸς ἐσχάτῃ συμφορᾷ σποτελευτῶσιν;

Ἰγ'. Ὡς δὲ πρῶτον ἐπέχε, δείσας ἐγὼ μὴ πάλιν εἰς ὑπαρχῆς ἐπαγάλῃ πλείονας καὶ μείζονας ἀτοπίας, εὐθὺς ἠέρομην αὐτόν. Εἶεν ἔφην, ταῦτα γὰρ πάντα ἀληθινὰ ἢ γῆ; Κακέϊνος, Εἰ δὲ μὴ πάντα, εἶπεν, ἀλλ' ἐνια, πῶς αὐτῶν ἀπορίαν ἔχειν εἰ νομίζεις τὸν λόγον; Ἴσως,

jure fiunt? Neque enim Thraces laudamus, qui in hanc usque diem suas compungunt uxores ulciscendi Orphei causa: neque barbaros ad Eridanum accolentes, qui atris vestibibus amicti Phaëthontem lugent, si vera est fama. Magis etiam, puto, ridiculum hoc fuerit, si eorum hominum, qui vixerunt pereunte Phaëthonte, nemine id curante, nati quinque aut decem post ætatibus cœpissent ejus gratia vestem mutare, et lugere. Quanquam hæc stulta duntaxat sunt, cum nulla

perniciæ conjuncta. Deorum autem iræ quam ratione subito occultatæ, veluti nonnulli amnium, deinde rursus in alios erumpunt, et in eorum extremas calamitates definunt?

XIII. Ut primum inhibuit vocem, Ego metuens ne de integro orsus plura et graviora proferret absurda, statim interrogavi hominem: Esto, inquam. Hæc enim tu omnia vera putas? Tum ille, An, inquit, si non omnia, quædam tamen vera sint, non putas eodem absurdo rem la-

ἔφιν ἐγὼ καὶ τοῖς σφόδρα πυρέτῃσιν εἴαν τε ἐν ἰμάσιον,
 εἴαν τε πολλὰ ἀειβεβλημένοι τυγχάνωσιν, ταῦτό καῦμα
 καὶ ὠδὴ πλήσιον, ὅμως δὲ δεῖ εἰς ὠδὴ μῦθον ἀφελεῖν
 τὸ πλήθος· εἰ δὲ μὴ βέλει, τῷτο μὲν ἔασον· καίτοι τὰ
 πλεῖστα μῦθοις ἔοικε καὶ πλάσμασιν· ἀναμνήσθητι δὲ, ἦ
 ἑναλχος, ἦ Θεοξενίων, καὶ τῆς καλῆς ἐκείνης μερίδος, καὶ
 ἀφαιρῶντες, τὰς Πινδάρου κηρύτῃσι λαμβάνειν ἀποχόνους·
 ὥς σοι τὸ ὠδὴγμα σεμνὸν ἐφάνη καὶ ἡδύ. Τίς δὲ ἐκ ἀν,
 εἶπεν, ἡοδείη τῇ χάριτι τῆς τιμῆς, ἕτως Ἑλληνικῶς καὶ
 ἀφελῶς ἀρχαῖζέσης; εἰ μὴ μέλαιναν καρδίαν κεχάλλ-
 κευταὶ ψυχρὰ φλογί, κατ' αὐτὸν τὸν Πίνδαρον. Ἐὼ
 πόινω, ἔφιν, ὅμοιον ἐν Σπάρτῃ κήρυγμα τέτω, τὸ
 Μετὰ Λέσβιον ὠδὸν, ὅπῃ τιμῇ καὶ μνήμῃ Τερπάνδρου
 τῷ παλαιῷ κηρυττόμενον· ὃ γὰρ αὐτὸς ὅστις λόγος. Ἄλλ'
 ὑμεῖς γε δὴ πᾶσι πλέον ἔχειν ἐτέρων ἐν τε Βοιωτοῖς

F. 6. ὅμως δὲ δεῖ] Sic Mosc. 2. et Venet. Vulgo, ὅμως δεῖ.

A. 1. ἀφαιρῶντες] Forte, ἐξαιρῶντες.

borare? Fortasse, inquam: sicut vehementer febricitantibus sive unica, sive multis vestibus sint amicti, idem aut similis ardor adest: tamen recreandi gratia multitudo est amolienda. Sed, si ita videtur, ista sic relinque, quamquam pleraque fabulis et commentis videntur similia. In mentem vero revoca nuper celebrata Theoxenia, et præclaram illam portionem, quam eximiam præco edicit Pindari posteros accipere debere: et quam tibi res ea fuerit visa

pulchra, quam jucunda. Quis vero, inquit, non delectaretur venustate honoris, ita Græcanice et simpliciter antiquitatem referentis; nisi si *cujus atrum cor*, ut cum ipso illo Pindaro loquar, *frigida flamma sit fabricatum*? Missum facio igitur, inquam ego, hujus simile edictum Spartæ, secundum Lesbium cantorem, quod proclamabatur in honorem et memoriam Terpandri: eadem est enim utriusque ratio. Sed et vos nimirum inter Bœotos aliis potiores ha-

Ὀφελτιάδαι γένος ὄντες ἀξιοῦτε, καὶ ὡς Φωκεῦσι, ἀφ' ὧν
 Δαΐφαντον, ἐμοὶ δὲ καὶ παρῆτε καὶ συνελαμβάνασθε ὡς
 τον, ὅτε Λυκορμαίοις καὶ Σατिलाίοις τὸ πάτριον Ἡρα-
 κλειδῶν μετῴσι τιμὴν καὶ τεφανηφορίαν συνανασώζων,
 ἔλεγον ὅτι δεῖ μάλιστα τοῖς ἀφ' Ἡρακλέους γερονόσι τὰς
 τιμὰς ὑπάρχειν βεβαίως καὶ τὰς χάριτας, ὧν τὰς Ἐλ-
 λιναι εὐεργετήσας, ὅκ' ἔτυχεν αὐτὸς ἀξίας χάριτος
 οὐδὲ ἀμοιβῆς. Καλοῦ γε, εἶπεν, ἡμῶς ἀγῶνος καὶ φιλο-
 σοφίας φέροντες μάλ' ἀνέμνησας. Ἄφες οὖν, εἶπον,
 ὦ τῶν, τὸ σφοδρὸν τῆς κατηγορίας, καὶ μὴ φέρε
 πικρῶς εἰ κολάζοντάς τις ἐκ κακῶν γερονότες ἢ πο-
 νηρῶν, ἢ μὴ χάρις μὴδ' ἐπαίνει τιμωμένης εὐγενείας. Δεῖ
 γὰρ εἰ τὴν χάριν ἐν τῷ γένει τὴν ἀρετῆς ἀνασώζομεν, εὐλόγως
 μὴδὲ τὴν κλέειν οἶεσθαι δεῖν ἀπαυδαῖν καὶ παραπολείπειν
 ὅτι τοῖς ἀδικίαις, ἀλλὰ συνεκτρέχειν ἐκείνη τὸ κατ'

A. 10. Ὀφελτιάδαι γένος ὄντες ἀξιοῦτε] Secutus sum Xylandrum, e certa emenda-
 tione ita edentem: quo item ducunt codicum vestigia. Vulgo, ὡς
 φιλιτιάδαι γένος ὄντες ἀξιοῦτε.

beri vultis, ut qui Opheltiadæ
 genere sitis: et apud Phocen-
 tes propter Daiphantum. Et
 mihi primum adfuistis cau-
 samque meam juvistis, quan-
 do Lycormæis et Satilæis a-
 vitam Heraclidarum dignita-
 tem et coronæ gestationem
 ambientibus, contendī, maxi-
 me posteris Herculis beneficia
 et honores oportere fartos tec-
 tos curari, cum ipsi pro col-
 latis in Græcos beneficiis gra-
 tia par relata non fuerit. E-
 gregii, inquit, nobis certami-
 nis et philosophia digni me-

moriam renovasti. Mitte er-
 go, inquam, fodes, vehemen-
 tiam istam accusationis, neque
 inique fer si qui malis aut
 improbis prognati puniuntur,
 aut lætari ac probare noli si
 bonis natalibus honor habetur.
 Nam si gratiam quæ virtuti
 refertur arbitramur ad poste-
 ros debere propagari; consen-
 taneum omnino rationi est ut
 sentiamus debere etiam pœnas
 flagitiorum non interciderē,
 aut ante gratiam desinere, sed
 eodem usque se extendere, ut
 utrinque pari suum cuique tri-

ἀξίαν ἀντιφρόως ὑποδιδύσῃ. Ὁ δὲ τὸς ὑπὸ Κίμωνος
ἡδέως ὄρων Ἀθιύησι τιμωμένους, τῷ δὲ Λαχάρῳ ἢ
Ἀρίστωνος ἐκχρόνων ἐλαυνομένων, ἀχθόμενος καὶ ἀγανακ-
τῷ, ὑγρὸς ὅτι λίαν καὶ ῥάθυμος, μᾶλλον δὲ φιλαίπῳ
ὅλως καὶ δύσκολος πρὸς τὸ θεῖον ἐγκαλῶν μὲν ἂν ἀν-
δρὸς ἀδίκῃ καὶ πονηρῇ παῖδες ἐκ παίδων εὐτυχεῖν δυνάσιν,
ἐγκαλῶν δὲ πάλιν ἂν τὰ γένη κολούηται καὶ ἀφανίζηται
ἢ τῶν φαύλων ἀπώμενος δὲ τὸ θεόν, ὁμοίως μὲν ἂν χειροῦ
πατρὸς τέκνα πρὸς τῇ κακῷ, ὁμοίως δὲ ἂν πονηροῦ.

ιδ'. Καὶ ταῦτα μὲν, ἔφην, ὥσπερ ἀντιφράγματά
σοι κείσθω πρὸς τὸς ἄγαν πικρὰς καὶ κατηγορικὰς ἐκεί-
νες. Ἀναλαβόντες δὲ αὖτις ὥσπερ ἀρχὴν κλασῆρας, ἐν
σκοτεινῷ καὶ πολλὰς ἐλιγμὰς καὶ πλάνας ἔχοντι τῷ πρὸς
τῷ θεῷ λόγῳ, καθοδηγώμενοι αὐτὰς μετ' εὐλαβείας ἀτρέ-
μα πρὸς τὸ εἶκος καὶ πιθανόν· ὥς τότε σαφὲς καὶ πῶς
ἀλήθειαν, εἰδ' ἐν οἷς αὐτοὶ πρὸς τὸν θεόν, ἀσφαλῶς εἰ-
πεῖν ἔχουσιν. Οἷον, εἰ τί τῷ ὑπὸ φρίσεως ἢ ὑδέου

buatur ratiōne. Qui vero Ci-
monis posteros Athenis hono-
rari cum voluptate videt, La-
charis contra vel Aristonis
stirpem exsulare indignatur,
is nimis quam mollis est et
focors, aut potius querelarum
captator et morosus adversus
deos: incusans eos si injusti
malique hominis posteritas vi-
deatur rebus uti secundis: in-
cusantur rursus si familiæ im-
proborum atterantur et abo-
leantur: et siive boni, siive
mali patris proli res contin-
gant adversæ, deos culpans.

XIV. Atque hæc, aiebam,
posita tibi sunt veluti sæpes
objecta nimis acerbis istis et
ad vituperandum propensis.
Nunc autem quasi glomeris
initio repetito, in tenebricosa,
et multas involutiones, multos
errores habente de diis dispu-
tatione, caute nosmet et pau-
latim evolvamus filo dedu-
cente ad ea quæ probabilia
videntur. Veritatem enim et
de quo constat, ne in his qui-
dem quæ ipsi nos agimus,
certo possumus habere. Verbi
gratia; cur tabe aut inter-

ἀφ' ἡμετέρων τῆς παῖδας εἰς ὕδωρ τὴν πόδε βρέχοντα
 καθίζεσθαι κελεύομεν, ἕως ἂν ὁ νεκρὸς κατακαῖ· δοκεῖ
 γὰρ ἔγωγε τὸ νόσημα μὴ μερίσαι, μηδὲ περσπελάζειν
 αὐτοῖς, ἢ πάλιν, δι' ἣν αἰτίαν αἰγρὸς τ' ἡρυγίτιω λα-
 βόντος εἰς τὸ γόμα, ὅλον ἐφίσταται τὸ ἀπόλιον, ἄχρις ἂν
 ἐξέλῃ περσελην ὁ ἀπόλος; Ἀλλὰ τε δυνάμεις ἀφ' αὐ-
 τῶν ἔχουσι καὶ ἀφ' αὐτῶν ἀπίστους, ὅξυτοι καὶ μήκεσι δι' ἑτε-
 ρων εἰς ἑτέρα περσίνουσιν. Ἀλλ' ἡμεῖς τὰ κατὰ τῆς χρο-
 νίας ἀφ' αὐτῶν θαυμάζομεν, οὐ τὰ κατὰ τῆς τόπης.
 Κάποι θαυμασιώτερον, εἰ πάθης ἐν Αἰθιοπία λαβόντος
 ἀρχὴν, ἀνεπλήσθησαν αἱ Ἀθῆναι, καὶ Περικλῆς ἀπέ-
 θανε, καὶ Θεκυδίδης εἰσέστησεν, ἢ εἰ Δελφῶν καὶ Συβαρι-
 τῶν γενεαῶν πονηρῶν, ἢ δίκη φερμένη περσινήν εἰς
 τῆς παῖδας. Ἐχουσι γὰρ πῖνας αἱ δυνάμεις ἀναφο-
 ρὰς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὅτι τὰ πρῶτα καὶ συνάψαις
 ὧν ἡ αἰτία, καὶ ὑφ' ἡμῶν ἀγνοῖται, σιωπῇ περσίνει τὸ
 οἰκτεῖον.

cute aqua exstinctorum libe-
 ros, tantisper dum cadaver
 comburitur, sedere iubemus
 pedibus in aquam demissis?
 creditur enim sic effici, ut
 morbus in eos non transeat,
 neque eos attingat. Aut quæ
 causa est quod, capra eryn-
 gium in os fumente, totus
 subsistit grex, tantisper dum
 accedens caprarius eximat?
 Aliæ quoque sunt facultates
 ansis ac propagationibus præ-
 ditæ, et incredibili celeritate
 etiam in longinquum pene-
 trantes. Sed nos temporum

intervalla miramur, non loco-
 rum. Atqui plus admirationis
 meretur, si, lue in Æthiopia
 exorta, Athenæ sunt impletæ,
 mortuusque est Pericles, et
 morbo correptus Thucydides,
 quam si Delphis ac Sybaritis
 prava usis vivendi ratione,
 pœna in eorum liberos incu-
 buit. Est enim facultatibus
 suus quidam recursus et con-
 tinuatio ab extremis ad prima
 pertinens: quorum causa, e-
 tiam si a nobis ignoretur, ta-
 cite suum peragit officium.

559 ^{ιέ.} Οὐ μὴν ἄλλὰ γε τὰ δημόσια τῶν πόλεων μὴνί-
 μαθα τὸν τῷ διαφύει λόγον ἔχει πρὸ χειρον. Ἐν γὰρ π
 πρῶτον καὶ συνεχὲς ἡ πόλις, ὥσπερ ζῶν οὐκ ἐξιστά-
 μνον αὐτῆς ταῖς καθ' ἡλικίαν μεταβολαῖς, εἰδ' ἕτερον
 ἢ ἑτέρω τῷ χρόνῳ γινόμενον, ἀλλὰ συμπαγὲς αἰεὶ καὶ
 οἰκῆιον αὐτῷ, καὶ πᾶσαν ὧν φράττει καὶ τὸ κοινὸν ἢ ἐπραξεν
 αἰψάν καὶ χάριν ἀναδεχόμενον, μέχρις ἂν ἡ ποιῶσα καὶ
 συνδέουσα ταῖς ἐπιπλοκαῖς κοινωνία, τὴν ἐνότητα ἀφ-
 φυλάτῃ. Τὸ δὲ πολλὰς πόλεις διαμενῆτα τῷ χρόνῳ
 ποιεῖν, μᾶλλον δὲ ἀπείρους, ὁμοίον ὅτι ὅτι πολλὰς τὴν ἑνὰ
 ποιεῖν ἄνθρωπον, ὅτι νῦν πρεσβύτερος ὅτι, πρῶτον δὲ
 νεώτερος, ἀνωτέρω δὲ μειράκιον ἢ. Μᾶλλον δὲ ὅλως
 B ταῦτά γε τοῖς Ἐπιχαρμείοις ἔοικεν, ἢ ὧν ὁ αὐξόμε-
 νος ἀνέφω τοῖς σοφισταῖς λόγος· ὁ γὰρ λαβὼν πάλα τὸ
 χρέος, νῦν οὐκ ὀφείλει γεννῶς ἕτερος· ὁ δὲ κληθεῖς

F. 10. ἀλλὰ γε] Ita A. Mosc. 1. 2. Colleg. Nov. Harlei. Schett. Vulgo, ἀλλὰ
 πρὸς γε.

A. 2. ἐξιστάμενον αὐτῆς] Legendum ἐξιστάμενον αὐτοῦ, cum Mez.

A. 6. ἡ ποιῶσα] Sumfi a Xyl. et Mosc. 1. 2. Corrigendum etiam ἡ ἐπιῶσα,
 vel ἡ ἐνοποιῶσα. Mez. similiter ἡ ἐν ποιῶσα.

XV. Enimvero publicæ unumque corpus efficit, uni-
 urbium ob iras deorum cala- tatem suam conservaverit. Qui
 mitates, rationem in promptu vero ex una urbe ratione tem-
 fitam habent. Est enim civi- poris, instituta divisione, plu-
 tas res quædam unica et con- res atque adeo infinitas facit;
 tinens, animalis instar: neque is perinde agit ac si unum
 mutationibus secundum ætates hominem in multos diducat,
 suam exuit naturam, aut ra- propterea quod nunc senex est,
 tione temporis aliud fit ex alio, ante juvenis, olim adolescens
 sed semper easdem erga se af- fuit. Immo isthæc planissime
 fectiones et naturæ suæ con- cum Epicharmeis istis qua-
 sentaneas servat, omnesque e- drant, ex quibus sophistæ ra-
 orum quæ publice agit aut tiocinandi formulam desumse-
 egit causas in se continet, runt, *auxomenon*, (id est au-
 quamdiu communitas, quæ gescentem,) appellatam: qua,
 mutuis complexibus devincit qui dudum pecuniam sumsit

ὅπῃ δεῖπνον ἐχθές, ἀκλῆτος ἦκει τήμερον· ἄλλος γὰρ ὅστις.
 Κάποι μείζονάς γε ὠδυσσέας αἱ ἡλικίαι πρὸς ἕκαστον
 ἡμῶν ποιοῦσιν, ἢ κοινῇ πρὸς τὰς πόλεις. Γνοίη γὰρ ἂν τις
 ἰδὼν τὰς Ἀθήνας ἔπει τετρακοσῶ· καὶ τὰ νῦν ἦδη, καὶ κί-
 νῆμαί τε καὶ σπουδαὶ καὶ χάριτες καὶ ὀργαὶ τῶν
 δήμου πάνυ γε τοῖς παλαιοῖς εἰκόασιν. Ἀνθρώπου δὲ μό-
 λισ ἂν τις οἰκέϊος ἢ φίλος ἐντυχὼν ἀφ' ἡρόνου μορφὴν
 γνωρίσκει· αἱ δὲ τῶν ἡτῶν μεταβολαὶ παντὶ λόγῳ καὶ
 πόνῳ καὶ πάθῃ καὶ νόμῳ ῥαδίως τρεπόμεθα, καὶ πρὸς
 τὸν αἰεὶ σωφρονιστὴν ἀποπείαν καὶ τὴν κακότητα θαυ-
 μασίην ἔχουσιν. Ἀλλ' ἀνθρώπος τε λέγεται μέχρι
 τέλους εἰς ἀπὸ γενέσεως· πόλιν τε τὴν αὐτὴν ὡσαύ-
 τως ἀφαιρῶντες ἐνέχεσθαι τοῖς ὀνείδεσι τῶν πρὸς
 τῶν ἀξιοῦμεν, ὥς δικαίῳ μέτεστιν αὐτῇ δόξης τε τῆς ἐκεί-
 νων καὶ διωάμεως· ἢ λήσομεν εἰς τὸν Ἡρακλείτειον ἀ-
 παντὰ πρὸς γράμματα ποταμὸν ἐμβαλόντες, εἰς ὃν οὐ φησι

B. 5. μείζονάς γε] Sic Venet. Vulgo, μείζονας τε.

mutuam, is nunc eam non
 debet, cum fit factus alius: et,
 qui heri est ad cœnam invita-
 tus, is hodie invocatus venit;
 est enim alius. Et vero æ-
 tates discrimina majora in quo-
 vis nostrum efficiunt, quam in
 urbibus. Qui enim Athenas
 vidit, anno post trigesimo ag-
 noscat: et mores, motus, ludi,
 feria, gratia, iræ populi quæ
 nunc sunt, priscorum sunt ad-
 modum similia. Hominis diu
 non visi formam vix domesti-
 cus aut amicus agnoverit oc-
 currens: morum ea est ad

quemvis sermonem, laborem,
 affectionem, ac legem mu-
 tatio, ut etiam ei qui semper
 una sit miranda insolentia ho-
 minis atque novitas videri pos-
 sit. Et tamen unicus homo
 ab ortu usque ad mortem dici-
 tur. Ergo urbem quoque eo-
 dem modo perdurantem volu-
 mus opprobriis majorum suo-
 rum obnoxiam esse, quo etiam
 sibi gloriam eorum et poten-
 tiam vindicat: nisi impru-
 dentes omnia velimus in He-
 racliteum illum injicere flu-
 vium, in quem ille negabat

δὲς ἐμβῆναι, τῷ παντὶ κινεῖν καὶ ἑτερῶν τ' φύσιν μεταβάλλουσιν.

ΙΓ'. Εἰ δ' ἐστὶ τι πόλις ἐν πρᾶγμα καὶ συνεχὲς, ἐστὶ δὴ πού καὶ γένος ἱερημιένον ἀρχῆς μιᾶς, καὶ δυνάμιν τινα καὶ κοινωνίαν ἀναπεφυκῆσαν ἀναφερόσης, καὶ τὸ γεννηθὲν ἔχει ὥς τι δημιούργημα πεποιημένον ἀπὸ λακίᾳ τῆς γεννήσαντος· ἔξ αὐτῆς γὰρ, ἔχει ὑπὸ αὐτῆς, γέγονεν ὥς ἔχει καὶ φέρεται τὸ ἐκείνου μέρος ἐν ἑαυτῷ, καὶ κολαζόμενον προσκόντως καὶ τιμώμενον. Εἰ δὲ μὴ δέξασθαι πᾶζειν ἐγὼ, φαίλω ἂν ἀνδριάντα Κασάνδρου καταχαλκιδόμενον ὑπὸ Ἀθηνάων πάχειν ἀδικώτερον· καὶ τὸ Διονυσίᾳ σῶμα μὲν τὴν τελευταίαν ἱεροζόμενον ὑπὸ Συρακούσιων, ἢ τῆς ἐκγόνου αὐτῆς δίκην ἵκοντα. Τῷ μὲν γὰρ ἀνδριάντι τὸ Κασάνδρου φύσεως ἐγένετο, καὶ τὸν νεκρὸν ἢ Διονυσίᾳ ψυχὴ περιέλοιπε· Νυσῶν δὲ καὶ Ἀπολλοκράτει καὶ Ἀντιπάτρῳ καὶ Φιλίππῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως πασι τῶν ποιητῶν τὸ κυριώτατον ἐμπέφυκε καὶ παρέστι μέρος, οὐχ ἡ-

bis posse eundem descendere, natura subinde omnia mutante atque alterante.

XVI. Quod si urbs una res est et continua, est nimirum etiam genus a principio pendens uno, quod vim quandam et communionem affiduam in se habeat, et quod inde nascitur, non ita a procreante liberatur, quomodo opificium ab opifice: non enim ab ipso, sed ex ipso fit; itaque aliquam convenienter a sua origine partem trahit, sive honore, sive poena afficiatur. Ac nisi vereretur, ne quis jo-

cari me putaret, dicerem gravissimam injuriam Cassandri statuæ factam ab Atheniensibus, cum eam conflaverunt: aut Dionysii cadaveri, cum est a Syracusanis extra fines ipsorum projectum, multo justius eorum posteros poenas luisse. Nam statuæ quidem Cassandri nihil inerat naturæ, et cadaver Dionysii ab anima fuit desertum. Nysæo autem, Apollocrati, Antipatro, Philippo, aliisque itidem filiis malorum princeps innata est inhæretque portio, non quæta aut otiosa illa, sed per eam

συχαῖον ὁδὲ ἀρῆν, ἀλλὰ ζῶσιν αὐτοὶ καὶ τρέφονται, καὶ διοικοῦνται καὶ φρονέσι· καὶ ἔστιν δεινὸν ἐδ' ἄτοπον ἂν ἐκείνων ὄντες ἔχωσι τὰ ἐκείνων. Καθόλου δ' εἰπεῖν, ὥσπερ ἐν ἰατρικῇ τὸ χρήσιμον καὶ δίκαιόν ἐστι, καὶ γελοῖος ὁ φάσκων ἄδικον εἶναι, τῷ ἰσχύων πονούντων καθεῖν τὸν ἀντίχειρα, καὶ τῷ ἥπατος ὑπὸ ἑλκὸς γερονότος, ἀμύσσειν τὸ ὀπιγαστρίον, καὶ τῷ βοῶν, ἂν εἰς τὰς χιλὰς μαλακίῳσι, περισσεύειν τὰ ἄκρα τῷ κεράτων· οὕτως ὁ τοῦ τὰς κοιλίας ἄλλο τι δίκαιον ἢ τὸ θεραπεύειν τι κακίαν ἡγέμενος, καὶ ἀγανακτῶν ἂν τις δι' ἐτέρων ἐφ' ἐτέροις ἀναφέρῃ τὴν ἰατείαν, (ὥσπερ οἱ τὴν φλέβα ἀφαιρῶντες ἵνα τὴν ὀφθαλμίαν καθαρίσωσιν) ὁδὲν ἔοικε περατέρῳ τῆς αἰσθήσεως ἐφορᾶν· ὁδὲ μνημονεύει ὅτι καὶ διδάσκαλος παίδων ἐνὸς κατηκόμου, ἐτέροις ἐνιστέτησε, καὶ στρατηγὸς ἐκ δεκάδος ἀνελὼν ἕνα, πάντας ἀνέσχευε. Καὶ οὕτως καὶ μέρει καὶ μέρους ἐτέρου μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχῇ καὶ

E. 7. Καθόλου δ' εἰπεῖν] Ita Venet. Vulgo, Καθόλου δ' εἶπον.

vivunt, aluntur, gubernantur, sentiunt: et iniquum minime est, si illorum cum sint, habeant quæ illorum sunt. In universum denique sicut in medicina id quod utile est, iustum etiam censetur: ridiculus enim sit qui iniuste fieri dicat quod coxendicibus laborantibus, pollices uruntur: et jecinore vitiatō, incidere ventrem circa umbilicum: et bonum extrema cornua inungere, quando eorum ungulæ mollior tentantur: ita qui aliud

jus in suppliciis quærit quam malitiæ curationem, et indignatur si medicina per alios aliis adhibeatur, (veluti cum lippitudinis levandæ gratia vena secatur) videtur nihil ultra ea quæ sentiri possunt prospicere: neque meminit magistrum uno puerorum cæso reliquos officii monere, et decimatione facta imperatorem totum plectere exercitum. Atque sic quidem non tantum uni parti per aliam, sed et animæ per animam accidunt quæ-

ψυχῆς γίνονται πινες ἀφ' αὐτῆς κακώσας καὶ ἐπανορθώ-
σας, μᾶλλον ἢ σώματι ἀφ' αὐτοῦ σώματος. Ἐκεῖ μὲν γὰρ,
ὡς εἴκοι, τὸ αὐτὸ δεῖ πάθος ἐγγίνασθαι καὶ τὴν αὐτὴν με-
ταβολὴν· ἐνταῦθα δ' ἡ ψυχὴ ταῖς φαντασίαις ἀγρ-
μύνη, καὶ τὸ θάρρειν καὶ δεδιέναι χεῖρον ἢ βέλτιον ἀφ' αὐ-
τῆς γίγνεσθαι πέφυκεν.

ΙΖ'. Ἐπὶ δέ μου λέγοντος, ὑπολαβὼν ὁ Ὀλυμ-
πικός, Ἐοίκας, ἔφη, τῷ λόγῳ μεγάλην ὑπόθεσιν ὑπο-
βίβας, τὴν ὑπὸ τῆς ψυχῆς. Καὶ ὑμῶν γε, εἶπον ἐγώ,
διδόντων, μᾶλλον δὲ δεδωκότων· ὡς γὰρ τῷ θεῷ τὸ κατ'
ἀξίαν νέμοντος, ἡμῖν ὁ λόγος ἱεραρχῆς δεῦρο περιελή-
λυθε. Κακέϊνος, Εἶτα δ', ἔφη, νομίζεις ἐπεσθαι τῷ θεῷ
θεὸς ὑπὸ βλέπειν καὶ νέμειν ἕκαστα τῶν κατ' ἡμᾶς, τὸ
τὰς ψυχὰς ὑπάρχειν ἢ πᾶμπαν ἀφάρτους, ἢ χρονον
πᾶν μὲν τὴν τελευταίαν ὑπὸ μὲν ἡμᾶς; Οὐκ, ὦ ἀγαθέ, εἶ-
πον, ἀλλὰ μικρὸς ἔστω καὶ κενόσωτος ὁ θεός ὅστις, ὥστε

A. II. Ὀλυμπικός] Sic Venet. Vulgo, Ὀλυμπιακός. Aliis item locis illud
restitui ex codicibus.

dam affectiones, vitia, et cor-
rectiones, magis quam cor-
pori per corpus. Ibi enim,
uti par est, oportet eandem
affectionem, eandem mutatio-
nem evenire: hic anima visis
ducta ut fidendo metuendove
melius aut deterius afficiatur,
a sua habet natura.

XVII. Nondum ego finem
dicendi feceram, cum Olym-
picus sermonem excipiens,
Videris, inquit, huic disputa-
tioni quasi fundamentum mag-
num supposuisse, animæ per-
mansionem. Sane, inquam,

VOL. III.

vobis dantibus, aut potius jam
ante largitis: fermo enim huc
processit ab eo principio, quo
dare deus cuique quod eo dig-
num est ponebatur. Tum
ille, Ergo, ait, censet ex hoc,
quod deus singulas res nostras
inspicere, ac distribuere pro
meritis ponitur, sequi animas
aut omnino interitus esse ex-
pertes, aut aliquandiu saltem
a morte corporis superesse?
Non sane, inquam: sed sci-
licet sordidus admodum est
deus, et inanem sumere vo-
luit operam, qui nostrum ni-

s

μηδὲν ἡμῶν ἐχόντων θεῖον ἐν αὐτοῖς, μηδὲ προσόμοιον ἀμωσγέντως ἐκείνῳ, καὶ ἀφ' ἑκλῆς καὶ βέβαιον, ἀλλὰ φύλλοις, ὡς Ὅμηρος ἔφη, πρὸς ἀπλησίως σπομαρανομήναντο παντάπασι, καὶ φθινόντων ἐν ὀλίγῳ, ποιεῖσθαι λόγον ποσῆτον, ὥσπερ αἱ τῆς Ἀδωνίδος κήπους ἐπ' ὀσφράκοις τισὶ τιθηνάμηναι καὶ θεραπεύεσθαι γυναῖκες· ἐφημέρους ψυχὰς ἐν σαρκὶ πευφεῖν καὶ βίαν ῥίζαν ἰχυρὰν οὐ δεχρμένην βλαστάνουσας, εἴτα σποσθεννυμῆας εὐθὺς ὑπὸ τῇ τύχῃ πρὸς πάσας. Εἰ δὲ βέλῃ, τῆς ἄλλης θεᾶς ἐάσας, σκόπει τισινὲ τὸν εἰσχωροῦν τὸν ἡμέτερον, εἰ σοὶ δοκεῖ τὰς ψυχὰς τῶν τελευτώντων σπολλυμῆας ὀπιζάμενος εὐθὺς, ὥσπερ ὁμίχλας ἢ καπνὸς σποπνεύουσας τῶν σωματίων, ἡλασμένους τε πολλὰς προσφέρειν τῶν κατοικημάτων, καὶ γέρα μεγάλα καὶ τιμὰς ἀπαγεῖν τοῖς τεθνηκόσιν, ἔξαπατῶν καὶ φενακίζων τῆς πιστεύονταί. Ἐγὼ μὲν γὰρ δοκῶ ἀν' ἀρετὴν τῇ ψυχῇ τῇ ἀφ' ἑκλῆς, εἰ μή τις, ὥς-

C. 4. ἐφημέρους—προφάσεως] Videtur excidisse φυτεύτας, vel εἰδώς.

D. 1. προσφέρειν] An προσάγειν?

hil in nobis divinum, nihil habentium ipsius simile quocunque modo, et permanens ac stabile, sed foliorum instar, ut est apud Homerum, brevi temporis spatio emarcescentium atque pereuntium, tantam habeat rationem, cum quidem quomodo mulieres Adonidis hortos in testis colunt atque educant, ita nos animas in diem victuras in carne delicata vitaque non durabili germinantes habeamus, et qualibet occasione exstinguendas.

Quod si lubet, reliquis diis omiſſis, Apollinem hic degentem nostrum considera. Videturne is tibi compertum habens animas mortuorum statim interire, ac fumi instar aut nebulæ a corporibus exspirare, tam multas expiationes vita defunctorum, ac tot tantaque præmia et honores iis habendos exigens, credulis hominibus fraudem facere et ora sublinere velle? Ipse profecto animæ perpetuitatem nunquam sim inficiatu-

περὶ ὁ Ἡρακλῆς, ὑφελὼν τὴν τρίποδα τῇ Πυθίᾳ, ἀνα-
 ῥήσῃ καὶ ἀφαιρήσῃ τὸ χρηστήριον. Ἀχρι τοῦ πολλὰ τοι-
 αῦτα περὶ αὐτῆς λέγεται καὶ κατ' ἡμᾶς, οἷα καὶ Κόρακι τῷ
 Ναξίῳ χρησθῆναι λέγουσιν, ἔχ' ὅσιόν ἐστι τῇ ψυχῇ κα-
 ταγνώσκειν θάνατον. Καὶ ὁ Πατροκλέας, τί δ' ἦν, ἔφη,
 τὸ χρησθῆναι, ἢ τίς ὁ Κόραξ οὗτος; ὡς ἐμοὶ καὶ τὸ πρᾶλ-
 μα καὶ τὸ ὀνομαζόμενον, ξένον. Οὐδαμῶς, εἶπον, ἀλλ'
 αἴτιος ἐγὼ, παρωνύμῳ χρησάμενος ἀντὶ τοῦ ὀνόματος.
 Ὁ δὲ ἀποκτείνας ἐν τῇ μάχῃ τὸν Ἀρχιλόχον, ἐκα-
 λῆτο Καλώνδης, ὡς ἔοικεν· ἡ δ' αὐτῇ Κόραξ ἐπωνύ-
 μιον· ἐκβληθεὶς δὲ τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς Πυθίᾳ ὡς ἰε-
 ρὸν ἄνδρα τῷ Μισῶν ἀνηρηκῶς, εἶτα χρησάμενος λι-
 ταῖς τισι καὶ περὶ πάντας μὲν διαβολογίας, ἐκελεύσθη
 πορευθεὶς ὅππῃ τῇ Τέτιγος οἴκησιν, ἰδέσασθαι πῶς τῇ
 Ἀρχιλόχῳ ψυχῇ. Τῷ δ' ἡὺς ὁ Τάναρος· ἐκεῖ γάρ
 φασιν ἐλθόντα μὲν εὖλα Τέτιγα τὸν Κρήτα, πόλιν κτί-

D. 6. Ἀχρι τοῦ] Forte Ἀχρι δὲ τοῦ. Mez. Reisk.

E. 1. ὀνομαζόμενον] Legendum ὄνομα.

rus, nisi quis Herculis in mo-
 rem erepto Pythiæ tripode ab-
 oleat ac perdat hoc oraculum.
 Quoad enim multa id genus
 hic dantur responsa, quale Co-
 raci Naxio ferunt edictum
 esse, impium est animam morte
 damnare. Ibi Patrocles, Quid,
 inquit, hoc oraculi est, aut
 quis Corax iste? nam et res
 mihi ignota, et inauditum est
 nomen. Nequaquam vero,
 inquā, sed ego in causa sum
 loco nominis cognomine usus.
 Is enim qui Archilochum in

pugna interfecit, Calondas no-
 mine fuit, cognomento Co-
 rax: is primum ejectus a Py-
 thia, ut qui Musis sacrum vi-
 rum necasset, usus deinde sup-
 plicibus precibus et obsecra-
 tionibus cum excusatione sui,
 jussus est proficisci ad Tet-
 tigris habitationem, ibique a-
 nimam Archilochi placare. Is
 autem locus erat Tænarus,
 quo fertur Tettix Cretensis
 cum classe appulisse, et urbe
 condita habitasse prope Psy-
 chopompeum, (qui est locus

σαι, καὶ κατοικῆσαι πρὸς τὸ ψυχομπεῖον. Ὀμοίως δὲ καὶ Σπαρτιάταις χρησθὲν ἰλάσασθαι τὴν Παιονίαν ψυχὴν, ἣς Ἰταλίας μεταπεμφθέντες οἱ ψυχαγωγοί, καὶ θύσαντες, ἀπεσπάρσαντο τῷ ἱερῷ τὸ εἶδωλον.

iii. Εἰς οὗτω ὅτιν, ἔφην, λόγος ὁ τῷ θεῷ τὴν Παιονίαν ἅμα καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἀνθρωπίνης ψυχῆς βεβαίων, καὶ θάτερον ὅτι ἔστιν ἀπολιπεῖν, ἀναρρύντα θάτερον. Οὕτω δὲ τῇ ψυχῇ, μὴ τὴν τελευταίαν μᾶλλον εἰκός ἐστι καὶ τιμὰς ἀποδίδεσθαι καὶ τιμωρίας. Ἀγωνίζεσθαι γὰρ, ὥσπερ ἀθλητῆς, καὶ τὸν βίον· ὅταν δὲ ἀγωνίσῃται, τότε τυγχάνει τῷ θεῷ προσκέντων. Ἀλλὰ ἂν μὴ ἐκεῖ κατ' ἐαυτὴν ἔσα κομίζεται τῷ θεῷ προσβεβωμένων χάριτας ἢ πινυς κολάσεως, ὅταν εἰσι πρὸς ἡμᾶς τὰς ζῶντας, ἀλλ' ἀπιδύνεται καὶ λανθάνουσιν· αἱ δὲ ἀφ' ἧς πόδας ἴδουσιν καὶ διὰ γένους, ἐμφανῆς τοῖς δευρὸς γενόμενα, πολλὰς ἀποτρέπτει καὶ συτέλλουσι τῷ πονηρῷ· ὅτι δ' ὅτι ἔστιν ἀρχίων ὁδε λυπῶσα μᾶλλον ἑτέρα κόλασις, ἢ τὰς ἣς ἐαυτῷ κακὰ

animis demulcendis facer.) Similiter cum Spartani oraculo essent iussi placare animam Pausaniæ, exciti ex Italia animarum lustratores, facto sacrificio simulachrum templo avellerunt.

XVIII. Una igitur, aiebam, eademque ratione et Providentia dei, et animæ humanæ permanſio ſtabilitur, neque potest relinqui altero ſublato alterum. Ergo animæ poſt mortem exſtanti magis probabile eſt vel præmia vel poenas reddi. Vitam enim quaſi certamen quoddam obit,

et certamine peracto conſequitur quod meruit. Enimvero quos ibi honores, aut quæ ſupplicia ob actam vitam percipit ea ſola exiſtens, nihil iſta ad nos qui vivimus attinent, ſed ignorantur, fidesque iis derogatur: quæ liberos ſtirpemque pervadunt poenæ, viventibus conſpicuæ, multos malorum dehortantur atque reprimunt. Non eſſe autem foediorem ullam poenam aut quæ maiorem afferat dolorem, quam ſi quis videat ſua culpa ſuis poſteris male eſſe: et cum quis viderit impii ſcleratique

πάγοντα δὲ αὐτὲς ὄραν, καὶ ὅτι ψυχὴν ἀνδρὸς ἀσέβους
καὶ ὠδυνόμε μετὰ θάνατον ἐφορῶσαν ὅτι ἀνδριάντας
B οὐδὲ τιμὰς πινὰς ἀνατρεπομένης, ἀλλὰ παῖδας ἢ φίλους
ἢ γένος ἢ οἰκεῖον αὐτῆς ἀτυχήμασι χρωμένους μεγάλοις
δὲ αὐτίκῃ, καὶ δίκῃ τινοῦσας, οὐδεὶς ἂν ἀγαπήσκειν αὐτῆς
ἐπὶ ταῖς τῷ Διὸς τιμαῖς, ἄδικον γενέσθαι καὶ ἀκλόστον
ἔχω μὲν τινα καὶ λόγον εἰπεῖν, ἑναλχὺς ἀκηκοῶς, ὁκνῶ δὲ
μὴ φανῇ μῦθος ὑμῖν· μόνῳ οὖν χρωμαι τῷ εἰκότι. Μη-
δαμῶς, εἶπεν ὁ Ὀλυμπικός, ἀλλὰ διέλθε κακέϊνον. Ἦ
δὲ αὐτὰ καὶ τῶν ἄλλων δεομένων, Ἐάσατε, εἶπον, ὑποδοῦ-
νά με τῷ λόγῳ τὸ εἶκος· ὕστερον δὲ τὸν μῦθον, εἰ δόξη,
κινήσωμεν, εἰ γε δὴ μῦθος ὅστις.

C 19. Ὁ γὰρ Βίων τὸ θεὸν κολάζοντα τὰς παῖδας τῶν
πονηρῶν, γελοιότερον εἶναι φησιν ἰατρῶν, διὰ νόσον πάππε καὶ
πατρὸς, ἔκτρονον ἢ παῖδα φαρμακεύοντος. Ἐπὶ δὲ τῇ

B. 3. οὐδεὶς ἂν] Forte supplendum, ἰδὼν τις οὐδεὶς ἂν — ἄδικος γενέσθαι καὶ ἀκλό-
λατος. Itaque verti. Item fere Amiot.

animam hominis post mortem
inspectare non statuas suas
aliquas everti aut honores an-
tiquari, sed propter sua ipsius
flagitia liberos suos, aut ami-
cos, aut necessarios gravibus
premi calamitatibus et pœnas
dare: talem igitur animam
qui viderit neminem vel Jo-
vis honoribus inductum iri
ut intemperans denuo fiat et
injustus: possim vobis fer-
mone quodam demonstrare,
quem nuper audiavi, nisi ve-
rear ne vos fabulam putaretis:

itaque tantum utar probabi-
libus. Quin tu, inquit O-
lympicus, eum nobis narra.
Eadem reliquis orantibus, Si-
nite, inquam, me probabilia
persequi: deinde, si ita vi-
debitur, fabulam, siquidem fa-
bula est, proferemus.

XIX. Etenim Bion deum
qui malorum liberis supplicia
inferret, magis aiebat ridicu-
lum esse medico, qui filio aut
nepoti ob morbum patris vel
avi medicinam adhiberet. Sunt
vero hæ res aliquatenus diffi-

μὲν ἀνόμοια τὰ φράγματα, πῇ δὲ εὐκλότα καὶ ὅμοια.
 Νόσε μὲν γὰρ ἄλλος ἄλλον οὐ παύει θεραπευόμενος,
 οὐδὲ βέλπιδος τις ἔχει τῶν ὀφθαλμιάντων, ἢ πυρετιόντων,
 ἰδὼν ἄλλον ὑπερβαλλόμενον ἢ καταπλαττόμενον· αἱ δὲ
 τιμωρία τῶν πονηρῶν ἀπὸ τούτου δεικνύσκει πᾶσιν ὅτι δι-
 κης κατὰ λόγον περὶ νοσήσαντος ἔργον εἶναι, ἑτέρους δὲ ἑτέ-
 ρων κολαζομένων ἐπιτρέψαι. Ἡ δὲ προσέειπε τῷ ζητῶ- D
 μένῳ τὸ ὑπερβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Βίωνος ἔλαθεν αὐ-
 τόν· ἦδη γὰρ ἀνδρὸς εἰς νόσημα μοχθηρὸν οὐ μὴν ἀνίαλον
 ἐμπεσόντος, εἴτ' ἀκρασία καὶ μαλακία περὶ τῶν πά-
 θῃ τὸ σῶμα καὶ ἀσθενέστερον, ὥς οὐ δοκῶντα νοσεῖν,
 ἀλλὰ μόνον ἐπιηδείως ἔχοντα πρὸς τὴν αὐτοῦ νόσον, ἰα-
 τρὸς, ἢ οἰκείος, ἢ ἀλείπτῃς καταμαθὼν, ἢ δεσπότῃς
 χρηστῷ, ἐμβαλὼν εἰς διαίτην αὐτοῦ, καὶ ἀφελὼν ὅσα
 καὶ πένετα καὶ πότῃς καὶ ἰαμα, φαρμακείας δὲ χρη-
 σάμενος ἐνδελεχέσι, καὶ ἀσπονήσας τὸ σῶμα γυμνασί-
 οισι, ἐσκέδασε καὶ ἀπέπεμψε, μέγαλε πάθος σπέρμα μι- E

miles, aliquatenus etiam si-
 miles. Alius enim dum sa-
 natur, alium qui simili est in
 morbo, nihil juvat: neque
 quisquam ex oculis aut febre
 laborans levatus est malo, quod
 alium videret ungi aut em-
 plastro illini: malorum au-
 tem supplicia omnibus hoc de-
 monstrant, Justitiæ ratione
 pergantis opus esse aliis puni-
 endis alios coërcere. Neque
 sensit Bion, quid in hac simili-
 tudine conveniret propositæ
 quæstioni. Quippe viri qui
 in morbum gravem, neque ta-

men immedicabilem, inciderit,
 ac deinde ob intemperantiam
 et mollietatem prodito corpore
 perierit, filium non ægrotare,
 sed proclivem duntaxat ad i-
 dem morbi genus creditum
 medicus, aut necessarius ali-
 quis, aut alipta sentiens, aut
 bonus dominus, in victus ra-
 tionem austeram conjiciens,
 adimensque obsonia, bellaria,
 potationes, scorta, utensque
 continentibus medicationibus,
 exercitationibusque corpus du-
 rans, magnum malum exiguo
 semine dissipando averterit,

κρὸν οὐκ ἐάσας εἰς μέγεθος παρελθεῖν· ἢ γὰρ οὐχ οὕτω
 παροτρυνόμεθα, προσέχειν ἀξιουῦτες ἑαυτοῖς καὶ πα-
 φυλάττεσθαι, καὶ μὴ παροτρυνεῖν ὅσοι γεγόνασιν ἐκ πα-
 τέρων ἢ μητέρων νοσηματικῶν, ἀλλ' εὐθὺς ἐξωθεῖν τ' ἐγ-
 κεκραμμένῳ ἀρχὴν εὐκίνητον ἔσαν καὶ ἀκροσφαλῇ περ-
 χαλαραμβάνοντας. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφασαν. Οὐ τίνυν
 ἀτοπον, εἶπον, ἀλλ' ἀναγκάμον, ὅθεν γελοῖον, ἀλλ' ὠφέ-
 λιμον παῖγμα ποιῆμεν, ὁπληπτικῶν πασι καὶ μεγαλ-
 λυτικῶν καὶ ποδαγρικῶν γυμνάσια καὶ ἀγρίαις καὶ φάρμα-
 κα παροτρύνοντες, οὐ νοσῶσιν, ἀλλ' ἐνεκα τῆς μὴ νοσήσαι.
 Τὸ γὰρ ἐκ πονηροῦ σώματος γινόμενον σῶμα τιμωρίας μὴ
 ὁδεμίας, ἰατρείας δὲ καὶ φυλακῆς ἀξίον ὅσιν· καὶ εἰ τις,
 ὅτι τὰς ἡδονὰς ἀφαρεῖ, καὶ δηγμὸν ἐπάγει καὶ πόνον, τι-
 μωρίαν ὑπὸ δειλίας καὶ μαλακίας ἀποκαλεῖ, χαίρειν ἑατέ-
 ον. Ἄρ' οὖν σῶμα μὴ ἔκχρονον φαύλης σώματος ἀξίον ὅσιν
 θεραπεύειν καὶ φυλάττειν, κακίας δὲ ὁμοιότητι συγγενικῇ

E. 3. ἑαυτοῖς] Sumfi a Venet. Vulgo, ἑαυτούς.

non passus progrediendo au-
 geri. Nonne enim sic præci-
 pimus, animadvertendos, non
 negligendos esse qui patre aut
 matre morboſa nati sunt, sta-
 timque innatum mali princi-
 pium mobile et ad lædendum
 in proclivi situm ejiciendum
 esse antevertendo? Omnino
 quidem, respondebant. Non
 ergo absurdam rem, inquam
 ego, sed necessariam, neque
 ridiculam, sed utilem agimus,
 quando filiis, comitali mor-
 bo, melancholia, aut poda-
 gra detentorum, exercitatio-

nes, victus rationem, et medi-
 camenta accommodamus, non
 quod ægrotent, sed ut ne hoc
 fiat. Natum enim e malo
 corpore corpus supplicium fa-
 ne nullum, sed medicinam ta-
 men et custodiam meretur:
 quam quia voluptatibus ab-
 ſtinet, morſumque et dolorem
 infert, qui ob mollitiem et
 timiditatem supplicii afficit no-
 mine, miſſus eſt faciendus. An
 ergo corpus e vitioſo natum
 corpore curare et custodire
 convenit? malitiæ innatam ſi-
 militudinem in tenera indole

ἐν νέῳ βλαστάνουσιν ἡδὲ καὶ ἀναφυομένην ἔαν δεῖ, καὶ περιμετρῆν καὶ μέλλειν ἄχρις ἂν ἐκχυθεῖσα τοῖς πάθεσιν ἐμφανὲς γένῃται κακόφρονα καὶ ἀμφανῇ περὶ πίδων καρπὸν; ὥς φησι Πίνδαρος.

κ'. Ἡ καὶ τῷτο μὲν ὁ θεὸς ὁδὸν τῷ Ἡσίοδῳ σοφώτερος, ἀφ' ἑκείνου καὶ παρεγλυῶντος,

Μηδ' ἀπὸ δυσήνοιο τάφῳ ἀποκοσμήσαντα
Σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός,

ὥς οὐ κακίαν μόνον οὐδ' ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ λύπην καὶ χαρὰν καὶ πανθ' ὅσα ἀναδεχόμενης τῆς γενέσεως, ἱλαρὸς καὶ ἡδὲ καὶ ἀφ' ἑκείνου ἀγνὴν περὶ τὴν τέκνωσιν. Ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἔστι, κατὰ Ἡσίοδον, ὁδὸς ἀνθρωπίνης ἔργου σοφίας, ἀλλὰ θεῶν, τὸ διορᾶν καὶ διαιδάνασθαι τὰς ὁμοιοπαθείας καὶ τὰς διαφοράς, πρὶν εἰς μεγάλα τοῖς πάθεσιν ἐμπεσέσθαι ἀδικήματα, γενέσθαι καταφανεῖς. Ἀρχῶν μὲν γὰρ ἔτι νήπια, καὶ λύκων τέκνα καὶ πιθήκων, εὐθὺς

A. 3. τὸν ἀμφανῇ] Legendum τ' ἀμφάνη, ut Ruhnk. Similiter fere Venet. τ' ἐκφανεῖ.

germinantem et enascentem negligere debemus, et moras necitare tantisper dum se effundat, motibusque pravis *ma-
signum occulti animi fructum detegat*, ut ait Pindarus?

XX. An hac ratione nihilo deus sapientior videbitur quam Hesiodus, qui sic præcipit,

Nec serito rediens tristi de funere pro-
lem:

Da natis operam divum convivium lin-
quens:

scilicet non vitii modo et vir-

tutis, sed gaudii etiam ac tristitiæ, omniumque id genus rerum capax quia esset genitura, ideo ad procreationem prolis iubens nos hilari animo serenoque aggredi? Illud vero non a sententia Hesiodi proficiscitur, neque humanæ est opus sapientiæ, sed dei, perspicere ingeniorum similitudines, et discrimina, priusquam ab animorum motibus in magna erumpentibus flagitia detegantur. Sane urforum catuli, et luporum ac simiarum, sta-

ἐμφάνει τὸ συγγενὲς ἦθος, ὑπὸ μηδενὸς ὑπερπεχόμενον
 μηδὲ καὶ ἀπλάττομενον· ἡ δ' ἀνθρώπου φύσις, εἰς ἔθνη
 καὶ δόγματα καὶ νόμους ἐαυτῷ ἐμβαλῶσα, κρύπτει τὰ
 φαῦλα, καὶ τὰ κατὰ μιμεῖται πολλάκις, ὥστε ἡ πάντα-
 πασι ἐξαλείφει καὶ διαφυγεῖν ἐγένη κηλὶδα τὴν κακίας, ἡ
 διαλαθεῖν πολὺν χρόνον, οἷον ἔλυσεν τι ἐαυτῇ τὴν
 πανουργίαν ἀεὶ βαλῶσαν· διαλαθεῖν δὲ ἡμᾶς, τὸς ὥσπερ
 ὑπὸ πληγῆς ἡ δῆγμαλος ἐκάστου τῶν ἀδικημάτων μόλις
 ἀθανομύνης τὴν κακίας, μᾶλλον δὲ ὅλως τότε γίνεσθαι
 νομίζοντες ἀδίκους ὅτε ἀδικῶσιν, ἀκολάστους ὅτε ὑβρίζουσιν,
 καὶ ἀνάνδρους ὅτε φεύγουσιν· ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο τοῖς σκορ-
 πίοις ἐμφύεσθαι τὸ κέντρον ὅτε τύπουσιν, καὶ ταῖς ἐχιδ-
 ναῖς τὸν ἰὸν ὅτε δάκνουσιν· εὐήθως οἰόμενος. Οὐ γὰρ ἅμα
 γίνεσθαι καὶ φαίνεσθαι τῶν πονηρῶν ἕκαστος· ἀλλ' ἔχει μὲν ἔξ ἀρ-
 χῆς τὴν κακίαν, χρῆται δὲ, χαρῆ καὶ δυνάμει ὁππιασθό-
 μινος, τῷ κλέπτειν ὁ κλέπτης, καὶ τῷ ἀδικοῦμεν ὁ τυ-
 ραννικός. Ἀλλ' ὁ θεὸς ἔτε ἀγνοεῖ δὴ περὶ τῆς ἐκάστου διά-

tim suam ostendunt indolem,
 nulla velatam aut oblitam re :
 humanum ingenium in mores,
 opinioniones, legesque se conjici-
 ens, sæpenumero vitiis oc-
 cultatis bona imitatur, ut aut
 omnino tandem eluat innatam
 vitii maculam, aut versutia
 tanquam exuvio quodam tec-
 tum longo tempore delitescat,
 ac nos fallat : nos, inquam,
 qui velut icti aut morfi uno
 quovis flagitiorum vix tan-
 dem nequitiam sentimus, im-
 mo tum demum injustos fieri
 putamus homines, cum inju-

ria nos afficiunt, intemperan-
 tes cum libidinem exercent, ti-
 midos cum fugiunt : non ali-
 ter quam si quis opinetur scor-
 piis stimulum innascei quando
 pungunt, et viperis venenum
 quando mordent. Quæ qui-
 dem stulta est opinio. Non
 enim simul et fit malus ali-
 quis, et malus esse ternitur :
 sed jam inde ab initio præ-
 ditus pravitate, occasionem fa-
 cultatemque nactus furatur fur,
 leges violat tyrannicæ indolis
 homo. At vero deus non
 ignorat cujusque ingenium et

θεσιν καὶ φύσιν, ἅτε δὴ ψυχῆς μᾶλλον ἢ σώματος ἀσθάνεσθαι πεφυκώς, ἔτ' ἀναμύνει τ' βίαν ἐν χερσὶ γενομένην, καὶ πῶ ἀνάδειαν ἐν φωνῇ, καὶ πῶ ἀκολασίαν ἐν αἰδέοις κολάζειν. Οὐ γὰρ ἀμύνει τ' ἀδικήσαντα κακῶς παθόν, οὐδὲ ὀργίζεται τῷ ἀρπάσαντι βιασθεῖς, οὐδὲ μισεῖ τ' μοιχὸν ὑβρισθεῖς. Ἄλλ' ἰατρείας ἕνεκα τὸν μοιχικὸν καὶ πλεονεκτικὸν καὶ ἀδικητικὸν κολάζει πολλάκις, ὥσπερ ὀπιλιψίαν, πῶ κακίαν ὅρην ἢ καταλαβεῖν ἀναμῶν.

κα'. Ἡμεῖς δὲ ἀρτίως μὲν ἠγανακτῶμεν ὡς ὅτε καὶ βραδέως τ' πονηρῶν δίκην δίδόντων· νῦν δὲ, ὅτι καὶ πρὶν ἀδικεῖν οἷες, τ' ἔξιν αὐτῷ κολούει καὶ τ' ἀλάθεσιν, ἐγκαλεῖμεν, ἀγνοῶντες ὅτι τῷ γενομένῳ πολλάκις τὸ μέλλον, καὶ τὸ λανθάνον τῷ παρόντι, χεῖρόν ἐστι καὶ φοβερότερον· ἢ διωάρμοιοι δὲ συλλογίζεσθαι τὰς αἰτίας δι' αἷς οἷες μὲν καὶ ἀδικήσαντας ἔαν βέλτιόν ἐστίν, ἐνῆς δὲ καὶ

E. 2. ἀδικεῖν ἐνῆς] Sic Venet. Vulgo, αἷς ἐνῆς.

naturam, ut qui animam suapte natura magis quam corpus sentiat, neque eo rem differt, ut violentiam jam manibus, impudentiam voce, libidinem pudendis proditam puniat. Non enim ulciscitur se accepta injuria, neque raptori irascitur vim passus, aut mœchum odit affectus injuria: sed medicinæ faciendæ causa sæpe plectit ad adulterium,avaritiam, vel injuriam faciendam proclivem, vitium veluti morbum comitalem antever-

tens priusquam erumpat.

XXI. Nos interim qui paulo ante indignabamur ob fera fontium supplicia, nunc id culpamus, quod deus ante quam committantur flagitia ipsum pravum animi habitum coërcet; quippe ignorantes sæpe futura factis, et occulta apertis deteriora majorique digna metu esse: neque docti ratiocinari causas, propter quas nonnullos expedit etiam perpetrato scelere missos facere, alios etiamnum meditantes ma-

ἀνανομιδύνας περὶ ἀλαλὰ μβάνειν· ὥσπερ ἀμέλει καὶ φάρ-
 μακα ἐνίοις μὲν ἔχ' ἀρμόζει νοσοῦσιν, ἐνίοις δὲ λυσιτε-
 λεί καὶ μὴ νοσοῦσιν, ὅπως φαλέτερον ἐκείνων ἔχουσιν. Ὅθεν
 ὅδ' ἐπὶ πάντα τὰ τῶν τεκόντων σφάλματα εἰς τὰς ἐκρή-
 νους οἱ θεοὶ τρέπουσιν· ἄλλ' ἐὰν μὲν ἐκ φαύλης γέννηται
 χηρὸς, ὥσπερ εὐεκτικὸς ἐκ νοσώδους, ἀφείταί τῆς τῆ
 γένεως ποιότητος, οἷον ἐκ ποίητος τῆς κακίας γενόμενος· νέω
 δὲ εἰς ὁμοιότητα μοχθηρῶ γένους ἀναφερειδύω περὶ
 κει δὴ ποιεῖται, ὡς χεῖρα κληρονομίας, διαδέχεται δὲ πο-
 νηρίας τὴν κόλασιν. Οὐ γὰρ Ἀντήρονός γε διὰ Δημήτριον, ἔ-
 δ' ἐπὶ τῶν πονηρῶν Φυλεὺς δι' Αὐγέαν, ὅδ' ἐπὶ Νέτωρ ἀφ' Νη-
 λέα δίκας ἔδωκεν· ἐκ κακῶν μὲν γὰρ, ἀγαθοὶ δὲ ἦσαν·
 ἄλλ' ὅσων ἡ φύσις ἔτερξε καὶ περὶ ἡμεῖς τὸ συγγενές, τῶ-
 ν ἡ Δίκη δώκεται τὴν ὁμοιότητα τῇ κακίας, διεξήλ-
 θεν. Ὡς γὰρ ἀκροχορδόνες καὶ μελάσμαλα καὶ φακοὶ πα-
 τέρων ἐν πασὶν ἀφανισθέντες, ἀνέκυψαν ὑπερὶ ἐν ὑγῶνσι

F. 4. ἐκπαίητος] Recepi verissimam correctionem, item a Mez. confirmatam.

F. 8. τῶν πονηρῶν] Delet Mez. At Reisk. corrigit, τῶν πάλαι ἡρώων.

lesicium poena anteverti: quo-
 modo medicamentorum quæ-
 dam non congruunt ægrotan-
 tibus, conducunt autem aliis
 non laborantibus, sed in peri-
 culo quam ægroti versantibus
 majore. Hinc est, quod non
 omnia parentum peccata dii
 in liberos convertunt: sed si
 quis de malo nascitur bonus,
 tanquam bene affecti corpore
 natus de morbo, is generis
 poena liberatur, veluti e ma-
 litia adoptatus in familiam vir-
 tutis: at juveni, qui morbo in
 similitudinem generis refertur

atque redigitur vitiosi, ei ni-
 mirum convenit tanquam hæ-
 redi debitas poenas vitii per-
 solvere. Non enim profecto
 Antigonus propter Deme-
 trium, non Phyleus propter
 Augeam, non Nestor propter
 Neleum sustinuit poenam:
 nati enim hi malis, boni ipsi
 fuerunt: sed quorum natura
 amplexa est cognatam maliti-
 am, hos Justitia similitudinem
 pravitatis persequens supplicio
 affecit. Verrucæ, nævi, len-
 tes, parentum in filiis non vi-
 si, aliquando in nepotibus de-

καὶ θυγατρὶδὶς· καὶ γυνή τις Ἑλληνὶς τεκῆσα βρέφος μέ-
 λαν, εἶτα κρινομένη μοιχείας, ἔξανεύρεν αὐτῷ Αἰθίοπος
 ἦσαν γενεὰν τεταρτίω· τῷ δὲ Πύθωνος τῇ Νισιδέως
 παίδων, ὅς ἐναγχος τέθνηκε, λεγόμενου τοῖς Σπαρτοῖς
 περσέκειν, ἔξανύεγκε λόγχης τύπον ἐν τῷ σώματι,
 διὰ χροῶν τοσούτων ἀναχρύσης καὶ ἀναδύσης, ὥσπερ ἐκ
 βυθῶ, καὶ πρὸς τὸ γένος ὁμοιότητος· ἔγω πολλάκις ἤδη
 καὶ πάδη ψυχῆς αἰ περὶ κρύπτουσι γενέσθαι καὶ καταδύ-
 ουσιν, ὕστερον δὲ ποτε καὶ δι' ἐτέρων ἐξιδέσθαι καὶ ἀπέ-
 δωκε τὸ οἰκεῖον εἰς κακίαν καὶ ἀρετῇ ἢ φύσιν.

κβ'. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἰπὼν ἐσιώπησα, διαμειψάσας
 ὁ Ὀλυμπικός, Οὐκ ἐπαμνεμένῳ σε, εἶπεν, ὅπως μὴ δόξω-
 μεν ἀφίεσθαι τὸ μῦθον, ὡς τῷ λόγῳ πρὸς ἀπόδειξιν ἰα-
 νῶς ἔχοντος, ἀλλὰ τότε δώσωμεν τὸ ἀπόφασιν ὅταν κα-
 κῆνον ἀκέρωτον. Οὕτως οὖν ἔφην, ὅτι ὁ Σολεὺς Θεσ-

B. 9. κακῆϊνον] Ita Venet. Vulgo, κακῆϊνα.

B. 10. ὁ Σολεὺς Θεσπέσιος, ἀνὴρ] Ita Mez. et Reisk. Vulgo, Σολεὺς ὁ Θεσπέσιος
 ἀνὴρ.

nua apparuerunt: et quædam
 mulier Græca cum nigrum
 peperisset infantulum, adulte-
 rii postulata invenit se quarto
 gradu progeniei ab Æthiope
 procreatam: ac Pythonis Ni-
 sibenſis, qui nuper commuta-
 vit vitam cum morte, dictus
 genus a Spartis (hi sunt ho-
 mines e satis a Cadmo draco-
 nis dentibus enati) ducere, fi-
 liorum quidam hastæ figuram
 in corpore suo in lucem ex-
 tulit, similitudine generis tam
 multis post ætatibus tanquam

e profundo emergente. Eo-
 dem modo sæpe animi adfec-
 tiones in prima prole occul-
 tantur: in posterioribus pro-
 paginibus natura demum si-
 militudinem vitii aut virtutis
 instaurat.

XXII. His dictis ego cum
 conticuissem, subridens Olym-
 picus, Non, inquit, laudamus
 te, ne quasi satis demonstrato
 proposito videamur fabulam
 dimittere: hac demum audita,
 pronunciabimus. Tum ego
 narrationem sic sum prosecu-

πέσιος, ἀνὴρ ἐκείνου τῷ γενομένου μεθ' ἡμᾶς ἐνταῦθα
 c Πρωτογένους οἰκεῖος καὶ φίλος, ἐν πολλῇ βιώσας ἀκολα-
 σία τὸν πρῶτον χρόνον, εἴτα ταχὺ τὴν οὐσίαν σπολέσας,
 ἤδη χρόνον τινὰ καὶ ἀφ' ἧς τὴν ἀνάγκην ἐγένετο πονηρὸς, καὶ
 τὸν πλεῖστον ἐκ μετριοῦς διώκων, ταῦτό τοις ἀκολάστοις
 ἐπαρξε πάθος, οἱ τὰς γυναῖκας ἔχοντες μὴ οὐ φυλάττουσι,
 πρῶτοι δὲ πειρώσιν αὐτῆς ἀδίκως ἑτέροις συνέσας
 ἀφαιρῆναι. Οὐδενὸς οὖν ἀπεχρῆμος ἀρχρῶ φέροντος εἰς
 σπόλαυσιν ἢ κέρδος, ὅσῃαν μὴ καὶ πολλὴν, δόξαν δὲ πο-
 νηρίας ἐν ὀλίγῳ πλείστην συνήγαγε· μάλιστα δὲ αὐτὸν
 d διέβαλεν ἀνενεχθεῖσά τις ἔξ' Ἀμφιλόχου μαντεία· πέμ-
 φας γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἠρώτα τὸ θεὸν Εἰ βέλτιον βιώσει τὸ
 ὀπίλοιπον βίον· ὁ δὲ ἀνείλεν, Ὅτι πρῶτον βέλτιον ὄψαν
 σποθήνη. Καὶ δὴ τρόπον τινὰ τῷ μετ' ἐπὶ πολὺν
 χρόνον αὐτῷ συνέπεσε. Κατενεχθεὶς γὰρ ἔξ' ὕψους πνὸς

B. 11. μεθ' ἡμᾶς] Forte καθ' ἡμᾶς, ut Turneb. vel μεθ' ἡμῶν, ut Mez.

tus. Thespeius Solensis, vir Protogenis, ejus qui hic nobiscum fuit, familiaris atque amicus, cum primis temporibus perquam dissolute vixisset, atque exinde rem familiarem celeriter perdidisset, aliquandiu etiam necessitate impellente malis se dedit artibus, et poenitentia ductus, dum divitias sectatur, idem est expertus, quod usu venire intemperantibus solet, qui uxores dum habent, non custodiunt, dimissasque et aliis conjunctas improbe corrumpere conantur. Is ergo Thespeius dum

nulla turpi re abstinet, quæ voluptatem aut quæstum videretur conciliatura, brevi temporis spatio opes non sane magnas, opinionem autem malitiæ summam sibi paravit. Maxime autem eum notavit oraculum ab Amphilocho allatum: cum enim, ut fertur, misisset ad deum, scitatum, *An reliquum vitæ victurus esset melius*, responsum fuit, *Melius habiturum postquam mortuus foret*. Ac sane hoc illi quodammodo non post multum temporis accidit. De sublimi enim in cervicem delapsus, ic-

εἰς τράχηλον, ὃ γενομένης τραύματος, ἀλλὰ πληγῆς μόνον, ἔξεθανε, καὶ τελευτᾷς ἤδη πρὶν τὰς ταφὰς αὐτῶν ἀνιύεγκε· ταχὺ δὲ ῥωαθεῖς, καὶ παρ' αὐτῶν γενόμενος, ἀπὸ πτόν τινα τῷ βίῃ τὴν μεταβολὴν ἐποίησεν. Οὐτε γὰρ διχαστότερον πρὶν τὰ συμβόλαια γνώσκουσιν ἕτερον Κίλικες εἰ τοῖς τότε χρόνοις γινόμενον, ἢ τε πρὸς τὸ θεῖον ὁσιώτερον, ἢ τε λυπηρότερον ἐχθροῖς, ἢ βεβαιότερον φίλοις· ὥτε καὶ ποθεῖν τὸς ἐντυγχάνοντάς αὐτῶν τὴν αἰτίαν ἀκῆσαι τῆς διαφορᾶς, ἐκ ἀπὸ τῆς τυχόντος οἰομένης γεγονέναι διακόσμησιν εἰς ἡδὴ ποσαύτῳ, ὅσῳ ἡ ἀληθὲς, ὡς αὐτὸς διηγείτο, πρὶν τε Πρωτογένει καὶ τοῖς ὁμοίως ὁππότες τῶν φίλων. Ἐπεὶ γὰρ ἔξεπεσε τὸ φρονεῖν τῷ σώματος, οἷον ἀνὴρ ἐκ πλοῖος κυβερνήτης εἰς βυθὸν ἀπορρίψας πάθος τοῦ πλοῦτος, ὅπως ὑπὸ τῆς μεταβολῆς ἔχεν· εἴτα μικρὸν ἔξαρθεῖς, ἔδοξεν ἀναπνεῖν ὅλος, καὶ θεωρᾶν πανταχό-

E. 2. ἐντυγχάνοντας αὐτῶ] Ita Ald. Baf. Xyl. A. Mosc. 1. 2. Mez. Vulgo, ἐντυγχάνοντας αὐτῶ.

E. 3. γεγονέναι διακόσμησιν] Sic Jannot. Schott. Mez. Vulgo, γεγονέναι τῆς διαφορᾶς διακόσμησιν.

E. 9. ὅλος] Sic Ald. Baf. Xyl. Mosc. 1. 2. Colleg. Nov. et Var. lect. A. Vulgo, ὅλος.

tu absque ullo vulnere accepto mortuus est, tertioque post die sub ipsam funerationem revixit. Mox recuperatis viribus ad se reversus, incredibilem quandam vitæ mutationem instituit. Nam neque justiore in contractibus ullum eo tempore noverunt Cilices, neque majore adversum deos pietate, neque hostibus molestiorem, neque magis fidum amicis. Quo factum est, ut quibus res cum ipso erat,

causam cognoscere tantæ diversitatis averent, non vilem aut vulgarem eam fuisse arbitantes. Quam eorum fuisse veram opinionem, intelligi potest ex his quæ ipse Protogeni, aliisque bonis amicis narravit. Nam simul atque mens corpore excidit, principio ejusmodi sensit mutationem, qualis eveniat gubernatori e navī in profundum mare abjecto. Deinde paululum elatus, visus est sibi totus respirare, et ani-

γεν, ὥσπερ ἐνὸς ὀμματος ἀνοιχθείσης τῇ ψυχῇ. Ἐώρα
 δὲ τῶν περὶ τῶν ὄντων ἄλλ' ἢ τὰ ἄστρα παμμεγέθη, καὶ
 ἀπέχοντα πλήθος ἀλλήλων ἀπλετον, αὐγὰς τε τῇ χροίᾳ
 θαυμαστὴν ἀφίεντα καὶ τόνον ἔχουσιν ὥστε τῇ ψυχῇ ἐπο-
 χρυμδύνει, λείως οἷον ὥσπερ ἐν γαλίῳ τῷ φωτὶ ῥαδίως
 πάντα καὶ ταχὺ μεταφέρεσθαι. Τὰ δὲ πλεῖστα τῶν θεα-
 μάτων ὠδυσσέων, ἔφη τὰς ψυχὰς τῶν τελευτώντων κά-
 πτεν ἀνίσσας πομφόλυγας φλογεῖδ' ποιεῖν ὑψιστάμεν
 τῷ αἵματι, εἴτα ῥηγνυμένης ἀτρεῖας τῇ πομφόλυγι ἐκ-
 βάλλειν τύπον ἔχουσας ἀνθρωποειδῆ, τὸν δὲ ὄγκον εὐστα-
 λῆς· κυνέμεναι δὲ ἔχ' ὁμοίως, ἀλλὰ τὰς μὲν ἐκπιδάσκει
 ἐλαφρότητι θαυμαστῇ, καὶ διάττειν ἐπ' εὐθείας ἄνω, τὰς
 δὲ, ὥσπερ οἱ ἀτρεακτοὶ, περιτρομενέμεναι ἅμα κύκλῳ· καὶ
 ποτὲ μὲν κάτω, ποτὲ δὲ ἄνω ῥεπέσας μικτῶ τινα φέ-
 ρεσθαι καὶ τεταραγμένην κίνησιν, καὶ πολλῷ πάνυ χρόνῳ καὶ
 μόλις ἀποκαθισταμένην. Τὰς μὲν οὖν πολλὰς ἠγνόει

F. 5. οἷον ὥσπερ] Mez. delet. οἷον. Reiskius corrigit, ὥσπερ ναῦν.

ma veluti unico oculo aper-
 ta undiquaque circumspicere.
 Conspexit autem nihil eorum
 quæ antea: sed stellas ingen-
 tes, et inter se immensis dif-
 tantes intervallis, splendorem-
 que admirabilis coloris emit-
 tentes efficacitate præditum,
 ita ut anima eo leviter vecta,
 tanquam in serenitate in lu-
 mine usquequaque celeriter
 vagaretur. Prætereo hic plu-
 rima spectacula ab eo comme-
 morata. Animas autem mo-
 rientium narrabat cum sursum

adscendunt, aëre cedente bul-
 lam efficere flammeam: qua
 deinde sensim rupta, exeant
 forma præditæ humana, mole
 exigua, et motu non ejusdem
 omnibus modi: quasdam enim
 celeritate admirabili exilire, et
 ad rectam lineam sursum emi-
 care: alias fusi instar in or-
 bem converfas, alias sursum,
 alias deorsum vergendo, mix-
 ta quadam et turbida moveri
 agitatione, vix longo admo-
 dum temporis tractu subsisten-
 te. Plerasque earum ignorabat,

τίνες εἰσὶ· δύο δὲ ἢ τρεῖς ἰδὼν γνωρίμους ἐπειρᾶτο πρὸς-
 μίξαι καὶ προσήπειν· αἱ δὲ ἢ ἔτε ἤκον, ἔτε ἦσαν παρ' ἐαυταῖς,
 ἀλλ' ἐκφρονες καὶ διεπλοημένοι, πᾶσαν ὄψιν ἀποφεύγουσαι καὶ
 ψαῦσιν, ἐρέμβοντο πρὸς αὐτὰς καθ' ἐαυτὰς, εἴτα πολ-
 λαῖς ὁμοίως διακειμένης ἐντυγχάνουσαι καὶ πεπλεκό-
 μεναι, φορέας τε πάσας πρὸς ἑδὲν ἀκρίτως ἐφέροντο, καὶ
 φωνὰς ἴεσαν ἀσήμες, οἷον ἀλαλαγμοὺς, θρήνη καὶ φόβου
 μεμιγμένας· ἄλλα δὲ ἀνωθεν ἐν ἄκρῳ τῷ πεδέχοντος,
 ὀφθηνά τε φαιδρά, καὶ πρὸς ἀλλήλας ὡς εὐμενείας
 θαμὰ πελάζουσαι, τὰς δὲ θορυβώδεις ἐκείνας ἐκτεπέ-
 μεναι, διεσήμενον, ὡς εἴκεν, συτολῇ μὲν εἰς ἐαυτὰς τὸ
 δυσχεραῖνον, ἐκπετάσει δὲ καὶ διαχύσει τὸ χαῖρον καὶ προσ-
 ἰέμενον. Ἐνταῦθα μίαν ἔφη συγγενῆς τινος ἰδεῖν, ἢ μὲν-
 τοι σαφῶς· ἀποθανεῖν γὰρ ἔπι παιδὸς ὄντος· ἀλλ' ἐκεί-
 νῳ πρὸς ἀνάγκησιν ἐγγύς, εἰπεῖν, Χαῖρε Θεσπέσιε· θαυ-

C. 1. διαχύσει] Sic. A. et Venet. Vulgo, διαλύσει.

C. 2. συγγενῆς τινος ἰδεῖν] Sumfi ἰδεῖν ex Coll. Muret. Jannot. Pol. idem Mez.
 annotavit ex libro vetere. Vulgo, deest.

ut retulit, quorum essent :
 duas aut tres notas sibi cum
 conspexisset, conatus est acce-
 dere et alloqui : illæ autem
 neque audiebant, neque apud
 se erant, sed mentis expertes
 ac consternatæ, omnem con-
 spectum tactumque fugientes
 vagabantur primum seorsim
 unaquæque, deinde multis e-
 odem modo affectis obviam
 factæ et implicatæ, motibus
 promiscuis et temerariis cie-
 bantur, vocesque edebant ob-
 scuras, quasi vociferationes e-

julatu et pavore mixtas. Aliæ
 autem supra in summo ambi-
 entis erant adspectu splendidæ,
 et invicem ob benevolentiam
 coeuntes, tumultuantibus istis
 vitatis : significabant nimirum
 sese in se contrahendo molesti-
 am, extendendo autem et pan-
 gendo gaudium et approbatio-
 nem. Ibi aiebat quandam cu-
 jusdam cognatorum animam,
 quem utpote ipso puero mor-
 tuum, non satis bene agnos-
 ceret, prope accessisse, ac dix-
 isse, *Salve Thespesi*. Mira-

μάσαντο δὲ αὐτῷ, καὶ φήσαντες ὡς ἐ Θεσπέσιος ἄλλ' Ἀριδαῖος ἔστι, Πρῶτερόν γε, φάναί, τὸ δὲ ὑπὸ τῷδε, Θεσπέσιος· ἐδὲ γὰρ τοι τέθνηκας, ἄλλὰ μοῖρα τινὶ θεῶν ἥκεις δέυρο τῷ φρονέοντι· τίω δὲ ἄλλην ψυχὴν, ὥσπερ ἀγκύριον, ἐν τῷ σώματι καταλέλοιπας· σύμβολον δὲ σοὶ καὶ νῦν καὶ αὖτις ἔγω τὸ τὰς ψυχὰς τῆς τεθνηκότων μήτε σκιάν ποιεῖν, μήτε σκαρδαμύττειν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεσπέσιος, ἤδη τε μᾶλλον ἑαυτὸν τῷ λογίζεσθαι συνήγαγε, καὶ ἀβουλέψας, εἶδεν ἑαυτῷ μὴ τίνα σινυαυρεμύνην ἀμυδρὰν τίνα καὶ σκιώδη γραμμὴν, ὀκείνους δὲ πελαμπομόνους κύκλῳ καὶ διαφανεῖς ἐντός, οὐ μὴν ὁμοίως ἅπαντας· ἄλλὰ τὰς μὲν, ὥσπερ ἡ καθαρωτάτη πανσέληνος, ἐν ἡρώμα λεῖον καὶ συνεχὲς καὶ ὁμαλῶς ἰέναι· ἑτέρων δὲ φολίδας πινὰς διατρεχούσας ἢ μώλωπας ἀραιάς· ἄλλας δὲ κομιδῇ ποικίλας καὶ ἀτόπας τ' ὄψιν, ὥσπερ

C. 10. καὶ αὐτῷ] καὶ sumfi ex Venet. Colleg. Nov. Mosc. 2. Vulgo, deest.

D. 3. μὲν τίνα] τίνα delendum.

D. 5. ἐντός] Forte, ἐκτός.

tum se respondisse, *Non Thespeius ego sum, sed Aridaeus.* Tum animam intulisse, *Prius quidem Aridaeus fuisti, postmodo autem Thespeius eris: non enim mortem obiisti, sed divino quodam fato tua huc venit mens, reliquis animæ facultatibus veluti anchora in corpore relictis: atque rursum nunc tibi argumento hoc sit, quod animæ defunctorum neque umbram faciunt, neque connivent.* His auditis Thespeius jam et magis colligere se et ad rationis usum redire

VOL. III.

coepit, et cum perspexisset, animadvertit sibi comitari appendicis loco obscuram quandam et umbrosam lineam, illas vero animas fulgore circundari et intus esse pellucas, non omnes tamen eodem modo: nimirum alias plenæ instar purissimæ Lunæ unum colorem lævem ac continentem æquabiliter exhibere: alias squamis quibusdam exilibus ac vibicibus percurrentibus maculatas: alias admodum vario et insolenti adspectu, nigris notis viperarum instar

T

οἱ ἔχεις, μελέσῃσι κατετιγμένους· ἄλλους δὲ τινὰς, ἑ
ἀμβλείας ἀμυχὰς ἔχοντάς. Ἐλεγεν οὖν ἕκαστα φε-
ζων ὁ τῷ Θεσπεσίῳ συγγενὴς, (ἔδεν γὰρ οὕτω καλύπει τὰς
ψυχὰς ὀνόματι τῶ ἀνθρώπων περσαγορεύειν) ὥς Ἀδρα-
στεια μὲν Ἀνάγκης καὶ Διὸς θυγάτηρ, ὅπῃ πᾶσι τιμωρὸς
ἀνωτάτῳ τέτακται τοῖς ἀδικήμασι· καὶ τῷ πονηρῶν ἔτε
μέγας ὁδεῖς ἔτε μικρὸς γέρονεν, ὥτε ἢ λαθὼν ἀφαι-
γεῖν ἢ βιασάμεναι. ἄλλη δὲ ἄλλη τιμωρία τειῶν οὐ-
σῶν φύλακι καὶ χειρουργῷ περσέει· τὰς μὲν γὰρ εὐδὺς
ἐν σώματι καὶ ἀφ' ὧν σωμάτων κολαζομένους μεταχειρί-
ζεται ποινὴ ταχέα, πρῶτον πρὸς τὸν καὶ πρὸς αὐτὸν πόνον
πολλὰ τῷ καθαρίᾳ δεομένων· ὧν δὲ μείζον ὅστιν ἔργον
ἢ πρὸς τὴν κακίαν ἰατρεία, τὰς δὲ Δίκην μὲν τὴν τελευτήν ὁ
δαίμων πρὸς αὐτὸν δίδωσι· τὰς δὲ πᾶμπαν ἀνιάτεις ἀπωσα-
μένους δὲ Δίκης, ἢ τρίτῃ καὶ ἀρχαιότατῃ τῷ Ἀδραστείᾳ
ὑπεργῶν Ἐριννὺς, μετατίθεται πλανωμένους καὶ διεφεύγον-

E. S. ἄλλη δὲ ἄλλη] Ita reposui, loco vulgati ἄλλη δὲ ἄλλη. Xylander edidit,
ἄλλη δὲ ἄλλη.

compunctas: alias etiam ob-
tusis distinctas fissuris. Cæ-
terum singula enarrans Thes-
pesii ille cognatus (nihil enim
impedit, quin hominum no-
minibus animas adficiamus)
docuit Adrasteam Jovis et
Necessitatis filiam omnibus
flagitiis vindicem supremo lo-
co collocatam esse: neque ma-
lorum quemquam ita vel mag-
num vel parvum umquam fu-
isse, ut aut latendo aut vim
faciendo pœnæ subducere se
potuerit. Porro alios aliter pu-

niri, et ipsam tria supplicio-
rum genera tueri atque exse-
qui. Quosdam enim, aiebat,
statim in corpore et per cor-
pora plectendos pœna velox
arripit miti quadam ratione,
et quæ multa omittat expiati-
onis indigentia. Quorum ve-
ro malitia operosior flagitat
medicinam, eos genius post
mortem Justitiæ tradit. Pro-
fus autem insanabiles Justitia
repellente, tertia et sævissima
Adrasteæ administrarum E-
rinnys hinc inde vagantes at-

ἄλλον ἄλλως, οἰκτεῖς τε καὶ χαλεπῶς ἀπαντᾷ ἡφά-
 νιστε καὶ κατέδυσεν εἰς τὸ ἄρρητον καὶ ἀόρατον. Τῶν δ' ἄλ-
 λων, ἔφη, δικαίωσεων, ἡ μὲν ὑπὸ τῇ ποινῇ ἐν τῷ βίῳ,
 ταῖς βαρβαρικαῖς ἔοικεν. Ὡς γὰρ ἐν Πέρσαις τῇ κο-
 λαζομένων τὰ ἱμάτια καὶ τὰς τιάρας σποτίλλουσι καὶ
 ματιγῶσιν, οἱ δὲ παύσασθαι δακρύοντες ἀντιβόλῃσιν·
 ὥτως αἱ ἀπὸ χερμάτων καὶ ἀπὸ σωματῶν κολάσεις
 ἀφ' ἧν οὐκ ἔχουσι δριμύειαν, οὐδὲ αὐτῆς ἐπιλαμβάνοντι
 τῆς κακίας, ἀλλὰ πρὸς δόξαν αἱ πολλαὶ καὶ πρὸς
 ἀρεθισμὸν αὐτῶν εἰσιν. Ὅς δ' ἂν ἐκείθεν ἀκόλατος ἐν-
 τῶν καὶ ἀκάρτος ἐξέλκῃ, τῷτον ἡ Δίκη ἀφαιρῶσα
 τῇ ψυχῇ καταφανῇ γυμνόν, εἰς οὐδὲν ἔχοντα κείδυναι
 καὶ σποκρύφασθαι καὶ περικτεῖλαι τιμῇ μοχθηρίαν, ἀλλὰ
 παντὰ ἔχον καὶ ὑπὸ πάντων καὶ πάντα καταρώμενον, ἔδειξε
 πρῶτον ἀγαθοῖς γονεῦσιν, ἂν ὡς ὦσι, πρὸς γένους αὐτῶν
 πρὸς πύκτον ὄντα καὶ ἀνάξιον· εἰ δὲ φαῦλοι, κολαζομέ-

que fugientes cursu adsequens
 miserabiliter atque immaniter
 universos abolet, inque locum
 demergit qui neque cerni oculis,
 neque visu adiri potest. De
 cæteris vindictis, ea quæ in hac
 vita pœnam infligit, barbaricarum
 est similis. Sicut enim apud Persas
 eorum qui puniuntur vestes atque
 tiaras convellunt ac flagellant,
 ipsis plorantibus et ut desistatur
 cœpto obsecrantibus: ita supplicia
 quæ a facultatibus et corporibus
 exiguntur, vehementem non inferunt
 ictum, neque ipsam attingunt

malitiam, sed pleraque tantum
 opinionem quandam sensumque
 externum pœnæ præbent. Qui vero
 hinc pœna evitata et inexcipiatus
 eo pervenit, hunc excipiens Justitia
 conspicuum atque nudum, ac qui
 pravitatem suam nulli rei immergere,
 nullo velare modo possit, sed
 undique ab omnibus talis qualis
 est perspiciatur, primum parentibus
 ac maioribus suis probis, si quidem
 tales sint, demonstrat, indignum
 ipsis atque conspuendum: si mali
 fuerunt, pœnas eorum videns,
 ipsis vicissim cernen-

νῆς ὀπίδαν ἐκείνης καὶ ὀφθαλμοί, διακρίβεται πολὺν χροῖον
 ἔξαρκέμενος ἔχαστον τῆς παθῶν ἀλγηδὸσι καὶ πόνοις, οἱ το-
 οῦτω μεγάλοι καὶ σφοδρότεροι τῆς διὰ σαρκὸς ὑφρ-
 βάλλουσιν, ὅσα τὸ ὑπαρ εἶναι τῆς ὀνείρατος ἐναργέστερον.
 Οὐλαὶ δὲ καὶ μάλωπες ὅτι τὰ παθῶν ἐχάσου τοῖς μὲν
 μᾶλλον ἐμμένουσι, τοῖς δὲ ἴασον. Ὁρα δὲ, εἶπε, τὰ
 ποικίλα ταῦτα καὶ παντοδαπὰ χρώματα τῆς ψυχῆς
 τὸ μὲν ὀρφνιον καὶ ῥυπαρὸν, ἀνελευθερίας ἀλοιφὴν καὶ πλεον-
 εξίας· τὸ δὲ αἵματωπὸν καὶ ἀσάπυρον, ἀμύνητος καὶ
 περικρίας· ὅπου δὲ τὸ γλαυκινόν ὅστις, ἐντεῦθεν ἀχευαία τις
 πρὸς ἡδονὰς ἐκτέτριπται μόλις· κακόνιοι δ' ἐνέουσι μετὰ
 φθόνου τὰ τὸ ἰώδες καὶ ὑπουλον, ὥσπερ αἱ σπηλαίαι τὸ
 μέλαν, ἀφίησιν. Ἐκεῖ γὰρ ἡ τε κακία τῆς ψυχῆς τεταπει-
 νῆς ὑπὸ τῆς παθῶν καὶ τεταπεινῆς τὸ σῶμα τὰς χρο-
 ας ἀναδίδωσιν, ἐνταῦθα δὲ καθαρμὸς καὶ κολάσεως πέρας
 ὅστις, τῶν ἐκλεανθέντων παντάπασιν, τίς ψυχὴν αὐ-

C. 6. κακόνιοι δ' ἐνέουσι] Huc satis manifesto codicum vestigia ducunt. Vulgo, κακὸν οἷα δεινὸν οὔσα.

C. 11. ἐκλεανθέντων παντάπασιν] Forte explendum ita, ἐκλεανθέντων, ὥς τε παντά-
 πασι.

tibus plectitur per longum fa-
 tis tempus, singula vitia iis lu-
 ens doloribus ac cruciatibus,
 qui magnitudine et vehemen-
 tia tanto superant corporis do-
 lores, quanto res vera est
 quam somnium efficacior. Ci-
 catrices autem et vibices ref-
 tant a singulis vitiis, majores
 aliis, aliis minores. Jam mi-
 hi, aiebat, considera varios istos
 animarum et omnigenos
 colores. Squalidus iste et ca-
 liginosus, illiberalium sordium

est pigmentum atque avari-
 tiæ: sanguinolentus et igne-
 us, crudelitatis atque sævitiae:
 cœruleus intemperantiæ circa
 voluptates: lividus ac viola-
 ceus, et qualis atramenti quod
 sepia emittit, invidiæ ac ma-
 lignitatis. Etenim ut hic viti-
 ofitas per animæ motus in
 corpora certos colores didit:
 ita ibi color finis est lustratio-
 nis atque pœnæ. His colo-
 ribus omnino deterfis, anima
 splendida et macularum ex-

D ῥοειδῇ καὶ σύγχρουν γίνεσθαι. Μέχρι δὲ ἔτι ταῦτα ἐνεσι,
 γίνοντάς τινες ὑποτροπὰς τῶν παθῶν, σφυγμὸς ἔχου-
 σαι καὶ πῆδησιν, ἐνίῳς μὲν ἀμυδρὰν καὶ ταχὺ κατασβε-
 νυμένην, ἐνίῳς δὲ νεανικῶς ἐντείνουσιν· ὧν αἱ μὲν πάλιν
 καὶ πάλιν κολαθεῖσθαι τὴν προσηκούσαν ἔξιν καὶ διάθεσιν
 ἀναλαμβάνουσι· τὰς δὲ αὖθις εἰς σώματα ζώων ἵκνησ-
 κεν βιαρότης ἀμαθίας καὶ φιληδονίας εἶδος· ἡ μὲν γὰρ
 ἀσθένεια λόγου καὶ δι' ἀργίαν τῶν θεωρεῖν, ἔρρεψε τῶν
 θεωρητικῶν πρὸς γένεσιν· ἡ δὲ ὀργάνου ἔτι ἀκολάστου δεο-
 E μῆνη, ποθεῖ τὰς ὀπιθυμίας συρράφαι ταῖς ἀπολαύσεσι, καὶ
 σιωπευόμεσθαι ἀπὸ σώματος· ἐνταῦθα γὰρ οὐδὲν ἢ σκιά
 τις ἀτελής καὶ ὄναρ ἡδονῆς πλήρωσιν ὅτε ἐχέσης πάρ-
 ρει. Ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἤγεν αὐτὸν ταχὺ μὲν, ἀπλετον
 δὲ πῖνα τόπον, ὡς ἐφάνετο, διεξιόντα ῥαδίως καὶ ἀπλα-
 νῶς, οἷον ὑπὸ πτερῶν τῶν ἑωτὸς αἰγῶν ἀναφερόμενον·
 μέχρις ἔτι πρὸς τὸ χάσμα μέγα καὶ κἄτω διήκον ἀφι-

D. 7. βιαρότης] Jun. βιαροτάτης.

pers redditur. Quandiu au-
 tem inhærent, reciprocant af-
 fectus cum saltu quodam et
 agitatione, quæ in quibusdam
 languidior est ac facile extin-
 guitur, in aliis vehementer se
 intendit. Atque harum ani-
 marum aliæ iterum iterum-
 que punitæ convenientem sibi
 habitum affectionemque tan-
 dem adipiscuntur: alias rur-
 sum in corpora animalium ex-
 pellit violentia quædam insci-
 tiæ et cupiditatis voluptatum
 genus: nam rationis imbecil-
 litas ob contemplatricis facul-

tatis socordiam activam incli-
 nat ad procreationem: hæc
 cum instrumentum intempe-
 rantix desideret, cupit suos
 appetitus ad fruendum perdu-
 cere, et per corpus implere;
 isthic enim nihil nisi umbra
 quædam imperfecta et somni-
 um voluptatis nunquam im-
 plendæ adest. Hæc locutus,
 Thespefium celeriter sane, cæ-
 terum per immensum spatium,
 ut apparebat, produxit, faci-
 le atque expedite pergentem,
 quippe qui splendore luminis
 tanquam alis veheretur, do-

κόμῳ, ὑπὸ δ' ἐχέσσης ἀπελείφθη δυνάμεως, καὶ ταῖς
 ἄλλαις ψυχὰς ἑώρα τῷτο παχύσας ἐκεί· συτελλόμενα
 γὰρ ὥσπερ αἱ ὄρνιθες, καὶ καλαφερόμηναι, κύκλῳ τὸ χάσ-
 μα περιήεσαν· ἀντικρυς δὲ περᾶν ἐκ ἐτόλμων, εἴσω μὲν
 ὀφθῆναι, τοῖς βακχικοῖς ἀντρείοις ὁμοίως ὕλη καὶ χλω-
 ρότητι καὶ χλόαις ἀνθέων ἀπάσαις διαπεποικιλημένον·
 ἔξέπνει δὲ μαλακὴν καὶ περφαῖαν αὔραν, ὅσμᾶς ἀναφέρ-
 σαν ἡδονῆς τε θαυμασίας, καὶ κρεῖσσιν, οἷον ὁ οἶνος τοῖς μεθυ-
 σκομόνοις, ἐμποιῖσιν· εὐωχέμεναι γὰρ αἱ ψυχὰς ταῖς
 εὐωδίαις, διεχέοντό τε καὶ περὶ ἀλλήλας ἐφιλοφρονοῦντο·
 καὶ τὸν τόπον ἐν κύκλῳ κατεῖχε βακχεία καὶ γέλως, καὶ
 πᾶσα μῦσα παίζοντων καὶ τερπομένων. Ἐλεγε δὲ ταύ-
 τη τὸν Διόνυσον εἰς θεὸς ἀνελθεῖν, καὶ τὴν Σεμέλην ἀνάγειν
 ὑπερὶ καλεῖσθαι δὲ λήθης τὸν τόπον. Ὅθεν ὁδὸν δια-
 τεύειν βεβόημενον εἶα τὸν Θεωπέσιον, ἀλλ' ἀφείλε βία,

F. 2. εἴσω μὲν—διαπεποικιλημένον] Addendum ἦν.

F. 6. οἶνον] Legendum, οἶαν Mez.

A. 4. ἀφείλε] Legendum ἀφείλκε.

nec ad magnum quendam hi-
 atum deorsum penetrantem fu-
 it perventum: ibi desertus a
 vi eum tenente, vidit alias idem
 pati animas. Instar avium e-
 nim coeuntes eo, atque in or-
 bem circum hiatum obambu-
 lantes, recta transire non au-
 debant. Ipse hiatus intus bac-
 chici in morem antri conspici-
 ebatur materia, viriditate, et
 floribus omnis generis varie
 ornatus: exhalabat autem le-
 nem auram quæ odorem ex-
 hibebat suavitatis admirabilis,
 eamque temperiem adferebat

fruentibus, quam vinum solet
 ebriis; nam fragrantia illa per-
 fruentes animæ, lætitia per-
 fundebantur, sibi que invicem
 blandiebantur. Circa eum lo-
 cum in orbem erat bacchatio,
 risus, omnisque jocantium et
 sese oblectantium musa. At-
 que ea, cognatus ille Thef-
 pesii dicebat, Bacchum in deos
 abiisse, Semelemque postea eo-
 dem adduxisse: vocari autem
Lethæ, (id est Oblivionis,) lo-
 cum. Itaque cupientem non
 passus est ibi commorari Thef-
 pesium, sed vi abstraxit, simul

διδάσκων ἅμα καὶ λέγων ὡς ἐκτίκεται καὶ ἀνυγερσί-
 νε^ν τὸ φρονεῖν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς· τὸ δὲ ἄλογον καὶ σωμα-
 ποιδὲς ἀρδόμενον, καὶ σαρκούμενον, ἐμποιεῖ τῷ σώματος
 μνήμην, ἐκ δὲ τῆς μνήμης ἴμερον καὶ πόθον ἔλκοντα
 πρὸς γένεσιν, ὡς οὕτως ὠνομάσθαι νεῦσιν ὅτι γῆν ἔσαν,
 ὑγρότητι βαρυνομένης τῆς ψυχῆς. Ἄλλω οὖν ποσά-
 πτω διελθὼν ὁδὸν, ἔδοξεν ἀφορᾶν κρατῆρα μέγαν, εἰς δὲ
 τῷτον ἐμβάλλοντα ῥεύματα, τὸ μὲν, ἀφρῶ θαλάσσης ἢ
 χόν^θ λυκότερον, τὸ δὲ, ὅποιον ἴρις ἔξανθεῖ τὸ ἀλκρῶν,
 ἄλλα δ' ἄλλας βαφαῖς κεχρωσμένα, πρὸς ὅσων ἴδιον
 ἐχρῶσαις φέγγος· ὡς δὲ πλησίον ἦλθεν, ὁ κρατὴρ ἐκεί-
 νος ἀφανισθέντος μᾶλλον τῷ φειέχοντος, τῇ τε χρω-
 μάτων ἀμαυρωμένων, τὸ ἀνθηρότερον ἀπέλειπε πλὴν
 τῆς λευκότητος. Ἐώρα δὲ τρεῖς δαίμονας ὁμῶς κραθι-
 μένους ἐν σχήματι τριγώνου, πρὸς ἑλλήλους τὰ ῥεύματα
 μέτροις τισὶν ἀνακεραυνύντα. Ἐλεγεν οὖν ὁ τῷ Θεῷ

A. 9. ἐπὶ γῆν οὔσαν] Unice hoc verum, ut nec Mez. nec Reisk. fugeret, in nul-
 lo librorum nostrorum repertum, qui omnes, ut vulgo, ἐπιτείνουσιν.

docens, præ voluptate colli-
 quari et humectari mentem :
 brutam vero partem rigatam
 et corroboratam, memoriam
 corporis excitare : ex ea defi-
 derium nasci, quod trahat ad
 generationem, quæ sic dicatur
 γένεσις cum sit ἐπὶ γῆν νεῦσις, in-
 clinatio in terram. Tantun-
 dem porro itineris ubi confe-
 cit Thespeius, visus est sibi
 videre ingentem craterem, in-
 que eum rivos influere, quo-
 rum alius candidior maris spu-

ma aut nivibus esset, alius pur-
 puram arcus cœlestis referret,
 alii aliis coloribus infecti emi-
 nus suum perhiberent splen-
 dorem : ut propius accessit,
 crater ambiente aëre magis
 abolito, et obscuratis colori-
 bus floridissimum retinuit abs-
 que albedine colorem. Vidit
 autem tres genios ibi in for-
 mam trianguli confidentes, qui
 aquam influentem inter se
 mensuris quibusdam dimeti-
 rentur. Huc usque, aiebat

σίῃ ψυχοπομπός, ἄχρι τούτου τὸν Ὀρφέα προσελθεῖν,
 ὅτε τῇ ψυχὴν τῆς γυναίκος μετήει, καὶ μὴ καλῶς δια-
 μνημονεύσαντα λόγον εἰς ἀνθρώπους κίβδηλον ἔξευγεῖν,
 ὥς κοινὸν εἶη μαντεῖον ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος καὶ Νυκ-
 τός· ὁ δὲ δὲνός γ' Ἀπόλλωνι Νύκτα κοινώνειν· Ἄλλα τούτο
 μὲν ἔφη, Νυκτός· ὅσι καὶ Σελιῶν μαντεῖον κοινόν, οὐ-
 δαμοῦ τῆς γῆς περσῖνον, οὐδ' ἔχον ἑδραν μίαν, Ἄλλα
 πάντα πλανητὸν ἐπὶ τὰς ἀνθρώπους ἐνυπνίοις καὶ εἰδώ-
 λοις· ἐκ τούτου γὰρ οἱ ὄνειροι μιγνύμενοι, ὥς ὀρέῃς, τῷ
 ἀπατηλῷ καὶ ποιήλῳ τὸ ἀπλὲν καὶ ἀληθές· ὅθεν λαμ-
 βάνοντες, θρασυτέρουσι. Τὸ δὲ Ἀπόλλωνος ἢ χάριδας,
 εἶπεν, εἰδὲ κατειδῖν ἔση διωατὶς· ἀνωτέρω γ' οὐκ ἐπιδί-
 δωσιν, εἰδὲ χαλᾶ τὸ τῇ ψυχῇ ἐπὶ γειον, Ἄλλα κατεάτειναι
 τῷ σώματι προσσηρτημένον. Ἄμα δ' ἐπὶ φρεσὶν προσά-
 γων ἐπιδεικνύειν αὐτῷ τὸ φῶς ἐκ τῆς τριπόδος, ὥς ἔλεγε,
 θρᾶ τ' κολπῶν τ' Θέμιδος ἀφειδόμενον εἰς τὸν Παρ-

B. 10. προσελθεῖν] Lege προσελθεῖν.

C. 6. περσῖνον] Vulgabatur περσῖνον μαντεῖον. Ultimū in A. deletum est: in Venet. numquam fuit.

Thespisii animæ ductor, Orpheum pervenisse, quo tempore animam uxoris quæsit: et non probe memoria suggerente falsum hunc ad homines sparsisse sermonem, *Oraculum quod apud Delphos est, Apollini esse cum Nocte commune*; cum quidem commune Apollini cum Nocte sit nihil. Verum hoc, addebat, Noctis est et Lunæ commune Oraculum, nullo terræ fine inclusum, neque una certa fixum sede, sed quod usquequaque

inter homines visis somniisque vagetur. Hinc enim somnia, ut vides, temperata, et fallaci ac vario simplex verumque adsciscencia disseminantur. Apollinis autem neque vidisti, neque videre potes: altius enim se non effert neque concedit animæ terrestris portio, sed deorsum tendit a corpore dependens. Simulque conatus est adducto Thespisio ostendere lumen, quod, ut narrabat, e tripode per sinus Themidis enititur in Parnassum;

νασόν· καὶ παρθυμούμνος ἰδεῖν, ἐκ εἶδεν ὑπὸ λαμπρό-
 τητος, ἀλλ' ἦκε παριὼν φωνὴν ὁξῦαν γυναικός, ἐν μέ-
 τῳ φράζουσαν ἄλλα τέ τινα, καὶ χέρονον, ὡς εἴκοι, τῆς
 ὁκείνης τελευτῆς. Ἐλεγε δὲ ὁ δαίμων τῷ φωνῷ (ἔϊ)
 Σιβύλλης· ἀδεῖν γὰρ αὐτὴν πρὸς τὰ μελλόντων ἐν τῷ προσ-
 ὄπῳ τῇ σελιῶνι περιφερμένῳ. Βαλόμνος οὖν ἀκρο-
 ᾶσθαι πλείονα, τῇ ῥύμῃ τῇ σελιῶνι εἰς τὸναντίον ὄσ-
 περ ἐν ταῖς δύναις ἔξεώσθη· καὶ βραχέα κατήκασεν ὧν ἰὼ
 καὶ τὸ πρὸς τὸ Βέσβιον ὄρεος καὶ τῇ Δικαιαρχείαν ὑπὸ
 πυρὸς φορᾶ γενησομένη· καὶ πικρομάπον πρὸς τὸ τότε
 ἡγεμόνος, ὡς Ἐσθλὸς ἐὼν, νόσῳ τυραννίδα λείπει. Με-
 τὰ δὲ ταῦτα, πρὸς τῇ θείᾳ τῇ κολαζομένην ἐπέποντο.
 Καὶ τὰ μὲν πρῶτα, δυσχερεῖς καὶ οἰκτερές εἶχον ὄψεις μό-
 νον· ἐπεὶ δὲ καὶ φίλοις καὶ οἰκείοις καὶ σιωήτεσιν ὁ Θεωπέσιος
 οὐκ ἂν προσδοκήσας κολαζομένοις ἐνετύγχανε, οἱ καὶ
 δεινὰ παθήματα καὶ τιμωρίας ἀσχήμονας καὶ ἀλγεῖνὰς

E. 4. Δικαιαρχείαν—φορᾶ] Legendum Δικαιαρχείας ὑπὸ πυρὸς φορᾶν.

sed cum id is videre cuperet,
 præ splendore non conspexit :
 audivit tamen præteriens vo-
 cem acutam mulieris, carmine
 edentis cum alia quædam, tum
 tempus etiam quo ipse extre-
 mum esset vitæ diem confec-
 turus. Dicebat autem genius
 vocem hanc esse Sibyllæ, quæ
 in facie Lunæ circumvehens
 futura caneret. Cum autem
 plura vellet audire, impetu
 Lunæ veluti fluctu in diver-
 sam partem compulsus, pauca
 percepit : e quibus fuit etiam
 vaticinium de monte Vesuvio,

et Dicæarchæ conflagratio-
 ne, ac de principe ejus tempo-
 ris versiculum hunc, *Bonus
 cum sit, morbo tyrannidem fini-
 et.* Secundum hæc ad spec-
 tanda supplicia se converte-
 runt. Atque initio quidem
 tantum difficilia et miserabilia
 visa ipsis sunt oblata : post in
 amicos etiam, familiares, et
 socios præter omnem suam ex-
 pectationem incidit Thespe-
 sius, qui graves cruciatus, ac
 fœda supplicia durissimaque
 perferentes, ipsum cum lamen-
 tatione et ploratu compella-

ὑπομένοντες, ἀκρίζοντο πρὸς ἐκείνον καὶ ἀνεκλαίοντο· τέλος δὲ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῷ κατεῖδεν ἕκ πινος βαρύνοντι σιγμάτων καὶ ἐλῶν μετὸν ἀναδύομενον, ὀρέγοντα τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ σιωπᾶν οὐκ ἐώμενον, ἄλλ' ὁμολογεῖν ἀναγκαζόμενον ὑπὸ τῷ ἐφρατώπῳ ταῖς τιμωρίαις, ὅτι πρὶ ξένου πινὰς μακρὸς γενόμενος χρυσίον ἔχοντα, φαρμάκοις ἀφαιρείας, καὶ ἐκεῖ ἀφαιρῶν ἀπαντα, ἐνθαῦθ' ἐξελεγχθεὶς, τὰ μὲν ἤδη πέπονθε, τὰ δὲ ἀγεται πεισόμενος. Ἰκετεύειν μὲ οὖν ἢ πειθεῖσθαι πρὶ 567 τῷ πατρὶ οὐκ ἐτόλμα, δι' ἐκπληξιν καὶ δέος· ὑπογράφαι δὲ καὶ φυγεῖν βελόμενος, οὐκ ἐπὶ τὸν πατέρα ἐκείνον ἐώρα καὶ οἰκτεῖον ξενιστὴν, ἄλλ' ὑπὸ ἐτέρων πινῶν φοβερῶν τῷ ὅφιν εἰς τὸ πρὸθεν ὠθέμενος, ὥς ἀνάγκη ἔσαν ἔγωγε διεξελεῖν, ἐθεῖατο τῷ μὲν γνωρίμων πονηρῶν γενομένων ἢ κολασθέντων αὐτόθι τῷ σκιάῳ οὐκ ἔτ' ἐῖ) χαλεπῶς ἐδ' ὁμοίως τριβομένην ἀτελῇ πρὶ τὸ ἄλογον

A. 6. γνωρίμων] Legendum γνωρίμων; ut Reisk.

A. 7. ἐκ ἔτ' εἶναι — ἔσαν] Locus affectus. Sententiam probabilem adjeci Verifoni. Mox τάττας ex Mez. et Venet. dedi pro τέτοις.

rent: denique etiam patrem suum conspexit e voragine quadam emergentem, plenum puncturarum atque cicatricum, manus adversus se intendentem, ac filere non passum, sed coactum a praefectis suppliciorum fateri, nefarie se hospites quosdam auro praeditos veneno sustulisse, et cum isthic latuisset, hic sceleris convictum partim dedisse poenas, et jam duci ut reliqua patiatur. Deprecari ibi aut intercedere pro patre non ausus

præ metu et terrore Thespeus, cum referre pedem et fugere vellet, non jam amplius benignum illum et familiarem vidit ductorem: sed ab aliis quibusdam adspectu terribilibus propulsus; veluti necessitas esset ita progredi, reliqua spectavit. Eorum qui aperte mali fuerant, aut in vita poenas dederant, animadvertit umbram non ita jam difficilem subire poenam, sed fere irrita ac laboriosa versari cupiditate partis animæ irrationalis et af-

καὶ παιδικὸν, ὅτι πονοῦν ἔσαν· ὅσοι δὲ πρὸς ὄχημα καὶ
 B δόξαν ἀρετῆς περιβαλλόμενοι διεβίωσαν κακία λανθάνου-
 ση, τούτους ὀπιπύοντες καὶ ὀδυνηρῶς ἠνάγκαζον ἕτεροι πε-
 ριγεῶντες ἐκτερέπειν τὰ ἐντὸς ἔξω τῇ ψυχῇ, ἰλυασω-
 μένους ὡς φύσιν καὶ ἅμα καμυπόμενους, ὥσπερ αἱ θα-
 λάττῃ σκολόπενδρα κατὰ πῖσσαι τὸ ἀγκιστρον, ἐκτερέ-
 πουσιν ἑαυτάς· οἷους δὲ ἀναδέρνοντας αὐτῇ καὶ ἀναπύσ-
 σοντες, ἀπεδείκνυσαν ὑποούλους καὶ ποικίλους, ἐν τῷ
 λογιστικῷ καὶ κυρίῳ πλὴν μοχθηρίαν ἔχοντας. Ἀλλὰ
 δ' ἔφη ψυχὰς ἰδεῖν, ὥσπερ τὰς ἐχίδνας περιπεπλεγμέ-
 νας σκύδου καὶ σκύττεις καὶ πλείονας, ἄλλήλας ἐοθίσσας
 ὑπὸ μνηστικαίας καὶ κακοθυμίας ὧν ἔπαθον ἐν τῷ ζῆν ἢ
 C ἔδρασαν. εἶναι δὲ καὶ λίμνας ὡς ἀλλήλας, τὴν μὲν χρυ-
 σὴν περιζέοντος, τὴν δὲ μόλιβδος ψυχροτάτην, ἄλλῃ δὲ
 τραχεῖαν σιδήρεα καὶ πῖνας ἐφεστάναι δαίμονας, ὥσπερ οἱ
 χαλκεῖς ὀργάνοις ἀναλαμβάνοντες καὶ καθιέντας ἐν μέρει τὰς
 ψυχὰς τῇ δὲ ἀπλησίαν καὶ πλεονεξίαν πονηρῶν· ἐν μὲν γὰρ τῷ

B. 4. ἅμα καμυπόμενους] ἀνακαμυπόμενους, Jun. Mez.

festibus subjectæ. Qui vero
 sub prætextu et opinione vir-
 tutis vitam latente improbi-
 tate exegissent, hos alii ad-
 stantes cgebant magno cum
 labore et dolore interiora ani-
 mæ foras obvertere, contra
 naturam torquentes sese et
 flectentes, quomodo marinæ
 scolopendræ hamo vorato sese
 volventes invertunt: quosdam
 cute derepta explicantes, of-
 tendebant intus vitiosos, et qui
 nequitiam in ratione animæ
 partis principe tectam gessif-

sunt. Alias quoque se vidisse
 animas perhibebat, quæ vipe-
 rarum instar binæ, ternæ, aut
 etiam plures complicatæ, in-
 vicem se manderent, ob me-
 moriam injuriarum et mœsti-
 tiam de rebus in vita actis aut
 toleratis. Esse etiam lacus jux-
 ta se positos, unum ferventis
 auri, alium frigidissimi plum-
 bi, tertium asperi ferri: his
 adstare quosdam genios, qui
 fabrorum ærariarum in mo-
 rem instrumentis suis animas
 eorum qui ob avaritiam et ha-

χρυσῷ διαπύρους καὶ διαφανεῖς ὑπὸ ᾧ φλέγεσθαι γενομέ-
 νας, ἐνέβαλλον εἰς τὴν τῷ μολίβδου βάπτοντες· ἐκπαγί-
 σας δὲ αὐτόθι καὶ γενομένας σκληρὰς, ὥσπερ αἱ χάλαιζαι,
 πάλιν εἰς τὴν τῷ σιδήρῳ μερίσαν· ἐνταῦθα δὲ μέλα-
 νὰ τε δεινῶς ἐγένοντο, καὶ περικλώμεναι ἀπὸ σκληρό-
 τητα, καὶ σιντριβόμηναι, τὰ εἶδη μετέβαλον· εἶθ' ἔτι
 πάλιν εἰς τὸν χρυσὸν ἐκομίζοντο, δεινὰς, ὡς ἔλεγεν, ἐν
 ταῖς μεταβολαῖς ἀλγηδύνας ὑπομένεσαι. Πάντων δὲ
 πάρειν ἔλεγεν οἰκτερότατα τὰς ἡδὴ δοκῦσας ἀφείσθαι τῆς
 Δίκης, εἴτ' αὖθις συλλαμβανόμενας· αὐταὶ δ' ἦσαν, ὧν
 εἰς πινὰς ἐκρόνους ἢ πύδας ἢ ποιὴν διεκλήθηεν. Ὅποτε
 γὰρ τις ἐκείνων ἀφίκοιτο καὶ διεκλήθη, προσέπιπεν
 ὀργῇ καὶ κατεβόα, καὶ τὰ σημεῖα τῶν παθῶν ἐδείκνυνεν,
 ὀνειδίζουσα καὶ δώκουσα φεύγειν καὶ ἀποκρύπτεσθαι βου-
 λομένην, ἐδυναμένην δὲ ταχὺ καὶ μετέθεον οἱ κολασαὶ
 πρὸς τὴν Δίκην, καὶ ἐξ ἀρχῆς ἠπειγον ὀλοφρομένας,

E. 1. διώκοντα—βυλομένην ἢ δυναμένην δέ.] Prius sumsi a T. V. B. Mez. poste-
 rius ab Ald. Bas. Xyl. Vulgo, δοκῦσα—βυλομένην ἢ δυναμένην δέ.

E. 3. πρὸς τὴν Δίκην—ἠπειγον] Corrigo, πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς Δίκην ἀπῆγον.

bendi inexpletam cupiditatem
 malefici fuissent lacubus qua
 demitterent, qua extraherent.
 Nam in aureo lacu cum can-
 dentes ac vi ignis perspicuae
 essent redditae, plumbeo in-
 jectae congelabant: et gran-
 dinis ritu duratae, in ferreo ni-
 gerrimae fiebant, ac confringe-
 bantur conterebanturque ob
 duritiem, formaque mutata
 rursus ad aureum lacum reji-
 ciebantur, atroces, ut aiebat,
 hisce in mutationibus crucia-
 tus perferentes. Omnium au-

tem miserrime excruciaci eas,
 quae jam missae factae cum vi-
 derentur, ad supplicium retra-
 hebantur: haec autem erant,
 quarum poenae in posteros re-
 dundarent. Cum enim harum
 aliqua eodem pervenit, irata
 incidit, et clamore obtundit,
 signa ostendens eorum quae
 passa est, exprobratque et in-
 sequitur fugere et se subdu-
 cere frustra conantem: cele-
 riter enim tortores accurrunt
 ad supplicium, et denuo com-
 pellunt ejulantes ob praenoti-

τῷ περιγνώσκειν τὴν τιμωρίαν. Ἐνίας δὲ καὶ πολλὰς ἅμα
 τῷ ἐκλόνων, ἔλεγε, σκυλητῆας, καὶ καθάπερ μελίττας
 ἢ νυκτερίδας ἀτεχνῶς ἐχομένας καὶ τετριγύας ὑπὸ μνή-
 μης καὶ ὀργῆς ὧν ἔπαθον δι' αὐτάς. Ἐρχομαι δὲ ὁρῶντος
 αὐτοῦ τὰς ὅππῃ δευτέραν γένεσιν τρεπομένας ψυχὰς, εἰς
 τε ζῶα παντοδαπὰ χαμπιόμενας βία καὶ μάλοχηματι-
 ζόμενας ὑπὸ τῷ ταῦτα δημιουργόντων ὀργάνοις τισὶ καὶ
 πληγαῖς, τῷ μὲν ὅλα τὰ μέρη σινευαυνόντων, τὰ δὲ
 ὑποστροφόντων, ἑνία δ' ἐκλεαυνόντων καὶ ἀφανιζόντων παν-
 τάπασι, ὅπως ἐφαρμόσθην ἑτέροις ἡθεσι καὶ βίοις. Ἐν
 ταύταις φαῖναι τὴν Νέρωνος ψυχὴν τὰ τε ἄλλα κα-
 κῶς ἔχουσιν ἡδὴ, καὶ διαπεπαρμένῃ ἡλοῖς διαπύροις.
 Προκεχρισμένων δὲ καὶ ταύτῃ τῷ δημιουργῶν Πινδα-
 ρικῆς ἐχίδνης εἶδος, ἐν ᾗ κυθηῖσθαι καὶ ἀγρυφᾶσθαι τὴν
 μητέρα βιώσασθαι, φῶς ἔφασκεν ἑξάφνης ἀγλάμψαι
 μέγα, καὶ φωνὴν ἐκ τῆς φωτὸς γενέσθαι, προσάτιλυσαν
 εἰς ἄλλο γένος ἡμερώτερον μεταβαλεῖν, ὠδινὸν τι μη-

F. 7. δὲ καὶ ταύτην] Legendum cum Reisk. δὲ καὶ ταύτη.

onem poenæ. Nonnullas quo-
 que et multas posterorum ani-
 mas ferebat a se invicem pen-
 dere, et apum aut vespertilio-
 num modo, majorum animam
 infectari ac stridere ob me-
 moriam eorum, quæ ipsis prop-
 ter eos eveniunt. Extremo
 loco vidit animas quæ ad se-
 cundum ortum conversæ in
 varia animalia vi flecteren-
 tur atque transformarentur in-
 strumentis ac verberibus, ab
 iis quibus illud opificium com-

missum est: qui integra mem-
 bra aut contundunt, aut aver-
 tunt, aut etiam omnino dedo-
 lant atque abolent, ut alii vi-
 tæ congruere possint. In his
 conspexit etiam Neronis ani-
 mam, male jam cum alias af-
 fectam, tum clavis confixam
 aureis. Huic cum jam opi-
 fices formam viperæ Pindari-
 cæ præberent, in qua gestata
 in utero et matre peresa vive-
 ret, subito, ut narrabat, mag-
 num effulgit lumen, et vox ex

χανησαμένους ὧρ' ἔλη καὶ λίμνας ζῶν· ὧν μὲν γὰρ ἡδί-
 κησε, δέδωκε δίκας· ὀφείλεσθαι δέ τι καὶ χρηστὸν αὐτῷ
 ὧρ' ἰδεῶν, ὅτι τῷ Ἑσπερίῳ τὸ βέλτιστον καὶ θεοφι-
 λέστατον γένος ἡλευθέρωσε τὴν Ἑλλάδα. Μέχρι μὲν οὖν
 τέτων εἶ) θεατῆς· ὡς δὲ ἀναγράφειν ἔμελλεν, ἐν παντὶ
 γενέσθ' κακῶν ἀλλὰ φόβον. Γνωῖμα γὰρ τινα λαβομέ-
 νῳ αὐτῷ, θαυμαστὴν τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος, Δεῦρο δὲ,
 εἶπεν, οὗτος, ὅπως ἕκαστα μᾶλλον μνημονεύσης· καὶ τι
 ῥαβδίον, ὥσπερ οἱ ζωγράφοι, ἀλλὰ πυρον πορσάγειν, ἐτε-
 ραν δὲ κωλύειν· αὐτὸ δὲ ὥσπερ ὑπὸ σύριγος ἰξάφνης
 σπασθέντα πνεύματι νεανικῷ σφόδρα καὶ βιάῳ, τῷ σώματι
 πορρασεῖν, καὶ ἀναβλέψαι σχεδὸν ἀπ' αὐτῷ ἔ' μνήματος.

A. 3. τέτων εἶναι] Sic Venet. Mosc. 1. 2. Vulgo, εἶναι τέτων.

A. 10. ἀπ' αὐτοῦ] Legendum ἐπ' αὐτοῦ.

eo edita iussit in aliud mansue-
 tius animal mutari, quod cir-
 cum paludes et lacus caneret :
 dedisse enim pœnas flagitiorum,
 et aliquod ei a diis deberi bene-
 ficium, quod subditorum opti-
 mam piissimamque gentem Græ-
 cos liberaisset. Atque hæcenus
 fuit spectator. Reversurus au-
 tem, præ metu in extremum
 mali venit. Quædam enim
 mulier mirabili forma ac mag-

nitudine eum arripiens, Huc,
 ait, ades, ut singula rectius me-
 moria complectaris : et bacil-
 lum quoddam, quali pictores
 utuntur, candens ingessit : alia
 autem prohibuit. Ipse, tan-
 quam a fistula, subito vento
 vehementi impulsus in corpus
 incidit, et oculos aperuit, tan-
 tum non jam in sepulchrum
 conditus.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ.

B

^c T
φίλ
ω

N
per
scri

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ.

PLUTARCHI

DE

FATO.

ΤΑ δὲ τῆς Εἰμαρμένης δοκούντα ἡμῖν, ὡς οἷόν τε σαφῶς καὶ συντόμως πειράσομαι ὀπιτεῖλαί σοι, φίλτατε Πείσων, ἐπειδὴ σὺ τῷτο ἡξίωσας, ὅκ' ἀγνοῶν ὡς ἔχω πρὸς τὸ γράφειν εὐλάβειαν.

Libellus in editis scriptisque codicibus nostris corruptissimus, ut quovis fere versu menda progressum legentis impediunt. Itaque non committendum existimaui quin complures correctiones meas e conjectura quidem profectas, sed tamen probabiles illas, in contextum reciperem. Quod in reliquo Plutarcheo opere non item feci.

NOSTRAM de Fato sententiam qua fieri potuit perspicuitate ac brevitate conscriptam, ad te mitto, carissi-

VOL. III.

me Piso: quando ita tu flagitasti, non ignarus quam caute me ad scribendum conferam.

υ

α'. Πρῶτον τοίνυν ἴσθι ὅτι Εἰμαρμένη διχῶς καὶ λέγεται καὶ νοεῖται· ἡ μὲν γάρ ἐστιν Ἐνέργεια, ἡ δὲ Οὐσία. Πρῶτον μὲν ἐν Ἐνέργειαν τύπῳ ὑπεγράψεν ὁ Πλάτων, ἐν τε δὲ Φαίδρῳ λέγων, “Θεσμός τε Ἀδραστείας ὁδε, ἢ τις ἀν’ “ψυχῇ θεῷ ξυνοπαδὸς γενομένη” ἐν τε δὲ Τιμαίῳ, “νό-
“μος ἐς ἐπὶ τῇ δ’ παντὸς φύσιν ὁ θεὸς εἶπε ταῖς ἀνα-
“νάτοισι ψυχῶν” ἐν δὲ τῇ Πολιτείᾳ, Ἀνάγκης θυγα-
τρὸς Κόρης Λαχέσεως λόγον φησὶν εἶναι) ἢ Εἰμαρμένην, ἐν
τραγικῶς ἀλλὰ θεολογικῶς τὸ ἀρέσκον αὐτῇ ἀποφανό-
μενος. Εἰ δὲ κοινότερον ἐθέλοι τις ταῦτα μεταλαβὼν
ὑπογράψαι, ὡς μὲν ἐν Φαίδρῳ, λέγεται ἂν ἡ Εἰμαρ-
μένη, λόγος θεῖος ἀποθέβωτος δι’ αἰτίαν ἀνεμπόδιτον·
ὡς δὲ ἐν τῷ Τιμαίῳ, νόμος ἀκόλατος τῇ τῷ παντὸς φύ-
σιν, καὶ ὅν διεξάγειν τὰ γινόμενα· τὸτο δὲ ἡ Λάχσις
ἐργάζεται, ἡ τῆς Ἀνάγκης ἀληθῶς θυγάτηρ, ὡς καὶ
πρότερον παρελάβομεν, καὶ ὕστερον ἐπὶ μᾶλλον εἰσόμεθα

D. 3. Εἰ δὲ κοινότερον—λέγεται ἂν ἡ Εἰμαρμένη] Legendum videtur Εἰ δὲ κοινότερον
ἐθέλοι τις ταῦτα μεταλαβὼν, λέγεται ἂν ὡς μὲν ἐν Φαίδρῳ ὑπογράφεται ἡ
Εἰμαρμένη —.

I. Primum hoc scito, Fa-
tum dupliciter et dici et intel-
ligi: vel ut *Actionem* (sic e-
nim *energeian* Græcorum li-
ceat interpretari): vel ut *Sub-
stantiam* (sive *Naturam*.) *Ac-
tionem* in Phædro adumbravit
Plato, sic scribens, *Lexque
hæc est Adrasteæ, ut quæcun-
que anima deo comes, &c.* et
in Timæo, *Leges, quas de na-
tura Universi deus sanxit ani-
mis immortalibus*: et in Re-
publica, *Fatum ait esse oratio-
nem virginis Lachesis: quæ
Necessitatis sit filia*: non tra-

gice, sed theologice suam opi-
nionem enunciāns. Quod si
quis hæc velit magis vulgari-
bus verbis exprimi, dicamus
in Phædro Fatum describi,
ut sit divina oratio, quæ ob
causam ab omni impedimento
immunem, invicta nec mi-
grari possit: in Timæo, Le-
gem appellari comitem naturæ
Universi, secundum quam om-
nia quæ fiunt transigantur:
hoc enim efficit Lachesis, vere
Necessitatis filia, ut et ante
commemoravimus, et postea
plenius aperietur per disputa-

ἐν τοῖς κατὰ γούλιον λόγοις. Ἡ δὲ μὲν οὖν ἡ κατὰ Ἐνέρ-
γειαν Εἵμαρμένη.

β'. Ἡ δὲ κατὰ Οὐσίαν ἔοικεν εἶ) σύμπασα ἡ τῷ
κόσμῳ ψυχὴ τευχῇ ἀθανάτη, εἰς τε τὴν ἀπλανῆ
μοῖραν, καὶ εἰς τὴν πλανᾶσαι νομιζομένην, καὶ τρίτῳ εἰς
τὴν ὑποφάνιον τὴν παρὰ γούλιον ὑπάρχουσαν. ὧν ἡ μὲν ἀνω-
τάτω, Κλωτὴ προσαγορεύεται· ἡ δὲ μετὰ αὐτῇ, Ἀ-
τροπος· ἡ κατωτάτω δ' αὖ, Λάχεσις, δεχομένη μὲν τὰς
οὐρανίας τῶν ἀδελφῶν ἐνεργείας, συμπλέκουσα δὲ καὶ
ἀφαιδιδύουσα τὰ εἰς τὰ ὑπὸ αὐτῆς τεταγμένα τὰ ἐπί-
γεια. Διωάμει μὲν οὖν εἴρηται ὅποια χρὴ λέγεσθαι παρὰ
τὴν κατὰ Οὐσίαν Εἵμαρμένην· καὶ γὰρ ἡ τις ὅστις, καὶ πόση
τις, καὶ ὅποια, καὶ ὅπως τέτακται, καὶ ὅπως ἔχει αὐτὴ τε
πρὸς ἑαυτὴν καὶ δὴ καὶ πρὸς ἡμᾶς, ὡς ἐν ὁπτιομῇ
εἴρη)· τὰ δὲ κατὰ ἕκαστα παρὰ τῶν, ὁ ἕτερος μῦθος ὁ
ἐν τῇ Πολιτείᾳ μετερίως ἀνέστη), καὶ ἡμεῖς εἰς δυνάμιν
τοὺς αὐτοὺς ἐπειράθημεν ἐξηγήσασθαι.

D. 10. Ἡ δὲ μὲν ὅν—Ἡ δὲ κατὰ Οὐσίαν] Prius sumfi a T. V. Xyl. posterius ex Anon.

In utroque consentiunt Versiones Turneb. et Amiot. Vulgo, ἥδη μὲν

ὅν—τῇ κατὰ Οὐσίαν.

E. 8. ἀφαιδιδύουσα] Sic margo Venet. Vulgo, διδύουσα.

iones in schola habendas. Et
hoc quidem erat Fatum, se-
cundum Actionem.

II. At Fatum, secundum
Substantiam, est ut apparet,
universa mundi anima, in tres
partes quasi distributa: scilicet
in portionem inerrantem, in
eam quæ errare sive vagari
putatur, et in eam quæ infra
coelum circa terram versatur.
Harum suprema Clotho appel-
latur: proxima Atropos: in-
fima Lachesis, quæ sororum

suarum cœlestes actiones exci-
piens connectit, et in terref-
tria, quibus præfecta est, di-
dit. Quid, quotuplex, et qua-
le sit Fatum, quod Substantia
censetur, quis ejus ordo, quis
ad se invicem, quis ad nos
respectus, compendio diximus:
singula autem per aliam in
Republica fabulam mediocri-
ter significat Plato: et nos
pro virili conati sumus tibi ea
enarrare.

γ'. Πάλιν γε μὴν τιὼ κατ' Ἐνέργειαν Εἰμαρμένην ἀναλαβόντες λέγωμεν· πρὸς δὲ ταῦτα τὰ πολλὰ ζητήματα φυσικά τε καὶ ἠθικά καὶ διαλεκτικά τυγχάνει ὄντα. Τίς μὲν οὖν ὅτιν, ὅπτεκαὶ ἀφώρισται· ὅποια δὲ ἔσπιν, ἐξῆς ῥητέον, εἰ καὶ πολλοῖς ἀτοπον φάνε[ι]. Ἀπείραν δὲ ἔξ ἀπείρου, καὶ εἰς ἀπείρον τῶν γινόμενων, τὰ πάντα περιβαλῶσα ἐν κύκλῳ ἡ Εἰμαρμένη, οὐκ ἀπείρος ἀλλὰ πεπερασμένη ὅτιν. Οὔτε γὰρ νόμος, ἔτε λόγος, οὔτε πρῶτον ἀπείρον ἂν εἴη. Ἐπὶ δ' ἂν μάθεις τὸ λεγόμενον, νοήσας τὴν τε ὅλην πορείαν, καὶ τὸν σύμπαντα χρόνον, “ὅταν τῷ ὀκτῷ πορεύσῃ, ὡς φησὶν ὁ Τίμαιος, τὰ προσ-
“ἀλλήλα συμπαρῆντα τάχῃ οἷα κεφαλὴν, πρὸ ταύ-
“τῃ καὶ ὁμοίως ἴοντος ἀναμειρηθέντα κύκλῳ.” Ἐν δὲ τούτῳ πρὸ λόγῳ ὁρισμένῳ τε ὄντι καὶ θεωρημένῳ πάντα ὅσα τε κατ' ἔργον, ἅτ' ἐπὶ τιὼ γῆν ἔξ ἀνάγκης ἀνα-
γεννωσίσταται, πάλιν μὲν εἰς τὸ αὐτὸ καταστήσεια, πάλ-

A. 2. εἰς ἀπείρον τῶν γινόμενων] Legendum εἰς ἀπείρον ὄντων τῶν γινόμενων.
A. 11. ἅτ'] Corrigo ὅσα τ.

III. Nobis ad Fatum quod in Actione est, referatur oratio: nam de hoc sunt illæ tam multæ naturalium, moralium, et ad dialecticam pertinentium rerum quæstiones. Satis definitum est, quid sit hoc Fatum. Dicendum ergo deinceps, quale sit: quanquam hoc multis videtur absurdum. Fatum enim cum suo orbe omnia, quæ infinita ex infinito in infinitum fiunt, complectatur, infinitum ipsum non est, sed finitum. Nam neque lex, neque oratio, neque divinum

quicquam infinitum esse potest. Idque rectius percipies, quod dixi, si consideres totam conversionem, et universum tempus quando octo orbium, ut ait Timæus, inter se finibus continuis conjunctæ celeritates ad caput redeunt, dimensa circulo ejusdem et eodem semper modo moti orbis. Hac enim ratione, quæ definita et est et spectatur, omnia quæ in cælo et in terra ex necessitate a primordio efficiuntur, et rursus in eundem statum constituentur, et

λιν δ' ἔξ ἀρχῆς ὅλα καὶ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἀποδοθή-
 σεται. Μόνη γὰρ ἡ κατ' ἐρετὸν χάρις, αὐτὴ τε πρὸς
 ἑαυτὴν καὶ πάντα τεταγμένη πρὸς τε τὴν γῆν καὶ πρὸς
 τὰ ἐπίγεια πάντα, ἀπὸ μακρῶν φειδύδων πάλιν ἐπαν-
 ἵξει ποτὲ ἢ τε μετ' αὐτὴν ἐφεξῆς καὶ ἐχρῆναι, ἀλ-
 λήλας ἐχρῆναι, παρέσονται, ἐκάστη τὰ αὐτῆς ἔξ ἀ-
 νάγκης φέρουσα. Ἔγω δὲ πρὸς τὸ σαφές τ' αὐτὴν ἡμῶς
 νῦν ὄντων, ὅτι οὐ συμβαίνει ἀπὸ τῆς οὐρανίου, ὡς πάν-
 τως αἰτῶν ὄντων, καὶ τὸ ἐμὲ γράφειν νῦν τάδε, καὶ ὡδὶ
 σέ τε πρὸς αὐτὴν ἄπερ καὶ ὅπως τυγχάνεις πρὸς αὐτὴν
 πάλιν τοίνυν ἐπειδὴν ἡ αὐτὴ ἀφίκεται αἴτια, τὰ αὐτὰ
 καὶ ὡσαύτως, οἱ αὐτοὶ γενόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς οὕτω δὲ καὶ
 πάντες ἄνθρωποι, καὶ τὰ γε ἐξῆς καὶ τὴν ἐξῆς αἴτιαν γενήσεθ
 καὶ παραχθήσεσθαι, καὶ πάνθ' ὅλα καὶ καὶ μίαν τὴν ὅλην φεί-
 οδον, καὶ κατ' ἐκάστην τῆς ὅλων ὡσαύτως, ἀποδοθήσεται.

B. 2. ὅλα κατὰ] Ita correxi vulgatum ὅσα κεῖται, ut mox infra C. in πάνθ' ὅλα
 κατὰ: et proxime κατὰ πάντα pro κεῖται πάντα.

B. 7. παρέσονται—Ἔγω] Primum dedi pro παρέχονται: alterum mutandum
 videtur in νοεῖσθαι. Mox ἀπὸ τῶν correxi et vulgato αὐτῶν: præiverat
 T. V. B. Leonic. ἀπὸ αὐτῶν: et Schott. ἀπὸ sine αὐτῶν.

B. 9. ὅτι ἐ συμβαίνει] Negationem delent Schott. Leonic. Anon. Xyl. Turneb.
 Amiot. Equidem retinui et Latine reddidi.

rursum tota eadem et eodem
 modo reddentur. Itaque solus
 cœli habitus et erga se, et erga
 terram ac terrena omnia ita est
 constitutus, ut longis tempo-
 rum circuituionibus omnia re-
 volvantur atque revertantur:
 quique illi cœli habitui proximi
 deinceps sunt habitus, unus
 alteri continuatus, sua quisque
 necessario adferens eventa et
 effectus, aderunt. Atque hoc
 nunc evidentia gratia in nos-
 tris rebus intellige, non effi-

cacitate cœlestium, ut causâ-
 rum unicarum, vel me nunc
 scribere isthæc, vel te quid-
 quid agis, eo modo agere quo
 agis. Rursum tamen, cum
 eadem redibit causa, ii ipsi nos
 eadem ista eodemque modo
 agemus: idemque de omnibus
 hominibus et omnibus deinceps
 rebus valet quæ suis
 deinceps ipsæ causis et fient
 et agentur: et omnia tota
 cum in una tota conversione,
 tum in unaquaque totarum

Φανερόν τοίνυν ἤδη ὅτι ἔφαμεν ἢ Εἰμαρμένην, ἅπειρον
 τῶτον τινα ἔσαν, μὴ ἅπειρον ^{εἶ}, καὶ τό γε ῥηθὲν ὅτι
 κύκλος τις ὅστις, μετρίως πα καταπύλαι· ὡς γὰρ καὶ ἡ τῆς
 κύκλου κίνησις, ὅ τε ταύτῃ ὡραμετρῶν χρόνος κύκλος
 τις ὅστις, ἔτω καὶ τῆς καὶ κύκλον γινομένων ὁ λόγος,
 κύκλος ἀν νομισθεῖν.

Δ'. Σχεδὸν μὲν οὖν καὶ τῆτο δηλοῖ ὁποῖόν τι τυγχά-
 νει ἡ Εἰμαρμένη, πλὴν ἔχῃ ἡγε Κατὰ Μέρους, οὐδ' ἡ
 Κατ' Ἑκαστα. Ποία τις οὖν καὶ ἡδε καὶ τῶδε τὸ εἶδος
 τῆς λόγος; Ἐπὶ τοίνυν, ὡς ἂν τις εἰκάσαι, οἷος ὁ πολιτι-
 κὸς νόμος· ὡρτόν μὲν τὰ πλεῖστα, εἰ καὶ μὴ πάντα,
 Ἐξ Ὑποθέσεως ὡρατῆται· ἐπειτα μὲν Καθόλου τὰ
 πόλει ὡρατῆται εἰς δύναμιν ὡραμβάνει. Πάλιν δὲ
 τῶτων ἐκάτερον ὁποῖόν τι ὅστις σκεπτόμεν. Ἀκολούθως τοί-
 νυν ὁ πολιτικὸς νόμος ὡρὶ τε ἀριστεύως καὶ λειποτάκτως

C. 10. χρόνος] Vulgo, χρόνος.

D. 2. ἡ Εἰμαρμένη—κατὰ τῶδε] Sumfi ἡ, pro vulgato καὶ, ab Venet. κατὰ pro καί-
 ται ex T. V. κατὰ τῶδε pro κατ' αὐτὸ δὲ ex mea correctione.

D. 5. νόμος· ὡρτόν] Legendum νόμος, ὡς ὡρτόν—. Mox Πάλιν δὲ pro Πάλιν δὲ
 ex T. V. Anon. Tum τῶδε νομιμὸν ἐστὶν supplendum τῶδε, ἢ νομιμὸν
 ἐστὶν. Item καθόλου pro ἀκολούθως.

eodem modo redibunt. Ma-
 nifestum ergo jam est quod
 diximus, Fatum quodammodo
 infinitum, non esse tamen in-
 finitum: ac satis potuit per-
 spici esse circulum quendam.
 Ut enim et motus circularis,
 et circulus temporis eum me-
 tientis circulus item est: ita
 ratio etiam eorum quæ circulo
 fiunt, est pro circulo habenda.

IV. Fere id quoque osten-
 dit, qualis res sit Fatum, nec
 tamen, qualis sit res Fatum

particulare, et singulare. Qua-
 le ergo est secundum hanc nos-
 træ disputationis rationem?
 Est, quantum conjici potest,
 similis civili legi. Primum
 enim si non omnia, tamen ple-
 raque conditione certa man-
 dat: deinde quidem universe
 sua potentia omnia complec-
 titur, quæ ad civitatem perti-
 nent: quorum utrunque qua-
 le sit, agetum consideremus.
 Universe Civilis Lex legiti-
 mum significat de eo qui rem

ἀφ' ἑαυτῆς λέγεται, καὶ περὶ τῆς ἄλλων ὁσαύτως· ἄλλ' οὐ
 περὶ τῶδε, ἢ τῶδε νόμιμόν ἐστιν· ἀλλὰ τὰ μὲν Καθό-
 λου, προσηγμένως· τὰ δὲ ὑποπίποντα τέτων, ἐπο-
 μένως. Καὶ γὰρ τὸ τιμῆσαι τόνδε τινα ἡριστευκότα, καὶ
 τὸ κολάσαι τόνδε τινα λεπτοζακτῆσαντα νόμιμον ἀν φή-
 σαι μὲν, ὡς δυνάμει καὶ περὶ τέτων ἀφ' ἑαυτῆς γινώσκοντες τῶ
 νόμῳ· ὃν πρόπον ὁ ἰατρικὸς καὶ ὁ γυμναστικὸς, ὡς εἰπεῖν
 νόμος, δυνάμει τὰ καθ' ἕκαστα τοῖς ὅλοις συμπεριλαμ-
 βάνει· ἔτι δὲ καὶ ὁ τῆς φύσεως νόμος τὰ μὲν Καθόλου,
 προσηγμένως, τὰ δὲ καθ' ἕκαστα, ἐπομένως. Ἐπὶ
 τε εἰμαρμένα πρόπον πινὰ καὶ ταῦτα πάντα ἐκείνοις
 σωμαρμένα. Τάχα δ' ἂν τις τῆς ἀγαν ἀκριβολο-
 γημένων τὰ ποιῶντα, καὶ τὸναντίον φαίη προσηγόμενα
 σωτεράχθαι τὰ καθ' ἕκαστα, εἰναί τε τέτων ἕνεκα

F. 1. πάντα ἐκείνοις] Forte ὄντα ἐκείνοις.

F. 4. εἰναί τε τέτων — ἕνεκά τε] εἶναι pro ἐν, et προσηγεῖσθαι pro προσηγείται ipse correxi: τε pro σε præbent Ven. T. V. P. Anon.

fortiter gesserit, et de eo qui ordinem deseruerit, eodemque modo etiam de aliis: non autem de certis personis: sed quæ universa sunt, ea principe loco, consequenter ea quæ sub iis continentur, proponit. Itaque legitimum dicemus esse, ut iste vel iste ob rem præclare gestam honore afficiatur, alius ob desertam aciem puniatur: scilicet quia lex facultate significationis et non expressis quidem verbis, sed tamen ita ut istos ea comprehendant, de iis sanxerit: sicut medicorum quoque et corpora

exercentium leges, singularia in universalibus potestate inclusa proponunt: ita Naturæ etiam Lex universalis primarie ac præcipue, consequenter singularia instituit: ut ista fatalia sint quodammodo, quippe quæ universalium Fatis conjuncta sint, et, fatis, ut sic dicam, confatalia. Sed fortassis eorum aliquis qui isthæc nimis accurate examinant, subtiliusque rimantur, contra dixerit, Fato præcipue singularia, propter hæc universalia demum tanquam confatalia destinari, quæ horum gratia sunt:

καὶ τὸ Καθόλου, περιηγείσθαι δὲ τῷ ἑνεκά τε τὸ ἕνεκα.
 Ἀλλὰ οὐ μὲν τέτων ἐν ἄλλοις σκεπτόμενον ὅτι δὲ
 οὐ πάντα καθαῶς οὐδὲ Διὰρρήδην ἢ Εἰμαρμένην ἀνέ-
 χει, ἀλλ' ὅσα Καθόλου, τῶτο δὲ ἐν τῷ παρόντι ῥηθὲν,
 πρὸς τε τὴν ἐξῆς λόγον, καὶ τὴν ὀλίγον ἐμπεραθεν, χάρι-
 ἔχει. Τὸ μὲν γὰρ ὁρισμένον οἰκείον τῇ θείᾳ φρονήσει, ἐν τῷ
 καθόλου μᾶλλον θεωρεῖται· τοιοῦτος καὶ ὁ θεῖος νόμος ὁ
 μέντοιγε πολιτικός, τὸ δ' ἀπειρον ἐν τῷ καθ' ἕκαστα.
 Μετὰ δὲ ταῦτα, οἷον μὲν ὅτιν' Ἐξ Ὑποθέσεως, ὅτι δὲ
 τοιοῦτον καὶ ἡ Εἰμαρμένη, οἶεσθαι. Ἐξ Ὑποθέσεως δὲ
 ἐφαμὲν τὸ μὴ καθ' ἑαυτὸ πηγόμενον, ἀλλὰ πρὸς ἐτέ-
 ρω πινὶ ὡς ἀληθῶς ὑποτεθὲν, ὅποσα ἀκολουθίαν σημει-
 νει. “ Θεσμός τε Ἀδραστείας ὁδὸς ἥτις ἀν' ψυχὴν σω-
 “ οπαδὸς γενομένη κατ'ίδη τί τῷ ἀληθῶν μέχρι τῆς

A. 2. τοιοῦτος—μέντοιγε πολιτικός] Legendum, τοιοῦτος μέντοιγε ὁ θεῖος νόμος καὶ ὁ πολιτικός. In hanc sententiam reddiderunt item Turneb. Amiot. Xyl.

A. 5. οἶεσθαι] Potius, ὀρίσθαι, vel νοεῖσθαι. Mox πρὸς ἐτέρῳ malim πῶς ἐτέρῳ. In ὅποσα item quid est vitii, sensus satis apertus. Ἀληθῶν ex Platone summi pro ἀληθῶς.

præcedit enim id propter quod reliqua sunt et posteriora sunt quæ alterius gratia sunt iis propter quæ sunt. Verum de hoc alibi agetur: non omnia autem simpliciter atque expresse Fato contineri, sed tantum universalia, id in præsentia dictum et ad sequentes et ad præcedentes nostræ disputationis partes congruit. Quod enim definitum est, id divinæ convenit prudentiæ: et vero in universali conspicitur: talis ergo est et divina lex, et civilis: in singularibus infi-

nitas locum habet. Videamus nunc, quid sit *cum conditione poni*, (quod ex *hypothesi* Græcis dicitur:) et tale esse Factum intelligamus. *Poni* ergo *certa quadam conditione* dicitur, quod non per se vel absolute, sed ad aliud relatum, eo posito ponitur ipsum, atque hac ratione iudicatur, hoc illius esse consequens. Quale est illud apud Platonem, *Hæc est Adrasteæ sanctio: Quicumque animus Dei comes factus aliquid veri perspexerit, is usque ad alteram circuitiōnem a*

“έτερας ^{ἐι}δεόδου, ^{ἐι} ἀπήμονα· καὶ ἀεὶ δύνηται τῷ-
 B “ το ποιεῖν, ἀδολαβῇ ^{ἐι}.” Τοῖτον μὲν δὴ τὸ Ἐξ Ὑ-
 ποθέσεως ἅμα καὶ Καθόλου. Ὅτι δὲ καὶ ἡ Εἰμαρμένη τοῖτον
 τυγχάνει ὄν, ἐκ τε τῆς οὐσίας αὐτῆς, καὶ ἐκ τῆς
 θεωρητορίας δῆλον. Εἰμαρμένη τε γὰρ προταγορεύεται
 ὡς ἀν’ εἰρημένη πρὸς θεσμός δὲ καὶ νόμος ὑπάρχει, τὰ τὰ
 ἀκόλουθα τοῖς γινόμενοις πολιτικῶς ἀνατετάχθη.

ἐ. Ἐξῆς δὲ σκοπεῖον καὶ τὰ κατὰ τὸ πρὸς π, πῶς
 μὲν πρὸς τὴν Πρόνοιαν ἡ Εἰμαρμένη ἔχει, πῶς δὲ πρὸς τὴν
 Τύχην, καὶ τότε Ἐφ’ ἡμῖν, καὶ τὸ Ἐνδεχόμενον, καὶ ὅσα
 ποιαῦτα. Πρὸς δὲ τὴν διωρίσθαι, πῶς μὲν ἀληθές, πῶς
 δὲ ψεύδος, τὸ πάντα κατὰ Εἰμαρμένῃ. Εἰ μὲν ἔν τῷ
 C “ Ἐν τῇ Εἰμαρμένῃ πάντα δεῖν ἔχειν δηλοῖ,” συγχε-
 ρητέον ^{ἐι} ἀληθές· εἴτε ὅσα πρὸς ἀνθρώπους, εἴτε πρὸς
 γῆν ἅπαντα, εἴτε κατὰ ἑαυτὸν γινόμενα βεβαίαιά τις ἐν
 τῇ εἰμαρμένῃ πηθεῖται, καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ παρὲν συγ-
 κεχωρήσθαι. Εἰ δ’, ὅπερ καὶ μᾶλλον ἐμφάνει, τὸ κατὰ

supplicio sit immunis: et si pos-
sit perpetuo id facere, perpetuo
sit illæsus. Hoc et universe
dictum est, et cum conditione.
 Ipsum autem Fatum tale esse,
 e natura ejus, et appellatione
 constat. *Heimarmene* etiam
 dicitur, quasi nexa et conferta:
 et sanctio est ac lex, quia ci-
 vili modo constitutum habet
 quid ex factis consequatur.

V. Deinceps consideremus
 ea quæ ad mutuam relationem
 seu affectionem attinent: id
 est, quo pacto Fatum cum
 Providentia, cum Fortuna,

cum Eo quod in Nostra est
 Potestate, cum Contingentia
 comparetur atque compona-
 tur: addendumque est, quate-
 nus verum sit, quatenus fal-
 sum, *Omnia fato fieri.* Hæc
 ergo enunciatio, siquidem id
 notat, *Fato omnia contineri,*
 prorsus est concedenda, sive
 quis de rebus humanis et ter-
 restribus, sive de cœlestibus
 velit intelligi: atque hoc in
 præsentia, quod ad nostram
 attinet disputationem, conce-
 sum esto. Sin, quod multo
 magis illa vox præ se fert, Fa-

Εἰμαρμένην ἔχ' ἅπαντα, ἄλλ' αὐτὸ μένον τὸ ἐπόμενον αὐτῇ σημάζει, οὐ πάντα ῥητέον κατ' εἰμαρμένην, [οὐδ' εἰ κατ' Εἰμαρμένην πάντα]. ὅδ' ἔστι νόμιμα, ὅδ' ἔστι νόμον πάντα ὅποσα περιέειληφεν ὁ νόμος· καὶ γὰρ περδοσίαν, καὶ λειποταξίαν, καὶ μοιχείαν, καὶ πολλὰ ἑτέρα τοιαῦτα περιλαμβάνει, ὧν ἕδ' ἂν τις ἐκποι νόμιμον· ὁπότε ἕδ' τὸ ἀριτεῦσαι, ἢ τυραννοκτονῆσαι, ἢ τι ἄλλο κατορθῶσαι, φαίην ἂν ἔγωγε νόμιμον. Τὸ μὲν γὰρ δὴ νόμιμον, πρῶτον νόμος ὅστις· τὸ δ' εἴπερ ὁ νόμος πρῶτον, πῶς ἔκ' ἂν ἀπειθεῖεν καὶ ὁρῶνομοῖεν οἱ γε μὴ ἀριτεύοντες, καὶ τυραννοκτονῶντες, καὶ ὅσοι τὰ τοιαῦτα μὴ κατορθοῦσι; ἢ πῶς εἰ ὁρῶνομοι οἶδε, οὐ δίχαρον κολάζειν τὰς τοιαύτας; Εἴ γε μὴ ταῦτα λόγον οὐκ ἔχει, μόνον ῥητέον νόμιά τε καὶ κατὰ νόμον τὰ ὑπὸ τῷ νόμῳ ὁριζέμενα.

C. 7. οὐδ' εἰ κατ' Εἰμαρμένην πάντα] Uncis inclusi, ut ex proxime antecedentibus temere repetita et corrupta: unde variae lectionis instar existit ὁ δ' εἰ κατ' Εἰμαρμένην πάντα λέγειν indeque in hanc deformitatem abiit. Omisit et Amiotus.

D. 4. τὸ δ' εἴπερ ὁ νόμος] Credo omissum esse quid et ita scriptum fuisse: τὸ δ' ἀριτεῦσαι καὶ τυραννοκτονεῖν εἴπερ ὁ νόμος—.

tum non omnia, sed illud potissimum significat, quod *Fati est consequens*: non dicendum est omnia fieri secundum fatum, ne si comprehenderentur quidem fato. Non enim legitima sunt, neque juxta leges fiunt omnia, quæ legibus continentur. Nam et proditorem, et ordinis desertionem, et adulterium aliaque id genus multa leges complectuntur: quæ legitima esse nemo dixerit. Et ego ne rem quidem egregie gerere, aut tyrannum interficere, aut tale

aliquid dixerim esse legitimum. Quod enim legitimum est, legis est mandatum. At si istæ leges juberent, quomodo non contumaces ac legibus adversi judicarentur ii, qui nullum præclarum edunt facinus, qui non cædunt tyrannos, qui nihil id genus rerum gerunt? aut si hi nihil contra leges delinquant, cur non justum est illos alteros puniri? Proinde cum his nulla faveat ratio, ista tantum dicemus legitima esse, et secundum leges fieri, quæ legibus sunt ex-

τα ὅτι τοῖς ὁπωσοῦν περὶ τοῖς μόνῃ δὲ εἰμαρμένῃ
 καὶ Καθ' Εἰμαρμένῃ, τὰ ἀκόλουθα τοῖς ἐν τῇ θείᾳ
 διατάξει περὶ τοῖς μόνῃ δὲ εἰμαρμένῃ. Ὡς πάντα μὲν τὰ γινώ-
 μενα ἢ Εἰμαρμένῃ περιλαμβάνει, πολλὰ δὲ τὰ ἐν αὐ-
 τῇ, καὶ σχεδὸν ὅσα περὶ τοῖς μόνῃ δὲ εἰμαρμένῃ λέγειν Καθ'
 Εἰμαρμένῃ.

τ'. Τέτων δὲ ἔπος ἔχοντων, ἐξῆς ῥητέον ὡς τὸ γ'
 Ἐφ' ἡμῖν καὶ ἡ Τύχη, τὸ, τε Δυνατὸν καὶ τὸ Ἐνδεχό-
 μιν, καὶ τὰ τέτων συγγενῇ ταχέως ἐν τοῖς περὶ τοῖς
 γινώμενοις, ταῦτά τε σώζοιτ' ἀν, καὶ τὴν Εἰμαρμένῃ σώζοι.
 Ἡ μὲν γὰρ Εἰμαρμένῃ πάντα περιέχει, καθάπερ καὶ δο-
 κεῖ τὰ δ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης γενήσεται, ἀλλ' ἕκαστον
 αὐτῷ, οἷον καὶ πέφυκεν (εἰ). Πέφυκε δὲ τὸ Δυνατὸν,
 ὡς γένος περιφραίνει τὸ Ἐνδεχόμενον· τὸ δὲ Ἐνδεχό-
 μενον, ὡς ὕλη τῷ Ἐφ' ἡμῖν περιποκείσθαι· τὸ δὲ

E. 4. ὁρῶν λέγειν] Sumfi ab Anon. Exempl. Turneb. Nam in var. lectionibus
 edit. Gr. Lat. est ὁρῶν λόγον T. V. operarum vitio. Vulgo, ὁρῶν λέγειν,
 quod hic non placet.

E. 9. ταῦτά τε] Legendum αὐτά τε.

pressa, quocunque alias modo
 acta sint. Eodemque jure il-
 la tantum fatalia censuimus,
 et fato fieri dicemus, quæ con-
 sequuntur causas in divina dis-
 positione causarum antegressas.
 Hinc concluditur, omnia quæ-
 cunque fiunt, Fato contineri :
 multa autem, atque adeo ple-
 raque antecedentibus causis ef-
 fecta, non recte Fato addici.

VI. His ita constitutis,
 porro dicendum est, quomo-
 do Potestas in rebus et ac-
 tionibus nostra, Fortuna, Pos-

sibile, et Contingens, et quæ
 alia his cognata in antegre-
 dientibus ponuntur causis,
 constare constante Fato pos-
 sint. Etenim Fatum omnia
 continet, sicut etiam vide-
 tur : neque tamen propterea
 omnia necessario evenient, sed
 unumquodque pro suæ natu-
 ræ modo. Natura porro ita
 comparatum est, ut Possibile
 tanquam genus Contingenti
 sit prius : Contingens veluti
 materia subjiciatur iis quæ in
 Nostra sunt Potestate, et Nos-

Ἐφ' ἡμῖν, ὡς κύριον ᾔσθαι τὸ Ἐνδεχόμενον· ἡ δὲ Τύχη περιπίπτει τὸ Ἐφ' ἡμῖν, ἀλλ' ἢ ἐφ' ἐκάτερα ῥοπῶν τῷ Ἐνδεχόμενῳ. Μάθοις δ' ἂν τὸ λεγόμενον σαφῶς, ἐννοήσας ὡς τὸ γινόμενον ἅπαν καὶ ἡ γένεσις αὐτῇ, οὐ δίχα Δυνάμεως, ἡ δὲ Δύναμις, ὅτι ἀνδρ. Οὐσίας. 571
 Οἷον, ἀνθρώπου εἴτε Γένεσις, εἴτε Γενητὸν, ὅτι ἀνδρ. τῆς Δυνάμεως· αὕτη δὲ πρὸς ἀνθρώπων· Οὐσία δὲ ὁ ἀνθρώπος. Ἀπὸ δὲ τῆς Δυνάμεως μεταξὺ οὐσίης, ἡ μὲν Οὐσία Δυναμένη, ἡ δὲ Γένεσις καὶ τὸ Γινόμενον, ἀμφω Δυνατά. Τριῶν τοίνυν τέτων, Δυνάμεως καὶ Δυναμένης καὶ Δυνατῆς, Δυνάμεως μὲν ὡς τὸ εἶναι περιεπύκτου τὸ Δυναμένον, Δυνατῆς δὲ ἡ Δύναμις περιεφύλαται. Σαφεὲς μὲν οὖν καὶ ἔγωγε τὸ Δυνατόν. Τύπῳ δ' ἂν ἀφορισθῇ, κοινότερον μὲν, τὸ καὶ Δύναμιν πεφυκὸς γίνεσθαι· κυριώτερον δὲ, ταῦτόν τε, ὅπου μὴ ἐξωθεν ἔχη πρὸς τὸ γίνεσθαι ἐμποδῶν. Τῶν δὲ Δυνατῶν τὰ β

tra Potestas quasi dominium exerceat in Contingentia. At Fortuna iis quæ in Nostra sunt Potestate incidit, ob libera in utramque partem eventus momenta Contingentia. Atque id quod dixi, palam intelliges, si hoc consideres, omne generatum ipsamque generationem, non esse absque facultate: (id est Potentia:) Potentiam non absque Substantia. Veluti hominis siue generatio siue generatum, absque Potentia est: ista autem circa hominem est, homo Substantia est. Proxime vero sunt Potentia veluti in medio positæ, Substantia ut Potens,

Generatio vero et generatum ut Possibilia. Ergo, cum tria hæc sint, Potentia, Potens, Possibile; Potens, instar Substantia, prius est quam Potentia, et Potentia item prior est quam Possibile. Atque sic existimo quid Possibile sit, explicatum esse satis perspicue. Rudi autem Minerva Possibile divides licet, in id quod usitatius sic dicitur, cuius natura fert ut per Potentiam fiat: et in id quod magis proprie ita appellatur illud ipsum, cuius natura fert ut per Potentiam fiat, si nil ei obfit extrinsecus, quo minus fiat. Nam Possibilia quædam nunquam

ἢ οὐκ ἂν κωλυθείη ποτέ, ὥσπερ τὰ κατ' οὐρανόν, ἀνα-
 πολὰ καὶ δύσεις καὶ τὰ τέτοις ὡς ἀπλήσια· τὰ δὲ, οἷα
 τε κωλυθῆναι ὅτι, ὡς πολλὰ μὲν τῶν ἀνθρωπίνων, πολ-
 λὰ δὲ καὶ τῶν μεταρσίων. Τὰ μὲν οὖν πρότερα, ὡς ἔξ
 ἀνάγκης γινόμενα, Ἀναγκῆα προσαγορεύεται· τὰ δὲ
 πρὸς τὸναντίον ἐπιδέχεται, Ἐνδεχόμενα. Ἀφορίζοιτο δ'
 ἂν καὶ ταῦτα· τὸ μὲν Ἀναγκῆον Δυνατόν, τὸ ἀντικεί-
 μενον Ἀδυνατόν· τὸ δὲ Ἐνδεχόμενον Δυνατόν, ἔ καὶ τὸ
 ἀντικείμενον Δυνατόν. Τὸ μὲν γὰρ καταδύνασι τὸν ἥλιον,
 ὁ Ἀναγκῆον τε ἅμα καὶ Δυνατόν ἀντικείνῃ Ἀδύνατον τὸ
 μὴ καταδύνασι. Τὸ δὲ καταδύντος ἡλίου ὄμβρον γενέσθαι,
 καὶ μὴ γενέσθαι, ἀμφοτέρω Δυνατὰ καὶ Ἐνδεχόμενα.
 Πάλιν δὲ καὶ ἐπὶ τῷ Ἐνδεχόμενῳ, τὸ μὲν ὥς Ἐπιτοπο-
 λὺ, τὸ δὲ, ὥς Ἐπ' ἐλάχιστον, τὸ δὲ ὥς Ἐπίσης καὶ
 ὁποτέρω ἔτυχεν· τῷτο μὲν φανερόν ὡς αὐτὸ αὐτῷ ἀντιτί-
 τακτῇ· τὸ δὲ ὥς Ἐπιτοπολὺ καὶ Ἐπ' ἐλάχιστον ἁλλή-

B. 6. τὰ δὲ πρὸς τὸναντίον] Forte τὰ δὲ, ὅτι τὸναντίον.

possunt prohiberi, ut ortus oc-
 casusque cœlestium corporum,
 et id genus alia: quædam pos-
 sunt prohiberi, ut pleraque hu-
 mana, multa eorum etiam quæ
 in sublimi fiunt. Ac prioris
 quidem generis quæ sunt, Ne-
 cessaria nominantur, quia ne-
 cessario fiunt: posterioris Con-
 tingentia, quia contingere po-
 test, ut in diversam partem e-
 veniant. Sic etiam distingu-
 ere licet. Necessarium Pos-
 sibile est, cui opponatur Im-
 possibile: Contingens tale Pos-
 sibile, cujus etiam contrarium
 sit Possibile. Nam *Solem occi-*

dere cum Necessarium est, tum
 Possibile: quod autem ei ad-
 versatur *Solem non occidere*, id
 Impossible est. *Occidente Sole*
imbrem fieri, Contingens est,
 et Possibile: itidemque Con-
 tingens et Possibile *Sole obe-*
unte non delabi imbrem. Rur-
 sum eorum quæ Contingentia
 diximus, alia plerumque, alia
 raro, alia æque, seu æquali-
 bus in utramque partem mo-
 mentis et utrum fors tulerit,
 fiunt. Quorum hoc sibi in-
 vicem opponi, fatis est mani-
 festum: sicut et quod plerum-
 que, et quod raro fit, inter se

λοις· καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῇ φύσει τὸ πλεῖστον, Ἐφ' Ἡμῖν τε τὸ Ἐπίσης. Τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ κύνα καῦμα ἢ ψύχος, ὧν τὸ μὲν ὧς Ἐπιτοπολὺ, τὸ δ' ὧς Ἐπ' ἔλαττον, τῇ φύσει ἀμφοῦ ὑποτέτακται· τὸ δὲ δευπα-
τεῖν καὶ μὴ, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὧν ἑκάτερον ἐπὶ τῇ ἀν-
θρωπίνῃ ὁρμῇ ὑποτέτακται, ὃ δὴ Ἐφ' Ἡμῖν καὶ Κατὰ
Προάρεσιν λέγεται. Γενικώτερον δὲ μᾶλλον τὸ Ἐφ'
Ἡμῖν· δύο γὰρ εἶδη, τό, τε ἐκ πάθους καὶ θυμοῦ, ἢ
ἐπιθυμίας, τό, τε ἐξ ἐπιλογισμοῦ ἢ διανοίας, ὅπερ ἤδη
Κατὰ Προάρεσιν τις εἴποι. Ἐχει δὲ λόγον μὴ τὸ Δυ-
νατὸν καὶ Ἐνδεχόμενον τῷτο ὅπερ Καθ' Ὁρμὴν καὶ Ἐφ'
Ἡμῖν εἴρηται, μὴ τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλο λέγεται· καὶ μὲν γὰρ
τὸ μέλλον, Δυνατὸν τε καὶ Ἐνδεχόμενον· καὶ δὲ τὸ παρὸν,

C. 10. ψύχος, ὧν τὸ μὲν] ὧν ipse addidi : τὸ μὲν summi a Leonic. Schott. Anon. exstat item in Indice var. lect. Ed. Gr. Lat. sed falso nomine Ald. et Bas.

D. 1. ὅσα τοιαῦτα, ὧν ἑκάτερον ἐπὶ τῇ] Corrigo, ὅσα τοιαῦτα τῶν ἑκατέρων ἐστὶ, τῇ—.

D. 4. δύο γὰρ εἶναι εἶδη] Lego, δύο γὰρ ἔχει εἶδη.

D. 6. Ἐχει δὲ λόγον μὴ] Hæc minus expedit. An legendum Ἐχει δὲ καὶ λόγον, i. e. habet etiam τὸ Ἐφ' Ἡμῖν proportionem, seu differentiam graduum, qua. An potius Ἐχει δὲ λόγον χρόνου. Certe μὴ mutandum in ἤ. Sententiam, ut potui, reddidi.

pugnant: quæ duo maxime in rebus naturalibus: quod æque fit, seu æqualia utroque momenta habet, in nostris locum habet actionibus. Nam quod sub ortum caniculæ æstus est aut frigus, quorum hoc raro, illud plerumque contingit, naturæ ambo subiecta sunt: deambulare aut non deambulare possumus, et alia similia nostræ voluntati sunt subiecta, et in Nostra esse Potestate, et consilio delectuive nostro di-

cuntur fieri. Generalius tamen est id quod in Nostra Potestate esse dicimus: cujus duæ sunt species: una eorum quæ subito animi motu, aut ex ira, vel concupiscentia fiunt: altera, ubi ratiocinatio et deliberatio præcessit, quæ jam consilio et delectu agi dicuntur. Habet idem nominis diversitatem, qua hoc Possibile et Contingens, et id quod in Nostra Potestate est atque appetitu nostro incitante fit, non

Ἐφ' Ἡμῖν τε καὶ Καθ' Ὀρμῶν. Ἀφορίζοιτο δ' ἂν
 ὧδε τὸ μὲν Ἐνδεχόμενον, ὅπερ αὐτό τε καὶ τὸ ἀντικεί-
 μενον· τὸ δὲ Ἐφ' Ἡμῖν, ἴατερον μέρος τῷ Ἐνδεχομέ-
 νῳ τὸ καὶ πῶς ἡμετέραν Ὀρμὴν ἤδη γινόμενον. Ὅτι μὲν
 οὐ τὸ Δυνατὸν τῷ Ἐνδεχομένῳ πρότερον τῇ φύσει,
 τὸ δὲ Ἐνδεχόμενον τῷ Ἐφ' Ἡμῖν προϋφίσταται, καὶ οἷον
 αὐτῷ τυγχάνει ὃν ἔχων, καὶ πόθεν ὀνομάζεσθαι, καὶ τὰ γε
 παλαιὰ αὐτοῖς, σχεδὸν εἴρηται.

ζ'. Περὶ δὲ τῆς Τύχης καὶ τῆς Αὐτομάτης, καὶ εἴτι πα-
 ρὰ ταῦτα θεωρεῖται, νῦν ἡμῖν λεκτέον. Αἴτιον μὲν δὴ ἡ
 Τύχη. Τῶν δὲ Αἰτίων τὰ μὲν Καθ' Αὐτὰ, τὰ δὲ
 Κατὰ Συμβεβηκός· οἷον, οἰκίας, ἢ νεώς, Καθ' Αὐτὸ μὲν
 Αἴτιον τὸ οἰκοδομικόν, καὶ τὸ ναυπηγικόν· Κατὰ Συμβε-
 βηκός δὲ, τὸ μουσικόν, ἢ γεωμετρικόν, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν
 τῷ οἰκοδομικῷ ἢ ναυπηγικῷ εἴδει συμβεβήκη, εἴτε καὶ
 σῶμα, εἴτε καὶ ψυχὴ, εἴτε καὶ τὰ ἐκτός. Ὅθεν καὶ

eodem modo de rebus diversis
 dicitur: nam ratione futuri
Possibile et *Contingens* dicitur:
 ratione præsentis temporis, in
Nostra Potestate et *Secundum*
Appetitum. Atque sic etiam
 discernere possis. *Contingens*
 est quod et ipsum et ejus con-
 trarium fieri potest: in *Nostra*
Potestate, altera jam *Contin-*
gentiæ pars quæ *Appetitu*
 nostro jam fit. Ergo *Con-*
tingenti *Possibile* ordine na-
 turæ anteire, *Contingensque*
 eo quod in *Nostra* esse *Po-*
testate dicitur prius exsistere,
 qualia sint, quæ nominum ra-

tio, quæ adjuncta, fere expli-
 catum jam est.

VII. Proinde de *Fortuna*
 et *Casu*, et quæ in his spec-
 tantur, dicendum est. Est ita-
 que *Fortuna* ex *Causarum* nu-
 mero. *Causæ* autem aliæ *per*
se sunt causæ, aliæ *per acci-*
dens. Verbi gratia, domus aut
 navis causa *per se* est ars ædi-
 ficandi vel naves compingen-
 di: *per accidens*, musica, geo-
 metrica, et quidquid omnino
 arti domum navimve fabrican-
 di sive corporis, sive animi,
 sive externarum respectu re-
 rum accidit. Unde perspicu-

δῆλον ὡς τὸ Κατ' Αὐτὸ, ὠρισμένον καὶ ἐν τὸ δὲ Κατὰ Συμβεβηκός, οὐχ ἐν τε, καὶ ἀόριστον. Πολλὰ γὰρ καὶ ἀπει-
 ρα τὰ ἐνὶ ὑπαρχῇ παντάπασιν ἀλλήλων διαφέρουσι.
 Τὸ μάλιστα Κατὰ Συμβεβηκός, ὅταν μὴ μόνον ἐν τοῖς
 ἐνεχά τε γίγνηται, ἀλλὰ καὶ ἐν οἷς ἡ Περάρεσις, τότε
 δὴ καὶ τὸ ἀπὸ Τύχης προσαγορεύεται οἶον, τὸ εὐρεῖν
 χρυσίον σκάπτοντα ἵνα φυτεύσῃ, ἢ παθεῖν τι ἢ δρᾶσαι τῇ
 ᾧ τὸ ἔθος φεύγειν, ἢ διώκοντα, ἢ ἄλλως βαδίζοντα,
 ἢ αὐτὸ μόνον ἐπιτραφέντα, καὶ τέτα ἕνεκα ὅθεν συνέπι-
 σεν, ἀλλ' ἑτέρω τινὸς χάριν. Διὸ καὶ ἀπρονόητον αἰτίαν καὶ
 ἀδῆλον ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ πρὸς Τύχην ἀπέδωσαν τῇ
 παλαιῶν ἔνιοι. Κατὰ δὲ τὰς ἀπὸ Πλάτωνος, ἔστιον ἐπὶ
 προσιόντα, αὐτῆς τὰ λέγω, οὕτως ἀφώρισται ἡ Τύχη, ὡς
 αἰτία καὶ συμβεβηκός τῇ ἐνεχά τε ἐν τοῖς καὶ προα-
 ρισιν ἔπειτα ἡδὴ καὶ τὸ ἀπρονόητον καὶ τὸ ἀδῆλον ἀνθρω-
 πίνῳ λογισμῷ προσιθέασιν. Κάτιοι γὰρ κατὰ τὰ αὐτὰ
 καὶ τὸ σπάνιον καὶ ὀλίγον ἐμφάνεται τῷ καὶ συμβε-

um fit, quod per se est, id
 unicum esse et finitum: id
 quod per accidens, neque u-
 num esse, et infinitum. Nam
 uni rei infinita inter se diffe-
 rentia accidere possunt. Cæ-
 terum quod per accidens est
 in iis, quæ non modo prop-
 ter aliquid fiunt, sed etiam ubi
 consilium locum habet, id jam
 Fortunæ appellationem habet:
 ut si quis plantandi causa fo-
 diens, aurum reperiatur: aut si
 quid præter morem tibi eve-
 niat fugienti, insequenti, am-
 bulanti, te obvertenti, cuius

gratia tu istud non susceperis.
 Propterea Veterum nonnulli
 Fortunam causam dixerunt
 esse, quæ humana provideri
 ratione non possit. De Pla-
 tonicorum vero sententia, qui
 propius ad rei explicationem
 accesserunt, definitur *Fortuna*
causa per accidens eorum quæ
propter aliquid in iis fiunt quæ
consilio aguntur, adduntque e-
 am *improvisam et ignotam hu-*
manæ rationi esse. Et quidem
 iisdem de causis etiam *rarum*
 et *nec-opinatum* inhærent ei
 quod per accidens fit. Quod

βηλός· οἷον δὲ ὅτι τῷτο, ἢ καὶ μὴ ἐκ τῶν ἀντιρρήντων,
 ἀλλ' ἐκ τε τῶν ἐν τῷ Φαίδωνι γεγραμμένων, σαφέστατα
 προσιπτεῖ· γέγραπται δὲ ὧδε· “ Οὐδὲ τὰ αὖτις τῆς
 “ δίκης ἄρα ἐπύθοντο ὃν πτόπον ἐγένετο; Ναί· ἴαυτα
 “ μὲν ἡμῖν ἠγχιλέ τις· καὶ ἐθαυμάζομεν γε, ὅτι πάλαι
 “ αὐτῆς γενομένης, ὕστερον φάμεται Σποθάνων· τί ἡμεῖς τῷ-
 “ το, ὦ Φαίδων; Τύχη τις αὐτῶν, ὦ Ἐχέκρατες, σωέ-
 “ βη· ἔτυχεν γὰρ τῇ προτεραιᾷ τῇ δίκῃς ἢ πρύμνα ἐτεμ-
 “ μένη τῷ πλοίῳ ὃ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν.” Ἐν
 γὰρ τέτοις τὸ Σωέβη, ἐκ ἀντὶ τοῦ γέγονεν ἀκέρειον, ἀλλὰ
 πολὺ μᾶλλον ἐκ συνδρομῆς τινος αἰτιῶν ἀπέβη, ἄλλα
 πρὸς ἄλλο γεγνότος· ὁ μὲν γὰρ ἱερεὺς ἔτεφε τὸ πλοῖον
 ἄλλα χάριν, ἀλλ' οὐ Σωκράτους· οἱ δὲ δι' ἑτέρας κατεψη-
 φίσαντο αὐτῷ· αὐτὸ δὲ τὸ Σποθάν, πρὸς ἄλλο καὶ ποιῶ-
 το ἀπέβη, οἷον καὶ ἐκ προνοίας ἐγγένοι· ἦτοι ἀνθρωπί-

B. 6. ἢ καὶ μὴ—Φαίδωνι] Legendum εἰ καὶ μὴ ἐκ τῶν ἀρτι ρηθέντων, ἀλλ' ἐκ γε τῶν ἐν
 τῷ Φαίδωνι—.

C. 7. δι' ἑτέρας] Forte δι' ἑτέρον, ut margo Venet.

quale sit, si non ex disputatis, saltem ex Platonis verbis liquido intelligi potest. Sic enim scribit in Phædone: PH. Ergo, ne de iudicio quidem in-
 audivistis, quo modo fuerit per-
 actum? ECH. Immo: nam re-
 nunciavit quidam nobis: ac
 mirati sumus, quod dudum eo
 confecto tam multo post sit mor-
 tuus: quidnam hoc rei est, ce-
 do Phædo? PH. Fortuna ei,
 O Echecrates, quædam evenit.
 Pridie enim ejus diei, qua ju-
 dicat m est, casu puppis coro-

nata fuit ejus navis, quam A-
 thenienses quotannis in Delum
 mittunt. In his verbis voca-
 bulum EVENIT non significat
 factum aliquid fuisse, sed mul-
 to magis concursu quodam
 causarum obtigisse, alio alius
 gratia facto. Nam sacerdos
 navem coronavit non Socra-
 tis, sed alius rei causa: illi au-
 tem aliam ob causam Socra-
 tem damnaverunt. Id ipsum
 vero quod evenit, præter ra-
 tionem, ac tale evenit, quale
 etiam providentia vel hominis

να πινός, ἢ τῷ ἐπὶ κρείττονων. Καὶ οὖν μὴ τῆς Τύχης
 ὧστα ἱκανά, * ὡς συνυφίστασθαι ἀνάγκη, τὸ μὲν ἀπ' αὐ-
 τῆς παρωνύμως καὶ τῆς Ἐφ' Ἡμῖν προϋποκεισθαι ἐλέχθαι.
 Τὸ δὲ Αυτόματον, ὅτι πλέον τῆς Τύχης· εἰ γὰρ καὶ
 αὐτὸν οὐκ ἔχει, καὶ πολλὰ τῷ ἄλλοτε ἄλλως
 συμπέπτειν περικότων. Ἐστὶ δὲ κατ' ὄνομα, ὅπερ Αυτό-
 ματον λέγειν τὸ περικότος ἄλλου ἕνεκα ὅταν μὴ ἐκείνο
 παρ * ἐπεφύκει, οἷον δοκεῖ τὸ ὑπὸ κύνα ψύχος, πότε
 γὰρ ψύχος οὐ μάτῳ οὐδὲ * Τὸ δὲ ὅλον, ὡς τὸ Ἐφ'
 Ἡμῖν μέρος τῆς Ἐνδεχομένης, ὅπως ἡ Τύχη τῆς Αυτόμα-
 τος. Ἐστὶ δὲ ἐκατέρω ἐκάτερον συμπύμα· τὸ μὲν Αυτό-
 ματον τῆς Ἐνδεχομένης· ἡ δὲ Τύχη τῆς Ἐφ' Ἡμῖν,

D. 1. ὡς συνυφίστασθαι—ἐλέχθαι.] Pauca excidisse videntur, magis transponendo quam addendo supplenda, ita fere—ἱκανά, οἷς τε συνυφίστασθαι αὐτὴν ἀνάγκη καὶ τῆς Ἐφ' Ἡμῖν προϋποκεισθαι· τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς παρωνύμως ἐλέχθαι. Sententiam Latine reddimus in Versione.

D. 5. Ἐστὶ δὲ κατ' ὄνομα—Τὸ δὲ ὅλον.] Corrigenda ex Aristot. Phys. II, 6. unde sumpta sunt: forte hoc modo: Ἐστὶ δὲ κατ' ὄνομα ὅπερ αὐτὸ μάτῳ γένηται· ὅταν τὸ περικότος ἄλλου ἕνεκα μὴ ἐκείνο περαινῇ οὐ ἕνεκα ἣν καὶ ἐπεφύκει· οἷον δοκεῖ τὸ ὑπὸ κύνα ψύχος· τότε γὰρ τὸ ψύχος μάτῳ οὐδὲ ὅτε ἐπεφύκει γέγονεν. Τὸ δὲ ὅλον.

vel divina effici potuisset. Atque hæc de Fortuna sufficiant dicta, et quibuscum una subsistere eam necesse est et ante eam subsistere id quod in Nostra est Potestate. Id vero quod ab ea efficitur eodem nomine Fortuna nominatur. Casus autem latius patet quam Fortuna: quando et eam complectitur, et multa alia quæ alias aliter accidere suapte natura possunt. Ipsum nomen hoc indicat. Est enim *Automaton* Græcis quod *ipsum*

frustra fit quum illud quod alterius rei causa erat, non illam efficiat rem cujus tamen causa et erat et per naturam suam est: quale frigus sub caniculæ ortum esse videtur. Tunc enim frigus frustra nec ipso eo tempore quo per naturam suam oportebat, accidit. Denique, sicut quod est in Nostra Potestate, pars est Contingentis: sic Fortuna pars est Casus: utque Casus Contingenti, ita iis quæ in Nostra sunt Potestate Fortu-

καὶ τέττα ἔχ' ἅπαντος, ἀλλ' ὅσῳ ἀν' αὐτῇ Περάρεσιν
ἢ, ὡς περὶ ἡμῶν. Διὸ καὶ τὸ μὲν Αὐτόματον, κοινὸν ἐμ-
ψύχων τε καὶ ἀψύχων· ἡ δὲ Τύχη ἴδιον ἀνθρώπων, ἥδη
περάττειν δυναμένη. Τεκμήριον δὲ, ὅτι τὸ εὐτυχεῖν καὶ
εὐδαιμονεῖν, (αὐτὰ ἑῷ δοξάζει)· ἡ δὲ εὐδαιμονία, εὐ-
πραξία τις· ἡ δὲ εὐπραξία περὶ μόνον καὶ τέλειον ἀν-
θρώπων.

ή. Καὶ τὰ μὲν ἐν τῷ τῆς Εἰμαρμένης, τοιαῦτα, τό-
τε Ἐνδεχόμενον καὶ Δυνατὸν, ἢ τε Περάρεσις, καὶ τὸ
Ἐφ' ἡμῖν· ἢ τε Τύχη, καὶ τὸ Αὐτόματον, τὰ τε
Ἐξαιρέματα αὐτοῖς, ὧν καὶ τὸ Τάχα καὶ τὸ Ἴσως· ἀ-
δὴ πάντα περὶ αὐτῶν μὲν ἡ Εἰμαρμένη, ὅθεν δ' αὐτῶν
ὅτι Καθ' Εἰμαρμένην. Λοιπὸν δ' ἀν' αὐτῇ καὶ περὶ Προ-
νοίας εἰπεῖν, ὡς αὐτὴ γε περιέειλε τὴν Εἰμαρμένην.

θ. Ἔστιν ἔν τῇ Προνοίᾳ, ἡ μὲν Ἀνωτάτω καὶ Πρώτῃ,
τῇ περὶ τῶν θεῶν νόησις, εἴτε καὶ βέλῃσις ἔσται, εὐεργέτις
ἀπάντων, καὶ τὴν περὶ τῶν ἑκάστα τῶν θεῶν ἀγαπᾶν-

na accidit: non omnibus ta-
men, sed in quibus consilium
delectusque adhibentur: uti
diximus. Proinde Casus com-
munis est animatorum et ani-
mæ expertium: Fortuna ho-
minis est propria, ejus qui
jam agere possit. Idque hinc
constat quod Fortunatum esse
et Felicem esse pro eodem ha-
bentur: et Felicitas est quæ-
dam agendi dexteritas: hæc
autem solius est perfecti homi-
nis.

VIII. Quæ ergo Fato com-
prehenduntur, hæc sunt, Con-

tingens, Possibile, Delectus,
in Nostra situm Potestate,
Fortuna, Casus, iisque ad-
juncta, de quibus est etiam
Fortassis, et Perinde: quæ
omnia continentur quidem Fa-
to, nullum autem eorum Fa-
tale est. Restat ut de Provi-
dentia etiam dicamus, quomo-
do hæc Fatum complectatur.

IX. Est itaque Providen-
tia, Suprema quidem et Pri-
ma, primi dei intelligentia si-
ve mavis voluntas benefica er-
ga res omnes, qua primum
singulæ divinæ res omnino

τὸς ἀρίστα τε καὶ κάλλιστα κεκόσμηται. Ἡ δὲ Δεύτερα, δευτέρων θεῶν τῷ κατ' ἐρανὸν ἰόντων, κατ' ἑὴν τὰ τε 53
 θνητὰ γίνεσθαι τεταγμένως, καὶ ὅσα πρὸς διαμονὴν καὶ σωτηρίαν ἐχάτων τῷ γενῶν. Τρίτη δ' ἂν εἰκότι ῥι-
 θείῃ Πρόνοιά τε καὶ παρμήθεια τῷ ὅσοι περὶ γῆν δαί-
 μονες τεταγμένοι τῷ ἀνθρωπίνων πράξεων φύλακές τε καὶ ὀπίσκοποί εἰσιν. Τριτῆς τοίνυν τῆς Προνοίας θεωρη-
 μένης, κυριώτατα δὲ καὶ μάλιστα τῆς Πρώτης λεγομένης, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, εἰ καὶ φιλοσόφοις ἀνδράσι τὰ-
 ναντία λέγειν δόξαμι, ὥς πάντα μὲν Κατ' Εἰμαρμέν-
 νῳ καὶ Κατὰ Πρόνοιαν, ἢ μὴν καὶ κατὰ φύσιν· ἄλλ' ἓνα μὲν Κατὰ Πρόνοιαν, καὶ ἄλλα γε κατ' ἄλλην, ἓνα δὲ B
 Κατ' Εἰμαρμένην· καὶ ἡ μὲν Εἰμαρμένη πάντως Κατὰ Πρόνοιαν, ἡ δὲ Πρόνοια ἑδαμῶς Κατ' Εἰμαρμένην. Ἐγὼ δὲ ὁ λόγος ταινῶν περὶ τῆς Πρώτης καὶ Ἀνα-

A. 9. ὥς πάντα μὲν Κατ' Εἰμαρμένην—ἓνα δὲ Κατ' Εἰμαρμένην] Hæc et ipsa sibi et Plutarchæ disputationi repugnantia, ita restituenda videntur: ὥς πάντα μὲν τὰ Κατ' Εἰμαρμένην, καὶ κατὰ Πρόνοιαν· ἢ μὴν καὶ τὰ κατὰ φύ-
 σιν πάντα, καὶ Κατ' Εἰμαρμένην· ἀλλὰ πάντα μὲν κατὰ Πρόνοιαν, καὶ ἄλλο γε κατ' ἄλλην, ἓνα δὲ κατ' Εἰμαρμένην. Ad hanc item rationem correxi Latina.

optime ac pulcherrime sunt ordinatæ. Secunda vero, fecundorum est deorum, qui per cælum ingrediuntur, qua et mortalium res ordinate fiunt, et singulorum generum permanſio atque ſalus procuratur. Tertia non abſurde dicetur Providentia atque procuratio geniorum, qui circa terram collocati humanarum ſunt cuſtodes inſpectoresque actionum. Cum ergo triplex ſpectetur Providentia, quarum prima

præcipue et potiſſimum ſic nominatur, non verear dicere tametſi hoc philoſophorum ſententiis repugnans videri poterit, omnia quæ Fato fiant, fieri item Providentia: non autem omnia quæ Natura fiant, fieri item Fato: ſed omnia fieri Providentia, alia quidem ſecundum aliam, quædam Fato: et Fatum omnino ſubefſe Providentiæ, hanc Fato nequaquam: loquimur autem hic de principe Providentia et

πάτω. Τὸ μὲν Κατὰ πῦν ὑπερὸν ἐκείνῃ, κατ' ὅ, πῖ ἀν καὶ λέγει· οἷον τὸ κατὰ νόμον, τῷ νόμου, καὶ ὁ κατὰ φύσιν, τῇ φύσεως· ἔγω δὲ καὶ τὸ Κατὰ Εἰμαρμένην, τῇ Εἰμαρμένης νεώτερον ἀν εἴη. Ἡ δὲ Ἀνωτάτω Πρόνοια πρεσβύτερον ἀπάντων, πλὴν ἑπὲρ ὅτιν εἴτε βέλησις, εἴτε νόησις, εἴτε καὶ ἐχάτερον. Ἐστὶ δ', ὡς πρῶτον εἰρήται, τῷ πάντων πατρός τε καὶ δημιουργῶ· “ Λέγωντι γὰρ δὴ, φησὶν
 “ ὁ Τίμιμος, δι' αὐτὴν πῖνα ἀγίαν γενέσιν καὶ τὸ πᾶν τόδε
 “ ὁ ξυνιστὰς ξυέστησεν. Ἀγαθὸς ἦν· ἀγαθῷ δὲ ὁδοίς
 “ ὁδοίε ποιεῖ ὁδοῦ ἐγγίναται φθόνος· τέττε δ' ἐκ-
 “ τὸς ὦν, πάντα ὅτι μάλιστα ἐβλήθη γενέσθαι ὡς
 “ πλῆσια ἑαυτῷ. Ταύτῃ δὴ γενέσεως καὶ κόσμος μά-
 “ λιστα ἀν πῖς ἀρχὴν κυριωτάτῃ ὡς ἀνδρῶν φρονί-
 “ μων ἀποδεχόμενος, ὁρθότατα ἀποδέχεται· ἀν. Βελη-
 “ θεὶς γὰρ ὁ θεὸς ἀγαθὰ μὲν πάντα, φαῦλον δὲ μηδὲν
 “ εἶ) κατὰ δύναμιν, οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν ὡς ἀγα-
 “ θῶν, ἐχ' ἰσυχίαν ἄρον, ἀλλὰ κινέμενον πλημμελῶς

et summa. Quod autem fit secundum aliquid, posterius eo est secundum quod fieri dicitur: ut quod secundum legem fit posterius est lege, et quod secundum naturam, natura est posterius: ita et quod fit secundum Fatum, Fato est posterius. Summa autem Providentia, omnium est antiquissimum, eo excepto, cujus est sive intelligentia, sive voluntas, sive utrumque. Est autem, ut ante dixi, patris et opificis omnium. Dicamus enim, inquit Timæus, causam,

cur Universum hoc machinatus sit auctor. Bonus erat: in bonum autem nulla adversus quicquam aut ulla de re cadit invidia. Ea itaque vacuus, voluit omnia sibi quam maxime fieri similia. Hanc de origine mundi sententiam potissimum a prudentibus traditam rectissime amplecteris. Volens enim Deus omnia bona, nihil, quantum omnino fieri posset, malum esse, ita omne id quod cernitur adsumens non quietem, sed motibus citatum incompotitis et vitiosis, in ordinem dis-

“ καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἦγεν ἐκ τῆς ἀταξίας,
 “ ἡμισάμην(Θ) ἐκείνο τῷδε πάντως ἄμενον. Θέμις
 “ δὲ οὐτ’ ἦν ἔτε ὅσιν τῷ ἀρίστῳ δοῦν ἄλλο πλὴν τὸ
 “ κάλλιστον.” Ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τέτων ἐχρόμνα μέ-
 χρι ψυχῶν ἀνθρωπίνων, Κατὰ Πέρνοιαν νομιστέον τίω γε
 Πρώτῳ συνεστηκέναι. Τὰ δὲ ἐντεῦθεν, ἔτιω λεγόμενα,
 “ Εὐστήτας δὲ τὸ πᾶν, ἰσαρίθμους τοῖς ἀστροῖς ἔταξε,
 “ διείλε τε ψυχὰς ἐκάστην πρὸς ἑκάστον, καὶ ἐμβιβάσας
 “ ὡς εἰς ὄχημα, τίω τῷ παντός φύσιν ἔδειξε, νόμους τε
 “ τὰς εἰμαρμένους εἶπεν αὐταῖς.” Ταῦτα δὲ τίς οὐκ ἀν-
 διαρρήθην καὶ σαφέστατα οἰηθεῖν ἢ Εἰμαρμένην δηλοῦν, ὥς-
 περ τινα βάσιν, καὶ πολιτικὴν νομοθεσίαν, ταῖς ἀνθρωπίναις
 ψυχαῖς προσήκουσιν, ἥς δὴ καὶ τίω αἰτίαν ἐξῆς ὀπιφέρει;
 Τὴν δὲ Δευτέραν Πέρνοιαν ὧδέ πως ὀπισημαίνεται λέ-
 γων, “ Διαθεσμοθετήσας πάντα αὐτοῖς, ἵνα τοῖς ἐπέλτα
 “ εἴη κακίας ἐκάστων ἀνάγχιος, ἔσπειρε τὰς μὲν εἰς τίω
 “ γῆν, τὰς δὲ εἰς τίω σελιώϊω, τὰς δὲ εἰς τὰ ἄλλα

D. 2. τὴν γε Πρώτην] γε summi ex var. lect. Venet. Vulgo, τε.

posuit: ratus hunc utique con-
 fusione meliorem esse. Fas e-
 nim neque fuit neque est, ut
 optimus aliquid faceret nisi
 pulcherrimum. Hæc et quæ
 sequuntur usque ad disputa-
 tionem de animis humanis, de
 Prima sunt accipienda Provi-
 dentia, quæ principio omnia
 constituerit. Post ita loquitur,
 Igitur postquam Universum
 condidisset, animas distribuit æ-
 quali cum stellis numero, et cui-
 que suam dedit, ac tanquam in
 vehicula imposuit, naturamque

Universi monstravit, et leges
 Fati eis dixit. Hæc quis non
 censeat expresse ac planissime
 de Fato dici, tanquam funda-
 mento quodam et civili lege,
 quæ humanis conveniat ani-
 mis: cujus etiam causam de-
 inceps explicat. Secundam ve-
 ro Providentiam his indicat
 verbis, Cum vero ita legibus
 latis omnia constituisset, ut si
 quid postmodo accideret mali,
 ipse ejus culpa vacaret, alios in
 Solem, alios in Lunam, alios in
 alia temporis instrumenta dis-

“ ὄργανα χέουσ. Τὸ δὲ μὲν τὸν σπόρον τοῖς νέοις παρ-
 “ ἔδωκε θεοῖς σώματα πλάττειν θνητὰ, τό, τε ὅπλοι-
 “ πον ὅσον ὅτιν ψυχῆς ἀνθρωπίνης δέον παροσγενέσθαι,
 “ τῆτο, καὶ πάντα ὅσα ἀκόλουθα ἐκείνοις ἀποφασα-
 “ μύνας ἀρχεῖν καὶ μὲν δύναμιν ὅτι κάλλιστα καὶ ἀρίστα
 “ τὸ θνητὸν ἀφικυβερνᾶν ζῶον, ὅτι μὴ κακῶν αὐτὸ
 “ αὐτῷ γίνοιτο αἵπιον. Ἐν γὰρ τούτοις τὸ μὲν, ἵνα τοῖς
 “ ἔπειτα εἴη κακίας ἀναίπιος ἐχέσῃ,” σαφεστάτῳ αἰ-
 “ τῇαν σημαίνει ὁ Εἵμαρμύνης· ἡ δὲ τῆς νέων θεῶν τάξις
 καὶ δημιουργία τῷ Δευτέρῳ Περώνοιαν δηλοῖ· καὶ πῶς
 καὶ Τρίτης παρεφάπτεσθαι ἔοικεν, εἰ γὰρ δὴ τέταρτον χάριν ἡ
 θεομοθεσία, ἵνα τῆς ἔπειτα εἴη κακίας ἐχέσῃ ἀναίπιος·
 θεὸς δὲ κακίας ἀμοιβῆς, οὔτε νόμων, οὔτε Εἵμαρμύνης
 ὁπιδέοιτ’ ἀν, ἀλλὰ τῇ Περωνοίᾳ τῷ γεννήσαντος συνεπι-
 574 σπώμηνος ἕκαστος αὐτῷ παρᾶπτε τὰ αὐτῶν. Ταῦτα δὲ
 ἀληθῆ καὶ ἀρέσκοντα τῷ Πλάτῳ, φανερά μοι δοκεῖ

A. I. Ταῦτα δὲ ἀληθῆ—μαρτύρια εἶναι] Transponendum ita: Ταῦτα δὲ ἀληθῆ καὶ
 ἀρέσκοντα τῷ Πλάτῳ εἶναι, φανερά μοι δοκεῖ μαρτύρια τὰ—.

*seminavit: ac post factam se-
 mentem junioribus diis tradi-
 dit, ut ii mortalia effingerent
 corpora, et quod reliquum est
 animæ humanæ indigens illis
 apponerent: reliquisque horum
 consequentia quæ essent perfec-
 tis, præessent, animalque mor-
 tale gubernarent quam fieri om-
 nino posset optime, ne id sibi ipsi
 mala adscisceret. His enim vo-
 cibus, Ut si quid postmodo ac-
 cideret mali, ipse ejus culpa
 vacaret, luculentissimam Fati*

*causam reddidit. Juniorum
 porro deorum ordo et ministe-
 rium, Secundam declarat Pro-
 videntiam, videturque simul
 etiam Tertiam attingere: si-
 quidem propterea legibus ita
 omnia sanxit, ut extra culpam
 mali esset, quod singulis erat
 eventurum. Deus autem vitii
 et malitiæ exfors, neque legi-
 bus neque Fato opus habebat:
 sed Providentia conditoris u-
 nusquisque tractus suas res a-
 git. Hæc autem vera, et Pla-*

μαρτύρια εἶ), τὰ πρὸς τῷ νομοθέτῃ ἐν τοῖς Νόμοις
 ἔγω λέγόμενα· “ Ἐπεὶ ταῦτα εἰ ποτὲ τις ἀνθρώπων,
 “ φύσιν ἱκανὸς, θεία μοῖρα γεννηθεὶς, ὠφθαλμοῖς δύνα-
 “ τὸς εἶη, νόμων ὁδὸν ἀνὰ δέοιτο αὐτῷ ἀρξόντων· ὅστις ἡ-
 “ μης ᾖ, ἔτε νόμος, ἔτε τάξις ὁδεμμία κρείττων, ὅδε
 “ θέμις ὅσιν ὁδεμένος· ὠήκοον ὅδε δούλον, ἀλλὰ
 “ πάντα ἄρχοντα εἶ), ἐάν περ ἀληθινὸς ἐλεύθερός τε
 “ ὄντως ἢ καὶ φύσιν.”

Ι. Ἐγὼ μὲν οὖν τὰ πρὸς τῷ Πλάτωνος ζήτη-
 τῇ παρρησίᾳ λαμβάνω. Τριττῆς δὲ οὔσης τῆς Προνοίας, B
 ἢ μὲν, ἅτε γενήσασα πρὸς Εἰμαρμένην, τρέπον πρὸς
 αὐτὴν ὠφθαλμοῖς ἢ δὲ συγεννηθεῖσα τῇ Εἰμαρ-
 μῇ, πάντως αὐτῇ συμωφθαλμοῖς λαμβάνεται· ἢ δὲ ὡς ὑπερὸν
 τῆς Εἰμαρμένης γενόμενῃ, καὶ τὰ αὐτὰ δὴ ἐμπεριέχεται
 ὡς αὐτῆς, κατὰ καὶ τὸ Εἶ· Ἡμῖν καὶ ἡ Τύχη εἶρη).

A. 4. Ἐπεὶ ταῦτα εἰ ποτὲ] Recepi ab Anon. T. V. quandoquidem ita est apud
 Platonem Leg. IX. p. 661. A. Vulgo, ἔφη τῷ τί ποτε.

A. 11. τὰ πρὸς τῷ Πλάτωνος—λαμβάνω] Corrigo, τὰ τῷ Πλάτωνος περὶ τῆς Προνοίας
 ταύτη λαμβάνω.

B. 4. ὑπερὸν τῆς Εἰμαρμένης γενομένη] Ita T. V. B. Var. lect. Venet. Anon.
 Leonie. Schott. item Versiones Amiot. Turneb. Xyl. Vulgo, τὴν Εἰ-
 μαρμένην γενομένην.

toni placentia, manifeste id
 testari videntur mihi, quod in
 Legibus auctor legum sic di-
 cit, *Quod si quis homo ingenio
 his sufficiat, divino natus fa-
 to, nihil illi opus fuerit legi-
 bus quibus pareat. Nulla enim
 legum constitutio scientiæ ejus
 præstat: neque fas est ulli pa-
 rere aut subditum esse eum, sed
 omnibus præesse et imperare
 debet, qui vere liber est natura.*

X. Atque ego proinde Pla-

tonis sententiam hac imagine
 complector. Cum triplex fit
 Providentia: una quidem,
 quippe quæ Fatum genuerit,
 quodammodo illud complecti-
 tur: ea quæ una cum Fato
 est genita, omnino in illa si-
 mul cum Fato continetur: re-
 liqua, utpote post Fatum ge-
 nita, ab illo comprehenditur,
 sicut et de eo quod in Nostra
 Potestate est, et de Fortuna
 dictum fuit. *Quorum enim*

“Οἷς γὰρ ἂν συλλάβηται τῆς συνουσίας ἢ τῆς δαιμονίου
 “δύναμις,” ὡς φησι Σωκράτης, μονονεχὶ θεσμόν πινα
 καὶ ποιῆτον Ἀδραστείας διεξιὼν πρὸς τὸν Θεάγην, “ἔτοι
 “εἰσιν ὧν καὶ σὺ ἠαυτῶν ταχὺ γὰρ πρὸς ἀχρηΐα ἐπιδιδ-
 “δασιν.” Οὐκοῦν ἐν τούτῳ, τὸ μὲν συλλαμβάνειν
 ἐπὶ τὸ δαιμόνιον, καὶ τὴν Τρίτην Πρόνοιαν ἀναθετεόν·
 τὸ δὲ ταχὺ πρὸς ἀχρηΐα ἐπιδιδόναι, Καθ’ Εἰμαρμένην·
 τὸ δὲ ὅλον ὅτι ἀδύνατον, ὡς αὐτὸ τούτο Εἰμαρμένη τις
 ἔστιν. Τάχα δ’ ἂν οὕτω πολὺ πιθανώτερον δόξειεν καὶ
 τὴν Δεύτεραν Πρόνοιαν ὑπὸ τῆς Εἰμαρμένης περιέ-
 χεσθαι, καὶ πάντα ἀπλῶς τὰ γνώμῃ· εἴη καὶ ἡ κατ’
 Οὐσίαν Εἰμαρμένη ὁρθῶς ἡμῖν εἰς τὰς τρεῖς Μοῖρας
 διανεμέμεται, καὶ ὁ τῆς ἀλύσεως λόγος τὰς αὖτε οὐ-
 ρανὸν περιόδους τοῖς Ἐξ Ὑποθέσεως ἀποδάνεσι συγκα-
 τάλεγει. Ἀλλὰ αὖτε μὲν τούτων ὅτι ἔγωγε ἐπὶ πλέον

B. 7. τῆς συνουσίας ἢ —Θεάγην] Ita reposui ex Platone, Theag. p. 11. E. Vulgo,
 ἢ τῆς οὐσίας —θεατήν.

C. 1. κατὰ τὴν Τρίτην Πρόνοιαν ἀναθετεόν] Legendum, vel, κατὰ τὴν Τρίτην Πρόνοι-
 αν θετεόν· vel τῇ Τρίτῃ Προνοίᾳ ἀναθετεόν.

C. 4. Τάχα δ’ ἂν οὕτω] Forte, Τάχα δ’ ἂν αὖτε.

*consuetudinem genius suscipit,
 iisque opem fert, ii (ut ad So-
 cratem loquitur Theages, tan-
 tum non hinc quoque sancti-
 onem quandam Adrasteæ pro-
 ponens) sunt quos etiam tu
 sentis: ii celeriter proficiunt.*
 Quibus in verbis quod ait
quosdam divinitus adjuvari, id
 utique Tertiæ Providentiæ
 adscribendum est: atque id
 ipsum *velox incrementum* Fa-
 to debetur: neque obscurum

est quin hoc totum sit aliquod
 Fatum. Ac fortasse multo pro-
 babilius videbitur, etiam Se-
 cundam Providentiam a Fato
 contineri, atque adeo omnia,
 quæ fiunt: siquidem recte a
 nobis Fatum quod Substantia
 definitur, in tres divisum fuit
 partes seu *Parcas*: et illa ca-
 tenæ fabula cœlestes orbium
 circuitiones cum iis recenset,
 quæ conditione quadam eve-
 niunt. Verum de his quidem

διανεχθείτω πρῶτον ἐξ ὑποθέσεως λεγόμενα· ἢ ὡς ὁ
μᾶλλον οὐκ εἰμαρμένη προκατάρχοντος αὐτῆς τῆς Εἰ-
μαρμένης εἰμαρμένης.

ια'. Ὁ μὲν οὖν ἡμέτερος λόγος, ὅτι κεφαλαίαν
εἰπεῖν, τοῖστος τις ἀνέη. Ὁ δὲ τῶν ἐναντίος οὐ μόνον
Ἐν Εἰμαρμένη, ἀλλὰ καὶ Καθ' Εἰμαρμένη πάντα
πῆται· πάντα δὲ γὰρ σιμάδει· τὰ δὲ τῶ ἐτέρῳ
σιμάδει, δῆλον ὅτι καὶ γὰρ. Κατὰ μὲν οὖν τόνδε
τὸν λόγον τὸ Ἐνδεχόμενον εἴρηται· καὶ τότε Ἐφ' Ἡμῶν
δεύτερον· καὶ τρίτον, ἢ τε Τύχη καὶ τὸ Αὐτόματον, καὶ
ὅσα καθ' αὐτά· ἔπαινος δὲ καὶ φόρος, καὶ τὰ τῶν
συγγενῶν, τέταρτα· πέμπτον δὲ καὶ ὅτι πᾶσιν, εὐχαὶ θεῶν
καὶ θεραπεῖαι λέγεσθαι· Ἀργοὶ δὲ καὶ Θερίζοντες Λόγοι, καὶ
ὁ Παρὰ τῷ Εἰμαρμένῳ ὀνομαζόμενος, σοφίσματα
ὡς ἀληθῶς καὶ τῶν τὸν λόγον τυγχάνει ὄντα. Καὶ
δὲ τὸν ἐναντίον, μάλιστα μὲν καὶ πρῶτον εἰ δόξειεν,

D. 1. πρῶτον—προκατάρχοντος] Forte, πρῶτον τὰ ἐξ ὑποθέσεως εἰμαρμένα, ἢ
μᾶλλον συνειμαρμένα, ὡς προκατάρχοντος—.

ego nolim vehementius contendere utrum ea quæ cum conditione fiunt, fatalia sint, an potius confatalia, ita ut ipsum Fatum causam fatalem sequatur.

XI. Nostra ergo ratio, ut in summa dicam, talis fere est. Quæ autem contraria huic est ratio, non tantum in Fato includit omnia, sed et Fato fieri omnia affirmat: alteri item, (id est Stoicæ,) ad omnia congruit: atqui alteri congruens, ipsum idem est quod alterum. Ac ad hanc rationem dictum

est quid sit Contingens: quid in Nostra Potestate, secundum: atque tertium, quid Fortuna, Casus, et alia quæ ab iis pendent: quarto loco dicendum est de laudibus, vituperationibus, et quæ his sunt cognata: quinto loco ponamus vota ad deos, eorumque cultum. Nam istæ argutiunculæ, quæ Ignava Ratio, et Metens, et is qui Præter Fatum appellatur, revera fallaces sunt conclusiunculæ e disputatione de Fato tractæ. Ex opinione contraria, id maxime primo-

τὸ Μηδὲν ἀναγτίως γίγνεσθαι, ἄλλὰ καὶ προσηγορίας
 αἰτίας· δεύτερον δὲ, τὸ Φύσιν διοικεῖσθαι τόνδε τὸν κόσ-
 μον, σύμπαντι καὶ συμπαθεῖ αὐτὸν αὐτῷ ὄντα· τρίτον δὲ,
 τὰ πρὸς τέτοις μαρτύρια μᾶλλον ἔοικεν εἶναι, Μαντικὴ
 μὲν ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμος ὡς ἀληθῶς θεῶ ὑπαρ-
 χουσα· ἡ δὲ τῶ σοφῶν πρὸς τὰ συμβαίνοντα Εὐαρέστη-
 σις, ὡς πάντα καὶ μοῖραν γιγνούμενα, δεύτερα· τρίτον δὲ
 τὸ πολυθρύλλητον τέτο, ὅτι Πᾶν Ἀξίωμα ἢ ἀληθές
 ἔστιν, ἢ ψευδές. Τέτων γεμῶν ὑπὲρ τοσούτον ἐμνήσθημεν,
 ἵνα ὡς ὑπὲρ βραχὺ τὰ τῆς Εἰμαρμένης * ἃ χρὴ διερευ-
 νήσασθαι, καὶ ἃ ἀκριβοῦς βάσανον ἑκάτερος τῶν λόγων·
 τὰ δὲ καθ' ἑκάστα τέτων ἐσαυθις μέτεμεν. * λέγει.

E. 8. τὰ πρὸς τέτοις] Forte, ἃ πρὸς τέτοις.

E. 9. θεῶν] Forte, θεῶν.

F. 5. Εἰμαρμένης * ἃ χρὴ διερευνησασθαι] Levi supplemento restituendus locus, ita : Εἰμαρμένης κεφάλαια δηλωθεῖν· ἃ χρὴ διερευνησασθαι.

F. 7. λέγει] Hoc a librario magis e conjecturæ vanitate, quam rei veritate, ap- positum videtur. Equidem nil deesse putem : atque item vertit Tur- nebus. Ἐσαυθις est *alio tempore*.

que videbitur sequi, Nihil fi-
 eri sine causa, omnia causis
 antegressis : deinde, A Natu-
 ra hunc mundum gubernari,
 conspirantem secum, mutui-
 que obnoxium affectionibus.
 Tertio loco, videbuntur iis
 quædam favere testimonia :
 Divinationem puta, quæ ut
 vere a deo profecta in summo
 est apud homines honore : tum
 secundo loco, Sapientium ad
 quasvis res accidentes Æqua-
 nimitas, tanquam si omnia Fa-

to eveniant. Tertium est per-
 vulgatum illud, Omne enun-
 ciatum aut verum esse, aut fal-
 sum. Atque horum hæcenus
 mentionem fecimus, ut sum-
 ma brevitate quæstionis de
 Fato capita significaremus :
 quæ oportet perscrutari, et
 utriusque contrariæ rationis
 momenta subtilissima statera
 perpendere. Jam nunc ad sin-
 gularia excutienda veniendum
 est nobis. Sed hæc singula-
 tim postea persequemur.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΔΑΙΜΟΝΙΟΥ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΡΩΤΑ, Η ΔΙΗΓΗΤΙΚΑ.

ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ.	ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ.	ΛΥΣΙΘΕΙΔΗΣ.
ΤΙΜΟΘΕΟΣ.	ΑΡΧΙΝΟΥ ΠΑΙΔΕΣ.	ΑΛΛΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ.

ΔΕΥΤΕΡΑ, Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ.

ΘΗΒΑΙΩΝ ΦΥΓΑΔΕΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ ΑΥΤΩΝ.

ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ.	ΧΑΡΩΝ.	ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ.
ΓΑΛΑΞΙΔΩΡΟΣ.	ΦΥΛΛΙΔΑΣ.	ΦΕΙΔΟΛΑΟΣ.
ΣΙΜΜΙΑΣ.	ΠΟΛΥΜΝΙΣ.	ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ.
ΒΑΚΧΥΛΙΔΑΣ.	ΙΣΜΗΝΟΔΩΡΟΣ.	ΜΕΛΙΣΣΟΣ.
ΘΕΑΝΩΡ.	ΙΠΠΟΣΘΕΝΕΙΔΑΣ.	ΧΛΙΔΩΝ.
ΔΑΜΟΚΛΕΙΔΑΣ.	ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ.	ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ.
ΔΙΟΤΟΝΟΣ.	ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΣ.	ΛΥΣΙΘΕΟΣ.
ΜΕΛΩΝ.	ΣΑΜΙΔΑΣ.	ΦΕΡΕΝΕΙΚΟΣ.
ΕΥΜΟΛΠΙΔΑΣ.	ΓΟΡΓΙΔΑΣ.	ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

ΘΗΒΑΙΩΝ ΤΥΡΑΝΝΟΙ, ΛΑΚΩΝΙΣΤΑΙ.

ΑΡΧΙΑΣ.	ΦΙΛΙΠΠΟΣ.	ΛΕΟΝΤΙΔΗΣ.	ΥΠΑΤΗΣ.
ΚΑΒΙΡΙΧΟΣ.	ΛΥΣΑΝΟΡΙΔΑΣ	ΑΡΜΟΣΤΗΣ.	ΕΙΡΚΤΟΦΥΛΑΞ

PERSONÆ COLLOQUII.

PRIMÆ, SEU NARRATIONIS.

CAPHISIAS.	ARCHIDAMUS.	LYSITHIDES.
TIMOTHEUS.	ARCHINI FILII.	ALII FAMILIARES.

SECUNDÆ, SEU ACTIONIS.

THEBANORUM EXULES EORUMQUE AMICI.

CAPHISIAS.	CHARON.	THEOCRITUS.
GALAXIDORUS.	PHYLLIDAS.	PHIDOLAUS.
SIMMIAS.	POLYMNIS.	EPAMINONDAS.
BACCHYLIDAS.	ISMENODORUS.	MELISSUS.
THEANOR.	HIPPOSTHENIDAS.	CHLIDON.
DAMOCLIDAS.	PELOPIDAS.	THEOPOMPUS.
DIOTONUS.	CEPHISODORUS.	LYSITHEUS.
MELO.	SAMIDAS.	PHERENICUS.
EUMOLPIDAS.	GORGIDAS.	AMPHITHEUS.

THEBANORUM TYRANNI E LACONUM PARTIBUS.

ARCHIAS.	PHILIPPUS.	LEONTIDES.	HYPATES.
CABIRICHUS.	LYSANORIDAS	PRÆFECTUS LACO.	
CUSTOS CARCERIS.			

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΔΑΙΜΟΝΙΟΥ.

PLUTARCHI

DE

GENIO SOCRATIS.

α'. **Α**ΡΧΙΔΑΜΟΣ. Ζωγράφου τινός, ὃ Καφει-
B σία, * *περὶ τῶν θεωμένων τὰς γεγραμμένους*
πίνακας λόγον οὐ φαῦλον ἀκούσας ἐν εἰκόνι λελεγμῆνον·
ἔφη γὰρ εἰκέναι τὰς μὲν ἰδιώτας καὶ ἀτέχνους θεατὰς
ὄχλον ὅμῃ πολλὸν ἀσπαζομένους, τὰς δὲ κομφοὺς καὶ
φιλοτέχνους καθ' ἕνα ἰδίᾳ τῷ ἐντυγχανόντων προσ-

A. 7. ὃ Καφείσῃα, * *περὶ*] Lacuna in libris editis et scriptis obvia, forte ita sup-
plenda, ut ἀκούσας in ἤκουσα mutetur et huc transponatur.

B. 4. ἀσπαζομένοις] Sic Baf. Xyl. T. Vulgo, ἀσπαζομένους.

I. **A**RCHIDAMUS. Pic-
toris cujusdam, Ca-
phisia, verba recordor, quæ
is de spectantibus pictas tabu-
las pronunciavit neque inep-
te, et cum quadam similitu-
dine. Aiebat enim rudes et
artis ignaros spectatores simi-
les esse eorum, qui magnam
simul turbam salutant: scitos
autem et artificii studiosos eo-
rum, qui singulatim obvios

αγορεύουσι τοῖς μὲν γὰρ οὐκ ἀκριβοῦς ἀλλὰ τύπῳ τῇ
 γίνεται μόνον ἢ τῇ ἀποτελεσμάτων οὐσίᾳ· τῆς δὲ
 τῇ κρίσει καὶ μέρους τὸ ἔργον ἀγαλαμβάνοντα, οὐδὲν
 ἀθέατον οὐδὲ ἀπροσφώνητον ἐκφεύγει τῇ καλῶς ἢ
 τοῦναντίον γερονότων. Οἷμα δὲ καὶ περὶ τὰς ἀληθινὰς
 πράξεις ὁμοίως τῇ μὲν ἀρστέρων τῇ ἀφάνειαν ἔξαρ-
 κεῖν πρὸς ἱστορίαν, εἰ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ καὶ τὸ πέρας
 πύθοιτο τῇ πράξεως· τῇ δὲ φιλοτίμων καὶ φιλοκά-
 λων τὸν ὡς ἀρετῆς ὡς περ τέχνης μεγάλης ἀπει-
 ρασμένον θεατῶν, τὰ καὶ ἕκαστα μᾶλλον εὐφραίνει·
 τῇ μὲν τέλος πολλὰ κοινὰ πρὸς τὴν τύχην ἔχοντος· τῇ
 δὲ ταῖς αἰτίαις, καὶ τοῖς * μέρους ἀγῶνας ἀρετῇ πρὸς
 τὰ σωτυγχάνοντα, καὶ τόλμας ἐμφροντας ὡς τὰ δει-
 νὰ καθαρῶντα, καμρῶ καὶ πάθει μεμιγμένου λογισμῷ. Τῇ

C. 1. τὴν διάνοιαν] Legendum, τῇ διανοίᾳ, ut Reisk.

C. 3. τῶν δὲ φιλοτίμων—μέρους ἀγῶνας ἀρετῇ] Locum ita restituendum suspicor:
 τὸν δὲ φιλοτίμον καὶ φιλόκαλον τῶν ὑπὲρ ἀρετῆς, ὡς περ τέχνης μεγάλης, ἀπει-
 ρασμένων θεατῶν.— τοῦ δὲ ταῖς αἰτίαις καὶ τοῖς ἐπιγενήμασι ἀκολουθεῖν
 ἐπιγινώσκοντος αὐτὸν τοῖς πράγμασι ὡς παροῦσι, τῆς γεγεννημένου ἐπὶ μέρους
 ἀγῶνας ἀρετῇ—Itaque verti. Τύχην pro τέχνην dedi ex B. E. item τοῖς
 ante lacunam pro τῇ ex E.

compellant: illos nimirum non
 exacte in artificum opera in-
 spicere, sed inchoatam quan-
 dam eorum concipere imagi-
 nem: hos iudicio partes ope-
 ris perlustrantes, nihil inspec-
 tatum, nihil non observatum
 relinquere eorum quæ vel be-
 ne vel male facta sunt. Existi-
 mo autem de seriis etiam ac-
 tionibus ignavorum sufficere
 cognitioni, si summam rei ex-
 itumque audiant: eleganti au-
 tem et liberali spectatori ope-

rum a Virtute, tamquam arte,
 absolutorum, magis jucundam
 esse singularum deinceps par-
 tium considerationem: quan-
 doquidem exitus multa com-
 munia habet cum fortuna:
 causarum autem effectuum-
 que contemplatio spectatorem
 rebus gestis veluti præsentem
 constituit, cernentem Virtutis
 habita certamina adversus su-
 bitos casus, prudentemque in
 periculis audaciam, et Ratio-
 nem cum temporis affectu

τῶ δὴ τοῦ γένους τῆς θεατικῆς καὶ ὑμᾶς ὑπολαμβάνετε
 νων εἶ), διέλθετε τὴν περὶ αὐτῆς ἀπὸ ἀρχῆς ὡς ἐπράχθη,
 καὶ τοῦ λόγου, * γενέσθαι * παρόντος ὡς ἐμοῦ μηδὲν
 ἀνὲς Θέβας ἐπὶ τούτῳ κατακνήσαντος ἐλθεῖν, εἰ μὴ καὶ
 νῦν Ἀθιωμαίοις πέρα τῆς δέοντος ἐδόκουν βοιωτίζειν.

ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ. Ἀλλὰ εἴδει μὲν, ὦ Ἀρχίδαμε, σὲ δὲ
 εὐνοίαν, ἔγωγε περὶ τῶν πεπραγμένων μαθεῖν ἀπουδά-
 ζοντος, ἐμὲ καὶ ἀσπλίας ὑπέρτερον γένεσθαι, καὶ Πίνδαρον,
 τὸ δεῦρον ἐλθεῖν ὅτι τὴν δίκημιν· τὸ δὲ, περὶ αὐτοῦ ἀφίγ-
 νους ἔνεκα, καὶ πολλὰ ἄλλα, ἄχρις ἔτι τὰς ἀποκρίσεως
 τῆς δίκης λάβωμι, ἀντιτείνειν καὶ ἀντιτάττειν περὶ
 εὐγνώμονα καὶ φιλέταρον, δοκεῖν ἀνεγείρειν τὸ κατὰ Βοι-
 ωτικὴν ἀρχαίαν εἰς μισολογίαν ὄνειδος ἤδη ματαιόλογον
 περὶ Σωκράτη τὸν ὑμετέρων· ἡμεῖς δὲ παρὰ δύο τῶν
 ἱερῶν ἀπουδάζοντες, ἔγωγε διεφάνημι. Ἀλλ' ὅρα τοὺς παρ-

D. 2. καὶ τοῦ λόγου *—*παρόντος] Ita explendus videtur locus : καὶ τοὺς λόγους, ὅς
 εἰκὸς γενέσθαι σὲ παρόντος.

E. 1. φιλέταρον, δοκεῖν] Corrigo, φιλέταρον ἀπρατὴν δοκεῖν—. Item Xyl. vertit.

E. 3. Σωκράτη—διεφάνημι] Corrigen dum videtur, Σωκράτη τὸν ὑμετέρων, ὃ ἡμεῖς
 γε παρὰ δύο τῶν ἑταίρων ἀπουδάζοντες ὥτως διεφάνημεν. Item Latine
 reddidi.

commixtam. De horum spec-
 tatorum numero nos quoque
 esse existimans, narra totam
 ab initio rem ut gesta sit, et
 qui sermones habiti te prae-
 sente: nam hujus auditionis
 gratia ne Thebas quidem pro-
 ficisci gravarer: nisi jam nunc
 Atheniensibus viderer iusto
 amplius Bæotis studere.

CAPHISIAS. Oportebat sa-
 ne, Archidame, in tuam gra-
 tiam, qui rem gestam tanto
 studio cupis cognoscere, me
 etiam posthabito, ut ait Pin-

darus, negotio huc ad narran-
 dum venire. Nunc cum le-
 gationis causa adsum, otium-
 que suppeditet dum responsum
 a populo accipimus: si reluc-
 ter, inciviliterque me geram
 adversus tam æquanimem et
 amicum auditorem, videar mi-
 hi antiquum illud crimen, quo
 Bæotis differendi odium ex-
 probratur, renovare: quod
 crimen per Socratem vestrum
 jam evanescit, cui nos per du-
 os discipulos revera differendi
 studiosi visi sumus. Sed vide

όντας, εἰ πρὸς ἀκρόασιν ἅμα πρᾶξεων καὶ λόγων πο-
 ῶτων εὐχάρως ἔχουσιν· ἐ γὰρ βραχὺ μῆκος ὅστι τῆς
 διηγήσεως· ἐπεὶ σὺ καὶ τὰς λόγους πρὸς πρὸς βαλέσθαι
 κελεύεις.

ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ. Ἀγνοεῖς, ὦ Καφεισία, τὰς ἀνδρας,
 ἥ μιν ἄξιον εἰδέναι, πατέρων ὄντας ἀγαθῶν, καὶ πρὸς
 ὑμᾶς οἰκείως ἐχόντων. Ὅδὲ μὲν ἔστιν ἀδελφιδεύς Θε-
 σδύλῃ Λυσιθείδης· ὁδὲ δὲ Τιμόθεος Κόνωνος υἱός· ἔτι δὲ
 Ἀρχίνα παῖδες· οἱ δὲ ἄλλοι τῆς ἐταιρίας τῆς ἡμετέ-
 ρας πάντες· ὥστε σοι γέαττον εὐνοῦ καὶ οἰκείαν ἔχον τὴν
 διήγησιν.

ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ. Εὖ λέγεις· ἄλλὰ τίς ἀνὴρ ὑμῖν μέτερος
 ἀρχὴ γένοιτο τῇ διηγήσεως, πρὸς ἃς ἴτε πρᾶξεις;

ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ. Ἡμεῖς, ὦ Καφεισία, σχεδὸν, ὡς εἶχον
 αἱ Θῆβαι πρὸ τῆς κατὰ τοῦ τῷ φυγάδων ἐπιτάμειν.
 Καὶ γὰρ, ὡς οἱ περὶ Ἀρχίαν καὶ Λεοντίδην Φοιβίδαν πεί-
 σαντες ἐν σπονδαῖς καταλαβεῖν τὴν Καδμείαν, τὰς μὲν

E. 5. ἅμα πρᾶξεων] Sic Baf. Xyl. Exempl. Turneb.

an iis qui una adfunt, audire
 tantas res orationesque fit tem-
 pestivum: non enim brevis
 erit narratio, cum tu orationes
 quoque habitas ei velis inferi.

ARCHIDAMUS. Ignoras, O
 Caphisia, istos: et quidem
 digni sunt notitia, bonis nati
 parentibus, et nobis familiari-
 tate junctis. Hic est Lysithi-
 des, Thrasymbuli sobrinus: iste
 Timotheus, Cononis F. hi
 Archini filii: cæteri omnes
 de nostro sunt sodalities: ut

scias theatrum tibi benevolum
 et auditioni aptum esse para-
 tum.

CAPHISIAS. Bene narras.
 Sed quodnam narrandarum re-
 rum opportunum sumemus in-
 itium?

ARCHIDAMUS. Nos, Ca-
 phisia, fere novimus quis
 Thebarum fuerit status ante
 exsulum reditum. Nam quo-
 modo Archias et Leontides,
 Phœbidæ Spartano cum per-
 suasissent Cadmeam pacis tem-

ἔβαλον τῆς πολιτείας, τὰς δὲ φόβῳ κατέϊργον, ἄρχον-
τες αὐτοὶ ὑβριζόμεως καὶ βιάσας, ἔγνωσαν ἐνταῦθα ὅτι καὶ
Μέλωνα καὶ Πελοπίδαν, ὡς οἶδα, ἰδιόξενοι γενόμενοι, καὶ
παρ' ὃν χερόνιον ἐφόβον αἰεὶ συνδιατρέποντες αὐτοῖς· καὶ
πάλιν, ὡς Λακεδαιμόνιοι Φοιβίδαν μὲν ἐξημίωσαν ἐπὶ
τῷ τιμῇ Καδμίαν καταλαβεῖν, καὶ δὲ εἰς Ὀλυνθον στρα-
τηίας ἀπέστειλαν, Λυσανορίδαν δὲ τρίτον αὐτὸν ἀντ'
ἐκείνους πέμψαντες, ἐγκρατέστερον ἐφάρεον τιμῇ ἄκραν,
ἡμέσας μὲν· ἔγνωσαν δὲ καὶ τὸν Ἰσμενίαν οὐ τῷ βελτίστῳ
θανάτῳ τυχόντα εὖθις ὑπὸ τῆς δίκης καὶ αὐτῷ γενο-
μένης, Γοργίδ' ὅσα πάντα τοῖς φυγάσι δεῦρο ἀπὸ γαμ-
μάτων ἔξαγγέλλαντος· ὥστε σοι λείπεται τὰ καὶ τιμῇ
κέρδοσιν αὐτῆς τῆς φίλων, καὶ τιμῇ ἄλωσιν τῆς τυραν-
νῶν διήγειοται.

β'. ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ. Καὶ μὲν ἐκείνους γε ταῖς ἡμέ-
ραις, ὧς Ἀρχίδαμε, πάντες οἱ τῶν περὶ τοὺς μὲν μετέ-
χοντες εἰώθεισαν εἰς τὴν Σιμμίαν συνιόντες οἰκίαν, ἐκ τῆς

B. 2. φίλων] φυγάδων. Anon.

pore et fœderis occupare alios
civium ejecerint, alios metu
represserint, ipsi summam re-
rum per vim et injuste geren-
tes, novimus, ut qui hic Me-
lonem et Pelopidam privato
exceperimus hospitio, et quan-
diu hi exsulaverunt assidue
una versati sumus: porro, ut
Lacedæmonii Phœbidam mul-
taverint propter occupatam
Cadmiā, et a ducendo ad O-
lynthum exercitu removerint,
Lysanoridæque in ejus locum
cum duobus aliis misso arcem

majori tenuerint præsidio, au-
divimus. Rescivimus etiam
Ismeniam statim post factum
de ipso judicium morte non
optima sublatum: Gorgida
hæc exsulibus huc omnia per
litteras renunciante. Itaque
tibi restat narratio de reditu
amicorum, utque tyrannos op-
prefferint.

II. CAPHISIAS. Enimvero
iis ipsis diebus, Archidame,
omnes conspirationis focii so-
lebamus in domo Simmiæ
convenire, qui e vulnere quo-

πληγῆς περὶ τὸ σκέλος ἀναλαμβάνοντος αὐτὸν, ἐντυγ-
 χάνειν μὲν ἀλλήλοις, εἴτε δέησι, φανερώς δὲ ἀφαι-
 ρεῖν ὅτι λόγους καὶ φιλοσοφία, πολλάκις ἐφελκόμενοι τὸν
 Ἀρχίαν καὶ τὸν Λεοντίδαν εἰς τὸ ἀνύποπτον, οὐκ ὄντας
 ἄλλοτεῖς παντάπασι τὴν τοιαύτης ἀφαιρέσεως. Καὶ δὲ
 ὁ Σιμμίας πολὺν χρόνον ὅτι τὴν ξένης γενεᾶς, καὶ πε-
 πλανημένος ἐν ἁλλοδαποῖς ἀνθρώποις, ὀλίγω πρόσθεν
 εἰς Θήβας ἀφικτο, μύθων δὲ παντοδαπῶν, καὶ λόγων
 βαρβαρικῶν ὑπόπλεως ὢν, ὅποτε τυγχάνοι χολῶ
 ἄγων ὁ Ἀρχίας, ἡδέως ἠκροῦτο συγκαθεῖς μετὰ τῶν νέ-
 ων, καὶ βελέμενος ἡμᾶς ἐν λόγοις ἀφαιρῆναι μᾶλλον ἢ
 προσέχειν τὴν νοῦν οἷς ἑωρατὶον ἐκείνοι. Τῆς δὲ ἡμέρας
 ἐκείνης ἐν ἣ σκότεις ἔδει γενομένης τῆς φυγάδας ἠκεῖν
 κρύφα πρὸς τὸ τεῖχος, ἀφικνεῖται τις ἐνθενδε Φερενίκης πέμ-
 ψαντος ἀνθρώπου, ὅθεν ἢ Χάρωνι τὴν παρ' ἡμῶν γνώρι-
 μος· ἐδήλωσε δὲ τὴν φυγάδων ὄντας δώδεκα τῆς νεωτάτης

B. 10. εἰς τὸ ἀνύποπτον] εἰς sumfi ex E. Vulgo, deest.

C. 3. μύθων δὲ—ὅποτε] Legendum μύθων τε—ὑπόπλεως· ὅν ὅποτε.

C. 5. συγκαθεῖς] E. συγκαθεῖς. Forte συγκαθεῖς vel συγκαθίσας.

dam in crus accepto convales-
 cebat, ac de rebus necessariis
 colloqui: palam autem dispu-
 tationibus et philosophando
 tempus terere: sæpenumero,
 ut suspicione res vacaret, una
 perducentes Archiam et Le-
 ontidam, non admodum alie-
 nos ab huiusmodi exercita-
 tione. Nam Simmias lon-
 gum tempus peregrinatus et
 apud externos vagatus, paulo
 ante redierat Thebas, plenus
 omnis generis fabularum et

narrationum barbaricarum. I-
 taque Archias, ubi erat otio-
 sus, libenter eum audiebat, in-
 ter adolescentes adfidens: ma-
 lebatque nos litteras tractare,
 quam observare ipsius actio-
 nes. Ea vero die, qua con-
 stitutum erat ut tenebris in-
 gruentibus exsules clam ad
 mœnia adessent, quidam huc
 venit missus a Pherenico, ne-
 mini inter nos, demto Cha-
 rone, notus: is nunciat, exsu-
 lum duodecim ætate reliquis

μετὰ κυῶν περὶ τὸν Κιθαρόνα θηρεύου, ὡς πρὸς ἐσ-
πέραν ἀφικομένης· αὐτὸς δὲ πεμφθῆναι ταῦτα πρε-
σβῶν, καὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ κρυβήσονται παρελθόντες, ὅς παρ-
έξει, γνωστόμνος, ὡς ἂν εἰδότες εὐθὺς ἐκεῖ βαδίζοιεν.
Ἀπορεμένων δὲ ἡμῶν καὶ σκοπέντων, αὐτὸς ὁμολόγησεν
ὁ Χάρων παρέξειν. Ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος ἔγνω πάλιν
ἀπελθεῖν αὐτοῦ πρὸς τὰς φυλάδας.

γ'. Ἐμὲ δὲ ὁ μάντις Θεόκριτος τὴν χεῖρα πίεσας
σφόδρα, καὶ πρὸς τὸν Χάρωνα βλέψας πρεσβύμνον,
Οὗτος, εἶπεν, ὦ Καφείσια, φιλόσοφος οὐκ ἔστιν, οὐδὲ
μείλιχ' ἐστι παιδείας ἀφάφορος καὶ δευτῆς ὥσπερ Ἐπαμει-
νώνδας ὁ σὸς ἀδελφός· ἀλλ' ὁρᾷς ὅτι φύσει πρὸς τὸ κα-
λὸν ὑπὸ τῆς νόμων ἀγόμενος, τὸν μέγιστον ὑποδύεται
κίνδυνον ἐκασίως ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἐπαμεινών-
δας δὲ Βοιωτῆς ἀπάντων τῶν πεπαυμένων πρὸς ἀρε-
τὴν ἀξίων ἀφάφειν, ἀμβλύς ἐστι, καὶ ἀπρόθυμος. * τος-

D. 1. ἀφικομένης] Legendum ἀφιζομένης. Reisk.

E. 2. Ἐπαμεινώνδας] Retinui ubique scripturam Ald. Bas. Xyl. quam Stepha-
nus mutavit in Ἐπαμινώνδας.

E. 4. ἀπρόθυμος.*—βελτίονα] Lacuna forte sic supplenda: ἀπρόθυμος· εἰ μὴ εἰς
τῶτον, εἰς τίνα βελτίονα. Ita et verti.

minores cum canibus apud
Cithæronem venari, sub ves-
peram huc venturos, seque
missum ut hoc prædiceret, ac,
quis domum præbiturus esset
venientibus, cognosceret, in
qua occultarentur, ut ea indi-
cata statim eo se possent reci-
pere ipsi. Hæsitantibus no-
bis, et deliberantibus, ipse
Charon domum se præbitu-
rum promisit. Atque is qui-
dem nuncius statim ad exsu-
les redire properabat.

III. Meam autem manum
Theocritus vates vehementius
premens, et Charonem intu-
ens prætereuntem, Hic, aie-
bat, philosophus non est, Ca-
phisia, neque institutus sin-
gulariter et accurate ut frater
tuus Epaminondas: vides ta-
men ut natura per leges ad
honestatem ducente, ultro max-
imum pro patria subit pericu-
lum. Epaminondas autem,
qui se omnibus Bæotis ad vir-
tutem rectius instructum pu-

ἔτον ἅ τινα βελτίονα καρὲν αὐτῷ πεφυκότι καὶ παρ-
σκευαμένῳ καλῶς ἔγωγε χρυσόμυθος; Καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸν,
ὦ περφυρότατε, εἶπον, Θεόκριτε, τὰ δεδογμένα πεί-
τομαι ἡμεῖς. Ἐπαμεινώνδας δὲ μὴ πείθων ὥς οἶται
βέλπτον εἶναι ταῦτα μὴ πείσσειν, εὐκρίτως ἀντιπτεῖναι
πρὸς ἃ μὴ πέφυκε, μηδὲ δοκιμάζει πειθακαλέματος.
Οὐδὲ γὰρ ἰατρὸν ἀνὰ σιδήρου καὶ πυρὸς ὑποχρυσόμυθον
τὸ νόσημα παύσειν, εὐγνωμονοῖς ἀν, οἷμα, τέμνειν καὶ
ἀποκτείνειν βιαζόμενος * ὅκ οὖν καὶ οὗτος * δὴ παρὰ μὴδὲ
ἀλλ' ἢ πολιτικῇ * ἀκρίτον, ἀλλὰ καὶ αἵματος ἐμφυλίου
καὶ σφαγῆς ἢ πόλιν ἐλευθεροῦσι συναγωνιῆσθαι προτι-
μως. Ἐπεὶ δὲ οὐ πείθει τὰς πολλὰς, ἀλλὰ ταύτῃ
ὠρμήκαμεν πρὸς ὁδὸν, ἔαν αὐτὸν κελεύει φόβος κατὰ τὸν

F. 4. μὴ πέφυκε, μηδὲ δοκιμάζει.] Haud scio an legendum, πέφυκε μὲν, μὴ δο-
κιμάζει. δέ.

F. 7. βιαζόμενος*—προδύμως] Lacuna in hunc fere modum explenda: βια-
ζόμενος, τὸ πεπονθός· ἔκταν καὶ ἕτος λόγῳ καὶ πειδοῖ ταῦτα διαπράττεσθαι
διανοόμενος, καὶ δοκιμάζων δήπου μὴδὲνα τῶν πολιτῶν κτείνειν ἀκρίτον, οὐκ
ἔστιν ἐπιδοῦναι τοῖς διὰ βίας αἵμα καὶ αἵματος ἐμφυλίου καὶ σφαγῆς τὴν πόλιν
ἐλευθεροῦσι συναγωνιῆσθαι προδύμως.

tat, segnis est, animique re-
missi: nisi ad præsens tempus,
ad quodnam tandem melius
tempus usus illis naturæ et
institutionis subsidii? Tum
ego, Alacerrime, inquam, The-
ocrite, nos, quod decrevimus,
agimus. Epaminondas au-
tem non persuadens nobis
præstare hanc actionem omit-
tere, quæ ipsius est sententia,
haud injuria refragatur, ad so-
cietatem eorum ad quæ factus
non est, neque ea probat, vo-
catus. Nam neque medicum
sine ferro et igne promitten-

tem se morbo medicaturum
modeste feceris si eum ad se-
candam et urendam adfectam
partem adigas: Igitur et Epa-
minondas ratione et oratione
institutum opus perficiendum
judicans, nec probans ut quis-
quam unus civis indicta caus-
sa interficiatur, non sane soci-
um se iis adjungat promptum
qui patriam civili sanguine ac
cædibus liberare volunt. Et
quoniam plerisque non per-
trahit in suam sententiam, nos-
que hanc viam ingressi su-
mus; vult ut ipsum cædis pu-

ὄντα καὶ ἀνάπιν ἐφεστάναι τοῖς χαροῖς, μὲν τῷ διαχέει τῷ
 συμφέροντι προσισώμενον· ὅθεν καὶ ὅσον ἔξειν τὸ ἔργον,
 ἅλλὰ Φερένικον μὲν ἴσως καὶ Πελοπίδαν ὅτι τὰς αἰτίας
 μάλιστα τρέφεσθαι, καὶ πονηρούς· Εὐμολπίδαν δὲ καὶ
 Σαμίδαν, ἀνθρώπους ἀγαπύρους πρὸς ὀργὴν καὶ θυμοει-
 δείς, ἐν νυκτὶ λαβόντας ἰξυσίαν, οὐκ ἀποθήσεσθαι τὰ
 ἔφη πρὶν ἐμπλήσσαι τιμὴν πόλιν ὅλιον φόνων, καὶ ἀγα-
 φεῖραν πολλὰς τῷ ἀγαφείοντων.

δ'. Ταῦτά μιν ἀγαφειρόμενος πρὸς τὸ Θεόκριτον,
 ἀγαφών ὁ Ἀναξίδωρος, ἐγγὺς καὶ * καὶ Λυσανορίδαν τὴν
 Σπαρτιάτην ἀπὸ τῆς Καδμείας, ὥσπερ εἰς τὸν αὐτὸν ἡμῖν
 ἀπεύδοντα. Ἡμεῖς μὲν οὖν ἐπέχρομεν. Ὁ δ' Ἀρχίας
 καλέσας τὸ Θεόκριτον, καὶ τῷ Λυσανορίδᾳ προσαγαγὼν
 ἰδὼν, λαλεῖ πολὺν χρόνον, ἐκνεύσας τῆς ὁδοῦ μικρὸν
 ὑπὸ τὸ Ἀμφιον· ὅθεν ἡμᾶς ἀγωνίαν μή τις ὑπόνοια

A. 2. ἔξειν] Ita Xyl. edidit et vertit : item Amiot. Modo, post δικαίᾳ, delevi
 καί.

A. 10. Ἀναξίδωρος* — Λυσανορίδαν] Corrigo, Γαλαξίδωρος, ἐγγὺς γὰρ ἦν, φυλάττεσ-
 θαι ἐκέλευε Ἀρχίαν καὶ Λυσανορίδαν—.

B. 4. Ἀμφιον] Forte Ἀμφιώνειον. Mox οἶσθα dedi cum Xyl. pro vulgato οἶσθας.

rum atque innocentem fina-
 mus suis intentum esse occa-
 sionibus, cum iustitia utilita-
 tem confectaturum. Non enim
 rem suis se contenturam fini-
 bus, Pherenicum quidem for-
 tassis et Pelopidam in fontes
 maxime et malos impetum
 facturos: Eumolpidam autem
 et Samidam, homines arden-
 tissimæ iræ, et audaces, noc-
 turnam adeptos licentiam, gla-
 dios non ante deposituros,
 quam totam urbem cædibus
 impleverint, et multos præci-

puos viros interfecerint.

IV. Hæc me cum Theo-
 crito colloquente inaudiens
 Anaxidorus, pone enim erat,
 cavere jubebat, Archiam et
 Lyfanoridam Spartanum a
 Cadmea, veluti eodem per-
 gentes, quo nos contendeba-
 mus. Itaque sermonem inhi-
 buimus. Archias autem Theo-
 critum ad se vocans, et ad
 Lyfanoridam seorsim adducens,
 diu collocutus est, paululum
 a via cum declinassent juxta
 Amphium: ita ut anxie nos

προσπένωνκεν, ἢ μίλυσιν αὐτοῖς, πρὸς ἧς ἀνακρίνεισιν τὸν Θεόκριτον. Ἐν τούτῳ Φυλλίδα, ὃν οἶδα, ὦ Ἀρχίδαμε, τότε τοῖς πρὸς τὸν Ἀρχίαν πολεμαρχῶσι γραμματεῶν, * ἤξειν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς μετέχων λαβόμενός με τῆς χειρὸς, ὥσπερ εἰώθει, φανερώς ἐσκωπῆεν τὰ γυμνάσια, καὶ τὴν πόλιν· εἶτα πρῶτον τῶν ἄλλων ἀπαγαγὼν ἐπυργάνετο πρὸς τῶν φυγάδων, εἰ τιμὴν ἡμέραν φυλάττεισιν. Ἐμὲ δὲ φήσαντος, Οὐκ ἔστιν, εἶπεν, ὁρθῶς ἐγὼ τιμὴν ὑποδοχὴν παρεσκεύασκα σήμερον, ὡς δεξιόμενος Ἀρχίαν, καὶ πρῶτον ἐν οἴῳ καὶ μέθῃ τοῖς ἀνδράσιν εὐχείρωτον. Ἀριστὰ μὲν οὖν, εἶπον, ὦ Φυλλίδα, καὶ πειράσθητι πάντας ἢ πλείους εἰς τρυφὴν τῶν ἐχθρῶν συναγαγεῖν. Ἀλλ' ἐβρόδιον, ἔφη, μάλλον δὲ ἀδύνατον· ὁ γὰρ Ἀρχίας ἐλπίζων πινὰ τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν ἀφίξεσθαι τιμωμένους πρὸς αὐτὸν, ἐβράλει πρῶτον τὸν Λεοντίδην· ὥσθ' ἡμῖν δίχα διαμετεῖν αὐτὸς ὅππῃ τὰς οἰκίας· Ἀρχίας γὰρ ἅμα καὶ

B. 7. γραμματεῶν, * — λαβόμενός] Corrigo, γραμματεῶν, πρὸς ἡμᾶς ἦκεν τῆς πρὸς ἡμᾶς μετέχων, καὶ λαβόμενος —.

vereremur, ne ad eos suspicio aliqua aut indicium esset delatum, de quo Theocritum percunctaretur. Interim Phyllidas, quem nosti, Archidame, polemarchi magistratum tum gerenti Archiæ scribam fuisse, veniens ad nos et ipse conspirationis socius, me manu more suo apprehensum, cum palam gymnasia et urbem dicteris impetivisset, procul ab aliis abductum interrogat de exsultibus, an ad diem dictum præsto essent futuri. Cumque ego ita esse respondissem, Recte

ergo, inquit, ego convivium institui hodie, Archiam invitaturus, et inter pocula facilem captu iis exhibiturus. Optime, inquam ego, mi Phyllida, et operam da, ut vel omnes vel plerisque hostium in unum cogas. Id vero, aiebat ille, non facile, adeoque impossibile factu est: nam Archias sperans tunc quandam nobilem matronam ad ipsum venturam, non vult Leontidam interesse: itaque bifariam nobis secundum domos sunt nostri dividendi: Archia e-

D Λεοντίδου παρακαταληφθέντων, οἶμαι τὰς ἄλλας ἐκποδῶν
 ἔσεσθαι φεύγοντας, ἢ μὲν μὲν μεθ' ἡσυχίας ἀγαπῶντας,
 ἂν τις διδῶ τὴν ἀσφάλειαν. Οὕτω, ἔφην, ποιήσομεν.
 Ἄλλὰ τί πρᾶγμα τέτοις πρὸς Θεόκριτον ἔστιν, ὥστε
 ἔξ ἀγλέρηναι; Καὶ ὁ Φυλλίδα, Οὐ σαφῶς, εἶπεν,
 οὐδὲ ὡς ἐπιστάμενος· ἤκουον δὲ σημεῖα καὶ μαντεύματα
 θυγατρὸς καὶ χαλεπὰ προστίθεσθαι τῇ Σπάρτῃ. * Φειδύλαος
 ὁ Τῖος ἀπαντήσας, Μικρόν, εἶπεν, ὑμᾶς ἐνταῦθα περι-
 μέναι Σιμμίας· ἐντυγχάνει γὰρ διὰ Λεοντίδην περὶ Ἀμ-
 φιθέου παραιτέμενος μέναι τὸ ἀπαρτίζεσθαι φυγῇ
 E ἀντὶ θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ.

Ε. Καὶ Θεόκριτος, Εἰς καθεὶν, ἔφη, καὶ ὥσπερ ἐπί-
 τηδες· καὶ γὰρ ἐβελόμην πύθεσθαι τίνα ἢ τὰ εὐρέθεντα,
 καὶ πῶς ὅλως ἢ ὅψις τῷ Ἀλκμειῶνι τάφῳ παρ' ὑμῖν ἀν-
 οἰχθέντος· εἰ δὴ παρεγένετο καὶ αὐτός, ὅτε πέμψας Ἀγχι-

D. 5. Οὐ σαφῶς—ἐπιστάμενος] Forte legendum, Οὐ σαφῶς, εἶπεν, ἔχω εἰπεῖν οὐδ' ὡς ἐπιστάμενος.

D. 7. Σπάρτη. * Φειδύλαος ὁ Τῖος] Lego, Σπάρτη. Ἐν τούτῳ δὲ Φειδύλαος ὁ Ἀλιάρ-
 τιος. Primum et Reiskius vidit, postorius Xyl.

D. 8. περιμένει Σιμμίας—ἀνθρώπῳ] Corrigo, περιμένει κελεύει Σιμμίας· ἐντυγ-
 χάνει γὰρ ἰδίᾳ Λεοντίδῃ περὶ Ἀμφιδέου, παραιτέμενος διαπράξασθαι φυ-
 γὴν ἀντὶ θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ.

nim simul et Leontida op-
 pressis, puto reliquos aut fuga
 se subducturos, aut domi qui-
 ete contenturos, ac bene se-
 cum agi existimatuos, si se-
 curis esse concedatur. Ita, in-
 quam ego, agemus. Sed quid
 hoc rei est, de quo cum Theo-
 crito colloquuntur? Non pla-
 ne novi, ait: audiui autem
 signa et vaticinia sinistra Spar-
 tæ obtigisse. Interea Phido-
 laus Haliartius occurrens, Pau-

lulum, inquit, exspectare vos
 hic jubet Simmias: intercedit
 enim opera Leontidæ pro Am-
 phitheo, ut mortis supplicium
 ei decretum in exsulum mu-
 tetur petens.

V. Tum Theocritus, Tem-
 pestive, inquit, et veluti de-
 dita opera: volebam enim sci-
 re quænam inventa, et omni-
 no quæ facies Alcmenæ se-
 pulchri apud vos aperti esset,
 siquidem tu quoque interfu-

σίλαος εἰς Σπάρτῃ τὰ λείψανα μετεκόμιζε. Καὶ ὁ
 Φειδόλαος, Οὐ γὰρ, ἔφη, πῦρετυχόν, καὶ πολλὰ δυσανα-
 χετὴ καὶ ἀγανακτὴ πρὸς τὰς πολέμους ἐγκατελείφειν
 ὑπὸ αὐτῇ. Εὐρέθη δ' οὖν * σώματος, φέλλιον δὲ
 χαλκοῦν οὐ μέγα, καὶ δύο ἀμφορέες κεράμειοι, γυνὴ ἔχον-
 τες ἐντὸς ὑπὸ χροῖον λελιθωμένῃ ἤδη καὶ συμπε-
 πηγυῖαν, * τῷ μνήματος * πίναξ χάλκεος ἔχον χράμ-
 ματα πολλὰ θαυμαστά ὡς παμπάλαια· γινώσκαι γὰρ ἔξ
 αὐτῇ ὅδ' ἐν παρῇ, καὶ ὅτι ἐκφανέντα τῷ χαλκῷ κα-
 ῖα πλυθέντος, ὅλλ' ἰδίος τις ὁ τύπος καὶ βαρβαρικός τῷ
 χροακλήρων ἐμφερέστατος Αἰγυπίοις· διὸ καὶ Ἀθησίλαος,
 ὡς ἔφασαν, ἐξέπεμψεν ἀντιγραφὰς τῷ βασιλεῖ, δέοντε-
 νος δείξαι τοῖς ἱερεῦσιν εἰ ξυμῶσιν. Ἀλλὰ περὶ τέτων
 μὲν ἴσως ἂν ἔχοι τι καὶ Σιμμίας ἡμῖν ἀπαγγεῖλαι, κατ' 578
 ἐκείνον τὸ χρόνον πολλὰ τοῖς ἱερεῦσι ἀφ' φιλοσοφίας

E. 9. Εὐρέθη—φέλλιον δὲ] Corrigo, Εὐρέθη δ' ἔδεν τι λείψανον σώματος, φέλλιον δέ. Ultimū hoc recepi ex Baf. Xyl. E. T. pro vulgato φέλλι δέ.

F. 2. συμπεπηγυῖαν, * τῷ μνήματος * πίναξ] Forte ὑπὸ δὲ τῇ τῷ μνήματος βάσει ἦν πίναξ —.

F. 5. ἔδεν παρῇ] Sic Baf. Xyl. Leonic. Schott. Vulgo, ἔδεν παρῇχε.

isti, cum Agefilaus eo misit
 qui reliquias Spartam trans-
 ferrent. Interfui vero, inquit
 ille: et valde indignans ac
 quiricans adversus cives, ab
 iis intus relictus sum. In-
 venta est igitur corporis pars
 nulla, at armilla ærea non
 magna, et duæ amphoræ fig-
 linæ, terram continentes intus
 jam præ vetustate in saxum
 concretam: in monumento
 porro, tabula ærea, litteras
 continens permultas, et admi-

randas, utpote vetustissimas:
 agnosci enim non potuerunt,
 quanquam abluto ære exsta-
 rent: sed forma peculiaris fuit
 et barbarica, Ægyptiis maxi-
 me similis: itaque etiam A-
 gesilaus exempla earum regi
 Ægyptio misit, rogans ut sa-
 cerdotibus exhiberet, si forte
 ii possent intelligere. Verum
 de his forte Simmias aliquid
 nobis potest indicare, qui ob
 philosophiam frequenter isto
 tempore sacerdotes convenit.

συνερόμνος. Ἀλιάρτιοι δὲ πλὴν μεγάλην ἀφορίαν καὶ ἤ
 ὄψιν τῆς λίμνης ὅσα ὑπὸ τρυτομάτῃ γενέσθαι νο-
 μίζουσιν, ἀλλὰ μινύμα τῷ τάφῳ τῷτο παρελθεῖν ἀνασ-
 χιδύς οὐκ ὀρέσθαι. Καὶ ὁ Θεόκριτος μικρὸν ἀφελὼν,
 Ἀλλ' ὁδὸν αὐτοῖς, ἔφη, Λακεδαιμονίοις ἀμύνειτον ἔοικεν
 τὸ δαιμόνιον, ὡς παρεκκλίνουσι τὰ σημεῖα περὶ ὧν
 ἄρτι Λυσανορίδας ἡμῖν ἐκοινοῦτο· καὶ νῦν ἀπεισιν εἰς
 Ἀλιάρτον ὀπίσσω αὖτις τὸ σῆμα καὶ χάρις ποιησά-
 μενος Ἀλκμυῶν καὶ Ἀλέα, κατὰ δὴ τινα χρῆσ-
 μόν, ἀγνοῶν τὸν Ἀλεον ὅτις ἦν· ἐπανελθὼν δὲ ἐκεί-
 νῳ, οἷός ἐστι τὸν Δίρκης ἀναζητεῖν τάφον, ἀγνωστον ὄν-
 τα τοῖς Θεβαίοις, πλὴν τῷ ἱππαρχικότῳ· ὁ γὰρ
 ἀπαλλαχόμενος τὸν ὤχλα μινύμα τὴν ἀρχὴν μόνος
 ἄγων μόνον ἔδειξε νύκτωρ, καὶ πῖνας ἐπ' αὐτῷ δράσαντες
 ἀπύρτους ἱερουργίας, ὧν τὰ σημεῖα συγχέουσι καὶ ἀφανί-
 ζουσιν ὑπὸ σκότος ἀπέρχονται χωρισθέντες. Ἐγὼ δέτ*

A. 5. μινύμα] Sic B. E. Leonie. Schott. Anon. Vulgo, μνήμα.

B. 8. Ἐγὼ δέτ* —νομίζω] Corrigendum videtur, Ἐγὼ δὲ τὸν μὲν τάφον, ὃ Φει-
 δόλας, χαλεπῶς ἐξευρήσειν αὐτὸς νομίζω. Similiter Reisk. Pro νομίζων
 sumfi νομίζω ex B. E.

Haliartii vero magnam illam
 sterilitatem et paludis exunda-
 tionem non fortuito putant
 accidisse, sed ira numinis ad-
 versum ipsos, quod effodi se-
 pulchrum passi essent. Et
 Theocritus paululum mora-
 tus, Videtur, inquit, ipsis quo-
 que Lacedæmoniis succen-
 sisse genius, quod ostenta
 monstrant, de quibus modo
 nobiscum sermones contulit
 Lysanoridas: is nunc profici-
 citur Haliartum, rursus terra
 ingesta sepulchrum obruturus,

ac parentaturus Alcmenæ et
 Aleo, jussu oraculi cujusdam,
 cum quidem nesciat quis ille
 sit Aleus: reversus autem quæ-
 ret Dirces sepulchrum, The-
 banis ignotum, exceptis qui
 magisterium equitum gesse-
 runt; nam magistratu eo de-
 cedens successorem solus eo
 noctu adducens id ostendit:
 ibique sacrificiis quibusdam
 sine igne factis, quorum vesti-
 gia confundunt et abolent, per
 tenebras discedunt atque a se
 invicem separantur. Ego au-

μὴν ὦ Φειδόλαε, * καλῶς ἔξβρῆσειν αὐτὸς νομίζω· φεύ-
γασι γὰρ οἱ πλείους τῶν ἱππαρχικῶτων νομίμως, μάλ-
λον δὲ πάντες πλὴν Γοργίδου καὶ Πλάτωνος, ὧν οὐδ' ^c
ἀν' ὅτι χειρήσαν ἐκπυθάνεσθαι δεδιότες τὸς ἀνδρας· οἱ
δὲ νῦν ἄρχοντες ἐν τῇ Καδμείᾳ τὸ δόρυ καὶ τ' σφραγίδα
παλαμβάνουσιν, οὔτε εἰδότες ὅθεν, οὔτε *

ε'. Ταῦτα τῷ Θεοκρίτῃ λέγοντος, ὁ Λεοντίδης ἔχει
μετὰ τῶν φίλων· ἡμεῖς δὲ εἰσελθόντες ἡσπαζόμεθα τὸν
Σιμμίαν ὅτι τὴν κλίνης καθεζόμενον, οὐ καταιδύχοντα τὴν
δέησεως, αἶμα, μάλα σύνουσι καὶ διαλελυπημένον·
ἀποβλέψας τε πρὸς ἀπαντας ἡμᾶς, ὦ Ἡράκλεις, εἶ-
πεν, ἀγρίων καὶ βαρβάρων ἡτῶν· εἶτα οὐχ ὑπὲρ Θα- ^d
λῆς ὁ παλαιὸς ἀπὸ ξένης ἐλθὼν ἀφ' ἡρόν, τῶν φίλων
ἐρωτῶντων ὅ, τι χαμνότερον ἰσότηκοι, Τύραννον, ἔφη, γέ-
ροντα· καὶ γὰρ ὦ μηδὲν ἰδίᾳ συμβέβηκεν ἀδικεῖσθαι, τὸ

C. 4. οὔτε *] Forte οὔτε μανθάνοντες.

C. 8. διαλελυπημένον] Ita B. E. Vulgo, διαλυπησομένον.

D. 1. ὑπὲρ Θαλῆς] Sic Bas. Xyl. B. E. Vulgo, ὑπὲρ Εὐθαλῆς.

D. 4. μηδὲν ἰδίᾳ] Sic B. E. Vulgo, μηδὲν ἰδίᾳ.

tem sepulchrum quidem, O
Phidolaë, non facile eos inven-
turos existimo. Exsulant enim
plerique eorum qui magistri
equitum fuerunt secundum le-
ges, immo omnes, Gorgida
demto et Platone, quos non
conabuntur interrogare metu
ipforum. Qui vero nunc præ-
fecti sunt in Cadmea hastam
et figillum ad se recipiunt,
nec scientes quidquam nec dif-
centes.

VI. Hæc cum dixisset The-
ocritus, Leontidas cum amicis
exiit. Nos autem ingressi

Simmiam convenimus, ob in-
fectam, ut videbatur, rem so-
licitum admodum ac mœstum,
in lecto sedentem. Oculos
enim conjiciens in omnes nos,
Dii boni, aiebat, quam feri et
barbari sunt mores isti? Ergo
non præclarissime Thales ille
priscus, cum longo post tem-
pore a peregrinatione domum
rediisset, amicis interroganti-
bus quid maxime rarum vi-
disset, respondit, Senem tyran-
num. Nam etiam is, ad quem
nulla privatim injuria perve-
nit, ipsam importunitatem et

βᾶρος αὐτὸ καὶ τὴ σκληρότητα τῆ ὀμλίας δυσχεραίνων,
 ἐχθρὸς ὅτι τὴ ἀνόμων καὶ ἀνυπευθύνων δυνατειῶν. Ἀλ-
 λά ταῦτα μὲν ἴσως θεῶ μελήσῃ· τὸν δὲ ξένον ἴτε τὸν
 ἀφιγμένον, ὦ Καφεισία, πρὸς ὑμᾶς ὅτις ὅτιν; Οὐκ
 οἶδα, ἔφην ἐγὼ, τίνα λέγεις. Καὶ μὲν, ἔφη Λεοντίδης,
 ἄνθρωπον ὥσθαι παρὰ τῷ Λύσιδος μνημεῖον ἐκ νυκτὸς ἀνι-
 ε γάμνον, ἀκολυβίας πλήθει καὶ κατὰσκευῇ σοβαρῶν, αὐ-
 τότῃ κατηνυλισμένον ὅτι σιδάδων· φαίνεσθαι γὰρ ἄγνου
 καὶ μυρίκης χαμεύνας, ἐπὶ δ' ἐμπύρων λείψανα, καὶ χάς
 γάλακτος. ἔωθεν δὲ πυθάνεσθαι τῷ ἀπαντώντων ἐ τῆς
 Πολύμνιος παῖδας ἐνδημοῦντας εὐρήσῃ. Καὶ τίς ἀν, εἶ-
 πον, ὁ ξένος εἴη; ἀπετίω γὰρ, ἀφ' ὧν λέγεις, πινὶ καὶ ἐκ
 ἰδιότητος προσέειπεν.

Ζ'. Οὐ γὰρ οὖν, εἶπεν ὁ Φειδόλαος, ἀλλὰ τῶτον μὲν
 ὅταν ἦκη πρὸς ἡμᾶς δεξόμεθα· νυκτὶ δὲ ὑπὲρ ὧν ἀρ-
 τίως ἡπορῶμεν, ὦ Σιμμία, γραμμάτων, εἰ τι γινώσκεις

D. 9. ἔφη Λεοντίδης, ἄνθρωπον] Legendum, ἔφη, Λεοντίδης φησὶ ἄνθρωπον——.

asperitatem tyrannidis ægre fe-
 rens, inimicus fit injutarum
 et nulli juri se sistentium do-
 minationum. Sed hæc for-
 tasse diis curæ erunt. Hospes
 vero, Caphisia, qui ad nos
 venit, nostisne quis sit? Nes-
 cio, aiebam, de quo loquare.
 Tum ille, Leontidas inquit,
 visum dicit apud Lyfidis mo-
 numentum a nocte surgentem
 hominem, comitatus multitu-
 dine et apparatu splendidum,
 qui in thoro ibi pernoctasset:
 nam inventos fuisse humi strar-

tos lectos e vitice et myrica
 factos, igneorum quoque sa-
 crificiorum reliquias, et liba
 lactis: eumque mane ex ob-
 viis quæsiuisse, an Polymnis
 filios domi esset inventurus.
 Quis vero, dicebam, ille hos-
 pes fuerit? nam ex iis quæ tu
 refers, non vulgarem aliquem,
 sed eximium fuisse apparet.

VII. Non sane, inquit Phi-
 dolaus. Sed istum nos, ubi
 venerit, excipiemus. Nunc
 autem, O Simmia, de quibus
 recens dubitatio nobis incidit,

πλείον, ἱεράγγειλον ἡμῖν· λέγονται γὰρ οἱ κατ' Αἴγυπτον
 ἱερεῖς τὰ γράμματα συμβαλεῖν τῷ πίνακος, ἀ παρ' ἡ-
 μῶν ἔλαβεν Ἀγισίλαος τὸν Ἀλκμήνης τάφον ἀνασκευα-
 σάμενος. Καὶ ὁ Σιμμίας εὐθὺς ἀναμνηθεὶς, Οὐκ οἶδα,
 ἔφη, τὸν πίνακα τῶτον, ὃ Φειδύλας· γράμματα δὲ πολ-
 λὰ παρὰ Ἀγισίλαον κομίζων Ἀγιορίδας ὁ Σπαρτιά-
 τῆς ἦκεν εἰς Μέμφιν ὡς Χόνουφιν τὸν πορφύρεον,* πο-
 τὲ συμφιλοσοφούντες διετρίβομεν ἐγὼ καὶ Πλάτων καὶ
 Ἑλλοπίων ὁ Πεπαρήγιος· ἦκε δὲ πέμψαντος βασιλέως,
 καὶ κελεύσαντος τὸν Χόνουφιν, εἰ τι συμβάλλοι τῷ γε-
 γραμμένων, ἐρμηνεύσαντα τάχως ἀποτεῖλαι· πρὸς ἑαυ-
 τὸν δὲ πρὸς ἡμέρας ἀναλεξάμενος βιβλίων τῷ παλαι-
 ῶν παντοδαπὰς χαρακτῆρας, ἀντέγραψε τὰ βασιλεῖ 579
 καὶ πρὸς ἡμᾶς ἔφρασεν, ὡς Μέσσαις ἀγῶνα κελεύει
 σωτελεῖσθαι τὰ γράμματα· τὰς δὲ τύπας εἶ) τῆς ὅπῃ
 Πρωτεῖ βασιλεύοντι γραμματικῆς, Ἡρακλέα δὲ τὸν

F. 1. ἱερεῖς] Sumfi ab Anon. T. V. Vulgo, ἱερεῖς.

F. 1. ἀ παρ' ἡμῶν] Forte ὃν παρ' ἡμῶν, ut Reisk.

F. 6. πορφύρεον, * ποτὲ] Supplendum videtur, πορφύρεον, παρ' ὃ δὲ ποτὲ—.

si quid habes non vulgare, id
 nobis aperi: traditum est enim
 Ægyptios sacerdotes litteras
 intellexisse tabulæ ejus, quam
 nobis abstulit Agesilaus, cum
 sepulchrum Alcmenæ diruisset.
 Hic Simmias statim re
 in memoriam revocata, Ta-
 bulam, inquit, istam non no-
 vi: sed Agetoridas Spartanus
 multis cum litteris Memphin
 venit ad Chonuphin prophe-
 tam, cum ibi tunc una phi-
 losopharemur ego, Plato, et
 Ellopio Peparethius: miserat

autem Agetoridam rex petens
 a Chonuphi, ut si quid scrip-
 torum intelligeret, statim hoc
 interpretatum ad se remitte-
 ret. Ergo Chonuphis cum per
 triduum seorsim de antiquis
 libris omnis generis litterarum
 formas collegisset, rescripsit ad
 regem, nobisque indicavit, his
 litteris significari, *Musis Græ-
 cos debere certamen edere*: esse
 autem litterarum formas ejus
 grammaticæ, quam Proteo
 regnante Hercules Amphitry-
 onis F. didicerit: et moneri

Ἀμφιτρύωνος ἐκμαθεῖν· ὑφηγεῖσθαι μὲν τοι καὶ παλαι-
 νειν τοῖς Ἑλλήσι ἀφ' ἧς τῷ γεωμετρίᾳ τὸν θεὸν ἀγειν
 ἁρμονίαν καὶ εἰρήνην, ἀφ' ἧς φιλοσοφίας ἀγωνιζομένης αἰεὶ,
 Μύσαις καὶ λόγοις διακρινομένης περὶ τῷ δικαίῳ, τὰ
 ὅπλα καθαγίζεις. Ἡμεῖς δὲ καὶ τότε λέγειν καλῶς
 ἠγέμεθα τὸν Χόνεφιν, καὶ μᾶλλον ὀπηνίκα κομιζομένοις
 ἡμῖν ἀπ' Αἰγυπτίας περὶ Καρίαν Δηλίων πνέες ἀπὸ νη-
 B σαν, δέομενοι Πλάτωνος ὡς γεωμετρικῶς λύσαι χρησιμὸν
 αὐτοῖς ἀτοπὸν ὑπὸ τῷ θεῷ παρεβλημένον. Ἦν δὲ
 χρησιμὸς, Δηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι παύσαν τ' παρ-
 ὄντων κακῶν ἐστῆσθαι διπλασιάσαι τὸν ἐν Δήλῳ βωμόν.
 Οὔτε δὲ τ' διάνοιαν ἐκείνοι συμβάλλειν δυνάμενοι, καὶ περὶ
 τ' ὅ βωμῶ κατασκευὴν γελοῖα πάροντες· ἐλάττης γὰρ τῷ
 πεσάρων πλεονῶν διπλασιαζομένης ἔλαθον τῇ αὐξήσει
 τόπον στερεὸν ὁκταπλάσιον ἀπερβασάμενοι, δι' ἀπειρίαν ἀνα-
 λογίας, ἢ τῷ μήκει διπλάσιον παρέχεται Πλάτωνα τ'
 C ἀπορίας ἐπεκαλοῦντο βοηθῆν. Ὁ δὲ, τῷ Αἰγυπτίᾳ μνησ-
 γαίς, προσσαίξειν ἔφη τὸν θεὸν Ἑλλήσιν, ὀλιγοῦσι παμ-

Græcos his litteris a deo ut
 armis positis pacatam quietam-
 que vitam ducant, et philoso-
 phice concertantes de jure, e-
 rudite et cum ratione inter fe-
 lites transigant. Nos et tum
 Chonuphis sententiam proba-
 vimus, et magis etiam cum
 nobis ex Ægypto avectis, et
 circa Cariam navigantibus oc-
 currerunt Delii quidam, qui a
 Platone, utpote rerum geome-
 tricarum perito, flagitarent o-
 raculi explicationem, quod in-
 solens ipsis deus edidisset. E-

rat autem oraculi hæc senten-
 tia, *Delis et Græcis calamita-
 tatum finem fore præsentium,*
*si aram quæ in Delo erat cu-
 bica, duplicarent.* Cujus cum
 sententiam assequi non possent,
 et in altaris structura ridicule
 eis hoc evenisset, ut pro dupla
 ara, ignorance proportionis
 quadruplam excitarent; Pla-
 tonis opem in hac difficultate
 explicanda imploraverunt. Ille
 vero Ægyptii istius recorda-
 tus, Ludi a deo Græcos dix-
 it, qui eruditionem negligē-

δείας, οἷον ἐφυβρίζοντα τὴν ἀμαθίαν ἡμῶν, καὶ κελεύοντα γεωμετρίας ἀπλεοθαι μὴ παρέργως· οὐ γὰρ τοι φαῦλον εἶδ' ἀμβλὺν ἀφροσύνας ὁρώσης, ἀκρως δὲ τὰς γραμμαῖς ἡσκημμένης ἔργον εἶναι, καὶ δυοῖν μέσων ἀνάλογον λῆψιν ἢ μόνῃ διπλασιάζειν χῆμα κυβικῶν σώματος, ἐκ πάσης ὁμοίως αὐξομένην ἀφαιρέσεως· τὸτο μὲν οἷον Εὐδόξον αὐτοῖς τὸν Κνίδιον, ἢ τὸν Κυζικηνὸν Ἑλικῶνα, συυτελέσθην μὴ τὸτο δεῖσθαι χρῆναι ποθεῖν τὸ θεόν, ἀλλὰ προστάσσειν Ἕλλησι πᾶσι, πολέμους καὶ κακῶν μεθεμνύουσιν, Μίσσας ὁμιλεῖν καὶ ἀφ' λόγων καὶ ἀφ' μαθημάτων τὰ πάντα κατὰ πρᾶξιν ἀναγόμεναι, ἀβλαβῶς καὶ ὠφελίμως ἀλλήλοις συμφέρεσθαι.

ή. Μετὰ οὖν δὲ τῷ Σιμμίᾳ λέγοντος, ὁ πατήρ ἡμῶν Πολύμνις ἐπεισῆλθε, καὶ καθίσας παρὰ τὸν Σιμμίαν, Ἐπαιμενώνδας, ἔφη, καὶ σὲ καὶ τέτταρες ὡς ἀκαλεῖ πάν-

C. 4. παρέργως] Sic B. E. Vulgo, παρεργα.

C. 6. καὶ—λῆψιν] Forte, δυοῖν μέσων ἀνάλογον λῆψιν. Xyl. καὶ mutavit in τὴν: forte ex proximo antecedenti ortum. Μέσων Steph. fumsit a Leonie. et Schott. Nam μέσων habent Ald. Bas. Xyl. B. E.

C. 10. μὴ τοῦτο δεῖσθαι χρῆναι] Recte Reiske, μὴ τοῦτο δὲ οἶσθαι χρῆναι.

rint, eorumque insultari inscientiæ, mandarique ut serio Geometriæ operam darent; non enim leviter aut segniter in tractandis lineis perspicacis ingenii opus esse, datis duabus lineis, aliam quæ continente proportionem inter has intercedat invenire: quæ quidem unica sit cubi duplicandi ratio, ex æquo omnibus ejus auctis dimensionibus: rem iis ab Eudoxo Cnidio, aut Helicone Cyziceno confectum iri. Neque vero deum hanc aræ du-

plicationem requirere aut desiderare, sed universis præcipere Græcis ut bellis et miferiis ea comitantibus vitatis, Musis sese dedant, ac litterarum et doctrinæ usu sedatis animi turbulentis motibus, innoxie et utiliter inter se conversentur.

VIII. Adhuc loquente Simmia, pater noster Polymnis ingreditur, et juxta eum addidens, Epaminondas, inquit, te et hos omnes rogat, ut nisi gravius aliquid urgeat nego-

τα, εἰ μή τις ἀγρολὶα μείζων, εἰ ταῦτα περιμῆναι βε-
 λόμενος ἡμῖν γνωρίσαι τὸν ξένον, ἄνδρα γενναῖον μὲν αὐ-
 τὸν * μετὰ γενναίας καὶ καλῆς ἀφειγμένης τῆς περιτρέ-
 σεως. * ἔξ Ἰταλίας τῷ Πυθαγορικῶν ἀφίκεται δὲ Λύ-
 σιδι τῷ γέροντι χάς χάσθαι περὶ τὸν τάφον, ἐκ τινῶν
 ἐντυπνίων, ὥς φησι, καὶ φασμάτων ἐναργῶν· συχνὸν δὲ
 κομίζων χρυσίον, οἶεται δεῖν Ἐπαμεινώνδα τὰς Λύσιδος
 μετριοφίας ἀποτίνειν, καὶ περιθυμώσασθαι ὅτι οὐ δεομένην
 οὐδὲ βελομένων ἡμῶν τῇ πενίᾳ βοηθεῖν. Καὶ ὁ Σιμμίας
 ἰσχυρῶς, Πάνυ θαυμαστὸν γε λέγεις, εἶπεν, ἄνδρα καὶ φι-
 λοσοφίας ἀξίον· ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία δι' ἣν οὐκ εὐχὴς
 ἦκει πρὸς ἡμᾶς; Ἐκεῖνον, ἔφη, νυκτερεύσαντα περὶ τὸ
 F τάφον ἐμοὶ δοκεῖ τὸν Λύσιδος ἦγεν Ἐπαμεινώνδας πρὸς
 τὸν Ἰσμινὸν ἀπολασόμενον, εἴτ' ἀφίξοντα δεῦρο πρὸς
 ἡμᾶς· πρὶν δ' ἐντυχεῖν ἡμῖν, ἐντυλίσατο τῷ τάφῳ,
 ἀφαιρούμενος ἀνελέσθαι τὰ λείψανα τῆς σώματος καὶ κο-

D. 9. αὐτὸν * — * ἔξ Ἰταλίας] Hæc ita explenda videntur: αὐτὸν οὐτα, μετὰ γεν-
 ναίας δὲ καὶ καλῆς ἀφειγμένης τῆς περιτρέσεως· ἔς· γὰρ ἐξ Ἰταλίας—.

E. 7. Ἐκεῖνον] Corrigo, Ἐκεῖ.

F. 2. Ἰσμινόν] Sic Baf. Xyl. Vulgo, Ἰσμινίαν.

tium, hic ipsum expectetis; vult enim vobis hospitem ostendere, virum præclarum, et præclaro honestoque proposito huc profectum. Is est unus de Italicis Pythagoreis, venitque ut Lysidi seni ad sepulchrum parentet, quibusdam somniis, ut ait, ac spectris motus manifestis: adfert autem secum magnam vim auri, paratissimusque est nobis quantumvis recusantibus persolvere nutrimenta a nobis seni præ-

bita, et paupertatem nostram, minime id nobis petentibus, sublevare. Mirum, aiebat Simmias, hominem narras, dignumque philosophia, sed quid causæ est quod non recta ad nos accedit? Eum, inquit pater, quia ad sepulchrum Lysidis noctem exegit, ut puto, Epaminondas ad Ismenum duxit, ibi se abluturum: postea ad vos venient. Antequam vero vos conveniret, ad sepulchrum pernoctavit: statuit enim re-

μίջειν εἰς Ἰταλίαν, εἰ μή τι νύκταρ ὑπεναντιωθεῖη δαιμόνιον. Ὁ μὲν οὖν πατὴρ ταῦτ' εἰπὼν ἐσιώπησεν.

θ'. Ὁ δὲ Γαλαξίδωρος, ὦν Ἡράκλεις, εἶπεν, ὡς ἔργον ὅσιν εὐρεῖν ἄνδρα καθαρεύοντα τύφῃ καὶ δεισιδαιμονίας· οἱ μὲν γὰρ ἄκοντες ὑπὸ τῆς παθῶν τέταν ἀλίσκονται δι' ἀπειρίαν ἢ δι' ἀσθένειαν· οἱ δὲ, ὡς γε φιλεῖς καὶ περὶ τοῖς πινεσιν εἰ δοκοῖεν, ὀπιθειάζουσι τὰς περὶ ξαῖς, ὀνείρατα καὶ φάσμαα, καὶ ποῖτον ἄλλον ὄγκον περιτάμενοι τῆς ὀπί νούν ἰόντων. Ὁ πολυπλοκός μὲν ἀνδράσι, καὶ πρὸς αὐτάδῃ καὶ ἀκόλαστον ὄχλον ὑπαγκασμένοις ζῆν, ὅκ' ἀχρηστον ἴσως ὅσιν, ὥσπερ ἐκ χαλινῶ τῆς δεισιδαιμονίας πρὸς τὸ συμφέρον ἀντιπαύσασθαι καὶ μετὰ τῆς πολλὰς φιλοσοφίας δὲ οὐ μόνον ἔοικεν ἀσχημάτων ὁ ποῖτος εἰ σχηματισμός, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῇ ἐπαγγελίαν ἐναντίος, εἰ πᾶν ἐπαγγελιαμνήνῃ λόγῳ τὰ γὰρ καὶ τὸ συμφέρον διδάσκειν, εἰς θεὸς ἐπαναχωρεῖ τῆς τ

A. 7. ἐναντίος, εἰ—ἐπαναχωρεῖ.] Primum sumfi ex B. E: secundum, a Xyl. tertium item ex B. E. Vulgo, ἐναντίον ἢ—ἐπαναχωρεῖν. Versionem correxi.

liquias corporis secum in Italiam asportare, nisi noctu genius aliqua adversaretur. His dictis pater conticuit.

IX. Tum Galaxidorus, dii boni, inquit, quam difficile est hominem invenire fastus vacuum et superstitionis. Alii enim inviti ob imperitiam aut imbecillitatem hisce affectibus capiuntur: alii ut diis cari et singulares videantur, divinitatem quandam suis actionibus affingunt, fomina, spectra, aliamque id genus pompam ac

speciem prætexentes suis ipsi cogitatis. Quod quidem civilibus viris, et quibus necesse est vitam suam ad contumacem et dissolutam turbam accommodare, fortasse non est inutile; ut superstitione quasi freno multitudinem compescant, et ad utilia torqueant. Philosophiam autem non modo dedecet hic prætextus, sed et professioni ipsius repugnat: si quidem professæ bonum et utile ratione docere, deinde ab hoc actionum initio se ad de-

περ
ἀπο
τέρμ
Β ταπ
κρα
κα
περ
περ
φον
ἀπο
πεν,
κρα
Αδ
φασ
φίλο
νος εἰ

C. 3. π
C. 4. ἀ

os refe
onem,
excell
ad ora
nia, q
rimo c
runtur
Itaque
mia, v
conver
bitum
et fig
tandi g
ime ar
us: fa

πράξεων ἀρχῆς, ὡς τῷ λόγῳ καταφρονῶσα, καὶ τὴν
 ἀπόδειξιν, ἥ δοκεῖ ἀγχοφέρειν, ἀπιδάσασα, πρὸς μαν-
 τεύματα τρέπεται καὶ ὀνειράτων ὄψεις· ἐν οἷς ὁ φαυλό-
 βρατος ἔχῃ ἥτιον ὧν κατατυγχάνειν πολλάκις φέρεται τῷ
 χρεῖστος. Διὸ καὶ Σωκράτης ὁ ὑμέτερος, ὧν Σιμμία, δο-
 κεῖ μοι φιλοσοφώτερον χαρακτηῖρα παιδείας καὶ λόγῳ
 διδασκόμεναι, τὸ ἀφελές τῷτο καὶ ἀπλάστον, ὡς ἐλβύ-
 ριον καὶ μάλιστα φίλον ἀληθείας ἐλόμενος· τὸν δὲ τύ-
 φον ὥσπερ πῖνα καπνὸν φιλοσοφίας, εἰς τὰς σοφίστας
 ἀποσκεδάσας. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Θεόκριτος, Τί γάρ, εἵ-
 πειν, ὧν Γαλαξίδωρε; καὶ σὲ Μέλिटος πέπεικεν ὅτι Σω-
 κράτης ὑπερέωρα τὰ θεῖα; τῷτο γὰρ αὐτὸ καὶ πρὸς
 Ἀθηνάους κατηγόρησεν. Οὐδαμῶς, ἔφη, τὰ γε θεῖα
 φασμάτων δὲ, καὶ μύθων, καὶ δεισιδαιμονίας ἀνάπλεω
 φιλοσοφίαν ἀπὸ Πυθαγόρου * Ἐμπεδοκλῆες δεξάμε-
 νος εὖ μάλα βεβακχυμένην, εἴησεν ὥσπερ τὰ πρᾶγ-
 ματα.

C. 3. Πυθαγόρου—*Ἐμπεδοκλῆες] Forte, Πυθαγόρου, ἀπὸ δὲ Ἐμπεδοκλῆες—

C. 4. ὥσπερ τὰ πρᾶγματα] Subesse videtur vitium. An corrigendum αὐτὸ πρὸς
 τὰ πρᾶγματα. B. E. habent ὥσπερ πρὸς τὰ πρᾶγματα. Verti, ut
 potui.

os refert, veluti spernens rati-
 onem, ac demonstrationem qua
 excellere videtur contemnens,
 ad oracula se recipit, ac som-
 nia, quæ sæpenumero deter-
 rimo cuique non viliora offe-
 runtur quam præstantissimis.
 Itaque Socrates vester, Sim-
 mia, videtur mihi philosophiæ
 convenientiorem doctrinæ ha-
 bitum indutus fuisse, simplex
 et figmentorum expers dispu-
 tandi genus ut liberale et max-
 ime amicum veritati amplex-
 us: fastumque veluti fumum

quendam a philosophia in so-
 phistas abigens. Hic Theo-
 critus interpellans, Quid, in-
 quit, Galaxidore? an tibi quo-
 que fidem fecit Melitus, So-
 cratem divina contempsisse? hoc
 enim crimen ei apud Atheni-
 enses impegit. Nequaquam,
 aiebat Galaxidorus, divina.
 Sed cum accepisset philoso-
 phiam spectris, fabulis, et su-
 perstitione obsitam a Pytha-
 gora et Empedocle, et admo-
 dum bacchantem, affuefecit e-
 am ad rerum prudentiam et

ματα πεπνύσθαι, καὶ λόγῳ νήφοντι μετέῖναι τὴν ἀλ-
θειαν.

Ι. Εἶεν, εἶπεν ὁ Θεόκριτος· τὸ δὲ Δαμμόνιον, ὃ βέλπτε,
τὸ Σωκράτης, ψεύδης, ἢ τί φασκέν; ἐμοὶ γὰρ οὐδὲν
οὕτω μέγα τῷ πρὸς Πυθαγόρου λεγόμενων εἰς μαντικὴν
ἔδοξε καὶ θείον· ἀτεχνῶς γὰρ, οἷον Ὅμηρος Ὀδυσσῆα
πεποιήκε τὴν Ἀθηνᾶν ἐν πάντεσσι πόνοισι παριστα-
μένην, τοιαύτῃ ἔοικε τῷ Σωκράτει τῷ βίᾳ παρρη-
σιάζοντι ἀρχῆς τινα συνάψαι τὸ Δαμμόνιον ὄψιν, ἢ μόνον
τοὺς πρὸς αὐτὸν ἰούσας, ἢ τῇ φάσει ἐν πράγμασιν ἀδήλοισι, καὶ
πρὸς ἀνθρωπίνῃ ἀσυλλογίστῃ φρονήσει, οἷς αὐτῷ συ-
σφραγίστο πολλάκις τὸ Δαμμόνιον ἐπιτελάζον τῆς αὐτῆς
παρρησίας. Τὰ μὲν οὖν πλείονα καὶ μείζονα Σιμμίᾳ χρη-
στὴ καὶ τῷ ἄλλῳ ἐκπυθάνεσθαι Σωκράτης ἐταίρων· ἐμὲ
δὲ παρόντος ὅτε πρὸς Εὐθύφρονα τὸν μάντιν ἦγον, ἔτυχεν
μὲν, ὃ Σιμμία, μέμνησθαι γὰρ, ἄνω πρὸς τὸ Σύμβολον

C. 8. οὐδὲν ὕτω μέγα—ἀτεχνῶς γὰρ,] Recepi hæc ex B. E. Vulgo, defunt.

D. 2. οἷς αὐτῷ] Ita B. E. Credo amplius corrigendum ἐν οἷς αὐτῷ. Vulgo οἷα
αὐτῷ.

veritatis indagacionem sobria
ratione peragendam.

X. Sint isthæc, inquit The-
ocritus. Genium vero Socra-
tis, mi homo, an pro fabula
habebimus? Mihi quidem, nil
tam magnum ac divinum ad
laudem divinationis de Pytha-
gora celebrari videtur. Nam
plane, sicut Homerus Ulyssi
Minervam in omnibus ærum-
nis facit præsentem auxilio
esse, ita videtur Genius So-
crati visum quoddam vitæ
quod anteiret ab initio statim

adjunxisse: quod visum præ-
cedens Socratem, lucem rebus
obscuris inferret et humana
ratione non penetrabilibus:
sicut et sæpe. Genius ipsum
allocutus est, divino quodam
instinctu proposita animi ejus
dirigens. Horum pleraque et
præcipua a Simmia licet, ali-
isque Socratis sociis cognos-
cere. Me autem præsentem,
cum ad Euthyphronem va-
tem irem, jam Socrates, ut
meministi Simmia, superne a-
pud Symbolum et Andocidis

Σωκράτης καὶ τὴν οἰκίαν τὴν Ἀνδοκίδου βαδίζων, ἅμα
 τε διερωτῶ καὶ ἀφαισίων τὸν Εὐθύφρονα μετὰ παιδῶν·
 ἄφνω δὲ ὀπίστας καὶ συμπίστας προσέειπεν οὕτω συχνὸν
 ἔχοντον· εἴτ' ἀνατρέψας ἐπορεύετο τὴν ἀγὰ τῶν κίβωτο-
 ποιῶν, καὶ τὰς περικεχωρηκότας ἤδη τῶν ἐταίρων * γεγε-
 νέναι τὸ Δαίμονιον. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ συνανέστρεφον, ἐν
 οἷς καὶ τὸ Εὐθύφρονος ἐχόμενος. Νεανίσκοι δὲ τινες τῶν
 εὐδαῖαν βαδίζοντες, ὡς δὴ τὸ Σωκράτης ἐλέγχοντες Δαι-
 μόνιον, ἐπεσπῶσαντο Χάριλλον τὸν αὐλητὴν, ἦκοντα καὶ
 αὐτὸν μετ' ἐμῶν εἰς Ἀθήνας πρὸς Κέβητα· πορευομέ-
 νοις δὲ αὐτοῖς ἀγὰ τῶν ἐρμογλυφῶν ὡς τὰ δικαστή-
 ρια, σύες ἀπαντῶσιν ἀδελφοὶ βορβόρου πλείπλοιοι, καὶ κατ'
 ἀλλήλων ὠθέμενοι ἀγὰ πλήθος· ἐκτροπῆς δὲ μὴ
 παρέσης, τὰς μὲν ἀνέτρεψαν ἐμβαλῆσαι, τὰς δὲ ἀνεμό-
 λυναι. Ἦκεν οὖν καὶ ὁ Χάριλλος οἷαδε, τὰ τε σκέλη

D. 10. συμπίστας] Forte, σιωπήσας. Reisk. συμπίεσας τὸ χεῖλε. Mox pro ἕτω
 legendum αὐτῶ.

E. 2. ἐταίρων * γεγενέσθαι] Manifesta sententia, his fere explenda verbis ἐταίρων ἀ-
 νεκαλεῖτο, φάσκων αὐτῶ γεγενέσθαι—. Sic et Amiot Xyl. Reisk.

domum ambulabat, simul et
 interrogans, et per jocum ex-
 agitans Euthyphronem: subi-
 to autem subsistens, reliquis-
 que etiam ut starent persua-
 dens, diu fane commoratus,
 deinde conversus per vicum
 Fabrorum Arcariorum abiit,
 et socios qui præcesserant re-
 vocavit, indicans se a Genio
 monitum ut hac diverteret.
 Ac plerique quidem una cum
 ipso converterunt se, inter
 quos et ipse fui Euthyphroni
 adhærens. Quidam autem a-

dolescentuli recta procedentes,
 nimirum ut Socratis Genium
 redarguerent, Charillum tibi-
 cinem sibi adjunxerunt, qui et
 ipse mecum Athenas ad Ce-
 betem venerat. Cum autem
 ambulare per vicum Sculp-
 torum juxta curias judiciari-
 as, turba iis suum occurrit
 cœno oppletarum, quæ ob
 multitudinem sese trudentes,
 cum decedendi spatium homi-
 nibus non esset, alios impetu
 suo prostraverunt, alios com-
 maculaverunt. Venit etiam

καὶ ἱμάτια βορβόρε μετὸς, ὥς' αἰετὶ τῷ Σωκράτους Δαίμονις μεμνηθεὶς μετὰ γέλωτος. * θαυμάζοντας εἰ μηδὲ μὴ προλείποι τὸν ἄνδρα, μηδ' ἀμελεῖ τὸ θεῖον αὐτοῦ.

ια'. Καὶ ὁ Γαλαξίδωρος, Οἷε γὰρ, ἔφη, Θεόκριτε, τὸ Σωκράτους Δαίμονιον ἰδίαν καὶ περὶ τὴν ἐχρηστέαν δύναμιν; οὐχὶ τῆς κοινῆς μέρϊόν τι ἀνάγκης τὸν ἄνδρα πείρα βεβαιωσάμενον, ἐν τοῖς ἀδήλοισι καὶ ἀτεκμήρτοις τῷ λογισμῷ ῥοπήν ἐπάγειν; ὥς γὰρ ὅλη μία καὶ ἐαυτῷ οὐκ ἄγει τὸ ζυγόν, ἰσορροποῦντι δὲ βάρει προστιθεμένη κλίνει τὸ σύμπαν ἐφ' ἐαυτῷ· ὅπως ἐφαρμόσῃ κληδὸν ἢ τι τοιοῦτον σύμβολον. * καὶ κοῦφον, ἐμβριθεὶς διανοίαν ὑπὸ πειρασμοῦ πρὸς πρᾶξιν· δυοῖν δ' ἐναντίων λογισμῶν θατέρῳ προσελθὼν, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπορίαν, τῆς ἰσότητος ἀναρθείσης, ὥστε κίνησιν γίνεσθαι καὶ ὁρμήν· Ὑπο-

F. 4. ὥς' αἰετὶ τῷ — * θαυμάζοντας] αἰετὶ sumfi ex B. E. Anon. pro vulgato αἰετὶ. Tum lacuna ita fere explenda, μετὰ γέλωτος ἡμᾶς, ἅμα καὶ θαυμάζοντας.

F. 6. προλείπει.] Immo προλείπει.

F. 9. ἀνάγκης] Forte ἀγχνείας ut et Reiskio in mentem venit. In Latinis certe exprimendum putavi.

A. 2. οὕτως ἐφαρμόσῃ — * καὶ κοῦφον] Corrigo, οὕτως οὐκ ἀρκέσει κληδὸν ἢ τι τοιοῦτον σύμβολον, καὶ αὐτὸ μικρὸν ἐν καὶ κοῦφον—.

Charillus domum crura et vestes luto plenus: ut cum risu Genii Socratis mentionem facere libuerit, nusquam hominem relinquentis, nusquam negligentis.

XI. Et Galaxidorus, Putas vero, aiebat, Theocrite, Socratis Genium peculiarem aliquam et eximiam habuisse vim, non particulam aliquam communis sagacitatis eum experientia exploratam habuisse, unde in rebus obscuris et con-

jectu gravibus rationis momenta fecerit? Ut enim unica drachma pro se lancem trutinæ non commovet, adjecta autem æquali ponderi ad se totum inclinat: ita omen, aliudve id genus signum leviusculum non percellit animum gravem aut ad agendum incitat: sed cum animus cogitationibus diverse trahitur, alteri parti accedens, æqualitate sublata, dubitationem dirimit, movetque et impellit. Sub hæc pa-

γαβῶν δὲ ὁ πατήρ, Ἄλλὰ μὲν, ἔφη, καὶ αὐτός, ὦ Γα-
 λαξίδωρε, Μεγαρικῷ τινος ἦκουσα, Τερψίωνος δὲ ἐκείνους,
 ὅτι τὸ Σωκράτους Δαμόνιον, παρμόνους ἦν ὃς, τε παρ' αὐ-
 τῷ καὶ ὁ παρ' ἄλλων ἐτέρου μὲν παρόντος ἐκ δεξιᾶς
 εἴτ' ὅπιαθεν εἴτ' ἐμπροσθεν, ὁρμᾶν αὐτὸν ὅπῃ τ' πράξιν·
 εἰ δ' ἔξ ἀριστερᾶς, ἀποτρέπεσθαι· τῷ δὲ αὐτῷ παρ-
 μῶν τὸν μὲν ἔτι μέλλοντος βεβαῶν, τὸν δὲ ἤδη πράσ-
 σοντος ἐπέχειν καὶ καλύειν τ' ὁρμήν. Ἄλλ' ἐκείνός μοι
 δοκεῖ θαυμαστόν, εἰ παρμῷ χρώμενος, ἐκ τῆτο τοῖς ἐτάμ-
 ροις ἄλλὰ Δαμόνιον εἶ) τὸ καλύον ἢ κελεύον ἔλεγε· τύ-
 φος γὰρ αὖ τινος, ὦ φίλε, κενῶ, καὶ κόμπε τοῖσι τοῖσιν,
 ἐκ ἀληθείας καὶ ἀπλότητος, οἷς τ' ἄνδρα μέγαν ὡς ἀλη-
 θῶς καὶ ἀγαθέροντα τῷ πολλῶν γεγονέναι δεκῶμεν, ὑπὸ
 φωνῆς ἔξωθεν ἢ παρμῷ τινος ὁπνίκα τύχη θρυβόμε-
 νον ἐκ τ' πράξεων ἀνατρέπεσθαι, καὶ προείαθ' τὸ δεδογ-
 μένον. Αἱ δὲ Σωκράτους ἀφορμαὶ τὸ * ἔχουσαι καὶ σφο-

A. 10. παρόντος] Sic E. Xyl. Vulgo, παρόντος.

B. 11. προέσθαι—* ἔχουσαι] Primum sumfi a Xyl. Tum ἀφορμαὶ muto in αὐ-
 ὁρμαί. Denique lacunam explent T. V. voce βέβαιον: cui, nisi forte
 e scripto fit libro, præferam Reiskii τόνον.

ter, Enimvero, inquit, Galaxi-
 idore, ipse audiui Megaricum
 dicentem se e Terpsione au-
 divisse, Genium Socratis fu-
 isse sternutationem cum ipsi-
 us, tum aliorum: alio qui-
 dem sternutante a dextra sive
 ante sive post ipsum, solitum
 se fuisse ad agendum confer-
 re: sin a sinistra fieret, ces-
 sasse: de ipsius sternutationi-
 bus quæ fieret acturo aliquid,
 confirmasse ejus propositum:
 quæ inter agendum, inhibu-

isse. Sed hoc mihi mirum vi-
 detur, si sternutatione utens,
 non ab hac, sed a Genio se
 juberi aut prohiberi sociis dix-
 it. Fastus enim, amice, inanis
 hoc et arrogantiae fuerit, non
 veritatis et simplicitatis: qui-
 bus vere magnū hunc virum
 et multis præstantiorem fuisse
 arbitramur: a voce externa
 aut sternutatione fortuita tur-
 batum actiones deferere, et in-
 stitutum omittere. Socratis
 autem videntur in omni re in-

δρότητα φαίνοντα πρὸς ἅπαν, ὡς ἀν' ἑξ' ὁρῆς καὶ ἰσχυρῶς ἀφειμέναι κρίσεως καὶ ἀρχῆς. Πενία γὰρ ἐμμεῖναι πρὸς πάντα τὸν βίον ἐκουσίως, σὺν ἡδονῇ καὶ χάριτι τὴν διδόντων ἔχειν διωάμενον· καὶ φιλοσοφίας μὴ ἐκτῆναι πρὸς τοσαῦτα καλύματα· καὶ τέλος εἰς σωτηρίαν καὶ φυγὴν αὐτῷ ἀποδῆς ἐταίρων καὶ πρὸς αὐτοῦ εὐμηχάνε γενομένης, μήτε καμφοῖναι λιπαροῖσι, μήτε ὑποχωρῆσαι τῷ θανάτῳ πάζοντι, λεγόντι δ' ἀτρέπτω τῷ λογισμῷ πρὸς τὸ δεινόν· οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς ἐκ κληδόνων ἢ παρμῶν μεταβαλλομένην ὅτε τύχοι γνώμην ἔχοντος, ἀλλ' ὑπὸ μείζονος ἐπιτασίας καὶ ἀρχῆς ἀγρυμνῶν πρὸς τὸ καλόν. Ἀκέω δὲ καὶ τὴν ἐν Σικελίᾳ τῆς Ἀθηναίων διωάμεως φθαρὴν περὶ αὐτὸν ἐνόησε τὴν φίλων. Καὶ πρῶτον ἐπὶ τούτων Πυριλάμπης ὁ Ἀντιφῶντος ἀλῆς ἐν τῇ διώξει πρὸς Δῆλιον ὑφ' ἡμῶν δοξατίῳ τετραμένος, ὡς ἤκουσε τὴν ἐπὶ ταῖς ἀποδῶς ἀφικόμενων Ἀθηνῶν ὅτι Σωκράτης

D. 1. παίζοντι.] Forte πλεσιάζοντι, ut Reisk. vel, παίζοντα δὲ χρῆσθαι ἀτρέπτω τῷ λογισμῷ —.

D. 2. μεταβαλλομένην ὅτε τύχοι.] Sic B. E. Vulgo, μεταβαλλομένην, ὅτε τύχοι.

citationes ad agendum fuisse graves ac vehementes, utpote a recto et solido iudicio profectæ. Nam sponte sua in paupertate totam vitam exigere, cum essent qui optima cum gratia et voluptate dare opes cuperent: deinde a philosophando non desistere, tot objectis impedimentis: denique salute ipsi et fuga opera amicorum commode parta, nullis precibus flecti, neque mortis concedere, sed ad eam obendam hilari constantique ra-

tione pergere: hæc non sunt hominis qui ominibus aut sternutationibus de sententia sua dimoveretur: sed qui a maiore quodam præsidio et principio ad virtutem duceretur. Audio etiam Siciliensem Atheniensium cladem eum quibusdam amicorum prædixisse. Et ante ista Pyrilampes Antiphontis F. in fuga apud Delium a nobis captus, pilo vulneratus, cum ex iis qui fœderis feriundi gratia Athenis venerant, audivisset Socratem

μὲν Ἀλκιβιάδης καὶ Λάχηςτος ἐπὶ Ῥητίσσης καταβάς
 E ἄπονενοσθήκοι, πολλὰ μὲν τῷτον ἀνεκαλέσατο, πολλὰ δὲ
 φίλων πινὰς καὶ λοχίτας, οἷς συνέβη μετ' αὐτῷ πρὸς τὴν
 Πάρνηθα φεύγειν πρὸς τὴν ἡμετέρων ἵππων ἀποθανεῖν,
 ὡς τῷ Σωκράτους Δαιμονίᾳ πρὸς αὐτὴν ἔτερον ὁδόν,
 ἔχ' ἢ ἐκεῖνος ἦγε τρεπομένης ἀπὸ τῆς μάχης. Ταῦτα
 δ' οἶμαι καὶ Σιμμίαν ἀκηκοέναι. Πολλάκις, ὁ Σιμμίας
 ἔφη, καὶ πολλῶν· διεβόηθη γὰρ οὐκ ἡρέμα τὸ Σωκράτους
 Ἀθήνησιν ἐκ τῶν Δαιμόνιον.

ιβ'. Τί οὖν, ὁ Φειδολαὸς εἶπεν, ὦ Σιμμία, Γαλαξί-
 δωρον ἐάσω μὲν πύζοντα καταβάλλειν τοσούτο μαντείας
 F ἔργον εἰς παρμὲς καὶ κληδόνας, οἷς καὶ οἱ πολλοὶ καὶ ἰδιῶται
 πρὸς μικρὰ προσχρῶνται καὶ πύζοντες; ὅταν δὲ κίνδυνοι
 βαρύτεροι καὶ μέζοντες καταλάβωσι πράξεις, ἐκεῖνο γί-
 νεται τὸ Εὐριπίδειον,

Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας.

Καὶ ὁ Γαλαξίδωρος, Σιμμίᾳ μὲν, ἔφη, Φειδολάε, πρὸς

D. 10. Λάχηςτος ἐπὶ Ῥητίσσης] Prius summi a Schott. Anon. T. V. B. Posterius
 reliqui, quippe haud minus erat incertum B. E. ἐπὶ Ῥητίσσης.

cum Alcibiade et Lachete per
 Retistam descendisse ac do-
 mum evasisse, multis seipsum
 inculpavit, multis amicos suos
 quosdam et manipulares qui
 cum ipso præter Parnetem fu-
 gientes a nostris equitibus oc-
 cisi erant, quod Socratis Ge-
 nio non obtemperantes alia
 quam ipse ducebat via a præ-
 lio profecti essent. Hæc Sim-
 miam quoque audivisse pu-
 to. Sæpe, inquit Simmias,
 audiavi, et e multis; nam ex
 illa re Socratis Genii fama non

leviter Athenis increbruit.

XII. Cur ergo, aiebat Phi-
 dolaus, O Simmia, Galaxido-
 rum finamus jocosè tantum
 divinationis opus in sternuta-
 tionem et omina dejicere, qui-
 bus vulgo etiam in rebus le-
 vibus ludentes utuntur? nam
 ubi pericula graviora, et ma-
 jores incidunt actiones, tum
 Euripideum illud fit,

*Non inter arma quisquam hæc nugari
 volet.*

Ego quidem, inquit Galaxi-
 dorus, Simmiam, Phidolæ, si

τῶν εἰς Πλάτωνα αὐτὸς λέγοντος ἤκουσεν ἔτοιμος ἀκροᾶσθαι καὶ φείδεσθαι μετ' ὑμῶν· τὰ δ' ὑπὸ σὺ λελυγμένα καὶ Πολύμνιος, οὐ χαλεπὸν ἀνελεῖν. Ὡς δ' ἐν ἰατρικῇ σφυγμὸς ἢ φλύκταινα, μικρὸν ἢ μικρῷ δὲ σημείον ὅτι καὶ κυβερνήτῃ πελάγους φθόγος ἢ ὀρνίθος, ἢ ἀγροδομή κηκίδος ἀραιᾶς, πνεῦμα σημαίνει καὶ κίνησιν τραχύτεραν θαλάσσης· οὕτω μαντικῇ ψυχῇ πιαρμὸς ἢ κληδὼν, οὐ μέγα κατ' αὐτὸ, * συμπύματος. Οὐδεμίᾳ δ' τέχνης καταφρονεῖται τὸ μικροῖς μεγάλα καὶ δι' ὀλίγων πολλὰ περιμηνύειν. Ἀλλ' ὥσπερ εἴ τις ἀπειρος γραμμάτων διδάμεως, ὁρῶν ὀλίγα πλήθει καὶ φαῦλα τὴν μορφήν, ἀπιστοῖ ἀνδρα γραμματικὸν ἐκ τῶν ἀναλέγεσθαι πολέμους μεγάλους, οἱ τοῖς πάλαι σιωέτυχον, καὶ κτίσεις πόλεων, πρᾶξεις τε καὶ παθήματα βασι-

F. 8. φείδεσθαι.] Legendum φείδεσθαι: quod Xyl. monuit.

A. 3. κατ' αὐτὸ, * συμπύματος.] Legendum, κατ' αὐτὸ, μεγάλα δὲ σημείον συμπύματος— ita Xyl. monuit.

A. 9. παθήματα—ἐκασον.] Primum sumsi a Schott. et Leonic. pro μαθήματα. In reliquis turbatur: ὁμοίον τι Stephanus dedit ex Schott. Leonic. Anon. pro veteri ὁμῶντι quod est in Ald. Bas. Xyl. cujus loco B. E. habent ὁμῶντι. Equidem locum ita refingo, παθήματα βασιλέων, εἴτα φαίη δαιμόνιον τι μνησθῆναι ἐκείνων τῶν ἱστορικῶν τῶν ἐκασον. Aliam rationem secuti sunt Xyl. Amiot. Reisk. et Gatakerus de Stilo N. T. p. 59.

quid is ex ipso auditum Socrate hac de re narrare vult, vobiscum et audire et credere paratus sum: quæ vero sunt abs te et Polymni dicta, nullo negotio refelluntur. Ut enim in medicina pulsus aut pustula, parvæ res, non parvæ rei signa sunt, et gubernatori sonitus maritimæ avis, aut discursus raræ nubeculæ, ventum præmonstrant et maris asperitorem exagitationem: sic a-

nimæ divinatrici sternutatio aut omen, res per se non magna signum est magni accidentis. Nam nulli arti hoc neglectui est, e parvis magna, et paucis multa prænoscere. Sane si quis literarum ignarus videret numero paucas et forma ineleganti literas, neque crederet hominem grammaticum ex his relegere posse magna priscorum bella, urbium primordia, acta et eventa re-

Β λέων, εἴτα φανῆναι ὅμοιον τι μίμνεν καὶ καταλέγειν
ἐκείνῳ ὃ ἱστορικῶ τέτων ἔχαστον, ἡδὺς ἀν, ὦ φίλε, γέλως
σοὶ τῷ ἀνθρώπῳ τῆς ἀπειρίας ἐπέλθοι· ἔγω σκόπει μὴ
καὶ ἡμεῖς τῷ μαντικῶν ἐχάσῃ τὴ δύναμιν ἀγνοῶντες, ἣ
συμβάλλει πρὸς τὸ μέλλον, εὐήθως ἀγανακτῶμεν, εἰ νῦν
ἔχων ἄνθρωπος ἐκ τέτων ἀν ἀποφαίνεται τι πρὸ τῷ
ἀδήλων, καὶ ταῦτα, φάσκων αὐτὸς ἐ παρμὸν οὐδὲ φωνήν,
ἀλλὰ Δαμόνιον αὐτῷ τὴ πρᾶξεων ὑφηγεῖσθαι. Μέν-
ειμι γὰρ ἤδη πρὸς σέ, ὦ Πολύμνι, θαυμάζοντα Σω-
κράτους, ἀνδρὸς ἀτυφία καὶ ἀφελεία μάλιστα δὴ φιλο-
σοφίαν ἐξανθρωπίσαντος, εἰ μὴ παρμὸν μηδὲ κληδὸνα
C τὸ σημεῖον, ἀλλὰ τραγικῶς πάνυ τὸ Δαμόνιον ὠνόμαζεν.
Ἐγὼ γὰρ ἀν τέναντιον ἐθαύμαζον ἀνδρὸς ἄκρῃ ἀγ-
λέως καὶ κρατεῖν ὀνομάτων ὥσπερ Σωκράτης, εἰ μὴ
τὸ Δαμόνιον ἀλλὰ τὸ παρμὸν αὐτῷ σημαίνει ἔλεγεν· ὥσ-
περ εἶπες ὑπὸ τῷ βέλῃ φάη τετραῶσθαι, μὴ τῷ βέλει

B. 6. ἀν ἀποφαίνεται] Forte, αὐ ἀποφαίνεται.

B. 7. φάσκων αὐτὸς] Ita dedi, sensu flagitante. Omnes libri, φασκῶν αὐτό.

B. 10. φιλοσοφίαν ἐξανθρωπίσαντος] Prius recepi ex B. E. Baf. Xyl. T. posterius ex E. Vulgo, φιλοσοφία ἐξανθρωπήσαντος.

gum, affirmaretque Genium significare illi unamquamque rerum gestarum; suaviter, amice, tibi imperitiam hominis ridere utique subiret. At vide sis, ne eodem modo nos singulorum quæ ad divinandum faciunt vim ignorantes, qua ad futurum ea præsciendum conducunt, stulte succenseamus si cordatus homo ex his aliquid de re abdita pronunciet: idque adeo dicens non sternutationem aut vocem, sed Genium sibi esse agendi du-

cem. Jam enim ad te, Polymni, me converto, mirantem cur Socrates, qui unus vacuitate fastus et simplicitate maxime humanam reddidit philosophiam, signum id non sternutationis aut ominis, sed tragice admodum Genii nomine affecerit. Ego autem mirarer, contra, si Socrates, homo differendi et verba recte usurpandi callidissimus, non a Genio, sed a sternutatione se moneri dixisset: perinde ac si quis a jaculo se vulneratum dicat,

ὑπὸ τῷ βαλόντος, μεμετεῖσθαι δὲ αὖ τὸ βάρος ὑπὸ τῷ ζυγῷ, μὴ τῷ ζυγῷ ὑπὸ τῷ ἰσάντος. Οὐ γὰρ τῷ ὀργάνῳ τὸ ἔργον, ἀλλ' οὗ καὶ τὸ ὄργανον ὃ χρῆται πρὸς τὸ ἔργον· ὄργανον δὲ π καὶ τὸ σημεῖον, ὃ χρῆται τὸ σημαῖνον. Ἀλλ', ὅπερ εἶπον, εἴπὶ Σιμμίας ἔχει λέγειν, ἀκρίτεον, ὡς εἰδότες ἀκριβέστερον.

ιγ'. Καὶ ὁ Θεόκριτος, Πρότερον, ἔφη, τὸς εἰσιόντας οἱ τινὲς εἰσιν ἀποσκεψαμένοις· μᾶλλον δὲ τὸν ξένον εἰσὶν κεν ἡμῖν Ἐπαμεινώνδας ὁδὶ κομίζειν. Ἀποβλέψαντες ἔν πρὸς τὰς θύρας, ἐωρῶμεν ἡγέμενον μὲν τὸν Ἐπαμεινώνδαν καὶ συνεσώτων φίλων Ἰσμενόδωρον καὶ Βακχυλίδαν, καὶ Μελίσσον τὸν αὐλητὴν, ἐπόμενον δὲ τὸν ξένον, ὅς τε ἀγνή τὸ εἶδος, ἀλλὰ πρᾶξι καὶ φιλοφροσύνῃ τῷ ἥδε ὑποφαίνοντα, καὶ σεμνῶς ἀμπερόμενον τὸ σῶμα. Καθίσαντος οὖν ἐκείνου μὲν αὖτ' ὅρα τὸν

D. 2. ὁδὶ κομίζειν] Sic B. E. Vulgo, διακομίζειν.

D. 4. συνεσώτων] Forte τῶν συνεσώτων, conjunctionis sociorum. Reiskius, σὺν αὐτῷ τῶν.

D. 7. ἀμπερόμενον] Sic Baf. Xyl. T. Vulgo, ἀπερόμενον.

D. 8. ἔν ἐκείνῳ] Sic B. E. T. Baf. Xyl. Vulgo, οὖν ὑπ' ἐκείνου.

non jaculo ab eo qui id coniecit: aut pondus a libra exploratum dicat, non ab appendente per libram. Non enim instrumento opus imputari debet, sed ei cujus est instrumentum, ac qui eo utitur. Signum vero est ex instrumentorum numero, eoque is utitur qui aliquid significat. Sed, ut dixi, audiamus si quid habet Simmias; rem enim is novit absolutius.

XIII. Et Theocritus, Pri-

us, inquit, videamus qui sint qui intrant: atque adeo videtur hospitem illum Epaminondas adducere. Ergo ad januam respicientes, præcedere vidimus Epaminondam, cumque eo amicos Ismenodorum, Bacchylidam, Melissum tibicinem: sequi hospitem, specie neutiquam illiberali, sed qui vultu mansuetudinem ingenii comitatemque præ se ferret, honesto vestitu. Is cum juxta Simmiam, frater pone me, re-

Σιμμίαν, τῷ δὲ ἀδελφῷ παρ' ἐμέ, τῷ δὲ ἄλλων ὡς
 ἕκαστος ἔτυχε, καὶ γενομένης σιωπῆς, ὁ Σιμμίας τὸ ἀδελ-
 φὸν ἡμῶν καλέσας, Εἶπεν, εἶπεν, ὦ Ἐπαμεινώνδα, τίνα
 εἰρήνην τὸν ξένον, καὶ πῶς, καὶ πόθεν προσαγορεύειν; ἀρχὴ
 γὰρ τις ἐντυχίας καὶ γνώσεως αὐτῇ σιυήτης. Καὶ ὁ
 Ἐπαμεινώνδας, Θεάνωρ, εἶπεν, ὦ Σιμμία, ὄνομα μὲν,
 γένος δὲ Κροτωνιάτης, τῷ ἑκεί φιλοσόφον, οὐ κατὰ σι-
 χνῶν τὸ μέγα Πυθαγόρου κλέος· ἀλλὰ καὶ νῦν ἡκεὶ δεῦ-
 ρ μακρὰν ὁδὸν ἔξ Ἰταλίας, ἔργοις καλοῖς καλὰ δόγ-
 ματα βεβαίων· Ὑπολαβὼν δὲ ὁ ξένος, Οὐκ ἔν, ἔφη, σὺ
 κωλύεις, ὦ Ἐπαμεινώνδα, τῷ ἔργων τὸ κάλλιστον. Εἰ
 γὰρ εὖ ποιεῖν φίλος καλόν, οὐκ ἀρχὴν εὖ πάσχειν ὑπὸ
 φίλων· ἢ γὰρ χάρις ἔχῃ τῶν δεομένη τῷ λαμβάνοντος καὶ
 τῷ δίδοντος, ἔξ ἀμφοῖν τελεῖται πρὸς τὸ καλόν· ὁ δὲ
 μὴ δεξάμενος, ὥσπερ σφᾶραν εὖ φερόμενην κατήρχυνεν
 ἀτελεῖ πεσῶσαν. Ποῖα γὰρ ἔτω σκοπεῖ βάλλοντα καὶ

E. 2. ἐντυχίας;] Sic B. E. Leonie. Schott. Baf. Xyl. Vulgo, εἰτυχίας.

liqui ut cuique locus obveni-
 ret, confedissent; facto silen-
 tio, fratrem meum Simmias
 compellans, Agedum, Epami-
 nonda, inquit, quem, quomo-
 do, et cujum, debemus hospi-
 tem hunc salutare? is enim
 receptus compellationis et no-
 titiæ contrahendæ mos est.
 Tum sic respondit Epaminon-
 das; Theanor, O Simmia, hic
 vocatur, genere Crotoniata,
 unus de ibi philosophantibus,
 magnam Pythagoræ gloriam
 haud dedecorans: nam et nunc
 longum iter huc profectus est

ex Italia, ut pulchris factis
 pulchras sententias confirma-
 ret. Ibi hospes sermonem ex-
 cipiens, Ergo tu, inquit, Epami-
 nonda, pulcherrimum fac-
 tum impedis. Nam si pul-
 chrum est amicis benefacere,
 non est turpe ab amicis bene-
 ficium accipere. Gratia enim
 non minus accipiente quam
 dante opus habet; ab utrisque
 perficitur ad pulchritudinem.
 Qui vero non accipit, tan-
 quam pilam recte objectam
 dedecorat, decidentem frustra.
 Quis autem scopus est, quem

τυχεῖν ἡδύ, καὶ ἀφαιμαρτάνειν ἀνιερὸν, ὥς ἀνδρὸς εὖ πα-
 θεῖν ἀξίῃς ἀφ' ἡμετέρου χάριτος ἐφειμένον; ἄλλ' ἐκεῖ μὲν ὁ τῆ
 σκοπῆς μόνοντος ἀτυχήσας, σφάλλεται δι' αὐτόν· ἐν-
 ταυτῇ δὲ ὁ παρσιτέμενος, καὶ ὑποφύγων ἀδικεῖ τὴν
 χάριν εἰς ὃ ἑσπευκε μὴ περαίνεσθαι. Σοὶ μὲν οὖν τὰς
 αἰτίας ἡδὴ διήλθεν ὑφ' ὧν ἐπλευσα δέου· βέλομαι δὲ
 καὶ τέτοις διελθὼν χεῖρα δαίω πρὸς σε δικασαῖς. Ἐπεὶ
 γὰρ ἔξεπεσον αἱ καὶ πόλεις ἐταιρία τῇ Πυθαγορικῇ
 τάσθ' κρατηθέντων, τοῖς δ' ἐπὶ συνεσῶσιν ἐν Μεταπον-
 τίῳ συνεδρεύουσιν ἐν οἰκίᾳ πῦρ οἱ Κυλώνειοι φεμένους
 καὶ διέφθειραν ἐν τῷ πάντῃ, πλὴν Φιλόλαο καὶ Λύσιδος
 νέων ὄντων ἐπὶ ῥώμῃ καὶ κουφότητι διωσαμένων τὸ πῦρ,
 Φιλόλαος μὲν εἰς Λόκωνοὺς φυγὼν, ἐκεῖθεν ἐσώθη πρὸς
 τῆς ἄλλης φίλης ἡδὴ πάλιν ἀθροισομένης καὶ κρατύν-
 ται τῇ Κυλωνείῳ· Λύσις δὲ ὅπερ γέγονεν, ἠγνοεῖτο πο-

A. 2. τέτοις] Sic Baf. Xyl. T. Vulgo, τέττας.

A. 5. Κυλώνειοι] Sic B. E. hic et infra. Vulgo, Κυλλώνειοι.

A. 6. ἐν τῷ πάντῃ] Corrigo, ἐν ταύτῃ.

tangere fit jucundius, aut ab-
 errare molestius, quam si quis
 virum beneficio dignum de-
 mereri cupit? sed hoc inter-
 est, quod qui a scopo aber-
 rat, ipse culpam sustinet: hic
 qui recusat beneficium, inju-
 riam facit gratiæ eo quo ten-
 dit pervenire nequeunti. Ti-
 bi quidem causas exposui,
 propter quas huc navigavi:
 volo autem etiam his eas nar-
 rare, iisque adversum te uti
 iudiciis. Postquam sodalitia
 Pythagoricorum per seditiones

ex urbibus ejecta fuerunt, et
 superstitibus Metaponti con-
 fessum agentibus quadam in
 domo, ignem Cylonii circum-
 posuerunt, omnesque ibi in-
 terfecerunt, Philolao et Ly-
 side demtis, qui juvenes ro-
 bore et agilitate freti flammæ
 evaserunt; Philolaus quidem
 in Lucanos aufugit, eoque in-
 columis pervenit, et aliis sese
 adjunxit amicis, qui jam rur-
 sum coibant, Cyloniosque vi-
 ribus superabant. Lysis au-
 tem quorsum abiisset longo

λὺν χρόνον· πλὴν γε δὴ Γοργίας ὁ Λεοντῖνος ἐκ τῆς Ἑλ-
 λᾶδος ἀναπλέων εἰς Σικελίαν, ἀπήγειλε τοῖς πρὸς Ἄρ-
 κησον βεβιάως, Λύσιδι συγγενένῳ διαίριβοντι πρὸς Θήβας.
 Ὁρμησε δὲ ὁ Ἄρκησος πύθω τῷ ἀνδρὶ αὐτὸς, ὥς εἶχε,
 πλεῖστα· κομίδῃ δὲ ἀφ' ἧρας καὶ ἀσθενείαν ἐλλείπων,
 ἐπέσκηψε μάλιστα μὲν ζῶντα κομίσαι τὴν Λύσιν εἰς Ἰτα-
 λίαν, εἰ δὲ μὴ τὰ λείψανα τεθνηκότος. Οἱ δ' ἐν μέσῳ
 πόλεμοι, καὶ στάσις, καὶ τυραννίδες ἐκώλυσαν αὐτῷ
 ζῶντι συυτελέσαι τῆς φίλης τὸν ἄθλον. Ἐπεὶ δὲ ἡμῶν
 τὸ Λύσιδος δαιμόνιον ἤδη τεθνηκότος ἐναργῶς προῦπέ-
 φανε τὴν τελευτήν, καὶ τὰς παρ' ὑμῖν, ὦ Πολύμνι,
 θεραπείας καὶ διατάξεις τῷ ἀνδρὶ οἱ σαφῶς εἰδότες ἀπήγ-
 γελον, ὅτι πλεσίαις ἐν οἴκῳ πένητι γρηγορίας τυχόν, καὶ
 τῷ ἡμέων πατὴρ ὅπτηραφείς, οἴχρητο μακαρίτης, ἀπεστά-
 λην ἐγὼ νέεσθαι καὶ εἰς ὑμῶν πολλῶν καὶ φρεσβυτέρων,

B. 6. εἰ δὲ μὴ] δὲ μὴ sumfi a Xyl. A reliquis abest.
 C. 3. πατήρ] Addidi ex B. E.

tempore ignoratum fuit: do-
 nec Gorgias Leontinus e Græ-
 cia in Italiam navigio rever-
 tens, Arceso nunciavit con-
 stanter, in Lysidem se incidisse
 Thebis commorantem. Arce-
 sus hominis desiderio impulsus,
 recta se ad navigandum con-
 tulit: sed cum ob senectutem
 et imbecillitatem plane con-
 ficere propositum nequiret, a-
 micis negotium dedit, ut, si
 omnino id fieri posset, vivum
 Lysidem, sin vero, ejus reli-
 quias in Italiam reportarent.
 Interea temporis quæ incide-

runt bella, seditiones, tyran-
 nides, in causa fuerunt ne vivo
 ipso amici rem effectam da-
 rent. Cum autem nobis Ly-
 sidis vita jam defuncti Genius
 evidenter mortem ejus signifi-
 cavisset, et vestra, Polymni, in
 eum officia, vitamque ejus a-
 pud vos actam narrassent qui-
 bus probe ista erant comperta,
 et quomodo in paupere domo
 curationem senectutis libera-
 lissimam adeptus, filiorumque
 pater scriptus, beatissime diem
 suum obivisset; juvenis ego
 missus sum et unus a multis

ἐχόντων οὐκ ἔχουσι χεῖματα δίδόντων, πολλὴν χάριν καὶ φιλίαν ἀντιλαμβάνοντων. Λύσις δὲ καὶ κεῖται καλῶς ὑφ' ὑμῶν, καὶ τάφῳ καλεῖ κρείττων αὐτῷ χάρις ἐκτινομμένη φίλοις ἢ πρὸ φίλων καὶ οὐκείων.

ιδ'. Ταῦτα τῷ ξένῳ λέγοντος, ὁ μὲν πατὴρ ἐπεδάκρυσε τῇ μνήμῃ τῷ Λύσιδος πολλὸν χρόνον· ὁ δὲ ἀδελφὸς ὑπομειδῶν, ὥσπερ εἰώθει, πρὸς ἐμὲ, Πῶς, ἔφη, D ποιεῖμεν, ὦ Καφισία; πρῆναι τι πέναν τοῖς χεῖμασι, καὶ σωπῶμεν; Ἦκισ', ἔφην ἐγὼ, τίς φίλιν καὶ ἀγαθὴν κεραιόφον· ἀλλ' ἄμυνε· σὺ γὰρ ὁ λόγος. Καὶ μὴν ἐγὼ, εἶπεν, ὦ πάτερ, τούτῃ μόνῃ τίς οἰκίαν ἐδεδίειν ἀλώσιμον ὑπὸ χερμάτων ἐστίν, καὶ τὸ Καφισίε σῶμα, καλῆς μὲν ἐσθῆτος δεόμενον, ἵνα τοῖς ἐρασταῖς ἐγκαλλωπίσῃται τοσέτοις ὕσιν, ἀφθόνῳ δὲ καὶ πολλῇς προσφῆς, ἵν' ἀντέχῃ πρὸς τὰ γυμνάσια καὶ πρὸς τὰς ἐν ταῖς παλάτραις ἀγῶνας· ὁπλίσθη δὲ οὗτος καὶ πρῶτον

D. S. ἐγκαλλωπίσῃται] Sic B. E. Vulgo, ἐγκαμπίσῃται. Baf. Xyl. T. V. B. ἐγκαμπίσῃται.

et natu grandioribus, qui loco beneficii magni accepti amicis indigentibus pecuniam de suis copiis largirentur. Lysis vero a vobis conditus est recte, honestoque sepulchro donatus: pro quibus vobis gratiam omnino ab amicis et familiaribus ejus persolvi par est.

XIV. Hæc locuto hospite, pater memoriæ Lysidis aliquandiu illachrymavit. Frater autem more suo subridens ad me, Quid facimus, Caphisia? inquit; tacitine pauper-

tatem divitiis prodimus? Minime, inquam ego, caram istam et probam puerorum educatricem: proinde tu ei patrocinare, tuum enim est dicendi munus. At enim, dicebat, mi pater, hoc unum erat quo metuebam ne divitiæ domum nostram caperent, Caphisiæ corpus: nam et vestitu opus habet pulchro, ut tot tantisque amatoribus cum fastu se ostentare possit, et copioso nutrimento, ut gymnasia et palæstricos labores perferre queat:

δῶσι τὴν πενίαν, ὅδ' ὡς βαφίῳ ἀνίσσι τὴν πάρεμον
 πενίαν, ἀλλὰ κἄπερ ὧν μειράκιον εὐτελείᾳ καλλωπίζε-
 ται καὶ ἑργεῖ τὰ παρόντα, τίς ἂν ἡμῖν γένοιτο τ' ἡρη-
 μάτων ἀφ' ἧσιν καὶ χρῆσις; ἥπερ καὶ χρυσώσομεν τὰ
 ὄπλα, καὶ τὴν ἀσπίδα πορφύρᾳ συμμεμιγμένην πρὸς
 χρυσίον, ὥσπερ Νικίας ὁ Ἀθηναῖος, ἀφ' ἀποικιλῶμεν;
 σοὶ δὲ, ὦ πάτερ, Μιλησίαν χλαμύδα, τῇ δὲ μητρὶ
 ὠδυσσεὺς ὠνήσομεθα χιτῶνιον; εἰ γὰρ εἰς γαστέρα δὴ
 περ καὶ χρυσόμεθα τὴν δαρεάν, εὐωχῶντες αὐτὴς πο-
 λυτελέστερον, ὥσπερ ξένον ὑποδεδεγμένοι βαρύτερον τὸν
 πλεῖστον. Ἀπαγε, εἶπεν ὁ πατήρ, ὦ παῖ, μηδέποτε τοιαύ-
 τῳ ὀπίδοιμι μελαχρόσμησιν τῷ βίῳ ἡμῶν. Καὶ μὴν ὅδ' ἔ-
 ἀρξεν, ἔφη, χρυσόμεθα φρεσβῶντες οἴκοι τὸν πλεῖστον ἄ-
 χαρις γὰρ ἂν ἔστω ἡ χάρις, καὶ ἄτιμος ἡ κτῆσις. Ἐπὶ τι
 μὴν; εἶπεν ὁ πατήρ. Οὐκ ἔν, ἔφη ὁ Ἐπαμεινώνδας, Ἰά-
 σωνι μὲν τῷ Θετταλῷ ταγῶ πέμψαντι δέου πολὺ χρυσίον

F. 2. φρεσβῶντες] Sic B. E. Baf. Xyl. Vulgo, φρονῶντες.

quando autem is quoque pau-
 pertatem non prodit, sed ve-
 lut ferri tincturam patriam re-
 tinet, ac quantumvis adoles-
 cens frugalitate se exornat et
 contentus est præsentibus; ec-
 quis erit pecuniæ usus, quæ
 dispositio? nimirum, arma au-
 ro obducemus, et scutum per-
 mixto purpuræ auro, ut Nici-
 as Atheniensis, distinguemus?
 tibi autem, pater, Milesiam
 chlamydem, matri prætextam
 purpura tunicam ememus?
 non enim puto in ventrem in-
 sumemus donum, splendidius

convivantes, ut qui hospitem
 aliquem exceperimus gravio-
 rem nobis divitias. Apage hoc,
 dicebat pater, absit, fili, ut is-
 tam ego unquam vitæ nostræ
 mutationem videam. Atqui,
 inquit, otiosi quoque sedere
 nolemus, domi pecuniam cus-
 todientes: sic enim et ingrata
 fuerit gratia, et infamis posses-
 sio. Quorsum ergo tandem
 nobis pecunia? subjiciebat pa-
 ter. Hic Epaminondas, Sane,
 inquit, inurbanior visus sum
 nuper, cum Jasoni Theffalo-
 rum duci huc ad nos multum

ἐναγχος πρὸς ἡμᾶς καὶ δεομένῳ λαβεῖν, ἀγροικότερος ἐφάνηεν ὁ σποκρινόμηνος, ἀδίκαν χειρῶν αὐτὸν κατάρχειν, ὅτι μοναρχίας ὢν ἐρατῆς, ἄνδρα δημότιον ἐλευθέρας καὶ αὐτονόμου πόλεως ἐπέερα καὶ χρημάτων. Σὺ δ', ὦ ξένε, ἢ μὴ περυσίαν, καλὴν καὶ φιλόσοφος, δέχου καὶ ἀγαπῶ διαφερόντως· ἡκεῖς δὲ φάρμακα φίλοις μὴ νοσέσι κομίζων. Ὡς περ οὖν εἰ πολεμεῖσθαι πυνθόμενος ἡμᾶς, ἐπλόυσας ὅπλοις καὶ βέλεσιν ἡμᾶς ὠφελήσων, εἴτα φιλίαν καὶ εἰρήνην εὔρες, ὅτι ἂν ὥς δέιν ἐκεῖνα δίδοναι καὶ σπολείπειν μὴ δεομένοις· ἔγω σύμμαχος μὴ ἀφίζου πρὸς πονεῖαν ὡς ἐνοχλημένοις ὑπὸ αὐτῆς, ἢ δ' ὅτι ῥάσῃ φέρειν ἡμῖν, καὶ φίλην σιύοικος. Οὐκ ἔν δὲ χρημάτων ὁδὸν ὅπλων ἐπ' αὐτήν, μηδὲν ἀνιῶσαν· ἀλλ' ἀπάγγελε τοῖς ἐκεί γινωρίμοις, ὅτι κάλλιστα μὴ αὐτοὶ πλῆττω χερσίν, καλῶς δὲ πονεῖα χερσὶν αὐτοῖσι φίλος ἔχουσι, τὰς δὲ Λύσιδος ἡμῖν τροφοῦς καὶ τροφῆς αὐ-

auri mittenti utque accipere-
mus roganti, respondi, *Injuri-
am mihi ab ipso oriri, qui uni-
us in republica dominationi stu-
dens, mei hominis popularis et
liberæ civis civitatis pecunia
solicicaret animum.* Tuam ve-
ro, hospes, promptitudinem, ho-
nestam eam et philosopham,
probo, majoremque in modum
amplector: venis autem me-
dicamenta amicis non ægro-
tantibus apportans. Ergo
quemadmodum si rumore al-
lato nos bello peti, navigasses
arma nobis et tela præsidio ad-
ferens, et huc delatus pacata

omnia invenisses, non equi-
dem putares danda nobis et re-
linquenda arma esse nihil eo-
rum indigentibus: ita auxilio
quidem nobis venire voluisti
adversus paupertatem, quod
ab ea nos infestari putabas:
illam vero nos ferimus facilli-
me, et cara nobis est contu-
bernalis; ut nihil opus sit pe-
cunia aut armis contra eam,
nihil molestiæ nobis adferen-
tem. Proinde amicis tuis ist-
hic renunciato, ipsos divitiis
optime uti, hic amicos ipsis
esse qui paupertate recte utan-
tur. Lyfidis autem alimenta

τὸς
διδά-
νίαν
φύγ-
ματ
ται;
καὶ
(πε
δίδου
μὴ
καὶ τ
τα;
ἄλλ
ζω,

B. 8. 3

B. 11.

et fu
Lyfis
paupe
mo fe
XV
Ergo
viter
tias n
furdu
quit
non
quis
rum
vero
posse

πὸς ὑπὲρ αὐτῶν Λύσις ἀπέδωκε, τὰ τε ἄλλα καὶ πέναν
διδάξας μὴ δυσχεραίνειν.

ἰέ. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Θεάνωρ, Ἄρ' οἶω, ἔφη, τὸ πε-
νίαν δυσχεραίνειν ἀγενές ἐστι; τὸ δὲ πλεῖστον δεδιέναι καὶ
φεύγειν οὐκ ἀτοπον, εἰ μὴ λόγῳ τις αὐτὸν, ἀλλὰ χη-
ματιζόμενος, ἢ δι' ἀπειροκαλίαν, ἢ τύφον πινά, διωθεῖ-
ται; Καὶ τίς ἀν, ἔφη, λόγος ἀπείρησι τῶν ἐκ χαλῶν
καὶ δικύων κτήσιν, ὥς ὁ Ἐπαμεινώνδας; μᾶλλον δὲ
(πρότερον γὰρ ἢ ὅ Θεσσαλῶ πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἐν-
δίδουσαν αὐτὸν ὑπὲρ τούτων) εἶπέ μοι πότερον ἡγῇ δόσιν
μὴ εἶναι τινα χρημάτων ὀρθήν, λῆψιν δὲ μηδεμίαν; ἢ
καὶ τὰς δίδοντας ἀμαρτάνειν πάντως, καὶ τὰς λαμβάνον-
τας; Οὐδαμῶς, εἶπεν ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἀλλ' ὥσπερ
ἄλλε πινὸς ἐγὼ καὶ πλεῖστα χάριν τε καὶ κτήσιν (εἰ) νομί-
ζω, τὴν μὴ ἀρχεῖν, τὴν δὲ ἀσεῖαν. Ἄρ' οἶω, ἔφη ὁ Θεά-

B. 8. ἐκ ἀτοπον, εἰ μὴ λόγῳ] Responsio Epaminondæ cum interrogatione Thea-
noris confusa. Corrigo, ἐκ ἀτοπον; Ἄτοπον, ἔφη, εἰ μὴ λόγῳ —. Item
deinceps in Versione reddidi.

B. 11. ὥς ὁ Ἐπαμεινώνδας; μᾶλλον δὲ (πρότερον γάρ] Lego, ὡς Ἐπαμεινώνδα; μᾶλ-
λον δὲ (πρότερον γάρ —.

et funerationem ipse pro se
Lysis persolvit, cum alia, tum
paupertatem docens æquo ani-
mo ferre.

XV. Sub hæc Theanor,
Ergo, inquit, paupertatem gra-
viter ferre illiberale est, divi-
tias metuere et fugere non ab-
surdum? Absurdum sane, in-
quit Epaminondas, siquidem
non ratione, sed simulatione
quis divitias, aut imperitia re-
rum et fastu respuat? Quæ
vero ratio, inquit Theanor,
possessionem honestam et ius-

tam ita repudiat, mi Epami-
nonda? Immo potius lenio-
rem te mihi ad respondendum
de his rebus præbe quam
Theffalo illi, ac dic, utrum
statuas pecuniæ donationem
quidem rectam esse, non au-
tem acceptionem? an neu-
trum rectum, et peccare tam
dantes quam accipientes? Ne-
quaquam, ait Epaminondas,
sed ut aliarum rerum, sic et
pecuniæ donationem et accep-
tionem puto esse aliam turpem,
aliam honestam. Tum Thea-

νωρ, ὁ δ' ἂν τις ὀφείλων διδῆς ἐκασίως καὶ παρθύμως, ἐκαλῶς δίδωσιν; Ὡμολόγησεν. Ὁ δ' ἂν τις καλῶς δίδωσι δεξάμενος, ἐκαλῶς εἴληφεν; ἢ γένοιτ' ἂν δικαιοτέρα χρημάτων λῆψις τῷ πατρὶ τῷ δικαίως διδόντος; Οὐκ ἂν, ἔφη, γένοιτο. Δυοῖν ἄρα φίλων, εἶπεν, ὦ Ἐπαμεινώνδα, εἰ πατέρω δευτέρω, πατέρω δὴ περ ληπτόν· ἐν μὲν γὰρ ταῖς μάχαις τῷ εὖ βάλλοντα τῷ πολεμίων ἐκκλιτέον, ἐν δὲ ταῖς χάρισι τὸν καλῶς διδόντα τῷ φίλων ἔτε φεύγειν ἔτε ἀπωθεῖσθαι δίκαιον· εἰ γὰρ ἢ πένια μὴ δυσχερές, ἐδ' αὖ πάλιν ὁ πλεῖστος ἔτιος ἀτιμος καὶ ἀπόβλητος. Οὐ γὰρ οὕτω, εἶπεν ὁ Ἐπαμεινώνδας· ἄλλ' ἔστιν ὅτῳ μὴ δίδοντι τὸ καλῶς δίδωμενον πριώτερον ὑπάρχει καὶ κάλλιον· οὕτως δ' ἐπισκέψαι μεθ' ἡμῶν. Εἰσὶ δὴ περὶ ἐπιθυμίαι πολλαί, καὶ πολλῶν ἑνία μὲν ἐμφυτοὶ λεγόμεναι, καὶ παρὰ τὸ σῶμα βλαστάνουσαι, παρὰ τὰς ἀναγκάσας ἡδονάς· αἱ δὲ, ἐπὶ

C. 7. ὁ δ' ἂν τις ὀφείλων] Forte, ὁ γ' ἂν τις ὀφείλεν· vel ὁ γ', ἂν τινι ὀφείλεν.

D. 4. βάλλοντα] Ita leviter correxi ex βάλλοντι, quod B. E. præbent. Vulgo, πατέρω. Baf. et Xyl. πατρὶντα.

D. 8. ἔτιος μὴ δίδοντι—ἔτιος δ'] Hæc in vulgatis libris desiderata, recepi ex E. E. δίδοντι in λαβόντι mutandum videtur.

nor, Nonne ergo quæ quis debet ultro et alacri dans animo, recte dat? Assensit Epaminondas. Qui vero, inquit Theanor, accipit quod recte aliquis dat, nonne recte accipit? aut justius accipi potest pecunia quam a iuste dante? Nullo, inquit, modo. Ergo, mi Epaminonda, si de duobus amicis dare alter, utique alter accipere debet. In pugna enim hostis qui bene telum jecerit declinandus est: in beneficio qui recte id præstat amicum

fugere et repellere non est justum. Nam si paupertas molestata non est; vicissim divitiæ quoque non ita sunt infames aut aspernandæ. Sane, inquit Epaminondas: accidit tamen nonnunquam ut beneficium recte datum, rectius et honestius sit non accipere: sed rem nobiscum sic perpende. Multæ sunt cupiditates ac multorum: aliæ quæ innatæ dicuntur, et circa corpus pululant ad necessarias voluptates incitantes: aliæ inquilinæ, e

λυδες, αἱ ἔνεκεν κενῶν δοξῶν, ἰσχὺν δὲ καὶ βίαν ὑπὸ
 χροῦς καὶ σινηθείας ἐν τροφῇ μοχθηρᾷ λαβῶσαι πολ-
 λάκις ἔλκουσι καὶ ταπεινῶσι τὴν ψυχὴν ἑρρωμένεσσιν ἢ
 ἀναγκάων· ἔδει δὲ καὶ μελέτη πολλὴ μὴ τις ἦδη καὶ τῇ
 ἐμφύτων ἀπαρῶσαι παθῶν τῷ λόγῳ παρέχε· τὸ δὲ πᾶν τῇ
 ἀσκήσεως κράτος, ὃ φίλε, ταῖς ἐπεισοδίοις καὶ περὶ τῶν
 πρὸς αὐτὰς ἀνείρξεσσι καὶ κατοχαῖς ὑπὸ τῷ λόγῳ κολα-
 ζομένης. Εἰ γὰρ δὴσαν ἐκδιάζεται καὶ πείναι ἢ πρὸς
 F τροφὴν καὶ ποτὸν ἀντίδοσις τῷ λογισμῷ, μακρῷ δήπου
 ῥαὶόν ὅτι φιλοπλετίαν κολοῦσαι καὶ φιλοδοξίαν, σποχαῖς
 ὧν ἐφίενται καὶ ἀνείρξεσιν εἰς τέλος καταλυθείσας· ἢ ἔ
 δοκεῖ σοι; Ὡμολόγησεν ὁ ξένος. Ἄρ' οὖν, ἔφη, ἀφ-
 φορὰν ὁρᾷς ἀσκήσεως καὶ τῷ πρὸς αὐτὴν ἀσκησὶς ἔργῳ; καὶ
 κατὰ περ ἀθλητικῆς ἔργον μὴ ἀν' ἐνίοις τὴν τῷ σεφάνῳ

E. 7. ὃ φίλε,] Sic Baf. Xyl. Vulgo, ὃ φίλαι.

E. 9. κατοχαῖς] Forte, ἀποχαῖς: ut mox.

F. 6. τῷ σεφάνῳ] Legendum περὶ, vel ὑπὲρ, τῷ σεφάνῳ.

vanis ortæ opinionibus, tem-
 pore et consuetudine in mala
 educatione corroboratæ, sæpe
 animum trahentes ac depri-
 mentes magis quam necessa-
 riæ. Atqui adfuescendo et
 meditando magnam etiam in-
 fitarum cupiditatum partem ra-
 tionis abolendam quis præbuit:
 omnis autem exercitationis vis,
 amice, adversum adventitias
 illas et supervacaneas est ad-
 hibenda concupiscentias, æ-
 que amputandæ, arcendæ, ac
 ratione profligandæ atque op-

primendæ sunt. Nam si ra-
 tionis adversus cibum et po-
 tum reluctatio fitim famemque
 compescit: longe nimirum fa-
 cilius est divitiarum, aut glo-
 riæ cupiditatem elidere, absti-
 nendo ab his quæ appetunt
 et retrahendo plane abolitas.
 Nisi tibi contra videtur. Af-
 fensit Theanor. Ergo, in-
 quit Epaminondas, discrimen
 cernis exercitationis, et rei ob
 quam exercitatio suscipitur?
 Sicut enim athleticæ opus di-
 ceres conflictationem cum ad-

πρὸς τὸ ἀντίπαλον ἀμίλλαν, ἀσκησιν δὲ, τίς ὅτι τῷτο
 ἀφ' ἧς γυμνασίῳ παρὰ σῶματος ἔτω καὶ
 ἀρετῆς ὁμολογεῖς τὸ μὲν ἔργον εἶναι, τὸ δ', ἀσκησιν. Ὁμο-
 λογήσαντος δὲ τῷ ξένῳ, Φέρε τοίνυν πρῶτον εἰπὲ, τῆς
 ἐγκρατείας τὸ τίς ἀρχῶν καὶ παρὰ νόμων ἡδονῶν ἀπέ-
 χεσθαι, πότερον ἀσκησιν ἢ μάλλον ἔργον καὶ ἀποδείξιν ἀσ-
 κήσεως εἶναι νομίζεις; Ἐργον, εἶπεν, ἐγὼ καὶ ἀποδείξιν.
 Ἀσκησιν δὲ καὶ μελέτῃ μετὰ ἐγκρατείας, ἔχ' ἡμεῖς ἐπὶ
 νῦν ἐφείλυσθε πάντες ὑμεῖς ὅταν γυμναζόμενοι, καὶ κι-
 νήσαντες, ὥσπερ ζῶα, τὰς ὀρέξεις, ὅπως τε λαμβανέ-
 ται τὰς ἀπέχας καὶ ποικίλοις ἐδέσμασι πολὺν χρόνον, εἴτε ταῦ-
 τα τοῖς οἰκέταις ὑμῶν εὐωχεῖσθαι παρὰ δόντες, αὐτοὶ τὰ
 λιτὰ καὶ ἀπλὰ προσφέρησθε, κεκολασμένους ἤδη ταῖς
 ὀπιθυμίαις· ἢ ὅσον οἷς ἔξεστιν ἀποχὴ τῇ ἡδονῶν ἀσκη-
 σὶς ὅτι πρὸς αὐτὴν κεκώλυται. Πάνυ μὲν οὖν, εἶπεν. Ἐπὶ

F. 7. ἐπὶ τῷτο] Sic E. Vulgo, ἐπὶ τῷτο.

F. 10. εἰπὲ] Legendum, εἶπεν.

A. 2. Ἐργον, εἶπεν, ἐγὼ] Sic Bas. Xyl. Vulgo, Ἐργον, εἶπον ἐγώ.

A. 4. ἐφείλυσθε] Non sincerum. Forte ἐπιδείκνυσθε vel, ἔφη, δείκνυσθε. Modo
 ἥπερ mutem in ἥπερ: magis etiam delectam μετὰ.

versario coronæ causa, exerci-
 tationem autem, corporis per
 gymnasia ad hoc præparatio-
 nem: sic virtutis etiam puto
 das aliud esse opus, aliud exer-
 citationem. Assenso Thea-
 nore, Age jam, inquit Epami-
 nondas, jam, ut primum de
 continentia loquamur, absti-
 nere a turpibus et injustis vo-
 luptatibus, exercitationemne
 an exercitationis opus et de-
 monstrationem censēs? Opus
 ego, inquit Theanor, et de-
 monstrationem. Exercitatio-

nem autem, ait Epaminondas,
 et meditationem continentiae,
 non item putas esse qualem
 vos omnes etiamnum adscif-
 citis, qui a gymnasiis, ubi ap-
 petitus, veluti animatos, exci-
 tavistis, lautis mensis et variis
 cibis adstantes aliquandiu, de-
 inde servis ista vescenda dan-
 tes, ipsi utimini vilibus et fru-
 galibus, jam fracto appetitu:
 nam abstinencia a licitis vo-
 luptatibus exercitatio est con-
 docefaciens ad abstinendum
 vetitis. Omnino, respondit

οὖν τις, ὦ φίλε, καὶ δεικνυσίῃ πρὸς φιλοπλοῦντιαν καὶ
 B φιλαργυρίαν ἀσκησις, οὐ τὸ μὴ κλέπειν ὀπίοντα νύκτωρ
 τὰ τῆς πέλας, μηδὲ λωποδυτεῖν· ἐδ' εἰ μὴ πρὸς δίδωσί
 τις πατρίδα καὶ φίλους δι' ἀργύριον, οὗτος ἀσκεῖ πρὸς
 φιλαργυρίαν· καὶ γὰρ ὁ νόμος ἴσως ἐνταῦθα καὶ ὁ φό-
 βος ἀπείργει τιμὴν πλεονεξίαν τῷ ἀδικεῖν· ἀλλὰ ὁ τ' δι-
 χύων καὶ συγκεχωρημύων ὑπὸ τῷ νόμῳ κερδῶν πολλά-
 κισ ἀφιστάς ἐαυτὸν ἐκασίως, ἀσκεῖ καὶ πρὸς σέβεται, μα-
 χρὰν εἶναι παντὸς ἀδίκου καὶ πρὸς νόμου λήμματος. Οὔτε
 γὰρ ἐν ἡδοναῖς μεγάλας μὲν, ἀτόποις δὲ καὶ βλαβε-
 ραῖς, οἷόν τε τ' ἀφάνοιαν ἡρεμεῖν, μὴ πολλάκις ἐν ἡδον-
 C σία τῷ ἀπολαύειν χαίλαφρηνήσασαν, ἔτε λήμματα μοχ-
 θρὰ καὶ πλεονεξίας μεγάλας εἰς ἐφικτὸν ἡκίστας ὑπερ-
 βῆναι ῥάδιον ὥς τινι μὴ πόρρωθεν ἐνδεδόκε καὶ κεκόλασται
 τὸ φιλοκερδές, ἀλλὰς ἔξεστιν ἀναίδωυ εἰς τὸ κερδαίνειν ἀ-

C. 2. εἰς ἐφικτὸν—ἐνδεδόκε] Ita E. Vulgo, ἐφιστὸν—ἐνδεδόται.

C. 4. ἀλλὰς—ὁ γὰρ σπαργὰ περὶ τῆς ἀδικίας] Lego, ἀλλ' αἷς—ὅταν σπαργὰ περὶ
 τὰς ἀδικίας. Perperam ἀνατετραμμένον tres Græco-Latinæ.

Theanor. Est ergo, inquit
 Epaminondas, amice, quædam
 etiam justitiæ exercitatio ad-
 versus opum studium et ava-
 ritiam: non, quando noctu
 aliquis proximorum res obi-
 ens nihil furatur, neque inter-
 vertit aliena, neque patriam
 non prodit et amicos pecuniæ
 causa, exercet se adversus ava-
 ritiam: ubi lex etiam fortassis
 et metus cupiditatem a male-
 ficio deterrent: sed qui iustis
 et lege licitis lucris sæpenu-
 mero abstinet, is ultro se ex-

ercet ac adsuëfacit ad longe vi-
 tandum omne injustam et illi-
 citam capturam. Nam neque
 in magnis, absurdis autem et
 damnosis, voluptatibus quies-
 cere animus potest, qui non
 ante sæpenumero licitam ea-
 rum fruitionem contemserit:
 neque lucra turpia et magnas
 capturas legibus adversas fa-
 cile respuere est ei, qui non
 eminus studium lucri et ha-
 bendi cupiditatem ex animo
 exciderit: sed apud quem li-
 citis utilitatibus affatim enu-

νατεθραμμένον, ὁ γὰρ παργὰ πρὸς τῆς ἀδικίας μάλα
 μάλισ καὶ χαλεπῶς τῷ πλεονεκτεῖν ἀπεχόμενον. Ἄνδρὶ
 δὲ μὴ φίλων παρϊεμδύω χάρισι, μὴ βασιλέων δωρεῆς
 αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τύχης κληρὸν ἀπειπαμδύω, καὶ θησαυ-
 ρὸν φανέντος ὅπιπιδῶσαν ἀποστήσαντι τὴν φιλοπλετίαν,
 οὐκ ἐπανάσταται πρὸς τὰς ἀδικίας, οὐδὲ θορυβεῖ τὴν ἀγ-
 νοίαν· ἀλλὰ εὐκόλως χρήται πρὸς τὸ καλὸν αὐτοῦ μέ-
 γα φρονῶν, καὶ τὰ κάλλιστα τῇ ψυχῇ συνειδώς. Τούτων δ'
 ἐγὼ καὶ Καφεισίας ἐραστὴν τῷ ἀνθρώπων ὄντες, ὃ φίλε
 Σιμμία, ὥραϊτέμεθα τὸν ξένον εἶναι ἡμᾶς ἱκανῶς ἐγ-
 γυμνάσθαι τῇ πονείᾳ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐκείνῳ.

15. Ταῦτα τῷ ἀδελφῷ διελθόντος, ὅσον, ὁ Σιμ-
 μίας δὲς ἢ τρεῖς ὅπινεύσας τῇ κεφαλῇ, Μέγας, ἔφη,
 μέγας ἀνὴρ ὅστις Ἐπαμεινώνδας· τέττα δ' αἴπιος ἐξ ἀρ-
 χῆς ἐποσὶ Πολύμνις, τὴν ἀρίστην τσοφίῳ ἐν φιλοσοφίᾳ.

C. 10. ἐπανάσταται] Malim ἐπανάστησι, subaudiendo τὸ φιλοκέρδες τὴν διάνοιαν ἀνδρὶ—
 Mox ἀγόνων Reiskius malit pro ἀνθρώπων.

D. 3. ἐγγυμνάσθαι] Forte, ἐγυμνάσθαι.

D. 5. ὅσον] Abest a Bas. et Xyl. Forte transponendum, ita, ὁ Σιμμίας ὅσον δὲς ἢ
 τρεῖς.

tritum ad lucrum faciendum fertur, cum injusto appetitu excitatum turget, difficillime ab injusta captura abstinetur. Qui autem neque amicorum beneficiis locum dat, neque regum munera admittit, ipsam quoque fortunæ sortem respuens, et insultantem thesauro exhibito repellens, nunquam hunc jam divitiarum cupiditas turcabit, aut ad injustitiam stimulat: sed facile seipso utitur ad honestatem, magno

animo, et sibi pulcherrime conscio. Horum, Simmia, hominum ego et Caphisias admiratores et amatores, hospitem rogamus, ut nobis concedat, ut ad virtutem istam paupertate nos sufficienter condocifaciamus.

XVI. Hæc locuto fratre meo, Simmias bis terve capite annuens, Magnus, inquit, magnus vir est Epaminondas: causa est præcipua Polymnis hic, qui liberis suis optimam

τοῖς πασι διασκευασάμενος. Ἀλλὰ οὐ μὲν τούτων
αὐτὸς διαλύεσθαι πρὸς αὐτὸς, ὥς ξένος· τὸν δὲ Λύσιον
ἐμῶν, εἰ θέμις ἀκῶσαι, πότερον ἄρα κινεῖς ἐκ τῆς τά-
φης καὶ μετακίζεις εἰς Ἰταλίαν, ἢ καταμύνειν ἐνταῦ-
θα παρ' ἡμῶν ἐάσεις εὐμένεσι καὶ φίλοις, ὅταν ἐκεῖ γενώ-
μεθα, συνοίκους χρησόμενοι; Καὶ ὁ Θεάνωρ ὀπιμειδίζ-
σας, Ἔοικεν, ἔφη, Λύσις, ὥς Σιμμία, φιλοχρεῖν, ὁδὸς
νὸς τῶν χαλῶν ἐνδεὲς γεροντὸς δι' Ἐπαμεινώνδαν· ἐπὶ
γὰρ πὶ γενόμενον ἰδίᾳ οὐκ ἐπὶ τὰς ἱερὰς τῶν Πυθαγορικῶν
ὁσίων, ἢ μὴ τυχόντες, ἢ δομῶν ἀπέχειν τὸ μακαριτὸν καὶ
οἰκῆον τέλος. Ὡς ἔν ἐγνωμὴν ἐκ τῶν ὀνείρων τῇ Λύσιδος τε-
λευτῶν. (διαγνώσκοντι δὲ σημεῖον πρὸς φαινομένην καὶ
τῆς ὑπνους εἴτε τεθνηκότος, εἴτε ζώντος εἰδωλὸν ὅτιν) ἐν-
νοια πολλοῖς ἐπεισῆλθεν ὥς ὅτι ξένος ὁ Λύσις ἄλλως κε-
κήμενται, καὶ κινητέος ὅτιν ἡμῶν, ὅπως ἐκεῖ μεταλλάξει

D. 10. διαλύεσθαι—ἡμῶν] Primum mutandum in διάλυσαι. Posterius sumfi a B.

E. pro ἡμῶν.

F. 3. κινητέος] Sic B. E. Vulgo, κινητέον.

in philosophia paravit educa-
tionem. Verum de hoc, hos-
pes, tute cum ipsis transiges.
Lyfidem vero, si tamen dicere
tibi fas est, numnam e sepul-
chro moves, et in Italiam
transfers, aut hic apud nos re-
linquis, amicis et benevolis
contubernalibus usurum, cum
isthuc pervenerimus? Tum
subridens Theanor, Apparet,
aiebat, Lyfidem hac regione
delectari, cui opera Epami-
nondæ nihil bonorum defuerit.
Habent autem Pythagorici

quendam sepulturæ peculia-
rem sacrumque ritum: quo
qui carent, eos non putamus
affecutos esse beatum illum et
proprium finem. Postquam
ergo ex somniis de morte Ly-
fidis facti sumus certiores (est
autem signum quod apparet
nobis in somniis, unde perci-
pimus simulachrum vivine sit
an mortui) venimus in eam
cogitationem, Lyfidem apud
exteros aliter sepultum fuisse,
ideoque corpus ejus transfe-
rendum, ut apud nos rite con-

τῆς νομιζομένης. Τοιαύτη δὲ ἀγνοία παρὰ γενόμενος, καὶ πρὸς τὸν τάφον εὐθὺς ὑπὸ τῆς ἐγχωρίων ὁδηγηθεὶς, ἐσπέρει ἤδη χάς ἐχέομαι, ἀνακαλέμενος τὴν Λύσιδος ψυχὴν κατελθεῖν, ἀποθεασίσασαν ὡς καὶ ταῦτα πείσασιν. Περιέσσης δὲ τῆς νυκτὸς εἶδον μὲν ὁδόν, ἀκῶσαι δὲ φωνῆς ἔδοξα, “ τὰ ἀκίνητα μὴ κινεῖν, ὁσίως “ ὅς ὑπὸ τῆς φίλων κεκηδεύσασιν τὸ Λύσιδος σῶμα, “ τίς δὲ ψυχὴ ἤδη κεκριμένη ἀφείσασιν πρὸς ἄλλους “ λίαν γένεσιν, ἄλλω δαίμονι συλλαχούσαν.” Καὶ μὲν τοὶ καὶ συμβαλὼν ἔωθεν Ἐπαμεινώνδα, καὶ τὸν τρέπον ⁵⁸⁶ ἀκῶσας ὥς ἴαφειε Λύσιν, ἐπέγνωσαν ὅτι καλῶς ἄχρι τῆς ἀπορήτων πεπαιδευμένος ὑπὸ ἐκείνου τὸν ἀνδρὸς εἶη, καὶ χρῶτο ταῦτάς τας δαίμονι πρὸς τὸν βίον, εἰ μὴ κακὸς ἐγὼ τεκμήρεσθαι τῷ πλῶ τὸν κυβερνήτῃ. Εὐρεῖαι μὲν καὶ ἀτρεστοὶ βίων, ὀλίγα δὲ ἅς δαίμονες ἀνθρώπους ἀγασσιν. Ὁ μὲν οὖν Θεάνωρ ταῦτ’ εἰπὼν τῷ Ἐπαμεινώνδῃ

A. 2. ἴαφειε] Sic Bas. Xyl. Vulgo, ἴαφεις.

datur. Hoc ego consilio cum huc appulisset, essetque ab incolis recta ad sepulchrum Lysidis deductus, libavi jam vespera facta, Lysidis animam evocans, quæ quid quove modo agendum esset vaticinaretur. Progrediente nocte, nihil vidi, sed visus sum mihi audire vocem, quæ juberet *immobilia non movere*; nam corpus Lysidis sancte humatum esse, animam jam nunc secretam ad alium ortum esse demissam, alique Genio forte obtigisse. Et

quidem prima luce cum Epaminonda congressus, audito modo quo Lysidem sepelivisset, intellexi eum præclare usque ad ea quæ efferri nefas est a Lyside fuisse institutum, eodemque uti in vita Genio, quo usus est ille: nisi male ego ex navigatione de gubernatore conjecturam facio. Latæ enim sunt vitarum semitæ: paucæ, per quas a Geniis homines ducuntur. Hæc fatus, Epaminondam intuitus est, quasi de integro

προέβλεψεν, οἷον ἔξ ὑπαρχῆς ἀναθεώμητος αὐτῷ τῇ φύσιν καὶ τὸ εἶδος.

ἰς. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ μὲν ἰατρός προσελθὼν παρέ-
 λυσε τῷ Σιμμίῳ τὸν ὀπίδεσμον, ὡς θεραπεύσων τὸ σῶ-
 μα· Φυλλίδας δὲ ἐπεισελθὼν μετ' Ἱπποσθενείδου, καὶ
 κελεύσας ἐμὲ καὶ Χάρωνα καὶ Θεόκριτον ἔξαναστῆναι, προσ-
 ἦγεν εἰς τινα γωνίαν τῷ παύλῳ σφόδρα τετραγμέ-
 νος, ὡς διεφάνετο τῷ προσώπῳ. Κάμῃ, μὴ τί χαινό-
 τερον, ὦ Φυλλίδα, προσεπίωκεν, εἰπόντος, Ἐμοὶ μὲν
 οὐδέν, ἔφη, χαλόν, ὦ Καφεισία· καὶ γὰρ παρήδειν καὶ
 παύλετον ὑμῖν τιτὼ Ἱπποσθενείδῃ μαλακίαν, δέομνος
 μὴ ἀνακοινῆσθαι, μηδὲ παραλαμβάνειν εἰς τιτὼ πρᾶξιν.
 Ἐκπλαγέντων δὲ τὸν λόγον ἡμῶν, ὁ Ἱπποσθενείδης,
 Μὴ λέγε πρὸς θεῶν, ἔφη, Φυλλίδα, ταῦτα· μηδὲ τιτὼ
 παρπέτειαν εὐτολμίαν οἰόμενος ἀνατρέψῃς καὶ ἡμᾶς καὶ
 τιτὼ πόλιν· ἀλλ' ἔασον ἀσφαλῶς, εἴπερ εἴμαρται, κατ-

A. 9. φύσιν καὶ τὸ εἶδος] καὶ vulgo abest: additum ex Schott. Leonic. Anon. T.
 Mox Reiskius τραῦμα ponit pro σῶμα.

formam ejus et naturam con-
 templans.

XVII. Sub hæc medicus
 accedens, tanquam curandi
 corporis causâ tæniâ qua
 crus Simmiæ erat religata,
 abstulit. Phyllidas autem cum
 Hippothenida intro veniens,
 in angulum atrii quendam me,
 Charonem, et Theocritum
 surgere jussos abducit, admo-
 dum, quod ex vultu appare-
 bat, perturbatus: cumque
 ego quæсивissem, Ecquid no-

vi accidit, Phyllida? Nihil,
 inquit, novi mihi quidem, qui
 prævidens ac prædicens vobis
 Hippothenidæ mollitiem, ro-
 gavi ne cum homine rem
 communicaretis, aut in socie-
 tatem ipsum adscisceretis. Per-
 territis nobis hoc sermone,
 Hippothenidas, Noli obsecro,
 inquit, ista dicere, neque te-
 meritatem pro audacia habens
 nos et civitatem evertere: sed
 si in fatis est, tuto sine exsu-
 les reditum sibi parare. Tum

ελθεῖν τὸς ἄνδρας. Καὶ ὁ Φυλλίδας παρεξυνόμενος, ε
Εἰπέ μοι, φησὶν, ὦ Ἴπποσθενεΐδα, πόσους οἶε μετέ-
χειν τῷ ἀπορρήτων εἰς τὴν πορᾶν ἡμῖν; Ἐγὼ
μὲν, εἶπεν, οὐκ ἐλάσας ἢ τετράκοντα γινώσκω. Τί
οὖν, ἔφη, ποσούτων τὸ πλῆθος ὄντων τὰ πᾶσι δόξαντα
μόνος ἀνήρηκας καὶ ἀφαικέωλucas, ἐκπέμψας ἱππέας
πορᾶς τὸς ἄνδρας ἥδη καὶ ὁδὸν ὄντας, ἀνατρέφειν κε-
λεύσας καὶ μὴ κατατεῖναι σήμερον, ὅτι τῷ πορᾶς
τὴν χάροδον αὐτοῖς τὰ πλεῖστα καὶ τὸ αὐτόματον συμ-
παρεσκεύασεν. Εἰπόντος δὲ τοῦτα τοῦ Φυλλίδου, πάν-
τες μὲν διαταράχθησαν· ὁ δὲ Χάρων τῷ Ἴπποσθε-
νεΐδᾳ πάνυ σκληρῶς τὴν ὄψιν ἐνερείσας, ὦ μοχθη-
ρὲ, εἶπεν, ἄνθρωπε, τί δέδρακας ἡμᾶς; Οὐδὲν, ἔφη,
δεινόν, ὁ Ἴπποσθενεΐδας, εἰ ἀνείς τὴν τραχύτητα τῆς
φωνῆς, ἀνδρὸς ἡλικιώτε καὶ πολιὰς ὡδραπλησίως ἔχον-
τος λογιμῶν μετόχης. Εἰ μὲν γὰρ εὐψυχίαν φιλοκί-
ν

C. 8. κατατεῖναι] Forte κατιέναι. Mox ὅτι: mutandum in ὅτε. Proximum τῶν
revocavi ex Ald. Bas. Xyl. B. E, pro vulgato τόν.

C. 11. Ἴπποσθενεΐδα] Ita scripsi ubique in hoc loco, cum ex libris tum con-
stantiæ causa; quippe in editis variatur in hoc nomine alibi. Ἴπποσ-
θενεΐδης, alibi Ἴπποσθενίδης legitur.

Phyllidas irritatus, Dic mihi, inquit, Hippothenida, quot numero esse putes, qui nobis secretæ hujus actionis sint conficii? Ego, aiebat, triginta non pauciores novi. Cur ergo, dicebat Phyllidas, quæ in tanta multitudine omnibus placuerunt, ea solus sustulisti atque impedivisti, equite misso ad viros qui jam erant in itinere reverti jubens, neque hodie Thebas petere, cum

quidem ad reditum plurima iis etiam casus commoda paravisset. Hæc fato Phyllida, et omnibus nobis turbatis, Charon acerbo admodum vultu in Hippothenidam conversus, Pessime, inquit, homo, quid fecisti nobis? Nihil mali, ait Hippothenidas, si asperitate verborum missa, sententiam hominis æqualis ætate, itemque canos edentis ponderes. Nam si hoc nobis, Phyl-

δυνον ἀποδείξασθαι τοῖς πολίταις καὶ θυμὸν ὀλιγωροῦντα
 τῷ βίῃ θεωρήμεθα, Φυλλίδα, πολὺ τὸ τῆς ἡμέρας
 μῆκος ἐπὶ καὶ τιῷ ἐσπέραν μὴ θεωμεν, ἀλλ' ἤδη
 βαδίζωμεν ὅτι τὰς τυράνους τὰ ξίφη λαβόντες· ἀποκ-
 τένωμεν, ἀποθνήσκωμεν, ἀφειδῶμεν ἑαυτῶν. Εἰ δὲ
 ταῦτα μὲν ἔτε δράσαι χαλεπὸν ἔτε παθεῖν, ἐξελεῖσθαι δὲ
 τὰς Θήβας ὅπλων, τοσούτων πολεμίων περιέχοντων, καὶ
 τιῷ Σπαρτιατῶν φερεῖν ἀπώσασθαι δυσὶν νεκροῖς ἢ
 τρισὶν ἢ ῥάδιον· (ὁδὲ γὰρ τοσούτον εἰς τὰ συμπόσια καὶ
 τὰς ὑποδοχὰς παρεσκεύασε Φυλλίδα ἀκρατον ὥστε
 τὰς χιλίας καὶ πεντακοσίας Ἀρχία μεθυῖναι δορυφό-
 ρους· ἀλλὰ καὶ ἐκείνον ἀνέλωμεν, ἐφεδρεύει τῇ νυκτὶ
 νήφων Κριπίδας καὶ Ἀρκεσος) τί σπεύδωμεν κατὰγειν
 φίλους καὶ οἰκείους ἀνδρας ὅτι θεωπιὸν ὅλεθρον; καὶ τῷ-
 το, μηδὲ ἀγνοούντων τῶν ἐχθρῶν παντάπασι τιῷ χάρι-
 δον. Διὰ τί γὰρ Θεσπιῦσι μὲν παρήγελται τρίτιον

E. 7. Κριπίδας καὶ Ἀρκεσος] Forte aliquanto rectius in Vita Pelopid. p. 284, D.
 Ἑρμιππίδαν καὶ Ἀρκισσον. Prius tamen rectius etiam sit Ἑρμιππίδας.

lida, propositum est, civibus ostendere fortitudinem periculis se objicientem, iramque vitæ contemtricem, multum adhuc superest diei, neque expectanda nobis vespera: sed jam nunc arreptis gladiis eamus ad tyrannos, occidamus, occidamur, vitæ nostræ non parcamus. Si vero hæc quidem factu et perpeßu non sunt difficilia: Thebas autem liberare tot munitas hostilibus armis, et præsidium Spartano- rum profligare duobus aut tri-

bus hominibus interfectis non est in proclivi: (non enim tantum meri in convivium paravit Phyllidas, ut universi mille et quingenti Archiæ stipatores eo se sint inebriaturi: et ut hunc interficiamus, tamen sobrii per noctem excubias agent Hermippidas et Arcissus) quorsum festinamus amicos et familiares in certissimam adducere perniciem? præsertim cum hostes non plane reditus eorum sint ignari. Cur enim Thespiensibus ter-

ἡμέραν ταύτην ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι, καὶ προσέχειν ὅταν οἱ Σπαρτιατῶν ἡγεμόνες χαλῶσιν; Ἀμφίθεον δὲ σήμερον, ὡς πυθάνομαι, μέλλουσιν ἀνακρίνοντες ὅταν Ἀρχίας ἐπανεέλθῃ, ἀφ' ὧν ἔρῃ. Οὐ μεγάλα ταῦτα σημεῖα τῷ μὴ λανθάνειν ἢ προσέξιν; ἢ κράτιστον ὅπτιον χερόν ἐχὼ πολὺν, ἀλλ' ὅσον ἐξοσιώσασθαι τὰ θεῖα; Καὶ γὰρ οἱ μάντις τῇ Δημήτρει τὸν βῆν θύοντες, πολὺν φόρον καὶ κίνδυνον λέγουσι δημόσιον ἀποσημαίνειν τὰ ἔμπροσθεν. Καὶ τὸ σοὶ πλείστης δέομαι, ὦ Χάρων, εὐλαβείας, ἐχθρὸς ἐξ ἀρχῆς μοι συνοδεύων Ὑπατόδωρος ὁ Ἐριάνθους, χρηστὸς μὲν ἄλλως καὶ οἰκεῖος ἀνὴρ, οὐδὲν δὲ τῶν προσκομιδῶν συνοδεύων, Ἔστι σοι, φησὶν, ὦ Ἱπποσθενείδα, 587 Χάρων ἑταῖρος, ἐμοὶ δ' ἢ πάνυ συνήθης· εἰ οὖν δοκῇ σοι, φράσον αὐτῷ φυλάττεσθαι πῶς κίνδυνον ἐξ ἐνυπνίου μάλα δυσχερὲς καὶ ἀτόπου· τῆς γὰρ ἄλλης νυκτὸς ὥμιλον

F. 4. τῷ μὴ λανθάνειν] μὴ omissum a Stephano, revocavi ex Ald. Bas. Xyl. B. E.

F. 11. προσκομιδῶν] Forte προσεγνωσμένων, vel παραχρησμένων.

tium jam hunc diem mandatum est, ut sint in armis, expectentque Spartanorum ducum iussa? Et Amphitheum audio hodie, ubi reversus fuerit domum Archias, interemtum iri, quaestione prius habita. Non videntur hæc vobis magna signa esse detectæ aliqua actionis nostræ? non præstat aliquantulam rei moram producere, dum numina placantur? Etenim aruspices cum Cereri bovem immolassent, exta portendere magnum

tumultum ac periculum publicum pronunciaverunt. Et, quod tibi, Charon, maxime animadvertendum est, heri Hypatodorus Erianthis F. e rure mihi factus comes, bonus alioqui vir et necessarius, sed nostri instituti omnino ignarus, Est tibi, aiebat, O Hipposthenida, amicus Charon, mihi non admodum familiaris: si tibi ita videtur, mone eum ut a periculo sibi caveat, propter somnium meum valde minax et insolens: præterita enim noc-

αὐτὸν δὲ καὶ τὰς φίλους συναγωνιῶντας εὐχεσθαι, καὶ κύκλῳ παρῆναι· ἢ δὲ μυχεσθαι, καὶ ἀφίεναι φωνάς πινας ἀνάρθρους, τέλος δὲ πῦρ λάμψαι πολὺ καὶ δεινὸν ἔξ αὐτῆς ἐνδοθεν, ὡς τὰ πλεῖστα τῆς πόλεως φλέγεσθαι, ἢ δὲ Καδμείαν καπνῶ μόνῳ περιέχεσθαι, τὸ δὲ πῦρ ἄνω μὴ περιπολάζειν. Ἡ μὲν οὖν ὄψις, ᾧ Χάρων, ἡ δὲ ἄνθρωπος διεξῆλθε, ποιῶν αὐτῇ τις ἰσχύς. Ἐγὼ δὲ καὶ ὄψαχρῆμα κατέδωκα, καὶ πολὺ μᾶλλον, ἀκέσας σήμερον ὡς εἰς τὴν σὺν οἰκίαν οἱ φυγάδες χαλαρεῖν μέλλουσιν, ἀγωνιῶ μὴ μεγάλων κακῶν ἐμπλήσωμαι ἡμᾶς αὐτοὺς, ὅθεν ἀξιόλογον τὰς πολεμίας δράσαντες, ἀλλ' ὅσον χαλαράζαντες. Τὴν γὰρ πόλιν περὶ ἡμῶν τίθεμαι, τὴν δὲ Καδμείαν, ὥστε ὅτι, πρὸς ἐκείνων.

ἡ'. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Θεόκριτος, καὶ χαλαρῶν τὴν Χάρωνα, βεβρόμηνον εἰπεῖν τι πρὸς τὴν Ἱπποσθενείδαν, Ἀλλ'

A. 10. περιέχεσθαι] Ita Xyl. B. E. Vulgo, περιελέσθαι.

te per quietem sum imaginatus ipsius domum parturire, ut gravidæ solent: ipsum et amicos una anxios in orbem circum adfistere et vota facere, domum vero mugire, et incompuestas quasdam voces edere, tandem ignem copiosum et terribilem emicuisse e penetralibus ejus, quo major pars urbis accensa fuerit, Cadmeia solo fumo circumventa, igni ad fastigii superficiem se non efferente. Hoc quidem, Charon, ille sic mihi narravit

fomnium. Ego et tum statim perterritus sum: et multo magis cum hodie audirem exsules in tuam domum diversuros, anxie metuere cœpi ne nobis ipsis magnum malum simus confecturi, nullum hostibus memorabile, nisi quod eos conturbabimus. Urbem enim nobis attribuo, Cadmeam, ut est, illis.

XVIII. Hic Theocritus, inhibito Charone dicere aliquid adversus Hippothenidam molientem, interfatus, Mihi

ἔμοιγε, εἶπεν, ἀπ' ὅθενός ἔτως ὅδε ποτε θάρρησάι πρὸς
 τὴν πρᾶξιν, ὃ Ἰπποσθενεΐδα, παρέστη, καὶ τῶν ἱερῶν αἰ-
 χησαμύνῳ καλοῖς ὑπὲρ τῆς φυγάδων, ὡς ἀπὸ τῆς
 ὀφείας ταύτης· εἶγε φῶς μὲν πολὺ καὶ λαμπρὸν ἐν τῇ
 πόλει λέγεις ἔξ οἰκίας φίλης ἀναχεῖν, καπνῷ δὲ συμ-
 μελαινθῆναι τὸ τῆς πολέμιων οἰκητήριον, ὅθεν ὅδε ποτε
 δακρύων καὶ ταραχῆς φέρῃσι κρεῖττον· ἀσήμες δὲ φωνὰς
 ἐκφέρεσθαι παρ' ἡμῶν, ὥστε καὶ εἴ τις ὀπίχειρῃ κατηγ-
 ρεῖν πρὸς φωνῆς, ἢ ἀσαφῇ καὶ τυφλῷ ὑπόνοιαν ἢ
 πρᾶξις λαβῶσα μόνον, ἅμα καὶ φανήσεται καὶ κρατή-
 σθαι. Δυσπερεῖν δὲ γε θύοντας εἰκός· ἢ γὰρ ἀρχὴ καὶ τὸ ἱερεῖον
 ἐ δημόσιον, ἀλλὰ τὸ κρατούντων ὅσιν. Ἐπὶ δὲ τῷ Θεο-
 κρίτῃ λέγοντος, λέγω πρὸς τὸν Ἰπποσθενεΐδαν, τίνα
 πρὸς τὰς ἀνδρας ἔξαπέτειλας; εἰ γὰρ οὐ πολὺ πρᾶξι-
 ληφας, διωξόμεθα. Καὶ Ἰπποσθενεΐδας, Οὐκ οἶδ', εἰ-

C. 1. παρέστη] Sic B. E. Anon. T. Vulgo, παρέστι.

C. 8. περὶ φωνῆς, ἢ ἀσαφῇ] Forte περὶ φωνῆς ἡμᾶς, ἀσαφῇ—. Reisk. περιφώ-
 νησιν ἀσαφῇ—.

C. 10. δὲ γε θύοντας—ιερεῖον] Hæc vulgo desiderata reposui ex B. E.

vero, inquit, nulla res majorem, Hipposthenida, agendi fiduciam paravit (quanquam semper pro exsulibus sacrificia addixerint) atque hoc ipsum somnium; siquidem in urbe lumen copiosum et splendidum ex amica domo ais erupisse: fumo autem obfuscatum fuisse hostium receptaculum, qui nihil unquam melius quam lachrymas et trepidationem secum trahit: voces autem a nobis exivisse obscuras, ut e-

tiam si quis aliqua de voce nos accusare velit, incerta duntaxat suspicio simul et oriatur et dissipetur. Jam illud non perlitare haruspices, sane consentaneum est; nam nec victima nec magistratus sunt civitatis sed tyrannorum. Nondum finierat sermonem Theocritus, cum ego ad Hipposthenidam, Quos, inquam, homines ad exsules ablegasti? si enim non dudum hoc factum est, consequar eos. Et Hip-

πεν, ὦ Καφείσια, δεῖ γὰρ ὑμῖν τὰληθῆ λέγειν, εἰ χα-
 τράβοις ἀν τὸν ἄνθρωπον ἵππῳ χρώμενον τῷ ἐν Θή-
 ραις κρατίστῳ· γνῶριμος δ' ὑμῖν ὁ ἄνθρωπός ἐστι, τῷ
 Μέλωνος ἀρματηλατῷ ἐπιστάτης, καὶ ἀπὸ Μέλωνα τ'
 παρῆξ ἀπαρχῆς σιευιδῶς. Καὶ γὰρ κρατὶδὸν τὸν ἄνθρω-
 πον, Ἄρ' οὐ Χλιδῶνα λέγεις, ὦ Ἱπποσθενείδα, τὸν
 κέλητι τὰ Ἡρακλῆα νικῶντα πέρυσιν; Ἐκείνον μὲν οἶν
 αὐτὸν, ἔφησε. Καὶ τίς οὗτος, ἔφην, ἐστίν, ὁ πρὸς ταῖς
 αὐλείοις θύραις ἐφεστὼς πάλαι, καὶ παροδολέπων ἡμῖν;
 Ἐπιστρέψας οἶν ὁ Ἱπποσθενείδας, Χλιδῶν, ἔφη, νῆ τὸν
 Ἡρακλέα· φεῦ, μή τι χαλεπώτερον συμβέβηκε; Κα-
 κείνος ὡς εἶδεν ἡμᾶς παροδολέπων αὐτῷ, ἀπὸ τῆς θύρας
 ἡσυχῇ παροδῶν· ἔδ' Ἱπποσθενείδου νεύσαντος αὐτῷ, καὶ
 λέγειν κελεύσαντος εἰς ἀπαντας, * Οἶδ', ἔφη, τὸς ἄνδρας
 ἀκριβῶς, Ἱπποσθενείδα· καὶ σε μήτε κατ' οἶκον εὐρών,
 μήτε ἐπ' ἀγορᾶς, δεῦρο πρὸς τότῃς ἐτακμαζόμεν ἦκειν,

E. 5. ἀπαντας, * Οἶδ' } Lacuna in scriptis et editis, excepto Xyl. Sane vetus
 librarius in hoc libro lacunarum spatia subinde temere fecisse videtur.

possthenidas, Haud scio, ait, an
 affecuturus hominem sis (ve-
 rum enim vobis dicere opus
 habeo) equo vehementem qui
 Thebis sunt equorum optimo:
 notus vobis is est, Melonis
 aurigarum præfectus, et per
 Melonem totius conscius ab
 initio inde rei. Ego autem
 qui jam hominem conspexis-
 sem, Nonne, inquam, Chlido-
 nem dicis, Hipposthenida, qui
 superiore anno Junonia solo
 equo vicit? Hunc ipsum, aie-
 bat. Quis ergo, subjeci, is est
 quem jampridem ad atrii ad-

stare ostium, et in nos respi-
 cere video? Conversus Hip-
 posthenidas, Mehercle is est,
 ille ipse Chlidon, aiebat, Vah!
 ne quid gravius acciderit!
 Chlidon autem ubi sensit se a
 nobis animadverti, paulatim
 ab ostio cœpit progredi, in-
 nuente vero Hipposthenida, et
 coram omnibus rem exponere
 jubente, Novi, inquit, pro-
 bissime hos viros, Hipposthe-
 nida: et cum te neque domi
 neque in foro offendissem, huc
 recta contendì, quod hic te
 esse conjicerem: ne quid vos

καὶ σωέτεινον εὐχῆς, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇτε τῷ γεγονότων. Ὡς γὰρ ἐκέλευσας τάχει παντὶ χρησάμενον ὅππῃ τῷ ὄρεος ἀπαντῆσαι τοῖς ἀνδράσιν, εἰσῆλθον οἴκαδε ληψόμενος τὸν ἵππον· αἰτῶντι δέ μοι τὸν χαλινὸν οὐκ εἶχεν ἡ γυνὴ δύναι, ἀλλὰ διέτριβεν ἐν τῷ ταμείῳ πολὺν χρόνον· ὥς δὲ ζητῶσα καὶ σκαωραμένη τὰ ἔνδον, ἱκανῶς ἀπολαύσασά μου, τέλος ὁμολόγησε κεχρηκέναι τῷ γείτονι τὸν χαλινὸν ἐσπέρως, αἰτησαμένης αὐτῇ γυναῖκος· ἀγανακτῶντος δὲ ἐμῆ καὶ κακῶς αὐτῷ λέγοντος, τρέπεται πρὸς δυσφημίας ἀποτροπαίης, ἐπαρωμνῇ κακῶς ὁδὸς, κακῶς δ' ἐπαν-
 ὁδους· ἃ νῆ Δία πάντα τρέφειαν εἰς αὐτῷ ἐκείνῳ θεοί· τέλος δὲ μέχρι πληγῶν πρῶτα χεῖρας ὑπὸ ὀργῆς, εἶτα ὄχλῳ γειτόνων καὶ γυναικῶν συνδραμόντος, ἀρχισα ποιήσεις καὶ παθῶν, μόλις ἀφῆγμαι πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἄλλον ἐκπέμπητε πρὸς τὰς ἀνδρας, ὥς ἐμῆ παντάπασιν ἐκπατικῶς ἐν τῷ παρόντι καὶ κακῶς ἔχοντος.

F. 5. διέτριβεν] Sic recte Xyl. Ceteri διέτριβον.

F. 8. αὐτοῦ γυναῖκος] Legendum videtur, τῆς αὐτοῦ γυναῖκος.

eorum quæ acta sunt lateret. Nam cum tu mihi mandasses, ut quanta omnino possem celeritate apud montem exsulibus occurrerem, domum me contuli, ut equum fumerem: petenti autem mihi frænum uxor non habuit quod daret, diuque in cella commorata est quærens, et omnem fus deque vertens suppellectilem: denique ubi satis diu mihi illud fuit, falsa est se frænum vicino commodato dedisse, vesperi ab ejus rogatam uxore: cum-

que ego indignarer, et maledicta ingererem: conversa ad diras imprecationes, malam itionem, malam reditionem mihi optavit, quæ omina Dii, precor, in ipsam convertant: tandem cum iratus usque ad verbera pervenissem, turba vicinorum et mulierum concurrente, turpissime re gesta ad vos ægre perveni; quo alium ad illos emittendum sciretis: ego enim in præsentia plane mihi non consto, et pessime sum affectus.

ιθ'. Ἡμᾶς δὲ πῃς ἔρχεν ἄτοπος μεταβολὴ τῷ πά-
θους· μικρὸν γὰρ ἔμπροσθεν τῷ κεκωλύσθαι δυσχεραίνον-
τες, πάλιν ἀφ' οὗ τὴν ὀξύτητα τῷ χαλεπῷ καὶ τῷ τάχει,
ὡς οὐκ ἔστις ἀναβολῆς, εἰς ἀγωνίαν ὑποηγόμεθα καὶ φό-
βον. Οὐ μὴν ἄλλ' ἐγὼ παροτρυνούσας τὸν Ἱπποθρε-
B νείδαν καὶ δεξιωσάμενος, ἐθάρρυνον, ὡς καὶ τῷ θεῶν
παροτρυνόντων ὅτι τὸ πρῶτον. Ἐκ δὲ τούτου, Φυλλί-
δας μὲν ὤχετο τῆς ὑποδοχῆς ὀπιμελησόμενος, καὶ τὸν
Ἀρχίαν εὐθὺς εἰσεύσων εἰς τὸν πότον· Χάρων δὲ τῆς οἰ-
κίας, * ἐγὼ δὲ καὶ Θεόκριτος πάλιν πρὸς τὴν Σιμμίαν ἐπαν-
ήλθομεν, ὅπως τῷ Ἐπαμεινώνδῃ χαλεπὸν λαβόντες ἐν-
τύχοιμεν.

κ'. Οἱ δ' ἦσαν πρὸς ζήτησεως οὐκ ἀγεννοῦς ἡδν,
ἀλλ' ἥς ὀλίγον ἔμπροσθεν οἱ πρὸς Γαλαξίδωρον καὶ Φει-
δόλαον ἦσαν ἀφ' ὧν πρὸς τίνος εὐσίας καὶ δυνάμεως εἶναι

B. 4. τῆς οἰκίας, * ἐγὼ δὲ] Excidisse videtur τῆς οἰκίας τῆς αὐτοῦ τὰ ἀναγκαῖα
παρασκευάσαν, ὡς δεξιωμένης τῆς φυγάδας. Xyl. quidem ut integro
loco non apposuit lacunæ signum. Mihi fecus visum, quando et fen-
sus quid desiderat, et spatium existat in B. E. Ald. Baf.

B. 10. τίνος εὐσίας] Sic Xyl. T. V. Vulgo, τῆς οὐσίας.

XIX. Nos vero subita in-
vasit mutatio. Paulo enim
ante indigne ferentes impedi-
mentum actioni injectum,
tunc rursus ob articulum
temporistam celeriter appeten-
tem et dilationis impatientem,
in anxietatem et metum fui-
mus conjecti. Ego tamen
Hipposthenidam comiter am-
plexus, bono esse animo jussi:
quippe diis ipsis nos ad rem
gerendam exhortantibus. Se-
cundum hæc Phyllidas abiit,

ut convivium appararet, in-
que id Archiam statim injice-
ret: Charon, ut domum ad-
ornaret. Ego autem et The-
ocritus ad Simmiam rediimus,
ut Epaminondam per occasio-
nem alloqueremur.

XX. Illi vero jam proces-
ferant longe in tractanda quæ-
stione non ignobili, sed quam
paulo ante Galaxidorus et Phi-
dolaus attigerant, disquirentes
cujusnam substantiæ aut fa-
cultatis fuisset Genius ille qui

τὸ Σωκράτης λεγόμενον Δαμόνιον. Ἄ μὲν οὖν πρὸς
τὸ Γαλαξιδάρε λόγον ἀντεῖπεν ὁ Σιμμίας, ὅτι ἠκέστα-
τον· αὐτὸς δὲ Σωκράτῃ μὲν ἔρη πρὸς τέτων ἐρόμενός
ποτε, μὴ τυχεῖν ἀποκρίσεως, διὸ μὴδ' αὐτῆς ἐρέσθαι
πολλάκις δ' αὐτὸς πρὸς ἀντιθέσθαι τὰς μὲν δι' ὄψεως ἐν-
τυχεῖν θεῶν πρὸς λέγοντας, ἀλαζόνας ἡγεμόνας, τοῖς δ'
ἀκῶσά τινας φωνῆς φάσκουσιν προσέχοντι τὸν νοῦν καὶ δια-
πυρρινομένη μετὰ σπουδῆς. Ὅθεν ἡμῖν παράτατο σκο-
πουμένοις ἰδίᾳ πρὸς ἀλλήλους, ὑπονοεῖν μήποτε τὸ
Σωκράτης Δαμόνιον, ὅτι ὄψις, ἀλλὰ φωνῆς τινος ἀσ-
θησις ἢ λόγου νόησις εἴη, σιωπῶντος ἀτόπῳ πρὸς τὸ πρὸς
αὐτόν· ὥσπερ καὶ κατ' ὑπνόν ἐκ ἑστῆ φωνῆς, λόγων δὲ
τινῶν δόξας καὶ νοήσεως λαμβάνοντες, οἷον φθεγγομένων ἀ-
κῶειν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ὡς ἀληθῶς ὄναρ ἢ τοιαύτη σιῶ-
σις γίνεσθαι, δι' ἡσυχίαν καὶ γαλήνην τοῦ σώματος ὅταν κα-

D. 5. καθεύδουσι. * μόλις] Forte, καθεύδουσι, οἱ δὲ καὶ ἐγρηγορότες, μόλις—. ut fere
et Reisk. vidit.

Socratis dicitur. Quæ ad
Galaxidori argumentum re-
sponderit Simmias, non au-
divimus. Aiebat autem Sim-
mias aliquando hac de re ip-
sum Socratem fuisse abs se
interrogatum, sed nullum de-
disse responsum: ideoque post-
hac nunquam quærivisse. Sæ-
pe autem se interfuisse, cum
Socrates eos qui visum quod-
dam divinum sibi oblatum di-
cerent, arrogantes judicaret:
iis vero animum adverteret,
qui vocem aliquam se dicerent
audivisse, et de ea serio per-

cunctaretur. Itaque nobis,
cum seorsim inter nos ista con-
sideraremus subiit suspicari,
Socratis Genium non visum
aliquod, sed vocis cujusdam
brutæ observationem esse, ad
ipsum mira quadam ratione
delatæ: sicut in somniis quo-
que vox non est, sed oratio-
num quarundam opiniones
conciipientes putant se loquen-
tes audire. Verum his quidem
revera ista perceptio somnium
fit ob quietem et tranquillita-
tem corporis dum dormiunt:
nam et vigilantes adeo plu-

θεύδωσι. * μάλιστα ἐπήκουον ἔχουσι τιὺ ψυχὴν τῷ
 κρείττονων· καὶ πεπνυγμένοι γε θρύβω τῷ παθῶν, καὶ
 περιαγωγῇ τῷ χρεῶν, εἰσακούσαι καὶ ὁρᾶσθαι τιὺ
 δianoian οὐ δύνανται τοῖς δηλουμένοις. Σωχεῖται δὲ
 ὁ νῆς καθαρὸς ὢν καὶ ἀπαθὴς τῷ σώματι μικρὰ τῷ
 E ἀναγκάων χάριν καταμιγνύς αὐτόν, εὐαφὴς ἰὺ καὶ
 ληπίδης ὑπὸ τῷ πρῶτοντος ὀξέως μεταβαλεῖν· τὸ
 δὲ πρῶτον, ὃ φθόνον, ἀλλὰ λόγον ἂν τις εἰκόσθῃ
 δαίμονος, ἀνευ φωνῆς ἐφαπτόμενον αὐτῷ τῷ δηλουμένῳ
 τῷ νοῦντος. Πληγῇ γὰρ ἡ φωνὴ πρῶτοντος τῷ ψυχῆς,
 δι' ὧτων βία τῷ λόγον εἰσδεχόμενης, ὅταν ἀλλήλοισι ἐν-
 τυγχάνωμεν. Ὁ δὲ τῷ κρείττονος νῆς ἄγει τῷ εὐφραῖ ψυ-
 χῇ, ὅτι πληγῶν τῷ νοηθέντι, πληγῆς μὴ δεομένη· ἡ
 δ' ἐνδίδωσιν αὐτῷ χαλῶντι καὶ σωπείνοντι τὰς ὁρμαῖς, ὃ
 F βιάως ὑπὸ παθῶν ἀντιτεινόντων, ἀλλ' εὐσφρόδης καὶ μα-

D. 7. πεπνυγμένοι] Sumfi a T. Vulgo, πεπνυμένοι: unde et πεπνυμένοι cor-
 rigere in promptu sit.

D. 10. σώματι μικρὰ] Sic Baf. Xyl. Vulgo, σώματα μὴ μικρά.

E. 2. ὀξέως] Sic B. E. Vulgo, ἀξίως.

rimi vix audiunt Deorum vo-
 ces, sed defatigati tumultu
 perturbationum et occupatio-
 ne multiplici rerum necessa-
 riarum, exaudire id quod fig-
 nificatur iisque mentem ad-
 vertere nequeunt. Socratis
 autem mens pura et perturba-
 tionum vacua, paulumque ha-
 bens cum corpore commercii
 necessitatis gratia, facile tan-
 gebatur, et ab eo quod accide-
 ret, celeriter mutabatur. Quod
 autem accidit, id non sonum,
 sed orationem Genii sine sono

fuisse probabile est, quæ ipsum
 intellectum eo quod significa-
 bat attingeret. Vox quidem
 ictui animi similis est, nobis
 per aures orationem vi pene-
 trantem recipientibus dum
 colloquimur. Præstantioris
 vero naturæ mens animum
 idoneum ducit attingens eo
 quod intelligitur, neque ad
 hoc ictu opus habet: animus
 concedit ei intendenti aut lax-
 anti appetitiones, non vi ob
 perturbationes animi reluctan-
 tes, sed quæ facile tanquam

λακὰς ὥσπερ ἰστίας ἐνδούσας. Οὐ δὲ δὲ θαυμάζειν ὁ-
 ρῶνται, τὸτο μὲν, ὑπὸ μικροῖς οἷαξι μεγάλων πειρα-
 γωγὰς ὀλκᾶδων, τὸτο δὲ, τρεχῶν κεραμυῶν δίνῃσιν
 ἄκρα πρὸς αὐτὴν χεῖρας ὁμαλῶς περφερομένων· ἀφυχα-
 μὲν γὰρ, ἀλλ' ὅμως τροχαλὰ ταῖς κατὰ σκευαῖς ὑπὸ
 λειότητος εἰδίδωσι πρὸς τὸ κινῆν ῥοπῆς γενομένης. Φυ-
 γῇ δὲ ἀνθρώπου μυρίαίς ὁρμαῖς οἷον ὑπαληξίν ἐν τεταμένη,
 μακρῷ πάντων ὀργάνων εὐπροφώτατόν ἐστιν, ἂν τις κτ'
 λόγον ἀπληται, ῥοπὴν λαβῶσα πρὸς τὸ νοητὸν κινεῖσθαι·
 ἐνταῦθα γὰρ εἰς τὸ νοῆν, αἱ τῆς παθῶν καὶ ὁρμῶν κα-
 τατένουσιν ἀρχαί· τὰς δὲ σφαιρικούς, ἐλκόμεναι αὐτοῖς
 καὶ σωτένουσιν τὸν ἄνθρωπον. Ἡ, καὶ μάλιστα τὸ νοητὸν ἡ-
 λίκιον ἔχει ῥόμῳ κατὰ μαθεῖν δίδωσιν· ὅσα γὰρ ἀνάσθη-
 τα καὶ νεῦρα καὶ σάρκες ὑγρῶν πλείπλεα, καὶ βαρὺς ὁ ἐκ
 τῶν ὄγκος ἡσυχάζων καὶ κέμενος, ἅμα τῷ τ' ψυχρῷ
 ἐν νηθείᾳ βαλέσθαι, καὶ πρὸς αὐτὸ κινήσθαι τ' ὁρμήν, ὅλος

F. 2. ἡνίας ἐνδούσας] Sanum videtur, et referendum ad ὁρμάς.

A. 7. ἐν νηθείᾳ βαλέσθαι] Legendum puto, ἐν νόηματος λαβῆσθαι: vel ἐν νῷ τι βαλέσθαι.

habena circumagantur. Ne-
 que mirum hoc haberi debet,
 cum videamus magnas onera-
 rias naves exiguis clavis cir-
 cumduci: et rotam figuli sum-
 ma manu leviter tactam pul-
 chre in gyrum volvi: quæ
 quanquam anima carent, ta-
 men ad cursum apte facta, ob
 levitatem moventi concedunt
 impulsione facta. Animus au-
 tem hominis innumeris appe-
 titionibus quasi rudentibus
 constrictus, longe est quam
 ullum aliud instrumentum ver-
 fatilior, faciliq[ue] momento ab

eo quod intellexit impellitur si
 quis ratione tangat. Hic e-
 nim in mentem principia af-
 fectionum et appetitionum
 definunt: eaque exagitata,
 trahunt intenduntque homi-
 nem. Quo loco maxime per-
 spici potest, quantam vim con-
 ceptus intellectus habeat. Ossa
 quippe sensus expertia, et ner-
 vi, et carnes humorum plenæ,
 gravisque moles corporis ex
 his compacta quiescens ac
 jacens, simul atque animus
 cogitatum concipit, ad idque
 appetitionem movet, tota sur-

ἀναστὰς καὶ συνθεαίε, πᾶσι τοῖς μέρεσιν οἷον ἐπερωμένος
 φέρεται πρὸς τὴν περὶ τῆς κινήσεως καὶ συν-
 εντάσεως καὶ ὁρμῆς τρέπος χαλεπὸς, ἢ παντελῶς
 ἀπορροήσας, καθ' ὃν ἡ ψυχὴ νοήσασα ἐφέλ-
 κεται ταῖς ὁρμαῖς τὸν ὄγκον, ἀλλ' ἐν ὅσῳ μάλισ-
 ῶς φωνῆς ἐννοηθεὶς κινεῖ λόγος ἀπερχομένης, ὥς
 οὐκ ἂν, οἷμαι, δυσπείτως ἔχοιμεν ὑπὸ νῦν κρείσσο-
 νος νοῦν καὶ ψυχῆς θειότερας ἀγαθὰς δύραθεν ἐφαπτο-
 μένης, ἢ πέφυκεν ἐπαφῇ ὁ λόγος ἶσχει πρὸς λόγον, ὥ-
 περ φῶς ἀνταύγειαν. Τῷ δ' ὄντι τὰς μὲν ἀλλήλων νοή-
 σης οἷον ὑπὸ σκότῳ διὰ φωνῆς ψιλαφῶντες γνωρίζο-
 μεν· αἱ δὲ τῇ δαμόνων φέγγος ἔχουσαι, τοῖς δυναμέ-
 νοις ἐλάμπουσιν, οὐ δέοντα ῥημάτων ὁδοὶ ὀνομάτων,
 οἷς χρώμενοι πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄνθρωποι συμβόλοις ἐί-

A. 9. Οὐδὲ ὁ τῆς κινήσεως—ἀνταύγειαν] Turbata oratio ita fere constituenda vi-
 detur: Εἰ δὲ ὁ τῆς κινήσεως—ταῖς ὁρμαῖς τὸν ὄγκον, ἀλλ' ὅμως σῶμα
 οἷα φωνῆς ἐννοηθεὶς κινεῖ λόγος—ψυχῆς θειότερας ψυχὴν ἂν ἀγεσθαι δύ-
 ραθεν ἐφαπτομένης ἢ πέφυκεν ἐπαφῇ λόγος ἶσχει πρὸς λόγον ὥσπερ φῶς
 ἀνταύγειαν. Sententiam versioni addidi: δυσπείτως sumfi ab E: ἔχοι-
 μεν ipse mutavi: vulgo erat δυσήτως ἔχοι μέν.

gens contentis viribus, omni-
 busque membris veluti alata
 fertur ad agendum. Quod si
 aut omnino nequit, aut adeo
 difficulter potest, cerni modus
 motionis istius atque intentio-
 nis et excitationis, quo ani-
 mus intelligens aliquid, appe-
 titio nibus suis corpus secum
 trahit: et tamen sine voce o-
 ratio mente concepta nullo
 negotio corpus movet; sic,
 puto, non difficulter nobis
 persuaderi patiemur, a mente
 præstantiori foris attingente

mentem, et ab anima diviniore
 animam, cieri, attingentibus
 quidem eo tactu quo oratio
 divini orationem humanam
 movet, ut lux resplendescen-
 tiam. Revera enim animorum
 nostrorum sensa invicem per
 voces tanquam in tenebris
 palparites cognoscimus. Ge-
 niorum cogitationes lucem ha-
 bent, affulgentque idoneis, ni-
 hil opus habentes verbis aut
 vocabulis: quibus invicem u-
 tuntur homines ut tesseris et
 imaginibus animo concepto-

δωλα τῶν νοημάτων καὶ εἰκόνας ὁρῶσιν, αὐτὰ δὲ ἐ γινώσκουσι, πλὴν οἷς ἔπειν ἰδίον τι καὶ δαιμόνιον, ὥσπερ εἴρηται, φέγγος. Καί τοι τὸ αὖτις πῶς φωνὴν γινόμενον, ἔστιν ἢ ἀδραμυθεῖται τὰς ἀπειθύντας· ὁ γὰρ ἀὴρ φθόγῳ ἐν ἀνθρώποις τυπωθεὶς καὶ γενόμενος δι' ὅλας λόγους καὶ φωνὴ πρὸς τὴν ψυχὴν τῆς ἀκροαμένης φράζει τὰ νόησιν. Ὡς θαυμάζειν ἄξιον, εἰ καὶ κατὰ τὸ τοιοῦτον τὸ νοητὸν ὑπὸ τῆς ἀμει * ὁ ἀὴρ τεπεόμενος δι' εὐπάθειαν, ἐνσημαίνεται τοῖς θεοῖς καὶ ἀνθρώποις τὸν τῆς νοήσαντος λόγον. Ὡς περὶ αἱ πληγαὶ τῶν * ὄντων ἀσπίσι χαλκαῖς ἀλίσκονται ἀλλὰ τὴν ἀντήχισιν, ὅταν ἐκ βάθους ἀναφερόμεναι περσέσωσι, τῶν δὲ ἄλλων ἀδύλως διεκτέσσαι λαυθάνουσιν· ἔτι οἱ τῆς δαιμόνων λόγῳ ἀλλὰ πάντων φερόμενοι, μόνοις ἐνηχῶσι τοῖς ἀθρόοις ἦθος καὶ νήνεμον ἐχρῶσι τὴν ψυχὴν· οὐδὲν γὰρ καὶ ἱερὸς καὶ δαιμονίως ἀνθρώπους

C. 8. θαυμάζειν ἄξιον] Lego, θαυμάζειν οὐκ ἄξιον· ut Amiot. et Reisk.

C. 9. ἀμει * ὁ ἀὴρ] Forte, ἀμεινόνων ψυχῶν ὁ ἀὴρ· vel δαιμόνων ὁ ἀὴρ· vel, εἰ κατὰ τὸ αὐτὸ τὸ νοητὸν ὑπὸ τῶν δαιμόνων ἀναλαβάνων ὁ ἀὴρ.

C. 11. τῶν * ὄντων] Forte, τῶν μεταλλευόντων, ut Reisk. vel simile.

rum: ipsa hæc non percipiunt, nisi quibus peculiaris quidam adest et divinus, ut dixi, splendor. Jam quod in voce fit, est quatenus fidem derogantibus persuaderi possit. Aër nimirum sonis articulatis informatus, totusque in vocem mutatus, notionem mentis ad animum audientis perfert. Ut mirandum non sit, si hac ratione etiam præstantioris mentis conceptu aër ob facilitatem patiendi conversus,

divinis et singularibus viris orationem mentis intro annunciet. Sicut enim contorum ictus, scutis æreis excepti exaudiuntur ob resonantiam, cum e profundo elati accidunt: alios homines obscure transeunt et fallunt: sic Geniorum orationes feruntur per omnia, in solis tamen resonant tranquillis et perturbatorum vacuis animis: quos homines jam sacros et divinos nuncupamus. Cæterum ple-

καλῶν. Οἱ δὲ πολλοὶ χαλαρὰ θῶσιν οἶοντα τὸ Δαιμόνιον ἀνθρώποις ἐπιθεῖν, εἰ δ' ἐγρηρεῖται καὶ κατεσπῶτας ἐν τῷ φρονεῖν ὁμοίως κινῆσι, θαυμαστὸν ἡρῶνται καὶ ἀπίστον· ὥσπερ ἂν εἰ τις οἴοιτο τὸν μυοτικὸν ἀνεμυλῆ τῇ λύρα χρώμενον, ὅταν συστῇ τοῖς τόνοις ἢ καθαρμοσθῇ μὴ ἀπλεῖσθαι μηδὲ χεῖσθαι. Τὸ γὰρ ἀπίον ἐ σωροῦσι, ἔτ' ἐν αὐτοῖς ἀναρμοσίαν καὶ ἁταχὴν, ἥς ἀπήλλακται Σωκράτης ὁ ἐταῖρος ἡμῶν· ὥσπερ ὁ δοθεὶς ἐπὶ παιδὸς ὄντος αὐτοῦ τῷ πατρὶ χρησμὸς ἀπεθέασεν· “ ἔαν γὰρ αὐτὸν ἐκέλευσεν ὁ, τι ἂν ἐπὶ νοῦν ἢ πράττειν, καὶ μηδὲ βιάζεσθαι μηδὲ πείθεσθαι, ἀλλ' ἐφίεναί τ' ὁρμὴν τῆς παιδὸς, εὐχόμενον ὑπὲρ αὐτοῦ Διὶ ἀγροαίῳ, καὶ Μουσῶν, τὰ δ' ἄλλα μὴ πολυπραγμονεῖν περὶ Σωκράτους, ὡς κρεῖττονα δὴ πᾶσιν ἔχοντος ἐν αὐτῷ μυρίαν διδασκάλων καὶ παιδαγωγῶν ἡγεμόνα πρὸς τὸ βίον.”

κα'. Ἡμῖν μὲν, ὦ Φειδολάε, καὶ ζῶντος Σωκράτους

E. 1. ἀπήλλακται] Malim ἀπῆλλακτο, ut Reisk. Mox, ἐφίεναί τῇ ὁρμῇ.

rique putant Genium dormienti homini divinum aliquid inspirare: mirum et incredibile iis videtur, vigilantibus etiam ac mente sibi constantibus tales motus contingere: quod perinde est, ac si quis musicum putet lyra remissos habenti nervos utentem, si ea concinnetur atque suis tonis componatur, non usurum. Caussam scilicet hi non perspicunt, animi sui tumultus et inconcinnitatem, quorum vacuus fuit socius noster Socrates: quod patri de puero eo

etiamnum datum oraculum prædixit: mandabat enim patri, ut sineret eum agere quidquid in mentem venisset, et neque vim faceret, neque alio abduceret, sed liberam pueri appetitionem ferri pateretur: ac pro eo vota faceret Jovi Forensi et Musis; de cætero in Socratem nihil curiose inquireret, nimirum qui in se ducem vitæ haberet sexcentis magistris et pædagogis præstantem.

XXI. Atque hic quidem meus, Phidolæ, vivo ac mor-

καὶ τεθνηκός, ἔτως ἐννοεῖν πρὸς τῷ Δαμονίῳ παρίστα, τῷ κληδόνει, ἢ παρμῆς, ἢ π. τοῖτον ἄλλο εἰρηκτόν καταφρονῶσιν· ἀ δὲ Τιμάρχος τῷ Χαίρωνέως ἡκίστα μὲν ὑπὲρ τούτου διεξιόντος, οὐκ οἶδα μὴ μύθος, * λογίσον, σωπᾶν ἀμεινον. Μηδαμῶς· εἶπεν ὁ Θεόκριτος, ἀλλὰ διέλθε αὐτά· καὶ γὰρ εἰ μὴ λίαν ἀκριβῶς, ἀλλ' ἐστὶν ὅπῃ φαύει τῆς ἀληθείας καὶ τὸ μυθώδες· πρῶτον δὲ τίς ἦν ὁ Τίμαρχος, φράσον· ὃ γὰρ ἔγνωσαν τ' ἄνθρωπον. 590 Εἰκότως γε, εἶπεν ὁ Σιμμίας, ὦ Θεόκριτε· νέος γὰρ ὢν κομιδῇ ἐτελεύτησε, καὶ τῷ Σωκράτῃ δειθεὶς ταφῆναι πρὸς Λαμπρόκλειαν τὸν Σωκράτῃ υἱόν, ὀλίγαις πρῶτον ἡμέραις αὐτῷ τεθνηκόσῃ, φίλον καὶ ἡλικιώτῳ γενόμενον. Οὗτος οὖν ποτὶς γινώσκων τὸ Σωκράτῃ Δαμόνιον ἡδὲ ἔχει δύναμιν, ἅτε δὴ νέος οὐκ ἀγενὴς ἄρτι γε γυναικὸς φιλοσοφίας, ἐμοὶ καὶ Κέβητι κοινωσάμενος μόνοις

F. 7. μύθος, * λογίσονται] Forte, μύθος οἱ πολλοὶ λογίσονται, καὶ—.

A. 4. ὀλίγαις] Sic Baf. Xyl. Vulgo, ταῖς, quod Steph. habuit a Schott. et Leonie. Nam Ald. B. E. αἷς.

tuo Socrate, de Genio ejus fuit sensus, spretis ominibus, sternutationibus, aliis talibus rebus. Quæ autem Timarchum Chæronensem audivimus hac de re differere, haud scio an pro fabulis habituri sitis, præstetque ea reticere. Nequaquam, inquit Theocritus, sed narra isthæc: nam ut non planissime, alicubi tamen etiam fabulæ veritatem attingunt. Prius tamen quis ille fuerit Timarchus expedi: non enim novi hominem.

Consentaneum est, aiebat Simmias, mi Theocrite. Admodum enim adolescens mortuus, cum quidem a Socrate petiisset ut sepeliretur juxta Lamprocleum Socratis F. paucis ante diebus mortuum, amicū et æqualem suum. Is ergo cupiens Socratis Genius quam vim haberet cognoscere, utpote juvenis generosa indole, et qui recens philosophiam gustavisset: re mecum et cum Cebete tantum communicata, in oraculum Tro-

εἰς Τροφῶνις κατήλθε, δράσας τὰ νομιζόμενα περὶ τὸ
μαντεῖον, ἐμμένοντας δὲ δύο νύκτας καὶ τὴν μίαν ἡμέραν,
B τῷ πολλῶν ἀπεγνωσμένων αὐτὸν ἤδη, καὶ τῷ οἰκείων ὀδυ-
ρμηδύων, περὶ μάλα φαιδρὸς ἀνῆλθε· προσκυύσας
δὲ τὸ θεόν, ὡς περὶ τὸν δέφουγε τὸν ὄχλον, διηγέτο ἡμῖν
θαυμάσια πολλὰ καὶ ἰδεῖν καὶ ἀκούσαι.

κβ'. Ἐφη δὲ, καταβὰς εἰς τὸ μαντεῖον, περὶ τυχεῖν
σκότῳ πολλῷ τοῦ περὶ τὸν, εἴτα ἐπὶ ὕδατος κῆσθαι πο-
λυὺν χρόνον, καὶ μάλα συμφρονῶν ἐναργῶς εἶπ' ἐξηγήσας,
εἴτε ἀνειροπόλει· πλὴν δόξαί γε τῆς κεφαλῆς ἅμα φό-
βῳ περὶ ἀποσύντη πληγείσης, τὰς ῥαφὰς ἀφ' ἑαυτῆς μεθ-
ιέναι τὴν ψυχὴν. Ὡς δ' ἀναχωρῶσα κατεμύγνυτο πρὸς αἶρα
διαυγῇ καὶ καθαρῇ ἀσμένῃ, πρῶτον μὲν ἀναπνεῦσαι τότε δοκεῖν
C διὰ χρόνον συχνῶν, τεινομένην τέως καὶ πλείονα γίνεσθαι τὴν
πρότερον, ὥσπερ ἰστίον ἐκτεταττωμένην. Ἐπειτα κατὰ
κῆριν ἀμαυρῶς ῥοίζετο πρὸς ὑπὲρ κεφαλῆς περὶ αὐτο-

C. 1. χρόνον συχνῶν, τεινομένην] Forte χρόνον, στενοχωρημένην.

C. 2. ἰστίον ἐκτεταττωμένην] Sic Bas. Xyl. Vulgo, ἰστίον ἐκτεταττωμένην.

phonii descendit, rite peractis omnibus: cumque duas noctes et unum diem ibi exegisset, jam plerisque actum de eo esse putantibus, et familiaribus eum deplorantibus, mane admodum hilaris rediit: deumque comprecatus, ut primum turbam evasit, nobis mira multa narravit visa sibi et audita.

XXII. Aiebat se, cum descendisset in oraculum, initio in magnas incidisse tenebras: votis deinde factis diu jacuisse,

non fatis sentientem vigilaretne an somniaret: visum autem sibi caput strepitu una accidente percussum fuisse, et futuris invicem discedentibus animum exivisse. Qui simul atque recedens, aëri pellucido et puro permixtus fuit, idque lubens, tunc primum longo post tempore sibi respirare esse visus, hactenus oppressus: majorque pristino factus fuit, instar veli a vento inflati. Audivi, aiebat, deinde obscure quendam strepitum supra ca-

μύθε φωνὴν ἠδεῖαν ἰέντος· ἀναβλέψας δὲ, τίω μὲν γῆν
 ἔδαμῃ καθορᾶν, νήσους δὲ λαμπομύνας μαλακῶ πυρὶ,
 κατ' ἀλλήλων ἔξαμβόεσας ἄλλω ἄλλοτε χροᾶν, ὥσ-
 περ βαφὴν, ἄγειν τῷ φωτὶ ποικιλομύνῳ καὶ τὰς με-
 ταβολὰς· φάνεας δὲ, πλήθει μὲν ἀναρίθμους, μέγας
 δὲ ὑψοφύεις, οὐκ ἴσας δὲ πάσας, ἀλλ' ὁμοίως κυκλο-
 περεῖς· οἷομαι δὲ τούτοις τὸν αἴθερα κύκλῳ φερομένους
 ὑπορροῖζειν * ^(εἶ) καὶ ὁμολογουμένην τῇ τ' κινήσεως λειό-
 τητι τ' ὁρατότητα τῆς φωνῆς ἐκείνης ἐκ πασῶν σινηρ-
 μομένης. Διὰ μέσση δὲ αὐτῇ θάλασσαν ἢ λίμνην ὑπο-
 κεχέσθαι τοῖς χρώμασι θαλάμπυσαν θατ' ἢ γλαυ-
 κότης ὀπιμυγνυμένοισι· καὶ τῇ νήσων ὀλίγας μὲν ἐκ-
 πλεῖν καὶ πόρον, καὶ διακομίζεσθαι πέραν τοῦ ρεύματος,
 ἄλλας δὲ πολλὰς * ἐφέλκεας τῇ * σχεδὸν ὑποφερο-
 μένας. Εἶναι δὲ τὴν θαλάσσης πῇ μὲν πολὺ βάθος καὶ

C. 7. ἄγειν] Forte ἄμα.

C. 10. φερομένους] Ita Leonie. Vulgo, φερομένης.

C. 11. ὑπορροῖζειν * εἶναι] Ad sensum nil deesse videtur.

D. 2. ὑποκεχέσθαι] Sic B. E. Vulgo, ὑπερκεχέσθαι.

D. 6. πολλὰς * — * ὑποφερομένας.] Ultimū ita correxi, pro vulgato ὑποφερο-
 μένοις. B. E, ὑποφερομένης. Cæterum locus sic fere explendus, πολλὰς
 συνεφέλκεσθαι τῇ ρύμῃ σχεδὸν ὑποφερομένας.

D. 7. κατὰ νότον — τινάγῃ] Puto corrigendum, κατὰ νότον μάλιστα, κατὰ δὲ ἀρι-
 τον τινάγῃ —.

put circumagitatum, et sua-
 vem emittentem vocem. Sus-
 piciens autem, terram nus-
 quam vidi, sed insulas splen-
 dentes molli igni, mutantēs
 aliū ex alio colorem, unde
 varīe quasi tingeretur lumen
 istis mutationibus. Visæ sunt
 mihi insulæ numero infinitæ,
 magnitudine immodica, non
 æquales omnes inter se, sed
 similiter rotundæ. His puta-
 bam in orbem circumvectis,

substrepere ætherem: nam le-
 vitati motus respondebat vocis
 illius lenitas, ex omnibus con-
 cinnatæ. Per medias insulas
 mare aut palus diffundebatur,
 coloribus glauco admixtis re-
 fulgens. Insularum paucæ
 per fretum enabant, et trans
 paludem efferebantur: aliæ
 multæ impetu freti attrahe-
 bantur fere submersæ. Maris
 profunditas quibusdam in locis
 versus Austrum magna, ver-

νότον, μάλιστα δὲ ἀραιὰ τεύχεα καὶ βραχέα, πολλαχῇ δὲ καὶ ὑπερχεῖσθαι, καὶ ἀπολιπεῖν αὐτῇς ἡ μεγάλας ἐκδο-
 λὰς λαμβάνουσιν, καὶ τὰς χροῖας, τὸ μὲν, ἀκέραιον καὶ
 E πελάγιον, τὸ δὲ, ἢ καθαρόν ἢ ἀλλὰ συγκεχυμένον καὶ λιμ-
 νῶδες. Τῶν δὲ ῥοθίων τὰς νήσους ἅμα φραγνομένας ἐπαν-
 ἀγῃ, ὅθεν εἰς ταῦτο συνάπην τὸ πέρας τῇ ἀρχῇ ἔδε
 ποιῆν κύκλον, ἢ ἡσυχῇ πρὸς ἀλλήλους τὰς ἐπιβο-
 λὰς, ἔλκεα ποίεσας μίαν ἐν τῷ περιέχοντι τῶν
 δὲ πρὸς τὸ μέσον μάλιστα τῶ περιέχοντος καὶ μέγιστον
 ἐγκεκλίσθαι τιὺ θάλασσαν ὀλίγω τῷ ὅκτῳ μερῶν τῶ
 F παντὸς ἐλαττον, ὡς αὐτῷ φαίνεται· δύο δὲ αὐτῷ ἐ-
 χεν ἀνατομώσας πρὸς ἐμβαλόντος ἐναντίας ποταμὸς
 δεξιμῶς, ὡς ὅτι πλεῖστον ἀνακοπιτομένην κολάζειν καὶ
 ἀπολευχάνεσθαι τιὺ γλαυκότητι. Ταῦτα μὲν οὖν ὁρᾷ
 τερπόμηνος τῇ θείᾳ· καὶ τῷ δ' ἀπιδόντι φαίνεσθαι χάσμα

E. 1. λιμνῶδες] Sic B. E. Baf. Xyl. Vulgo, λιμῶδες.

E. 2. ῥοθίων τὰς νήσους] Corrigo, ῥοθίων δι' ὧν τὰς νήσους. Mox videtur scriben-
 dum περαινομένας pro περαιομένας.

E. 5. τῶν δὲ—μέγιστον] Forte, τῶν δὲ πρὸς τὸ μέσον καὶ μάλιστα τῷ περιέχοντι
 μέγιστον—. Mox αὐτῷ pro αὐτὸ dedi ex T. V. B. Xyl. Leonie. Schott.
 Anon.

F. 2. ἐμβαλόντος] Forte, ἐμβαλόντας : sed sic etiam nondum perpurgetur locus.
 Mox pro κολάζειν Reiske bene καχλάζειν.

fus Arctum stagna et brevia
 erant: passim etiam effundeba-
 tur et recedebat non magnis
 æstibus: color alibi sincerus,
 et marinus, alibi confusus et
 palustris. Insulæ simul etiam
 trajicientes impetu fluctuum
 revertebantur: neque motus
 earum finis ad principium re-
 dibat, neque circulum confi-
 ciebant, sed conversione sua
 paulatim loco excedentes gy-
 rum in se non redeuntem tra-

hebant. Harum ad medium
 maxime ambientis inclinatum
 erat mare, paulo minus octa-
 va Universi parte, ut mihi,
 aiebat, videbatur. Habet au-
 tem duos apertos meatus, qui-
 bus adversi fluvii ignis ir-
 rumpentis excipiuntur: quo
 igni magna pars glauci coloris
 in albedinem fervet. Hoc mihi
 spectaculum fuit jucundum.
 Deorsum autem intuenti, ap-
 paruit hiatus ingens, teres, vel-

μέγα προγύλον, οἷον ἐκτετμημένης σφαίρας, φοβερὸν δὲ
 δεινὸς καὶ βαθύς, πολλὰ σκότες πλήρες ἔχ' ἡσυχάζοντος,
 ἀλλ' ἐκταραττομένη καὶ ἀνακλύζοντος πολλάκις· ὅθεν
 ἀκέσθαι μυρίας μὲν ὠρυγὰς καὶ τεναγμούς ζώων, μυ-
 ρίων δὲ κλαυθμὸν βρεφῶν, καὶ μεμνηδύες ἀνδρῶν καὶ
 γυναικῶν ὀδυρμῆς, φόφες δὲ παντοδαπῆς, καὶ θρύβες ἐκ
 βάθους πόρρωθεν ἀμυδρῆς ἀναπεμπομένης· οἷς οὐ μετρίως
 αὐτὸς ἐκπεπλήχθη. Χρόνῳ δὲ περὶ τούτου εἰπεῖν τινα
 πρὸς αὐτὸν ἔχ' ὁράμενον, ὦ Τιμαρχε, τί ποθεῖς πυ-
 θεσθαι; Φράσαι δὲ αὐτὸν ὅτι, Πάντα, τί γὰρ ἐ θαυ-
 μάσιον; Ἀλλ' ἡμῖν, φάναι, τῷ ἄνω μέτεσι μικρόν·
 ἄλλων γὰρ θεῶν ἐκεῖνα· τίω δὲ Φερσεφόνης μοῖραν ἦν ἡ-
 μεῖς διέπομεν, τῇ τετάρτῳ μίαν ἔσαν, ὡς ἡ Στύξ ὀρίζει,
 βελομένη σοι σκοπεῖν πάρεστιν. Ἐρμηνεὺς δὲ αὐτῷ, Τίς ἡ
 Στύξ ὅστις; Ὅδὸς εἰς ἄδης, φάναι, καὶ πρὸς εἰσιν ἐναντί-
 ας αὐτῇ σχίζουσα, τῇ κορυφῇ τὸ φῶς· ἀνατείνουσα δ', ὡς

A. 4. φράσαι δὲ αὐτὸν] Sic E. Vulgo, φράσαι δὲ πρὸς αὐτόν.

A. 9. ἐναντίας—φῶς] Corrigo, ἐξ ἐναντίας, αὐτῇ σχίζουσα τῇ κορυφῇ τὸ φῶς.

uti exciso globo, terribilis
 valde et profundus, et plenus
 tenebrarum non quiescentium,
 sed subinde conturbatarum et
 exæstuantium. Hinc exau-
 diebantur infiniti rugitus et
 gemitus animalium, vagitus
 infantium, mixti virorum et
 mulierum ejulatus, omnis ge-
 neris soni et tumultus eminus
 e profundo sursum obtuse e-
 lati: quibus haud mediocriter
 fui perterritus. Procedente
 tempore quidam a me non
 conspectus dixit mihi, O Ti-
 marche, quid cupis cognos-

cere? Omnia, inquam ego:
 quid enim non est admi-
 rabile? Tum ille, Ad nos qui-
 dem, inquit, superiorum isto-
 rum pars exigua pertinet:
 sunt enim aliorum deorum.
 Proserpinæ autem portionem,
 quam nos administramus, u-
 nam de quatuor, ut Styx dis-
 cernit, licet tibi si vis contem-
 plari. Cumque interrogassem
 Quidnam Styx esset, respondit,
 Viam esse ad Inferos, quæ
 progreditur in contrarium,
 vertice lucem scindens, et, ut
 vides, ex Orco sursum ten-

ὄρα, ἐκ τῆς ἀδῆς κἀπώθεν ἢ φαίει ἀειφερομένη καὶ
 τῆς φωτός, ἀφορίζει πῶς ἐσχάτην μερίδα τῆς ὅλων.
 Τέσσαρες δὲ εἰσιν ἀρχαὶ πάντων· ζωῆς μὲν ἡ πρώτη,
 κινήσεως δὲ ἡ δεύτερα, γενέσεως δὲ ἡ τρίτη, φθορᾶς
 δ' ἡ τελευταία· σιωδεῖ δὲ τῇ μὲν δευτέρᾳ πῶς πρῶ-
 τήν Μοῦαν καὶ τὸ ἀόρατον, πῶς δὲ δευτέραν τῇ τρίτῃ
 Νῆς καὶ ἥλιον, τῇ δὲ τρίτῃ πρὸς τετάρτῳ Φύσιν
 καὶ σελιῶν· τῇ δὲ σιωδέσμων ἐκάστου Μοῖρα κλειδῶ-
 χος Ἀνάγκης θυγάτηρ κἀθήται, τῇ μὲν πρώτη Ἀτρο-
 πος, τῇ δὲ δεύτερᾳ Κλωθῶ, τῇ δὲ πρὸς Σελήνην Λάχε-
 σις, αἷ ἦν ἡ καμπὴ τῆς γενέσεως. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι
 οἷοι θεὸς ἔχουσι· σελήνη δὲ, Δαμνίων ὀπιχθονίων ἔσα,
 φεύγει τὴν Στύγα μικρὸν ὑπερφέρουσα· λαμβάνεται δὲ
 ἀπ᾽ ἐν μέτροις δευτέροις ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἔτη· καὶ
 τὴν Στυγὸς ὀπιφερομένης, αἱ Ψυχαὶ βοῶσι δαιμαίνεσθαι·
 πολλὰς γὰρ ὁ ἄδης ἀφαρπάζει ἀειολιοθαυγέσας· ἄλλας

A. II. φαίει—φωτός] Legendum videtur, φαίει ἐπιφερομένη τοῦ φωτός.

dens, qua lumen attingens, ultimam portionem universarum rerum determinat. Sunt autem, dicebat, quatuor partes: prima vitæ, motus secunda, tertia ortus, interitus quarta. Colligat autem primam cum secunda, Unitas, secundum id quod visum fugit: secundam cum tertia, Mens, secundum Solem: tertiam cum quarta, Natura, secundum Lunam. Singulis harum compagum affidet Parca, Necessitatis filia, clavem tenens: pri-

mæ Atropos, secundæ Clotho, tertiæ Lachesis, circa quam flexus est originis rerum. Nam reliquæ sane infusæ deos habent: Luna, quæ est Geniorum in terra degentium, Stygem effugit paululum sublimius elata: semel ab ea occupatur in secundis mensuris centum septuaginta septem. Itaque Styge appetente ad Lunam, animæ vociferantur præ metu. Multas enim Pluto rapit delabentes: alias Luna adnatantes fursum eve-

δ' ἀνακομίζεται κἀπὼθεν ἡ σελήνη περσνηχομένης, αἷς
 εἰς καίρῳ ἢ τῇ γενέσεως τελευτῇ ἐνέπεσε, πλὴν ὅσαι
 μιαρὰ καὶ ἀκάθαρτοι ταῖται δ' ἀπράπτεσθαι καὶ μυκω-
 μένη φοβερὸν ὅτι εἴα πελάζειν, ἀλλὰ θρίωσθαι τ' ἐαυ-
 τῷ πότμον ἀποσφαλλόμεναι φέρονται κἀπὼ πάλιν ἐπ'
 ἄλλω γενέσιν, ὡς ὁρᾷς. Ἀλλ' ὅθεν ὁρῶ, τὸν Τίμαρ-
 χον εἰπεῖν, ἡ πολλὰς ἀτέρας παρὰ τὸ χάσμα παλλομέ-
 νας, ἑτέρας δὲ καταδυομένας εἰς αὐτὸ, τὰς δὲ λάμπον-
 τας αὖ κἀπὼθεν. Αὐτὰς ἄρα, φάναι, τὰς Δαίμονας ὁρῶν
 ἀγνοεῖς· ἔχει γὰρ ὧδε Ψυχὴ πᾶσα Νῆ μετέχει, ἄλογος
 δὲ καὶ ἄνθρωπος ὅτι ἐπὶ· ἀλλ' ὅσον ἀν' αὐτῆς σαρκὶ μιχθῇ
 καὶ πάθεισιν, ἄλλοιόμενον τρέπεται κατ' ἡδονὰς καὶ ἀλ-
 γηδόνας εἰς τὸ ἄλογον. Μίγνυται δ' ἐκ πᾶσα τὸν αὐτὸν
 τρέπον· ἀλλ' αἱ μὲν ὅλαι κατέδυσαν εἰς σῶμα, καὶ δι'
 ὅλων ἀναταραχθεῖσαι τὸ σύμπαν ὑπὸ παθῶν μεταφέ-
 ρονται κατὰ τὸν βίον· αἱ δὲ πῶς μὲν ἀνεκράθησαν, πῶς δὲ

D. 5. ἄνθρωπος] Sic B. E. Vulgo, ἀνθρώπους.

D. 9. ἀναταραχθεῖσαι] Forte, ἀνακραθεῖσαι.

hit, quibus in tempus nas-
 cendi interitus incidit: ex-
 ceptis quæ sceleribus sunt
 pollutæ; has enim fulminans
 et mugiens horrendum, non
 finit appropinquare: sed suum
 lamentantes exitium, inde pro-
 lapsæ deorsum feruntur rur-
 sum ad alium ortum, ut vides.
 Atqui nihil video, aiebam,
 quam multas stellas circa hia-
 tum agitari, aliasque in eum
 demergentes, alias fursum ten-
 dentes. Ipsos ergo, inquit
 ille, Genios videns ignoras.

Res enim ita habet. Omnis
 anima mentis est particeps:
 neque rationis et mentis ex-
 pers est, nisi quantum carni
 permixta anima et perturba-
 tionibus mutata voluptatibus
 et doloribus ad brutam de-
 sciscit naturam. Non omnis
 autem anima eodem modo mis-
 cetur. Nam aliæ totæ in cor-
 pora se demergunt, prorsum-
 que in vita perturbationibus
 corrumpuntur. Aliæ vero in-
 terdum se emergunt, et foras
 relinquunt purissimam par-

ἔλιπον ἔξω τὸ καθαρώτατον, ἐκ ὀπισσώμηνον, ἀλλ' οἷον
ἀκρόπλεον ὀπιψαῦον ἐκ κεφαλῆς ἔ' ἀνθρώπου, καθάπερ ἐν
βυθῷ δευκότος ἄρτημα κορυφαῖον ὀρθομηνῆς περὶ αὐτὸ
τῇ ψυχῇ ἀνέχον ὅσον ὑπακβεῖ καὶ οὐ κρατεῖται τοῖς πά-
γεσι. Τὸ μὲν οὖν ὑποδρύχιον ἐν τῷ σώματι φερόμενον
Ψυχὴ λέγεται· τὸ δὲ φθορᾶς λειφθὲν, οἱ πολλοὶ Νῆν
καλοῦντες, ἐντὸς τῆς νομίζουσιν αὐτῇ, ὥσπερ ἐν τοῖς ἐσ-
όπτοις τὰ φαινόμενα κατ' ἀνταύγειαν· οἱ δὲ ὀρθῶς ὑ-
πονοῦντες, ὡς ἐκτὸς ὄντα, Δαίμονα προσαγορεύουσι. Τῆς
μὲν οὖν ὑποσθεννύας δοκοῦντας ἀφ' ἑαυτῶν, φάναι, τὰς εἰς
τὸ σῶμα καταδυομένης ὅλας ψυχὰς ὁρᾶν νόμιζε· τῆς δὲ οἷον
ἀναλάμποντες πάλιν καὶ ἀναφανομένους κέπαιεν, ἀχλύν
πναι καὶ ζόφον ὥσπερ πηλὸν ὑποσφομνύας, τὰς ἐκ τῆ σω-
μάτων ἐπαναπλεύσας μετὰ τῇ θάνατον· οἱ δὲ ἀνω ἀφα-
φερόμενοι Δαίμονές εἰσι τῇ Νῆν ἔχειν λεγόμενων ἀνθρώ-
πων. Πειράσθητι δὲ κατιδεῖν ἐκάστου τῆ συνδεδεσμον ἢ τῇ

§. 3. ὀρθομηνῆς] Sic Baf. Xyl. Vulgo, ὀρθομηνέοις. T. V. ἀρτωμηνῆς.

tem, non plane subsidentem in
corpus, sed veluti in super-
ficie navigans capite homi-
nem quæ tangat : eique veluti
in profundum demerso supra
verticem suspensa et recta ma-
net anima, quatenus menti pa-
rens non vincitur a corporis
affectibus. Ergo id quod
quasi demersum in homine
fertur, Anima dicitur. Quod
autem ab interitu immune est,
plerique Mentem vocantes in-
tra ipsos esse opinantur : quasi
in speculis sint ea, quæ in

illis resplendent : qui recte in-
telligunt, ii foris esse senti-
unt, Geniumque appellant.
Proinde cum cernis stellas quæ
extingui videntur, animas in-
tellige quæ totæ in corpora se
abdunt : rursus vero emican-
tes effulgentesque sursum, ca-
liginem quandam et tenebras
veluti cœnum excutientes, eas
scito, quæ a morte e corpori-
bus huc redeunt : quæ super-
ne differuntur, Genii sunt ho-
minum, quos sapientes dicunt.
Conare autem unius cujuslibet

ψυχῇ συμπέφυκε. Ταῦτα ἀκῶσας αὐτὸς ἀκριβέστερον
 προσέχειν καὶ θεᾶσθαι τ' ἀτέρων ἀποσαλεύοντάς, τὰς μὲν
 ἥτιον, τὰς δὲ μᾶλλον, ὥσπερ τὰς τὰ δίκτυα ἀφισι-
 μώνοντάς ἐν τῇ θαλάσῃ φελλὰς ὁρώμεν ὑπερμεγέθυ-
 οῦσας δὲ τοῖς κλωθομύλοις ἀπεράτοις ὁμοίως ἐγκυατα-
 ταραγμύλιω καὶ ἀνώμαλον ἔλκοντάς, ὃ δυνάμεις κα-
 τὰσθαι τ' κίνησιν ἐπ' εὐθείας. Λέγειν δὲ τ' φωνὴν, τὰς
 μὲν εὐθείαν καὶ τεταγμύλιω κίνησιν ἔχοντάς, εὐηνίοις ψυ-
 χῆς ἡσυχῆς ἀφ' ἀποφύων, καὶ παύδουσιν ἀφ' αἰῶν, οὐκ ἄ-
 γαν πῆλινον καὶ ἄγχιον παρεχόμεναι τὸ ἄλογον· τὰς δὲ
 ἄνω καὶ κάτω πολλάκις ἀνωμάλως καὶ τεταραγμύλιως
 ἐγκλινόντάς, οἷον ἐκ δεσμῶν ἀσπαραγμομύλιως, δυσπειθεῖς
 καὶ ἀναγώγαις δι' ἀπαφυσίαν ζυγμαχεῖν ἤθεσι, πῇ μὲν
 κρατύντας καὶ πεινάζοντας ὑπὲρ δεξιάν, πῇ δὲ χαμψο-
 μύλιως ὑπὸ τῷ παθῶν καὶ συνεφελομύλιως τοῖς ἁμαρ-
 τήμασιν, εἴτα πάλιν ἀνπιτένοντας καὶ βιαζόμεναι τὸν

A. 7. οὐκ ἄγαν] Sic T. V. Anon. Vulgo, ὡς κατὰ γαῖαν.

B. 2. ἀναγώγαις] Sic T. V. Anon. Vulgo, ἀναλώτοις.

bet vinculum quocum anima
 constringitur perspicere. His
 ego auditis, accuratius specta-
 vi, stellas alias magis, minus
 alias fluctuantes: quo modo
 in mari videmus differri hinc
 inde suberis taleas quibus re-
 tia indicantur: alias fufis con-
 glomeratis similes motu agi-
 tari inæquabili et conturbato,
 neque posse eum in recta con-
 stituere linea. Tum vox ista
 dixit. Quæ recto et ordinato
 motu feruntur stellæ, eas ob
 bonam educationem et conve-

niens alimentum corporum,
 animis uti obsequentibus, et
 quorum bruta facultas non fit
 plane cœnosa et fera. Quæ
 vero sus deque crebro inæqua-
 liter et conturbate vergunt,
 velut ruptis vinculis palpitan-
 tes, eas conflictari cum refrac-
 tariis et indomitis ob pravam
 institutionem ingeniis, et ali-
 quando vincere, et ad dextrum
 redigere ea latus, interdum
 flecti perturbationibus, et ad
 peccandi societatem pertrahi,
 rursus deinde eniti: nam co-

μὴ γὰρ σιῶδεσμον οἷα χαλινὸν τῷ ἀλόγῳ τῆς ψυχῆς ἐμ-
 βεβλημένον, ὅταν ἀντιστάσῃ, τιτὼ λεγόμενῳ μεταμέ-
 λειαν ἐπάγειν ταῖς ἀμαρτίαις, καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς ἡδοναῖς ὅ-
 σαι ὡς νόμοι καὶ ἀκρατεῖς ἀρχαῖν, ἀλγηδόνα καὶ πλη-
 γὴν ἔσσαν ἐνθένδε τῆς ψυχῆς ὑπὸ τῷ κρατῶντος καὶ
 ἀρχοντος ἐπιτομιζομένης· μέχρις ἀν' οὕτω κολαζομένη,
 πειθήνιος γένηται καὶ σιυήτης ὥσπερ θρέμμα παῖδον,
 ἀνὸς πληγῆς καὶ ἀλγηδόνος ὑπὸ συμβόλων ὀξέων καὶ
 σημείων ἀδαυομένη τῷ δαίμονος· αὐτὰ μὲν οὕτω ὀφέ-
 ποτε καὶ βραδέως ἄγονται, καὶ κατῆσαν ὡς τὸ δέον.
 Ἐκ δὲ τῶν εὐλυίων ἐκείνων κατηκόων εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς καὶ
 γενέσεως τῷ οἰκείῳ Δαίμονος, καὶ τὸ μαντικὸν ὅτι καὶ θεο-
 κλυτέμεινον γένος· ὧν τιτὼ Ἑρμοδώρου τῷ Κλαζομενίῳ
 ψυχὴν ἀκήκοας δῆπερ, ὥς ὑπολείπεσθαι παντάπασιν τὸ
 σῶμα νύκτωρ καὶ καθ' ἡμέραν ἐπλανᾶτο πολὺν τόπον,
 οἷτ' αὖθις ἐπανήει, πολλοῖς τῶν μακρὰν λεγόμενων καὶ

B. 11. ἐπιτομιζομένης] Sic Baf. Xyl. T. Vulgo, ἐπιτομιζομένοις.

C. 7. Ἑρμοδώρου] Corrigendum Ἑρμοσίμῳ, ut ab alijs vocatur pleisique.

pulam, veluti frænum brutæ
 parti animæ injectum, quando
 retrahit, poenitentiam peccatis
 inducere, et voluptatibus in-
 iustis atque intemperantibus
 pudorem: hunc esse dolorem
 ictumque animæ a principe
 parte illatum refrænante ani-
 mam; donec ita castigata ob-
 temperare discat, et, cicurata
 pecudis instar, absque ictu et
 dolore sentiat se tesseri argu-
 tis signisque a Genio duci.
 Atque hæc quidem, aiebat vox

illa, fero et tarde ducuntur,
 constituunturque in statu ipsas
 decente. Ex obsequentijs
 autem istis et menti ultro pa-
 rentibus ab ortu et initio Ge-
 nii sui, sunt divinæ illæ et
 cum numinibus colloquentes
 animæ. Qualis fuit Hermo-
 dori Clazomenii anima, quam
 audivisti nimirum, corpore
 omnino deserto, noctes diesque
 multa pervagatam loca, rur-
 sum in corpus rediisse, cum
 præsens multis in longinquo

παραπομένων ἐντυχούσα καὶ παρὰ γενομένη· μέχρις οὗ
τὸ σῶμα, τῆς γυναικὸς παροδούσης, λαβόντες οἱ ἐχθροὶ
ψυχῆς ἔρημον οἶκοι κατέωρησαν· τῷτο μὲν οὖν οὐκ ἀ-
ληθές ἐστιν· ἔν δ' ἔξέβαινεν ἡ Ψυχὴ τῷ σώματος, ὑπεί-
κυσσα δὲ αἰεὶ καὶ χαλῶσα τῷ Δάμῳ τὸν συνδυσμον ἐ-
δίδου παροδουμένη καὶ παροφίτησιν, ὥτε πολλὰ συνορῶν-
τα κατακόνοντα τῇ ἐκτὸς εἰσαγγέλλειν· οἱ δὲ ἀφανί-
σαντες τὸ σῶμα κοιμωμένην, μέχρι νῦν δίκην ἐν τῷ
ταρτάρῳ τίνουσι. Ταῦτα δὲ εἶση, φάναί, σαφέτερον, ὡς
νεανία, τρίτῳ μὲν νῦν δ' ἀπὸ. Πανσαμένης δὲ τῆς
φωτῆς, βέλεσθαι μὲν αὐτὸν, ὁ Τίμαρχος ἔφη, θεάσασθαι
παρετρέφοντα πῶς ὁ φθγγρόμῳ ἐκ· σφόδρα δὲ τὴν κε-
φαλὴν αὐτῆς ἀλγήσας, κατὰ βίαν συμπεσθεῖσαν,
οὐδὲν ἐπὶ γινώσκειν ἐδ' ἀποδάνεσθαι τῇ κατ' ἑαυτὴν·
εἴτα μέντοι μετὰ μικρὸν ἀνενεγκὼν, ὁρᾶν αὐτὸν ἐν Τρο-
φωνίᾳ παρὰ τὴν εἰσοδὸν, ὅτε ἔξ ἀρχῆς κατεκλίσθη, κεί-
νον.

D. 7. συνορῶντα] Sic B. E. Xyl. T. V. Vulgo, συνερῶντα.

dictis ac factis intervenisset:
donec inimici corpus animæ
vacuum prodente uxore nacti
domi combusserunt. Hoc qui-
dem verum non est: non enim
egressa est e corpore anima:
sed identidem concedens et
laxans Genio compagem, cir-
cumcursionem admisit, ut
is multa foris audita ac visa
intro annunciret. Qui vero
dormientis corpus cremave-
runt, etiamnum in tartaro
supplicium pendunt. Verum

hæc tu adolescens, tertio post
mense plenius scies: nunc abi.
Ego autem voce finiente, aie-
bat Timarchus, convertens
me videre volui quis loque-
retur: sed denuo gravi ca-
pitis dolore correptus tan-
quam vi compressi, nihil fen-
tire, nihil intelligere eorum
quæ circa me erant potui:
deinde paulatim ad me re-
diens, vidi me in antro Tro-
phonii apud introitum, ubi
initio procubueram, jacere.

κγ'. Ὁ μὲν οὖν Τιμάρχος μῦθος οὗτος. Ἐπεὶ δὲ
 ἐλθὼν Ἀθιμάζεος τείτω μίωι κτ' ἢ γενομένην φωνὴν
 ἐτελεύτησεν, ἡμεῖς δὲ Σωκράτει θαυμάζοντες ἀπηγγέλ-
 λομεν, ἐμέμφατο Σωκράτης ἡμᾶς ὅτι μὴ ζῶντος ἔτι
 τῷ Τιμάρχῳ δῆλομεν· αὐτῷ γὰρ ἂν ἡδέως ἐκείνῃς πυ-
 θέσθαι καὶ παροσανακρίναι σαφέστερον. Ἀπέχεις, ὦ Θεό-
 κριτε, μετὰ τῷ λόγῳ τὸν μῦθον· ἄλλ' ὅρα μὴ καὶ τὸν
 ξένον ἡμῖν παροκληπτεόν ὅππῃ τ' ἴηται· οἰκεία γὰρ πάντῃ
 καὶ παροσέκασα θείοις ἀνδράσι. Τί δ', εἶπεν, Ἐπαμει-
 νώδας ἐ συμβάλλεται γνώμην ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀναγέ-
 μνος ἡμῖν; Καὶ ὁ πατήρ μειδιάσας, Τοιῦτον, ἔφη, τὸ
 ἦθος, ὦ ξένε, τὸ τέττε, σιωπηλὸν, καὶ πρὸς τὰς λόγους εὐλα-
 βές, ἀπληστον δὲ τῷ μανθάνειν καὶ ἀκροᾶσθαι· διὸ καὶ Σπίν-
 θαρος ὁ Ταραντῖνος ἐκ ὀλίγον αὐτῷ σιωδιαίριφας ἐνθαῦθα
 χρόνον, αἰεὶ δῆπερ λέγει, μηδεμίαν πρὸς τὸ κατ' ἑαυτὸν ἀνθρώ-
 93 πων ἐντετυχέναι, μήτε πλείονα γινώσκοντι, μήτε ἐλάττωνα
 φηγεσθαι μὲν· σὺ ἔνθα φρονεῖς αὐτὸς δῖελθε περὶ τῶν εἰρημνίων.

XXIII. Atque hæc est
 Timarchi fabula. Qui cum
 Athenas venisset, et tertio
 mense post auditam vocem
 mortuus esset, Socrates, cum
 admiratione ducti rem ei nar-
 raremus, increpavit nos, quod
 non vivo Timarcho hoc fe-
 cissemus; per enim libenter
 se auditurum ista, et diligen-
 tius examinaturum fuisse.
 Habes, Theocrite, expositam
 fabulam. Sed vide, an non
 hospes quoque nobis exhor-
 tandus sit ad hanc quæstio-
 nem tractandam: est enim
 omnino divinis conveniens vi-

ris. Quid? aiebat Theanor:
 Epaminondas suam sententiam
 non profert, eadem institutus
 disciplina? Tum pater reni-
 dens, Tale, inquit, est ejus
 ingenium, taciturnum, et caute
 ad loquendum se dans, au-
 diendo et discendo inexfatu-
 rabile: itaque etiam Spintha-
 rus Tarentinus, cum eo hic
 non exiguum versatus tempus
 frequenter dicebat, In nemi-
 nem se hominem suæ ætatis
 incidisse, qui et plura nosset,
 et pauciora loqueretur. Ita-
 que tu quæ sentis hac de re
 ediffere.

καδ'. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, τὸν μὲν Τιμάρχου λόγον, ὅσπερ ἱερὸν καὶ ἄσυλον, ἀνακείσθαι τῷ θεῷ φημι χρῆναι. Θαυμάζω δ' εἰ τοῖς ὑπὸ Σιμμίᾳ λεγομένοις αὐτοῦ δυσσιτήσασί τινες, κύκνας μὲν καὶ ἱερὸς καὶ δράκοντας καὶ κυῖας καὶ ἵππους ὀνομάζοντες, ἀνθρώπους δὲ θεῖας εἶναι καὶ θεοφιλεῖς ἀπιστοῦντες· καὶ ταῦτα, τὸν θεὸν οὐ φίλοντιν, ἀλλὰ φιλόανθρωπον ἡγούμενοι. Καθάπερ ἔν ἀνὴρ φίλιππος ἐ πάντων ὁμοίως ἐπιμελεῖται τῶν ὑπὸ αὐτὸ τὸ γένος, ἀλλ' αἰετὶν ἀριστον ἑξάγων καὶ ἀποκρίνων, καὶ αὐτὸν ἀσκεῖ, καὶ τρέφει, καὶ ἀγαπᾷ ἀφ' αὐτοῦ καὶ ἡμῶν, οἱ ὑπὲρ ἡμᾶς, τὰς βελτίστους οἷον ἑξ ἀγέλης χαίροντες, ἰδίας τινὸς καὶ περὶ τῆς παιδαγωγίας ἀξιῶσι, ἔχ' ὑφ' ἡνίας, ὅσδε ῥυτῆρων, ἀλλὰ λόγῳ ἀφ' συμβόλων εὐχύνοντες· ὧν οἱ πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ πάντα πασὶν ἀπείρως ἔχουσιν. Οὐδὲ καὶ οἱ πολλοὶ κύνας τῶν θηρατικῶν σημείων, ὅσδε οἱ πολλοὶ ἵπποι τῶν ἵππικῶν σωφία-

A. 5. λεγομένοις αὐτῷ] Forte λεγομένοις περὶ αὐτῷ, ut Reisk.

B. 2. καὶ ἡμῶν] Anon. Reisk. ἔτι καὶ ἡμῶν. Non opus.

XXIV. Ibi Theanor ita dixit. Timarcheam quidem narrationem, tanquam sacram et inviolabilem, aio dedicandam esse numini. Miror autem si futuri sint qui a Simmia dictis fidem denegent: et cum olores, dracones, canes, equos sacros nominent, homines divinos esse ac diis caros inficientur; cum quidem deum non avium, sed hominum amatorem censeant. Enimvero, sicut vir equorum studiosus, non omnibus eandem e-

quis curam impendit, sed aliquem semper optimum eximium habens seorsim exercet atque alit, et maiore quam cæteros amore prosequitur: sic dii de nobis optimos veluti e grege notatos aliquos, peculiari dignantur institutione, non frænis aut habenis, sed doctrina et tesseris dirigentes, quarum vulgus et gregarii prorsus imperiti sunt. Nam neque canum plerique, indicia vestigiorum, neque equorum, artis equestris signa,

σιν· ἄλλ' οἱ μεμαθηκότες, εὐθὺς ἀπὸ σιγμῆς τῆς τυχόν-
τος, ἢ πομπυσμῶς, τὸ πρῶτον ἀποθανόντες, ῥα-
δίως εἰς τὸ δεῖν χαρίζονται. Φαίνεται δὲ γνώσκων καὶ Ὁ-
μηρος ὑπὸ λέγερμιν ἀγαθοῦ ἡμεῖς· τῷ γὰρ μάντεων οἰώ-
νοπόλους πινὰς καλεῖ, καὶ ἱερεῖς, ἑτέρους δὲ τῶν θεῶν αὐτῶν
ἀγαλερμῶν συνιέντας, καὶ συμφρονῶντας, ἀποσημαί-
νειν οἶεται τὸ μέλλον, ἐν οἷς λέγει,

Τῶν δ' Ἑλένος Πριάμοιο φίλος παῖς ξύνδετο θυμῷ
Βουλὴν, ἣ ῥα θεοῖσιν ἐφῆνδανε μητιώσιν.

Καί,

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὅπ' ἄκρῳ θεῶν αἰετιγενετῶν.

Ὡς περ γὰρ τῶν βασιλέων καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν ἀγνοούντων οἱ μὲν
ἐκτὸς ἀποθανόντες καὶ γνώσκοντες πυρσοῖς πῖσι καὶ κηρύγμασι
καὶ ὑπὸ σαλπίγγων, τοῖς δὲ πῖσι καὶ συνήθεσιν αὐτοῖς
φράζονται· ἔγωγε τὸ θεῖον ὀλίγοις ἐντυγχάνει δι' αὐτῶν καὶ
πανίως, τοῖς δὲ πολλοῖς σημεῖα δίδωμι, ὥς ὣν ἡ λεγο-
μένη Μαντική συνέστηκε. Θεοὶ μὲν γὰρ ἐν ὀλίγων ἀνθρώ-
πων κοσμοῖσι βίον, ἔς τὸν ἄκρως μαχαρίως τε καὶ θείως

intelligunt: sed qui didice-
runt, quovis sibilo aut plausu
percipiunt quid jubeantur, ac
facile officium peragunt. Vi-
detur autem mihi Homerus
quoque hanc nostri generis
differentiam, quam dico, ha-
buisse cognitam. Nam vatum
alios augures, alios sacerdotes
nominans, quosdam facit qui
ipsorum deorum colloquia in-
telligant, itaque futura prædi-
cant.

*Isthuc consilium Phæbo, glaucæque Mi-
nervæ
Arriens, Helenus persensit mente sagaci.*

Et,

*Namque meas talis superum vox venit
ad aures.*

Sicut enim regum et impera-
torum sententiam exteri perci-
piunt e facibus quibusdam ar-
dentibus, præconibus, tubis,
quam fidis et familiaribus ii
coram exponunt: sic numen
paucos per se, idque raro, com-
pellat, plerisque signa sugge-
rit, e quibus signis Divinatio
est confecta. Nam dii pau-
corum hominum vitam exor-
nant, quos summe beatos et

ὡς ἀληθῶς ἀπεργασάσθαι βεληγῶσιν· αἱ δὲ ἀπιλλαγ-
 μέναι γενέσεως ψυχῇ, καὶ χολάζουσι τὸ λοιπὸν ἐπὶ
 σώματος, οἷον ἐλεύθερα πάνπαν ἀφείδμεναι, Δαίμονές ἐι-
 σιν ἀνθρώπων ὀπιμελεῖς, καθ' Ἡσίοδον. Ὡς γὰρ ἀθ-
 ληταὶ καταλύσαντας ἀσκησιν ὑπὸ γήρας, ἢ τελέως
 ὑπολείπει τὸ φιλόπμον καὶ φιλοσώματον, ἀλλ' ἑτέροις
 ἀσκοῦνται ὁρῶντες ἡδοναί, καὶ ὠδρακαλεῦσι, καὶ συμπα-
 ράγουσιν· οὕτως οἱ πεπαυμένοι τ' αὖτε τ' βίον ἀγῶνων δι-
 ἀρετῇ ψυχῆς γινόμενοι Δαίμονες, οὐ παντελῶς ἀπμά-
 ζουσι τὰ ἐνταῦθα πράγματα καὶ λόγους καὶ σπουδὰς·
 ἀλλὰ τοῖς ὅτι ταυτὸ γυμναζομένοις τέλος, εὐμνηεῖς ὄν-
 τες καὶ συμφιλοτιμέμενοι πρὸς τὴν ἀρετῇ, ἐγκελεύονται
 καὶ σιωποῦσιν, ὅταν ἐγγύς ᾖ τῆς ἐλπίδος ἀμύλω-
 μένους καὶ φαύοντα ὁρῶσιν. Οὐ γὰρ οἷς ἔτυχε συμφέρεται
 τὸ Δαίμονιον· ἀλλ' οἷον ὅτι τῶν νηχομένων ἐν θαλάτῃ, F
 τὰς μὲν πελαγίους ἐπὶ καὶ πρὸς τὴν γῆς φερόμενους οἱ

D. 5. ἀπεργάσασθαι] Sic E. T. Vulgo, ἀπεργάσαι.

E. 3. πράγματα] Addidi ex B. E.

vere divinos reddere volunt. Animi autem ortu liberati, et vacantes postmodo a corpore, ut liberi prorsus emissi, Genii sunt, curam hominum gerentes, ut ait Hesiodus. Et sicut athletæ senectute eis vacationem artis largita non omne tamen protinus abjiciunt studium et curam corporis, sed delectantur cum alios exerceri vident, exhortantur, iisque præsto adfunt: ita confectis vitæ ærumnis animi ob præstantiam

in Genios versi, non plane despiciunt res humanas, hominumque rationes et studia: sed propitii iis qui eundem finem affectant, adjuvant eorum conatus, incitantes et provehentes, cum eos vident propinqua spe contendere ad finem, eumque jam attingere. Non enim quosvis Genius arripit. Sed sicut de iis qui natant in mari, eos qui in alto adhuc feruntur et procul a terra absunt, in terra stantes dun-

ὑπὲρ γῆς ἐγώ τε σιωπῇ θεῶνται μόνον, τὰς δ' ἐγγύς ἤδη
 ὠθαλέοντες καὶ παρεμβάλλοντες, ἅμα δὲ χειρὶ καὶ φωνῇ
 βοηθῶντες, ἀνασώζουσιν· οὕτως ὦ * ἔ δαίμονις ὁ τρόπος.
 * ἡμᾶς βαπτιζομένους ὑπὸ τῷ ὠθαγμάτων, καὶ σώ-
 ματα πολλὰ κατὰ περ ὀχήματα μεταλαμβάνοντας, αὐ-
 τὰς ἔξαμιλλάσθαι, καὶ μακροθυμεῖν, δι' οἰκείας πειρωμέ-
 νους ἀρετῆς σώζεσθαι, καὶ τυγχάνειν λιμένος. Ἦ τις δ' ἀν-
 ἥδη ἀφ' μυρίων γενέσεων ἠγωνισμένη μακρὰς ἀγῶνας, εὖ
 καὶ περὶ τῆς Ψυχῆ τῆς δειόδου συμπεραينوμένης κιν-
 δυνεύουσα καὶ φιλοτιμουμένη πρὸς τὴν ἐκβασιν ἰδρῶτι
 πολλῷ ἄνω περσφύρεται, ταύτῃ τὸν οἰκεῖον ἔ νημεσᾷ
 Δαίμονα βοηθεῖν ὁ θεός, ἀλλ' ἀφίησι τῷ περσφουμέ-
 νῳ· περσφύρεται δ' ἄλλος ἄλλῳ ἀνασώζειν ἐγκελευό-
 μενος· ἡ δὲ σιωπᾷ ἀφ' τὸ πλησιάζειν, καὶ σώζεται·
 μὴ πειδομένη δὲ, ἀπολιπόντος τῷ Δαίμονος, ὅτε εὖ-
 τυχῶς ἀπαλλάσσει.

F. 5. ὕτως ὦ * — * ἡμᾶς] Sententia quidem univérse facilis ad explendum, ut
 Anon. T. V. ὕτως, ὦ ξένη, τῷ δαίμονις ὁ τρόπος· ἐὰ μὲν γὰρ ἡμᾶς.
 Non recepi, ut e conjectura, non e libro, profectum.

taxat spectant, littori autem
 appropinquantibus jam accur-
 rentes et in aquam descenden-
 tes manu simul et voce suc-
 currunt, eosque eripiunt: ita,
 amice, Genius vult nos jam
 obrutos a rebus, et multa cor-
 pora tanquam vehicula mu-
 tantes, ipsos eluctari, et tole-
 rare, propria expertos virtute
 servari, et ad portum perve-
 nire. Quæ vero per innu-
 meros ortus ærumnis exactis

gravibus anima, jam bene et
 alacriter circuitione absoluta,
 ad ipsum exitum laborat et
 periclitatur multo cum sudore
 enitens sursum: huic quin fa-
 miliaris ejus Genius opitule-
 tur, non invidet deus, sed vo-
 lentem finit: studet autem a-
 lius aliam servare exhortando:
 et audit illa ob propinqui-
 tatem, ac servatur: non ob-
 temperans autem, discedente
 Genio, misere agit.

κέ. Τέτων εἰρημόνων, ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀποβλέψας
εἰς ἐμὲ, Σοὶ μὲν, εἶπεν, ὦ Καφεισία, σχεδὸν ὥρα βαδί-
ζειν εἰς τὸ γυμνάσιον ἤδη, καὶ μὴ ἀπολείπειν τὰς σπουδαίας
ἡμεῖς δὲ Θεάνορος ἐπιμελησόμεθα, ἀφελύσαντες ὅταν
δοκῇ τι σπουδῆσαν. Καὶ γὰρ ἔφην, Πράττομεν ταῦτα
ἀλλὰ μικρὸν οἴμαί τι μετ' ἐμὲ καὶ Γαλαξιδῶρα βάλεται
σοι ἀφελεχθῆναι ἔποσι ὁ Θεόκριτος. Ἀγαθὴ τύχη, εἶ-
πε, ἀφελέσθω. Καὶ παρήγεν ἀναγὰς εἰς τὸ ἐπιπάμ-
πειον τῆς πόλεως. Καὶ ἡμεῖς παρῶντες αὐτὸν ἐπεχρήσ-
μεν παρκαλεῖν ἐπὶ τῇ ᾠρᾷ. Ὁ δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἔφη
πάνυ σαφῶς εἶδέναι τὴν κατόδου τῇ φυγάδων, καὶ συντετάχ-
θαι μετὰ Γοργίδου τὰς φίλους πρὸς τὴν κατὰ. ἀποκτενεῖν δὲ
τῷ πολιτῷ ἀκριτον ὁδόν, μὴ μεγάλης ἀνάγκης γε-
νομένης· ἄλλως δὲ καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἀρμόζειν τὸ Θη-
βαίων εἶναι πᾶσι ἀναγίγας καὶ καθαρὰς τὰς πεπραγμένων· καὶ

B. 2. Πράττομεν] Immo Πράττωμεν.

B. 10. μὴ μεγάλης] Sic E. Baf. Xyl. Vulgo, μὴ μετὰ μεγάλης.

C. 1. καὶ μάλλον] Forte, οἱ μάλλον· μοχ ἀνύποπτον.

XXV. His ita dictis, Epaminondas in me intuens, Tibi quidem, inquit, Caphisia, tempus adest jam in gymnasium eundi, neque destituenti familiares: nos Theanorem curabimus, et ubi visum fuerit concilium dimittemus. Tum ego, agentur, inquam, ista: sed parumper me praesente et Galaxidoro tecum colloqui cupit hic noster Theocritus. Colloquatur, inquit, bona fortuna. Simulque sur-

gens ad anfractum porticus praecessit. Nosque circumfusi coepimus eum ad societatem facinoris exhortari. Ille autem et probe sibi notum diem redditui exfulum destinatum aiebat, et cum Gorgida amicis esse ad opportunitatem usurpandam omnia composita: se autem nolle quenquam civium indicta causa occidere, non gravi urgente necessitate: praeterea etiam ad multitudinem Thebanorum esse hoc utile,

μᾶλλον ἔξουσιν ἀνυπόπῳς τὸν δῆμον ὥς ὑπὸ τῷ βελ-
πίτου πρᾶσινουῦτες. Ἐδόκει ταῦτα ἡμῖν. Καὶ κεῖνος
μὲν ἀνεχώρησεν αὐτῆς ὥς τῆς πρὸ τὸν Σιμμίαν. Ἡ-
μεῖς δὲ καθάβαντες εἰς τὸ γυμνάσιον, ἐνετυγχάνομεν
τοῖς φίλοις, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἄλλος ἄλλον ἐν τῷ συμ-
παλαίῳ, τὰ μὲν ἐπυνθάνετο, τὰ δὲ ἔφραζε, καὶ συνε-
τάττετο πρὸς τὸ πρᾶξιν. Ἐωρῶμεν δὲ καὶ τῆς πρὸ
Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον ἀληθιμῶς ἀπρόνους ὅτι τὸ
διδέκοντο. Ὁ γὰρ Φυλλίδας, δειδώς μὴ τὸν Ἀμφίθεον
παρανέλωσιν, εὐθὺς ὑπὸ τῆς Λυσανορίδος παραπομπῆς
τὴν Ἀρχίαν δεξάμενος, καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα ἣς ὀπιθυμῶν
ἐτύγχανεν εἰς ἐλπίδας ἐμβαλὼν, ὥς ἀφιξομένης εἰς τὸν
τόπον, ἔπεισε πρὸς ῥαθυμίαν καὶ ἀνεσθαι τραπέσθαι μετὰ
τῶν εἰωθότων αὐτῷ συνακολαταίνειν.

κατ'. Ὁ δὲ ἡδὴ τότε ψυχρὸς ἐπέτεινε πνεύματος
γενομένης, καὶ ἀφ' οὗ τῷ πολλῶν τάχον εἰς τὰς οἰ-
κίας ἀναχωρησάντων, ἡμεῖς μὲν τοῖς πρὸς Δαμοκλείδαν

D. 5. τόπον] Legendum πτότον, ut Amiot. Salmaf. Reisk.

inveniri quosdam facinoris in-
nocentes, qui eo facilius citra
suspicionem persuadere optima
deinde possint. Hac sententia
probata, frater ad Simmiam se
recepit. Nos in gymnasium
degressi amicos convenimus,
atque cum uno post alterum
concertans, alia quæsit, alia
composuit ad rem gerendam
pertinentia. Vidimus etiam
Archiam et Philippum unctos
ad cœnam abire. Metuens e-
nim Phyllidas ne ante cœnam

Amphitheum tyranni interfi-
cerent, statim atque deducto
Lysanorida rediit, Archiam fa-
lutans, et de muliere quam is
concupiscebat spem injiciens,
eam isthuc venturam, persua-
sit ut cum suarum libidinum
fociis animo otioso subsequere-
retur.

XXVI. Sub vesp̄eram jam
frigus se intendit vento obor-
to. Ideoque plerisque matu-
rius domum se conferentibus,
nos Damoclidam, Pelopidam,

καὶ Πελοπίδαν καὶ Θεόπομπον εἰπυχόντες, ἀνελαμβάνομεν, ἄλλοι δὲ ἄλλως ἐχρίσθησαν γὰρ εὐθὺς ὑπερβάλλοντες τὴν Κιθαρώνα, καὶ παρέχον αὐτοῖς ὁ χειμὼν τὰ πρὸς ὅσους συγκεκαλυμμένοις ἀδελῶς διελθεῖν τὴν πόλιν· ἐνίοις δὲ ἐπήγαγε δεξιὸν ἄνευ βροντῆς εἰσιῖσι καὶ τῶν πυλῶν καὶ τὸ σημεῖον ἐδόκει καλὸν πρὸς ἀσφάλειαν καὶ δόξαν, ὡς λαμπρῶν, ἀκινδύνων δὲ τῶν πρὸς ἐσομένων.

κζ'. Ὡς οὖν ἅπαντες ἔνδον ἦμεν, πενήκοντα διούρωντες, ἤδη τῷ Θεοκρίτῃ καὶ ἑαυτὸν ἐν οἰκίᾳ τῇ σφραγισμένῃ, πολλὸς ἦν ὁ θόρυβος ἀεγμός· καὶ μετὰ μικρὸν ἤκε τις ἀγγέλλων ὑπερέβαινε τῷ Ἀρχίῃ δύο κόπτειν τὴν αὐλειον, ἀπεσταλμένους αὐτοῦ πρὸς Χάρωνα, καὶ κελεύειν ἀνοίγειν, καὶ ἀνανακτεῖν, βράδιον ὑπακόντων. Θορυβηθεὶς οὖν ὁ Χάρων ἐκείνοις μὲν εὐθὺς ἀνοίγνυναι προσέταξεν, αὐτὸς δὲ ἀπαντήσας, ἔχων σέφανον, ὡς τεθυκὼς καὶ πίνων, ἐπυρηνέτο τῶν ὑπερεπείκειν ὅ, τι βέλονται. Λέγει δὲ ἄτερος, Ἀρχίας καὶ Φίλιππος ἐπεμ-

et Theopompum obvii facti ad nos recepimus, alii alios. Nam statim, trajecto Cithærone, divulserant sese: et tempestas hoc eis conferebat, ut facie quisque velata citra metum per urbem incederet: quibusdam etiam per portas intrantibus fulgur a dextra sine tonitru affulsit: quod videbatur securitatem portendere ac gloriam, facinus illustre sine periculo confecturis.

XXVII. Cum omnes jam in domo Charonis essemus, numero duodequingenta, jam

Theocrito in quodam conclave seorsim hostiam mactante, fores vehementius concrepuerunt: venitque mox quidam nuncians, duos Archiæ apparitores pulsare ostium, festinanter ad Charonem missos, qui aperiri juberent, indignarenturque id non esse actutum factum. Turbatus hic Charon, aperiri illis statim jussit: ipse coronatus eis occurrens, tanquam qui sacrificasset et potaret, quæsit ex apparitoribus, quid vellent. Alter eorum respondit, Missos

φαν ἡμᾶς κελεύοντες ὡς τάχιστα ἥκειν πρὸς αὐτούς. Ἐρμίδης δὲ τῷ Χάρωνος, Τίς ἡ σπουδὴ τῆς τιμωραῦτα μεταπέμψεως αὐτοῖς, καὶ μήτι χαμνότερον, Οὐδὲν ἴσμεν, ὁ ὑπερέτης ἔφη, πλέον· ἀλλὰ τί λέγωμεν αὐτοῖς; Ὅτι νῆ Δία, εἶπεν ὁ Χάρων, θεῖς τὸν τέφανον ἦδη, καὶ λαβὼν τὸ ἱμάτιον, ἔπομα· μεθ' ὑμῶν γὰρ τιμωραῦτα βαδίζων ἀφ' αὐτῶν τινὰς, ὡς ἀρόμενος. Οὕτως, ἔφησαν, ποιεῖ· καὶ γὰρ ἡμᾶς δεῖ τοῖς ὑπὸ πόλιν φρεσὶς κομίσαι τὴν πρὸς ταύτην πρὸς τῷ ἀρχόντων. Ἐκεῖνοι μὲν οὕτως ὤχοντο. Τῷ δὲ Χάρωνος εἰσελθόντος πρὸς ἡμᾶς, καὶ ταῦτα φράσαντος, ἐκπληξίς ἅπαντας ἔρχεν, οἰομένους μεμνηύσθαι· καὶ τὸ Ἰπποσθενεῖδαν ὑπενόον οἱ πλείστοι, καλῶσαι μὲν ἐπιχρήσαντα τὴν χάριστον ἀφ' αὐτοῦ Χλιδωνος, ἐπεὶ δ' ἀπέτυχεν, καὶ συνῆπται τῷ καμρῷ τὸ δεινόν, ἔξεννοχέουσαν πρὸς τὸν ὄντα τὴν πρὸς τὸν ὑπὸ δέας· καὶ γὰρ ἀφίκετο μετὰ τῷ ἄλλων εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλ' ὅλως ἐδέκετο πονηρὸς γεγονέναι καὶ παλίμβολος. Οὐ μὲν ἀλλὰ τὸν γε Χάρω-

se ab Archia et Philippo, ipsum quam celerrime ad se venire jubentibus. Cumque interrogaret, cur ita serio ipsum hoc tempore arcesserent: Nihil, inquit apparitor, nobis præterea notum est: sed quid renunciabimus eis? Nimirum, aiebat Charon, me posita corona et veste sumpta vos subsequiturum: nam si nunc vobiscum eam, quosdam turbabo, qui me captum duci putabunt. Sic ergo, dicebant, facito, nam et nos oportet custodibus urbis mandatum aliquod magistratus adferre.

Cum hi abiissent, et ad nos Charon esset ingressus, hæcque significasset, perterriti omnes sunt, indicium rei delatum esse putantes, et plerisque suspectus erat Hippothenidas, quasi qui conatus reditum exfulum opera Chlidonis impedire, infecta hac re et periculi jam tempore imminente indicium conspirationis detulisset præ metu: atque hoc fiebat probabile, cum in Charonis domum se cum aliis non contulisset, totusque videretur improbus et defertor. Nos tamen universi Charonem cen-

να πάντες ὥμεθα χρῆναι βαδίζειν, καὶ ὑπακβεῖν τοῖς ἀρχασι καλούμενον. Ὁ δὲ κελεύσας τὸν υἱὸν ἐλθεῖν, κάλ-
 λιστον ὄντα Θεβαίων, ὦ Ἀρχίδαμε, παῖδα καὶ φιλοπο-
 νώτατον παρὰ τὰ γυμνάσια, πεντεκαδεκάετη μὲν ὄντα, πολὺ δὲ ῥώμῃ καὶ μεγέθει διαφέροντα τῷ ὀμηλίκῳ, Οὗ-
 τος, εἶπεν, ὦ ἄνδρες, ἐμοὶ μόνος ὅστις καὶ ἀγαπητός, ὥσ-
 περ ἴτε· τῷτον ὑμῖν παραδίδωμι, πρὸς θεῶν ἅπασι,
 πρὸς δαιμόνων, ὀπισκλήπλων, εἰ φανείην ἐγὼ πονηρὸς παρὰ
 ὑμᾶς, ἀποκτείνετε, μὴ φείσησθε ἡμῶν· τὸ δὲ λοιπὸν, ὦ
 ἄνδρες ἀγαθοί, πρὸς τὸ συμπόσιον ἀντιτάξασθε, μὴ προ-
 ῆσθε τὰ σώματα ἀφαιρεῖν τοῖς ἀχίλοις ἀνάνδρως καὶ
 ἀκλεῶς, ἀλλ' ἀμύνασθε, τὰς ψυχὰς ἀντήντας τῇ πα-
 τρίδι φυλάττοντες. Ταῦτα τῷ Χάρωνος λέγοντος, τὸ
 μὲν φρόνημα καὶ τὴν καλοκαγαθίαν ἐθαυμάζομεν,
 πρὸς δὲ τὴν ὑποψίαν ἡγανακτῶμεν, καὶ ἀπάγῃ
 ἐκελεύομεν τὸν παῖδα. Τὸ δ' ὅλον, εἶπεν ὁ Πελοπί-

B. 9. πρὸς τὸ συμπόσιον] Corrigendum, πρὸς τὸ συμπεσόν ut Xyl. et Reisk.

C. 1. ἀισχύοις] Forte ἐχθίοις.

fuius ire debere, et vocan-
 tibus magistratibus obtempe-
 rare. Charon autem filium
 arcessens, pulcherrimum, O
 Archidame, Thebanorum, et
 in gymnasiis laborum studio-
 sissimum, annos natum fere
 quindecim, sed æqualibus ro-
 bore et magnitudine multo
 anteeuntem, Hic, inquit, ami-
 ci, unicus meus est filius, et,
 quod nostis, carus: hunc ego
 vobis trado, vosque, per deos
 omnes, omnes genios, obtestor,
 si quid mala fide vobiscum a-
 gere me sentietis, ut eum nul-

la habita nostrum ratione in-
 terficiatis: vos autem porro
 adversus eventum vosmet pa-
 rate viri, neque committite ut
 a pessimis hominibus corpora
 vestra interficiantur re parum
 viriliter et sine decore gesta:
 sed ulciscimini hostes, invictos-
 que animos patriæ servate.
 Ista locuto Charone, magnitu-
 dinem quidem animi et probi-
 tatem hominis admirati su-
 mus: sed quod suspectum se
 nobis putabat, inique tulimus,
 atque abducere filium iussi-
 mus. Omnino autem, dice-

δας, εἴδ' εὖ βεβελῆσθαι δοκεῖς ἡμῖν, ὦ Χάρων, μὴ μετασησάμενος εἰς οἰκίαν ἑτέραν τῇ υἱόν· τί γὰρ αὐτὸν δεῖ κινδυνεύειν μεθ' ἡμῶν ἐγκαταλαμβάνόμενον; καὶ νῦν ἐκπεμπτέος, ἴν' ἡμῖν, ἐάν τι πάχωμεν, εὐγενὴς ὑποτρέφῃται πτωρὸς ὅππῃ τὸς τυράννεις. Οὐκ ἔστιν, εἶπεν ὁ Χάρων, ἀλλ' αὐτὸς πῶθ' αὖτις, καὶ κινδυνεύσῃ μεθ' ὑμῶν· οὐδὲ γὰρ τέτρω καλὸν ὑποχείριον γενέσθαι τοῖς ἐχθροῖς· ἀλλὰ τόλμα παρ' ἡλικίαν, ὦ πάῃ, γερόμενος ἄθλων ἀναγκαίων, καὶ κινδύνους μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν πολιτῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ ἀρετῆς· πολλὴ δ' ἐλπίς ἐπὶ λείπειται· καὶ περὶς ἐφορᾷ θεῶν ἡμᾶς ἀγωνιζομένους περὶ τῶν δικαίων.

καί. Δάκρυα πολλοῖς ἐπῆλθεν, ὦ Ἀρχίδαμε, πρὸς τὸς λόγους τῷ ἀνδρός· οὗτος δὲ ἄδακρυς καὶ ἄτεγκτος, ἐγχειρίσας Πελοπίδα τὸν υἱόν, ἐχώρει ἀπὸ θυρῶν, δεξιόμενος ἕκαστον ἡμῶν καὶ παρρησιάζων. Ἐπὶ δὲ μᾶλλον

D. I. τέτρω καλόν] Sic B. E. Vulgo, τῷτο καλόν.

bat Pelopidas, non bono usus consilio videre nobis, Charon, qui non aliam in domum transfuleris filium: quid enim attinet eum hic una nobiscum deprehensum periclitari? atque adeo etiamnum ablegandus est, ut si quid nobis adversi contingat, generosus vindex in tyrannos clam educetur. Minime gentium, aiebat Charon, sed hic manebit, et una vobiscum in discrimine versabitur: nam ne hunc quidem expedit in potestatem hostium pervenire. Tu vero, fili, etiam

ante ætatem degusta certamina necessaria, et cum multis bonisque civibus pro libertate et virtute periculum adi. Multum quidem adhuc spei superest, ac fortasse aliquis nos deus respicit decertantes pro iustitia.

XXVIII. Hæc, Archidame, verba hominis lachrymas multis excusserunt. Ipse nihil lachrymans, nihil emollitus, tradito in manus Pelopidæ filio, per fores exhibat, dextram unicuique nostrum injiciens, et cohortans ad fiduciam. Magis

ἐν ἡγάσῳ ἔπαυδ' αὐτὸν τὴν φαιδρότητα καὶ τὸ ἀδαῆς πρὸς τὸ
κίνδυνον, ὥσπερ ἔνεο Πτολεμαίου, μήτε ὠχριάσαντος, μήτε
ἐκπλαγέντος, ἀλλ' ἔλκοντος τὸ ξίφος ἔνεο Πελοπίδου, καὶ
καταμανθάνοντος. Ἐν τούτῳ, Κηφισοδώρῳ Διότῳ εἰς
τὴν φίλων, παρὴν πρὸς ἡμᾶς ξίφος ἔχων, καὶ θώρακα σι-
δηρεὺν ὑπενδεδυμένος καὶ πυθόμενος πρὸς Χάρωνος ὑπὸ
Ἀρχίᾳ μεταπεμψέν, ἡπιάτο τὴν μέλλουσιν ἡμῶν, καὶ παρ-
ῶξυνεν ὑπὲρ τοῖς οἰκίᾳ βαδίζειν· φθίσεα δὲ γὰρ ἐμπε-
σόντας αὐτοῖς· εἰ δὲ μὴ, βέλπιον εἶναι προσελθόντας ἐν
ὑπαίθρῳ συμπλέεσθαι πρὸς ἀλλήλους ἀσυντάκτους
καὶ ἀσυντάκτους, ἢ μὲν ἐν οἰκίᾳ καθιέρξαντας αὐτούς,
ὥσπερ σμῆνος ἑξαμνηθομοδύνας ὑπὸ τῶν πολεμίων. Ἐνῆγε
δὲ καὶ ὁ μάντις Θεοκρίτος, ὡς τῶν ἱερῶν σωτηρίων καὶ
καλῶν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ἐχέγγων αὐτῶν γεγονότων.
καὶ. Ὀπλιζομένων δὲ ἡμῶν, καὶ σιτυατίοις,

D. 11. ἀδαῆς] Baf. Xyl. ἀδείας.

E. 9. πρὸς ἀλλήλους] Forte ἄλλας, vel αὐτάς. Modo προσελθόντας B. Vulgo erat
προσελθόντας.

etiam pueri ipsius admiratus
fuisses alacritatem et confiden-
tiam adversus periculum, Ne-
optolemi æmulam: non enim
expalluit, non pavit, sed gla-
dium Pelopidæ extraxit atque
contemplatus est. Interim ad
nos venit Diotonus Cephiso-
dori amicus gladium gestans,
et lorica ferream indutus:
qui cum audiret Charonem ad
Archiam esse vocatum, culpa-
bat nostram cunctationem, in-
stigabatque ut ad ædes ire-

mus; fore enim, ut antever-
teremus eos subito irruentes:
aut, si res fecus caderet, præ-
stare sub dio congregi cum
hostibus incompositis et palan-
tibus quam in domuncula in-
clusos manere, donec apum ex-
aminis instar ab hostibus exi-
meremur. Sed et Theocritus
vates instabat, quod ei sacra
salutaria, pulchra, et securita-
tem spondentia evenissent.

XXIX. Cum jam nos ar-
maremus et componeremus,

αὐτῆς ἀφικνεῖται Χάρων ἰαρώ τῷ προσώπῳ, καὶ μειδῶν
καὶ προσβλέπων εἰς ἡμᾶς, θαρρεῖν ἐκέλευεν, ὥς δεινὸν
μηδενὸς ὄντος, ἄλλὰ τῆς πράξεως ὁδῷ βαδίζουσης. Ὁ
γὰρ Ἀρχίας, ἔφη, καὶ ὁ Φίλιππος ὥς ἤκουσαν ἤκειν ἐμὲ
κεκλημένον, ἥδη βαρεῖς ὑπὸ τῆς μέθης ὄντες, καὶ συν-
εκελευμένοι τοῖς σώμασι τὰς ψυχὰς, μόλις ἀναστάν-
τες, ἔξω προήλθον ὅπῃ τὰς θύρας. Εἰπόντος δὲ τῷ
Ἀρχίᾳ, Φυγάδας, ὦ Χάρων, ἀκούμεν ἐν τῇ πόλει κρύπ-
τεσθαι παρεισελθόντας, οὐ μετρίως ἐγὼ ἀσταραχ-
θεῖς, Πῦ δ', εἶπον, εἶναι λέγονται, καὶ τίνας; Ἀγνοῶμεν,
ὁ Ἀρχίας εἶπε, καὶ σε τέτις χάριν ἐλθεῖν ἐκελεύσαμεν,
εἰ δὴ πῖ πυγχαῖνοις σαφέτερον ἀκηκοῶς. Καὶ γὰρ μικρὸν,
ὥσπερ ἐκ πληγῆς ἀναφέρων τιῷ ἀγνοῖαν, ἐλογίζομαι
λόγον εἶναι τιῷ μιλύσιν, οὐ βέβαιον, ὅδ' ὑπὸ τῷ
συνειδότεν ἔξενωέχθαι τὴν πρᾶξιν ὁδενός· ἐ γὰρ ἀγνοεῖν
τὴν οἰκίαν αὐτῶς, εἴ τις εἰδώς ἀκριβῶς ἐμύνην· ἄλλως δὲ

F. 5. αὐτῆς] Anon. T. V. Vulgo, αὐτοῖς.

A. 9. ἐκ πληγῆς] Ita Anon. T. V. Vulgo, ἐκπλαγεῖς.

B. 1. ἐ γὰρ ἀγνοεῖν] Lege, ἐ γὰρ ἂν ἀγνοεῖν.

redit Charon hilari vultu, ac
renidens, et in nos intuens,
Bono, inquit, este animo: res
periculo caret, et succedit pro-
be. Archias enim et Philip-
pus ut audiverunt me vocatum
adesse, jam vino graves, et a-
nimis juxta ac corporibus dif-
folutis, ægre surgentes foras
ad ostium processerunt. Hic
cum dixisset Archias, Audi-
mus, O Charon, exsules in ur-
bem subrepisse, inque ea oc-
VOL. III.

cultari: Ego non leviter per-
turbatus, Ubinam, inquam,
esse, et qui dicuntur? Tum
Archias, Ignoramus, ait, ideo-
que te venire jussimus, si quid
tu fortasse certius inaudivisses.
Ego parumper veluti conster-
natus animum recolligens, ru-
morem ratiocinatus sum esse
hoc indicium, nihil certi, ne-
que rem ab ullo consciorum
elatam: non enim domum eos
ignoratuos fuisse, si quis rem
D d

ὑποψίαν ἢ λόγον ἀσημον ἐν τῇ πόλει διεφερόμενον
ἤκειν εἰς ἐκείνους. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν ὅτι, Ζῶντος
μὲν Ἀνδροκλείδου, πολλάκις ὁπίσταμαι φήμας τοιαύτας
ῥυείσας ἀφ' ἑκείνης καὶ λόγους ψευδεῖς ἐνοχλήσαντας ἡ-
μῖν· νυνὶ δὲ, ἔφην, ὅθεν ἀκήκοα τοῦτον, ὦ Ἀρχία·
σκέψομαι δὲ τὸ λόγον εἰ κελεύεις· καὶ πύθωμαι τι φρον-
τίδος ἀξιον, οὐ λήσεται ὑμᾶς. Πάνυ μὲν οὖν, ὁ Φυλλί-
δας εἶπεν, μηδέν, ὦ Χάρων, ἀδιερεύνητον μηδὲ ἀπύτον
ὑπὲρ τούτων ἀπολίπης· τί γὰρ καλύει μηδενὸς καὶ ἀ-
φρονεῖν, ἀλλὰ πάντα φυλάττεσθαι, καὶ προσέχειν; κα-
λὸν δὲ ἡ πόλις, καὶ τὸ ἀσφαλές. Ἀμα δὲ τὸν Ἀρ-
χίαν ὑπολαβὼν, ἀπήγγεν εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ πίνοντες
τυγχάνουσιν. Ἀλλὰ μὴ μέλλωμεν, ἄνδρες, ἔφη, πρὸς
εὐξάμενοι δὲ τοῖς θεοῖς ἐξίωμεν. Ταῦτα τῷ Χάρωνος
εἰπόντος, εὐχόμεθα τοῖς θεοῖς, καὶ πρὸς ἀκαλῶμεν ἀλ-
λήλους.

λ'. Ὡς μὲν οὖν ἦν καὶ τὸ ἀνθρώποι μάλα

B. 10. ἀπύτον] Ita E. Xyl. Vulgo, ἀπύτον.

compertam detulisset: sed alias
suspicionem aut obscurum ru-
morem urbem pervagatum ad
eos pervenisse. Dixi ergo Ar-
chiæ, Vivente quidem Andro-
clida sæpenumero meminisse ta-
les rumores inanes et falsos
sermones nobis obturbasse;
nunc autem nihil tale audiui,
Archia: tamen, si jubes, in-
quiram, ac si quid dignum
cura comperero, non patiar id
a vobis ignorari. Plane, aie-
bat Phyllidas, nihil, O Cha-

ron, hac de re non vestigatum
et inquisitum relinque: quid
enim obstat, quin nihil con-
temnamus, sed omnia cavea-
mus et observemus? expedit
prudentes esse et tutos. Si-
mulque Archiam apprehensum
in conclave ubi potabant re-
duxit. Proinde, viri, ne ces-
semus, sed deos comprecati ex-
eamus. Hæc locuto Charone,
diis vota fecimus, et invicem
nos cohortati sumus.

XXX. Hora erat ea, qua

οὐδὲ δειπνόν ἐοίσι· τὸ δὲ πνεῦμα μᾶλλον ὀπιτεῖνον ἤδη νι-
 φετὸν ὑπεκρίνει ψυχῇ λεπτῇ μεμιγμένον· ὥτε πολλὴν ἐρη-
 μίαν εἶ) αἰσθ' ἢ τενωπῶν διεξιῶσιν. Οἱ μὲν ἔν ἐπὶ Λεον-
 τίδην καὶ ἢ Ὑπάτιω ταχθέντες ἐγγὺς ἀλλήλων οἰκοῦνται,
 ἐν ἱματίοις ὕψις, ἔχοντες οὐδὲν ἕτερον ἢ ὅπλων ἢ μάχα-
 ραν ἕκαστος· οὐ δὲ τέτοισι ἰὺ καὶ Πελοπίδας, καὶ Δαμο-
 κλείδας, καὶ Κηφισόδωρος. Χάρων δὲ καὶ Μέλων, καὶ οἱ
 μετ' αὐτῶν ὀπιτήθεσσι τοῖς οὐδὲ Ἀρχίαν μέλλοντες, ἡ-
 μιωράκια σινδεδυμένοι, καὶ σφάνες δασεῖς ἔχοντες, οἱ
 μὲν ἐλάτης, οἱ δὲ πεύκης, ἐνιοὶ δὲ καὶ χιτώνια τῶν γυναι-
 κῶν ἀμπεχόμενοι, μεθύοντες ἀπομιμνήσκοντο κόμῳ χρω-
 μένας μὲν γυναικῶν. Ἡ δὲ χείρων, ὦ Ἀρχίδαμε, τίχη
 καὶ τὰς τῶν πολεμίων μαλακίας καὶ ἀγνοίας ταῖς ἡμε-
 τέραις ἐπανισῶσα τόλμαις καὶ ὀρθασκευαῖς, καὶ καθά-
 ρως δράμα ἢ τραγῶν ἡμῶν ἀπ' ἀρχῆς αἰσχροποικίλλουσα
 κινδυνώδεσιν ἐπεισοδίοις εἰς αὐτὸ συνέδραμε τὸ ἔργον,

C. 10. ὑπεκρίνει] Sic B. E. Vulgo, ὑπεκρίνει.

C. 12. Ὑπάτιον—οἰκόντας] Sumfi a Xyl. quando et consentit Plutarch. in Pello-
 pid. p. 283. C. Vulgo, Ὑπάτιον—οἰκόντες.

maxime homines cœnæ va-
 cant: et ventus sese intendens
 nivem tenuis pluviae guttulis
 permixtam edebat: itaque mag-
 na solitudo passim erat nobis
 per vicos euntibus. Qui in
 Leontidam et Hypatem, ho-
 rum enim ædes erant vicinae,
 mittebantur, tunicati ibant,
 nihil armorum præter gladios
 secum gerentes: erant in his
 Damoclidas, Pelopidas, et Ce-
 phifodorus. Charon autem,
 Melon, et qui cum iis ador-
 turi Archiam erant, semitho-

races induti, coronas gestabant
 densas, abiegnas alii, alii pice-
 as, quidam et muliebribus in-
 duti amiculis, et ebrios simu-
 lantes qui cum mulieribus co-
 messatum irent. At enim
 Fortuna maligna, Archidame,
 hostium mollitiem et ignoran-
 tiam nostræ exæquans auda-
 ciæ atque industriæ, actio-
 nemque nostram ludi in mo-
 rem scenici jam inde ab initio
 periculosis varians accidenti-
 bus, in ipsum rei gerendæ ar-
 ticulum præcipitem et summo

ὄξυν ὑπερέρυσσα, καὶ δεινὸν ἀνελπίστου πεπιτετίας ἀγῶ-
να. Τῷ γὰρ Χάρωνος, ὡς ἐνέπεσε τοῖς περὶ Ἀρχίαν καὶ
Φίλιππον, ἀναχαρήσαντος οἴκαδε, καὶ διασιβάζοντος
ἡμᾶς ἐπὶ τῷ περᾷ, ἦκεν ἐνθένδε παρ' ὑμῶν ἐπιστολὴ
παρ' Ἀρχίᾳ τῷ ἱεροφάντῃ περὶ Ἀρχίαν ἐκείνον, ὅντα
φίλον αὐτῷ καὶ ξένον, ὡς εἴκεν, ἔξαγγέλλουσα τὴν κατὰ
δὸν καὶ τὴν ὑπερβλήν τ' οὐράδαν, καὶ τ' οἰκίαν εἰς ἣν
πῦρ ἐληλύθεισαν, καὶ τὰς συμφοράς τινες αὐτοῖς. Ἦδη δὲ
καὶ τῇ μέθῃ κατακεκλασμένος ὁ Ἀρχίας, καὶ τῇ περ-
σοκίᾳ τῷ γυναικῶν ἀνεπισημόνως, ἐδέξατο μὲν τὴν ἐπι-
στολὴν, τῷ δὲ γραμματοφόρῳ φήσαντος, ὥς τῷ
σπουδαίων αὐτῷ γεγράφται, Τὰ σπουδαῖα τοίνυν εἰς αὐ-
ριον, ἔφη. Καὶ τὴν μὲν ἐπιστολὴν ὥς ἔθηκεν ὑπὸ τῷ
περσοκεφάλαιον αἰτήσας δὲ ποστήριον, ἐκέλευσεν ἐγ-
χεῖν, καὶ τὸν Φυλλίδαν ἔξεπεμπε συνεχῶς ἐπὶ θύρας
σκοπούμενον εἰ τὰ γύνακα πείσεισι.

E. 3. ἐνέπεσε] Puto legendum, ἐνέπαισε vel ἐνέπαιζε. Reisk. ἀνέπεισε τὸς περὶ
Ἀρχίαν—.

F. 3. καὶ τῇ περσοκίᾳ] Sic Anon. T. V. Vulgo, καὶ τῇ περσοδοκίᾳ.

F. 10. πείσεισι:] Sic B. E. Vulgo, πείσειν.

cum discrimine conjunctum
nostro casum intulit. Cum
enim Charon ab Archia et
Philippo domum reversus nos
ad facinus instrueret: ecce
tibi venit Athenis epistola ab
Archia sacerdote ad Archiam
tyrannum amicum, ut appa-
ret, hospitemque ejus, reditum
exfulum, et insidias, et do-
mum quam subiissent, et no-
mina adjutorum nuncios. Sed

Archias jam vino fractus, et
mulierum expectatione de-
mentatus, acceptam episto-
lam, cum tabellarius de rebus
feriis scriptam diceret, *In
crastinum ergo seria*, inquit,
pulvinari subjecit, poculum-
que poposcit, et infundere
jussit: crebro interim Phylli-
dam ad fores mittens specula-
tum an mulieres accederent.

γιστ
θὺς
97 ραις
οἶν
τ' ὅ
Μέλ
ἐπι
αὐτῷ
λων
ἐπι
λεπ
ἀπέ
τ' π
B μασι
ἀνείλ

F. 11.
A. 7.
A. 8.

XX
um p
nos, e
rump
clave
ad for
accun
Cæte
tium
versan
vero
dium
ensis
barun

λα'. Τοιαύτης δὲ τὸν πότον ἐλπίδος ἀγαπηδω-
 γισίας, ὡρσμίξαντες ἡμεῖς καὶ ἀφ' τῆς οἰκείῃ εὐ-
 θύς ὡσάμηναι πρὸς τὸν ἀνδρῶνα, μικρὸν ἐπὶ ταῖς θύ-
 ραις ἔστημεν, ἐφορῶντες τῇ κατακειμένῳ ἔχαστον. Ἡ μὲν
 οὖν τῇ τεφάνων καὶ τῆς ἐσθῆτος ὅψις ὡραλογισμένη
 ἔπιδημίαν ἡμῶν, σιγὴν ἐποίησεν· ἐπεὶ δὲ ὡρθὸς ὁ
 Μέλων ὥρμησε ἀφ' μέσθ, ἔχειρα τῇ λαβῇ τῷ ξίφει
 ἐπιβελήκως, Καβίριχος ὁ κυάμιστος ἄρχων τῷ βραχίονος
 αὐτὸν ὡραπορβόμενον ἀντιστάσας, ἀνεβόησεν, Οὐ Μέ-
 λων οὗτος, ὦ Φυλλίδα; Τέτε μὲν οὖν ἔξεκρυσσε πλὴν
 ἐπιβελὴν ἅμα τὸ ξίφος ἀνέλκων· ἀγωνισάμενον δὲ χα-
 λεπῶς τὸν Ἀρχίαν ἐπιδραμὼν ὥστε ἀνῆκε πόων, ἕως
 ἀπέκτεινε. Τὸν δὲ Φίλιππον ἔπεσσε μὲν Χάρων ὡρᾶ
 ἔπειχλον· ἀμυνόμενον δὲ τοῖς ὡρακειμένοις ἐκπώ-
 νμασιν, ὁ Λυσίθεος ἀπὸ τῆς κλίνης χαμσὶ καταβαλὼν
 ἀνείλε. Τὸν δὲ Καβίριχον ἡμεῖς κατεπαύνομεν, ἀξίον-

F. II. πότον] Revocavi ex B. E. Ald. Baf. Xyl. Vulgo, πότον.

A. 7. ὦ Φυλλίδα] Sic B. E. Baf. Xyl. Vulgo, τῷ Φυλλίδα.

A. 8. ἐπιβελὴν] Legendum, ἐπιβελήν, ut Reisk.

XXXI. Hac spe convivi-
 um producente, supervenimus
 nos, et recta per famulos per-
 rumpentes ad virorum con-
 clave accessimus, paululumque
 ad fores substitimus, singulos
 accumbentium contemplantes.
 Cæterum coronarum et vesi-
 tium conspectus decipiens ad-
 versarios, silentium fecit. Ut
 vero primus Melon per me-
 dium sese intulit manu capulo
 ensis admota, Cabirichus fa-
 barum sorte archon (magistra-

tus id genus) creatus, præter-
 euntem brachio apprehendit,
 et exclamavit, Nonne hic est
 Melon, Phyllida? Hujus ita-
 que Melon excussit manum,
 frictoque gladio in Archiam
 ægre assurgentem irruens, non
 ante finem ferendi fecit quam
 necavit. Philippum Charon
 in collum vulneravit: et po-
 culis adjacentibus se defendere
 aggressum, Lysitheus a lecto
 in terram deturbans interfecit.
 Nos autem Cabirichum de-
 d d 3

τες μὴ τοῖς τυράννοις βοηθεῖν, ἀλλὰ τὸν πατερίδα συν-
 ελδύθεον, ἱερὸν ὄντα, καὶ τοῖς θεοῖς καθωσιμύον ὑπὲρ
 αὐτῆς. Ὡς δὲ καὶ ἀφ' τὸν οἶνον οὐκ ἔτι εὐπαρεγκόμους
 τῷ λογισμῷ πρὸς τὸ συμφέρον, ἀλλὰ μετέωρος καὶ τε-
 παραγμύνης ἀνίστατο, καὶ τὸ δόρυ παρεβάλλετο κατ'
 αἰχμὴν, ὅσῳ ἔξ' ἔθους αἰεὶ φορεῖσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἄρχοντες
 ἐγὼ μὲν ἐκ μέσου ἀγαθῶν τὸ δόρυ καὶ μετεωρίσας
 ὑπὲρ κεφαλῆς, ἐβόων ἀφείναι, καὶ σώζειν ἑαυτὸν, εἰ δὲ
 μὴ, πεπλήξεσθαι. Θεόπομπος δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν,
 καὶ ὡς ξίφει πατάξας αὐτὸν, Ἐνθαῦτα, ἔφη, κείσο μὲν τῶν
 τῶν ἐς ἐκκολάκδους, μὴ γὰρ ἐλδύθευς τεφανώσαιο ταῖς
 Θήβαις, μηδὲ θύσας ἐπὶ τοῖς θεοῖς, ἐφ' ὧν κατηράσαιο
 πολλὰ τῇ πατρίδι πολλάκις ὑπὲρ τῶν πολεμίων εὐχ-
 μῶνος. Πιεσόντος δὲ τοῦ Καβιρίχου, τὸ μὲν ἱερὸν δόρυ Θεό-
 κριτος παρὼν ἀνῆρπασεν ἐκ τῆς φόνος· τῶν δὲ θεραπόνων
 ὀλίγους τολμήσαντας ἀμύνεσθαι διεφθείραμεν ἡμεῖς· τῶν

B. II. Θεόπομπος] Ita Xyl. et supra 594. D. item Vit. Pelopid. p. 281. C.
 Vulgo, Θεόπος.

mitigabamus, orantes ne ty-
 rannis vellet opitulari, sed pa-
 triæ liberandæ adjumento esse,
 homo sacer, et diis propter
 eam consecratus. Cum autem
 ob merum non facile in men-
 tem ei veniret quid utile esset,
 et dubius animi surgeret per-
 turbatusque, atque hastæ,
 quam pro more gerunt fem-
 per apud nos archontes, cus-
 pidem objiceret; ego mediam
 arripui et supra caput elevavi,
 clamans ut dimitteret, suæque
 salutis consuleret, alias per-

cussum iri: Theopompus au-
 tem a dextra aditans, gladio
 eum feriit: et, Hic, inquit,
 jace cum iis, quibus adulatus
 es, non enim tu liberatis The-
 bis coronam geres, neque por-
 ro diis sacrificabis, a quibus
 patriæ sæpenumero mala es
 imprecatus pro hostibus vota
 faciens. Occiso Cabiricho,
 Theocritus, qui una nobiscum
 aderat, sacram hastam statim
 e cæde rapuit: famulorum pau-
 cos resistere aggressos nos in-
 terfecimus: eos qui se conti-

δὲ ἡσυχίαν ἀγνῶσθαι εἰς τὸν ἀνδρῶνα κατεκλείσασθαι, οὐ
βυλόμηναι ἀπασιδόντας ἐξαγγεῖλαι τὰ πεπραγμένα,
D ὅρῃν εἰδέναι καὶ τὰ τῷ ἐταίρων εἰ καλῶς κεχώρηκεν.

ΛΒ'. Ἐπερχομένη δὲ καὶ κεῖνα τῷ τὸν τρέπον. Ἐ-
κοφαν οἱ παρὰ Πελοπίδαν τῷ Λεοντίδῃ τῷ αὐλειον, ἡσυ-
χῇ προσελθόντες, καὶ παρὰ τὸν ὑπακούσαντα τῷ οἴκῳ
τῷ, ἔφασαν ἡκεῖν Ἀθηνῶν γεγάμηται Λεοντίδῃ παρὰ
Καλλιστράτῃ κομίζοντες. Ὡς δὲ ἀπαγγεῖλαι καὶ κελύουσ-
θαι ἀνοίξαι, τὸν μοχλὸν ἀφείλε, καὶ μικρὸν ἐνέδωκε τιμῇ
δύρα, ἐμπεσόντες ἀδελφοὶ καὶ ἀνατρέφαντες τὸν ἀνδρω-
πον, ἔεντο δρόμῳ ἀπὸ τῆς αὐλῆς ἐπὶ τὸν θάλαμον. Ὁ
δὲ εὐθὺς ἐπὶ τιμῇ ἀλήθειαν ἐξερχομένης τῇ ὑπονοίᾳ,
E καὶ πασιδόντος τὸ ἐγχειρίδιον, ὥρμησε παρὰ ἄμυνα,
ἀδικος μὲν ἀνὴρ καὶ τυραννικός, εὐρωτος δὲ τῇ ψυχῇ, καὶ
καὶ χεῖρα ῥωμαλέος· οὐ μὲν ἔγνω γὰρ τὸν λύχον κατα-
βαλεῖν, καὶ ἀπὸ σκοτὸς συμμῖξαι τοῖς ἐπιφερομένοις,
ἀλλ' ἐν φωτὶ καθορώμενος ὑπὸ τέτων ἅμα τῆς δύρας

D. 1. ἐταίρων] Ita Leonie. Schott. Anon. T. V. Vulgo, ἑτέρων.

nebant, in conclave inclusi-
mus; quod nollemus eos di-
lapsos rem actam enunciare
antequam sciremus an reliquis
etiam fociis res successisset.

XXXII. Ii vero sic ege-
runt. Pulsavere qui erant
cum Pelopida januam Leon-
tidæ, ad quam tacite accesser-
ant: et famulo qui exaudi-
verat eos, dixerunt, venire se
Athenis, Leontidæ litteras a
Callistrato adferentes: is ubi
renunciavit, jussusque aperire
amovit repagulum, paululum-

que fores aperuit; confestim
irruerunt, subverfoque homine
per aulam ad cubile accurre-
runt. Leontidas vero con-
festim id quod res erat suspi-
catus, stricto pugione erupit
ad vim profligandam, vir fane
injustus et tyrannicus, sed a-
nimi corporisque robore præ-
ditus. Non tamen sensit sibi
lucernam esse subvertendam,
et per tenebras cum irruenti-
bus depugnandum; itaque in
luce a nobis conspectus, simul
atque fores aperuit, Cephiso-

ἀνοιγομένης, πάει τὸν Κηφισόδωρον εἰς τὸν λαχόνα· καὶ
 δευτέρῳ τῷ Πελοπίδᾳ συμπεσὼν, μέγα βοῶν ἀνεκαλεῖ-
 το τῆς θεράποντάς. Ἀλλ' ἐκείνης μὲν οἱ παρὰ τὴν Σα-
 μίδα ἀνείργον, ὃ ὠδονκινδυνεύοντάς εἰς χεῖρας ἐλθεῖν
 ἀνδράσιν ὀπιφανεστάτοις τῶν πολιτῶν, καὶ κατὰ ἀλκίῳ ἀφα-
 φέρουσιν. Ἀγὼν δὲ ἔτι τῷ Πελοπίδᾳ παρὰ τὸν Λεον-
 τίδην, καὶ ἀφ' ἑξισμὸς ἐν ταῖς θύραις τῆς θαλάμης τε-
 νῶν ἔσσης, καὶ τῷ Κηφισόδωρῳ πεπλωκός ἐν μέσοις
 αὐτοῖς, καὶ θνήσκοντας, ὥστε μὴ δύνασθαι τῆς ἄλλης
 παρσδοθεῖν. Τέλος δ' ὁ ἡμέτερος λαβὼν μὲν εἰς τὴν
 κεφαλὴν ὃ μέγα τραῦμα, δυνὸς δὲ πολλὰ, καὶ καταβα-
 λὼν τὴν Λεοντίδην, ἐπέσφαξε θερμῷ Κηφισοδώρῳ. Καὶ ὅ
 εἶδε πίπλοντα τὸν ἐχθρὸν ὁ ἀνὴρ, καὶ τῷ Πελοπίδᾳ τὴν
 δεξιὰν ἐνέβαλε· καὶ τῆς ἄλλης ἀσπασάμενος ἅμα ἴλεως
 ἐξέπνυσε. Γενόμενοι δὲ ὑπὸ τέττων, ὅτι τὴν Ὑπάτην τε-
 πονταί, καὶ τῶν θυρῶν ὁμοίως αὐτοῖς ἀνοιχθεῖσιν φεύγονται
 Ὑπάτην ὑπὲρ τέγους πνὸς εἰς τῆς γείτονας ὑποσφάττεσιν.

F. II. Ὑπάτην] Ita bis dedi, Xylandrum secutus. Vide supra p. 596, C.
 Vulgo, Ἰππάτην.

dorum in ilia ferit, moxque
 cum Pelopida congressus, fer-
 vos magno clamore invocat.
 Hos autem Samidas et qui
 cum ipso erant represserunt,
 non ausos manum conferere
 cum nobilissimis et fortissimis
 civium. Digladiabatur in ja-
 nuæ cubilis cum Leontida Pe-
 lopidas acriter, quæ arcta e-
 rat, et jacebat in medio Ce-
 phisodorus animam agens, ita
 ut reliqui opem ferre Pelo-
 pidæ non possent. Tandem

noſter in caput accepto non
 magno vulnere, multis illatis
 dejecit Leontidam, ſupraque
 calentem etiamnum Cephifo-
 dorum jugulavit. Vidit e-
 nim cadere hoſtem Cephifo-
 dorus, et Pelopidæ dextram in-
 jecit, reliquiſque conſalutatis
 placide ſimul exſpiravit. Hoc
 confecto ad Hypaten conten-
 dunt, foribusque eodem ipſis
 pacto apertis, Hypaten per
 tectum quoddam ad vicinos fu-
 gientem obtruncant.

598 λγ'. Ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἡμᾶς ὑπείχοντο, καὶ συμβά-
 λουσιν ἡμῖν ἔξωθεν πρὸς τὸ πολύτυλον. Ἀσπασάνδρου δὲ
 ἀλλήλους, καὶ συλλαλήσαντες, ἐχωρῶμεν ὅτι ὁ δεσμοτή-
 ρον ἐκκαλέσας * ὅτι τὸ εἰρκτῆς ὁ Φυλλίδας, Ἀρχίας, ἔφη,
 καὶ Φίλιππος κελεύσῃ σε ταχέως ἄγειν ἐπὶ αὐτὸς Ἀμφί-
 θεον. Ὁ δὲ ὄρων καὶ τὸ ὄρας τὸ ἀτοπίαν, καὶ ὁ μὴ καθετηκότα
 λαλεῖν αὐτῷ τὸν Φυλλίδα, ἀλλὰ θερμὸν ὄντα τῷ ἀγῶνι
 καὶ μετέωρον, ὑπειδόμενος τὸ πάλαισμα, Πότε, ἔλεγεν,
 ὦ Φυλλίδα, τῆνδε αὐτὰ μετεπέμψαντο δεσμώτην οἱ πο-
 600 λέμαρχοι; πότε δὲ ἤλθ' σου; τί δὲ κομίζεις πρὸς
 σῆμα; Ἀμα δὲ τῷ λόγῳ ξυτὸν ἵππικὸν ἔχων δῆκε τῷ
 πλοῦτῳ, καὶ κατέβαλε πονηρὸν ἄνθρωπον, ὃ καὶ μετ' ἡ-
 μέραν ἐπενέβησαν καὶ προσέπιυσαν ὅτι οἱ λίγα γυναῖ-
 κες. Ἡμεῖς δὲ τὰς θύρας τῆς εἰρκτῆς καταχίσαντες
 ὀκαλοῦμεν ὀνομασί, πρῶτον μὲν τὸν Ἀμφίθεον, εἶτα

A. 2. τὴν πολύτυλον] Sic B. E. Vulgo, τὸν πολύτυλον.

A. 4. ἐκκαλέσας * ἐπὶ] Facilis ad supplendum defectus, ἐκκαλέσας δὲ τὸν ἐπὶ.
 Sic Exempl. Turneb.

A. 5. κελεύσῃ] Ita scripti. Omnes libri κελεύσθαι.

XXXIII. Inde ad nos pro-
 perant, forisque apud Polysty-
 lum conveniunt. Hic mu-
 tuo dicta salute de rebus col-
 locuti, ad carcerem contendimus.
 Tum Phyllidas carceris
 præfectum evocans, Archias,
 inquit, et Philippus jubent te
 continuo Amphitheum ad ip-
 sos ducere. Ille vero et tem-
 poris absurditatem confide-
 rans, et Phyllidam parum com-
 posite loqui animadvertens,
 utpote adhuc calentem a cer-
 tamine et æstuantem, suspica-

tus fraudem, Quando, inquit,
 O Phyllida, polemarchi hoc
 temporis ad se captivum vo-
 caverunt? quando per te?
 quam adfers tesseram? Lo-
 quentis adhuc latus Phyllidas
 conto equestri, quem gerebat,
 trajecit, improbumque homi-
 nem prostravit, quem etiam
 interdiu calcaverunt et con-
 spuerunt haud paucæ mulie-
 res. Nos foribus carceris dif-
 fissis nominatim evocavimus,
 primum Amphitheum, deinde
 reliquos, ut quisque cuique

τῶν ἄλλων πρὸς ὃν ἕκαστος ὀπιτηδείως εἶχεν. Οἱ δὲ τῶν φωνῶν γινώσκοντες ἀπεπῆδων ὅτι τῶν χαμαιῶν ἄσμενοι τὰς ἀλύσεις ἐφέλκοντες· οἱ δὲ τὰς πόδας ἐν τῷ ξύλῳ δεδεμένοι τὰς χεῖρας ὀρέγοντες ἐβόων, δεόμενοι μὴ ἀπολειφθῆναι. Λυομένων δὲ τούτων, ἤδη πολλοὶ πρὸς φέροντο τῶν ἐγγύς οἰκούντων, ἀσθαινόμενοι τὰ τρατήματα καὶ χράντες. Αἱ δὲ γυναῖκες, ὡς ἐλάττω πρὸς τῷ πρὸς ἡκούοντος ἤκουσεν, ὅτι ἐμμένεσαι τοῖς Βοιωτῶν ἡδέσιν, ἐξέτρεχον πρὸς ἀλλήλας, καὶ διεπυρῆοντο πρὸς τῶν ἀπαντώντων· αἱ δὲ ἀνευρύσαι πατέρας ἢ ἀνδρας αὐτῶν, ἠκολούθουν· ὁ δὲ ἐκώλυε· ῥοπή γὰρ ἦν μεγάλη πρὸς τὰς ἐντυγχάνοντάς, ὁ παρ' αὐτῶν ἔλεος, καὶ δακρυὰ καὶ δέησις σωφρόνων γυναικῶν.

λδ'. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν τραγμάτων ὄντων, πυθόμενος τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐγὼ καὶ τὸν Γοργίδαν ἤδη μὲν τῶν

B. 8. ἀπεπῆδων] Forte ἀνεπῆδων.

C. 1. τὰ τρατήματα] τὰ vulgo deest, assumfi ex B.

C. 3. ἡδέσιν] Præstat ἔδεσιν.

C. 6. ῥοπή—γυναικῶν] Sanum: modo accipiatur, ut verti.

notus aut necessarius erat, captivos. Qui voce agnita læti effratis in quibus humi procumbebant se proripuerunt, catenas secum trahentes: quibus vero pedes in ligno erant inclusi, ii manus intendentes obsecrabant ne relinquerentur. His solutis, jam multi in vicinia habitantium accurrebant, sentientes quid actum esset, et gaudentes. Mulieres quoque, ut quæque e suis audivit, non servato Bæotico

more una ad aliam excurrebant, et quid rei esset ex obviis quæsierunt: aliæ patres aut maritos suos reperientes, secutæ sunt. Neque prohibebat quisquam: multum enim ad obviatorum veniam impetrandam cum ipsorum commiseratio valebat, tum lachrymæ, et obsecrationes castarum mulierum.

XXXIV. Hoc modo rebus habentibus, ego audiens Epaminondam et Gorgidam

ο φίλων συναθροίζεσθαι πρὸς τὴν Ἀθηναίων ἐκκλῆσαν, ἐπο-
 ρεύοντο πρὸς αὐτὰς· ἦκον δὲ πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τῆς
 πολιτικῆς ὁμῆς, καὶ σωεῖν αὐτὰς πλείονες. Ὡς δὲ ἀπήγ-
 γειλα καὶ ἔκαστον αὐτοῖς τὰ πεπραγμένα, καὶ πρὸς
 λαὸν βοηθεῖν ἐλθόντας εἰς τὴν ἀγορὰν, ἅμα πάντες εὐθὺς
 ἐπὶ τῷ ἐλευθερίᾳ ἐκέρχοντο τὰς πολίτας· τοῖς δὲ τότε
 ὄχλοις τῆς συνισταμένης ὅπλα παρείχον αἱ δ' ἐτίμα
 πλήρεις ἔσαν παντοδαπῶν λαφύρων, καὶ τὰ τ' ἐγγὺς οἰ-
 κούντων ἐργαστήρια μαχαρποιῶν. Ἦκε δὲ καὶ Ἱπποσθε-
 νίδας μὲν τῆς φίλων καὶ οἰκετῆς τῆς ἐπιδημησούσης καὶ
 τύχῃ πρὸς τὰ Ἡράκλεια σαλπικτὰς πρὸς ἀλαμ-
 νῶν· εὐθὺς δὲ, οἱ μὲν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐσήμερον, οἱ δὲ
 κατ' ἄλλας τόπους, πανταχόθεν ἐκταράττοντες τὰς
 ὑπεναντίας, ὡς πάντων ἀφεστώτων, οἱ μὲν καὶ καπνίζοντες
 * τὴν Καδμείαν ἔφευγον ἐπιπασσάμενοι καὶ τὰς κρείττους

D. 7. αἱ δ' ἐτίμα] Potius αἱ τε σοαί, ut T. et ipse Plut. Pelopid: p. 284. A.

D. 10. φίλων καὶ οἰκετῶν] Haud scio an corrigendum sit, φίλων καὶ οἰκείων.

E. 3. οἱ μὲν καὶ καπνίζοντες * τὴν Καδμείαν] Lego οἱ δὲ καὶ καπνίζοντες αὐτὰς ἐφόβον,
 ἕως ἐπὶ τὴν Καδμείαν ἔφευγον—.

jam cum amicis congregari ad
 Minervæ, ad eos me contuli.
 Veniebant autem multi con-
 fertim et boni cives, ac sub-
 inde plures confluebant. Ita-
 que cum illis ordine singula
 uti gesta erant narravi, horta-
 tusque sum ut in forum pro-
 gressi patriæ opitulerentur; si-
 mul omnes cives ad liberta-
 tem publico præconio vocavi-
 mus. Turbæ coëunti arma
 suppeditabant cum ædes om-
 nis generis spoliis plenæ,

tum tabernæ fabrorum gla-
 diariorum vicinæ. Venit e-
 tiam Hippothenidas cum a-
 micis et servis, adscitis qui
 tum forte ad Herculis fes-
 tūm advenerant Thebas tubi-
 cinibus. Statim vero alii e
 foro signum cecinerunt, alii
 aliunde, undique adverfa-
 riis terrorem objicientes; ita
 ut omnibus desistentibus, aliis
 etiam fumum edentibus ad
 Cadmeam fugerent, secum
 trahentes etiam hos qui meli-

λεγομένης, εἰσέλθαι δὲ πρὸς τὴν ἀκρὰν καὶ τὴν νυκτερεύειν· οἱ δὲ ἄνω, τέτων μὲν ἀτάκτως καὶ τεθορυβημένως ὅππῃ χρομένων, ἡμᾶς δὲ πρὸς τὴν ἀγρὰν ἀφορῶντες ὁδονοῦς μέρους ἡσυχάζοντος, ἀλλὰ πανταχόθεν ψόφων καὶ θορύβων ἀναφερομένων, καταβάλλειν μὲν ἐδιδουλοῦντο, καὶ περ πρὸς πεντακισχίλις τὸ πλῆθος ὄντες· ἐκπεπληγμένοι δὲ τὸν κίνδυνον ἄλλως παροφασίζοντο Λυσανορίδαν· ὡραζόμεναι γὰρ ἢ τῆς ἡμέρας ἐκείνης· διὸ καὶ τῶτον μὲν ὑπερον, ὡς πυθανόμεθα, χρήμασιν οὐκ ὀλίγοις ἐζημίωσαν τῷ Λακεδαιμονίων οἱ γέροντες· Ἑρμιππίδαν δὲ καὶ Ἀρκεσον ἀπέκτειναν εὐθὺς ἐν Κορίνθῳ λαβόντες, πρὸς δὲ Καδμείαν ὑπόσπονδον ὡραζόντες ἡμῖν, ἀπήλλαττον μὲν τῷ στρατιωτῇ.

E. 5. καὶ τῷ] Sic Anon. T. V. Vulgo, καὶ τῷ.

F. 2. Λυσανορίδαν—στρατιωτῶν] Verba illa ἐκ ὀλίγοις—Ἀρκεσον, vulgo desiderata, sumfi ex B. E. Restat lacuna παραμένειν γὰρ * ἢ τῆς ἡμέρας: quam nemo facile ita expleat, quin totius loci ordo præposterus maneat. Equidem hanc adhuc teneo collocationem ut verisimilem:—Λυσανορίδαν παραμένειν ἐπανήζοντα· ἡμῶν δὲ κρατερῶς αὐτὰς πολιορκούντων ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τέλος τὴν Καδμείαν ὑπόσπονδον παραδιδόντες ἡμῖν ἀπήλλαττοντο μετὰ τῶν στρατιωτῶν. Διὸ καὶ τῶτον μὲν ὑπερον, ὡς πυθανόμεθα, χρήμασιν ἐκ ὀλίγοις ἐζημίωσαν τῶν Λακεδαιμονίων οἱ γέροντες. Ἑρμιππίδαν δὲ καὶ Ἀρκεσον ἀπέκτειναν εὐθὺς ἐν Κορίνθῳ λαβόντες. Verfiorem non huic emendationi, sed contextui accommodavi.

ores dicuntur, solitos circa arcem infra pernoctare. Qui arcem supra tenebant, his incomposite et trepide accurrentibus, cum nos in foro viderent nullibi quiescere, undique tumultus et strepitus edi, de descendendo nullum iniverunt consilium, quanquam erant numero ad quinquies mille: sed metu periculi se

continentes, Lyfanoridæ reditum se exspectare prætexebant. Itaque hunc Spartani postea, ut audimus, magna pecunia multaverunt: Hermippidum et Arcesum Corinthi adepti statim interfecerunt. Cadmeam autem nobis certo pacto inito reddiderunt, et præsidium abduxerunt.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΦΥΓΗΣ.

α

/

B λ

π

μ

B

I

o

e

n

h

g

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΦΥΓΗΣ.

PLUTARCHI

DE

EXILIO.

α'. **Τ**ΩΝ λόγων ἀρίστους καὶ βεβαιωτάτους, ὥσπερ τῶν φίλων, φασὶν εἶναι τὰς ἐν ταῖς συμφοραῖς παρ-
 ὄντας ὠφελίμως καὶ βοηθοῦντας. Ἐπεὶ παρρησίᾳ γε πολ-
 λὰ καὶ περιστάσεων ἕνεκα τοῖς ἐπαικόσιν, ἀλλὰ ἀχρήσ-
 τως, μᾶλλον δὲ βλαβερώς· καθάπερ ἀκόλυμβοι πνιγο-
 μένοις ὅτι χειρῶν τε βοηθεῖν, περιπλεκόμενοι καὶ συγκα-

B. 3. συγκαταδύνοντες] G. συγκαταδύοντες. Forte corrigendum, συγκαταδύντες.

I. **Q**UOD de amicis dici-
 tur, idem etiam de
 oratione recte usurpatur, eam
 esse optimam atque fidissi-
 mam, quæ rebus adversis uti-
 liter adest, auxiliumque sug-
 gerit. Nam multi esse præsto

solent calamitate aliqua ictis,
 cumque his colloqui, sed inu-
 tiliter, atque adeo damnose:
 sicut natere nescientes, dum in
 aquis demergi incipientibus
 conantur opem ferre, iisque
 complexu nectuntur, una e-

ταδύνοντες. Δεῖ δὲ τὸν ὡδὲ τῷ φίλων καὶ τῷ βοη-
θούντων λόγον, πρὸς ἡγορίαν (εἰ) μὴ συνηγορίαν τῷ λυπῶν-
τος· ἔ γὰρ στυδακρύνοντων καὶ συνεπιθρίωνόντων, ὥσπερ
χρῶν τραγικῶν, ἐν τοῖς ἀδελήτοις, χρεῖαν ἔχοντες, ἀλ-
λὰ παρρησιαζομένων, καὶ διδασκόντων ὅτι τὸ λυπεῖσθαι καὶ
τὸ ταπεινῆν ἑαυτὸν, ἐπὶ παντὶ μὲν ἀχρηστὸν ὅτι καὶ γι-
νόμηνον κενῶς καὶ ἀνοήτως, ὅπερ δ' αὐτὰ τὰ πρῶτα γμα-
τα δίδωσιν ὑπὸ τῷ λόγῳ ψηλαφηθέντα καὶ ἀνακα-
λυφθέντα πρὸς ἑαυτὸν εἰπεῖν,

Οὐδὲν πέπονθας δεινόν, ἀν μὴ προσποιῇ,

κομιδῇ γελοῖον ὅτι, μὴ τῆς σαρκὸς πυνθάνεσθαι τί πέ-
πονθε, μηδὲ τῆς ψυχῆς εἰ ἀλλὰ τὸ σύμπλωμα τῆτο χεί-
ρων γέγονεν, ἀλλὰ τοῖς ἔξωθεν συναχθεμένοις καὶ συνα-
γανακτῶσι, διδασκάλοις χρῆσθαι τῆς λύπης.

β'. Ὅθεν αὐτοὶ καὶ αὐτὰς γνώμην πρὸς τῷ
σμπλωμάτων ὥσπερ φορτίων ἐλάσσει τὸν θυμὸν ἐξετάζου-
μεν. Τὸ μὲν γὰρ σῶμα πύζεται τῷ τῷ βαρύνοντος

C. 10. Θυμὸν ἐξετάζομεν] Forte, σῶμα ἐξετάζομεν.

tiam infra aquas deferuntur. Oportet autem ei qui in dolore est, orationem ab amicis adhiberi, non quæ assentetur, sed quæ consoletur. Quippe in rebus adversis non opus nobis est qui una nobiscum tragici in modum chori plorent atque lamententur, sed qui libere nos moneant, doceantque nos, quod cum alias dolori indulgere, et animo concidere inutile sit atque futile et fatuum, tum, ubi res ipsæ ratione tractatæ atque ante ocu-

los expositæ monent te sic te ipsum debere compellare,

Non facis tibi est, si dissimules, injuria: nimis quam ridiculum est non carnem interrogare aliquidne ei acciderit, non animum an iste eum casus deteriore fecerit, sed foris nobiscum dolentibus atque indignantibus magistris lugendi uti.

II. Itaque ipsi cum soli sumus, calamitatum tanquam onerum pondera examinemus cum animo nostro. Nam corpus premitur mole impo-

D ἀχ
εος
κρύς
τὰς
καί
σεφ
ἀλλ
εὐφ
ρεν
λυν

E

τῷ
ποί

E. 5

fit
gra
pis
sua
ext
qua
nor
nes
gif
loc
diu
no
tur
du
no

ἄχθει, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς πράγμασι πολλάκις τὸ βά-
ρος ἔξ αὐτῆς περὶ ἑαυτῆς. Ὁ λίθος φύσιν σκληρὸς, ὁ
κρύσταλλος φύσιν ψυχρὸς ὅτιν, οὐκ ἔξωθεν εἰκὴ τῶν
τὰς ἀντιτυπίας ἐπιφέροντες καὶ τὰς πῆξεις· φυγὰς δὲ
καὶ ἀδοξίας καὶ τιμῶν ἀποβολὰς, ὥσπερ αὖ τὰναντία,
σεφάνους καὶ ἀρχαῖς καὶ περὶ δόξας, οὐ πλὴν αὐτῶν φύσιν,
ἀλλὰ πλὴν ἡμετέρων κρίσιν μέτρον ἔχοντα τῷ λυπεῖν καὶ
εὐφραίνειν, ἕκαστος ἑαυτῷ κῆρα καὶ βαρέα καὶ ῥάδια φέ-
ρειν ποιεῖ· καὶ τῶναντίον. Ἐξέτι δ' ἀκρεῖν τῷ μὲν Πο-
λυνείκους ἀποκρινομένης πρὸς τὸ ἐρώτημα τῷτο,

E Τί τὸ γέρεσθαι πατρίδος; ἢ κακὸν μέγα;
Μέγιστον· ἔργῳ δ' ἐστὶ μείζον ἢ λόγῳ.

τῷ δὲ Ἀλκμαῖνος, ὡς ὁ γράφας τὸ ἐπιγραμμάτιον πε-
ποίηκε,

Σάρδιες, ἀρχαῖος πατέρων νομὸς, εἰ μὲν ἐν ὑμῖν
Εὐρεφόμεν, κέλσας ἢ τίς ἀνὴρ μακέλας

E. 5. Σάρδιες—Γύγεω] Ita libri editi et scripti; itaque nil mutavi nisi νόμος in νομός: nec multo meliores sunt lectiones exempli quod in Anthologia Cephalæ servatum est. Meziriacus non male, versu tertio ῥῆσ-
σον, quarto εἰμὶ καλᾶς πολίτης.

sita: animus plerumque a se
gravitatem rebus adjicit. La-
pis durus est, frigida glacies:
suapte utrumque natura, non
extrinsecus iſtis adscitis suis
qualitatibus. Sed exfilia, ig-
nominias, honorum amissio-
nes, contraque coronas, ma-
gistratus, primum in confes-
suum, quæ ut nobis vel gau-
dium vel mœstitiam adferant,
non in ipsorum est situm na-
tura, sed nostro iudicio iis mo-
dus præscribitur: ea quivis
nostrum sibi vel facilia tole-
VOL. III.

ratu, vel difficilia suo arbi-
tratu facit. Audire licet quid
Polynices interrogatus,

Quid? patria carere num magnum est
malum?

respondeat,

Est maximum, et re majus quam dici
queat.

Sed cognosce quid in diver-
sam sententiam Alcman dixe-
rit, ut quidam de eo hoc epi-
grammate expressit,

O mea, majorumque meorum, patria Sardes,
Mibi in te si obtigisset educarier:
Rumperem in aurata cava nunc ego tym-
pana veste,

E e

Χρυσόφορος, ῥήσων καλὰ τύμπανα· νῦν δέ μοι Ἀλκμάν
 Οὔνομα, ἢ Σπάργτας εἰμὶ πολίτης,
 Καὶ μούσας ἐδάην Ἑλληνίδας, αἵ με τυράννων
 Θῆκαν Δασκύλειω κρείσσονα ἢ Γύγειω.

Τὸ γὰρ αὐτὸ πρᾶγμα τῷ μὲν εὐχρηστον ἢ δόξα, κατὰ τὸ
 νόμισμα δοκιμον, τῷ δὲ δύχρηστον καὶ βλαβερόν ἐποίησεν.

γ'. Ἐγὼ δὲ δεινόν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ λέγουσι καὶ ἄδου-
 σιν, ἢ Φυγή. Καὶ γὰρ τῷ βρωμάτων πικρὰ πολλὰ καὶ
 δριμύα καὶ δάκνοντα πλὴν ἀφαισίου ὄσιν· ἄλλα μυγύν-
 τες αὐτοῖς ἔνια τῷ γλυκέων καὶ πρῶτων, πλὴν ἀνδίων
 ἀφαισίου. Ἐπὶ δὲ καὶ χρώματα λυπηρὰ τῇ ὄψει,
 πρὸς ἃ γίνεται τὸ συγχέσθαι καὶ μαρναγεῖν ἀφ' ὁκλή-
 ρότητα καὶ βίαν ἀνίκητον· εἰ τοῖνυν ἴαμα τῆς δυσχρησ-
 τίας ἐκείνης ἐμίξαιμι τὴν σκιάν αὐτοῖς, ἢ τὴν ὄψιν ἀπε-
 στρέψαιμι ἐπὶ τῇ χλοερῶν καὶ πρῶτων, τῷτο ἔξαρ-
 ποιεῖν καὶ πρὸς τὰ συμπώματα, κεραινύντα αὐτοῖς τὰ
 χρήσιμα καὶ φιλόφρονα τῷ νυνὶ σοι παρόντων, εὐπο-

F. I. τῷ μὲν—τῷ δὲ] Sic Pol. Jannot. Jun. Mez.

*Magnæ sacerdos matris, aut fœdus
 spades,
 Alcmanem nunc me Lacedæmon nomine ci-
 vem*

*Agnoscit, eruditum Graiis litteris:
 Quæ me non paulo vestris fecere tyrannis
 Præstantiorem, seu Gyge, sive Dascyle.*

Ita eandem rem numismatis
 instar vel utilem vel damno-
 sam redigit opinio.

III. Ἐστω τamen, ut multi
 dicunt atque cantant, Exsi-
 lium res gravis atque dura.
 Atqui multi sunt cibi amari
 et acres, mordentesque pala-
 tum, aut linguam vellicantes:

quibus tamen dum dulcia quæ-
 dam et grata admiscemus, id
 quod offendeat adimitur.
 Sunt et colores aspectu mo-
 lesti, ad quos ob vehementiam
 nimiamque vim oculorum a-
 cies confunditur et hebetatur.
 Quod si pro remedio iis adji-
 cere solemus umbras, aut aver-
 tere oculos ad viridia et ju-
 cundum habentia colorem: i-
 dem hoc facere potes in tuo
 casu, ut cum eo temperes quæ
 tibi in præsentia commoditates
 adsunt atque oblectamenta, di-

ρίαν, φίλους, ἀπαγαμμοσύνην, τὸ μὴ ἐν εἰδῆν τῆς ἀ-
ναγκάων πρὸς τὸν βίον. Οὐ γὰρ οἶμαι πολλὰς εἰς Σαρ-
διανὸν οἱ μὴ τὰ σα' ἀνάγκαι καὶ μετὰ Φυγῆς μάλ-
λον ἐβελήσουσιν αὐτοῖς ὑπάρχειν, καὶ ἀγαπήσουσιν ἐπὶ
ξένης οὕτω ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ, καθάπερ οἱ κοχλίας τοῖς ὀφθαλμοῖς
συμφυεῖς ὄντες, ἄλλο δὲ μηδὲν ἀγαθὸν ἔχοντες, ἢ
οἱκοι μετέχειν ἀλύπως.

δ'. Ὡς περ οὖν ἐν κωμῳδίᾳ τις ἡτυχηκότα φίλον
παρρεῖν καὶ τὴν τύχην ἀμύνεσθαι πρὸς ἀκαλῶν, ἐρεμνίαν τίνα
τρέπον, ἀποκρίνεται, Φιλοσόφως· ἔγωγε καὶ ἡμεῖς αὐτῶν
ἀμυνόμεθα φιλοσοφῶντες ἀξίως·

Τὸν Δία δὲ πῶς ὕοντα ; τὸν βορέαν δὲ πῶς ;

πῦρ ζητῶμεν, βαλανεῖον, ἱμάτιον, τέγλιν· καὶ γὰρ ἔχ' ὑό-
μνοι καθήμεθα, ὅσδε κλαίομεν. Καὶ σοὶ ποίνυν παρ'
ὀντιναῶν ὅτι τὸ κατεφυγμένον τῷτο τῷ βίῳ μέρος ἀνα-
ζωπυρεῖν καὶ ἀναθάλλειν, ἐτέρων βοηθημάτων μὴ δεόμε-

A. 6. ἐνδεῖν] Ita Xyl. Mez. E. G. Vulgo, ἐνδεῖ.

B. 7. Τὸν Δία] Ut Senarium ab reliqua oratione distinguit Mez.

vitæ, puta, amici, otium et
quod nulla res ad vitam ne-
cessaria tibi deest. Paucos e-
nim Sardonios puto esse, qui
non malint cum tuis fortunis
etiam extorres esse optimeque
secum actum putare, si ita po-
tius apud externos iis detur vi-
vere, quam domo affixos, tes-
tudinis instar, nihil habere
boni quo absque molestia per-
frui possint.

IV. Quemadmodum ergo
in comœdia quidam amicum
fortunæ iniquitate læsum bo-
no animo esse, fortunamque

ulcisci jubet, quærentique quo-
nam id facere modo posset,
Philosophice faciendum respon-
det: ita et nos eam, ut dig-
num est nobis, *philosophice* ul-
ciscamur. Quid enim? quo-
modo pluviarum et Aquilonis
injurias defendimus? non e-
quidem sedemus pluvia vel Bo-
rea incidente, aut flemus, sed
ignem, balneum, vestem, tec-
tum quærimus. Tibi vero
ita, ut non facile ulli alteri,
hanc vitæ quasi occupatam
frigore partem datum est re-
focillare, atque recalefacere:

νον, ἀλλὰ χρώμενον εὐλογίῳ τοῖς παροῦσιν. Αἱ μὲν γὰρ ἰατρικὴ σκύβαλόν τὸ φαυλότατον ἐκ τοῦ σώματος ἀναλαμβάνουσα, καθίζουσι καὶ σώζουσι τὸ λοιπόν· οἱ δὲ φιλόλυποι καὶ φιλαίπιοι τὰ τὰ χεῖρις τῶν ἰδίων συνάγειν αἶμα καὶ ἀφαιροῦν καὶ ἀποστρίφειν τοῖς ἀνιστοῦσιν, ἀχρηστὰ καὶ τὰ χεῖριμα ποιεῖσιν ἑαυτοῖς, ἐν ᾧ μάλιστα χαλεπὸν βοηθεῖν πέφυκε. Τὰς γὰρ δοῖς πίνεις, ὦ φίλε, ὅς Ὁμηρος ἔφη κηρῶν ἐμπλείεις ἐν ἑρανοῦ κείῳ, τὸν μὲν ἀγαθῶν, τὸν δὲ φαύλων, ἐχὼς ὁ Ζεὺς ταμιεύων κείῳ, καὶ μετὰ τοῖς μὲν ἥπια καὶ μεμιγμένα, τοῖς δὲ ἀχρεῖα ρεύματα τῶν κακῶν. Ἀλλὰ ἡμῶν αὐτῶν οἱ μὲν ἔχοντες ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῖς κακοῖς ἐπαρυτόμοι τὸ βίον ποιεῖσιν ἡδὺ καὶ ποτιμώτερον· τοῖς δὲ πολλοῖς ὥσπερ ἡθμοῖς ἐμμένει καὶ περισσέχεται τὸ φαυλότατον, τῶν βελτιόνων ὑπεκρέοντων.

Ε'. Διὸ καὶ ἀληθῶς κακῶς τινὶ καὶ λυπηρῶ πέπει-

C. I. σώματος] αἵματος, Pol. Jannot.

non qui indigeas adminiculis externis, sed ut rationi convenienter utaris iis quæ tibi parata sunt. Nam cucurbitulæ medicorum humorem e corpore pessimum ad se trahentes, allevant et servant reliquum: qui vero ægritudini animi nimis sunt dediti, ii dum pessima quæque suarum rerum conquirunt, de iis secum soli disputant, inhærentque iis unde ad ipsos molestia pervenit, ii etiam ea, ex quibus utilitatem capere poterant, inutilia sibi reddunt. Quo quidem tempore potissimum iis opitu-

landum est. Duobus enim istis doliis, quæ fatalium eventuum plena Homerus in cælo ait jacere, non Jupiter promus adfidet, ut aliis lenia et temperata, aliis sincera malorum exhibeat fluentia: sed nostrum unusquisque, si sapiamus, haurientes de bonis quo mala temperemus, vitam facimus jucundiolem et tolerabiliorem: cæteris tanquam colis aut cribris intus manent atque inhærent, optimis per foramina aut rimas ejectis.

V. Quapropter, si in veram aliquam incidimus cala-

σωμην, ἐπάγεσθαι δὲ τὸ ἡσυχόν καὶ τὸ εὐθυμον ἐκ τῶν
 ὑπαρχόντων καὶ ὑπολειπομένων ἀγαθῶν, τῷ οἰκείῳ
 τὸ ἀλλότριον ἐκλεάλλοντα· ὧν δὲ ἡ φύσις οὐδὲν ἔχει
 κακόν, ἀλλὰ ὅλον καὶ πᾶν τὸ λυπὸν ἐκ κενῆς δόξης
 ἀναπέπλασται, τέτων δέ, κατὰ τὸ τοῖς δεδοκόσι τὰ
 προσωπεῖα παιδίοις, ἐγγύς καὶ ὑπὸ χεῖρα ποιούν-
 τες καὶ ἀνατρέφοντες ἐπιζομνυ καταφρονεῖν, ἕτως ἐγγύς
 ἀπομύνης καὶ συνερίδοντα τὸν λογισμὸν, τὸ σαθρὸν καὶ
 τὸ κενὸν καὶ τετραγωδημὸν ἀποκαλύπτειν. Οἷόν ἐστιν ἡ
 νῦν σοι παρῆσα κατάστασις ἐκ τῆ νομιζομένης πατερί-
 δος. Φύσις γὰρ οὐκ ἐστὶ πατερίς, ὥσπερ οὐδὲ οἶκος, οὐδὲ
 ἀγρός, οὐδὲ χαλκεῖον, ὡς Ἀρίστων ἔλεγεν, οὐδὲ ἰατρεῖον·
 ἀλλὰ γίνεται, μᾶλλον δὲ ὀνομάζεται καὶ παλεῖται τέτων
 ἕκαστον αἰὲ πρὸς τὸν οἰκῆντα καὶ χεῖρῳ μινον. Ὁ γὰρ ἄν-
 θρωπος, ἡ φησὶν ὁ Πλάτων, φυτὸν οὐκ ἔγχειον οὐδὲ ἀ-
 κίνητον, ἀλλ' ἐρᾶνιόν ἐστιν, ὥσπερ ἐκ ρίζης τὸ σῶμα τῆς

E. 6. κατάστασις] Legendum μετὰστασις. Xyl.

mitatem, id quod ad hilarita-
 tem animique tranquillitatem
 facit, ex iis quæ in nostra sunt
 potestate arcessere debemus,
 et bonorum quæ nobis adhuc
 supersunt consideratione ali-
 unde oblatum incommodum
 mitigare. Ubi vero in ipsa
 re nihil inest mali, sed omnis
 dolor inanis opinionis errore
 confictus est, ibi quemadmo-
 dum larvas pueris metuenti-
 bus propius adhibemus retectas,
 inque manus tradimus, ut
 adsuescant eas contemnere: ita
 nos quoque rationis lumine
 propius adimoto detegemus

quidquid præter rem putri-
 dum, vanum, et tragice infla-
 tum nobis objicitur. Talis
 autem est tua e patria, quam
 putas, nunc tibi imperata com-
 migratio. Natura enim pa-
 triam nullam cuiquam fecit,
 ut neque domum, neque a-
 grum, neque ærariam, ut A-
 ristoteli dicebat, neque medicam
 officinam: sed fit, aut potius
 nominatur horum unumquod-
 que quovis tempore ab eo qui
 possidet et utitur. Quippe ho-
 mo, si Platoni credimus, planta
 est non terræ infixæ aut im-
 mobilis, sed cœlestis, cujus

κεφαλῆς ὀρθὸν ἰσῶσης, πρὸς τὸν ἔρξανόν ἀνετραμμένον.
 Ὅθεν ὁ μὲν Ἡρακλῆς εἶπεν,

Ἄργεῖος, ἢ Θεβαῖος· οὐ γὰρ εὐχομαι
 Μιᾶς· ἅπας μοι πύργος Ἑλλήνων, πατρίς·

ὁ δὲ Σωκράτης βέλπιον, ὅτι Ἀθηναῖος ὁδὲ Ἑλλῆς,
 ἀλλὰ κόσμιος εἶ) φήσας, ὡς ἂν τις Ῥόδιος εἶπεν, ἢ Κο-
 ρίνθιος· ὅτι μὴδὲ Σενίῳ μὴδὲ Ταυνάρῳ μὴδὲ τοῖς Κεραυ- 601
 νίοις ἐνέκλεισεν ἑαυτόν.

Ὅρᾳς τὸν ἰψὲ τὸν δ' ἄπειρον ἀγέρας,
 Καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις;

οὔτοι τῆς πατρίδος ἡμῶν ὅρι εἰσὶ, καὶ ὁδοὶς οὔτε φυ-
 γὰς ἐν τέτοις, ἔτε ξένος, ἔτε ἀλλοδαπὸς, ὅπου τὸ αὐ-
 τὸ πῦρ, ὕδωρ, ἀήρ, ἄρχοντες οἱ αὐτοὶ καὶ διοικηταὶ καὶ πρυ-
 τάνεις, ἥλιος, σελιῦνη, φωσφόρος· οἱ αὐτοὶ νόμοι πᾶσι,
 ὑφ' ἐνὸς τάγματος καὶ μιᾶς ἡγεμονίας τρεπομένη βόρειοι,

F. 5. ὁ μὲν Ἡρακλῆς] Stob. Tit. xxxviii. p. 230, εὐ μὲν δ' Ἡρακλῆς. Latinos ver-
 fus pro Xylandreis Grotianos exposui.

F. 9. ὡς ἂν τις—ἑαυτόν] Subest quid corruptelæ vel certe obscuritatis. Latina
 dedi pro Xylandreis mea, nisi vera, probabiliora tamen illis.

A. 4. ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις] Ita Xyl. Jannot. Mez. Vulgo, ἔχοντα ὑγραῖς
 ἀγκάλαις.

tanquam e radice caput fur-
 sum erectum in cœlum diriga-
 tur. Inde est quod Hercules
 dixit,

*Argivus, aut Thebanus? Haud unam
 mibi*

*Adscribo: patria est Graia qua tellus
 patet.*

Et Socrates melius, qui non
 Atheniensem, non Græcum,
 sed Mundanum (seu mundi
 civem) se esse dixit, quomodo
 Rhodius aut Corinthius ali-
 quis diceretur: neque enim

se incluserat Sunio, Tænaro,
 aut Cerauniis montibus.

*Vides sublime fufum immoderatum æthe-
 ra,*

*Qui tenero terram circumvoluta am-
 phicitur?*

isti patriæ nostræ sunt ter-
 mini, neque hic quisquam ex-
 ful, hospes, peregrinus est, ubi
 idem ignis, aqua, aer, ubi ii-
 dem gubernatores atque dis-
 pensatores, Sol, Luna, Luci-
 fer, ubi eadem omnibus le-
 ges, sub eodem magistratu, sol-

προπαὶ νότιοι, ἰσημερία, πλειάς, ἀρκτῶρες, ὥραι σπέρων,
 B ὥραι φυτειῶν· εἰς δὲ βασιλεὺς καὶ ἄρχων, θεός, ἀρχι-
 τε καὶ μέσα καὶ τελευτῶν ἔχον τῷ παντός, εὐθεία πε-
 ραίνει καὶ φύσιν ἀειπορευόμενος· τῷ δὲ ἔπεται Δίκη τῷ
 ἀπολειπομένῳ τῷ θεῷ νόμος πμῶς, ἢ χρώμεθα πάν-
 τες ἄνθρωποι φύσιν πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὥσπερ πο-
 λίτας.

ζ'. Τὸ δὲ σε μὴ κατοικεῖν Σάρδεις, ἐγένετο· ὅθεν
 γὰρ Ἀθηναῖοι πάντες καλοικῶσι Κολυτῖον, ὅθεν Κορίν-
 θιοι Κράνειον, ὅθεν Πιτάνην Λάκωνες· ἄρα οὖν ξένοι καὶ
 ἀπόλιδες εἰσὶν Ἀθηναίων οἱ μεταστάντες ἐκ Μελίτης
 εἰς Διομίδα, ὅπερ καὶ μῆνα Μεταγειτνίῳνα καὶ θυσίαν
 ἐπώνυμον ἄγουσι τῷ μετοικισμῷ τὰ Μεταγείτνια, τὴν πρὸς
 C ἑτέρους γειτνίαςιν εὐκόλως καὶ ἡλαρῶς ἐκδεχόμενοι καὶ
 φέροντες; ὅχι ἀνέμποις. Τί οὖν τῆς οἰκισμένης μέρος
 ἢ τῆς γῆς ἀπάσης ἕτερον ἕτερον μακρὰν ὅθεν, ἢ ὑπο-
 δεκνύουσιν οἱ μαθηματικοὶ σημεία λόγον ἔχουσαν ἀδιασ-

stitium æstivum, bruma, æ-
 quinoctium, Pleias, Arcturus,
 tempora ferendi, tempora plan-
 tandi, ubi unus rex et prin-
 ceptus deus, principium, medi-
 um, finemque complexus Uni-
 versi recta pergit, et secun-
 dum naturam circumiens :
 hunc comitatur Justitia ultrix
 eorum qui divinam legem de-
 feruerunt : hac omnes homi-
 nes, natura, adversus omnes
 utuntur tanquam cives.

VI. Quod autem non ha-
 bitas Sardibus, nihil est. Nam
 ne Athenienses quidem omnes
 Colyttum inhabitant, neque

universi Corinthii Cranium,
 neque Pitana Lacones. Er-
 gone tibi peregrini atque ex-
 torres videbuntur Athenienses,
 qui ex Melita in Diomeam
 commigraverunt ? Illi vero et
 mensem Metageitnionem ap-
 pellarunt, et sacrificia Meta-
 geitnia peragunt, commigra-
 tionem in viciniam e suis fe-
 dibus, unde illis nomen, æquo
 hilarique animo ferentes. Quæ
 autem terræ pars ab altera
 longe potest distare, cum ip-
 sam totam Mathematici de-
 monstrant cum cælo compara-
 tam puncti loco esse ? Nos au-

τάτε πρὸς τὸν ἑραλόν; Ἀλλ' ἡμεῖς, ὥσπερ μύρμηκες
ἢ μέλιττα, μυρμηκίας μιᾶς ἢ κυφελῆς ἐκπεσόντες
ἀδημονῶμεν καὶ ξενοπαθεῖμεν, οὐκ εἰδότες οἰκεῖα πάντα
ποιεῖσθαι καὶ νομίζειν, ὥσπερ ὄβρι. Κάποιοι γελῶμεν τὴν
ἀβελτηρίαν τῷ φάσκοντος ἐν Ἀθῴαις βελτίονα σελή-
νῳ εἶ) τῆς ἐν Κορίνθῳ· τρέπον τινὰ τὸ αὐτὸ πάσ-
χοντες, ὅταν ἀμφιγνοῶμεν ὅπῃ ξένης γενόμενοι τὴν γῆν,
τὴ θάλατταν, τὴ ἀέρα, τὴ ἑραλόν, ὡς ἕτερα καὶ διαφέροντα
τῷ σιυήτων. Ἡ μὲν γὰρ φύσις ἐλευθέρους ἡμᾶς καὶ λευ-
μύεις ἀφίησιν· ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ σιυδόμεν ἑαυτὰς, συστενο-
χωροῦμεν, ἐλκαστικοδομεῖμεν εἰς μικρὰ καὶ γλίσχρα σιυε-
λαύνομεν. Εἴτα τῷ μὲν Περσῶν βασιλέων καταγελῶμεν,
εἶγε δὴ ἀληθῆς, ὅτι, τὸ τῷ Χοᾶσπου μόνον ὕδωρ πίνον-
τες, ἄνδρον αὐτοῖς τὴν ἄλλῃ ποιεῖσιν οἰκεμύνῳ· ὅταν
δὲ μετὰ τῷ εἰς ἕτερα χωρία, τῷ Κηριασῷ γλιχόμενοι,
καὶ τὸν Εὐρώταν ἢ τὸν Ταύγετον ἢ τὸν Παρνασσόν

C. 7. εἰδότες οἰκεῖα] Stob. et Damascen. MS. εἰδότες οὐδὲ μεμαθηκότες οἰκεῖα.

tem, instar fornicarum aut apum, si ex uno nido aut alveari excidimus, in mœrore sumus, et peregrinos nos esse factos ægre ferimus, ignari omnia, ut sunt, nostra putare atque usurpare. Ridemus quidem eum, qui dixit meliorem Athenis esse Lunam quam Corinthi: et tamen idem quodammodo nobis evenit, cum extra patriam constituti, terram, mare, aërem, cœlum dubii consideramus, tanquam di-

versa ab iis quibus adfueveramus. Quippe natura nos liberos solutosque dimittit: ipsi nosmet devincimus, in angustias concludimus, inque arctum compingimus. Ergo Persarum reges subfannamus, qui, siquidem hoc vere narratur, solam Choaspis aquam bibentes, totum reliquum orbem terrarum aquæ expertem sibi faciunt: ipsi interim alio locorum translati, Cephisi, Eurotæ, Taygeti, Parnassive defi-

ὑποποδῶντες, ἀπολιν καὶ ἀοίκητον αὐτοῖς τῷ οἰκημένῳ ποιεῖμεν.

Ζ'. Αἰγυπτίων μὲν οὖν οἱ δὲ ὀργήν τινα καὶ χαλεπότητα τῷ βασιλέως εἰς Αἰθιοπίαν μετοικιζόμενοι, πρὸς τῆς δεομένης ἐπανελθεῖν ἐπὶ τέκνα καὶ γυναῖκας, ὑποδεικνύντες τὰ ἀδύνατα κυνικώτερον, οὔτε γάμων ἔφασαν οὔτε παίδων ἀπορήσειν, ἀχρὶς οὗ τῶντα μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσιν· εὐπρεπέτερον δὲ ὅτι καὶ σεμνότερον εἰπεῖν, ὥς ὅπου καὶ ὅτῳ μετρίων πρὸς τὸν βίον εὐπορεῖν συμβέβηκεν, ὅνταυθα οὗτος οὔτε ἀπολις, οὔτε ἀνέπιος, οὔτε ξένος ὅτι· μόνον ἔχειν δεῖ πρὸς τέτοις νῦν καὶ λογισμὸν, ὥσπερ ἀγκυραν κυβερνήτῳ ἵνα παντὶ χρῆσθαι λιμνῇ πρσορμιαθεὶς δύνηται. Πλοῦτον μὲν γὰρ ἀποβαλόντά, ῥᾶον ὅτ' ἐπὶ καὶ ταχέως συναγαγεῖν· πατρίς δὲ γίνεσθαι πᾶσα πόλις εὐθὺς ἀνθρώπῳ χρῆσθαι μεμαθηκότι, καὶ ῥίζας ἔχοντι πανταχοῦ ζῆν τε καὶ τρέφεσθαι καὶ παντὶ τόπῳ πρσοφύεσθαι δυναμένης· οἷας εἶχε Θεμιστοκλῆς, οἷας Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς. Οὗτος μὲν γὰρ ἐν Ἀλεξαν-

derio mundum nobis ad habitandum non satis idoneum reddimus.

VII. Sane quidam Ægyptiorum ab offenso et irato rege in Æthiopiam demigrantes, hortantibus ut ad liberos et uxores suas redirent, pudenda (caninum quidem satis hoc) ostendentes responderunt, *Quandiu hæc secum essent habituri, neque uxores ipsis neque liberos desore.* Honestius hoc et majori cum gravitate dixeris, Hominem ubicunque medio-criter suppeditabunt res ad vi-

tam tolerandam necessariæ, neque urbe, neque lare cariturum: tantum adsit mens et ratio, anchoræ et gubernatoris vice, ut quovis portu, ad quem delatus fuerit, uti possit. Ut enim divitiæ amissæ non facile aut celeriter possunt reparari: ita patria fit quævis urbs homini qui rebus uti possit, radicesque habeat, quibus vivere ubique et ali, et adnasci queat, quales habuit Themistocles, habuit Demetrius Phalereus. Hic enim postquam in exilium fuit actus, Alexandræ

δρεία μετὰ τὴν φυγὴν, πρῶτος ὢν τῶν Πτολεμαίου φίλων, ὃ μόνον αὐτὸς ἐν ἀφρόνοις διήγεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις δωρεὰς ἔπεμπε. Θεμιστοκλῆς δὲ χρηγία βα- 603 σιλικῇ πρυτανόδομος εἰπεῖν λέγεται πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας, Ἀπώλομεθα ἂν, εἰ μὴ ἀπωλόμεθα. Διὸ καὶ Διογένης ὁ Κύων πρὸς τὸν εἰπόντα, Σινωπεῖς σου φυγὴν ἐκ Πόντου κατέγνωσαν, Ἐγὼ δὲ, εἶπεν, ἐκείνων ἐν Πόντῳ μονήν,

* Ἀκραις ἐπὶ ῥηγμῖσιν Εὐξείνῃ Πόντῳ.

Στρατόνικος δὲ τὸν ἐν Σερίφῳ ξένον ἠρώτησεν, Ἐφ' ὅτῳ τῶν ἀδικημάτων φυγὴ τέτακται παρ' αὐτοῖς ὀπιτήμιον; Ἀκέσας δ' ὅτι, Τὰς ῥαδιουργὰς φυγαδεύουσι, τί οὖν, εἶπεν, οὐκ ἐραδιόργισας, ὅπως ἐκ τῆς τενοχωρίας ζωῆς μεταστῇς; ὅπου φησὶν ὁ Κωμικός τὰ σῦκα ταῖς σφενδό- 6 ναῖς τευγᾶσθαι, καὶ πάντα ἔχειν ὅσων δεῖ τὴν νῆσον.

ή. Ἄν γὰρ σκοπῆς ἀνευ κενῆς δόξης τὴν ἀλήθειαν, ὃ μίαν πόλιν ἔχων, ξένος ὅτι τῶν ἄλλων ἀπασῶν καὶ ἀλ-

B. 4. ὃ μίαν] Ita omnes libri, excepto Stephano et qui eum sequuntur, ubi vitiose exstat ὁμοίαν.

primo inter Ptolemæi regis amicos loco, non ipse modo vixit in abundantia rerum, sed Atheniensibus etiam dona misit. Themistocles cum regio sumtu omnia suppeditarentur, ad uxorem et liberos dixisse fertur, *Periissemus nisi periissemus*. Ideo Diogenes etiam dicenti, Sinopenfes te exfilio e Ponto damnaverunt: respondit, *Et ego illos mansione in Ponto*,

Ad Euxini maris prærupta littora.

Stratonicus autem in Seripho ex hospite quæsit, quodnam flagitium apud ipsos exfilio puniretur, respondentique, eos qui mala fraude egissent, *Cur*, inquit, *ergo non falsum committis, ut ex his angustiis emigres?* et tamen Comicus ibi ait ficus fundis dejici, omniaque habere necessaria insulam.

VIII. Enimvero si ipsam veritatem remota inani opinione consideres, qui uni urbi se addicit, is a reliquis omni-

λότιμος. Οὐ γὰρ δοκεῖ καλὸν ὁδὲ δίκαιον ἔῃ), κατα-
 λιπόντα τὴν ἑαυτοῦ, νέμειν ἑτέραν. Σπάρταν ἔλαχες,
 ζωὴν κόσμει· καὶν ἄδοξον ἢ, καὶν νοσώδης, καὶν τα-
 ράπηται γάσεσιν ὑφ' ἑαυτῆς καὶ παράγμασι μὴ ὑγιάνη-
 σιν. Οὗ δὲ ἡ τύχη τὴν ἰδίαν ἀφήρηται, τέττω δίδωσιν
 ἔχειν τ' ἀρέσασαν. Τὸ γὰρ καλὸν ἐκείνο παρὰ γέλωτα τ'
 c Πυθαγορείων, Ἐλῆ βίον ἄριστον, ἡδὺν δὲ αὐτὸν ἡ σιωπήθεια
 ποιήσῃ, καὶνταῦθα σοφὸν ὅτι καὶ χρήσιμον. Ἐλῆ πόλιν τ'
 ἀρίστου καὶ ἡδίστου, πατερίδα δὲ αὐτῇ ὁ θεὸς ποίησῃ·
 καὶ πατερίδα μὴ παρὰ πᾶσαν, μὴ ἐνοχλήσῃ, μὴ παρὰ
 τάτῃσιν, εἰσένεγκαι, παρὰ πᾶσαν εἰς Ῥώμην, ὑπόδεξαι
 τὸν ἡγεμόνα, λειτῆργησον. Ἄν γὰρ τέτων τις μνημονεύῃ
 φρένας ἔχων καὶ μὴ παντάπασι τετυφωμένος, αἰρήσεται καὶ
 νῆσον οἰκεῖν φυγὰς γενόμενος, Γύαρον, ἢ Κίναρον σκληρὰν,
 ἀχαρπον, καὶ φυτεύεσθαι κακὴν, ὅτι ἀθυμῶν, ὁδὲ ὁδὸν

B. 6. νέμειν] Item in sola Steph. et eam sequentibus abest.

C. 8. σκληρὰν—κακὴν] Forte Poetae Senarius.

bus est alienus, et peregrinus in iis. Non enim justum videtur, sua relicta eum habitare aliam. Spartam nactus es, eam orna: etiam si obscura sit, si morbis obnoxia, si seditionibus malisque rebus turbetur. Cui vero suam urbem fortuna adimit, ei concedit habitare quam delegerit. Pulchrum enim illud Pythagoreorum praeceptum, *Delige vitam rationem optimam, suavem eam consuetudo faciet*: etiam hic sapienter potest usurpari. Ur-

bem delige optimam et tibi jucundissimam, patriam eam tibi tempus faciet, et quidem patriam, quæ te non distrahat occupationibus, non molesta sit interpellando, non jubeat modo Romam ire legatum, excipere modo præfectum, alias publica obire ministeria. Quæ si quis memoria repetat non plane fastu inflatus, sua patria ejectus vel insulam sibi pro domicilio deliget, Gyarum, puta, aut Cinarum asperam, sterilem, atque cultu difficilem:

έρμνος, οὗδ' ἐλέγων ἐκέῖνα τὰ τῷ πατρὶ Σιμωνίδῃ
γυναικῶν,

Ἰσχεῖ δέ με πορφύρεας ἁλὸς ἀμφιταρασσομένας ὀρυγμαδός.

Ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τῷ Φιλίππῃ λογιζόμενον· πεσὼν γὰρ
ἐν παλαίστρᾳ, καὶ μεταγραφείς, ὡς εἶδε τῷ σώματος τὸν
τύπον, ὦ Ἡράκλειε, εἶπεν, ὡς μικρὸν μέρους τῆς γῆς
φύσιν μετέχοντες, ὅλης ἐφίεμεθα τῆς οὐκ ἐμῆς.

Θ'. Οἷμά σε καὶ Νάξος γενέσθαι θεατῶν, εἰ δὲ μή,
καὶ Θερίας ἐξαιῖτα πλησίον ἔσσης· ἀλλ' ἐκέῃνη μὲν ἐχώρει
τὸν Ἐφιάλτιν καὶ τὸν Ὠτὸν, αὐτὴ δὲ τῷ Ὠρίωνος ὡς
οὐκ ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ δὲ Ἀλκμαίων ἰλὺν νεοπαγῇ τῷ Ἀχελῷ
προχωννύτος ἐπώκησεν ὑποφύγων τὰς Εὐρυμίδας,
ὡς οἱ ποιήσας λέγουσιν· ἐγὼ δὲ καὶ ἐκεῖνον ἐκάζω, φεύγοντα
πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ γαστρίδας, καὶ συκοφαντίας ἐριννυώδεις,
ἐλέσθαι βραχὺ χωρίον ἀπραγμόνως ἐν ἡσυχίᾳ κατοικεῖν.
Τιβέριος δὲ Καῖσαρ ἐν Καπρείᾳ ἐπὶ ἄλλῃ διήτησεν μέ-

D. 7. Θερίας] Legendum γ' Ἑρίας monuit L. Holsten. ad Steph. Byz. p. 337.
ita enim scribere voluit, non Θ' Ἑρίας ut expressum legitur.

idque non animo æger, non
lugens, neque ista mulierum
apud Simonidem usurpans ver-
ba,

*Tenet me purpurei maris
Fremitus circum exagitati.*

Sed illud Philippi potius fe-
cum reputabit, qui cum ali-
quando in palæstra cecidisset,
postquam conversus in pul-
vere suam vidit imaginem, *Dii
boni*, dixit, *universum terræ
orbem appetimus, tam exigua
terræ portione a natura nobis
tributa!*

IX. Existimo Naxum abs

te spectatam, aut saltem Hy-
riam ei vicinam: atqui illa
Otum et Ephialtem cepit, hæc
Orionis fuit domicilium. Et
Alcmæon in limo recens com-
pacto quem Achelous aggef-
ferat, sedem posuit, cum, ut est
apud poëtas, Eumenides fuge-
ret. Ego autem arbitror eum
quoque civiles fugisse magis-
tratus et seditiones furiosasque
calumnias, ac sibi delegisse ex-
iguam sedem, ubi in otio tran-
quille viveret. Tiberius sane
Cæsar septennium usque ad
mortem Capreis vixit, tanto-

χρηστὴν τελευτῆς· καὶ τὸ τῆς οἰκιστικῆς ἡγεμονικὸν ἱερὸν,
ὥσπερ εἰς καρδίαν σινηγυμνόν, ἔδαμῃ μετέστη ποσῶτον
χρόνον. Ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν αἰ τῆς ἡγεμονίας φροντίδες
ὑπερβόρηναι καὶ περισφαιρόμεναι πανταχόθεν, ἐκ καθαρόν
παρεῖχον ὅδ' ἀκύμονα τὴν νησιώτιν ἡσυχίαν. Ὡς δὲ
ἔξεστιν εἰς μικρὰν ὑποβάντι νῆσον, οὐ μικρῶν ἀπηνάχ-
ου κακῶν, ἔστος ἀθλίος ὅστις, μὴ περισπαστῶν ἑαυτῷ τὰ
Πινδαρικά, μηδὲ ἐπάδων πολλάκις,

Ἐλαφρὰν κυπάρισσον φιλέειν,
Ἐὰν δὲ νομὸν Κρήτας περιδαίω·
Ἐμοὶ δ' ὀλίγον μὲν γὰρ δέδοται,
Ὅθεν ἄδρυς, πεινθέων δὲ ἐκ ἔλαχον ἔδ' εἰσίων,

ὅδ' ἐπερσιν ἀγμάτων ἡγεμονικῶν, ὅδ' ἐπερσιν ὡς
πολιτικαῖς χρείαις, καὶ λειτουργικῶν δυσσυστάσεων.

Ι. Ὅπως γὰρ οὐ φαύλως δοκεῖ λέγειν ὁ Καλ-
λίμαχος, τὸ,

Μὴ μετρεῖν χρόνῳ Περσίδι τὴν σοφίην,

ἢ περὶ τὴν εὐδαιμονίαν χρόνοις καὶ πρὸς ἀνάγκας μετρεῖντες,

F. 5. περιδαίων—ἄδρυς] Forte Περιδαίων—ἄδρός: prius et Mez. monuit, et ita
vertit Amiot. posterius etiam Reiskio placuit.

que tempore totius orbis ter-
rarum imperii sacra in uno
corde conclusa, locum nuf-
quam mutaverunt. Verum ei
quidem curæ imperii circum-
fusæ et undiquaque ingruen-
tes, non concesserunt puram
et tranquillam quietem insula-
rem. Cui vero licet in exi-
guam digressio insulam non
parvis liberari malis, is miser
est, si non secum Pindarica
ista loquitur, ac sæpe can-

tillat,

*Amabo levem cupressum,
Omissis Cretæ pascuis
Terræ mihi datum est parum:
Careo interim doloribus:*

et vero absunt seditiones, man-
data principum, ministeria
publica, et officia difficulter
excusanda.

X. Si enim recte dixit Cal-
limachus, *Non debere nos sapi-
entiam schæno Persica metiri,*
cur beatitatem schœnis aut pa-
rasangis metientes, si insulam

εἰάν τῃσιν οἰκῶνδρι ἀγαθοσίων γαστρίων, ἀλλὰ μὴ τεσσάρων ἡμερῶν, ὥσπερ ἡ Σικελία, πλείπην ἔχουσιν, ὀδυῶν ἑαυτὸς καὶ θρῆναι ὀφείλομεν ὡς κακοδαιμονῆντες; Τί γὰρ ἡ πλατεῖα χώρα πρὸς τὸν ἄλυπον βίον; Οὐκ ἀκέραις τῷ Ταντάλῳ λέγοντος ἐν τῇ τραγῳδίᾳ,

Σπείρω δ' ἄρεαν δώδεκα ἡμερῶν ὁδὸν,
Βερεκύνθα χώρον, ———

εἶτα μετ' ὀλίγον λέγοντος,

Θυμὸς δὲ ποδ' ἄμὸς ἔρανῳ κυρῶν ἄνω,
Ἐξαζε πίπτει, καὶ με προσφωνεῖ τάδε,
Γίνωσκε τὰνδρώπεια μὴ σέβειν ἄγαν.

Ὁ δὲ Ναυσίθοος πρὸς εὐρύχωρον Ὑπέρειαν καταλιπὼν ἀπὸ τοῦ γειτνιαῖν τῶς Κύκλωπας αὐτῇ, καὶ μεταστὰς εἰς νῆσον,

————— ἐκὰς ἄλλων ἀλφειάων, B

καὶ κατοικῶν ἀνεπίμικτος

Ἀνθρώπων ἀπάνευθε, πολυκλῦς ἐνὶ πόντῳ,

τὸν ἥδισον παρεσκεύασε βίον τοῖς ἑαυτῷ πολίταις. Τὰς

B. I. ἄλλων] Malim ἀνδρῶν ut exemplum Homer. Od. 2. 8.

incoleremus dicenti stadiorum, non ut Sicilia quatruidi ambitu contentam, deploraremus nosmet tanquam infelices? Quid enim confert loci amplitudo ad molestiæ vacuitatem? Non audis quid in tragœdia dicat Tantalus,

Bis sex dierum mensura consero ego
agros,
Berecynthia arva.—

ac paulo post dicentem,

Animus meus sursum usque evectus ad
palum,

Decidit humi, et me sic videtur alloqui,
“Disce baud nimis magni facere mortalia.”

Et Naufithous amplam spatiis Hypereian deferens quod vicini ei essent Cyclopes, in insulam commigravit,

Quæ procul a reliquis mortalibus usque
remota,
Solaque in undesi sedes foret æquore
pontis:

et evitatis aliorum hominum commerciis, suavissimam suis civibus vivendi rationem pa-

δὲ Κυκλάδας πρῶτον μὲν οἱ Μίνω παῖδες, ὕστερον δὲ οἱ Κόδρος καὶ Νείλεω κατῴκησαν· ἐν αἷς θανούσιν οἱ ἀνόητοι φυγάδες οἶοντα κολάζεσθαι. Κάτοι ποῖα φυγαδικὴ νῆσος οὐκ ἐπὶ πλατυτέρα τῇ Σκιλλαντίας χώρας, ἐν ἣ Ἑενοφῶν μὲν τὴν στρατείαν τὸ λιπαρὸν εἶδε νῆρας; Ἡ δ' Ἀκαδημία, τετραλίων δραχμῶν χαρίδιον ἐωνημύμον, οἰκητήριον ἢ Πλάτωνος καὶ Ξενοκράτους καὶ Πολέμωνος, αὐτῷι χρυσαζόντων καὶ καταβιέντων τὸν ἅπαντα χρόνον πλὴν μίαν ἡμέραν ἐν ἣ Ἑενοκράτης καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς ἀστὺ κατῆι Διονυσίων καμνοῖς τραγωδοῖς, ὀπτικοῦ, ὡς ἔφασαν, τὴν εὐροτῶν. Ἀριστοτέλει δὲ καὶ λελοιδόρηκε Θεόκριτος ὁ Χῖος, ὅτι τὴν παρὰ Φιλίππῳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ διαίταν ἀγαπήσας,

— εἴλετο ναίειν
Ἄντ' Ἀκαδημίας Βορβόρος ἐν ποροχοῇ.

ἐπὶ γὰρ ποταμὸς περὶ Πέλλῳ· ὃν Μακεδόνες Βορβόρον καλεῖσι. Τὰς δὲ νήσους ὥσπερ ἐπίτηδες ὑμῶν καὶ

ravit. Jam Cyclades insulas olim Minois filii, postea Codri et Nelei progenies inhabitaverunt: hodie in iis fatui exules supplicium se perferre putant. Quanquam quæ tandem exfulibus destinata insula non est amplior Scilluntio prædio, in quo Xenophon post expeditionem illam nobilem præclare consenuit? Academia tribus drachmarum millibus emta, domicilium fuit Platonis, Xenocratis, Polemonis ibi disputantium ac totam ætatem conterentium: unica demta die, qua Xenocrates

quotannis in Astu ivit Liberalibus, novis Tragædis certantibus, ut, quod aiunt, condecoraret festivitatem. Aristoteli etiam exprobravit Theocritus Chius, quod Philippi et Alexandri convictum amans,

*Spreta Academia, loca qua se Borborus
amnis
Effundit posthæc maluerit colere.*

Est enim fluvius apud Pellam, qui Macedonibus dicitur Borborus: (cum Græce ea vox cœnum significet). Quid quod Homerus insulas nobis quasi ex professio prædicat at-

συνιστὰς ἡμῖν ὁ ποιητής,

Λῆμνον δ' εἰσαφίκανε πόλιν θείοιο Θόαντος.

καί,

Ὅσπον Λέσθος ἄνω μακάρων ἔδος ἐντὸς ἔεργει.

καί,

Σκυῖρον ἐλὼν αἰπεῖαν Ἐνυῆος Πιολίεθρον,

καί,

Οἱ δ' ἐκ Δελιχίοιο Ἐχινάων θ' ἱεράων
Νήσων, αἳ νάεσι πύρην ἁλὸς Ἥλιδος ἄντα.

Καὶ τῶν ὀπιφανῶν ἀνδρῶν νῆσον οἰκεῖν φασὶ τὸν θεοφι-
λέστατον Αἰόλον, τὸν σοφώτατον Ὀδυσσεά, τὸν ἀνδρεί-
οτον Αἴαντα, τὸν φιλοξενώτατον Ἀλκίνοον.

ια'. Ὁ μὲν οὖν Ζήνων, πυθόμενος ὡς ἐπὶ λοιπῶν
εἶχε ναῦν μὲν τὴν φορτίων καταπεπομφύμεν ὑπὸ τῆς θα-
λάσσης, Εὐγέ, εἶπεν, ὦ τύχη, ποιεῖς, εἰς τρέβωνα καί
βίον φιλόσοφον σιωλεύοντα ἡμᾶς. Ἀνὴρ δὲ μὴ τετυ-
φωμένος παντάπασι μηδὲ ὀχλομανῶν, οὐκ ἂν, οἶμαι, E

D. 1. μακάρων] Legendum Μάκαρος ex Homer. Il. Ω. 544. ut Mez. monuit ad
Ovid. Ep. p. 262. T. 1.

que celebrat,

*Lemnum divini venit inde Thoantis in
urbem.*

item,

*Et quæ Lesbos habet sedes præclara de-
orum.*

et,

Scyron Enyei celsam cum cepimus urbem.

rursum,

*At qui Dulichium sacras et Echinadas
alto*

*Incoluere mari, claræ e regione jacentis
Elidis—.*

Ac de illustribus viris habi-
tasse in insulis aiunt, diis cha-

rissimum Æolum, sapientissi-
mum Ulysses, fortissimum
Ajacem, hospitalitatis laude
clarissimum Alcinoem.

XI. Zeno, cum narratum
ei esset, navim, quam unam
reliquam habuerat, una cum
mercibus esse a mari absorp-
tam, Bene, inquit, O fortuna,
facis, in pallium me et vitam
compellens philosophicam. Ho-
mo autem non fastu tumens,
neque plane infaniens turbæ
hominum amore, non, puto,
culpabit fortunam si ab ea in

τὴν τύχην μέμφαιτο συνελαυνόμενος εἰς νῆσον, ἀλλ' ἐπαμείβεσθαι ὅτι τὸν πολὺν ἄλιον καὶ ῥέμβον ἑαυτῷ, καὶ πλάνας ἐν σποδημίαις, καὶ κινδύνους ἐν θαλάσῃ, καὶ θερμούς ἐν ἀγροῇ περὶελῶσα, μόνιμον καὶ σχολαῖον καὶ ἀπερίσπαστον καὶ ἴδιον βίον ὡς ἀληθῶς δίδωσι, κέντρῳ καὶ ἀφ' ἑσθ' ἀναγκάσας τὴν ἀναγκάων χρείαν. Ποία γὰρ νῆσος οἰκίαν οὐκ ἔχει, πείπατον, λατρεῖν, ἰχθῆς, λαγῶες, ἄγρια καὶ παρὰ γῆρας βελομένοις; τὸ μέγιστον, ἡσυχία, ἥς διψῶσιν ἕτεροι, σοὶ πολλάκις τυχεῖν ἔνεστι. ἀλλὰ περὶέοντας καὶ σποκρυπτομένους οἴκοι συκοφάνται καὶ πολυπράγμονες ἱεργεύοντες καὶ διώκοντες ἐκ τῆς περὶ αἰτίας καὶ τῆς κήπων, εἰς ἀγροῦν καὶ εἰς αὐλὴν βία κατὰγασιν· εἰς δὲ νῆσον ἐκ ἐνοχλῶν τις, ἐκ αἰτῆς, ἐκ δανειζόμενος, ἐκ ἐγγυήσασθαι πρὸς ἀρχαίων, οὐ συναρ-
 604 χαιρεσιάσας, δι' εὐνοίαν δὲ καὶ πόθον οἱ βέλτεροι τῆς ἀναγκάων καὶ οἰκείων πλέουσιν· ὁ δὲ ἄλλος βίος ἀσυλτος

insulam aliquam detrudatur, sed gratias aget, quod ipsi multas istas molestias, vagosque errores, et jactationes peregrinationum, pericula navigationum, tumultusque forenses adimens, stabilem et quietam, otiosamque et suavissimam re vera vitam dederit, rerum necessariorum mensuram veluti circino describens. Quæ enim insula est, quæ non habeat domum, ambulationem, lavacrum, pisces, lepores, si quis venatione et animi oblectatione parum seria uti velit? Et quod est potissi-

VOL. III.

mum, quies, cujus fitis plerosque tenet, tibi plerumque in manu tua erit. Tesseres ludentes, et domi sese occultantes, investigant sycophantæ et curiosi homines, consecranturque, et ex suburbanis, hortisque in forum et aulam vi pertrahunt: in insulam nemo interpellandi, petendi, æs alienum contrahendi, aut ad fidejussionem exorandi, vel comitiorum officia oratum, navigat: sed hoc faciunt necessariorum et familiarium optimus quisque, benevolentia et desiderio impulsus: reliquum vi-

F f

καὶ ἱερεῖς ἀνεῖται τῷ βελονόμῳ καὶ μεμαθηκίῃ χοράζουσιν.
 Ὁ δὲ τὰς δεξιτέχοντα ἔξω, καὶ τῷ βίῃ τὸ πλεῖστον ἐν
 πανδοκείοις καὶ περὶ μίοις ἀναλίσκοντα εὐδαιμονίζων, ἑ-
 μοῖός ἐστι τῷ τὰς πλάνηται οἰονόμῳ τῷ ἀπλανῶν ἀγέ-
 ρων θεάττειν ἄμεινον· καί τοι τῷ πλανήτων ἕκαστος ἐν
 μιᾷ σφαίρᾳ καθάπερ ἐν νήσῳ δευπολῶν, ἀμφυλάττει
 ἢ τάξιν· ἥλιος γὰρ ἔχ' ὑπερβόσεια μέτρα· φησὶν ὁ
 Ἡρόκλητος· εἰ δὲ, μὴ ἐριννύες μιν δίκης ὑπὶκουσι
 ἔξουρήσουσιν.

ιβ'. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὦ φίλε, καὶ τὰ ποικίλα
 πρὸς οὐκείνους λέγων μὲν καὶ κείνοις ἐπάδων μὲν, οἷς εἰς ἡ-
 σον ἀπωκισμένους ἀνεπίμικτα ποιεῖ τὰ ἄλλα

Πόντος ἄλός, ὃ πολλοὺς ἀέκοντας ἐρύκει·

σοὶ δὲ ἔχ' ἐνὸς δεδομένου μόνον ἄλλὰ ἀπειρημένου τό-
 που, πασῶν ὅτιν ἐξουσία πόλεων ἢ μιᾶς κάλυσις. Ἀλ-
 λὰ μὲν τῷ, “Οὐκ ἄρχον μὲν, οὐδὲ βουλευόμεν, οὐδὲ
 “ἀγωνοθετῶν μὲν,” ἀν' ἀντιθέως τὸ “Οὐ γασιάζον μὲν, ἐκ

tæ tanquam in asylo constituti
 et sacrosancti est ei, qui velit
 et didicerit liberali otio frui.
 At qui foris discurrentes, vi-
 tæque majorem partem in di-
 versoriis publicis et teloniis
 confuentes beatos prædicant,
 similes sunt eorum qui plane-
 tas inerrantibus stellis meliore
 putant esse conditione. Et
 tamen unusquisque planeta-
 rum suo in orbe tanquam in-
 sula aliqua ita circumvertitur,
 ut suum servet ordinem. Sol
 enim, inquit Heraclitus, nun-
 quam suos fines transgredietur:
 si peccaverit, Furia eum Jus-

titia adjutrices invenient.

XII. Verum enimvero hæc,
 amice, his dicimus atque acci-
 nimus, quibus cum in insu-
 lam commigratum est, com-
 mercia cum aliis præcidit

Unda maris, multos invitos illa repellens
 tibi, cum non sit unus adfig-
 natus locus, sed uno prohibi-
 tum, dum uno interdicatur,
 omnium aliorum potestas est
 data. Porro autem his cogi-
 tationibus, Non gero magistra-
 tum, non sum in senatu, non
 præmiorum incertaminibus sum
 arbiter, si hæc opponas, Non
 intersumus seditionibus, non

“ ἀναλίσκομεν, ὅδ' ὡς περ σιγήμεθα θύραις ἡγεμόνος·
 “ ὅδ' ὡς νῦν μέλει ἡμῖν ὅτις ὁ κεκληρωμένος τῷ ἐπαρ-
 “ χίαν ὅτιν, εἰ ἀκρόχολος, εἰ ἐπαχθής.” Ἀλλ' ἡμεῖς,
 χαθάρπερ Ἀρχίλοχος τῆς Θάσου τὰ καρποφόρα καὶ οἰ-
 νόπεδα παρθῶν, ἀφ' τὸ τραχὺ καὶ ἀνώμαλον, διέβαλε
 τῷ νῆσον, εἰπὼν,

— ἥδε δὲ ὡς ὄντα ῥάχ' ἵς
 Ἐσηκεν ὕλης ἀγρίας ἐπίστεφής,

ἔγω δ' φυγῆς πρὸς ἐν μέρος ὃ ἄδοξον ἐν λεονόμοιοι, παρορῶ-
 μεν τ' ἀπερχομεν καὶ τ' ἄλγος καὶ τ' ἐλευθερίαν. Κά-
 τοι τὰς γε Περσῶν βασιλέας ἐμακάριζον, ἐν Βαβυλῶνι
 τὴν χερσὶν ἀφ' ἧς ἐκείνη, ἐν δὲ Μηδίᾳ τὸ θέρος, ἐν δὲ
 Σέστοις τὸ ἡδίστον τῶ ἔαρος. Ἐξέστι δὴ πᾶς καὶ τῶ μετὰ τῶ-
 πι, μυστηρίοις ἐν Ἐλευσίνι ἀφ' ἧς ἐκείνη, Διονυσίοις ἐν
 Ἀργεὶ πανηγυρίζειν, Πυθίων ἀγῶνῶν εἰς Δελφὸς παρελ-
 θεῖν, Ἰοσμίων εἰς Κόρινθον, ἂν περ ἢ φιλοθέωρος· εἰ δὲ

B. II. Ἄλλ' ἡμεῖς] Sic Baf. Xyl. Vulgo, ἀλλ' ὡς ἡμεῖς.

C. II. ἐν Ἀργεὶ] Excidit supplementum sententiæ, quæ ita desiderat scribi, ἐν
 ἄρει, Νεμείοις ἐν Ἀργεὶ. Majori etiam vitio tres Græco-Latinæ, ἐν
 ἀρχῇ exhibent.

*sumtus facimus, non fores præ-
 fecti observamus, non curæ no-
 bis est cui nunc provincia nostra
 obtigerit, iracundusne sit an
 importunus. Sed quemadmo-
 dum Archilochus Thasi insu-
 læ frugifera arva et vineta si-
 lentio prætermittens, eam ob
 asperitatem et inæqualitatem
 traduxit, ita scribens,*

— illa a fini dorsum velut

Stat, materie sylvestri prorsus obrita :

*sic nos exilii unam partem
 æcrius consideramus, in qua est*

obscuritas et ignominia, ab al-
 tera otium, quietem, et liber-
 tatem negligimus. At enim
 reges Persarum eo nomine fe-
 lices prædicant, quod hyemem
 Babylone, æstatem in Media,
 Susis suavissimum veris tem-
 pus exigent. Licet vero ex-
 suli mysteriorum tempore E-
 leusine degere, Liberalibus A-
 thenis, Nemeis Argi interesse,
 Pythiis Delphos, Isthmiis Co-
 rinthum se conferre, siquidem
 spectaculis delectatur : sin ve-

μή, γολή, περιπάτος, ἀνάγνωσις, ὕπνος ἀθροῦς· τὸ δὲ
τῷ Διογένης, Ἀριστοτέλης ἀριστῶ, ὅταν δοκῇ Φιλίππῳ,
Διογένης ὅταν Διογένηι μήτε τραυματείας, μήτε ἀρ-
χοντος, μήτε ἡγεμόνος ἢ σωῆθῃ διαίταν περιπαῶντος.

ιγ'. Διὰ τῷτο τῷ φρονιμωτάτων καὶ σοφωτάτων ὀλί-
γους ἀν' εὐρείς ἐν ταῖς ἑαυτῷ πατεῖσι κεκηδευμένους· οἱ
δὲ πλείστοι μηδενὸς ἀναγκάζοντος, αὐτοὶ τὸ ἀγκύριον ἀ-
ράμνοι, μεταρμίσαντο τῆς βίης, καὶ μετέστησαν, οἱ μὲν
εἰς Ἀθήνας, οἱ δὲ εἰς Ἀθηνῶν. Τίς γὰρ εἶρηκε τῆς ἑαυτοῦ
πατείδος ἐγκώμιον τοῖστον οἷον Εὐριπίδης;

Ἡ πρώτη μὲν λέως σὺν ἐπακτὸς ἄλλοθεν,
αὐτόχθονες δ' ἐφύμεν· αἱ δ' ἄλλαι πόλεις
Πεσσῶν ὁμοίως ἀποφορηθεῖσαι βολαῖς,
Ἄλλαι παρ' ἄλλων εἰσὶν ἐξαγῶγμοι.
Εἰ δὲ πάρεργον χρή τι κομπάσαι γύναι,
οὐρανὸν ὑπὲρ γῆς ἔχομεν εὖ συγκεκραμένον·
Ἴν' οὐτ' ἄγαν πῦρ, οὔτε χεῖμα συμπιτνεῖ.
Ἄ δὲ Ἑλλάς Ἀσία τε τρέφει κάλλιγα,

D. 7. αὐτοὶ] Sic Venet. Vulgo, αὐτό.

E. 7. Ἄ δὲ Ἑλλάς—συνθηρεύμεν] Nil mutavi; quando nec codices Plutarchei
quid mutabant. Probo Musgravium in priori versu corrigentem, "Ἄ δ'
Ἑλλάς Ἀσίς τ' ἐκτρέφει κάλλις" αἰεί: in posteriore τῆς γῆς item probo,
non item ὁμωθεύμεν. T. III. p. 562.

ro, otium in manibus est, de-
ambulation, lectio, somnus abs-
que inturbatione, Diogenes
illud, *Prandet Aristoteles quan-*
do Philippo lubet, Diogenes
quando Diogeni: cum neque
negotium, neque magistratus,
neque præfectus victus ratio-
nem usitatam tibi interrumpat.

XIII. Ob hanc adeo cau-
sam paucos de prudentissimis
et sapientissimis invenies in
sua patria sepultos. Plerique
nemine cogente revulsis an-
choris vitæ navim ad alium

portum applicuerunt, alii A-
thenas, alii ex Athenis. Quis
enim ita patriam suam lauda-
vit, ut Euripides, cujus hæc
sunt?

Primum, nec inquilinus nos populus su-
mus,

Sed indigenæ, natiq̃ue in hoc adeo solo:
Cum cæteræ urbes tesserarum instar citæ
Aliis aliæ cives mittant identidem.

Quod si quid extra propositum me femina
factare fertis, cælum temperie optima
Tellurem apud nos ambit: baud æstus
gravis

Nos urget: baud hyems gelu nimio pre-
mit.

Tum quidquid habet Asia, aut jucu-
dum Græcia,

Τῆς γε δέλεαρ ἔχοντες συνθηρέομεν.

Ἄλλ' ὁ Γαῦτα γράψας εἰς Μακεδονίαν ὤχετο, καὶ παρ'
'Αρχελάῳ κατεδίωσεν. Ἀκήκοας δὲ ἐπῶν καὶ ταῦτ' ἐπὶ τὸ
'ὀπτηραμμάπον,

F Αἰχύλον Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον τόδε κεύθει
Μνημα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλας.

καὶ γὰρ καὶ οὗτος εἰς Σικελίαν ἀπῆρε, καὶ Σιμωνίδης πρέ-
προν. Τὸ δὲ, "Ἡρόδοτε Ἀλικαρνασέως ἰστορίας ἀπό-
" δειξις ἡδε," πολλοὶ μεταγράφουσιν, "Ἡρόδοτε Θυ-
" ρία" μετόκησε γὰρ εἰς Θέρους, καὶ τῆς ἀποικίας ἐκεί-
605 νης μετέχε. Τὸ δὲ ἱερὸν καὶ δαιμόνιον,

Ἐν Μήσαις πνεῦμα, Φρυγίας κοσμήτορα μάχας

Ὅμηρον, οὐ τῷτο πεποίηκε πολλὰς ἀμφισβητήσιμον πό-
λεσιν, ὅτι μὴ μίας ὅσιν ἐγκωμιαστής; Καὶ ξενίᾳ Διὸς
πολλὰ πικρὰ καὶ μεγάλα.

ιδ'. Εἰ δὲ φήσῃ τις ὅτι δόξαν οὗτοι καὶ πικρὰς ἐδή-

E. 10. δι' ἐπῶν] Non placet. Malim δὲ δήπε.

F. 6. Θέρους] Ita omnes libri, excepto Xyl. qui Θυρίας habet.

Hoc omne confectamur genii gratia.

Et tamen is ipse, qui hæc
scripsit, in Macedoniam abiit,
atque apud Archelaum vitæ
reliquum exegit. Audivisti,
puto, etiam hoc Epigramma,

*Æschylus Euphorionis, Athenis natus,
in arvis
Frugiferi jacet hic post sua fata Gelæ.*

Nam et hic in Siciliam abiit,
et ante eum Simonides. Tum
illud, *Herodoti Halicarnassei
historiæ editio hæc*, sunt qui

fic scribant, *Herodoti Thurii*.
Migravit enim Thurios, par-
que fuit ejus coloniæ. Jam
sacrum illum et divinum Mu-
sarum spiritum, Phrygiæ ex-
ornatorem pugnae, Homerum,
nonne hæc est causa cur tam
multæ urbes sibi vindicare vo-
luerint, quod non unam ali-
quam laudat? At Jovi quo-
que Hospitali multi habentur
magnique honores.

XIV. Quod si quis dicat,
istos gloriam et honores cap-

ρβον, ὅπῃ τὰς σοφὰς ἐλθῇ, καὶ τὰς σοφὰς Ἀθήνησι γο-
 ρὰς καὶ ἀγροτεβὰς· ἀναπέμψασθαι τὰς ἐν Λυκείῳ, τὰς
 ἐν Ἀκαδημίᾳ, τὴν Στοάν, τὸ Παλλάδιον, τὸ Ὠδεῖον.
 Εἰ τὴν Περιπατητικὴν ἀσπάζῃ μάλιστα καὶ τεθαύμακας,
 Ἀριστοτέλης ὡς ἐκ Σταγείρων· Θεόφραστος, ὅς ἐστιν Ἐρέσθ·
 Σπυρίων, ἐκ Λαμφάκου· Γλύκων, ἐκ Τρωάδος· Ἀρίσ-
 των ἐκ Κέω· Κριτόλαος, Φασηλῆτις. Εἰ τὴν Στωϊ-
 κὴν· Ζύων, Κιπύς· Κλεάνδης, Ἄσσιος· Χρυσίππος,
 Σολεύς· Διογένης, Βαβυλώνιος· Ἀντιπάτρως, Ταρσεύς·
 ὁ δὲ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Πάρθων μετὰ τὰς, ἐν
 Βαβυλῶνι Στωϊκὴν ἀγροτεβὴν ἀπέλιπε. Τίς οὖν τέτῃς
 ἐδίδωκεν; ὁδεῖς· ἄλλ' αὐτοὶ δίδοντες ἡσυχίαν, ἥς ἐ
 πάνυ μέτεστιν οἴκοι τοῖς ὑπὸ τῶν δόξαν ἢ δυνάμειν ἔχουσι,
 τὰ μὲν ἄλλα λόγοις, τὸ δὲ ἔργῳ ἡμᾶς διδάσκουσι.
 Καὶ γὰρ νῦν οἱ δοκιμώτατοι καὶ κράτιστοι ζῶσιν ὅπῃ ξένης, καὶ

A. 11. Ἐρέσθ· Sic Basf. Alii aliter. Vulgo, Ἐφέσθ.

B. 6. τέτῃς·] Sumfi a Stob. et Damasceno MS. qui habent τέτῃς ἐδιδάξαν οὐδεῖς.
 Vulgo, τοιούτῃς.

B. 9. τὰ μὲν ἄλλα] Forte, Καὶ τὰ μὲν ἄλλα—.

tasse, ad Sapientes animum re-
 fer, sapientesque illas Atheni-
 ensium scholas et disputatio-
 nes tecum recense, Lycei, A-
 cademiæ, Stoæ, Palladii, O-
 dei. Si Peripateticam reliquis
 præfers philosophiam, Stageira
 patriam habuit Aristoteles,
 Ereßum Theophrastus, Lamp-
 facum Straton, Troadem Gly-
 con, Ceum Ariston, Phaselites
 fuit Critolaus. Si Stoicam
 probas: Citiensis erat Zeno,
 Cleanthes Asius, Chrysippus
 Solensis, Diogenes Babylo-

nus, Antipater Tarsensis: a-
 deoque Atheniensis Archide-
 mus ad Parthos abiit, ac Ba-
 bylone Stoicæ scholæ successi-
 onem reliquit. Quis autem
 illos extorres egit? Nemo:
 sed ultro otium sectantes ho-
 nestum, quod non temere con-
 tingit iis qui in patria alicu-
 jus nominis sunt aut potentia
 pollent, reliqua verbis, nos do-
 cuerunt hoc factis. Atque
 etiam hodie celeberrimi et
 præstantissimi viri vivunt ex-
 tra patriam, non indicto, sed

ε μεταστάντες, ἀλλὰ μετ'αὐτὰντες, οὐδ' ἐφυγαδευθέντες,
 ἀλλὰ φυγόντες αὐτοὶ πρᾶγματα καὶ πεισισμὸς καὶ
 ἀρχολίαις ἃς αἱ πατρίδες φέρουσι. Καὶ γὰρ τοῖς παλαιοῖς,
 ὡς ἔοικεν, αἱ Μῆσαι τὰ κάλλιστα τῶν σωταγμάτων καὶ
 δοκιμώτατα, Φυγίῳ λαβῆσαι σικωερὸν, ἐπέτελεσαν. Θυ-
 κydίδης Ἀθηναῖος συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελο-
 ποννησίων καὶ Ἀθινάων ἐν Θράκη πρὸς τὴν Σκαπίῳ ὕ-
 λην· Ξενοφῶν, ἐν Σικελίᾳ τῆς Ἡλείας· Φίλιππος ἐν
 Ἡπείρῳ· Τίμαιος ὁ Ταυρομενέτης, ἐν Ἀθήναις· Ἀν-
 δροτίων Ἀθηναῖος, ἐν Μεγάρῳ· Βακχυλίδης ὁ ποιη-
 τὴς, ἐν Πελοποννήσῳ. Πάντες ἔτοι καὶ πλείονες ἄλλοι τῶν
 πατρίδων ἐκπεσόντες, ἐκ ἀπέγνωσαν, οὐδ' ἐῤῥίψαν ἑαυ-
 τὰς, ἀλλ' ἐχρήσαντο ταῖς εὐφύαις, ἐφόδιον ὡς αὐτὴ τῆς
 τύχης μὲν τῶν Φυγίῳ λαβόντες, δι' ἡν πανταχοῦ καὶ τεθ-
 νηκότες μνημονεύονται· τῶν δὲ ἐκβαλόντων καὶ στασιασάν-
 των οὐδ' εἰς λόγος οὐδενὸς ἀπολελείπεται.

D. 7. ἀπολέλειπται] Sic E. G. Vulgo, ἀπολείπται.

ultro suscepto Exsilio: neque
 iussi fugere, sed sponte sua fu-
 gientes negotia, occupationes,
 molestias, quas patria adfert.
 Etenim Musæ, quantum vi-
 deo, veteribus pulcherrima et
 nobilissima scripta ut compo-
 nerent, exsiliū pro adju-
 mento adsumferunt. Thucy-
 dides Atheniensis bellum Pe-
 loponnesiorum et Athenien-
 sium conscripsit in Thracia
 apud Scapten Hylen: Xeno-
 phon in Scillunte Elidis: Phi-
 listus in Epiro: Timæus Tau-

romenii in Sicilia natus, A-
 thenis: Androtion Athenien-
 sis Megaræ: Bacchylides po-
 ãta in Peloponneso. Hi om-
 nes, iisque adhuc plures, pa-
 tria sua amissa non desponde-
 runt animos, neque sese pro-
 jecerunt, sed bonitate suorum
 ingeniorum usi, tanquam com-
 meatum fortuna Exsiliū sup-
 peditante, apud omnes etiam
 post mortem fama sunt cele-
 bri: neque eorum qui illos
 ejecerunt, ulla ullius a posteris
 habetur ratio.

ιέ. Διὸ καὶ γελοῖός ἐστιν ὁ νομίζων ἀδοξίαν τῇ φυγῇ προσεῖναι. Τί λέγεις; ἀδοξός ἐστι Διογένης; ὃν ἰδὼν Ἀλέξανδρος ἐν ἡλίῳ καθήμενον, ὅππασιν ἠρώτησεν εἰ πινος δεῖται; τῷ δὲ μὴν ἄλλ' ἢ σμικρὸν ἀποσκοτίσαι κελεύσαντος· ἐκπλαγείς τὸ φρόνημα, πρὸς τὰς φίλους εἶπεν, Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἡμῶν, Διογένης ἀν' ἡμῶν. Ἡ δόξει δὲ Κάμιλλος ἐκ τῆς Ῥώμης ἐλαυνόμενος, ἥς δεύτερος κίψης νῦν ἀναγορεύεται; Καὶ μὲν Θεμιστοκλῆς καὶ τ' ἐν τοῖς Ἑλλήσι δόξαν φυγῶν ἀπέβαλεν, ἀλλὰ τ' ἐν τοῖς βαρβάροις προσέλαβε. Καὶ οὐδείς ἐστιν ἔτι ἀφιλότιμος, οὐδὲ ἀγεννής, ὅς μᾶλλον ἀν' ἐβέλετο Λεωβάτης ὁ γραψάμενος, ἢ Θεμιστοκλῆς ὁ φυγαδευθεὶς· καὶ Κλώδιος ὁ ἐκβαλὼν, ἢ Κικέρων ὁ ἐκβληθεὶς· καὶ Ἀριστοφῶν ὁ κατηγορήσας, ἢ Τιμόθεος ὁ μεταστὰς ἐκ τῆς πατρίδος.

ις. Ἀλλ' ἐπεὶ πολλὰς τὰ τῷ Εὐριπίδου κινεῖ δυνά-

XV. Quare is quidem ridiculus est, qui Exfilium putat cum ignominia conjunctum. Quid enim dices? Obscurus fuit Diogenes? quem cum Alexander vidisset in Sole apricantem, et quæsvisset aliquane re indigerit: isque respondisset, *Nulla, nisi ut paulum secedens Solis radios non intercipias*: miratus animi magnitudinem, amicis dixit, *Nisi Alexander essem, Diogenes vellem esse*. Obscurusne fuit Camillus Roma ejectus, qui nunc alter Romæ conditor dicitur? Et quidem Themisto-

cles solum Græciæ coactus vertere, non amisit partem apud Græcos gloriam, sed apud Barbaros novam est adeptus. Neque adeo quisquam est abjecto animo, qui non mallet esse Themistocles ejectus, quam Leobates qui de eo retulit ejiciendo: aut qui Clodius potius rogationem de Cicerone in exfilium mittendo ferens, quam Cicero exulare jussus: vel Aristophon accusator quam Timotheus patria extrusus.

XVI. Cæterum, quando multos verba Euripidis movent, qui vehementer accusare

πῶς τῆς φυγῆς κατηγορεῖν δοκοῦντος, ἰδὼν δὲ λέγει
καθ' ἑκάστων ἐρωτῶν καὶ ἀποκρινόμενος,

Τί τὸ σέρεσθαι πατρίδος, ἢ κακὸν μέγα ;
Μέγιστον· ἔργῳ δ' ἐστὶ μείζον ἢ λόγῳ.
Τίς ὁ τρόπος αὐτῆς ; τί φυγάσι τὸ δυσυχές ;
Ἐν μὲν μέγιστον· ἔκ ἔχει παρρησίαν.
Δέλω τόδ' εἶπας, μὴ λέγειν ἅ τις φρονεῖ.
Τὴν γὰρ κρατέντων ἀμαθίαν φέρειν χρεών.

ταῦτα πρῶτως οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ ἀληθῶς ἀξιοῦται. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐ δέλω τὸ μὴ λέγειν ἅ τις φρονεῖ, ἀλλὰ νῦν ἔχοντος ἀνδρὸς ἐν καρδίᾳ καὶ πρᾶγμασιν ἐχεμύθια καὶ σιωπῆς δεομένοισι· ὥσπερ αὐτὸς ἀλαχόρῃ βέλπιον εἴρηκε,

Σιγᾶν δ' ὅπως δεῖ, καὶ λέγειν ἵν' ἀσφαλές.

Ἐπεὶ γὰρ τὸ κρατέντων ἀμαθίαν ἔχοντι οἴκοι μένονταί, ἢ φεύγοντας ἀνάγκη φέρειν· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον πολλάκις οἱ μένοντες τὸ ἀπαλλαγέντων τὰς ἰσχύοντάς ἐν πόλεσιν ἀδίκως καὶ συκοφαντεῖν ἢ βιάζεσθαι δέδισι. Τὸ δὲ μέγισ-

A. 2. πρῶτως] Sic E. et margo G. faltem melius vulgato πρῶτος.

Exsilium videtur, videamus quidnam ille singulatim dicat, interrogante et respondente introductis,

Jocasta. Quid, patria carere num magnum est malum ?

Polynices. Est maximum, et re majus, quam dici queat.

Joc. Modus exsilii quis est ? quid exsilibus grave est ?

Pol. Hoc maximum unum est, libertate quod carent.

Joc. Servile sane est, non dicere quod sentias.

Pol. Dominorum ad hæc oportet ferre inscitiam.

Hæc neque recte, neque vere concedi sibi ille postulat. Prin-

cipio enim non servi hoc est, non dicere quod sentias, sed viri cordati, cum occasio et res silentium taciturnitatemve desiderant: quod ipse alio loco melius pronunciavit,

Tacere, ubi res poscit: cum tutum est, loqui.

Deinde dominorum, five eorum penes quos potestas rerum est, inscitiam non minus ii coguntur ferre, qui domi sunt, quam qui exsulant: imo illi metu calumniarum aut violentiæ magis plerumque tolerare istam coguntur. Illud

τον καὶ ἀποπώτατον, εἰ παρρησίαν τῷ φυγάδων ἀφαρῇ. ὁ
 Θαυμαζὸν γὰρ εἰ Θεόδωρος ἀπαρρησίας ἦν, ὅς, Λυσιμά-
 χος τῷ βασιλέως εἰπόντος πρὸς αὐτὸν, Ἡ πατεῖς σε
 τοῦτον ὄντα ἔξεβαλε; Ναί, εἶπε, μὴ δυναμδὴν φέρειν,
 ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸ Διόνυσον. Ἐπιδείξαντος δὲ αὐτὸς Τε-
 λεσφόρον ἐν γαλεάχῃ τὰς ὀφθαλμὰς ἔξορρυγμῶν,
 καὶ περικκομῶν τὸ ῥίνα καὶ τὰ ὦτα, καὶ τὸ γλῶττιον ἐκ-
 τετλημῶν, καὶ εἰπόντος, Οὕτως ἐγὼ ἀγαπήθην τὰς κα-
 κῶς με ποιῶντα. Τί δὲ, Διογένης ὅτε εἶχε παρρησίαν;
 ὅς εἰς τὸ ὅτι Φιλίππου στρατόπεδον παρελθὼν ὀπηνίκα μα-
 χήματος ἐχώρει τοῖς Ἕλλησι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀναχθεὶς
 ὡς καλῆσκοπος, Ναὶ καλῆσκοπος, ἔφη, τὸ ἀπλησίας ἀ-
 φῖχθαι αὐτὸν καὶ τὴν ἀφροσύνην, ἡκόντος ἐν βραχεῖ χαρῶ
 ἀγκυβεῦσαι πρὸς τὴν ἡγεμονίαν ἅμα καὶ τὸ σῶματος.
 Τί δέ; Ἀντίβας ὁ Καρχηδόνιος, ὅτε ἐχρήτο παρρη-
 σίᾳ πρὸς Ἀντίοχον, βασιλέα ὄντα, φυγὰς ὄν; ὀπηνίκα
 χαρῶ δίδοντας ἐκέλευεν αὐτὸν ὀπτιχεῖν τοῖς πολεμίοις.

B. 9. ποιῶντας] Excidit responsum Theodori.

vero gravissimum est et absur-
 diffimum peccatum, exsulibus
 libertatem adimi. Mirum e-
 nim si dicendi libertas Theo-
 doro Cyrenæo fuit ademta, qui,
 cum ei rex Lysimachus dice-
 ret, Te talem patria ejicit?
Omnino, respondit, *neque enim*
me ferre poterat, sicut et Bac-
chum Semele ejecit, cum ferre
nequiret amplius. Cumque ei
 rex Telephorum ostendisset,
 qui oculis, naribus, auribus-
 que mutilatus in cavea conti-
 nebatur, ac diceret, Sic ego
 tracto eos qui mihi male faci-

unt: * Quid? An Diogeni li-
 bertas fuit ademta? qui cum
 in castra Philippi bellum Græ-
 cis inferentis venisset, essetque
 ad ipsum pro exploratore ad-
 ductus, falsus est se venisse
 exploratum Philippi inexplē-
 bilem avaritiam ac dementiam,
 qui eo iret, ut momento horæ
 de imperio suo atque etiam
 vita pugnae aleam subiret. An
 vero Annibal non usus est li-
 bertate dicendi adversus An-
 tiochum, exsul adversus re-
 gem? quem cum oblata occa-
 sione jussisset hostes aggredi,

τῷ δὲ θυσιαμύτῃ καὶ τὰ πλάγχθη καλύειν φάσκοντος,
ἐπετίμισεν, εἰπὼν, Σὺ τι κρέας λέγει ποιεῖς, ἢ τι νῦν ἔ-
χων ἄνθρωπος. Ἀλλ' ὅδ' γε γεωμετρῶν Φυγὴ παρρησίαν,
ὅδ' γε γραμμικῶν ἀφαιρεῖται, τοῖς ὧν ἴσασι καὶ μεμαθή-
κασι ἀφ' αὐτοῦ πόθεν γε δὴ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἄν-
θρώπων. Ἀλλὰ τὸ ἀγεννὲς πανταχῶς τὴν φωνὴν ἐμφερέτ-
ται, τὴν γλῶσσαν ἀποστρέφει, ἀγχει, σιωπᾶν ποιεῖ. Τὰ
δ' ἐξῆς τῷ Εὐριπίδῃ ποῖα τινὰ ὅσιν;

Αἱ δ' ἐλπίδες βόσκουσιν φυγάδας, ὡς λόγος.

Καλοῖς βλέπασί γ' ὕμνασιν, μέλλουσιν δέ.

Καὶ τῷτο τῆς ἀβελτηρίας ἐγκλημα μᾶλλον ἢ τῆς Φυ-
γῆς ὅσιν. Οὐ γὰρ οἱ μαθόντες ὅδ' ὅτις ἀμύμοι χρῆσθαι
τοῖς παροῦσιν, ἀλλ' οἱ αἰεὶ τῷ μέλλοντος ἐκκερμάμμοι, καὶ
γλιχόμενοι τῷ ἀπόντων, ὡς ὅτι σχεδία ἀφ' αὐτοῦ τῆς
ἐλπίδος· καὶ μὴδέποτε τῷ τείχεος ἐκτὸς περὶέλθωσι,

Φίλοι ὅς πατὴρ καὶ ξένοι σ' ἔκ' ὠφέλουν;

Εὖ πράσσει· τὰ φίλων δ' εἶδεν, ἣν τις δυσυχῇ.

Οὐδ' εὐγένειά σ' ἦρεν εἰς ὕψος μέγα;

Κακὸν τὸ μὴ ἔχειν· τὸ γένος δ' ἔκ' ἐβόσκει με.

isque macata hostia negaret
exta addicere, Quid, inquit, tu
carnem pluris facis, quam ho-
minem prudentem? Porro au-
tem cum soli mutatio neque
geometris neque litteratoribus
libertatem adimat de rebus si-
bi perceptis differendi: bonis
atque honestis viris eam adi-
met? Enimvero futile inge-
nium ubique et vocem inter-
cludit, et linguam pervertit,
suffocat, filere cogit. Qualia
vero sunt quæ sequuntur apud
Euripidem?

Joc. Spes anne pascunt exulem, fama
ut referi?

Pol. Blando tuentes ore, sed tarde nimis.

Id crimen profecto stultitiæ
potius intentetur, quam Exsi-
lio. Qui enim non didice-
runt, neque norunt rebus præ-
sentibus recte uti, ii semper
a futuris pendentes, et absen-
tia desiderantes, spe tanquam
rate feruntur atque fluctuant,
etiam si nunquam extra mu-
ros prodeant.

Joc. Patris juvare nil amici et hospites?

Pol. Felix vide ut sis: nil mihi ista
juvant.

Joc. Non nobilitas in altum te tua ex-
tulit?

Pol. Malum est habere nihil: me non
aluit genus.

Ταῦτα ἤδη καὶ ἀχάριστα τῷ Πολυνείκῃ, ἀπμίαν μὲν εὐ-
γενείας, ἀφιλίαν δὲ τῆς Φυγῆς κατηγορῶντος, ὅς αὖτε ἢ
εὐγένειαν ἠξιώθη μὲν φυγὰς ὦν γάμων βασιλικῶν φίλων
δὲ συμμαχία καὶ δυνάμει ποσαύτη πεφραγμένος ἐστρά-
τευεν, ὡς αὐτὸς μὲν μικρὸν ὁμολογεῖ,

Πολλοὶ Δαναῶν καὶ Μυκηναίων ἄκροι
Πάρεσι, λυπρὰν χάριν, ἀναγκαίαν δ' ἐμοὶ
Διδόντες. —

Ὅμοια δὲ καὶ τὰ τῆς μητρὸς ὀλοφρομένης,

Ἐγὼ δὲ σοι ἔτε πῶρ ἀνῆψα γόνιμον ἐν γάμοις,
Ἀνυμέναια δ' Ἰσμηνὸς ἐκηδεύθη
Λατροφόρε χλιδᾶς. —

Ταῦτίω ἔδει χάρειν καὶ ἀγαπᾶν πυρριανομένην νάοντα
Βασίλεια τηλικαῦτα τὸν ἰόν· ἡ δὲ θρῆνῶσα ἢ οὐκ ἀ-
ναφθεῖσαν λαμπάδα καὶ τὸν οὐ πῶρ ἀχρόντα λατρὸν Ἰσ-
μηνὸν, ὡς εἰ Ἀργεὶ μήτε ὕδαρ τῷ γαμούντων, μήτε 607
πῦρ ἐχόντων, τὰ τῷ τύφῃ καὶ τῇ ἀβελτηρίᾳ τῇ
φυγῇ περὶ τῆς.

Ἰς. Ἀλλ' ἐπονείδιστον ὁ φυγὰς ὅτι; Παρά γε τοῖς

Hæc vero jam Polynices in-
grate dicit, ignominiam no-
bilitati, amicorum inopiam Ex-
filio inscribens, qui et ob ge-
neris splendorem exsul regiis
est dignatus nuptiis, et amico-
rum fociorumque tanta stipen-
ditus multitudo bellum suscepit:
quod ipsum ipse paulo
post sic fatetur,

Multi Mycenæorum, multi principes
Danaorum et una nunc adsunt, mibi
gratiam
Dantes molestam banc, qua mibi sit per-
opus tamēn.

Qualis vero est illa lamentatio

matris,

Non ego tibi pro more in nuptiis
Facem succendi, non lavacra mollia
Ismenus præbuit tibi.

Enimvero gaudere debebat, ac
gratissimum hoc habere, quod
inaudiret filium in tanta regia
habitare: illa vero non ac-
censam facem deplorans, et
non suppeditatas ab Ismeno a-
quas, quasi vero Argis et aqua
et ignis deessent nuptiis, fastus
et stoliditatis mala Exfilio ap-
pingit.

XVII. Attamen, inquires,
exprobratur Exsuli Exfilium.

ἄφροσιν· οἱ καὶ τὸν πτωχὸν λαιδόρημα ποιεῖνται, καὶ τὸν
 φαλακρὸν, καὶ τὸν μικρὸν, καὶ, νῆ Δία, τὸ ξένον, καὶ τὸν
 μέτοικον. Ἀλλὰ μὴν οἱ μὴ τέτοις ὑποφειρόμενοι θαυ-
 μάζουσι τὰς ἀγαθούς, καὶ πένητες ὦσι, καὶ ξένοι, καὶ
 φυγάδες. Ἀλλ' οὐχ ὁρῶμεν ὥσπερ τὸν Παρθενῶνα καὶ
 τὸ Ἐλευσίνιον, ἔγω καὶ τὸ Θησεῖον ἀπαντᾶν περὶ σκυν-
 τᾶς; Καὶ μὴν ἔφυγε Θησεύς ἐξ Ἀθηνῶν, δι' ὃν οἰκοῦσι
 νῦν εἰς Ἀθήνας ἄνθρωποι, καὶ πόλιν ἀπέβαλεν ἣν οὐκ
 ἔαυτον, ἀλλ' αὐτὸς ἐποίησε. Τῇ δὲ Ἐλευσίνι τί λείπεται
 χαλόν, ἂν ἀσχνώμεθα τὸν Εὐμολπον, ὃς ἐκ Θράκης
 μεταστὰς ἐμύησε καὶ μυεῖ τὰς Ἑλλήνας; Κόδρος δὲ τίος
 ὢν ἐβασίλευσεν; καὶ Μελάνθης φυγάδος ἐκ Μεσσηνίας;
 Τὸ δὲ τῷ Ἀντιθένῃ ἐκ ἐπαυγῆς; περὶ τὸ εἰπόντα ὅτι,
 Φρυγία σε ὄσιν ἡ μήτηρ, Καὶ γὰρ ἡ τῷ θεῶν. Τί οὖν οὐ
 καὶ σὺ λαιδορέμενος φυγάς, ἀποκρίνη, Καὶ γὰρ ὁ τῷ Ἡρα-

A. II. οἰκοῦσι νῦν εἰς Ἀθήνας ἄνθρωποι] Non plane fanum videtur. An μετοικοῦσι.

A quo tandem, nisi a fatuis?
 qui et pauperiem, et calvitiam,
 et brevitatem staturæ expro-
 brant, et pro flagitio deputant,
 si quis peregrinus sit, aut in-
 quilius. Verum qui in ho-
 rum sententiam non descen-
 dunt, ii admirationi habent vi-
 ros bonos, sive pauperes ii sint,
 sive peregrini, sive exfules.
 Nonne autem videmus ut Par-
 thenonem et Eleusinium, ita
 etiam Theseium ab omnibus
 adorari? et tamen exsulavit
 Athenis Theseus, cui hoc de-
 bent homines, quod Athenas
 inhabitant: urbeque excidit,

quam non inquilinus tenuit,
 sed ipse condidit. Quid vero
 Eleusini præclarum relinque-
 tur, si nos Eumolpi pudet?
 qui e Thracia Athenas pro-
 fectus initiavit sacris, atque
 etiamnum initiat Græcos. Cu-
 jus denique filius Codrus A-
 thenis regnavit? nonne Me-
 lanthi, qui Messena extorris
 fuit? An non laudas Antif-
 thenis dictum? qui objicienti
 matrem ipsius Phrygiam fu-
 isse, respondit, *Etiam deorum*
matrem Phrygiam fuisse. Tu
 quoque, si quis te probri causa
 exsulem appellet, respondebis,

κλέες τῷ χαλινῷ πατήρ φυγὰς ἦν· καὶ ὁ τῷ Διονύσῳ
πάππος, ὃς ἔξεπέμφθη πρὸς Εὐρώπην ἀνδρεῖν, ὅδ' ἔ-
αὐτὸς ἐπανήλθε,

Φοῖνιξ πεφυκὼς, ἐκ δ' ὀρίζεται γένος,

εἰς τὰς Θήβας παραγενόμενος, Εὐῖον ὀρσιγυῖα Διόνυ-
σον μενομένης ἀνέοντα τιμῆς. Καὶ οὗ μὲν ὦν Αἰσ-
χύλος ἠνίκα καὶ ὑπεδήλωσεν εἰπὼν,

Ἄγνόν τ' Ἀπόλλω φυγάδ' ἀπ' ἔρανθ' ἑδόν,

εὐτομά μοι κείσθω, καθ' Ἡρόδοτον. Ὁ δ' Ἐμπεδο-
κλῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φιλοσοφίας παραφανήσας,

Ἔστι τ' Ἀνάγκης χεῖμα, θεῶν ψήφισμα παλαιόν,
Εὐτέ τις ἀμπλακίῃσι φόνῳ φίλα γυνὴ μίνη,
Δαίμονες οἳ τε μακροβίους λειόγχασι βίοιο.
Τρεῖς μιν μυρίας ὥρας ἀπὸ μακάρεσσιν ἀλάλησας

B. 11. γένος, — Εὐῖον —] Valckenarius ad Eur. Phœn. p. 596. γένος in χθονὸς mu-
tandum censet: idem in Ep. ad Rover. sub finem p. 80. proximum
poetæ locum ita corrigit: Εὐῖον, ὀρσιγυῖα Διόνυσος, Μαινομένης συν-
θέοντα τιθήναις. Prius non adeo requirendum. Hoc animadvertendum,
excidisse Plutarchi quædam verba, quibus jungantur duo illi poetarum
loci, suppleta ad sensum quidem a Xylandro in Latina interpre-
tatione. Reiskius, παραγενόμενος· γενῆ δ' Εὐῖον —.

C. 4. Ἄγνόν — ἑδόν] Sic Xyl. Mez. et partim Ald. Bas. Venet. in ἀπ' consen-
tiunt. Vulgo, Ἄγνόν τ' Ἀπόλλωνος φυγάδ' ἔρανθ' ἑδόν. Vid. supra
p. 417. E.

C. 7. Ἔστι τ' Ἀνάγκης] Ita Mez. quod proxime accedit ad veterem lectionem
Ἔστι τ' Ἀνάγκης quam habent Ald. Bas. Xyl. E. G. Vulgo, Ἔστι τῆς
Ἀνάγκης. Ultimo versu τῶν mutandum in ὧν cum Mez.

Etiam Herculis, cui ob vic-
toriarum pulchritudinem Cal-
linico nomen factum est, pater
exul erat: et avus Liberi pa-
tris, missus ad quærendum Eu-
ropam, domum non rediit,

*Phœnixque natus, exsul mutavit ge-
nus,*

Thebas veniens

—Bacchas cientem Liberum
Gaudentem furiosis coli bonoribus.

Quod vero Æschylus obscure

significat dicens,

*Castumque Apollinem, exsulem cælo deum,
de eo meum os, ut cum He-
rodoto loquar, continens esto.
Empedocles porro sic orsus
suam philosophiam,*

*Fata jubent, stant hæc decreta antiqua
deorum,*

*Si quid peccando longævi dæmones er-
rant:*

*Quisque luit pœnas, cæloque extorris
ab alto*

*Triginta borarum per terras millia ob-
errai:*

Τὴν καὶ ἐγὼ νῦν εἰμι φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης,

ἔχ' ἑαυτὸν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῷ πάντας ἀποδείκνυσι μετα-
ναστὰς ἐνταῦθα καὶ ξένος καὶ φυγάδας ἡμᾶς ὄντας· οὐ
γὰρ αἷμα, φησὶν, ἡμῖν ὁδὸν πνεῦμα συγκεχρμένον, ὡς ἄν-
θρωποι, ψυχῆς ἐσὶαν καὶ ἀρχὴν παρέχον· ἀλλ' ἐκ τέ-
των τὸ σῶμα συμπέπλασται, γηγενὲς καὶ θνητόν. Τῆς δὲ
ψυχῆς ἀλλαχόθεν ἡκέσθης δεῦρο, ἢ γένεσιν ἀποδημίαν
ὑποκορίζεται, τῷ φρασιτάτῳ τῷ ὀνομάτῳ· τὸ δὲ ἀ-
ληθέστατον, φεύγει καὶ πλανᾶται θείοις ἐλαυνομένη δόγ-
μασι καὶ νόμοις· εἴτα ὥσπερ ἐν νήσῳ σάλον ἐχέσῃ πο-
λιῶν, καθάπερ φησὶν ὁ Πλάτων, ὁστέα τρέπον ἐνδεδεμένη
τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ μὴ μνημονεύειν μηδὲ ἀναφέρειν

Ἐξ οἷς τιμῆς τε καὶ ὅσῃ μήκεος ὄλβου,

μετέστηκεν οὐ Σάρδεων Ἀθήνας, ὁδὸν Κορίνθου Λῆμνον ἢ
Σκύρον, ἀλλ' οὐρανὸν καὶ σελήνης γῆν ἀμφελαμένη καὶ τὸν
ὑπὲρ γῆς βίον, εἰ μὴ μικρὸν ἐνταῦθα τόπον ἐκ τόπου ὠδῶν.

E. 2. ὅσῃ] Sic Stob. Vulgo, ὅσῃ.

E. 5. εἰ μὴ] Sumfi a Stobæo et Damasc. qui ceterum non recte εἰ μὴ μικρὸν δὲ ἐν-
ταῦθα. Vulgo, ἢ α.

Sic et ego nunc ipse vagor, divinitus
exsul:

ostendit non se modo, sed suo
exemplo omnes homines hic
exsules et inquilinos esse. Hoc
enim voluit intelligi, Non fan-
guis vobis, O homines, non
spiritus concretus animæ or-
tum naturamque præbuit: sed
ex his corpus conformatum
est terrigenum atque mortale.
Originem animæ aliunde huc
advenientis lenissimo vocabulo
peregrinationis indicat: quæ,

si verissime loqui velis, exsu-
lat et vagatur divinis ejecta
decretis atque legibus. De-
inde tanquam in insula quæ
multis agitur fluctibus, of-
trei in morem, ut Plato ait,
illigata corpori, quia non me-
minit, neque reminiscitur ex
quanto honore, et quanta bea-
titate demigraverit, non Sar-
dibus Athenas, non Corintho
in Lemnum aut Scyrum, sed
de cælo et Luna in terram et
terrestrem vitam delata, ut ibi

λάξη, δυσαναχετῇ καὶ ξενοπαθεῖ, καθάπερ φυτὸν ἀγεννὲς
 ὑπομαραυνομένη. Κάτοι φυτῷ μὲν ὅτι τις χάρα
 μᾶλλον ἑτέρας ἑτέρα πρὸςφορὰς, ἐν ᾗ τρέφεται καὶ
 βλαστάνει βέλτιον· ἀνθρώπων δὲ ὁδοὶς ἀφαιρεῖται τόπος
 εὐδαιμονίαν, ὥσπερ ὁδὸς ἀρετῇ ὁδὸς φρόνησιν. Ἄλλ' ἔ
 Ἄναξαγόρας μὲν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὸν τῷ κύκλῳ τε-
 τραγωνισμὸν ἔγραφε· Σωκράτης δὲ φάρμακον πίνων
 ἐφιλοσόφει, καὶ παρεκάλει φιλοσοφεῖν τὰς σιυήθεις, εὐ-
 δαιμονιζόμενος ὡς αὐτῷ· τὸν δὲ Φαέθοντα καὶ τὸν
 Τάνταλον εἰς τὸν ἕρπον ἀναδάνει, οἱ ποιητὰς λέγουσι
 ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς πεπεσέν· ἀλλ' ἔτι ἀφροσύνην.

exiguum subinde locum alio
 loco mutet, ægre fert insolentem
 sui mutationem, ac tanquam
 degener planta emarcescit.
 Quanquam plantæ quidem
 unus locus alio est crescendo
 germinandoque aptior: homini
 felicitatem nullus locus adimit:
 ut neque virtutem, neque prudentiam.
 Itaque et Anaxagoras in carcere

quadraturam circuli descripsit:
 et Socrates venenum bibens
 philosophabatur, adque philosophandum
 familiares exhortabatur, beatusque
 ab iis prædicabatur. Phaëthontem
 autem atque Tantalum, cum ii in
 cælum ascendissent, poëtæ in
 maximas tradunt ob stultitiam
 devenisse calamitates.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑΝ ΓΥΝΑΙΚΑ.

B. 4.

In

μm

B. 4.

I.

turu
erra

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑΝ ΓΥΝΑΙΚΑ.

PLUTARCHI

CONSOLATIO AD UXOREM SUAM.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Τῇ ΓΥΝΑΙΚΙ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ.

PLUTARCHUS

UXORI S.

Β. α'. **Ο**Ν ἔπεμψας ἀπαγγελλόντα περὶ τῆ παύσεως τε-
λευτῆς, ἔοικε διημαρτηκέναι καθ' ὁδὸν εἰς Ἀ-
θήνας πορβύομβρος· ἐγὼ δὲ εἰς Τάναγραν ἐλθὼν ἐπυθό-
μην πρὸς τῆς θυγατρὸς. Τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἀφ' ἧς

B. 4. περὶ τῆς θυγατρὸς] Non sincerum: nec in præpositione, nec in nomine.
Vindob. παρὰ: recte. Alteri quid faciam nescio: an μητραδελφῶς
vel simile. Amiotus plane omisit.

I. **Q**UEM misisti mihi de
obitu filiolarum nuntia-
turum, eum apparet a via ab-
errasse cum Athenas iret. E-
go autem Tanagram veniens,
de nepte inaudivi. Et quæ
ad sepulturam quidem perti-
nent, existimo jam esse per-
G g 2

ἤδη νομίζω γεγονέναι· γεγονότα δὲ ἔχεται ὥς σοι μέλλει καὶ νῦν ἀλυπότατα καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἔξειν. Εἰ δὲ τι βελονιδίη μὴ πεποίηκας, ἀλλὰ μὲνεις τιμὴ ἐμὴν γνώμην, οἷε δὲ κρυφότερον οἷόν τι γεγονέναι· καὶ τὸτο ἔσται δίχα πάσης περὶ ἐργίας καὶ δεισιδαιμονίας· ὣν ἡκιστα σοι μέτεστι.

β'. Μόνον, ὦ γύναι, τήρει καὶ μετὰ τῷ πάθει καὶ σεαυτὴν ὅπῃ τὸ καθεστὸς. Ἐγὼ γὰρ αὐτὸ μὲν οἶδα καὶ ὀρίζω τὸ συμβεβηκὸς ἡλικίον ὅσιν· ἀνδρὲς δὲ σε τῷ δυσφορεῖν ὑπερβάλλουσιν εὖρω, τὸτο μοι μάλλον ἐνοχλήσῃ τὴν γεγονότος. Κάποι οὐδὲ αὐτὸς ἀπὸ δρυὸς ἐδ' ἀπὸ πέτρης ἐγενόμην· οἶδα δὲ καὶ αὐτὴν, τοσοῦτων μοι τέκνων ἀνατροφῆς κοινωνήσας, πάντων ἐκτετραμμένων οἴκοι δι' αὐτῶν ἡμῶν· ταύτη δὲ ὅτι καὶ σοι περὶ τὴν θυγάτηρ μὲν τέσσαρας υἱοὺς ἐγεννήθη, καί μοι τὸ σὸν ὄνομα θέσθ' παρέχεν ἀφορμὴν, οἶδα ἀγαπητὸν ἀφαιρέντως γενόμενον.

C. 7. ταύτη—οἶδα ἀγαπητὸν—γενόμενον] Mez. primum mutat in τὸτο: equidem malim postrema mutare in ἀγαπητὴν—γενόμενον. Idem οἶδα mutat in οἶσθα, ut Amiot.

acta: itaque velim facta omnia, ut et nunc et in posterum quam maxime tibi vacuitatem doloris praestent. Quod si quid volens aliud, id praetermisisti, meamque expectas sententiam, arbitrarisque te facilius laturam me praesente: hoc quoque fiat citra omnem curiositatem et superstitionem: a quibus alioquin longe abes.

II. Tantum, mea uxor, et me et te huic casui serva animo composito atque tranquillo. Ego enim ipse scio, atque definitio quanta sit accepta cala-

mitas: si vero te graviter ferendo modum excedentem offendero, id me magis etiam quam res ipsa perturbabit. Sane ipse quoque non sum (quod aiunt) e quercu natus aut saxo: quod tute scis, quae me tot liberum educandorum adiutorem habuisti, quos omnes domo nostra, nostraque opera educavimus. Hanc autem, quae tibi desideranti filia post quatuor filios nata fuit, occasionemque mihi dedit ut tuum ei nomen imponerem, scio egregie caram fuisse. Et pecu-

Πρόσπει δὲ καὶ δριμύτης ἰδία πῖς τῷ πρὸς τὰ τηλικαῦ-
 τα φιλοσόφῳ, τὸ εὐφραίνειν αὐτῆς καθαρόν τε ὃν ἀτέχ-
 νως, καὶ πάσης ἀμύτης ὀργῆς καὶ μέμφεως. Αὐτὴ δὲ καὶ
 φύσιν θαυμαστὴν ἔχεν ἀχλὺν καὶ καθαρότητα, καὶ τὸ ἀντι-
 φιλοῦν καὶ χαριζόμενον αὐτῆς, ἡδονὴν ἅμα καὶ κατανύξιν
 τῷ φιλανθρώπῳ παρέειχεν· οὐ γὰρ μόνον βρέφεσιν ἄλ-
 λους, ἀλλὰ καὶ σκεύουσιν οἷς ἐτέρπετο καὶ παιγνίοις, τιμὴν
 πτῶν δίδοναι καὶ προσφέρειν τῷ μακρὸν περιεκαλεῖτο,
 καθάπερ πρὸς τράπεζαν ἰδίαν ὑπὸ φιλανθρωπίας με-
 ταδιδούσα τῷ καλῶν ὧν εἶχε, καὶ τὰ ἥδιστα κοινωμένη τοῖς
 εὐφραίνουσιν αὐτῇ.

γ'. Ἄλλ' ἔχ' ὁρῶ, γύναι, ὅτι τί ταῦτα καὶ τὰ τοι-
 αῦτα ζώσης μὲν ἕτερπεν ἡμᾶς, νυνὶ δὲ ἀνιάσθ' καὶ συντα-
 ράξει, λαμβάνοντάς ὅπνιοιαν αὐτῆς. Ἀλλὰ δέδια πάλιν
 μὴ σιωπῶντων τῷ λυπῶντι τῷ μνήμην, ὥσπερ ἡ Κλυ-
 μένη λέγεσθαι,

— Μισῶ δ' εὐάγαλον
 Τόξον κρανείας, γυμνάσια δ' οἰχοίτο·

liaris dolori acrimonia inest
 apud animum liberorum amo-
 re flagrantem, cum confide-
 ratur quam illa delectaverit,
 quam ingenio fuerit mundo, et
 omnis iræ reprehensionisque
 puro. Tum naturalis illa bi-
 lis vacuitas et mansuetudo,
 mutuusque amor et gratia si-
 mul et voluptatem exhibebat
 et humanitatis contemplatio-
 nem: non enim aliis modo in-
 fantibus, sed vasis etiam atque
 ludicris quibus delectabatur
 nutricem mammam præbere
 hortabatur: præ humanitate

tanquam ad mensam commu-
 nem ea vocans, suavissimisque
 rebus impertiens ea quæ ha-
 bebat jucunda.

III. Verum non video,
 mea uxor, cur hæc et alia id
 genus vivente ea nos cum de-
 lectaverint, nunc in memo-
 riam revocata perturbare et
 dolorem adferre debeant. Sed
 metuo vicissim, ne una cum
 dolore etiam memoriam abji-
 ciamus, ut Clymene illa di-
 cens,

Odi nunc arcum corneum babilem,
 Exercitationes pereant :

ἀεὶ φεύγουσα καὶ τρέμουσα τῇ ὑπόμνησιν τῷ παιδὶ, ὅτι
 συμπαρῆσαν αὐτῷ εἶχεν· πᾶν γὰρ ἡ φύσις φεύγει τὸ δυσ-
 χεραινόμηνον. Δεῖ δὲ, ὥσπερ αὐτὴ πάντων ἡδίστον ἡμῖν
 ἄσπασμα καὶ θάλαμα καὶ ἀκροαμα παρῆχεν ἑαυτῷ, ἔγωγε καὶ
 τῷ ὑπὸ νοίῳ αὐτῆς ἐνδιατῶν καὶ συμβῆναι ἡμῖν πλεον
 ἔχουσαν, μᾶλλον δὲ πολλαπλάσιον, τὸ εὐφραῖνον ἢ τὸ
 λυπῶν· εἴπερ ἄρα πᾶσι λόγων εἰς πολλάκις εἰρήκαμεν
 πρὸς ἑτέρας, εἰκὸς ὅτι καὶ ἡμῖν ὄφελος ἐν καιρῷ γενέσθαι,
 καὶ μὴ καθῆσθαι, μὴδ' ἐγκαλεῖσθαι πολλαπλασίας
 ταῖς ἡδοναῖς ἐκείνας λύπας ἀνταποδιδόντας.

δ'. Καὶ τὸ το λέγουσιν οἱ περὶ τῶν νόμων, καὶ θαυμά-
 ζουσιν ὡς οὐδὲ ἰμάτιον ἀνείληφας πένθημον, ἐδὲ σαρτῇ
 πνὰ περὶ στήθεα καὶ θώρακος ἀμορφίαν καὶ ἀκρίαν, ἐδὲ
 ἡμῶν περὶ τὴν πολυτελείαν πανηγυρικῆς πρὸς τῇ ταφῇ,
 ἀλλ' ἐπελάττειτο κοσμίως πάντα καὶ σιωπῇ μὲν τῷ ἀναλ-

E. 5 συμπαρῆσαν] Desidero quid, veluti συμπαρῆσαν ἀνὰ αὐτὴν, vel simile.

quia semper fugiebat et for-
 midabat recordationem pueri
 qui una eas obiverat. Fugit
 enim natura omne id quod
 molestiam adfert. Oportet
 autem, quemadmodum ipsa
 nobis fuit omnium jucundissi-
 mum oblectamentum et spec-
 taculum atque auditio, ita re-
 cordationem quoque ipsius no-
 biscum assiduo esse atque vi-
 vere, quæ multo, immo mul-
 tis modis plus adferat lætitiæ
 quam doloris: siquidem par est
 eorum sermonum, quos sæpe-
 numero inter nos habuimus,

fuo tempore ad nos quoque ali-
 quam redire utilitatem: ne-
 que nos desidere, et multipli-
 ces iis quæ læta percepimus
 dolores opponere.

IV. Hoc quoque narrant
 qui interfuerunt, et admiran-
 tur, te neque lugubrem sum-
 fuisse vestem, neque vel tibi vel
 ancillis ullam intulisse defor-
 mitatem, ullum planctum, ne-
 que fuisse in sepultura sum-
 tum ullum insolentem aut mag-
 nificum adhibitum, sed cum
 necessariis omnia esse peracta
 modice et tacite. Atque id

609 χάων. Ἐγὼ δὲ τῷτο μὲν οὐκ ἐθαύμαζον, εἰ μηδέποτε
 καλλωπισαμένη πρὸς θεάτρον ἢ πομπῇ, ἀλλὰ καὶ πρὸς
 ἡδονὰς ἀχρηστον ἡμισαμένη τὴν πολυτέλειαν, ἐν τοῖς σκυ-
 θρωποῖς διεφύλαξας τὸ ἀσφαλές καὶ λιτόν. Οὐ γὰρ ἐν
 βακχεύμασι δεῖ μόνον τιτὸν σώφρονα μνῆναι ἀδιάφθορον,
 ἀλλὰ μηδὲν οἷομαι ἥττον τὸ ἐν πένθεσι σάλον, καὶ τὸ κίνημα
 τῷ πάθους ἐγκρατείας δεῖσθαι ἀμαχανότης καὶ πρὸς
 τὸ φιλόστοργον, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ἀλλὰ πρὸς τὸ
 ἀκόλαστον τῆς ψυχῆς. Τῷ μὲν γὰρ φιλοστόργῳ χαρίζομεθα
 τὸ ποθεῖν, καὶ τὸ τιμᾶν καὶ τὸ μεμνησθαι τὸ ἀπογενομένην.
 B ἡ δὲ θριύων ἀπλητος ἐπιθυμία, καὶ πρὸς ὀλοφύροσιν
 ἔξάρχουσα καὶ κοπετὸς, ἀρχαὶ μὲν ἔχουσιν ἥττον τῆς πρὸς
 ταῖς ἡδοναῖς ἀκρασίας, λόγῳ δὲ συγνώμης ἔτυχεν, ὅτι
 τὸ λυπηρὲν αὐτῆς καὶ πικρὸν ἀντὶ τῆς τερπνῆς τῷ ἀρχαῷ
 πρὸς ἐστίν. Τί γὰρ ἀλογώτερον, ἢ τὸ γέλωτος μὲν ὑπάρ-

A. 4. ἀσφαλές] Legendum ἀφελές, ut Bryan. et Plut. Vit. T. II. p. 564. et
 Reisk.

quidem mirum mihi non est
 visum, si, quæ ne ad theatrum
 quidem aut solennes pompas
 unquam te comere aut ornare
 consuevisses, luxumque adeo
 ad ipsas inutilem voluptates
 putavisses; in tristi materia
 frugalitatem conservasses. Non
 enim in bacchationibus modo
 oportet modestam mulierem
 corruptelæ expertem manere,
 sed ita sentire, etiam in luctu
 quoque concussionem animi
 opus habere continentia, non
 quæ adversus naturalem in
 liberos parentum amorem pug-

net, ut multi arbitrantur, sed
 contra incompósitos intempe-
 rantesque animi motus. Con-
 donamus enim dilectioni libe-
 rorum desiderium, honorem,
 et memoriam defunctorum:
 sed lugendi inexpleta cupidi-
 tas, ad lamentationes planctus-
 que provehens, non minus tur-
 pis est quam intemperantia vo-
 luptatum: verbis tamen effec-
 tum est, ut veniam impetraret,
 quia loco delectationis dolor
 et acerbitas turpitudini con-
 junguntur. Quid enim, quæ-
 so, magis est a ratione alie-

βολὰς καὶ περὶ χαρείας ἀφαρῆν, τοῖς δὲ κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν ῥεύμασιν ἐκ μιᾶς πηγῆς φερομένων εἰς ἅπαν ἐφίεναι; καὶ περὶ μύρε μὴ εἶναι καὶ πορφύρας ἀφαιμάχουσαι ταῖς γυναξίν, κεφαλὰς δὲ συλχερεῖν πενήτους, καὶ βαρὰς ἐσθῆτος μελαίνης, καὶ καθήσας ἀμόρφους, καὶ κατακλίσας ὀπιπόνους; καὶ ὃ δὴ πάντων ὅτι χαλεπώτατον, ἀνὸς οἰκέτας ἢ θεραπευνίδας κολάζουσιν ἀμέτερος καὶ ἀδίκως, ἐνίστασθαι καὶ κωλύειν αὐτάς, ὑφ' ἑαυτῶν δὲ ὡμῶς κολαζομένων καὶ πικρῶς, θεωρεῖν ἐν πάθεσι καὶ τύχαις ῥασιώνης καὶ φιλανθρωπίας δεομένης;

εἰ. Ἀλλὰ ἡμῖν γε, γύναι, πρὸς ἀλλήλους οὕτως ἐκείνης ἐδέησε τῆς μάχης, ἔτε ταύτης οἶμαι δέησιν. Εὐτελεία μὲν γὰρ τῇ περὶ τὸ σῶμα καὶ ἀθρυψία τῇ περὶ διαίταν ὁδοίς ὅτι τῶν φιλοσόφων, ὃν οὐκ ἐξέπληξας ἐν ὁμιλίᾳ καὶ σινηθείᾳ γενόμενον ἡμῖν; οὔτε τῶν πολιτῶν, ὧς μὴ θεάματα παρέχεις ἐν ἱεροῖς καὶ θυσίαις καὶ θεάτροις τῷ σεαυτῆς ἀφέλειαν. Ἦδη δὲ καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα

num, quam nimium risum et gaudium amputare, fletui et ejulatu ex eodem fonte promananti fluxum liberum permittere? aut de unguento et purpura nonnullos cum uxoribus delitigare, interim concedentes tonsuram lugubrem, atratam vestem, sessionem deformem, accubitus laboriosum? aut, quod omnium est atrocissimum, si servos anciliasve dominæ aliquando immodice et inique puniant, ob stare iis et prohibere: pati interim eas acerbe de seipsis fumere ac crudeliter supplici-

um tali in casu, qui aliquam animi relaxationem humaniorem requirat?

V. Verum nobis, mea uxor, neque ista opus fuit lite, neque hac opus fore puto. Nam frugalitate quod vel ad cultum corporis, vel ad victus rationem attinet, nullus philosophorum est, quem nostra familiaritate ac consuetudine usum non in tui admirationem traxeris: neque civium, cui non in sacris, sacrificiis, et theatris tua cultus vilitas spectaculo fuerit. Jam vero etiam in simili re magnam a-

πολλὴν εὐχαρίστησιν ἐπεδείξω, τὸ πρεσβύτατον τῶν τέκνων
ἀποβαλῶσα· καὶ πάλιν, ἐκείνη τῷ καλῷ Χάρωνος ἡμᾶς
περλιπόντος. Μέννημα γὰρ ἀπὸ θαλάσσης ξένος μοι
συνοδεύσαντα, ἀπηγελημένης δὲ τῷ παιδίᾳ τελευτῆς, καὶ
συνελθόντα, ἅμα τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν οἰκίαν· ἐπεὶ δὲ
πολλὴν κατάστασιν ἐώρων καὶ ἡσυχίαν, ὥς ὕστερον διη-
γρῶντο καὶ πρὸς ἑτέρους, ὥοντο μηδὲν εἰδέναι δεινόν, ἀλλὰ κε-
νὸν ἄλλως ἐξηγνέχθαι λόγον· ἔγω σωφρόνως κατεκόσμη-
σας τὸν οἶκον, ἐν καμῶ πολλὴν ἀκοσμίαν ἐξέστειν διδόν-
τι. Κάποι τῷ σεαυτῆς ἐκείνον μαδῶ ἐξέδρεψας, καὶ
τομῆς ὑπέχεσθαι τῆς θηλῆς πείθεσθαι λαβῶσης. Γενναῖα
γὰρ ταῦτα καὶ φιλόστοργα.

ζ'. Τὰς δὲ πολλὰς ὀρῶμιν μητέρας ὅταν ὕπῳ
ἄλλων τὰ παιδιά καθαρθῇ καὶ γανωθῇ, καθάπερ πάγνια
λαμβανέσας εἰς χεῖρας, εἴτ' ἀποθανόντων ἐκχεομένης
εἰς κενὸν καὶ ἀχάριστον πένθος, ἔχῃ ὕπῳ εὐνοίας· εὐλό-

D. 3. Χάρωνος] Χαίρωνος Xyl.

E. 2. ἐκείνον] Sic Vindobon. et Versio Xyl. Vulgo, ἐκείνο.

nimi gravitatem declaravisti, liberorum natu maximo amisso: et rursus, cum nos elegans iste Chæron reliquisset. Memini enim quando a mari cum hospitibus mihi domum redeunti allatus est de pueri morte nuntius, illique una mecum domum venerunt, aliis etiam comitantibus: eos cum omnia intus pacata, altamque offendissent tranquillitatem, opinatos fuisse, id quod postea etiam aliis narraverunt, nihil accidisse adversi, vanumque fuisse illum rumorem. Ita tu

tum modeste domum adornaveras, eo tempore, quod magnam confusionis materiam præberet. Atque hunc quidem tuis uberibus lactaveras, ac mammæ collisionem passæ sectionem sustinueras. Hæc enim generosam et prolis suæ amantem decent.

VI. Alias pleraque matres videmus quando liberos suos tanquam ludicrum aliquod ab aliis in manus traditos sumunt, postea iis mortuis in vanum ingratumque luctum effundi: non ob amorem hoc; is enim

γινον γὰρ εὐνοια καὶ καλόν· ἄλλὰ μικρῷ παρ' φυσικῷ
 πάθῃ πολὺ συγκεραννύμενον τὸ πρὸς κενὴν δόξαν, ἀ-
 γρια ποιεῖ καὶ μανικὰ καὶ δυσεξίλαστα πένθη. Καὶ τῷ F
 το φαίνεται μὴ λαθεῖν Αἴσωπον· ἔφη γὰρ οὗτος ὅτι τῷ
 Δίῳ τὰς τιμὰς ἀφαιρέμεντος τοῖς θεοῖς, ἦται καὶ τὸ Πέν-
 θος· ἔδωκεν οὖν αὐτῷ, πρὸς τοῖς ἀργυρμύοις δὲ μόνοις
 καὶ γέλουσι. Ἐν ἀρχῇ μὲν ἔν τῷ τῷτο γινόμενόν ὅτιν· αὐ-
 τὸς γὰρ ἕκαστος εἰσάγει τὸ πένθος ἐφ' ἑαυτόν· ὅταν δὲ
 ἰδρῶνθῃ χρένω, καὶ γένῃται σιύτροφον καὶ σιύοικον, ἔδδ
 πάλιν βελομύων ἀπαλλάττεται. Διὸ δεῖ μάχεσθαι πρὸς
 θύρας αὐτῷ, καὶ μὴ παρσίεσθαι φερεθῆν δι' ἐοσῆτος ἢ
 κρυῖς, ἢ πινος ἄλλῃ τῷ τοιούτων, ἀ καὶ ἡμέραν ἀπαν- 610
 τῶντα καὶ δυσωπῶντα, μικρὰν καὶ σενίω καὶ ἀνέξοδον καὶ
 ἀμείλικλον καὶ ψοφοδεῖ ποιεῖ τὴν διάνοιαν· ὥς ἔτε γέλωτος
 αὐτῇ μετόν, οὔτε φωτός, οὔτε φιλανθρώπων τραπεζῆς,
 τοιαῦτα πεικνυμένη καὶ μεταχειριζομένη ἀφ' τοῦ πένθους.

F. 5. γινόμενόν ἐστιν] An? γινόμενον, ἰδεῖν ἐστιν.

F. 7. ἔδδ πάλιν] ἔδδ πᾶν. Venet.

honeste ac circumspecte agit :
 sed quod exiguae naturali af-
 fectioni multum vanæ gloriæ
 studium admixtum, feros facit,
 et furiosos, implacabilesque
 luctus. Atque hoc videtur
 non ignorasse Æsopus. Ait
 enim ille, cum Jupiter diis ho-
 nores divideret, et Luctus
 quoque sibi aliquid posceret:
 concessum ei esse ut honorare-
 tur, sed tantum ab iis qui vo-
 lentes ultroque id facerent.
 Et profecto ab initio luctus
 ita habet. Unusquisque luc-
 tum sibi ipse adsciscit: qui ubi

actis radicibus subsedit, fami-
 liarisque est factus, non jam
 volentibus his quos occupavit
 rursus abit. Ergo præ fori-
 bus ei repugnandum est, ne-
 que committendum, ut veste,
 tonsura, aliave consimili re no-
 bis quasi præsidium imponat:
 quæ quotidie occurrentia, et
 fatuum incutientia pudorem,
 ita dejiciunt, inque angustias
 redigunt, et meticulosum fa-
 ciunt animum, ut luctus gra-
 tia sic obsessus, neque risum,
 neque lucem, neque mensam
 humaniorem participet mœ-

Ἀμέλεια δὲ σώματος ἔποντο τὰ κακὰ τέτω, καὶ ἀφαιροῦσιν
 πρὸς αἰμῆμα καὶ λουτῶν καὶ ἄλλην διαίταν· ὧν πᾶν
 τὸναντίον, ἔδει τὴν ψυχὴν πονῆσαι αὐτῇ βοηθεῖσθαι διὰ
 τοῦ σώματος ἐρρωμένη. Πολὺ γὰρ ἀμβλύνεται καὶ χα-
 λᾷται τὸ λυπῶντος, ὥσπερ ἐν εὐδία κύμα, τῇ γαλήνῃ
 τοῦ σώματος ἀφαιρομένη· εἰ δὲ αὐχμὸς ἐγγένηται
 καὶ τραχύτης ἐκ φαύλης ἀφαιτίας, καὶ μηδὲν εὐμενὲς
 μηδὲ χρηστὸν ἀναπέμπῃ τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ, πλὴν ὀδυ-
 νας καὶ λύπας, ὥσπερ πινας πικρὰς καὶ δυσχερεῖς ἀναθυμι-
 ἀσας, οὗδὲ βλαβηροῖς ἐπὶ ῥαδίως ἀναλῶσθαι· ὅτι τοιαῦτα
 λαμβάνει πάντα τὴν ψυχὴν ἔτω κακωθεῖσαν.

ζ'. Καὶ μὴν, ὅγε μέγιστον ἐν τέτω καὶ φοβερώτατον
 ὅτι, ὅτε ἂν φοβηθείω κακῶν γυναικῶν εἰσόδους καὶ φων-
 ας καὶ συνεπιθρήνησεις, αἷς ἐκτελέουσι καὶ ὠδυνῶνται
 τὴν λύπην, οὐδ' ἢ ὡς ἄλλων οὐτ' αὐτῇ ὑφ' ἑαυτῆς
 εἶσθαι μαρτυρήσεται. Γινώσκω γὰρ ποίους ἐναγχῶν ἀγῶ-
 νας ἠγωνίσω, τῇ Θεῶν ἀδελφῇ βοηθοῦσα, καὶ μαχρ-

rens. Huic malo comitatur corpori neglectio, et averfatio unctionis, lavacri, ac reliquæ victus rationis: cum contra debeat anima a corpore bene habente sibi auxilium arcessere. Magna enim pars mœstitiæ retunditur atque luxatur, quando corpus veluti fluctus in tranquillitate maris diffusum est: ubi autem squalor et asperitas ex victus mala ratione obortus facit, ut corpus nihil commodum aut gratum animo suggerat, tantum dolores et molestias, tanquam acerbæ quasdam et infensas exhalationes submittat; ne volentes quidem facile ad quietem animi sese possunt recipere, tot pravis affectionibus animo læso.

VII. Id vero quod in tali re maximum est, et apprime metuendum, nihil me terret: scilicet malarum mulierum aditus, voces, et in lamentando societas: quibus illæ dolorem exacuunt, non finentes eum vel aliis rebus, vel a seipso confici atque elanguescere. Non enim nescio quantum nuper certamen certaveris, cum opem tulisti Theonis so-

μὴν τοῖς μὲν ὀλοφυρμῶν καὶ ἀλαλαγμῶν ἔξωθεν ὀπιού-
σαις, ὡς περ ἀτεχνῶς πῦρ ὅπῃ πῦρ φερούσαις. Τὰς μὲν γὰρ
οἰκίας τῶν φίλων ὅταν χαρομύνας ἴδωσι, σβεννύουσιν ὥς ἔχει
τάχους ἕκαστος ἢ διωάμεως· τὰς δὲ ψυχὰς φλεγόμενας
αὐτοῖς πρὸς φέρουσιν ὑπεκκαύματα. Καὶ τῶν μὲν ὀφθαλ-
μῶν τι τὰς χεῖρας ὅτε εἴωσι πρὸς αἰνῶν τὸν βελόμηνον,
ὅτε δὲ ἀπὸνται τῶν φλεγμῶν ὅς ὁ δὲ πενθῶν κἀθίεται
παντὶ τῶν πρὸς τυγχόντι πῦρ ὡς περ ῥεῦμα κινεῖν καὶ δια-
χρίανειν τὸ πάθος, ἐκ μικρῆς τῆς γαργαλίζοντος καὶ
κινῶντος, εἰς πολλὴν καὶ δυσχερῆ κἀκώσιν ἀναξηραίνόμενον.
Ταῦτα μὲν οὖν οἶδ' ὅτι φυλάξει.

ἦ. Πειρῶ δὲ τῇ ὀπινοίᾳ μεταφέρειν σεαυτῷ ἄπο-
καθίσταται πολλάκις εἰς ἐκείνον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ μὴδέ-
πω τῶν παθῶν τέτε γεγονότος, μὴδὲν ἔγκλημα πρὸς τὴν
τύχην εἶχον· εἴτα τὴν νῦν χρόνον τῶτον ἐκείνῳ σιμάπ-

D. 2. ἀναξηραίνόμενον] Corrigo, ἀναξαινόμενον, ut Reisk.

rori, et pugnavisti contra mu-
lieres, quæ extrinsecus cum
ejulatibus et conclamationibus
tanquam ignem inferentes ac-
currebant. Quippe amicorum
ædes cum vident ardere ho-
mines, unusquisque ad extin-
guendum incendium omnem
suam celeritatem, omnem vim
confert: cum animum vident
ardere, ipsi fomites et alimenta
incendio suggerunt. Et cui
oculi dolent, illum non pati-
untur, quantumvis cupien-
tem, inflammationi manum
adjungere, neque eam ipsi tan-
gunt: qui in luctu est, sedet

dolorem suum inhibens cuivis
tanquam fluentum aliquod
commovendum, atque exacer-
bandum: cum quidem is ex
levi agitatione et titillatione
in magnum ac difficillimum
curatu morbum abeat. Ve-
rum ego satis scio, ab his te
tibi cauturam.

VIII. At enim id te conari
velim, ut frequenter te cogi-
tatione in illud transferas tem-
pus, quo tempore nondum no-
bis ista prole nata nihil erat
quod cum fortuna conquere-
remur: deinde hanc cum illa
continues tempestatem, atque

πειν' ὡς ὁμοίων πάλιν τῷ πάλιν ἡμᾶς γερονότων. Ἐπεὶ
 πλὴν γένεσιν, ὧ γύναϊ, τῷ τέκνῳ δυσχεραίνειν δόξομεν, ἀ-
 μεμπότερα ποιεῖντες αὐτοῖς τὰ πρὶν ἐκείνῳ γενέσθαι
 Ε πρῶτα γὰρ. Τὴν δὲ ἐν μέσῳ διετίαν ἔξαμρεῖν μὲν οὐ
 δεῖ τῆς μνήμης, ὡς δὲ χάριν καὶ ἀπόλαυσιν πρῶτα λαβού-
 σαν, ἐν ἡδονῇ τίθεσθαι· καὶ μὴ τὸ μικρὸν ἀγαθόν, μέγα
 νομίζεν κακόν· μηδὲ ὅτι τὸ ἐλπίζομενον ἐπ' ἀποσέσθην
 ἢ τύχῃ, καὶ πάλιν τῷ δοθέντος ἀχαριτεῖν. Αἰεὶ μὲν γὰρ ἢ
 πάλιν τὸ θεῖον εὐφημία καὶ τὸ πρὸς τὴν τύχην ἴλεων καὶ
 ἀμεμφές, καλὸν καὶ ἡδὺν ἀποδίδωσι καρπὸν· ἐν δὲ τοῖς
 ποῖστοις, ὁ μάλιστα τῆς μνήμης τῷ ἀγαθῷ ἀπαρυτόμε-
 νος, καὶ τῷ βίῳ πρὸς τὰ φωτεινὰ καὶ λαμπρὰ μετα-
 φρέων καὶ μεταφέρων ἐκ τῷ σκοτεινῷ καὶ ταρακτικῷ
 Ε τὴν ἀλγύνοιαν, ἢ παντάπασιν ἐσβεσσε τὸ λυπρὸν, ἢ τῇ πρὸς
 τὸναντίον μίξει μικρὸν καὶ ἀμαυρὸν ἐποίησεν. Ὡς περ γὰρ

E. S. ἀπαρυτόμενος] Sic A. faltem melius vulgato ἀπαρυττόμενος. Corrigendum
 puto, vel ἐπαρυτόμενος, vel ἀπαρτώμενος.

sic ratiocinere, eundem nunc
 esse nostrum, qui tunc fuit,
 statum. Alioqui videbimur,
 mea uxor, inique ferre illum
 filiolæ nostræ partum, si res
 nostras ante ortum ejus mi-
 nus culpandas pronunciemus
 fuisse. Biennium vero, quod
 intercessit neutiquam eximen-
 dum est memoriæ, sed volup-
 tati nobis ducendum, quod no-
 bis gratam oblectationem præ-
 buerit: neque debemus exi-
 guum bonum pro magno malo
 deputare: aut adversus fortu-
 nam ingrati pro eo quod de-

dit esse, quia non adjecit id
 quod spe conceperamus. Sem-
 per quidem pulchrum sua-
 vemque fructum fert de diis
 bona verba dicere, fortunam-
 que æquo animo et citra in-
 cusationem ferre: in tali au-
 tem casu qui bona in memo-
 riam sibi revocat, et cogitatio-
 nem ab obscuris et animum
 conturbantibus ad lucida ac
 splendida convertit; aut om-
 nino is dolorem exstinguit,
 aut cum contrariis temperando
 exilem debilemque reddit. Sic-
 ut enim unguentum semper

τὸ μύρον αἰεὶ μὲν εὐφραίνει τὴν ὄσφρησιν, πρὸς δὲ τὰ
 δυσώδη φάρμακόν ἐστιν· οὕτως ἡ ἐπινοία τῶν ἀγαθῶν ἐν
 τοῖς κακοῖς καὶ βοηθήματος ἀναγκῆς παρέχεται χρεία
 τοῖς μὴ φεύγουσι τὸ μεμνηῆσθαι τῶν χρητῶν, μηδὲ πάντα
 καὶ πάντως μεμφομένοις τὴν τύχην. Ὅπερ ἡμῖν παθεῖν
 οὐ πρὸς ἡμῶν, συκοφαντῶσι τὸν ἑαυτοῦ βίον, εἰ μίαν ἔσ-
 χηκεν ὥσπερ βιβλίον ἀλοιφὴν ἐν πᾶσι καθαροῖς καὶ ἀκε-
 ραίοις τοῖς ἄλλοις.

θ'. Ὅτι μὲν γὰρ ἔξ ὀρθῶν ἐπιλογισμῶν εἰς εὐτατίαν
 ἀφάθουσι τελευτώντων ἤρτηται τὸ μακάριον, αἱ δὲ ἀπὸ
 τῆς τύχης τροπὰς μεγάλας ἀποκλίσεις εἰ ποιεῖσιν, οὐδὲ
 ἐπιφέρουσι σιωπηλικὰς ὀλιωθήσας τῆ βίης, πολλάκις ἀκή-
 κοας. Εἰ δὲ δεῖ καὶ ἡμᾶς, καθάπερ οἱ πολλοί, τοῖς
 ἔξωθεν κυβερνᾶσθαι πράγμασι καὶ τὰ κατὰ τὴν τύχην
 ἀπαριθμεῖν, καὶ κριταῖς χρῆσθαι πρὸς εὐδαιμονίαν τοῖς
 ἐπιτυχούσιν ἀνθρώποις, μὴ σκόπει τὰ νῦν δάκρυα καὶ

A. 7. συντυχικὰς] συγχυτικὰς. Reisk.

A. 9. παρὰ τῆς τύχης] Sic Vindob. Vulgo, περὶ τῆς τύχης.

olfactui adfert delectationem,
 adversus foetida etiam remedii
 vim obtinet: sic bonorum in
 animo commemoratio rebus
 adversis usum quoque neces-
 sarii auxilii præbet iis qui non
 fugiunt meminisse commodorum
 præteriti temporis, ne-
 que ubique et semper culpent
 fortunam. Quod sane mini-
 me nos decet, ut calumniam
 vitæ nostræ impingamus, si ea
 libri instar, reliquis omnibus
 puris et sinceris, unicam litu-

ram habet.

IX. Sæpenumero hoc au-
 divisti, beatitudinem pendere
 a rectis consiliis in affectio-
 nem animi constantem desi-
 nentibus, fortunæ autem mu-
 tationes nullum magnum mo-
 mentum adferre ad summam
 vitæ. Si tamen opus sit nos
 quoque gubernari rebus ex-
 ternis, ac fortuita cum vulgo
 enumerare, iudiciis quoque nos-
 træ felicitatis uti quibusvis ho-
 minibus; noli respicere in præ-

Β τὰς ἐπιθρηνησῆς τῇ εἰσιόντων, ἔχει πινυ φαύλῳ περανο-
 μύας πρὸς ἕκαστον. Ἄλλ' ἐννοεῖ μᾶλλον ὡς ζηλευμένη
 ἀφ' αὐτῆς ὑπὸ τέτων, ὅτι τέκνοις, καὶ οἴκῳ καὶ βίῳ
 καὶ δεινόν ὅτιν ἑτέρους μὴ ἡδέως ἀν' ἐλέει τ' σὴν τύχην
 καὶ τέττα πρὸς ὅσον ἐφ' ᾧ νῦν ἀνιώμεθα, σὲ δὲ ἐγκα-
 λεῖν καὶ δυσφορεῖν παρῆσις, καὶ μηδὲ ἀπ' αὐτῆς τῷ δάκ-
 νοντος ἀποθάνεσθαι πηλίκας ἔχει τὰ σωζόμενα χάριτας
 ἡμῶν. Ἄλλ' ὥσπερ οἱ τὸς ἀκεφάλους καὶ μεικροὺς Ὀμήρου
 εἰχους ἐκλέγοντες, τὰ δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα τ' πεποι-
 μένων ὑπὲρ παρῶντες, ὅπως ἔξακριβῶν καὶ συκοφαν-
 τεῖν τῷ βίῳ τὰ φαῦλα, τοῖς δὲ χρηστοῖς ἀνάρθρως καὶ
 C συγκεχυμένως ἐπιβάλλουσιν, ὁμοίον π. τοῖς ἀνελεύθεροις
 καὶ φιλαργύροις πάχειν, οἱ πολλὰ συνάγοντες οὐ χρῶνται
 παρῆσιν, ἄλλὰ θρηνησὶ καὶ δυσφορῶσιν ἀπολομένων. Εἰ δὲ
 ἐκείνης ἔχεις οἶκτον ἀγάμει καὶ ἀπαμειδοῦ οἰχμένης, αὖ-
 ρις ἔχεις ἐπ' ἄλλοις ἡδὺν σεαυτῷ ποιεῖν, μηδενὸς τέ-

fentes lachrymas, et luctus,
 hominum qui ad te veniunt
 casum tuum miserantes, pravo
 quodam more susceptos: sed
 hoc potius considera, quomodo
 ii te singuli suspiciant ob li-
 beros, domum, vitam. Tur-
 pe vero fuerit, cum alii tuam
 exoptent fortunam, etiam cum
 hoc quod nunc nobis molef-
 tiam adfert conjunctam, te
 eam praesentem vituperare:
 neque ex ipso calamitatis mor-
 fu sentire, quantum habeant
 gratiae ea quae supersunt. An
 sicut nonnulli capite vel fine
 carentes Homeri versus feli-

gunt, multis interim tot atque
 praeclaris ejus poematum par-
 tibus supina oscitantia praete-
 ritis: ita incommoda vitae ca-
 lumniose conquioremus et enu-
 merabimus, commodis pro-
 miscue neglectis? imitabi-
 murque avaros et fordidos ho-
 mines, qui multa ubi quaesi-
 verunt, non utuntur partis,
 sed amissa deplorant? Sin au-
 tem eam miseraris quod in-
 nupta atque sine sobole deces-
 ferit, alia habes quibus te con-
 foleris, quorum nullius non
 particeps et compos fuit fili-
 ola. Non enim sunt haec

των ἀτελῇ μὴδὲ ἁμοῖρον γενομένην· οὐ γὰρ ὅτι ταῦτα
μεγάλα μὲν τοῖς φερομένοις ἀγαθὰ, μικρὰ δὲ τοῖς ἔχου-
σιν. Ἐκείνη δ' εἰς τὸ ἄλυπον ἤκιστα, λυπεῖν ἡμᾶς οὐ
δεῖται· τί γὰρ ἡμῖν ἀπ' ἐκείνης κακόν, εἰ μὴδὲν ἐκείνη
νῦν ὅτι λυπηρὴν; καὶ γὰρ αἱ τῶν μεγάλων φέρους, ἀπο-
βάλλουσι τὸ λυπεῖν εἰς τὸ μὴ δεῖσθαι πῶς γενόμενα. D
Τιμοξένα δὲ ἢ σὴ, μικρῶν μὲν ἐτέρηται· μικρὰ γὰρ
ἔγνω, καὶ μικροῖς ἔχαρε· ὣν δὲ ἔτε ἀσθῆσιν ἔρχεν, ἔτε
εἰς ὀπίνοιαν ἦλθεν, ἔτ' ἔλαβεν ὀπίνοιαν, πῶς ἀνὰ φέρου-
σθαι λέγεται;

Ι. Καὶ μὲν ἀ τῶν ἄλλων ἀκέραις οἱ πεῖθουσι πολλὰς,
λέγοντες ὡς ἔδεν ἔδαμῃ τῷ διαλυθέντι κακόν, ἔδεν λυπη-
ρόν ὅτι, οἶδα ὅτι καλύει σε πιεῖν ὁ πατήριος λόγος καὶ τὰ
μυστικὰ σύμβολα τῷ περὶ τὸ Διόνυσον ὀργασμῶν, ἀ σύνισ-
μῳ ἀλλήλοις οἱ κοινωνοῦντες. Ὡς ἔν ἀφθαρτον οὔσαν τ

C. 6. ἀτελῇ μὴδὲ ἁμοῖρον γενομένην] Forte, ἀτελεῖς μὴδὲ ἁμοῖρος γενομένης: aut
vulgata, siquidem sana est, eodem sensu accipienda quem Latine red-
didimus.

D. 4. ἔτ' ἔλαβεν ὀπίνοιαν] Lego cum Reiskio, ἔτ' ἔλαβεν ἐπιθυμίαν.

magna bona iis quibus defunt,
et interim parva, habentibus.
Illa vero cum jam eo venerit,
ubi nullus est dolori locus,
nihil nostro opus habet dolore.
Quid enim nobis ab ea mali
evenire potest, cum omni ipsa
vacet molestia? nam magna-
rum rerum amissiones dolo-
rem abjiciunt, cum eo perti-
nuerint, ut rebus amissis non
sit opus. Cæterum Timox-
ena tua paucis est privata re-
bus: pauca enim norat, pau-

cisque gaudebat: quæ vero
neque sensu neque cogitatione
percepit, quomodo ei hæc ad-
emta diceret?

X. Enimvero quæ alios au-
dis dicere, quibus persuadent
vulgo, *nullum malum, nullum
incommodum esse iis qui soluti
sunt corpore*: scio ne credas
vera, impediri te doctrina a
majoribus accepta, ac mysticis
testis sacrorum Bacchi, quæ
nobis inter nos notæ sunt, qui
eas communicamus. Itaque

Ε ψυχὴν ἀθανάτου αὐτὸ ταῖς ἀλικομύταις ὄρνισι πάχειν·
 ἂν μὲν γὰρ πολὺ ἐντραφῇ τῷ σώματι χρένον, καὶ γέ-
 νηται τῷ βίῳ τέττω πιδασὸς ὑπὸ τραγμάτων πολ-
 λῶν καὶ μακρῶς συνηθείας, αὖτις καὶ αἰρούσαι, πάλιν ἐν-
 δύεται, καὶ οὐκ ἀνίσιν ἐδὲ λήγει τοῖς ἐνταῦθα συμ-
 πλεκομένη πάθεσι καὶ τύχαις ἀλλὰ τῷ γενέσθων. Μὴ γὰρ
 οἷου λαιδρεῖσθαι καὶ κακῶς ἀκχεῖν τὸ γῆρας, ἀλλὰ τὴν
 ῥυσότητά καὶ τὴν πολιάν, καὶ τὴν ἀσθένειαν τῷ σώματος·
 ἀλλὰ τέτο αὖτ' τὸ χαλεπώτατόν ἐστιν, ὅτι τὴν ψυχὴν
 ἐῶλόν τε ποιεῖ ταῖς μνήμασι τῷ ἑαυτῇ, καὶ λιπαρῇ πρὸς
 αὐτά, καὶ κάμπει καὶ πιέζει, τὸ χηματισμόν, ὃν ἔχεν ὑπὸ
 τῷ σώματος ἐν τῷ πεπονθέναι, διαφυλάττουσα· ἡ δὲ ληφ-
 θείσα μὲν * ὑπὸ κρειττόνων ἔχεται, καθάπερ ἐκ καμ-
 πῆς ὑγρᾶς καὶ μαλθακῆς ἀναχάτισμα πρὸς ὃ πέφυκεν.
 Ὡς περ γὰρ τὸ πῦρ ἂν τις ἀποσβέσας εὐθὺς ἔξάπῃ, πά-

F. 3. διαφυλάττουσα—πέφυκεν] Corrigo ac suppleo: διαφυλάττεσαν. Ἡ δὲ ληφ-
 θείσα μὲν, μένῃσα δὲ βραχὺν ἐν τῷ σώματι χρόνον, ἐλευθερωθεῖσα ὑπὸ
 κρειττόνων, ἔρχεται, καθάπερ ἐκ καμπῆς ὑγρᾶς καὶ μαλθακῆς ἀναχαιτίσασα,
 πρὸς ὃ πέφυκεν. Latina et hic supplevi et in proximis antea correxi.

ergo animam, utpote interitus
 expertem, cogita idem pati,
 quod accidit avibus captivis.
 Si enim multum temporis in
 corpore ea fuerit educata, mul-
 tisque rebus et longa consue-
 tudine cicurata huic vitæ se
 subdiderit: rursus avolans,
 denuo subit corpus, neque de-
 finit novis ortibus subinde im-
 plicari hujus vitæ casibus at-
 que eventis. Noli enim ar-
 bitrari propterea senectutem
 male audire et culpari, quia
 rugas, canos, imbecillitatem-
 que corporis secum trahit: sed

hoc habet molestissimum ea,
 quod per eam anima ad rerum
 divinarum memoriam quasi
 obsolescit ac præsensium cor-
 porearumque rerum nimio stu-
 dio imbuitur, flectiturque et
 premitur, figuram quam af-
 fecta a corpore accepit, con-
 servans. Illa autem anima quæ
 capta quidem est corpore, sed
 breve in eo tempus manet,
 liberata inde a Diis, redit:
 tanquam e molli flexu metæ
 renitens ad suam naturam. Sic-
 ut enim ignis exstinctus, si
 quis illico accendat, rursus

λιν ἀναρρίπτεται, καὶ ἀναλαμβάνει ταχέως, * ὅπως ὥ-
κιστα πύλας αἰδαο περῆσαι, πλὴν ἔρωτα πολὺν ἐγγε-
νέσθαι τῷ αὐτῷ τραγμάτων, καὶ μαλαχθῆναι πρὸς
τὸ σῶμα, καὶ σιωτακῆναι καθάπερ ὑπὸ φαρμάκων.

ια'. Τοῖς δὲ πατέροις καὶ παλαιοῖς ἔθεσι καὶ νόμοις ἐμ-
φάνεται μᾶλλον ἢ πρὸς τῶν ἀληθεία. Τοῖς γὰρ αὐ-
τῷ νηπίοις ὑποθάνουσιν ἔτε χράς ὀπιφέρουσιν, ἔτ' ἄλλα
δρῶσι πρὸς αὐτὰ οἷα εἰκὸς ὑπὲρ θανάτων ποιεῖν τὸς
ἄλλους. ~~Οὗ~~ γὰρ μέτετι γῆς ἔδεν ἔτε τῷ πρὸς γῆν αὐτοῖς
ἔδ' αὐτῷ πρὸς τὰ φάσ καὶ μνήματα, καὶ πρὸς νεκρῶν
φιλοχρῆσι καὶ πρὸς ἀνέκθνηται τοῖς σώμασιν· οὐ γὰρ ἔωσιν
οἱ νόμοι τὸς τηλικύτους, ὥς ἔχ' ὅσιον εἰς βελτίονα καὶ

F. 7. ταχέως—ὅπως ὥκιστα] Ita fere supplenda videntur: ἀν δὲ πλείονα χρόνον
ἀποσπασθὲν μείνη, χαλεπωτέραν καὶ δυσεργότεραν ἔχει τὴν ἀναζωπύρωσιν·
ἔτω ψυχὴ βραχὺ καὶ ὀλίγον ὁμιλήσασα τῷ θνητῷ τῶν καὶ σικτείνῃ βίῳ, τα-
χέως ἀναλαμβάνει τὸ τοῦ προτέρου καὶ φανῶ βίῃ φῶς καὶ σέλας· οἷς δὲ μὴ
συμβέβηκε, κατὰ τὸν ποιητὴν, ὅπως ὥκιστα πύλας αἰδαο περῆσαι, ἔδεν ἐπὶ
πλὴν ἔρωτα—. In Latinis item supplevi.

A. 7. σώμασιν—βελτίονα] Legendum, ut et Reiskius vidit, σώμασιν· ἔδεν γὰρ αὐ-
τῶν οἱ νόμοι θρηνεῖν (vel πένθεϊν) τὸς τηλικύτους, ὥς ἔχ' ὅσιον ἐν εἰς βελ-
τίονα. Item verti.

exfuscitur, ac celeriter re-
ficitur, at diutius extinctus
manens, difficilior reficitur:
ita anima in hac mortali et
obscura vita breve tempus ver-
fata celeriter ad prioris vitæ
lucem instauratur. Quibus
vero non obtigit secundum
poetam, citissime

Plutonia tecta subire:

his nil nisi magnus amor re-
rum terrestrium ingeneratur,
emolliunturque usu corporis
et tanquam medicamentis col-
liquantur.

XI. Sed in acceptis a ma-

joribus per manus moribus
atque legibus magis elucet
harum rerum veritas. Suis
enim infantibus mortuis ne-
que inferias libant, neque al-
liud quicquam faciunt eorum,
quæ fieri mortuis apud alios
solent: neque enim terræ, aut
terrestrium infantes ullam par-
tem percipiunt: neque hic in
terra eorum animi circum eo-
rum sepulchra et monumenta
ac cadaverum expositionem
commorantur aut adsident.
Neque leges finunt lugere
eos, quippe nefas, utpote in

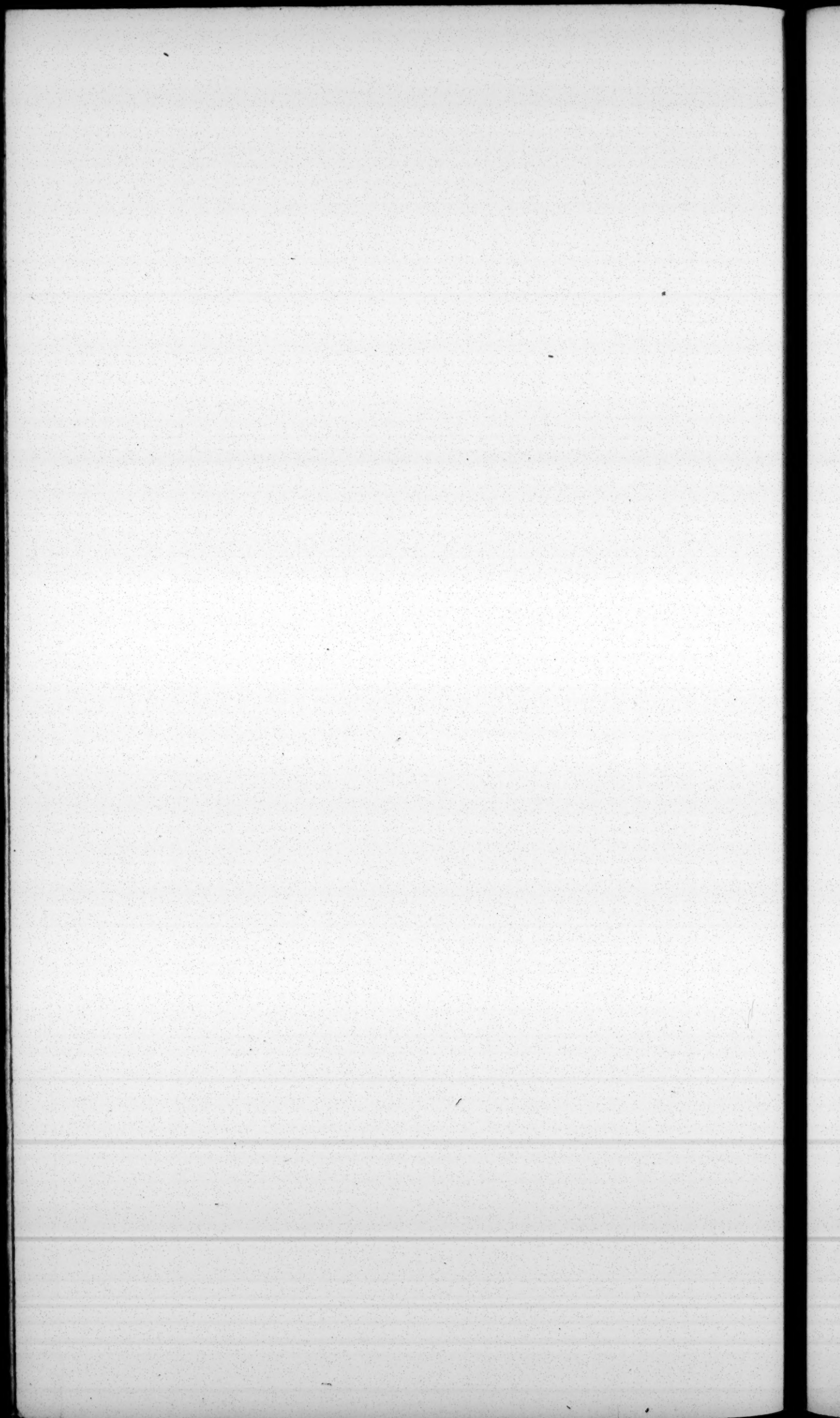
θειότεραν μοῖραν ἅμα καὶ χώραν μεθεστηκότα. * ἐπεὶ δὲ
 τὸ ἀπιτεῖν χαλεπότερόν ἐστιν αὐτοῖς ἢ τὸ πιτεῖν, τὰ μὲν
 B ἔκτος ἕως ὥς οἱ νόμοι πρῶτάτισιν, ἔχωνται τὰ δὲ
 ἐντός, ἐπὶ μᾶλλον ἀμίαντα καὶ καθαρά καὶ σώφρονα. *
 λείπει.

A. 9. μεθεστηκότας * ἐπεὶ] Forte sic integranda, μεθεστηκότας. Καὶ ἐν ἀγνοῶ μὲν,
 ὅτι ταῦτα πολλὰς ἔχει ἀπορίας· ἐπεὶ—. Item verti.

B. 3. λείπει] In cod. Vindob. definit sine nota defectus. Neque videtur deesse
 ad sensum quidquam, ad concinnitatem unum διαφυλάττωμεν.

meliozem ac diviniorem con-
 ditionem simul locumque de-
 latos. Neque vero me latet,
 habere hanc doctrinam non-
 nullas dubitationes: quoniam
 vero difficilius est fidem iis

derogare quam adhibere, ex-
 terna quidem sicut leges præ-
 cipiunt constituamus: interna
 autem etiam magis incontami-
 nata, pura atque moderata
 sunt.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Α.

н h 3

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Α.

- α'. Εἰ δεῖ φιλοσοφεῖν παρὰ πότον.
β'. Πότερον αὐτὸν δεῖ κατακλίνειν τὰς ἐσιωμένους τὸν ὑποδεχόμενον, ἢ ἐπ' αὐτοῖς ἐκείνοις ποιεῖσθαι.
γ'. Διὰ τί τῶν τόπων ὁ καλέμενος ὑπατικός ἔσχε τιμὴν.
δ'. Ποῖόν τινα δεῖ τὸν συμποσίαρχον εἶναι.
ε'. Πῶς εἴρηται, Μυσικὴν δ' ἄρα ἔρως διδάσκει.
ς'. Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πολυποσίας.
ζ'. Ὅτι μᾶλλον ἀκράτῳ χαίρουσιν οἱ γέροντες.
η'. Διὰ τί τὰ γράμματα πόρρωθεν οἱ πρεσβύτεροι μᾶλλον ἀναγινώσκουσι.
θ'. Διὰ τί τῷ ποτίμῳ βέλτιον ὕδατι ἢ τῷ θαλαττίῳ πλύνεται τὰ ἱμάτια.
ι'. Διὰ τί τῆς Αἰαντίδος φυλῆς Ἀθηναῖοις ἐδέποτε τὸν Χορὸν ἐκριναν ὕδατον.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER PRIMUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΤΟ, Μισέω μνάμονα συμπόταν, ὧ Σόαστε Σε-
νεκίων, ἔνιοι πρὸς τὰς ἐπιστάθμους εἰρῆσθαι
λέγῃσι, φορτικὰς ἐπιεικῶς καὶ ἀναγώγους ἐν τῷ πίνειν
ὄντας· οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ Δωριεῖς, ὡς ἔοικε, τὸν ἐπίσταθ-
μον Μνάμονα πρῶτον ἔρεον. Ἐνιοι δὲ τὴν παρεμίαν

PROŒMIUM.

PROVERBIUM illud,
Soffi Senecio, *Odi memo-*
rem compotorem, sunt qui in
epistathmos, (hoc est bibendi
magistros sive arbitros in con-
viviis) referendum putent, qui
plerumque ea in re importuni

sunt et immoderati: etenim
Dorieneses in Sicilia qui de-
gunt, magistrum bibendi in
convivio Mnamona (id est
memorem) appellasse existi-
mantur. Alii adagium illud
imperare censent oblivionem

οἶοντα τοῖς ᾧ ποτόν λεγόμενοις καὶ τραπομένοις D
ἀμνησίαν ἐπάγειν· διὸ τίς τε λήθην οἱ πάτριοι λόγοι καὶ
τὸν νάρθηκα τῷ θεῷ συγκαθιερούσιν, ὥς ἢ μηδενὸς δέον
μνημονεύειν τῷ ἐν οἴῳ πλημμεληθέντων, ἢ παντελῶς
ἐλαφροῦς καὶ παιδικῆς νεφελίας δεομένων. Ἐπεὶ δὲ καὶ
σοὶ δοκεῖ τῷ μὴ ἀτόπων ἢ λήθῃ τῷ ὄντι σοφὴ κατ' Εὐ-
ριπίδην E. τὸ δὲ ὅλως ἀμνημονεῖν τῷ ἐν οἴῳ, μὴ μό-
νον τῷ φιλοποιῷ λεγόμενῳ μάχεσθαι τῷ τραπέζῃς, ἀλλὰ
καὶ τῷ φιλοσόφῳ τὰς ἐλλογισμωτάτας ἀντιμαρτυρουμένης
ἔχειν, Πλάτωνα, καὶ Ξενοφῶντα, καὶ Ἀριστοτέλιν, καὶ
Σπεύσιππον, Ἐπίκουρον τε, καὶ Πρύτανιν, καὶ Ἰερώνυμον, E
καὶ Δίωνα τὸν ἔξ Ἀκαδημίας, ὥς ἄξιόν πινος σπουδῆς
πεποιημένους ἔργον, ἀναγράφασθαι λόγους ᾧ ποτόν
γενομένους· ὥθῃς τε δεῖν ἡμᾶς τῷ ἀποράδῳ πολλάκις ἐν

D. 7. ἀμνημονεῖν] Hæc est vetus lectio, Ald. Baf. Xyl. E. H. Vat. Flor. per-
peram a Stephano mutata in ἀμνημονεύειν.

E. 4. ἐν τῷ ῥάμῃ] Ita correxerunt Steph. Amiot. Mez. Edidit tamen Steph.
ἐν τῇ ῥάμῃ, ut habet item Anon. Omnes alii libri, et editi Ald. Baf.
Xyl. et scripti E. H. Venet. Flor. Vat. Palat. ἐν ἑτέρῳ μί.

eorum quæ inter pocula di-
cuntur atque aguntur: ideo-
que majorum nostrorum ritu
Oblivio et ferula una cum
Baccho dedicantur: quo indi-
catur aut nihil eorum in me-
moria habendum quæ per vi-
num peccantur, aut levi om-
nino ac puerili pœna corri-
gendum esse. Quando autem
tibi quoque videtur *oblivio
malorum* revera *esse bona*, quod
idem Euripides pronunciavit:
prorsus autem oblivione con-
terere quæ inter pocula fiunt,

non modo adversari mensæ
officio, quod ei tribuitur ami-
citiarum conciliandarum: sed
adversantes habere etiam cla-
rissimos philosophos, Platonem,
Xenophontem, Aristotelem,
Speusippum, Epicurum, Pry-
tanin, Hieronymum, Dionem
Academicum, qui operæ pre-
tium censuerunt colloquia con-
scribere in convivio habita: ex-
istimastique debere nos colli-
gere quidquid de rebus ad hu-
manitatem pertinentibus me-
moria dignum sparsim vel Ro-

τε Ῥώμῃ μεθ' ἡμῶν καὶ παρ' ἡμῖν ἐν τῇ Ἑλλάδι, παρ-
 ἔσης ἅμα τραπέζης καὶ κύλικος, φιλολογηθέντων σινα-
 γαγεῖν τὰ ἐπιτήδεια· πρὸς τὸτο γενόμενος, τρία μὲν ἤδη
 σοὶ πέπομφα τῶν βιβλίων, ἑκάστου δέκα περὶ βιβλία
 ἀειέχοντος· πέμψω δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ταχέως, ἂν ταῦ-
 τα δόξῃ μὴ παντελῶς ἄμυσσα μηδὲ ἀπεροδίουσα εἶναι).

mæ vel in Græcia, in mensa
 et inter pocula, disputatum
 sit; ego id opus aggressus,
 tres jam ad te misi libros,
 quorum unusquisque decem

complecteretur quæstiones:
 missurus etiam brevi reliquos,
 si tibi hæc videbuntur non
 plane a Musarum et Bacchi
 venustate aliena.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α΄.

Εἰ δὲ φιλοσοφεῖν ὦρ' ἢ πότον.

QUÆSTIO I.

An philosophandum sit inter pocula.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΟΣΣΙΟΣ ΣΕΝΕΚΙΩΝ. ΑΡΙΣΤΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.
ΚΡΑΤΩΝ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOSSIUS SENECIO. ARISTO. PLUTARCHUS.
CRATO. ALII.

Α΄. ΠΡΩΤΟΝ δὲ πάντων τέλει τὸ ὦρ' ἢ φιλο-
σοφεῖν ὦρ' ἢ πότον. Μέννησαι γὰρ ὅτι ζητήσεως Ἀθήνησι
μὲν δειπνον γενομένης, εἰ χρητέον ἐν οἴῳ φιλοσόφοις λόγοις,
καὶ τί μέτρον ὅτι χρωμένοις, Ἀρίστων παρὼν, Εἰσὶ γὰρ,
ἔφησε, πρὸς τοὺς θεῶν, οἱ φιλοσόφοις χάρεαι ἐπ' οἴῳ μὴ
διδόντες; Ἐγὼ δὲ εἶπον, Ἀλλ' οὐ γάρ εἰσιν, ὥ ἐτάμε, οἱ

F. 2. Μέμνησαι] Sic H. Baf. Xyl. Amiot. Vulgo, Μέμνηται.

I. PRIMUM locum huic
quæstioni tribuimus, Sitne in-
ter pocula philosophandum.
Meministi enim aliquando A-
thenis quæstione post cœnam
oborta, an in vino, et quate-
nus utendum esset philosophi-

cis disputationibus, Aristo-
nem, qui tum una aderat, dix-
isse, Suntne igitur, dii boni,
qui in convivio philosophiæ
locum denegent? Tunc e-
go, Sunt, aiebam, amice, et
vero admodum gravem fimu-

καὶ πάνυ γε σεμνῶς κατ'φρωνδύμενοι λέγουσι μὴ δεῖν, ὥς-
 613 περ οἰκοδέσποιναν, ἐν οἴνῳ φθέγγεσθαι φιλοσοφίαν; καὶ τὰς
 Πέρσας ὀρθῶς φασὶ μὴ ταῖς γαμέλαις ἀλλὰ ταῖς παλ-
 λακίσι συμμεθύσκεσθαι καὶ συνορχεῖσθαι· ταυτὸ δὴ καὶ ἡμᾶς
 ἀξιῶσι ποιεῖν, εἰς τὰ συμπόσια τὴ μουσικὴν καὶ τὴ ὑπο-
 κριτικὴν ἐπεισάγονται, φιλοσοφίαν δὲ μὴ κινεῖν, ὥς ἔτε
 συμπάξειν ἐκείνῳ ὀπιτήδειον ἔσαν, ἔτε ἡμᾶς τιτυχαῦ-
 τα σπουδατικῶς ἔχοντες· ὁ δὲ γὰρ Ἰσokraτῆς τὸν σο-
 φιστὴν ὑπομείναντα δεομένων εἰπεῖν τι πάρεχον, ἀλλ' ἢ ποσ-
 ῆτον, Ἐν οἷς μὲν ἐγὼ δεινός, αὐχὼ ὁ νῦν χαρὲς, ἐν οἷς
 δ' ὁ νῦν χαρὲς, ἐκ ἐγὼ δεινός.

β'. Καὶ ὁ Κράτων ἀνακραγὼν, Εὖ γε, εἶπε, νῆ τὸν
 Διόνυσον, ἰξώμεντο τὸν λόγον, εἰ ποιάται ἐμελλε φρά-
 6 νειν ἀειδόδους αἷς ἐμελλε χαρίτων ἀνάστατον γενήσεσθαι
 συμπόσιον. Οὐχ ὅμοιον δὲ οἷμα ῥητορικὸν ἰξάρειν συμ-
 πόσιον λόγον, καὶ φιλόσοφον· ἀλλ' ἑτερόν· ὅτι τὸ φιλοσο-
 φίας, ὡς, τέχνῃσι ἀεὶ βίον ἔσαν, ἔτε πινὸς παιδείας ἔτε

lantes severitatem, philoso-
 phiam dicunt tanquam ma-
 tremfamilias non debere loqui
 inter pocula: Persasque lau-
 dant, qui non cum uxoribus
 sed pellicibus suis inebriantur
 atque saltent: eodemque mo-
 do a nobis volunt musicam et
 histriones introduci, philoso-
 phiam omitti: quod neque
 nos tum feriis vacare rebus
 possumus, neque illa ad collu-
 dendum sit idonea. Nam Iso-
 cratem quoque rhetorem in
 convivio ut oraret rogatum,
 nihil aliud dignatum dicere,
 quam hoc unum, Quæ ipse

noffet, ea in præsentia non esse
 tempestiva: quæ vero præsens
 tempus requireret, eorum se esse
 ignarum.

II. Ibi tum Crato excla-
 mans, Probe, inquit, per Bac-
 chum, ejeravit orationem, si-
 quidem erat tales conferturus
 verborum comprehensiones,
 quæ Gratias fuerant e con-
 vivio exturbaturæ. Sed non
 similia sunt, opinor, hæc, ora-
 tionem rhetoricam, et philoso-
 phicam convivio excludere.
 Alia enim est philosophiæ
 causa, quam, ut pote artem
 vitæ magistratam, par est nullo

πινὸς ἡδονῆς ἀφ' ἧς ἐχέσσης ἀποστατεῖν εἰκός, ἀλλὰ
 πᾶσι παρέιναι τὸ μέτρον καὶ τὸ χαρὲν ὅπι φέρουσιν· ἢ μηδὲ
 σωφροσύνην, μηδὲ δικαιοσύνην οἴόμεθα δεῖν εἰς τὰς πό-
 τας δέχεσθαι, κατεργασμένοι τοὺς σεμνὸν αὐτῶν. Εἰ μὲν
 οὖν, ὥσπερ οἱ τὸν Ὀρέστην ἐπὶ πάντας, ἐν θεσμοθεσίᾳ πῃ
 πρῶτον καὶ πίνειν ἐμέλλομεν, ὡς πὶ τὸτο τὸ ἀμαθίας ἐκ
 εὐτυχῆς ὠδυσμῆος· εἰ δὲ πάντων μὲν ὁ Διόνυσος Λύσιος
 ὅστι καὶ Λύδιος, μάλιστα δὲ τῆς γλώττης ἀφαρτεῖται τὰ
 χαλινὰ, καὶ πλείστην ἐλευθερίαν τῇ φωνῇ δίδωσιν, ἀβέλ-
 τερον οἶμαι καὶ ἀνόητον ἐν λόγοις πλεονάζοντα χαρὲν ἀ-
 ποτερεῖν τῶν ἀρίστων λόγων, καὶ ζητεῖν μὲν ἐν ταῖς δια-
 τριβαῖς περὶ συμποτικῶν καὶ κτηνῶν, καὶ τίς ἀρετὴ συμ-
 πότης, καὶ πῶς οἶνον χρῆσθαι, ὅς αὐτῶν δὲ τῶν συμποσί-
 των ἀναρρεῖν φιλοσοφίαν, ὡς ἔργῳ βεβαῖον αὐτὸν διδάσκει λέ-
 γων, μὴ δυναμένην.

B. 9. ἐν θεσμοθεσίᾳ πῃ] Recepi ex Schott. Anon. T. V. quibuscum fere con-
 sentit θεσμοθεσίᾳ quod est in E. H. Venet. Vatic. Palat. Aliud Xyl.
 malebat, v. c. ἐν θεσμοῦ σιωπῇ : quod probat Mez. et Schottus Obs.
 Hum. V, 29. non item ego.

C. 2. καὶ Λύδιος] Aut delendum, aut legendum καὶ Λύσιος. Vide supra, p. 68. C.

C. 4. πλεονάζοντα καιρὸν] Ita Steph. et, ut videtur, Vatic. et Palat. quando
 nil varietatis inde notatum. Ald. Bas. Xyl. E. H. Venet. Flor. πλε-
 ονάζον τὸ ἀκαιρον.

etiam a joco, ludo, aut oblec-
 tatione abesse, adesse omnibus,
 modumque et morem impo-
 nere : nisi forte temperantiam
 etiam et justitiam velimus a
 convivii arcere, severitatem
 earum præscribendo. Quod
 si tanquam iis qui Orestem
 accipiebant convivio in curia
 Athenis edendum nobis bi-
 bendumque esset, non infelix
 hoc nostræ inscitiae nobis esset
 remedium. Si autem Bac-
 chus vere est Lyfius et Liber,

ac maxime solvit linguam fre-
 nis, libertatemque voci pluri-
 mam concedit ; stultum ego
 arbitror esse, intempestivam
 velle orationis abundantiam
 optimis exuere sermonibus, et
 cum in scholis disputetur de
 officio convivarum, ac quæ sit
 virtus compotoris, quomodo u-
 tendum vino ; ex ipsis convi-
 viis tollere philosophiam, tan-
 quam re comprobare quod ver-
 bis docet non valentem.

γ'. Σὺ δὲ εἰπόντος, ὅκ' ἄξιον εἶναι Κράτωνα πρὸς
 τῶν ἀντιλέγειν, ὅσον δὲ πῖνα καὶ χαρακτῆρα τῷ πρὸς
 πότον φιλοσοφικῶν ζητεῖν, ἐκφεύγοντα τὸ δὴ τὸ
 D παζζόμενον ἐκ ἀηδῶς πρὸς τὰς ἐρίζοντας καὶ σοφιστῶνας,

Nūn δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἀρχα,

καὶ πρὸς καλεῖντος ἡμᾶς ὅππῃ τὸν λόγον ἔφην ἐγὼ πρὸς-
 τον, Ὅτι μοι δοκεῖ σκεπλίεον εἶναι τὸ τῶν παρόντων· ἀν-
 μὴ γὰρ πλείονας ἔχει φιλολόγους τὸ συμπόσιον, ὥς τὸ
 Ἀγάθωνος, Σωκράτους, Φαίδρου, Πανσανίας, Ἐρυξιμά-
 χους· καὶ τὸ Καλλίας, Χαρμίδας, Ἀντισθένης, Ἐρμογέ-
 νεις, ἑτέροις τέτοις πρὸς ἀπλοῖς, ἀφήσομεν αὐτὰς μύ-
 θω φιλοσοφεῖν, ἔχ' ἥτιον ταῖς Μύσας τὸν Διόνυσον καὶ
 ταῖς Νύμφαις κεραυνύναι· ἐκείναι μὲν γὰρ αὐτὸν
 τοῖς σώμασιν ἴλεω καὶ πρᾶον, αὐταὶ δὲ ταῖς ψυχαῖς
 E Μειλίχιον ὄντως καὶ Χαριδότην ἐπεισάγουσι. Καὶ γὰρ

C. 10. Σὺ] Sic H. Ald. Baf. Xyl. Amiot. Mez. At Steph. τῷ ex Coll. Muret.
 Leonie. Schott. Anon.

D. 8. μύθω] Interpretes non reddiderunt. Nec sane in hunc locum congruit.

D. 10. κεραυνύντας] Sic T. V. Vulgo, κεραυνύντες.

III. Hic cum tu diceret,
 Non esse æquum ut hac de re
 adversus Cratonem disputare-
 mus, finem tamen et notam
 eorum de quibus inter pocula
 philosopharemur quærere ju-
 beres, ut effugeretur id, quod
 non ineleganti joco torquetur
 in contentiosos et sophisticos
 morbo laborantes,

Nunc ite ad cœnam, ut pugnandi copia
 detur:

nosque ad id disquirendum ex-
 hortarere: ego, Id primum,
 inquam, considerandum cen-

feo, quales sint qui una ad-
 sunt. Si enim in convivio sint
 plures litterati, ut in Agatho-
 nis Socrates, Phædri, Pausa-
 niæ, Eryximachi: et in Cal-
 liæ, Charmidas, Antisthenes,
 Hermogenes, aliique horum
 similes; concedemus iis usum
 sermonum philosophicorum,
 ut non minus Musis, quam
 Nymphis Bacchum diluant:
 quem hæ corporibus mitem,
 illæ animis revera Meilichium
 et Charidotam, (hoc est be-
 nignum et beneficium,) præ-

ἂν ὀλίγοι τινὲς ἰδιῶται παρῶσιν, ὥσπερ ἄφωνα γράμματ' α
 φωνήεντων, ἐν μέσῳ πολλῶν τ' πεπομφευμένων ἐμπελαμ-
 βανόμενοι, φθιγῆς πινος ἐ παντελῶς ἀνάρθρου καὶ συνέ-
 σεως κοινωνήσασιν· ἂν δὲ πλήθος ἢ τοιούτων ἀνθρώπων οἱ
 παντὸς καὶ ὀρνέε, παντὸς δὲ νεύρου καὶ ξύλου μᾶλλον ἢ
 φιλοσόφου φωνῇ ὑπομύσει, τὸ τῷ Πεισιγράτῃ χρή-
 σιμον. Ἐκεῖνος γὰρ ἐν ἀγορᾷ πινι παρὲς τῆς ὑβὲς γε-
 νόμενος, ὡς ἤθετο τῆς ἐχθρῆς χάριτος, ἐκκλησίαν
 συναγαγὼν, ἔφη βέλεσθαι μὴ αὐτὸς πείσασθαι τῆς πᾶδας,
 ἐπεὶ δὲ δυσκόλως ἔχουσιν, αὐτὸν ἐκείνοις πείσεσθαι καὶ
 ἀκολουθήσθαι. Οὕτω δὴ καὶ φιλόσοφος ἀνὴρ ἐν συμπό-
 ταις μὴ δεχόμενος τῆς λόγου αὐτοῦ, μεταθέμενος ἑψέ, καὶ
 ἀγαπήσθαι τ' ἐκείνων ἀγαθῶν, ἐφ' ὅσον μὴ ἐκ-
 βάλλει τὸ εὐχρημον· εἰδὼς ὅτι ῥητορεύουσι μὲν ἄνθρωποι
 ἀπὸ λόγου, φιλοσοφεῖσι δὲ καὶ σιωπῶντες καὶ πάζοντες,
 καὶ νῦν Δία σκοπεύμενοι καὶ σκώποντες. Οὐ γὰρ μόνον
 ἀδικίας ἐχρήτης ὄντι, ὡς φησι Πλάτων, μὴ ὄντα δίχαιον, 614

stabunt. Etenim si pauci qui-
 dam interfint rudes, tanquam
 mutæ litteræ in medio voca-
 lium contenti, inter frequentes
 eruditos, soni cujusdam non
 omnino inconcinni, et intelli-
 gentiæ fient participes. Ubi
 autem multitudo erit talium
 hominum, qui cujuscumque a-
 vis, nervi, aut ligni malunt,
 quam philosophi vocem au-
 dire, utile est Pisistratum æ-
 mulari. Is cum ei quædam
 cum filiis discordia incidisset,
 sentiretque hoc inimicis gau-
 dio esse, advocata concione
 dixit, Voluisse ipsum liberis

suis persuadere suam senten-
 tiam, quia autem obstinate
 dissentirent, se ipsis obsecutu-
 rum. Sic etiam philosophus
 inter convivas non admitten-
 tes ipsius orationem, mutato
 instituto iis morem geret, eo-
 rumque rationem probabit,
 quatenus decoro suo non re-
 pugnat: scietque, homines o-
 ratione uti instrumento rheto-
 rices, philosophari posse etiam
 tacentes, jocantes, atque adeo
 etiam dicteris impetitos et im-
 petentes. Non enim modo
 extrema est injustitia, ut ait
 Plato, justum videri cum non

δοκεῖν, ἀλλὰ καὶ σωέσεως ἄλγος, φιλοσοφεῖν μὴ
δοκεῖν φιλοσοφεῖν, καὶ πᾶζοντα ἀφ' ὧν ἔπεται τὰ τ'
σπουδαζόντων. Ὡς γὰρ αἱ παρ' Εὐριπίδῃ μενιάδες ἄνοπ-
λοι καὶ ἀσίδηροι τοῖς θυρσαρίοις πάσῃ τῇς ὀπιπτε-
μύνης τσαυματίζουσιν, ἔγωγε τῷ ἀληθινῶν φιλοσόφων καὶ
τὰ σκώμματα καὶ οἱ γέλωτες τῇς μὴ παντελῶς ἀτρώ-
της κινῶσιν ἀμωσγέπως, καὶ συνεπιτρέφουσιν.

δ'. Οἷμαι δὲ διηγήσεων εἶναι π συμποτικῶν γέ-
νος, ὧν τὰς μὲν ἱστορία δίδωσι, τὰς δὲ οἷα τῷ ἀνὰ χεῖ-
B ρα παραγμάτων λαβεῖν ὅτιν, πολλὰ μὲν εἰς φιλοσο-
φίαν παραδείγματα, πολλὰ δὲ εἰς εὐσέβειαν ἐχέσας ἀν-
δρικῶν τε πράξεων καὶ μεγαλοθύμων, ὧν δὲ χρητῶν
καὶ φιλανθρώπων ζῆλον ἐπαγέσας· ὧς ὡς τις ἀνυπόπτως
χρώμενος ἀφ' ἀπαγωγῇ τῇς πίνοντα, οὐ τὰ ἐλάχιστα
τῷ κακῶν ἀφαρήσει τῆς μέθης. Οἱ μὲν οὖν τὰ βέ-
γλωσα καταμιγνύντες εἰς τὸν οἶνον, καὶ τοῖς ἀποδρέγ-

B. 7. ἀποδρέγματι τῶν περισσεύων] Debetur emendationi H. Junii, unde Ste-
phanus recepit. Ald. Baf. et codices scripti ἀπὸ ἐρέγματος τῶν ἀριστέρων.
Prius Xyl. correxit in ἀποδρέγμασι.

sis: sed etiam summæ scientiæ,
philosophari ita ut hoc non
videaris agere, et ludentem res
ferias conficere. Atque ut
Bacchæ inermes apud Euripi-
dem, et ferro carentes, thy-
fulis suis feriunt et fauciant
eos quos adoriuntur: ita vero-
rum philosophorum et sales, et
rifus eos qui non plane sunt
stupidī, movent aliquo modo,
et circumagunt.

IV. Existimo etiam quod-
dam convivii accommodatum
esse narrationum genus: qua-

rum alias historia suggerit,
alias sumere e rebus occur-
rentibus licet, multa philoso-
phicæ doctrinæ exempla, mul-
ta pietatis habentes, studium-
que æmulandi, facta fortiter,
magnanime, benigne, huma-
niter, ingenerantia: quibus si
quis apud nec opinantes quic-
quam tale utatur, is bibentes
tanquam pædagogus mode-
rans, non minima ebrietatis
mala intercluserit. Sunt qui
buglossâ vino admiscunt, aut
solum rigant verbenarum adi-

μασι τῶν πεντηκονταίων καὶ ἀδιάντων τὰ ἐδάφη ῥάλλοντες,
ὡς τῶν πινὰ τοῖς ἐπιωμόμοις εὐθυμία καὶ φιλοφροσύ-
νην ἐνιδόντων, ἀπομιμνήσκοντι τὴν Ὀμηρικὴν Ἑλένην
ὑποφάρμακίσαν τὸν ἄκρατον, οὐ συνορῶσιν ὅτι κα-
κῆνος ὁ μῦθος ἐκπελεθρῶν ἀπ' Αἰγύπτου μακρὰν ὁδὸν
εἰς λόγους ἐπεικεῖς καὶ πρέποντα ἐτελεύτησεν. Ἡ δὲ
Ἑλένη πίνουσι αὐτοῖς διηγέεται περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς,

Ἄλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερός ἀνὴρ.

Αὐτὸν μιν πλεγήσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας.

τῷτο δὲ ἡμεῖς, ὡς εἴοικε, τὸ νηπιεῖς φάρμακον καὶ ἀνώδυνον,
λόγος ἔχων χαρὸν ἀρμόζοντα τοῖς ὑποκειμένοις πάθεσι
καὶ πρᾶγμασιν. Οἱ δὲ χαρίεντες καὶ ἀπ' εὐθείας φι-
λοσοφῶσι, τινικαῦτα ἀπὸ τῶ πιθανοῦ μᾶλλον ἢ βιασι-
κῶ τῶν ἀποδείξεων ἄγασιν τὸν λόγον. Ὅρας γὰρ ὅτι καὶ
Πλάτων ἐν τῇ συμποσίῳ περὶ τέλους ἀφελήμωνος, καὶ
τῶ πρῶτου ἀγαθῶ, καὶ ὅλως θεολογῶν, οὐκ ἐντέλλει τὴν
ἀπόδειξιν, ἀλλ' ὑποκονίεται, τὴν λαβὴν, ὥσπερ εἶωθεν, εὐ-

antorumque fuccis imbuta a-
qua, quod hæc conviviis hi-
laritatem aliquam et comita-
tem parare opinantur, imitan-
tes Homericam Helenam, quæ
vino medicamentum injecerit,
neque intelligunt fabulam il-
lam longo itinere ex Ægypto
usque deductam, tandem in
sermone decoros et elegantes
definere. Bibentibus enim
narrat Helena de Ulyssæ,

*Infracta quantum tolerarit mente labo-
rem.*

*Cum se verberibus fœde multasset acer-
bis.*

hoc enim fuit, opinor, illud
mœrorem abolens nepenthes

medicamentum, omnemque a-
moliens dolorem, oratio præ-
senti rei et eventibus accom-
modata. Porro autem ele-
gantiori doctrina præditi ho-
mines, etiam si ita philoso-
phentur, ut id præ se haud
obscure ferant, tamen oratione
probabili adque persuadendum
apta magis utuntur, quam vi-
olentia demonstrationum. Vi-
des enim ut Plato in Con-
vivio de Fine differens, et pri-
mario bono, omninoque theo-
logica tractans, tamen non
contendat demonstrationem,
neque more suo luctatorem
referat, qui validis et inevita-

τονον ποιῶν καὶ ἄφυκτον, ἀλλ' ὑγροτέροις λήμμασι, καὶ
 ᾠδαδείγμασι, καὶ μυθολογίαις προσάγεται τὰς ἀνδρας.

Εἶναι δὲ δεῖ καὶ αὐτὰς τὰς ζητήσεως ὑγροτέρας, καὶ
 γνώριμα τὰ περὶ λήματα, καὶ τὰς πεύσεις ὀπτικαῖς,
 καὶ μὴ γλίσχρας· ἵνα μὴ πνίγωσι τὰς ἀνοητοτέρας, μηδὲ
 ἀποτρέπωσιν. Ὡς περ γὰρ τὰ συμπόσια πινόντων δι' ὀρ-
 χήσεως καὶ χορείας νενομίσται σαλεύειν, ἀν δὲ ὀπλομαχεῖν
 ἀναστάντας, ἢ διασκεύειν ἀναγκάζωμεν αὐτὰς, οὐ μόνον ἀ-
 περτές ἀλλὰ καὶ βλάβερθ' ἔσται τὸ συμπόσιον· ἔτω τὰς
 ψυχὰς αἱ μὲν ἐλαφροὶ ζητήσεως ἐμμελῶς καὶ ὠφελίμως κι-
 νῶσιν, ἐριδαντέων δὲ, καὶ Δημόκριτον, καὶ ἱμαντελικτέων
 λόγους ἀρετέων, οἱ αὐτὰς τε κατατείνουσιν ἐν ᾠδαίγμασι
 γλίσχραις καὶ δυσθεωρήτοις, τὰς τε ᾠδατυγχάνοντες ἀ-
 νιῶσι. Δεῖ γὰρ ὡς τὸν οἶνον, κοινὸν εἶναι καὶ τὸν λόγον, οὗ
 πάντες μετέξουσιν. Οἱ δὲ πιαῦτα περὶ λήματα καθη-
 έντες, οὐδὲν ἀν τῆς Αἰσωπέου γαστροῦ καὶ ἀλώπεκος

D. 7. συμπόσια πινόντων] Præstat σώματα πινόντων ut corrigunt Mez. et Reisk.

bilibus adversarium constri-
 gat nexibus, sed mollioribus
 sumtionibus, exemplis, ac fa-
 bulis fidem convivis faciat.

V. Cæterum ipsæ etiam
 quæstiones esse debent magis
 familiares atque notæ, et in-
 terrogationes moderatæ, ne-
 que nimis subtiles: ne iis ru-
 diores opprimantur aut a col-
 loquio fugentur. Sicut enim
 compotorum corpora ita so-
 lent in convivio versari, ut ad
 saltationem se aut choreas con-
 ferant, si vero ad depugnandum
 armis, aut discum jactandum

eos cogas, non modo injucun-
 dum, sed et damnosum fuerit
 convivium: sic animos quæ-
 stiones faciles concinne et uti-
 liter movent, a contentiosis au-
 tem, ut ait Democritus, et
 perplexis vitilitigationibus ab-
 stinendum, quæ et proponen-
 tem eas in rebus tenuibus et
 intellectu difficilibus moleste
 occupant, et præsentibus sunt
 odiosæ. Nam ut vini, ita o-
 rationis quoque ad omnes con-
 vivas pertinens esse debet com-
 munitas. Qui vero quæstio-
 nes proponunt abstrusas, ii ab

ὅτι πενέτεροι πρὸς κοινωνίαν φανῆεν· ὧν ἡ μὲν ἔτνος πλιπαρὸν καὶ λίθου πλατείας καταχεαμένη, ἀλλὰ γέλατα πάχουσιν, ὡς· ἔξέφυγε γὰρ ὑγρότητι τὸ ἔτνος τὴν λεπτότητα τοῦ σώματος αὐτῆς· ἐν μέρει τοίνυν ἡ γέφυρος αὐτῇ καταλείψασα δαῖπνον, ἐν λαγνίδι πρέθηκε λεπτὸν ἐχέσθαι καὶ μακρὸν τράχηλον, ὥστε αὐτὴν μὴ καθίεναι ὅς τῳ ῥαδίως καὶ ἀπολαύειν, τὴν δὲ ἀλώπεκα μὴ διωαρμύνειν, κομίζεσθαι συμβολὰς παρεπείσας. Οὕτω τοίνυν ὅταν οἱ φιλόσοφοι πρὸς πότον εἰς λεπτὰ καὶ ἀφελειὰ πρὸς βλήματα καταδύντες ἐνοχλῶσι τοῖς πολλοῖς ἔπειθαι μὴ διωαρμύναι· ἐκείνοι δὲ πάλιν ἐπὶ ὥδᾳς πινὰς καὶ διηγήματα φλυαρώδη καὶ λόγους βαναύσους καὶ ἀγροαίους ἐμβάλωσιν ἑαυτοῖς, οἷχεται τῆς συμποτικῆς κοινωνίας τὸ τέλος, καὶ καθέρωσι ὁ Διόνυσος. Ὡς περ οὖν Φρυγίης καὶ Αἰοχύλης τὴν τραγωδίαν εἰς

E. 8. καταχεαμένη—ἡνία] Primum summi ab Anon. et V. Ultimū abest in omnibus libris ante Stephanum, qui item habent καταχεαμένην. Forte legendum, καταχεαμένη ἡνία ἅμα γέλατα παρέχουσιν.

A. 1. ἐπὶ ὥδᾳς—ἑαυτοῖς] Sic T. V. Anon. Vulgo, ἐπὶ ὥδᾳς—ἑαυτοῖς.

hac non minus absunt, quam grus et vulpes Æsopi. De his vulpes ad cœnam invitata grui pulstem tenuem in tabula proposuit, quam ob liquorem hæc diffluentem edere nequireret aut rostro prehendere, itaque ridicula esset: vicissim grus vulpi ad convivium vocata cibum in laguncula proposuit, quæ tenue haberet et longum collum, ut ipsa vulpe interim esuriente per id rostrum inserto cibum nullo capere

posset negotio. Ita etiam quando philosophi inter pocula subtiles et dialecticas quæstiones suscipientes, reliquis nihil earum intelligentibus molestiam exhibent: hi contra cantationes, narrationes nugarum plenas, sermones illiberales, atque forenses proferunt, actum est de convivalis societatis fine, et contumelia Bacchus afficitur. Sicut itaque, cum Phrynichi et Æschyli tragœdiæ in res ludicras

μύθους καὶ πάθη τραγόντων, ἐλέχθη, τί τοῦτα πρὸς
τὸν Δίονυσον; ἔτι γε πολλάκις εἰπεῖν παρέστη πρὸς
τὸς ἑλκόντας εἰς τὰ συμπόσια τὸν κυριεύοντα, ὃ ἄν-
θρωπε, τί τοῦτα πρὸς τὸν Δίονυσον; Ἄδειν μὲν γὰρ
ἴσως τὰ χαλάρυμα σκολιὰ κρατῆρος ἐν μέσῳ περικει-
μένη, καὶ πεφάνων ἀφανεμομένων, εἰς ὃ θεὸς ἐλδύθερῶν
B ἡμᾶς ὀπιτίησιν, οὐ χαλὸν δὲ οὐδὲ συμποτικόν. Ἐπεὶ
τοὶ καὶ τὰ σκολιὰ φασιν εἶ γένος ἀσμάτων εἶ) πεποιημένων
ἀσαφῶς, ἀλλ' ὅτι πρῶτον μὲν ἦδον ὠδὺν τῷ θεῷ κοι-
νῶς ἅπαντες μιᾷ φωνῇ παιαλίζοντες, δευτέρῃ δὲ ἐφεξῆς
ἐκάσῳ μυρσίνης ὀξυδιδομένης, καὶ οἶσακον, οἶμα, ἀφ'
τὸ ἄδειν τὸν δεξάμενον, ἐκάλουν· ὅτι δὲ τῷ λύρας
ὑπερομένης, ὃ μὲν πεπαιδευμένος ἐλάμβανε, καὶ ἦδεν
ἀρμοζόμενος, τῷ δὲ ἀμούσῳ οὐ πρῶτον σκολιόν

A. 9. Ἄδειν μὲν γὰρ ἴσως] Malim ἴδες pro ἴσως. Ceterum ἄδειν pro ἄδει sumfi
ex H. Anon. T. V.

B. 5. οἶσακον] Ita Anon. T. V. Stephanus, ἄσακον. Antea ἄσακον ut libri
scripti. Xyl. ἄσαρον.

et fabulosas detorquerentur,
dictum fuit, Quid hæc ad Bac-
chum? ita mihi sæpe incidit
dicere ad eos qui in convivia
argutias sophistarum traherent,
Mi homo, quid hæc ad Bac-
chum? Cantat enim fortasse
aliquis Scholion quod vocatur
carmen, quasi obliquum si di-
ceres, cratere in medium pro-
posito, et corollis distributis,
quas deus libertatem donans
nobis imponit, non honestum
autem, neque convivio aptum.
Quandoquidem scholia etiam

dicunt non esse genus cantile-
næ obscuræ conditæ, sed quia
primum solerent cantare pæa-
nem deo una omnes voce,
laudes ipsius celebrando: de-
inde unusquisque propriam
cantilenam, accepta myrto,
quam ex eo asaron appella-
bant, quod cantaret is cui tra-
dita ea esset. Et quia deinde
lyra circumlata, eruditus illud
carmen concinne modulaba-
tur, recusabant rudes musicæ,
scholion fuit nominatum, quod
neque facile esset, neque om-

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β΄.

Πότερον αὐτὸν δεῖ κατακλίνειν τὰς ἐπιωμόνους τὴν ὑπο-
δεχόμενον, ἢ ἐπ' αὐτοῖς ἐκείνοις ποιῆσθαι.

QUÆSTIO II.

*An convivas is qui convivio excipit, ipse debeat collocare,
an vero collocationem convivarum arbitrio permittere.*

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

TIMON. ΞΕΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. Ὁ ΠΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ.
ΛΑΜΠΡΙΑΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

TIMON. HOSPES. PLUTARCHUS. PATER EJUS.
LAMPRIAS. ALII.

D α'. TIMON ὁ ἀδελφὸς ἐπιῶν πλείονας, ἔχαστον
ἐκέλευε τῷ εἰσιόντων ὅποι βέλεται παρεμβάλλειν καὶ
κατακλίνειν, ἀλλὰ τὸ καὶ ξένους, καὶ πολίτας, καὶ συνή-
θεις, καὶ οἰκείους, καὶ ὅλως παντοδαπὰς τὰς κεκλημένους
(τῇ εἰ). Πολλῶν οὖν ἤδη παρόντων, ξένος τις ὥσπερ εὐπά-
ρυφος ἐκ κωμωδίας, ἐσθ' ἡτί τε περὶ τῆς καὶ ἀκολογήα

I. TIMON frater meus cum excepisset convivio complures, unumquemque eo quo liberet loco jussit accumbere, ideo quod et hospites, et cives, et familiares, et domestici, de-
nique variorum generum homines erant quos invitaverat. Cum jam adessent multi, quidam veluti e comœdia belle prætectatus, vestitu nimio et comitatu puerorum aliquan-
113

παίδων ὑποσολοικότερος, ἦκεν ἄχρι τῶ θυρῶν ὅσων ἀνδρῶνος, καὶ κύκλῳ ταῖς ὄψεσιν ἐπελθὼν τὰς κατακειμένους, οὐκ ἠέλησεν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ὥχετο ἀπὼν· καὶ πολλῶν μεταθεόντων, οὐκ ἔφη τὸν ἄξιον ἑαυτοῦ τόπον ὄραν λειπόμηνον. Ἐκείνον μὲν οὕτω πολλῶν γέλῳτι χάρυνται, εὐ-εφημῶνται, ἐκπέμπειν δόμων ἐκέλδουσι οἱ κατακείμενοι· καὶ ὃ ἦσαν πολλοὶ μετρίως ὑποπεπωκότες.

β'. Ἐπεὶ δὲ τὰ πρὸ τοῦ δεῖπνον τέλος εἶχεν, ὁ πατήρ ἐμὲ πρῶτῳ κατὰ κείμενον προσέπων, Τίμων, ἔφη, καὶ γὰρ κριτὴν σε πεποιήμεθα διαφερόμενοι· πάσαι γὰρ ἀκρεῖα κακῶς ὑπὸ ἐμῶν διατρεφόμενοι τὸν ξένον· εἰ γὰρ διατάττετο ἀπ' ἀρχῆς, ὥσπερ ἐκέλδουσι ἐγὼ, τὰς κλίσας, οὐκ ἂν εὐθύναις ὑπείχμεν ἀταξίας ἀνδρὶ δεινῷ

Κοσμήσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.

Καὶ γὰρ δὴ Παῦλον Αἰμίλιον στρατηγὸν λέγουσιν, ὅτε Ἐπερσέα καταπολεμήσας ἐν Μακεδονίᾳ, πότες συνεκρότει, κόσμῳ τε θαυμαστῷ περὶ πάντα καὶ τῇ λοιπῇ

tum insolentior, usque ad fores pervenit cœnaculi: cumque oculis pervagatus esset personas accumbentium, ingredi noluit, sed proripuit sese, multisque qui retraherent hominem accurrentibus, negavit locum sibi ipso dignum esse relictum. Hunc ergo qui accumbebant effuse ridentes, jussere cum gaudio et faustis omnibus domo emitti: multi enim jam mediocriter adbibebant.

II. Finita cœna, pater me, qui longius ab illo discumbebam, alloquens, Timon, in-

quit, et ego te judicem nostræ controversiæ statuimus: jamdudum enim abs me objurgatur hospitis istius gratia. Nam si ab initio, uti jufferam, locum cuique suum adsignasset, non impegisset nobis ordinis confusi crimen homo ille, gnarus

Ordine quemque suo peditemve equitemve locare.

Sane Paulum quoque Æmiliū imperatorem aiunt, cum debellato Perseo in Macedonia convivia agigaret, usum admirabili ordine atque apparatu

τάξει χρώμινον, εἰπὺν· "Οπὶ τῷ αὐτῷ ἀνδρός ὅτι καὶ φά-
 λαγά συστήσῃ φοβερωτάτῃ, καὶ συμπόσιον ἡδιστον· ἀμ-
 φότερα γὰρ εὐταξίας εἶναι. Καὶ τὰς ἀρίτους καὶ τὰς βα-
 σιλικωτάτας ὁ ποιητὴς εἴωθε κοσμήτορας λαῶν περσα-
 γορεύειν. Καὶ τὴν μέγαν θεὸν ὑμεῖς παρὰ τὴν ἀκοσίαν
 616 εὐταξία μετὰβαλεῖν εἰς κόσμον, οὔτε ἀφελόντα τῷ ὄντων
 οὐδέν, οὔτε περσέϊα, τῷ δὲ ἕκαστον ὅππῃ τὴν περσὴ-
 κισαν χώραν καίασθαι, τὸ κάλλιστον ἔξ ἀμορφοτάτου
 σχῆμα περὶ τὴν φύσιν ἀπεργασάμενον. Ἀλλὰ ταῦτα
 μὲν τὰ σεμνότερα καὶ μέζονα παρ' ὑμῶν μαθηάνομεν·
 αὐτοὶ δὲ καὶ τὴν περὶ τὰ δεῖπνα δαπάνην ὁρῶμεν οὐδέν
 ἔχουσαν ὀπιτερπές οὐδὲ ἐλδύγιον, εἰ μὴ τάξεως με-
 τείχοι. Διὸ καὶ γελοῖόν ὅτι, τοῖς μὲν ὀλοποιῶσι καὶ περ-
 πεζοκόμοις σφόδρα μέλειν πῶς ᾤοντο, ἢ πῶς δεύτερον, ἢ
 μέσον, ἢ τελευταῖον ἐπάξουσι· καὶ, νῆ Δία, μύρου τινὰ καὶ
 στεφάνων, καὶ ψαλτείας, ἂν τύχη παρῶσα, χώραν καὶ
 Β τάξιν εἶναι. τὰς δ' ὅππῃ ταῦτα καλεμήνους, εἰκὴ καὶ ὥς

omnium rerum dixisse, Ejus-
 dem viri esse et armatam aci-
 em quam maxime terribilem,
 et convivium quam jucun-
 dissimum instruere: in utro-
 que enim artem ordinis recte
 instituendi requiri. Et Ho-
 merus præstantissimos viros
 regnandique gnarissimos solet
 Κοσμητορας, (id est ordinato-
 res populorum,) appellare.
 Vos quoque magnum illum
 deum alicubi pronunciat is or-
 dine confusionem dum tolleret,
 Mundum constituisse, nulla re
 vel addita vel detracta, sed eo
 naturæ de fœdissima pulcher-

rimam formam reddidisse, quod
 suis quæque in locis consti-
 tueret. Verum hæc nos gra-
 viora atque majora a vobis
 discimus. Ipsi autem cerni-
 mus sumtum qui in convivia
 fit, ordo si absit, nihil jucun-
 dum habere, nihil liberale.
 Proinde ridiculum est coquis
 et mensæ ministris curæ esse
 quid primo, quid secundo, me-
 dio ultimove loco apportent:
 atque adeo etiam unguentis,
 fertis, fidicinæ, si adhibeatur,
 suum esse ordinem atque lo-
 cum: istos, qui ad hæc vo-
 cantur temere et fortuito ju-

ἔτυχε κατακλίναντα χορτάζειν μήτε ἡλικία, μήτε ἀρχῇ, μήτε ἄλλῳ τινὶ τῷ ὁμοίων τιῷ ἀρμότισαν σποδιδόντα τάξιν, ἐν ᾗ τιμᾶται μὲν ὁ πρεσβύτερος, ἐτίθεται δὲ ὁ δευτερεύων, γυμνάζεται δὲ ὁ τάτιον πρὸς ἀφ' αὐτοῦ καὶ τοχασμὸν τῷ πρέποντος. Οὐ γὰρ ἔδρα μὲν ἔστι καὶ γάσις τῷ κρείττονος, κατὰ κλισίαν δὲ οὐκ ἔστι· οὐδὲ πρεσβύτης ἐτέρῳ πρὸ ἐτέρου μᾶλλον ὁ ἐπὶ τῶν, περὶ δὲ τὰς κατακλίσεως παρέφεται τὰς ἀφ' αὐτοῦ, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τιῷ λεγεμῆντι Μίαν Μύκονον σποφίνας τὸ συμπόσιον. Ἡ μὲν οὖν τῷ πατρὸς δικαιολογία τοιαύτη τις ἦν.

γ'. Ὁ δὲ ἀδελφὸς εἶπεν, Ὅτι τῷ Βίαντος οὐκ εἴη σφώτερος, ὅτε ἐκείνῳ δεῖν φίλον ἀπειπαμῆνους διαίταν, αὐτὸς ὁμῶς τοσούτων μὲν οἰκείων, τοσούτων δὲ ἐτέρων γίνεσθαι κριτῆς, ἐπεὶ περὶ χρημάτων ἀλλὰ περὶ πρεσβείας σποφάνεμος, ὥσπερ οὐ φιλοφρονήσασθαι πρὸς ἀκεκληκὼς, ἀλλ' ἀνιάσαι τὰς ὀφειτῆδεις. Ἀποπῶ μὲν οὖν,

beri discumbere, neque ætatis, magistratus, aliarumve id genus rerum ullam haberi rationem; cum quidem conveniente instituto ordine, et honore afficiatur præstantior, et qui eo minor est, adsuescat locum cedere digniori, præterea is qui collocat exerceatur in iudicio et conjectura de decoro facienda. Neque enim suus in confesso, suus in adstanto locus est potiori, nullus est in discumbendo: neque præbitor, qui alii prius quam aliis præbibit, in locis mensarum distribuendis discrimina

personarum negliget, et principio statim totum convivium faciet *unam*, quod aiunt, *Myconum*. Hoc fere modo pater suam causam egit.

III. Frater autem, Non ego sum, aiebat, Biantes sapientior: ut cum ille arbiter inter duos amicos esse recusaverit, ego una de tot necessariis, tot aliis, iudicium faciam, laturus non de pecuniaria re, sed de dignitate atque præstantia sententiam: quasi vero non ad tractandum comiter amicos, sed ad ægre iis faciendum invitasssem. Sane ineptus fuit

ἔφη, καὶ παρμιμῶδης Μενέλαος, εἶγε σύμβουλος ἐγένετο
 μὴ ὡς ἀκεκλημένος· ἀτοπώτερος δὲ ὁ ποιῶν ἑαυτὸν
 ἀνδ' ἐπιάτορος διαστῆν καὶ κριτῶν τῷ ὅκῃ ὅπι τρεπόν-
 D των, ὅδδ' ἐκρινόμενων, τίς ὅστι βελτίων τίνος, ἢ χείρων· οὐ
 γὰρ εἰς ἀγῶνα καθέκασιν, ἀλλ' ὅπι δειπνον ἤκουσιν.
 Ἀλλ' ἐδ' εὐχερὴς ἢ ἀφ' ἀκρισίας ὅστι τῷ μὲν ἡλικία, τῷ
 δὲ οἰκειότητι ἀφ' αὐθέντων. Ἀλλὰ δεῖ, κατὰ περ ὑπό-
 θεσιν μελετῶντα συγκριτικῶς, τὸς Ἀριστοτέλους τόπους ἢ
 τὸς Θερασμάχου ὑπερβάλλοντα, ἔχειν περ χείρους,
 ὅδδ' ἐν τῷ χρησίμων ἀφ' ἀρετῆς ἰσχυρόν, ἀλλὰ τὸ κενὸν
 δόξαν ἐκ τῆς ἀρετῆς καὶ τῷ θεάτρων εἰς τὰ συμπόσια
 μεταίροντα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάθη πειρώμενον ἀνιέναι
 σπουδῆς, τὸ δὲ τύπον ὁπσι κινεῖν, ὃν πολλὸν μᾶλλον
 E οἶμαι περσίζει τὴ ψυχῆς ἢ τὴ πηλὴν ἀπονηφαιμένους τῷ
 ποδῶν, ἐλαφρῶς καὶ ἀφελῶς ὡς πύτον ἀλλήλοισι συμ-

D. 3. ἡλικία, τῶν δ' οἰκειότητι] Plenius Palat. ἡλικία, τῶν δὲ δυνάμει, τῶν δὲ χρείᾳ, τῶν δ' οἰκειότητι.

D. 9. ἀνιέναι—πολὺ μᾶλλον] Sic Steph. quocum consentiunt Schott. Anon. Exempl. Turneb. Amiot. et partim MSS. Antea legebatur, ἀμα μὲν σπουδῆς, τὸν δὲ τύπον ἐπισκευάζοντα * ὃν πολλὸν μᾶλλον.

Menelaus, et proverbio locum dedit, qui ad consilium dandum accessisset non vocatus. Absurdior fuerit, qui se pro convivatore iudicem constituat, ac disceptare velit nemine ei iudicium deferente, aut causam dicente, quis quo sit melior aut deterior: cum quidem ii non ad certamen, sed ad coenam venerint. Tum iudicatio ipsa non est facilis, aliis ætate, aliis familiaritate præstantibus: oportebatque, tanquam declamationem qui medicaretur in comparandis

inter se aliquibus versaturam, in promptu habere locos Aristotelis, aut Thrasymachi hyperballontas, (quibus de excellentia continentur argumenta), et tamen sic nihil utile conficias, inanem duntaxat gloriam a foro et theatro in convivia traduxeris, cumque alias animi perturbationes conemur consuetudine convivali solvere, fastum instruimus, quem multo magis oportet ex animo eluere, quam coenum a pedibus detergere, ut in convivio possimus facile et comiter cum

φέρεισθαι. Νυνὶ δὲ, τ' μὲν ἔξ ὀργῆς πινος ἢ πραγμάτων
ἔχθραν πειρώμεθα τῷ κεκλημένων ἀφαρῆν, τῇ δὲ φι-
λοτιμία πάλιν ὑπεκκρόμεν καὶ ἀναζωπυροῦμεν, τῶς μὲν
ταπεινῶντες, τῶς δὲ ὀγκῶντες. Καίτοι γε, εἰ μὲν ἀκο-
λουθήσουσι τῇ κατακλίσει πρὸς τὴν τε συνεχέστεραν καὶ
ᾠδῶν, ἐπὶ δὲ ὁμιλίᾳ καὶ πρὸς τὴν ὁμιλίαν, παντάπασιν
γενήσεται σατραπικὸν ἡμῖν ἀντὶ φιλικῆς τῆς συμπόσιον. Εἰ
δὲ περὶ τὰλλα τ' ἰσότητά τοις ἀνδράσι φυλάξομεν, τίς
οὐκ ἐντεῦθεν ἀρξάμενοι πρῶτον ἐχίζομεν ἀτύφως καὶ ἀ-
φελῶς χαίαν κλίνεισθαι μετ' ἀλλήλων, εὐχὴς ὑπὸ τῷ θυ-
ρῶν ὁρῶντας ὅτι δημοκρατικῶς ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ οὐκ
ἀριστοκρατικῶς ἔξ ἀρετῶν, ὥσπερ ἐπὶ τ' πόλιν, κέλιν-
ται; ἐφ' οὗ κατακλιθεὶς ὁ πλεῖστος συγκατακλίθῃ τοῖς
εὐτελεστάτοις.

F. 4. ὁρῶντας] Sic Ald. Baf. Xyl. Flor. Palat. Vatic. Mez. Vulgo, ὁρῶντες.

F. 4. ὅτι δημοκρατικῶς—εὐτελεστάτοις] Sic Steph. ut videtur, secutus Turnebum et Amiotum. Nam omnes nostri libri scripti consentiunt cum editis prioribus, id est, Aldina, Baf. Xyl. ita: ὅτι Δημοκρίτος ἐπὶ τὸ δεῖπνον καὶ οὐκ ἐξ αἰρέτων ὡς πόλιν, ἐφ' οὗ κατακλιθεὶς ὁ πλεῖστος ἐν τῇ κατακλίσει τοῖς εὐτελεστάτοις. Forte diligentius ordinare oportet locum turbatum, hunc fere in modum, ὅτι δημοκρατικῶς ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ οὐκ ἀριστοκρατικῶς, ἐξ αἰρέτων ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν κέλινται, ἐφ' οὗ συγκατακλιθεὶς ὁ πλεῖστος ἐκ ἐγκαλήσει τοῖς εὐτελεστάτοις. Ita quidem Latina supplendi.

aliis versari. Nunc, cum iras et inimicitias vocatorum tenemus convivio abolere, rursum eas ambitione injecta excuscamus atque incendimus, dum alios deprimimus, alios extollimus. Jam siquidem accubitus comitabuntur frequentiores propinationes, missus, colloquia, compellationes, omnino pro amico et familiari satrapicum habebimus convivium. Sin erit ut æqualita-

tem inter convivas velimus aliis in rebus servare, cur non hoc sumto exordio adsuofacimus eos simpliciter et absque fastu inter se discumbere? cum statim ab ipsa janua possint cernere, se electos vocari ad convivium veluti ad rempublicam, non optimatum illam, sed popularem, ea conditione ut contentus sit dives accumbens cum tenuissimis.

δ'. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἑὸν ἔρρηθῃ, καὶ τὴν κρίσιν ἀπῆλθεν οἱ παρόντες, ἔφην ἐγὼ, Διαμνηστὴς ἡρημνύος, οὐ κριτῆς, βαδιδεῖσθαι ἀφ' ἐμοῦ. Νέους μὲν γὰρ, εἶπον, ἐτιῶντας, καὶ πολλοὺς καὶ σωήτεις ἐχέον, ὥς φησι Τίμων, ἀφελῶς καὶ ἀτύφως καλάνεμειν αὐτοὺς εἰς ἣν ἂν τύχῃσι χώραν, καλὸν εἰς φιλίαν ἐφόδιον πλὴν εὐκολίαν λαμβάνοντα. Ἐν δὲ ξένοις, ἢ ἀρχουσιν, ἢ πρεσβυτέροις φιλοσοφῶντες δέδια μὴ δοκῶμεν τῇ αὐλείῳ τὸν τύφον ἀποκλείοντες, εἰσάγειν τῇ παλαιότητι μὲν πολλῆς ἀδιαφορίας ἐν ᾗ καὶ σωηθεία πᾶσι καὶ νόμῳ δοτέον. Ἡ καὶ παρὰ πόσος καὶ παρὰ σατορεύσος ἀνέλωμεν, αἷς παρὰ τὰς ἐπιτυχάνοντα ἐδ' ἀκρίτως, ἀλλ' ὥς ἐνδέχεται μάλιστα χρώμενοι, πμῶμεν

Ἐδρη τε κρέασίν τε, ἰδὲ πλείους δεπάεσσιν,

ὥς φησιν ὁ τ' Ἑλλήνων βασιλεὺς, πλὴν τάξιν ἐν παρ-

A. 5. φιλοσοφῶντες] Forte, ἰσονομοῦντες.

A. 8. αἷς παρὰ τὰς—χρώμενοι] Forte, αἷς ἐ παρὰ ἐπιτυχάνοντας ἐδ' ἀκρίτως, ἀλλ' ὥς ἐνδέχεται ἐμμελέεσσι χρώμενοι.

IV. Cum hæc quoque essent dicta, et sententiam postularer, Ego, inquam, non ut iudex adscitus pronuntiabo, sed tanquam honorarius arbiter medium feram. Nam si quis adolescentes, cives, aut familiares convivio excipiat, condocendi sunt, ut aiebat Timon, absque delectu et fastu quemvis locum accumbendi boni consulere, et viaticum ad amicitiam præclarum usurpare facilitatem. Sed de hospitibus, magistratum gerentibus, aut natu grandioribus hoc modo philosophari si intendamus,

verendum puto ne videamur fastum ostio atrienfi excludentes per posticum admittere, dum nimiam indifferentiam atque æqualitatem introducimus. Hic enim et consuetudini aliquid dandum est, et legibus concedendum. Nisi propinationes etiam volumus et compellationes abolere, quibus adversum eos quibus cum nobis res est, non promiscue utimur, sed quantum omnino fieri potest honoramus

Assessu, carnis missu, plenisque culullis: ut ille Lyciorum rex inquit, ordini honoris primas partes

τῇ τιμῇ τιμῆμενος. Ἐπαμεινώνδῃ δὲ καὶ τῷ Ἀλκίνοον, ὅτι τῷ ἑ
ξένον ἰδρύει παρ' αὐτὸν,

Τὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαομέδοντα,
Ὅς οἱ πλεσίον ἦτο· μάλιστα δὲ μιν φιλέεσκεν.

τὸ γὰρ εἰς τὴν τῷ φιλουμένου χώραν καθίσαι τὸν ἱκέτην,
ὀπιδέξιον ἐμμελῶς καὶ φιλόφρονον. Ἔτι δὲ καὶ ὡς
τοῖς θεοῖς ἀγκυρίσας τῷ τοιέτῳ. Ὁ μὲν γὰρ Ποσειδῶν,
καὶ ὁ ἕτατος εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἀγαθός,

Ἰζεν ἄρ' ἐν μέσσοισιν, ———

ὡς αὖτις αὐτῇ τῆς χώρας προσκίσεως. Ἡ δὲ Ἀ-
θηνᾶ φαίνεται τὸν πλεσίον αἰετῷ Διὸς τόπον ἐξάρετον
ἔχουσα· καὶ τῷτο παρεμφάνει μὲν ὁ ποιητὴς δι' ὧν ὅτι
τῆς Θέτιδος φησιν,

Ἡ δ' ἄρα παρ' Διὶ πατρὶ καδέζετο, εἴξε δ' Ἀθήνη.

Διαρρήδην δὲ ὁ Πίνδαρος λέγει,

Πῦρ πνέοντος ἄτε κεραυνῷ ἀγκυρῶν ἡμένη.

Καίτοι φησὶ Τίμων, οὐ δεῖν ἀφαιρεῖσθαι τῷ ἄλλων

C. 6. φησὶ Τίμων] Corrigo, φήσκει Τίμων.

tribuens. Alcinoum quoque
laudamus, qui hospitem juxta
se collocaret,

Gnatum jussisset cum surgere Laodamanta,
Carus præ reliquis ipsum qui pone sedebat.

admodum enim humanum fuit
et scitum factum, quod supplicem
in locum dilecti recepit.
Sed et apud deos est iudicium
et discrimen hujus rei. Neptunus
enim quanquam ultimus
venisset in concionem, ni-

hilominus

In medio confedit: —

nimirum hoc loco ei conveniente. Minerva autem videtur
eximium hunc locum habuisse,
ut semper Jovi proxime adfideret:
idque poeta notat de Thetide dicens,

Affedit patrique, locum cedente Minerva.

et Pindarus diserte dixit,

Spiranti flammæ quæ prope fulmini
affidet.

Dicit quidem Timon, non
debere multis auferri quod

ἐνὶ προσνέμοντα πῶς πρῶτον. Ὅσῳ αὐτὸς ἔοικε ποιεῖν
 μᾶλλον ἀφαρῆται ὅς οἱ κοινὸν ποίῳ τὸ ἴδιον· ἴδιον δὲ
 τὸ κατ' ἀξίαν ἔχον· καὶ ποιεῖ δρόμον καὶ σπουδῆς τὸ πρῶ-
 τεῖον, ἀρετῇ καὶ συγγενείᾳ καὶ ἀρχῇ καὶ τοῖς τοιούτοις ὀφειλό-
 μνον. Καὶ τὸ λυπηρὲν εἶ) τοῖς κεκλημένοις φεύγειν δο-
 κῶν, μᾶλλον ἐφέλκε) καὶ αὐτῶ· λυπεῖ γὰρ ἀποστερῶν
 τὸ συνήθους τιμῆς ἔχον. Ἐμοὶ δὲ ἐλπίαν χαλεπὸν εἶ)
 D δοκεῖ τὸ περὶ τὸ ἀφ' ἑκρίσιν. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐφάμιλλοι
 τοῖς ἀξιώμασι πολλοὶ πρὸς μίαν κλῆσιν ἐξ ἰσότητος ἀπαν-
 τῶσιν. Ἐπειτα πλείονων τόπων ἐν δόξῃ γεγονότων, ἀφ-
 θονία τὴν διανομῆς ὅτι, ἂν τις εὐστοχεῖν δύνη), τὸ μὲν ὅτι πρῶ-
 τος, τὸ δὲ ὅτι μέσος, τὸ δ' ὅτι παρ' αὐτὸν, ἢ μὲν φίλος τινός,
 ἢ συνήθους, ἢ καθηγητῶ, διδῶς ἔχον τὸ ἀξιώματικῶν λε-
 γομένων· τοῖς δὲ ἄλλοις δωρεὰς καὶ φιλοφροσύνῃς ἐλπίον

C. 7. ἐνὶ προσνέμοντα—μᾶλλον] Hæc ex Palat. supplevi. Vulgo, ἐνὶ ποιεῖν
 μᾶλλον.

D. 7. τοῖς δὲ ἄλλοις—τιμῆς] δὲ sumfi ex E. H. Venet. Vat. Palat. Ald. Basf.
 Xyl. Ceterum, corrigo: τοῖς δὲ ἄλλοις εὐκαίρως φιλοφροσύνας, ἀλυτον
 ἀναπαυλὴν μᾶλλον, ἢ ἀφαιρέσιν, τιμῆς. Mox δυσδιάκριτοι Steph. dedit:
 quocum consentit Anon. nec dissentiunt Flor. Venet. in ceteris non
 nisi, τοι, ultima pars vocis, exstat.

uni tribuas. Atqui is magis
 adimit quod proprium unius
 sit qui multis facit commune.
 Proprium autem unicuique
 est, quod quisque meretur: ac
 festinationi cursuique tribuit
 primas partes, debitas potius
 virtuti, adfinitati, magistratui,
 et similibus. Et quod fugere
 vult ne convivis molestiam
 exhibeat, in id ipsum incidit:
 nam ægre facit alicui, qui
 eum ulitato honore privat.
 Cæterum dijudicatio mihi qui-

dem non admodum videtur
 difficilis. Primum, quia non
 facile multi una invitantur
 dignitate æquales. Deinde
 cum multa sint loca honorata,
 satis copix est honores distri-
 buendi, modo quis conjicere
 possit quis primus sit, quis me-
 dius, tum alios juxta amicum,
 aut familiarem, aut magistrum
 collocabit, adjungens singulos
 iis quibus in discumbendo bo-
 nos fuit habitus: reliquis ego
 munuscula et amicam tracta-

ἀνάπαυλαν μᾶλλον τῆς τιμῆς. Ἄν δὲ δυσδιάκριτοι μὲν αἱ ἀξίαι, δύσκολοι δὲ οἱ ἄνδρες ὧσιν, ὅρα τίνα μηχανὴν ἐπάγω. Κατακλίνω γὰρ εἰς τὸν ἐνδοξον μάλιστα τόπον, ἀν μὲν ἢ πατὴρ, τῆτον ἀράμδμος· εἰ δὲ μὴ, πάππον, ἢ Ε πενθερόν, ἢ πατρὸς ἀδελφόν, ἢ τίνα τῷ ὁμολογημένην καὶ ἰδίαν ἐχόντων παρὰ τῷ δεχομένῳ τιμῆς ὑποχρῆσθαι. Ἐκ τῷ Ὀμήρῳ τὸ θεώρημα τῆτο λαμβάνων καθήκοντων. Καὶ γὰρ ἐκεῖ δὴπεσεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Μενέλεον καὶ τὸν Ἀντίλοχον περὶ τῷ δευτερίῳ τῷ ἵπποδρομίας ὁρῶν ἀφαιρομένους, καὶ δεδοικώς μὴ πρῶτον πρὸς ἐλθῶσιν ὀργῆς καὶ φιλονεικίας, ἑτέρῳ βέλεσθαι τὸ ἔπαθλον σποδιδέναί, λόγῳ μὲν Εὐμήλον οἰκτείρων καὶ τιμῶν, ἔργῳ δὲ τῆς ἐκείνων ἀφαιρέσεως τὴν αἰτίαν ἀφαιρῶν.

Ε'. Ἐμὲ δὲ τοιαῦτα λέγοντος, ὁ Λαμπρίας ἐκ πατρὸς καθήκοντος, καθάπερ εἰώθει, μέγα φθονοζάμδμος, ἡρώτα τὸς παρὲναι, εἰ δίδασιν αὐτῷ νηγετῆσαι ληρῶντα

E. 2. ὁμολογημένην—παρὰ τῷ δεχομένῳ] Prius effeci ex ὁμολογημένων, quod Palat. præbuit. Posterius ipse consequenter correxī. Vulgo, ὁμοθέλων καὶ ἰδίαν ἐχόντων παρὰδεχομένῳ—.

tionem potius, quam honorem adhibeo. Quod si honoribus pares sint convivæ, interim morosi: vide quam ego machinam admoveam. Honestissimum locum tribuo patri, si adsit, aut avo, focero, patruo, aut alicui cognatorum, ei denique cui apud convivatorem peculiaris sit quædam honoris prærogativa. Idque adeo commentum unum est de iis, quæ ex Homeri pulchre præceptis desumuntur. Ibi enim Achilles cum videret

Menelaum et Antilochum de equestribus victoriæ præmio contendere, metueretque ne ira et rixa longius procederet, alii illud præmium tribuit, verbis hoc præscribens, miseratione seductum Eumelo hunc honorem deferre, facto autem causam contentionis illorum tollens.

V. Hæc me locuto, Lamprias, qui more suo in lectulo inferiore sedebat, alta voce ex iis qui aderant quæfivit, Patenterne a se corrigi deliran-

δικαστήν. Κελεύοντων δὲ πάντων ληΐσθαι παρρησίαν, καὶ
 μὴ φείδεσθαι, Τίς δ' ἂν, ἔφη, φείσαστο φιλοσόφου γένε-
 618 σιν, καὶ πλῆτῳ καὶ ἀρχαῖς, ὥσπερ θεῶν, ἐν συμποσίῳ κα-
 τανέμοντος, ἢ παρθενίας ψηφισμάτων Ἀμφικτυονικῶν
 δίδοντος; ὅπως μὴδὲ ἐν οἴῳ τὸν τύπον ἀποφύγῃμι.
 Οὔτε γὰρ πρὸς τὸ ἐνδοξόν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἡδὺ δεῖ
 ποιῆσθαι τὰς κατακλίσεις· ἔτε τίς ἐνός ἐκείνου σκοπεῖν
 ἀξίαν, ἀλλὰ τίς ἐτέρου πρὸς ἕτερον χάριν καὶ ἀρμονίαν,
 ὥσπερ ἄλλων τινῶν εἰς μίαν κοινωνίαν παραλαμβάνομέ-
 νων. Οὐδὲ γὰρ ὁ οἰκοδόμος τὸ Ἀθηκὸν λίθον ἢ τὸ Λα-
 κωνικὸν πρὸς τὸ βαρβαρικὸν ἀλλὰ τίς εὐγένειαν τίθεισιν·
 οὐδὲ ὁ ζωγράφος τῷ πολυτελεστάτῳ χρώματι τίς
 ἡγεμνίῳ ἀποδίδωσι χῶρον· οὐδὲ ὁ ναυπηγὸς πρὸς
 6 τῷ τάττει τίς Ἰοδικὴν πίπυν, ἢ τίς Κρητικὴν κυπάρι-
 7 τόν· ἀλλ' ὥς ἂν ἀλλήλοις ἕκαστα συντεθέντα καὶ συν-

A. 7. παραλαμβάνομένων] Sic E. Xyl. Mez. Vulgo, παραλαμβάνόμενον.

A. 9. διὰ τὴν εὐγένειαν] διὰ vulgo deest: recepi a Xyl. et V.

tem judicem. Cum omnes
 jussissent eum libero uti ser-
 mone, nihilque parcere, Quis
 tandem, inquit, philosopho
 parcat, qui natalibus, opibus,
 magistratibus, quasi spectandi
 primarium in theatro locum
 aliquem in convivio tribuat,
 aut primum jus dicendæ inter
 Amphictyones sententiæ? sci-
 licet ut ne inter pocula qui-
 dem a fastu fimus immunes.
 Non enim in collocandis ad-
 mensas conviviis respiciendum
 est ad gloriam, aut unius cu-
 jusvis dignitatem, sed ad ju-

cunditatem: puta, quo modo
 unus ad alium sit affectus,
 quomodo ipsis inter se conve-
 niat, quo pacto aliæ etiam
 res in aliquam recipiuntur
 communitatem. Nimirum qui
 domum ædificat, non lapidem
 Atticum aut Laconicum ob
 nobilitatem præponit: neque
 pictor colori pretiosissimo lo-
 cum principem attribuit: ne-
 que naves compingens faber
 Isthmicam abietem, aut Cre-
 ticam cupressum reliquis prio-
 rem lignis ponit. Sed ut in-
 ter se composita atque con-

αρμωθέντα μέλλῃ τὸ κοινὸν ἔργον ἰσχυρὸν καὶ καλὸν
καὶ χεῖσιμον παρέχειν, οὕτω κατανέμεσι. Καὶ τὸν θεὸν
ὁρᾷς, ὃν Ἀριστοτέχνην ἡμῶν ὁ Πίνδαρος προσεῖπεν, οὐ
πανταχῶς τὸ πῦρ ἄνω τάττοντα, καὶ κάτω τ' ἔγῃν, ἀλλ' ὡς
ἀνὰ αἱ χρεῖαι τῶν σωμάτων ἀπαπῶσι.

Τῆτο μὲν ἐν κόγχαισι θαλασσονόμοις βαρυνώτοισι,
καὶ μὲν, κηρύκων τε λιθορρίνων χελύων τε

φησὶν Ἐμπεδοκλῆς,

Ἐνθ' ὅψαι χθόνα χρωτὸς ὑπέριστα ναμέτασαν.

ἔχῃ ἢ ἡ φύσις δίδωσι χώραν, ἀλλ' ἢ ἡ πρὸς τὸ κοινὸν
ἔργον ποθεῖ σύζαξις, ταύτῃ ἔχουσιν. Πανταχῶς μὲν
οἷον ἀζαξία πονηρὸν, ἐν δὲ ἀνθρώποις, καὶ ταῦτα, πί-
νεσιν, ἐξνομήνη, μάλιστα τὴν αὐτῆς ἀναδείκνυσι μοχ-
θηρίαν, ὕβρις καὶ κακοῖς ἄλλοις ἀμυθήτοις· ἀπερίδεσ-
ται καὶ φυλάτταται, τακτικῶς καὶ ἀρμονικοῦ ἀνδρός ὅστις.

εἴ. Ὅρθως οἷον ἔφαμην λέγειν αὐτὸν ἡμεῖς, καὶ, τί

B. 5. ἡμῶν] ὑμῶν. Mez. Reisk.

cinnata totum sint opus fac-
tura validum, pulchrum, uti-
le, sic ea disponunt. Ipsum
adeo deum vides, quem Pin-
darus noster *optimum artificem*
cognominavit, non ubique su-
pra ignem, infra terram posu-
isse, sed in eo usum ac neces-
sitate corporum secutum. Em-
pedoclem audi,

*Inspecte tergraves conchas quandoque
marinas :*

*Buccinus, exemploque obducta chelys tibi
saxo*

*Esse potest, summo ut videas in corpore
terram.*

hanc enim habent hæc consti-
tutionem, quam non naturalis
locorum distributio, sed novi
operis confectio exigebat. Sa-
ne confusio et ordinis distur-
batio ubique mala est : ve-
rum ubi ea incidit homini-
bus, et quidem potantibus,
contumelia, aliisque infandis
malis demonstrat suam pravi-
tatem : quæ prævidere atque
præcavere hominis est ordinis
atque concinnitatis gnarum se
esse profitentis.

VI. Recte eum ista dixisse
affirmavimus, et interrogavi-

δὴ φθνεῖς τῇς τραπεζῶν ἡμῶν καὶ ἀρμονικῶν; ἐλέγχω. Οὐδεὶς, ἔφη, φθόνος, ἀν μέλλητε πείθεσθαι μετακινῆντί μοι καὶ μετακοσμεῖν τὸ συμπόσιον, ὥσπερ τῷ Ἐπαμεινώνῃ τ' ἑτάλῃ. Συνεχωρῶν οὖν ἔγωγε ποιεῖν ἅπαντες. Ὁ δὲ τῶν παῖδας ὅκ μέσου κελεύσας γενέσθαι, καταβλέψας ἔχασον, Ἀκούσατε, εἶπεν, ὥς μέλλω συντάττειν ὑμᾶς ἁλλήλοις· βέλομαι γὰρ προσειπεῖν. Δοκεῖ γὰρ μοι καὶ τὸν Ὅμηρον ὅκ ἀδίκως ὁ Θηβαῖος ἀπάσασθαι Παμμένους ὥς τ' ἐρωτικῶν ἀπειρον, ὅτι φῦλα φύλοις συνέταξε, καὶ φατρίαις φατρίαις συνέμιξε· δέον ἑρατὴν μὲν ἐρωμένην παρεμβάλλειν, ἵνα ἢ σύμπνυς ἢ φάλαγξ δι' ὅλης ἐμφυχὸν ἔχουσα δεσμόν. Τῆτο καὶ γὰρ βέλομαι ποιῆσαι τὸ συμπόσιον ἡμῶν, ἐπὶ πλεσίῳ πλέσιον, ὅδ' ἔτι νέω νέον, ὅδ' ἔτι ἄρχοντι συγκατακλίνων ἄρχοντα, καὶ φίλῳ φίλον· ἀκίνητος γὰρ αὕτη καὶ ἀργὴ πρὸς εὐνοίας

C. 8. ἐλέγχω] Forte sanum. Forte legendum, ἐλέγχων· vel Ἐμοὶ μὲν ὑδαίς, ἔφη, φθόνος —. Ald. Baf. Xyl. E. H. Palat. Vat. ὧν ἐλέγχωμεν.

D. 5. προσειπεῖν] προσειπεῖν. Mez. et Xyl. Verf.

mus curnam nobis istas ordinis atque concinnitatis rationes invideret. Profecto, inquit, non invideo, si permittitis mihi, ut quo pacto phalangem Epaminondas, ego convivii ordinem mutem, melioremque redigam. Universi nos potestatem ei permisimus hoc agendi. Ille pueris e medio iussis discedere, in singulos intuitus, Audite, inquit, quo modo vos statuerim componere: volo enim prædicere. Videtur mihi Pammenes The-

VOL. III.

banus haud injuria reprehendisse Homerum, ut amatoriae rei ignarum, qui tribus tribubus, curias curiis adjungi juberet; cum oporteret amatori amasium adponi, ut tota phalanx animato devincta vinculo conspiraret. Pammenem ego secutus, ita convivas disponam, non ut divitem diviti, juveni juvenem, principem principi, amico amicum adjungam: quæ dispositio otiosa est, neque ad benevolentiam parandam augendamve quic-

K k

ὀπίδοσιν καὶ γένεσιν ἢ τάξιν· ἅλλα τῷ δεομένῳ τὸ οἰκτεῖον
 παρσαυμάτιον, κελεύω φιλολέγω μὲ ὑποκατακλίνεσθαι
 φιλομαθῆ, δυσκόλῳ δὲ παῖον, ἀδολέχῳ δὲ παρσούτῃ
 φιλήκοον νεανίσκον τῷ δὲ ἀλαζόνι τὸ εἶρωνα, τῷ δὲ ὀργί-
 λῳ τὸν σωπηλόν· ἐὰν δὲ περὶ κατὰ πλάσιον μεγαλό-
 δωρον, ἄξω παρὲς αὐτὸν ἐκ γωνίας τινὸς ἀναστήσας πέ-
 νητα χρεῖον, ἵν' ὥσπερ ἐκ πλήρους κύλικος εἰς κενὸν
 σπέρρῳ τις γένηται. Σοφιστὴν δὲ καλύω συγκατακλί- F
 νεσθαι σοφιστῆ, καὶ ποιητὴν ποιητῆ·

Πτωχὸς γὰρ πτωχῷ φρονέει καὶ αἰδοῦν αἰδοῦ.

καίπερ Σωσικλῆς ἔτος καὶ Μόδετος εἰζῶντα συνερείδοντες
 ἔπος παρ' ἔπος ἐξωπύρεν φλόγα μὲν, ἅλλα κινδυνεύουσι
 τὰ κάλλιστα. Δίίσημι δὲ καὶ τραγῳδοῦντας, καὶ φιλοσο-
 φούς, καὶ ὀξυμήκεις, ἁλλήλων τινὰ παρεντιθεῖς μέσον,
 ὥσπερ μάλαγμα τὸ ἀντιτυπίας. Ἀλειπίκῃς δὲ καὶ κυνη- 619

F. 5. ἐξωπύρεν—κάλλιστα] Forte ζοιπυρῆσιν φλόγα ὅμοιοι, ἅμα συνεύουσι τὰς κε-
 φαλάς. Non dubitavi in Latinis reddere.

A. 1. Ἀλειπίκῃς—συνάγω] Forte: Ἀλειπίκῃς δὲ καὶ κυνηγετικῃς χωρίζω γεω-
 γικῃς δὲ συνάγω.

quam conducit: sed id quod
 unicuique deest accommodans,
 homini qui de rebus ad huma-
 nitatem facientibus libenter
 differat, studiosum discendi ap-
 ponam, moroso mansuetum,
 loquaci seni adolescentem au-
 diendi avidum, glorioso sub-
 sannatorem, iracundo tacitum:
 quod sicubi divitem conspex-
 ero munificum, excitabo ex
 angulo aliquo et ad eum addu-
 cam probum pauperem, ut
 tanquam e pleno poculo in
 vacuum aliquid ex illo in

hunc defluat. Sophistam vero
 adfidere sophistæ, aut poetam
 poetæ nolo:

*Urit enim cantor cantorem, et egenus
 egenum.*

quanquam Socrates iste et
 Modestus versum versui ap-
 ponentes, veluti flando exci-
 tantes flammam, capita confe-
 runt. Rixosos etiam, dica-
 ces, et iracundos divello in
 medium interjiciens placidum
 aliquem, tanquam ad emolli-
 endum extremorum rigorem,
 deditos contra palæstræ, vena-

γετικὰς καὶ γεωργικὰς συνάγω· τῶν γὰρ ὁμοιοτήτων, ἢ μὴ
 μάχμος, ὥσπερ ἀλεκτρυόνων· ἢ δὲ ὀπτικὰς, ὥσπερ ἡ
 τῶν κολοιδῶν. Συνάγω δὲ καὶ ποτικὰς εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἐρω-
 τικὰς, οὐ μόνον ὅσοις ἔρωτος δῆγμα πρῶσται, ὥς φησι
 Σοφοκλῆς, ἀλλὰ καὶ τὰς ὅτι γυναῖξιν καὶ τὰς ὅτι παρ-
 γένοις δακνομένης· τὰ γὰρ αὐτὰ θαλπόμενοι πυρὶ, μᾶλλον
 ἀλλήλων ἀντιλήφονται, καθάπερ ὁ κολλώμενος σίδνευς·
 ἀν μὴ, νῆ Δία, τὰ αὐτὰ τύχῃσιν ἢ τῆς αὐτῆς ἐρῶντες.

A. 4. ποτικὰς] Sic Baf. Xyl. Venet. Palat. Turneb. Amiot. Mez. Vulgo,
 ποιητικὰς. Alii etiam, ποντικὰς.

A. 5. ἔρωτος δῆγμα] Addendum παιδικῶν. Vid. supra p. 77. B.

tioni, aut agriculturæ conjun-
 go. Similia enim quædam
 inter se conjuncta pugnam ci-
 ent; ut galli: aliis convenit,
 ut graculis. Potores etiam
 conduco in unum, et amato-
 res, non modo quos amor u-
 rit puerorum, ut ait Sopho-

cles, sed etiam qui mulieres et
 virgines depereunt. Eodem
 enim flagrantes igni, magis in-
 vicem coalescent, sicut ferru-
 minatione glutinatum ferrum:
 nisi quidem forte ejusdem a-
 more five maris five feminæ
 ardeant.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γ'.

Διὰ τί τὸ τόπων ὁ χαλκιδεύς ὑπατικός ἐξε τιμῷ. B

QUÆSTIO III.

Cur is locus, qui consularis appellatur, in honore habeatur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΤΑ ΑΥΤΑ.

PERSONÆ COLLOQUII.

EÆDEM.

ΤΟΥΤΟΥ περὶ τὸ τόπων ἐλέγετο ζήτησις. Ἄλλοι γὰρ ἄλλοις ἐντιμοί. Πέρσης μὲν ὁ μεσούτατος, ἐφ' ᾧ κατακλίνειται ὁ βασιλεύς· Ἕλλησι δὲ, ὁ πρῶτος· Ῥωμαίοις δὲ ὁ τῆς μέσης κλίνης, τελευταῖος, ὃν ὑπατικὴν προσαγρεύουσι· τῷ δὲ περὶ τὸ Πόντον Ἑλλήνων ἐίοις, ὡς περὶ Ἡρακλεώταις, ἐμπαλιν ὁ τῆς μέσης πρῶτος. Ἀλλὰ περὶ τῷ γε ὑπατικῷ λεγόμενῳ μάλιστα διηπο-

B. 8. Τέτῃ] Legendum Ἐκ τέτῃ. Prior vox in codicibus, huic continua, ἐρῶν-
τες, præpositionem abstulit.

SECUNDUM hæc incipit quæstio de locis. Alius enim apud alios locus honoratur, ut Persis medius, quem accumbens rex occupat, videtur honestissimus: apud Græcos primus: apud Romanos

mediæ mensæ ultimus, quem ipsi consulare vocant: apud quosdam Græcorum juxta Pontum habitantium, ut Heracleotas, mediæ mensæ primus. Maxime autem de consulari loco dubitatum a nobis

C ρῆμιν· ἔτος γὰρ ἐποφύτλιν τῇ τιμῇ καθ' ἡμᾶς· καὶ
 πλὴν ἀγίαν ἔτε ὡς ὁ πρῶτος, ἔτε ὡς ὁ μέσος εἶχε, νενο-
 μομένῳ ἔτι· καὶ τὸ συμβεβηκότων ἀπὸ τὰ μὲν οὐκ ἦν
 ἴδια τέτα μόνον, τὰ δὲ οὐδεμιᾶς ἀξία ἀποδῆς ἐφάνετο.
 Πλὴν τρία γε τὸ λεχθέντων ἐκίνει. Πρῶτον μὲν, ὅτι
 τὰς βασιλεῖς καταλύσαντες οἱ ὑπατοί, καὶ πρὸς τὸ δη-
 μοτικώτερον ἅπαντα μετακοσμήσαντες, ἐκ τῆ μέσης καὶ
 βασιλικῆς χώρας, ὑπὸ ἑνὸς αὐτὰς κατὰ συγχωρεῖντες,
 ὡς μηδὲ τούτο τὴ ἀρχῆς αὐτῶν καὶ ἐξουσίας ἐπαχθεῖς εἴη
 τοῖς σινοῖσι. Δεύτερον δὲ, ὅτι τὸ δυνάμει κλινῶν ἀποδεδο-
 μῶν τοῖς πρῶτοις κληρονομοῖς, ἡ τρίτη καὶ τελευτῆς ὁ πρῶ-
 τος τόπος μάλιστα ὅτι ἐπιώντος ὅτιν· ἐνταῦθα γὰρ ὡς περ
 οὐκ ἔστιν ἡ κυβερνήτης ἐπὶ δεξιὰ πρὸς τὴν ὑπὸ βλεψὶν ἐξου-
 D νεῖται τὴν ὑπὸ πρῆσας, καὶ τὴν φιλοφρονεῖσθαι, καὶ τὴν δια-
 λέγεσθαι τοῖς παρῆσιν ἐκ ἀπῆρτης τῆς συνέγχεα τόπων

C. 2. ἔτε ὡς ὁ πρῶτος, ἔτε ὡς ὁ μέσος] Articulum posteriore loco summi ab Flor.
 Palat. Vat. Priore, ipse addidi, et sententiæ et consequentiæ causâ.

C. 9. μηδὲ τοῦτο—ἐξουσίας] τούτο revocavi ex Ald. Baf. Xyl. E. H. Flor. Palat.
 Vatic. loco vulgati τό. Transposui cum Palat. et Mez. vulgatum—
 ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἐξουσίας.

C. 13. ἐπὶ δεξιὰ—ἐξικνεῖται] Prius mutandum videtur in ὑπερδεξιᾶς vel ὑπερ-
 δεξία. Post. in tribus Gr. Lat. vitio abiit in ἐξικνεῖσθαι.

fuit, qui cum apud nos habe-
 retur præcipuus, causa ejus
 rei neque ut quia primi loci,
 neque ut medii, definiri pote-
 rat: tum quæ ei accidunt,
 partim non sunt propria, par-
 tim nullius videntur momenti.
 Tria tamen ex his quæ dicta
 sunt, nos moverunt. Unum,
 quod ejectis regibus consules,
 cum ad popularem formam
 omnia redigerent, seipsos e me-
 dio et regio loco deorsum sub-

duxerunt: ne vel ipse locus,
 tanquam regii imperii ac po-
 testatis reliquiæ quædam, mo-
 lestus esset civibus. Secun-
 dum, quod, cum duæ mensæ
 invitatis tribuuntur, tertia e-
 jusque primus locus maxime
 convivatori congruit: ibi e-
 nim tanquam auriga aut gu-
 bernator dextre potest intueri
 in ministeria, et a proximis
 locis non ita longe removetur,
 quin compellare possit et col-

ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ αὐτὸν, ἢ γυναῖκος ἢ παίδων ἔστιν· ὁ δὲ ὑπὲρ αὐτὸν, εἰκότως τῷ μάλιστα τιμωμένῳ τῷ κεκλημένῳ ἀπεδόθη, ἵνα ἐγγὺς ἢ τῷ ἐπιώντος. Τρίτον δὲ ἔχειν ἴδιον οὗτος ὁ τόπος ἐδίδκει τὸ πρὸς τὸ πρῶτον εὐφύες· οὐ γὰρ ἔστιν ὁ τῷ Ῥωμαίων ὑπατος οἷος Ἀρχίας ὁ Θηβαίων πολέμαρχος, ὅτε τραυμάτων ἢ λόγων αὐτῷ μεταξὺ δειπνῶντι φροντίδος ἀξίων θεωρουμένων, ἐπιφθονῆς ἀνδρὸς, “Εἰς ἑὸν αὐτοδαιμόνιον,” τὸ μὲν ἐπιπολιῶ παῖδας, λαβεῖν δὲ τὸν Θηρίκλειον· ἀλλὰ μάλ’ ἐμμεμαῶς καὶ περικλυτῶς ἐν τοῖς τοιαύτοις καὶ χρόνις. Οὐ γὰρ μόνον ὡδὶνα τίττει κυβευτῇ σοφῶ, καὶ τὸ λεγόμενον πᾶς βόλος, ἀλλὰ καὶ πότε πᾶσα καὶ ἀνέσεως ἡδονὴν τρατηγῶ καὶ ἀρχοντι φροντίδος ἀξίον ἔστι. Καὶ ἵνα ἀκούσῃς τε ἀδελφεὶ καὶ περὶ ταῦτα καὶ ὑποσχεσθῇς δύνῃται, τῷτον ἐξ-

E. 3. ὡδὶνα τίττει—ἀκούσαι τε ἀδελφεῖ] Sic Steph. edidit, ut ait, lectionem a vetere codice allatam: quæ fere exstat in Exempl. Turneb. et Amiot. versione. In omnibus aliis nostris libris et editis, et scriptis ita exstat: ὡδὶνα τίττει καὶ *σοφῶ κατὰ τὸ *ἀλλὰ καὶ ποτὲ πᾶσα καὶ ἀνε* γὰρ καὶ ἀρχοντι φροντίδος ἀξίον ἐστὶν ἵνα *ἀκούσαι τε ἀδελφεῖ. Xylander principium hujus loci audacter ita immutatum edidit. ὡδὶνα τίττει καὶ κυβευτῇ σοφῶ κατὰ τὸ Αἰσχύλειον. Est Æschyli dictum Suppl. 777.

loqui: locus enim infra eum, uxoris est aut liberorum, qui supra, is ut par est, tribuitur convivarum honoratissimo. Tertium fuit, quod hujus loci proprium videbatur, opportunitas nimirum ad actiones obeundas. Non enim consul Romanorum more Archiæ Thebanorum polemarchi agit, ut literis inter cœnandum aut sermone aliquo considerationem requirente oblatis, tantum fatus, *In crastinum seria,*

epistolam rejiciat, ac poculum Thericleum arripiat: sed in hoc ipso temporis articulo sollicitum admodum ac circumspectum se præbet. Quippe non modo

*Nox incutit gubernatori, qui sapit,
Dolorem,*—

ut est apud Æschylum: sed et in quovis convivio, quavis animi recreatione et oblectatione, convenit magistratui ac principi curare, ut et audiat, et mandet quæ opus est, et

ἀρετον ἔχει τὸν τόπον· ἐν ᾧ τῆς δευτέρας κλίνης τῇ
 πρώτῃ συναπτάσεως, ἡ γωνία ἀλάλειμμα ποιῶσα τῇ
 F χαμπῇ, δίδωσι καὶ γραμματεῖ καὶ ὑπηρέτῃ καὶ φύλακι
 σώματος καὶ ἀγγέλῳ τῷ ἀπὸ στρατοπέδου πορευομένῳ,
 ἀφ' αὐτοῦ, πρυτανεῖ, μήτε τινὸς ἐνοχλήντος αὐτοῦ,
 μήτε τινὸς ἐνοχλημένου τῷ συμποσίῳ, ἀλλὰ καὶ χεῖρα
 καὶ φωνὴν ὑπεδέξιοι ἔχοντι καὶ ἀκώλυτον.

E. 7. τῇ πρώτῃ συναπτᾷ] Immo τῇ τρίτῃ συναπτᾷ· ut Mez. et Reisk.
 F. 5. ἀκώλυτον] In E. et H. addita sunt hæc signa † † defectus. Nec tamen
 quid ad sententiam defideramus.

subscribat : quod ut facere pos-
 sit, hunc habet locum exi-
 mium : ubi secunda mensa ad
 tertiam applicata angulus flexu
 suo intercapedinem facit, quæ
 spatium accedendi, alloquendi,
 et audiendi præbeat scribæ,
 lictori, stipatori, nuncio ab

exercitu venienti : cum inte-
 rim consul neque molestiam
 cuiquam convivarum exhi-
 beat, neque ipsi obturbetur a
 quoquam, sed et dextram et
 vocem liberam habeat atque
 expeditam.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δ'.

620

Ποῖόν τινα δεῖ τὸν συμποσίαρχον εἶναι.

QUÆSTIO IV.

Qualem oporteat esse magistrum convivii.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΚΡΑΤΩΝ. ΘΕΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

CRATO. THEO. PLUTARCHUS. ALII.

Α'. ΚΡΑΤΩΝ ὁ γαμβρὸς ἡμῶν καὶ Θεῶν ὁ ἐταῖρος ἐν τινι πότῳ παρηνίας ἀρχὴν λαβόντος, εἴτα παυσάμενης, λόγον ἐποίησαντο περὶ τῆς συμποσιάρχιας, οἷον οἱ με δεῖν τεφανηφορεῖν μὴ περὶ εἶδέν ἔθος ἐκλειφθὲν παντάπασι, ἀλλ' ἀνακαλεῖν καὶ καταστήσῃ πάλιν τῆς ἀρχῆς τὴν νενομισμένην ὁπρισίαν περὶ τὰ συμπόσια καὶ ἀγκόσμησιν· ἐδόκει δὲ ταῦτα καὶ τοῖς ἄλλοις, ὥτε ἴσ- B
 ρυθον ἐκ πάντων καὶ ὁμόκλητον γενέσθαι. Ἐπεὶ τοίνυν,

I. CRATŌ adfinis, et Theo socius noster, quodam in convivio cum jam et cœptum esset largius potari, et defitum, mentionem intulerunt de magistro computationis, censueruntque me, ut qui fertum gererem, non debere neg-

ligere consuetudinem jam fere omnino exolefcentem de eo qui præesset convivio, sed eam in usum revocare. Hæc sententia ita placuit reliquis, ut universi cum strepitu me ad id cohortarentur. Ibi ego, Quando, inquam, omnibus

ἔφλω ἐγὼ, δοκεῖ ταῦτα πᾶσιν, ἐμαυτὸν ἀρεῦμαι συμπο-
 σίαρχον ὑμῶν, καὶ κελεύω τὰς μὲν ἄλλας ὡς βάλονται
 πίνειν ἐν τῷ παρόντι, Κράτωνα δὲ καὶ Θεώνα τὰς εἰση-
 γητὰς καὶ νομοθέτας τῷ δόγματος, ἐν τινὶ τύπῳ βρα-
 χέως διελθεῖν ὅποιον ὄντα δεῖ τὸν συμποσίαρχον ἀρεῖσθαι,
 καὶ τί ποιεῖσθαι τέλος ὁ ἀρετὴς ἄρξει, καὶ πῶς χρήσεται
 τοῖς κατὰ συμπόσιον· διελέσθαι δὲ τὸν λόγον αὐτοῖς ἐπι-
 τρέπω.

β'. Μικρὰ μὲν οὖν ἠκίσαντο παρατρεῖναι· κελού-
 σοντων δὲ πάντων πείθεσθαι τῷ ἄρχοντι, καὶ ποιεῖν τὸ
 πρεσβυτέρου, ἔφη πρῶτος ὁ Κράτων, "Ὅτι δεῖ τὸν
 μὲν φυλάκων ἄρχοντα, φυλακιστάτην, ὡς φησὶν ὁ Πλά-
 των, εἶναι· τὸν δὲ συμποτικῶς, συμποτικώτατον. "Ἐπὶ δὲ
 τοῖς, ἀν' ὅτε τῷ μεθεῖν εὐάλωτος ἦ, μήτε πρὸς
 τὸ πίνειν ἀπρόθυμος· ἄλλ' ὡς ὁ Κύριος ἔλεγε Λακε-

B. 8. χρήσεται—ἐπιτρέπω.] Sic Mez. Amiot. Reisk. Vulgo, χρῆσθαι τοῖς
 κατὰ συμπόσιον δεῖ, διελέσθαι τὸν λόγον αὐτοῖς ἐπιτρέπων.

B. 11. ἠκίσαντο] Sic Palat. Vulgo, ἠκίσαντο.

vobis ita videtur, ego meip-
 sum convivii imperatorem
 constituo, injungoque reli-
 quis, ut in præsentia bibant
 suo quisque arbitratu: Cra-
 toni autem ac Theoni autori-
 bus hujus decreti, atque le-
 gislatoribus, ut breviter atque
 sub exemplo explicent, qualis
 sit arbiter ille computationis
 deligendus, et in quem sco-
 pum intentus debeat, ac qua
 ratione moderari computatio-
 ni. Ipsi viderint, quomodo
 inter se vices differendi partiri
 velint.

II. Cum illi simulata tergi-
 versatione usi aliquantulum
 essent, omnes tamen iis sua-
 derent ut principi obtempera-
 rent, et jussa exequerentur,
 prior ita orsus est dicere Cra-
 to, Quemadmodum Plato præ-
 fectum vigilum vult esse quam
 maxime vigilem, ita inter con-
 vivas is debet magister con-
 stitui, qui quam maxime fit
 aptus computando. Talis erit,
 qui neque obruatur facile e-
 brietate, et tamen ad biben-
 dum fit alacris: fitque Cyri-
 similis, qui ad Lacedæmonios

δαιμονίοις γράφων, ὅτι τὰ τε ἄλλα τῷ ἀδελφῷ βασι-
 λικώτερος εἴη, καὶ φέροι καλῶς πολὺν ἄχρατον. Ὁ,
 τε γὰρ παροινῶν, ὑβριστῆς καὶ ἀσχημῶν ὅς, τε αὖ παντά-
 πασι νήφων, ἀηδῆς, καὶ παιδαγωγεῖν μᾶλλον ἢ συμποσιαρ-
 χεῖν ἐπιτήδειος. Ὁ μὲν οὖν Περικλῆς ὁσάκις ἡρημένος
 τραηγρὸς ἀνελάμβανε τὴν χλαμύδα, πρῶτος εἰώθει ἀγ-
 λέγειν πρὸς αὐτὸν, ὥσπερ ὑπομνήσκων, “Ὁρα D
 “ Περικλεῖς· ἐλδοτέρων ἀρχεῖς, Ἑλλήνων ἀρχεῖς, Ἀ-
 “ θηναίων ἀρχεῖς,” Ὁ δὲ συμποσίαρχος ἡμῶν ἐκείνα
 λέγεται πρὸς αὐτὸν, “Φίλων ἀρχεῖς” ἵνα μήτε ἀσχη-
 μονεῖν ἐπιτρέπη, μήτε τὰς ἡδονὰς ἀφαιρῇ. Δεῖ δὲ καὶ
 σπεδῆς τὸν ἀρχοντα πινόντων οἰκῆιον εἶ), καὶ παιδῶν
 μὴ ἑλλότριον, ἀλλ’ εὖ πῶς συγκεκραμένον πρὸς ἀμ-
 φότερα, μικρῶν δὲ μᾶλλον, ὥσπερ οἶνον ἀσέϊον, ἀπονεύ-
 οντα τῇ φύσει πρὸς τὸ αὐσηρὲν· ὁ γὰρ οἶνος ἀξεῖ ὃ ἦτος

D. 2. Ἑλλήνων ἀρχεῖς] Sine ratione omisit Steph. Revocavi ex Ald. Bas. Xyl.
 H. Flor. Vatic.

D. 8. μικρῶν] Vulgo omnes μικρῶς. Mez. μικρόν.

scribens, profitebatur se cum
 aliis in rebus fratre ad reg-
 num gerendum aptiorem esse,
 tum facile etiam multum meri
 ferre. Nam et vinosus, con-
 tumeliosus fuerit et indecorus;
 et omnino sobrius, injucun-
 dus, ac mores quam convi-
 vium regendo aptior. Pericles
 quidem quoties prætor crea-
 tus chlamydem primum indue-
 ret, secum solebat colloqui
 tanquam semetipsum commo-
 nefaciens, *Animum adverte*
Pericles, liberis hominibus im-

peras, Græcis imperas, Atheni-
ensibus imperas: ita noster
 convivii moderator secum re-
 putabit, Amicis se præesse: ut
 neque permittat eos turpiter
 agere, neque voluptatibus
 prohibeat. Et oportet eum
 cum feriis bibentium studiis
 esse accommodatum, tum a jo-
 cis eorundem haud alienum,
 sed ad utraque probe tempera-
 tum: ita quidem, ut boni in-
 star vini nonnihil ad austerita-
 tem ingenio sit propensior:
 id enim vino emollietur, et ad

εἰς τὸ μέτριον, μαλακώτερον ποῖων καὶ ἀνυγχαίνων. Ὡς-
 περ γὰρ ὁ Ξενοφῶν ἔλεγε τῷ Κλεάρχῳ τὸ σκυθρωπὸν
 E καὶ ἄγρευτον ἄλλως, ἐν ταῖς μάχαις ἡδὺ καὶ φαίδρην
 ὀπιφαίνεσθαι, ἀφ' οὗ τὸ θαρράλεον ἔπως ὁ μὴ φύσῃ πι-
 κρὸς, ἀλλὰ σεμνὸς καὶ αὐσηρὸς, ἐν τῷ πίνειν ἀνιέμενος,
 ἡδίων γίνεται καὶ περσφιλέστερος. Ἐπὶ τοίνυν αὐτῷ δεῖ
 περσεῖναι τὸ μάλιστα μὲν ἐκάστῳ τῇ συμποτῇ ἐμ-
 πείρως ἔχειν, πῖνα λαμβάνει μεταβολὴν ἐν οἴνῳ, καὶ
 πρὸς τὴν πάθος ἀκροσφαλῆς ὅτι, καὶ πῶς φέρει τὸν ἀ-
 κροτον. Οὐ γὰρ οἶνον μὲν ὅτι πρὸς ὕδωρ ἕτερον ἑτέραν
 F μίξις, ὡς οἱ βασιλικοὶ γνώσκοντες οἰνοχόοι, νῦν μὲν
 πλέον, νῦν δὲ ἑλαττον ὑποχέουσιν· ἀνθρώπων δὲ πρὸς
 οἶνον ἐκ ἑστὶ ἰδία κρᾶσις, ὡς τῷ συμποσιάρχῃ γνώσκειν
 περσίζει, καὶ γνώσκοντι φυλάττειν· ἵν', ὥσπερ ἀρμονικὸς,
 τὸν μὲν ὀπιτείνων τῇ πόσῃ, τὸν δὲ ἀνιέει καὶ ὑποφειδόμε-
 νος, εἰς ὁμαλότητα καὶ συμφωνίαν ἐκ διαφορᾶς κα-

E. 8. ἑτέρα] Sic Venet. Palat. Vatic. V. et Salmasius correxit item Xyl. et
 Amiot. Vulgo, ἑτέρα.

mediocritatem redigetur. At-
 que ut Xenophon ait, Clear-
 chum hominem alioqui auste-
 rum et agrestem, in prœliis ob
 audaciam jucundum hilarem-
 que fuisse visum: ita qui na-
 tura non morosus, sed gravis
 fit atque austerus, inter po-
 tandum mitescens, amicius fit
 atque jucundior. Præterea
 debet peritus quam maxime
 esse, quam unicuique convi-
 varum mutationem vinum ad-
 ferat, et ad quod affectionis
 genus proclivior sit, ac quo-

modo merum ferat. Non e-
 nim vini quidem est alius
 alia ad aquam temperatio,
 quam pincernæ regii habentes
 cognitam, alias plus, alias
 minus aquæ suffundunt: ho-
 mo autem ad vinum non habet
 suum temperamentum, sed et
 est, et magistro convivii cog-
 nitum esse debet, ab eoque ob-
 servari; ut, musici in morem,
 aliorum animos potando con-
 tentiores, aliorum abstinendo
 remissiores reddens, e diverfi-
 tate æquabilitatem atque con-

ταγήσῃ τὰς φύσεις· ὅπως μὴ κοτύλῃ μὴδὲ κυάθοις τὸ ἴσον, ἀλλὰ χειρὸς τινὶ μέτρῳ καὶ σώματος δυνάμει τὸ οἰκῆιον ἐκάτω καὶ πρὸς φορὸν ἀπονέμνται. Εἰ δὲ τὸ 621 γε δύσκολον, ἐκεῖνα δὲ πάντως ἔξειδέναι τῷ συμποσίαρχῳ προσήκει τὰ κοινὰ περὶ τὰς φύσεις καὶ τὰς ἡλικίας· οἷον, πρεσβύτεα τάχιστα μεθύσκονται νέων· σαλευόμενοι, ἡρεμνέων· ἔλλυπτοι δὲ καὶ πεφροντικότες, εὐθύμων καὶ ἱλαρῶν· ἀνέδναι καὶ κατακόρως ἀπάγοντες τῇ ἀσελγαμονίᾳ. Καὶ τοιαῦτα γινώσκων μὴ τις μᾶλλον τῷ ἀγνοῶντος εὐσχημοσιῶν καὶ ὁμόνοιαν συμποσίᾳ περτανεύσῃ. Καὶ μὲν ὅτι γε δεῖ τὸν συμποσίαρχον οἰκείως ἔχειν καὶ φιλικῶς πρὸς ἅπαντας, ὑπερὸν δὲ μηδενὶ μὴδὲ ἀπεχθῆ τῇ ἐπιωμνύων (εἰ), παντὶ πρὸς δῆλον· ἔτε γὰρ ὁπιτάτων ἀνεκτός, ἔτε ἀπονέμων ἴσος, ἔτε προσπαίζων, ὁμοίως ἀνέγκλητος ἔσται. Τοιοῦτον, ἔφη, σὸς,

A. 1. τὸ γε—ἐκεῖνα δὲ] Mez. τὸ—ἐκεῖνά γε.

A. 6. ἱλαρῶν—ἀσελγαίνοντων] Sic Steph. At in omnibus aliis nostris libris ἱλαρῶν * ἀνέδναι καὶ κατα * ἀπάγοντες τῶν ἀσελγαίνοντων. Equidem ita con-jeci, ἱλαρῶν· ἀνέδναι καὶ κατακόρως ἄδοντες τῶν σιγῶντων.

sonantiam conficiat; ne hemina et acetabulis æqualitas æstimetur, sed modo quodam opportunitatis et vi corporum sua unicuique vini portio tribuatur. Quod si hoc difficile est, ista quidem omnino tenenda sunt arbitro bibendi communia de naturis et ætatibus: puta, quod senes facilius inebriantur quam juvenes, qui moventur subinde quam quiescentes, insomniis et curis vexati, quam qui animo quieto sunt et hilari, affatim ca-

nentes tacentibus. Atque hæc qui cognita habeat, facilius ignaro, decorum concordiamque convivio temperando adsciscet. Illud nemo sane ignorat, magistrum convivii omnibus debere amicum esse convivis atque acceptum, cum nullo simultates aut inimicitias exercere: alioqui neque imperando tolerabilis, neque distribuendo æqualitatis observans, neque colludendo inculpabilis erit. Talem ergo, aiebat, tibi ego, mi Theo, con-

Θέων, ἐγὼ τὸν ἄρχοντα συμποσίῃ πλάσας, ὥσπερ ἐκ
κηροῦ, τῷ λόγῳ ὠθεῖν δίδωμι.

γ'. Καὶ ὁ Θεὸς, Ἀλλὰ δέχομαι μὲν, εἶπεν, ἔγωγε
μᾶλλον ἀπειργασμένον τὸν ἄνδρα καὶ συμποτικόν· εἰ δὲ
χρήσομαι καὶ πᾶν αὐτῷ, καὶ μὴ καταισχυνῶ τὸ ἔργον,
οὐκ οἶδα· ἔστος δέ μοι δοκεῖ τοῖστος ὢν τὸ συμπόσιον
ὡς ἀληθῶς ἀξίειν ἡμῖν, καὶ μὴ ὀφείσθαι νῦν μὲν ἐκ-
κλησίαν δημοκρατικὴν, νῦν δὲ σχολικὴν σοφιστῆ γενο-
μένῃ, αὖθις δὲ κυδούτηριον, εἰτά περ σκηνὴν, καὶ θυ-
μέλιον. Ἡ γὰρ ἔχ' ὁρᾷτε, τῆς μὲν δεμαγωγούτας
καὶ διαζομένους ὡς δὲ δειπνον, τῆς δ' μελετῶντας καὶ
ἀναγινώσκοντας αὐτῷ πᾶσι συγγραμμάτα, τῆς δὲ μί-
μοις καὶ ὀρχηταῖς ἀγωνοθετούτας; Ἀλκιβιάδης δὲ καὶ
Θεόδωρος τελεστήριον ἐποίησαν τὸ Πολυτίωνος συμπόσιον,
ἐπομιμήμενοι δαδασχίας καὶ ἱεροφαντίας. Ὡν ὁδὸν,

B. 7. μᾶλλον—τὸ ἔργον] Forte, καλὸν—τὸ σὺν ἔργον. Illud Reiskio item placuit.

B. 9. οὐκ οἶδα—ὀφείσθαι] Stephano debetur hæc lectio. Omnes alii libri et scripti
et editi ita habent: οὐκ οἶδα * τὸν δὲ μοι δοκεῖτοί * σὺν τὸ συμπόσιον *
ἀξίειν ἡμῖν καὶ μὴ ὀφείσθαι. Quod ita supplere tentavi: οὐκ οἶδα· οὐ μὲν
ἀλλὰ τόνδε μοι δοκεῖτε ὁρθῶς ἀν' αἰρήσεσθαι, ὅς ἂν μέλλῃ τὸ συμπόσιον ἐπι-
τροπεύσων, συμπόσιον ὃν διαφυλάξειν, καὶ μὴ περιόφεισθαι—.

vivij præfectum verbis tan-
quam e cera fictum trado.

III. Tum Theo, Equi-
dem, inquit, accipio virum
probe et convivio conveni-
enter formatum: nescio au-
tem an si ubique eo utar, de-
coraturus sim opus. Igitur
recte mihi bibendi magistrum
eligere videamini eum qui
poscit convivium ita conser-
vare ut convivium maneat, ne
videatur esse modo concio po-
puli rempublicam in sua po-

testate habentis, alias schola
rhetorica, mox ludus talarius,
interdum scena et pulpitum.
Nisi forte non videtis inter
cœnandum alios de republica
et judiciis disputantes, alios
declamitantes et scripta sua re-
citantes, quosdam mimis et
saltatoribus præmia constitu-
entes. Alcibiades vero et
Theodorus Polytionis convi-
vium pro adyto, ubi homines
sacris initiarentur usurpavere,
facigationes et mysticas ac-

οἷμα, τῷ ἄρχοντι θεωπιέον· ἄλλὰ καὶ λόγοις καὶ θε-
 άμασι, καὶ παιδιαῖς δώσῃ τόπον, ἐκείνοις μόνοις ὅσα
 πρὸς τὸ συμποτικὸν τέλος ἐξικνεῖται· τῆτο δὲ ἦν φιλίας
 ἐπίτασιν, ἢ γένεσιν δι' ἡδονῆς ἐνεργάσασθαι τοῖς παρ-
 ῥοι· ἀφαιρῶν γάρ ὅτι ἐν οἴῳ τὸ συμπόσιον εἰς φι-
 λίαν ὑπὸ χάριτος τελευτῶσα. Ἐπεὶ δὲ πανταχοῦ
 πλήσιον, καὶ πανταχοῦ βλαβερόν τὸ ἀκρατον· ἡ δὲ μῆξις
 οἷς ἀνὲν καὶ καὶ μὲν μέτεσθαι ὡφελήματα πρὸς ἄγασιν,
 ἀφαιρεῖται αὐτὸ, καὶ βλάπτει τὰ ἡδέα καὶ λυπεῖ τὰ
 ὠφέλιμα· δῆλον ὅτι καὶ τοῖς πίνουσιν ὁ ὀπίσθιος μεμιγ-
 μῆνιν πινὰ παρέξει ἀφαιρῶν. Ἀκέρων ἔν πολλῶν λε-
 γόντων, ὅτι πλεονεξία μὲν ὁ ὡφελὲς γινώσκει, πλείπτος δὲ ὁ
 ὡφελὲς θάλατταν, ἡδιστὸς ὅτι· ἔτι καὶ ὡφελὲς ἀνὰ τῇ
 σπουδῇ τῇ παιδιᾷ, ὅπως οἱ τε παύζοντες ἀμωσγέπως
 σπουδῆς πινος ἔχωνται, καὶ πάλιν οἱ ἀμωσγέπως ἀνα-
 E

D. 5. ἀφαιρεῖται — ὠφέλιμα] Steph. αὐτὸ primus dedit, et sic Anon. At omnes
 alii libri habent ἀνῶ. Corrigo, ἀφαιρεῖται αὐτῶν καὶ τὸ βλάπτειν τὸ ἡδέα,
 καὶ λυπεῖν τὰ ὠφέλιμα.

D. 7. Ἀκέρων] Sic E. Palat. Vatic. Salmasius ex vetere libro. Vulgo, ἀκούων.

tiones imitando. Quæ omnia
 ego præfecto convivii nequa-
 quam negligenda arbitror: sed
 et sermonibus et spectaculis,
 et ludicris locum dabit iis dun-
 taxat, quorum usus ad sco-
 rum convivii pertingit: is au-
 tem est amicitiae vel confirma-
 tionem vel initium voluptate
 quadam inter convivas effi-
 cere. Est enim convivium
 oblectatio inter pocula, ob
 gratiam in amicitiam desinens.
 Jam cum in omnibus rebus id
 quod sincerum ac nulla alia re
 permixtum est, fastidiosum sit

et damnosum, ipsa autem mix-
 tio nisi tempestive et modo
 adhibito fit, omnia turbet, et
 cum jucundis utilitatem detra-
 hat, tum utilia molesta reddat:
 nimirum etiam bibentibus ar-
 biter mixtam quandam provi-
 debit oblectationem. Quod
 ergo vulgo dici solet, jucun-
 dissimam esse *navigationem*
prope terram, et deambulationem
juxta mare: id huc trans-
 feret, itaque seria jocos tem-
 perabit, ut et jocantes serium
 utcunque aliquid sectentur, et
 rursus seria agentes animum

θαῖρῶσιν, ὥσπερ οἱ ναυπιῶντες ἐγγύθεν εἰς τὴν παρδίαν
 ὑποβλέποντες. Ἐστὶ γὰρ καὶ γέλωτι χρῆσθαι πρὸς
 πολλὰ τῷ ὠφελίμων, καὶ σπουδῇ ἡδέϊαν ὡς ἀποχρῆν,

Ὡς ἂν ἐχινόποδας καὶ ἂν ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνουν
 Φύοντα μαλακῶν ἄνδρα λευκοῖων.

Ὅσα δὲ ἄνδρ' ἀπαθῆς ἐπεικωμάζουσι τοῖς συμποσίοις
 παιδιᾷ, ταῦτα ὅππῃ μὲλῶς διακελεύεται τοῖς συμπό-
 ταις εὐλαβεῖσθαι· μὴ λάθωσιν ὕβριν καὶ ἀσέλγειαν, κατὰ
 περ ὕσχύαμον, λαβόντες οἶνον, καὶ τοῖς λεγομένοις προσ-
 τὰγμασιν ἐξυβρίζουσι, προστάττοντες ἄδειν ψελλοῖς, ἢ
 κλινίζεσθαι φαλακροῖς, ἢ ἀσκωλιάζειν χωλοῖς. Ὡς περ
 Ἀγαπήτορι τῷ Ἀκαδημαϊκῷ λεπτόν ἔχοντι καὶ κατ-
 εφθινηκὸς τὸ σκέλος ἐπηρεάζοντες οἱ ξυμπόται, πάντας
 ἐκέλευσαν ὅππῃ δέξῃ ποδὸς ἐξῶτος ἐκπιεῖν ὃ ποτή-
 ριον, ἢ ζημίαν καταβαλεῖν· τῷ δὲ προστάσσειν ἀφιελ-
 θόντος εἰς αὐτόν, ἐκέλευσε πάντας ἕως πιεῖν ὡς ἂν

E. 9. ὕβριν—ἐξυβρίζουσι] Steph. addidit καὶ ἀσέλγειαν cuius loco in omnibus libris
 spatium vacuum est: idem οἶνον, τοῖς mutavit in οἶνω τοῖς· ἐξυβρίζοντες
 fecit ex ἐξυβρίζουσι. Ego οἶνον τοῖς revocavi ex Ald. Baf. Xyl. E. H.
 porro ἐξυβρίζουσι ex Palat. consequenter addidi καὶ ante τοῖς.

recipiant, veluti a nausea, dum
 ad ludum jocumque propin-
 quum respiciunt. Nam et ri-
 fus potest ad multa utilia ac-
 commodari, et seriæ res dulce-
 dine aliqua temperari,

*Inter echinopodes velut asperam et inter
 ononin
 Interdum florent mollia leucoia.*

Qui vero ludi sine seriis rebus
 comeffatum veniunt in convi-
 via, eos jubebit accurate ca-
 vere, ne fallant contumeliam,

sicut altercum vino, inferen-
 tes, iis quæ vocantur manda-
 tis, ut dum balbos cantare,
 calvos se pectere, aut claudos
 saltare jubent. Sicut Aga-
 pestori Academico, cui cru-
 rum alterum tabe consumtum
 et exile erat, insultantes com-
 potores, jusserunt unumquem-
 que uno dextro stantem in pe-
 de poculum ebibere, aut mul-
 tam persolvere. Cum autem
 jus mandandi ad ipsum per-
 venisset, omnes jussit ita ut ip-

αὐτὸν ἰδῶσι· καὶ κεραμίς κενὸν κομισθέντος, εἰς τὸ τοῦ
 ἀσθενῆ πόδα καθείς ἐξέπτε τὸ ποτήριον, οἱ δ' ἄλλοι
 πάντες, ὡς ἐφάνετο πειρωμένοις ἀδύνατον, ἀπέπσαν τῇ
 ζημίᾳ. Χαρίδης ἔν' Ἀγαπήτωρ· καὶ ποιητὴν εὐκόλως ⁶²²
 ἔτρω καὶ ἰλαρὸς τὰς ἀμύνας, καὶ πρῶτον ἐδίψει
 χρῆσθαι πρὸς ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν, τὰ οἰκεία καὶ διωατὰ
 καὶ κοσμεῖν τὰ δρώντα, πρῶτον αἰσθάνεσθαι, ὡς οἱ αἰσθάνονται,
 ῥητορικοῖς εἰπεῖν, φιλοσόφοις λύσασθαι τι τῶν ἀπορουμένων,
 ποιηταῖς πρῶτον ἐκείνην εἰσφέρειν. Ἡδέως γὰρ εἰς τὸ
 ἕκαστος ἀγεται καὶ πρῶτον ἵνα αὐτὸς αὐτῷ τυχεῖν
 κράτιστος ὦν. Ὁ μὲν οὖν τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἄθ-
 λον ὑπὸ κήρυκος κατήγγειλε τῷ καμνῷ ἡδονὴν ἐξου-
 ρένει· συμποσίᾳ δὲ βασιλεὺς ἀφείκει ἄθλον ἂν καὶ γέρας
 πρῶτον τῷ παιδίαν ἀνύοριον εἰσηγαμμένῳ, καὶ τέρπειν ^B
 ὠφέλιμον, καὶ γέλωτα μὴ μῶμα μηδὲ ὕβρεων, ἀλλὰ

F. S. κενὸν] Amiot. Mez. γενοῦ.

sum viderent bibere: allata-
 que inani testa, in eam inferto
 debili pede poculum exhausit:
 reliqui omnes cum periculo
 facto præstare se id non posse
 viderent, multam solverunt.
 Scitus profecto Agapestor: at-
 que ita omnino cum facilitate
 et hilaritate ulciscenda sunt a-
 lia. Proinde mandatis istis ad-
 fuescemus uti ad voluptatem
 et utilitatem accommodate: e-
 aque imperare, quæ jussu sint
 familiaria, et præstari ab eo
 possint, præstantemque or-
 nent: ut musicos jubeamus
 canere, oratoriam artem callen-

tes dicere, philosophos quæ-
 tionem aliquam obscuram sol-
 vere, poëtas versus recitare.
 Libenter enim unusquisque et
 alacriter ad rem eam ducitur,

In qua seipso cernitur præstantior.

Sane rex Assyriorum præconis
 voce præmium ei pollicitus
 est, qui novam voluptatem ali-
 quam excogitasset: at convi-
 vii rex merito præmium et
 honorem detulerit ei qui jo-
 cum contumeliæ purum, et
 oblectationem utilem, risum-
 que non momi et injuriarum,
 sed gratiæ et comitatis focium
 in convivium introduxerit:

χάριτος καὶ φιλοφροσύνης ἐτάμερον, ἐν οἷς τὰ πλεῖστα
 ναυαγῆ συμπόσια, μὴ τυχόντα παιδαγωγίας ὀρθῆς.
 Ἔστι δὲ σώφρωνος ἀνδρὸς ἔχθραν φυλάττεσθαι καὶ ὀργήν,
 ἐν ἀγορᾷ, τὴν ἐκ πλεονεξίας· ἐν γυμνασίοις καὶ πα-
 λάτρεσι, ἐκ φιλονεικίας· ἐν δὲ ἀρχαῖς καὶ φιλοτιμίαις,
 ἐκ φιλοδοξίας· ἐν δὲ δείπνῳ καὶ παρὰ πότον, ἐκ πα-
 διας ὀπιτιομεθύνου.

hanc enim ad rem pleraque
 convivia naufragium faciunt,
 dum non recte gubernantur.
 Est autem hominis modesti ac
 prudentis iram atque inimici-
 tias vitare: quarum occasio-
 nes in foro ex avaritia, in pa-

laestra et gymnasiis e conten-
 dendi studio, in magistratibus
 et honorum petitionibus ex
 ambitione, in cœna atque in-
 ter pocula e jocis captatae no-
 bis insidiantur.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε΄.

C

Πῶς εἴρηται, μουσικὴ δ' ἄρα ἔρως διδάσκει.

QUÆSTIO V.

Quomodo dictum sit, Amor docet musicam.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΟΣΣΙΟΣ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOSSIUS.

PLUTARCHUS.

ALII.

Α΄. ΠΩΣ εἴρηται τὸ,

——— μουσικὴν δ' ἄρα
ἔρως διδάσκει, καὶ ἄμυστος ἢ τοπρὶν,

ἐζητεῖτο παρὰ Σοσσίῳ, Σαπφικῶν τινῶν ἀδέντων, ὅπερ καὶ τὸν Κύκλωπα μέσας εὐφώνοις ἰαθῆναι φησι τὸν ἔρωϊα Φιλόξενος. Ἐλέχθη μὲν οὖν ὅτι πρὸς πάντα τόλμαν ὁ ἔρως καὶ καينوτομίαν συγχωρῆσαι δεινός ἐστιν, ὥσπερ καὶ

C. 10. μουσικὴν] Utroque loco dissentiunt libri a vulgata. In inscriptione ποιητικὴν habet Vatic. In contextu ποιητὴν Flor. Venet.

C. 12. ὅπερ καὶ] Forte, ὡς πρὸς καὶ: vel, καὶ ὅπως.

I. QUOMODO dictum sit,

—*Musicam quidem*

Amor docet, licet fueris prius rudis,

quæsitum est apud Sossium, cum carmina quædam Sap-

phica recitata essent, quando etiam Philoxenus *Cyclopet Camænis bene sonantibus sanasse amorem* scripsit. Dictum ergo fuit, Amorem vim habere ad omnia audendum, et novas res tentandum impellendi: quam-

Πλάτων τὸν αὐτὸν καὶ πάντος ἐπιχειρητὴν ὠνόμασε· καὶ
 D γὰρ λάλον ποιεῖ τὸ σιωπηλὸν, καὶ θεραπευτικὸν τὸν ἀσ-
 χυντηλὸν, ἐπιμελῆ δὲ καὶ φιλόπονον, τὸ ἀμελῆ καὶ ῥάθυ-
 μον· ὃ δ' ἂν τις μάλιστα θαυμάσῃεν, φειδωλὸς ἀνὴρ τε
 καὶ μεγαλόγρος, ἐμπεσὼν εἰς ἔρωτα, κατὰ τὸ εἰς πῦρ σί-
 διος, ἀνεθεῖς καὶ μαλαχθεῖς, ἀπαλὸς καὶ ὑγρὸς καὶ ἡδίων.
 Ὡστε τὰτι τὸ παιζόμενον μὴ πάνυ φαίνεσθαι γελοῖον,
 Ὅτι πρὸς φύλλῳ ὃ τῷ ἔρώντων δέδετα βαλάντιον.
 Ἐλέχθη δὲ καὶ ὅτι τῷ μεθεῖν ὃ ἔρᾶν ὁμοίον ὅτι· ποιεῖ
 γὰρ θερμὸς καὶ ἡλιθίος καὶ ἀφροσύνη· γενόμενοι δὲ
 τοῖστοι, πρὸς τὰς ἐπιδόσεις καὶ συμμετέχουσιν μάλιστα φω-
 νὰς ἐκφέρουσι. Καὶ τὸν Αἰσχύλου φασὶ τὰς τραγω-
 E δίας πίνοντα ποιεῖν καὶ ἀφροσύνην. Ἦν δὲ
 Λαμπρίας ὁ ἡμέτερος πάππος ἐν τῷ πίνειν εὐρετικώ-
 τατος αὐτὸς αὐτῷ καὶ λογώτατος· εἰώθει δὲ λέγειν,

C. 16. τὸν αὐτὸν] Forte, αὐτὸν ἔτι. Nam apparet ex καὶ, alterum nomen adfu-
 isse. Ἰσθις est in Sympot. p. 328. B. ἐπιχειρητὴς πάντος in Timæo
 p. 543. A.

D. 1. Θεραπευτικὸν] Haud scio an corrigendum sit θρασύτερον, vel simile.

obrem Plato eum nihil inten-
 tatum relinquere dixit. Nam
 et de taciturno loquacem, et
 de verecundo officiosum red-
 dit, et de negligente industri-
 um, de socorde impigrum: et
 quod maxime videatur alicui
 mirum, tenax homo et fordi-
 dus in amorem incidens, tan-
 quam ferrum in ignem, emol-
 litur, mitiorque fit et facili-
 or: ut jam non plane ridiculum sit
 illud verbum, vulgo quod fer-
 tur, *Amantium crumenas folio*

porri ligatas esse. Hoc quo-
 que dictum fuit, amorem ebri-
 etati esse similem: facit enim
 calidos et hilares ac dissolu-
 tos: et qui tales sunt redditi,
 ad cantillandum vocesque men-
 sura contentas maxime effe-
 runtur. Atque adeo Æschy-
 lum aiunt cum vino incaluisse
 tragœdias scripsisse. Lamprias
 quoque avus noster inter po-
 tandum inveniendi ac dispu-
 tandi facultate sibi ipse præ-
 stabat: ac solebat dicere a vi-
 L 1 2

ὅτι τῷ λιβανωτῷ παρὰ πλησίως ὑπὸ θερμότητος ἀνα-
 θυμιᾶται. Καὶ μὴν ἥδις αἱ ἐρωμένους ὁρῶντες, ἔχ-
 ῖν τι ἡδέως ἐγκωμιάζουσιν ἢ ὁρῶσι· καὶ περὶ πάντα λά-
 λος ἂν ἔρως, χαλίστατός ἐστιν ὅν τοις ἐπαίνοις· αὐτοὶ τε
 γὰρ ἔτι πεπεισμένοι τυγχάνουσιν, καὶ βέλονται πεπεῖσθαι F
 πάντας, ὡς χαλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐρῶντες. Τῆτο καὶ τὸν
 Λύδον ἐπῆρε Κανδαύλιον τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ὀπιπᾶσ-
 θαι θεατῶν εἰς τὸ δωματίον τὸν Γύγιον· βούλοντα γὰρ
 ὑπὸ ἄλλων μαρτυρεῖσθαι· διὸ καὶ γράφοντες ἐγκώμια
 τῶν χαλῶν, ὀπικισμῶσιν αὐτὰ μέλεσι καὶ μέτεσι καὶ
 ᾠδαῖς, ὥσπερ εἰκίνας χρυσῷ καλλωπίζοντες, ὅπως ἀκ-
 ητά τε μᾶλλον ὑπὸ πολλῶν καὶ μνημονεύεται· καὶ
 γὰρ ἂν ἵππον καὶ ἀλεκτρυόνα, καὶ ἄλλό τι τοῖς ἐρω-
 μένοις διδῶσι, καλὸν εἶναι καὶ κεκοσμημένον εὐσπεπῶς βέ- 623
 λονται καὶ περὶ τῶν τὸ δᾶσιν· μάλιστα δὲ λόγον κόλακα

F. 3. Κανδαύλιον—Γύγιον] Nomina hæc defunt in libris scriptis et editis ante
 Stephanum. Loco prioris est spatium: loco posterioris, την, unde Xyl.
 fecit οἰκίτην.

ni calore vaporem quendam
 se, veluti a thure fit, sentire
 edi, quo oppleretur. Jam cum
 amafios lubentissime amatores
 videant, non minus libenter
 eos laudant quam vident: et
 Amor alioqui loquax in lau-
 dando et verbosissimus. Nam
 qui amant, cum sibi ipsis hoc
 persuaferunt, tum aliis persua-
 sum volunt esse, pulchros abs
 se et bonos amari. Quæ res
 etiam Candaulem illum Ly-
 dum eo pertraxit, ut in cubile

introduceret servum cui spec-
 tandam suam uxorem præbe-
 ret. Ipsi enim volunt suorum
 amafiorum pulchritudinis tes-
 tes esse. Itaque cum lauda-
 tiones scribunt, eas cantilenis
 et versibus exornant, tanquam
 auro statuas, ut et audiantur
 et memorentur a pluribus.
 Atque etiam si equum, gal-
 lum, aliudve quippiam amafio
 donent, ut elegans sit impense
 decoratum munus laborant:
 quo magis orationem quam

παρασφύροντες, ἡδυν ἐθέλῃσι φαίνεσθαι καὶ γαῦρον καὶ
 περὶ τὸν, οἷος ὁ ποιητικὸς ὅστις.

β'. Ὁ μὲντοι Σόσιος ἐπαγέσας ἐκείνους, εἶπεν
 ὡς, Οὐ χεῖρον ἂν τις ἐπιχειρήσῃ ὁρμηθεὶς ἀφ' ὧν Θεό-
 φρατος εἶρηκε περὶ Μουσικῆς· καὶ γὰρ ἑναγχεύς, ἔφη, ὁ
 βιβλίον ἀνέγνω. Λέγει δὲ Θεόφρατος, Μουσικῆς ἀρχὰς
 τρεῖς εἶναι, λύπην, ἡδονὴν, ἐνθουσιασμόν, ὡς ἐκάστη τῶν
 παλαιῶν ἐκ τῆς συνήθους, καὶ ἐγκλίνοντος τῆς φω-
 νῆς. Αἱ τε γὰρ λύσας τὸ γρεῖν καὶ θρηνητικὸν ὀλισ-
 θηρὲν εἰς ὧδιν ἔχουσι· διὸ καὶ τὰς ῥήτορας ἐν τοῖς ἐπι-
 λόγῃσι, καὶ τὰς ὑποκριτὰς ἐν τοῖς ὁδυρμοῖς, ἀπέμα πρὸ
 μελωδεῖν παρασφύροντας ὁρῶμεν, καὶ παρεντείνοντας τῆς φω-
 νῆς. Αἱ τε σφοδρὰ περὶ χαίρειαι τῆς ψυχῆς, τῆς μὲν ἐλαφρο-
 τέρων ὥς ἡρᾶ καὶ τὸ σῶμα πᾶν ἐπώρῃσι, καὶ παλαιᾶν
 εἰς ἔρρυθμον κίνησιν, ἑξαλλομένην καὶ κροτούσαν, εἰς
 ὁρχεῖσθαι μὴ δύνανται. Μαίαια τε ἀλαλά τε ὁρινομένων

A. 3. φαίνεσθαι] Sic Salmaf. e vetere libro. Vulgo, φέρεσθαι.

B. 6. ἔρρυθμον] Salmaf. ἄρρυθμον. Omnes alii ante Steph. libri, ἔρρυθμον.

adulandi gratia adhibent, sua-
 vem esse volunt, nitidam, at-
 que elatam: qualis est poëta-
 rum.

II. His collaudatis Sossius,
 Non minus commode, inquit,
 argumenta aliquis duxerit ex
 his quæ de Musica scripsit
 Theophrastus: quem librum
 nuper ego legi. Is enim tria
 ait Musicæ esse principia, do-
 lorem, voluptatem, instinctum
 divinum: quorum unumquod-
 vis vocem a consuetudo modo

aversam ad canendum inclinet.
 Quippe gemitus dolentium et
 ejulationes ad cantilenam sunt
 proclives; unde oratores in
 conclusionibus, et histriones
 in deplorationibus sensim ad
 succinendum videmus acce-
 dere. Et exsultans animi gau-
 dium eorum quorum leviora
 sunt ingenia, totum corpus
 exagitat, et admotum corporis
 saltationemque numeris aptam
 concitat, aut, si saltandi quis
 ignarus sit, ad plaudendum:

ἐριαύχενι σιὺ κλόνω, καὶ Πίνδαρον· οἱ δὲ χαρίεντες ἐν
 τῷ πάθει τέττω γένοντο· τὴν φωνὴν μόνῳ εἰς τὸ ἀ-
 δειν, καὶ φθέγγεσθαι μέγα, καὶ μέλη παρτίενται. Μά-
 λιστα δὲ ὁ ἐνθουσιασμός ἐξίστησι καὶ παρτίεπει τό, τε
 σῶμα καὶ τὴν φωνὴν τῷ σιυήτους καὶ καθεστηκός. c
 Ὅθεν αἱ τε βακχεῖαι ῥυθμοῖς χεῶνται, καὶ τὸ χησιμω-
 δεῖν ἐμμέτρως παρέχεται τοῖς ἐνθουσιάζοντο· τῷ τε μη-
 νομῶν ὀλίγως ἰδεῖν ὅτιν ἀνευ μέτρων καὶ ὥδης ληρύν-
 ται. Οὕτω δὲ τέτων ἐχόντων, εἰ βέλσιο καθορᾶν ἔω
 αὐτὰς ἀγαπύξας τὸν ἔρωτα, καὶ καταμανθάνειν, ὅτι
 ἂν ἄλλο πάθος εὖρεσι οὔτε λύπας δριμυτέρας ἔχον, οὔτε
 σφοδρότερας πειναρέας, ἢ τε μείζονας ἐκτάσεις καὶ πα-
 ραφροσύνας· ἀλλ' ὥσπερ τὴν Σοφοκλέους πόλιν, ἰδεῖν
 ὅτιν ἀνδρὸς ἐρωτικῶς ψυχῇ, Ὅμῳ μὲν θυμιαμάτων
 γέμεσαν,

B. 9. γένοντο—φθέγγεσθαι] Rectius sit legere, κινέμενοι—φθέγγονται.

C. 2. βακχεῖαι—παρέχεται] Forte Βακχαί—παρέπεται. Prius monuit et Mez.
 et vertit Amiot.

atque tunc *exagitationum* homi-
 num videas (quod est apud
 Pindarum) *furores*, et *concla-*
mationes cum fremitu et cervi-
cum jactatione: modestiores
 vocem duntaxat ad cantan-
 dum, grandiusque dicendum,
 et ad modos accommodant.
 Maxime autem divinus in-
 stinctus et corpus et vocem de
 consueto statu modoque ex-
 turbat atque pervertit. Un-
 de et in orgiis Bacchi numeri
 servantur, et oracula per ver-
 sus a captis furore vatibus e-

duntur: paucosque infan-
 tium videre est, qui non sua
 deliria carmine et cantu enun-
 ciant. His ita habentibus, si
 explicatum in aperto amorem
 intueri velis, ac pernoſcere,
 invenies nullam aliam animi
 perturbationem vel dolores ad-
 ferre acriores, vel gaudia ve-
 hementiora, vel majores fu-
 rores mentisque abalienatio-
 nes: sed animam hominis a-
 more capti, instar Sophocleæ
 urbis

D Ὅμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων.

Οὐδὲν οἷω ἄτοπον εἶδέν γε θυμῶν, εἰ πάσας ὅσας Μυσι-
κῆς εἰσιν ἀρχαί, πειθέχων ὁ Ἔρως ἐν αὐτῷ καὶ στυ-
λῆφός, λύπῃ, ἡδονῇ, ἐκθροισασμῶν, τὰ τε ἄλλα φι-
λόπονος ὅτι καὶ λάλος, εἰς τε ποίησιν μελῶν καὶ μέτρων,
ὥς εἶδέν ἄλλο πάθος, ἐπίφορος καὶ κατάντης.

D. 4. φιλόπονος] Immo, φιλόλογος ut et Reisk. vidit.

*Totam refertam suffitibus et odoribus,
Pæanibus resonantemque, et ululatibus.*

Abfurdum itaque non est aut
mirum, si omnia principia
Musice amor in se complex-
us, dolorem videlicet, volupta-

tem, instinctum divinum, cum
alias industrius et garrulus, e-
tiam ad condenda carmina et
versus magis ullo animi alio
motu præceps fit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 5'.

Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πολυποσίας.

QUÆSTIO VI.

De Alexandri bibacitate.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΙΛΙΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PHILINUS. PLUTARCHUS. ALII.

α'. ΛΟΓΟΣ ἦν περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως, ὡς ἔστι
 ἔτι πολὺ πίνοντος, ἀλλὰ πολὺν χρόνον ἐν ᾧ πίνειν καὶ
 ἀφ' αὐτοῦ τοῖς φίλοις ἔλκοντος. Ἀπεδείκνυε δ' αὐτὸς
 φλυαρεῖν Φίλινος ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐφημερίδων, ἐν αἷς
 συνεχέστατα γέγραπται καὶ πλειστάκις, Ὅτι, τινὲς τινὲς
 ἡμέραν ἐκ τῆς πόλεως ἐκάθευδεν, ἔτι δ' ὅτε καὶ τὴν ἐφεξῆς
 διὸ καὶ περὶ τὰς σιωπίας ἀργότερος ἦν, ὅς τις δὲ καὶ
 θυμοειδής· ἅπερ σωματικῆς ὅτι θερμότητος. Λέγεται δὲ

I. SERMO inciderat de
 rege Alexandro, quod is non
 bibisset multum, sed inter po-
 cula differendo cum amicis
 multum extraxisset temporis.
 Eum vanitatis convicit Philin-
 us ex diariis commentariis
 regiis, in quibus creberrime

et continenter scriptum est,
*Hanc diem rex a computatione
 dormivit: aliquando etiam, et
 postera.* Itaque ad Venerem
 quoque fuit segnior, alias acer
 et iracundus: quæ res calo-
 rem corporis arguunt. Ac di-
 citur corpus ejus suavissime

καὶ ὁ ἡρώτης ἡδίστον ἀποπνεῖν, ὥστε καταπιμπλάναι τῆς
 χιτωνίσκης εὐωδίας ἀρωματίζεσθαι· ὃ δοκεῖ καὶ αὐτὸ θερ-
 μότητος εἶναι. Διὸ καὶ τὸ οἰκημῶν οἱ ξηρότατοι καὶ θερ-
 μότατοι τόποι τὴν τε κασίαν καὶ τὴν λιβανωτὸν ἐκφέρουσι·
 πέφυκε γάρ τι καὶ ὑγρῶν ὁ Θεόφραστός φησιν ἐπιγίνεσθαι
 τὴν εὐωδίαν, ὅταν ἐξαίρεθῇ τὸ βλαβερὸν ὑγρὸν ὑπὸ
 θερμότητος. Δοκεῖ δὲ καὶ Καλλισθένης ἐν ἀγρολῇ γε-
 νέσθαι πρὸς αὐτὸν ὡς δυσχεραίνων δειπνεῖν ἀφ' ὧν τὸν πό-
 τον· ἐπεὶ καὶ κύλικα, λεηρομήλιον Ἀλεξάνδρου, μέγαλιν,
 624 ἐλθῶσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀπεώσατο, φήσας οὐκ ἐθέλειν Ἀ-
 λεξάνδρου πινόν, Ἀσκληπιῶ δαΐδ. Ταῦτα μὲν οὖν περὶ
 τῆς Ἀλεξάνδρου πολυποσίας.

β'. Μιθριδάτῳ δὲ, τὸν πολεμήσαντα Ῥωμαίοις,
 ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὅς ἐπετέλει, καὶ πολυφαγίας ἄθλα θεί-
 ναι καὶ πολυποσίας, φασί· νικῆσαι δ' αὐτὸν ἀμφοτέρω,

F. 5. Καλλισθένης—ἐπεὶ] Ita Steph. et jam antea correxit Turneb. ac vertit
 Amiot. In scriptis nostris ut in prioribus editis, ita exstat: κα * ἐν
 διαβολῇ * τον ὡς δυσχεραῖ * δειπνεῖν διὰ τὸν * ἐπεὶ.

oluisse, ita ut tuniculae fra-
 grantia replerentur aromatum
 odorem æmulante: quod ip-
 sum etiam caliditati videtur
 deberi: siquidem terræ sic-
 cissima et calidissima loca thus
 et casiam proferunt: et fra-
 grantiam Theophrastus nasci
 tradit coctione quadam humo-
 rum, quando quod noxium
 erat, calore excoctum fuerit
 atque dissipatum. Videtur
 autem etiam Callisthenes in
 calumniam apud eum venisse
 tanquam ægre ferens cœnare

ob bibendi necessitatem: quan-
 do etiam magnum calicem, qui
 Alexandri dicebatur, ad se de-
 latum recusavit, fatus, *Non
 velle se epoto Alexandri calice,
 opus habere Æsculapio.* Hæc
 ergo de bibacitate Alexandri.

II. Mithridatem porro, qui
 Romanis bellum fecit, in cer-
 taminibus quæ instituit, aiunt
 etiam præmium proposuisse ei
 qui plurimum edisset, et ei qui
 bibisset plurimum: ipsum u-
 triusque rei victoriam conse-
 cutum esse: omnino autem

καὶ ὅλως πλεῖον τῷ κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων, διὸ καὶ Διόνυσον ὀπκλήθησαν. Τὸτο ἡμεῖς εἴπομεν ἐν τῷ εἰκῇ πεπιτευμένων εἰς, τὸ δὲ τὴν ἀγίαν τὴν ὀπκλήσεως. Νηπίε γὰρ ὄντος αὐτοῦ, κεραινὸς ἐπέφλεξε τὰ σπάργανα, τῷ δὲ σώματος ἔχ ἤφατο, πλὴν ὅσον ἴχνος πὶ τῷ πυρὸς ἐν τῷ μετώπῳ κραταμύνῳ ὑπὸ τῇ κόμῃς μένειν B εὐτὴ παρὰ καὶ ἀνδρὸς ἡδὴ πάλιν ὅπῃ τὸ δαμάτιον, ἐμπεσὼν κεραινὸς αὐτῷ μὲν κατέπεσε καθεύδοντος, τὴν δὲ φάρετας ὑποκρεμαμένης διεξήλθε τὰ βέλη πυρακτώσας. Οἱ μὲν οὖν μάντιες ἀπεφάναντο πλεῖον αὐτὸν ἰσχύειν ἄπὸ τῆς τοξικῆς καὶ κέρφης γρατριάς· οἱ δὲ πολλοὶ Διόνυσον αὐτὸν ἄπὸ τῷ κεραινοβολίων ὁμοιότητι τῷ πάθους περσηγέρευσαν.

γ'. Ἐκ τούτου δὲ τῷ πολὺ πίνων ἦν ὁ λόγος· ἐν οἷς καὶ τὸν Πύκτιον Ἡρακλείδην ἐτίθησαν, ὃν

B. 1. κόμης—ἀνδρὸς] Ita Steph. et ante eum Exempl. Turnebi et Amiot. Libri omnes et editi et scripti, κόμης * εἰν * αὐτῷ παρὰ * ἀνδρὸς. Ceterum κραταμύνῳ praefero Meziriaci κεκρυμμένῳ.

B. 3. αὐτῷ μὲν κατέπεσε] Forte αὐτῷ μὲν ἀπέπεσε, vel ἐξέπεσε, vel ἀπέσχετο. H. Flor. Xyl. pro αὐτῷ habent αὐτῷ.

plus solitum bibere quam quicquam ea ætate hominum, indeque eum Dionysi, (quod est Bacchi,) cognomentum reportasse. Ea quidem, inquam ego, cognomenti causa horum de numero est, quæ frustra creduntur. Nam infantis ejus etiamnum cunas fulmen incendit, corpore intacto, nisi quatenus leve ignis vestigium inhæsit fronti a capillo involutæ. Cumque jam virilem attigisset ætatem, rursus illo

dormiente fulmen in domicilium incidit, ac propter eum suspensam pharetram pertransiit, sagittis incensis. Ex eo vates pronunciaverunt maximam ei fore potentiam sagittaria re et levis armaturæ exercitu: vulgo autem Bacchus appellatus est, quod similia ejus fulminibus accidissent.

III. Exinde sermo fuit habitus de iis qui multum bibissent. In his pugil quoque Heraclides fuit numeratus, qui

Ἡρακλῆν Ἀλεξανδρεῖς ὑπεκορίζοντο, καὶ τὰς πατέρας
 c ἡμῶν γνόμενον. Οὗτος Σπόρων συμπότις ὡδαιμόντος,
 ἐχάλει τὰς μὲν ὅτι ὡρόπομα, τὰς δ' ἐπ' ἄριστον, ἄλλας
 δ' ἐπὶ δειπνον, ἐράτας δὲ πινας ὅτι κῶμον· ἀπαλλατ-
 τομένων δὲ τῶν ὡρότων, δεύτεροι συνήπιον, εἴτ' ἐφεξῆς
 οἱ τρίτοι, καὶ τέταρτοι· κακῆϊνος ἔθεν ἀφ' αἰμυμα ποίων,
 ἅπασιν ἐξήκει, καὶ τὰς τέσσαρας πότας σιωδιέφερε.

δ'. Τῶν δὲ Δρέσων τῷ Τιβερίῳ Καίσαρος ὑπὸ συμ-
 βιώντων, ὁ πάντας ἐν τῷ πίνειν ὡροτροπόμνος ἰατρός
 ἐάλω τῶν πικρῶν ἀμυγδαλῶν πέντε ἢ ἑξ' ἐκάστοτε προ-
 λαμβάνων, ἕνεκα τῶ μὴ μεθύσκεσθαι· κωλυθεῖς δὲ καὶ
 d ὡδαιφυλαχθεῖς, ἐδ' ὅτι μικρὸν ἀντέχευ. Ἐνιοὶ μὲν οὖν
 ὥοντο τὰς ἀμυγδαλίδας δηκτικόν τι καὶ ῥυπτικόν ἔχειν
 τὴν σαρκός, ὥστε καὶ τῶν ὡροσώπων τὰς ἐφηλίδας ἐξάγειν·

B. 11. Ἡρακλῆν] Omnes libri et scripti, et editi ante Steph. Ἡρακλῆν qui vulgatum fuit ab Leonico et Schotto. Turnebus et hoc et Ἡρακλείδιον habet.

D. 3. ἐξάγειν] Immo ἐξαιρεῖν.

patrum nostrorum vixit memoria, diminutive Heraclus ab Alexandrinis dictus. Is, cum ei adfiduus compotor nullus obtingeret, quosdam ad matutinam potationem, alios ad prandium, ad coenam rursus aliquos, et tandem alios ad commestationem invitavit, ita ut primis continuo secundi, itaque deinceps tertii et quarti succederent: ipse nulla facta intercapedine omnibus sufficiebat, quatuorque una compositiones peragebat.

IV. Inter hos qui cum

Druso Tib. Caesaris F. vixerunt, medicum bibendo aliis omnibus palmam præripientem, deprehensum est quinque aut sex amygdalas amaras subinde ante computationem edere solitum, ne inebriaretur: et prohibitum, ac ne id facere posset observatum, facillime a vino fuisse victum. Sunt qui putent amygdalides illas vim quandam mordendæ rodendæque tergendæ carnis habere, ita ut etiam de faciebus maculas tollant ex ardore Solis contractas: eas ergo ante pota-

ὅταν οὖν περιληφῶσι, τῇ πικρότητι τὰς πόρως ἀμύσσειν, καὶ διηγμὸν ἐμποιεῖν, ὑφ' ἧς τὸ ὑγρὸν καθααῶσιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀφαισχυρόμενον. Ἡμῖν δὲ μᾶλλον ἡ τῆς πικρότητος ἐδόκει δύναμις ἀναξηραντικὴ καὶ δάπανος ὑγρῶν (εἰ). διὸ τῇ γούσῃ πάντων ὅτι τῆς χυλῶν ὁ πικρὸς ἀνδρέατος· τὰ γὰρ φλεβία τῆς γλώττης, ὡς ὁ Πλάτων φησὶ, μαλακὰ καὶ μανώτερα ὄντα, σιωτείνει πρὸς φύσιν ἢ τῆς ξηρότητος φύσις, ἐκτεικομμένων τῶν ὑγρῶν. Καὶ τὰ ἔλλατται τοῖς μικροῖς ὑποχναῖνοι φαρμάκοις, ὡς ὁ ποιητὴς φησιν,

— ἐπὶ δὲ ρίζαν βάλε πικρὴν
 Χερσὶ διατρίψας ὀδυνήφατον, ἢ οἱ ἀπάσας
 Ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρπετο, παύσατο δ' αἶμα.

τὸ γὰρ τῇ γούσῃ μικρὸν, τῇ δυνάμει ξηραντικόν, ὁρθῶς περισηγέρωσε. Φαινέται δὲ καὶ τὰ διαπάσματα τῆς γυναικῶν, οἷς ἀναρπάζουσι τὰς ἰδρώδας, πικρὰ τῇ φύσιν

D. 10. μαλακὰ καὶ μανώτερα] Apud Platonem Tim. p. 541. C. rectius puto, ἀπαλὰ καὶ νοτερά.

E. 7. διαπάσματα] Sic Baf. Xyl. Turneb. Leonic. Schott. Mez. Vulgo et reliqui libri, διασπάσματα.

tionem sumtas amaritudine sua meatus vellicare ac mordere, ut sic humorem a capite develant, isque evaporetur. Nobis magis hoc visum est, amarorem vim exsiccandi humoremque consumendi habere. Etenim gustatu omnium saporum injucundissimus est amarus, qui venulas linguæ, ut Plato ait, molliores ac rariores contra naturam constringit. Sed et vulnera ut coëant efficitur injectis amaris, quæ siccita-

te sua humorem consumant: quemadmodum Homerus dixit,

Contritam manibus radicem injecit amarum.

Omnes hæc pepulit de corpore quippe dolores,

Substitit et sicco contentus vulnere sanguis.

Nam gustatu amarum quod sit, id recte dixit vi siccandi præditum. Videntur etiam mulierum quæ vocantur diapasmata, quibus sudores coërescent, amara esse natura, et

καὶ τυπταῖ ὄντα σφοδρότητι τῷ στυφνέντος πικροῦ.
 F Οὕτως οἷον, ἔφλω, τέτων ἐχόντων, εἰκότως ἢ τῷ ἀμυγ-
 δάλων πικρότης βοηθεῖ πρὸς τὸν ἀκρατον, ἀναξη-
 ραίνουσα τῷ σώματος τὰ ἐντὸς, καὶ οὐκ ἔωσα πίμ-
 πλασθαι τὰς φλέβας, ὧν ἀφαιρῶσι φασὶ καὶ ταραχῇ
 συμβαίνει τὸ μεθύειν. Τεκμήριον δὲ τῷ λόγῳ μέγα τὸ
 συμβαῖνον πρὸς τὰς ἀλώπεκας· ἀν γὰρ ἀμυγδάλας πι-
 κρὰς φαγεῖν μὴ ἐπιπίωσιν, ἀποθνήσκουσι, τῷ ὑγρῶν ἀφ-
 ἔως ἐκλειπόντων.

E. 9. σφοδρότητι τῷ στυφνέντος πικροῦ] Sic Steph. ex Turnebi Exemplo. An-
 tea legebatur σφοδρότητι τοῦ στυφνοῦ τὸ πικρὸν, et ita quoque codices
 nostri. Ergo, re adhuc integra ad conjiciendum, corrigo ad sententiæ
 necessitatem, σφόδρα, ταύτη καταρροφεῖν τὸ ὑγρὸν.

F. 7. φαγεῖν—ἐκλειπόντων] Sic Steph. ex Turnebi Exemplo. In prioribus
 editis et nostris codicibus est, φαγεῖν ἐπιπίωσιν* τῶν ὑγρῶν ἀφ-
 ἔως ἐκλειπόντων.

vi adstringendi prædita, vehe-
 mentiæ stipanti comitante a-
 marore. His, aiebam, sic ha-
 bentibus, non abs re creditur,
 amaritudinem amygdalarum
 remedio adversus vinum esse,
 cum interiora corporis exsic-
 cans, non patiatür impleri ve-
 nas, quarum distentione di-

cunt et conturbatione ebrieta-
 tem oboriri. Magnum au-
 tem hujus rei argumentum est
 id, quod vulpibus usuvenit,
 quæ si amygdalas amaras e-
 dant, neque statim aquam lam-
 bant, mori, humore illico om-
 ni consumto.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζ'.

625

Διὰ τί μᾶλλον ἀκράτῳ χάρισιν οἱ γέροντες.

QUÆSTIO VII.

Cur senes magis delectentur mero.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. ALII.

ΕΖΗΤΕΙΤΟ οὖν τίς γέροντων, ἀφ' ἧς μᾶλλον ἀκρατοτέρῳ τῷ ποτῷ χάρισιν. Οἱ μὲν οὖν καταφυγόντις τὴν ἑξὶν αὐτῇ καὶ δυσκατέρμαντον οὔσαν οἰόμενοι, ἀφ' οὗτο τῇ σφοδρότητι τῆς κρείσεως ἐναρμόττειν, ἐφάινοντο κοινόν τι καὶ πρὸς χεῖρας, ἔχοντες ἰκανὸν δὲ πρὸς τὴν αἴτιαν, ἐδ' ἀληθῆς λέγοντες. Καὶ γὰρ ὅτι τίς ἄλλων αἰσθήσεων τὸ αὐτὸ συμβέβηκε. Δυσκίνητοι γὰρ εἰσι καὶ βδυσμετάβλητοι πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῆς ποιότητων,

A. 12. διὰ τοῦτο] Supplendum, καὶ διὰ τοῦτο.

QUÆSITUM fuit de senibus, cur meraciore potu magis gauderent. Ii qui refrigeratam eorum corporis habitudinem et calefactu difficilem caussabantur, cui propterea vini meraci temperies commodi-

us conveniret, nihil novi, sed in promptu quod esset, neque sufficienter vereque causam explicaret, attulerunt. Idem enim in reliquis sensibus contingit. Difficulus etenim moventur, difficulter qualita-

ἀν μὴ κατὰκορεσι καὶ σφόδρα παρῶσιν, αἰτία δὲ ἡ δὲ
 ἔξωθεν ἀνεσις· ἐκλυομένη γὰρ καὶ ἀτονέουσα πλήττεται φι-
 λει. Διὸ τῇ τε γεύσει μάλιστα τὰς δικτακὰς παρσίειαι
 χυμὰς· ἡ τε ὀσφρησις αὐτῆς ὅμοια πέπονθε πρὸς τὰς
 ὀσμάς, κινεῖται γὰρ ὑπὸ τῆς ἀκράτης καὶ σφοδρῶν ἡδίων·
 ἡ δὲ ἀφὴ πρὸς τὰ ἔλκη δυσσαθής, τραύματα γὰρ
 ἐνίοτε λαμβάνοντες ἐ μάλᾳ πονέουσιν. Ὁμοιότατον δὲ
 γίνεται ὅππῃ τῆς ἀκοῆς· οἱ γὰρ μουσικοὶ γηρῶντες, ὅξυ-
 πτερον ἀρμόζονται καὶ σκληρότερον, οἷον ὑπὸ πληγῆς καὶ
 στυγερῆς φωνῆς ἐγείροντες τὸ ἀσθητήριον. Ὅ, πὶ γὰρ
 σιδήρῳ πρὸς ἀκμὴν φόμα, τὸτο σῶμα πνεῦμα
 παρέχει πρὸς ἀσθίν· ἐνδύντος δὲ τέττε καὶ χα-
 λάσαντος, ἀργὸν σπολείπειαι καὶ γεῶδες τὸ ἀσθητήριον,
 καὶ σφοδρῶς τὸ νύττιοντος, οἷον ὁ ἀκρατός ἐστὶ, δαμόλμων.

B. 3. σφόδρα] Immo, σφοδαί, ut Reisk.

B. 7. ἀκρατῶν—ἀκοῆς] Primum dedi pro ἀκρατῶν, monente Stephano: qui lo-
 cum hunc explevit ductu Exempli Turnebiani, lacerum in reliquis
 libris scriptis et editis ita: ἀκρατῶν * ἡδίων ἡ δὲ ἀφὴ τὰ ἔλκη δυσπα *
 τραύματα γὰρ * λαμβάνοντες * ἀ πονέουσιν ἐ * τατον δὲ γίνεται τῆς
 ἀκοῆς—.

tibus adficiuntur, nisi eae ni-
 miae iis accidunt. In causa
 est laxatio seu remissio tem-
 peramenti: quod ob languo-
 rem porro non nisi ictu aliquo
 perculsum solet affici. Itaque
 etiam odoratus eodem modo se
 habet ad odores: movetur e-
 nim a meris suavius: et tac-
 tus ad lacerationes sentiendas
 hebes est, ut vulnera nonnun-
 quam accipientes non valde
 doleant. Simillimum est ne-
 gotium auditus: nam musici

senescentes, fides acutius in-
 tendunt ac durius, veluti ic-
 tum quendam adhibentes sen-
 sui contentiorem vocis sonum.
 Quod enim ferro duratio ad
 vim roburque confert, id cor-
 pori ad sensum praebet spiri-
 tus. Spiritu ergo minuente
 et languesciente, otiosum ac
 terrenum relinquitur sensus in-
 strumentum, requiritque ali-
 quid, a quo vehementius per-
 cellatur: tale autem est me-
 rum.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Η'.

Διὰ τὰ γράμματα πόρρωθεν οἱ πρεσβύτεροι μᾶλλον
ἀναγνώσκουσιν.

QUÆSTIO VIII.

Cur seniores facilius litteras eminus legant.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. LAMPRIAS. ALII.

Α'. ΤΑΥΤΑ δὲ ἡμῶν εἰς τὸ πρῶτον εὐρεσιλο-
γόντων, ἐδόκει τὸ τῆς ὥφους ἀντιπίπτειν. Οἱ γὰρ πρε-
σβύτεροι πόρρω τὰ γράμματα τῶν ὁμμάτων ἀπάρχοντες
ἀναγνώσκουσιν, ἐγγύθεν δὲ οὐ δύνανται· καὶ τὸ πρῶτον
δηλῶν ὁ Αἰσχύλος φησὶν,

Οὐδ' ἀποδεν εἶδες αὐτόν· οὐ γὰρ ἐγγύθεν
Ὀρᾶς, γέρων δὲ γραμματεὺς γενεῖ σαφής.

D. 5. Οὐδ' ἀποδεν—Ὀρᾶς, γέρων] Item Stephanus exhibuit a Turnebo acceptum.
Omnes scripti et editi mutilum habent locum, ita: ἐδὲ ἀπο * αὐτόν,
καὶ γὰρ ἐγγύθεν * γέρων—. Credo sententiam desiderare tale quid Εἰ δ'
ἀποδεν εἶδες αὐτόν, ἐδ' ἂρ' ἐγγύθεν Ὀρᾶς.

I. HÆC nobis de propo-
sita quæstione ita comminif-
centibus argumenta, videndi
sensus refragari putabatur.
Nam seniores cum procul ab
oculis dimovent litteras, lege-

re eas possunt, admotas pro-
pius nequeunt. Idque signi-
ficans Æschylus inquit,

*At ni procul vidisti, non illum prope
Visurus es: certus legens fac sis senex.*

εὐδηλότερον Σοφοκλῆς τὸ αὐτὸ περὶ τῆς γερύντων,

Βραδεία μὲν γὰρ ἐν λόγοισι προσβολή
Μόλις δὲ ὥτ' ἔρχεται τρυπωμένῃ,
Πόρρω δὲ λεύσσων, ἐγγύθεν δὲ πᾶς τυφλός.

E

Εἴτ' οὖν περὶ τ' ἐπίτασιν καὶ σφοδρότητα μᾶλλον ὑ-
πακύνει τῆς γερύντων ἀσθητήρια, πῶς ἐν τῇ ἀναγνώσ-
κειν, τὸν ἐγγύθεν ἀντιφωτισμὸν οὐ φέρουσιν, ἀλλὰ πρὸς
γόντες ὑπὸ τῷ βιβλίον ἐκλύουσι τὴν λαμπρότητα
τῷ αἵρι, κατὰ περ οἶνον ὕδατι, κατακεραυνυμένῳ;

β'. Ἦσαν μὲν οὖν οἱ περὶ τὸ ἔλεγον, ὡς ἀπά-
γῃ τῆς ὄψεως τὸ βιβλίον οὐ μαλακώτερον τὸ φῶς
ποιῶντες, ἀλλ' οἷον ὀπίσθρατρίοι καὶ πελαμδάνοντες
F αὐγὰς πλείονα, καὶ πληρῆντες αἴερος λαμπρῶς τ' μεταξὺ
τῆς ὀμμάτων καὶ τῆς γραμμῶν χώραν. Ἐτεροι δὲ
τοῖς συμβάλλουσι τὰς αἰσὰς προσεῖχον. Ἐπεὶ γὰρ ὑπο-
τείνεαι τῆς ὀφθαλμῶν ἐκτέρῃ κῶνος, περὶ τῇ ὀμμάτι

D. 9. δι' ὥτ' ἔρχεται] Sic E. Palat. Bas. Xyl. Mez. Vulgo, δ' ὡτ' ἔρχεται.

E. 2. ὑπακύνει τῶν] Legendum, ὑπακύνει τὰ τῶν. Mez.

Idem hoc Sophocles de feni-
bus magis diserte dixit,

*Tarde feni sermones accidunt enim,
Ægreque perforatas aures permeant :
Videt eminus, cæcutit omnis comminus.*

Si ergo sentiendi instrumenta
fenibus ita sunt comparata, ut
contentiore et vehementiore
fensili facilius moveantur ; cur
lecturi propinquam luminis
circumfusionem non ferunt,
sed librum ab oculis longius
abducunt, splendorem infrin-
gunt, aëre, tanquam vinum
aqua, eum diluentes ?

VOL. III.

II. Fuerunt qui ad hoc di-
cerent non luminis diminuendi
gratia fenes librum ab oculis
remove, sed ut quasi com-
plecterentur et continerent
plus lucis, aëreque splendido
implerent spatium quod oculis
est et litteris interjectum. Alii
in eorum sententiam concesser-
unt, qui radios visus concur-
rere arbitrantur. Nam cum
porrigatur ab utroque oculo
turbo five meta, (conum Græ-
ci dicunt) cujus apex in ipso
insistat oculo, basis rem visam

M m

τινὶ κορυφῇ ἔχων, ἔδραν δὲ καὶ βάσιν ἢ περιλαμβάνει
τὸ ὁρώμενον, ἄχρι μὲν πινος ἐκός ὅστις ἰδίᾳ τῶν κώνων
ἐκάτερον φέρεται· γενόμενοι δὲ ὑποτέρω, καὶ συμπεσόντες
ἀλλήλοις, ἐν τῷ φῶς ποιῶσι· διὸ καὶ τῶν ὁρωμένων ἕκαστον,
ἐν οὐ δύο φαίνεται, καὶ περ ἀμφοτέρωσι ἅμα τοῖς ὀμμασι
καταφανόμενον· αἰτία γὰρ ἡ τῶν κώνων συνάφῃς εἰς ταυτὸ
καὶ σύλλαμψις ὅτι δυνάμει μίαν ὅψιν ἀπειργασμένη. Τέ-
των δὲ ἔτι εἰσὶν ἔχοντων, οἱ μὲν ἐγγὺς προσάγοντες τὰ
χράμματα πρὸς ὅτι, μηδέπω τῶν αὐγῶν συγκεχυμέ- 626
νων, ἀλλ' ἐκάτερα χωρὶς ἐπιτηγνάνοντες, ἀσθενέστερον
ἐπιλαμβάνοντα· οἱ δ' ὑποτέρω προθέμενοι, μεμιγμένους
τῷ φωτὸς ἤδη πολλὰ γεγονότος, μᾶλλον ἱσακρίβουσιν,
ὥσπερ οἱ ταῖς δυνάμει ὁμῶς χερσὶν κατέχοντες ὁ τῇ ἑτέρᾳ
μὴ δύνανται.

γ'. Λαμπρίας δὲ ὁ ἀδελφὸς τῷ Ἱερωνύμῳ μόνον οὕτως

A. 7. Λαμπρίας—ἀπέρχεται] Dubito de hujus lectionis veritate quam Stephanus exhibuit et expressit Amiotus. Antea ita legebatur: Λαμπρίας δὲ ὁ * τὴν Ἱερωνύμον * ἢ ἀνέγνωκεν * εὐφυῶς, ἐμπεσὼν ὅτι τοῖς προσπίπτουσιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν * σιν πρὸς τὴν ὅψιν ὁράμενα πρῶτον μὲν ἀπέρχεται: nec aliter libri scripti. Ergo haud scio an probabilius ita suppleatur locus: Λαμπρίας δὲ ὁ ἀδελφὸς ἔφη θαυμάζειν εἰς τὴν Ἱερωνύμου βίβλον οὐκ ἀνέγνωκεν ἐν ἧ φησιν κατ' Ἐμπεδοκλέα, ὅτι τοῖς προσπίπτουσιν &c. Alteram tamen lectionem in Latinis reddidi.

comprehendat: probabile est aliquo usque cono seorsim ferri istos, longius progressos concurrere, unamque lucem efficere: quo fit ut quidquid videtur, unicum non geminum cernatur, tametsi utroque oculo conspicitur: in causa enim est conorum coitus, e duabus unam visionem reddens. His ita constitutis, senes ubi litteras propius oculis admo-
verunt, conis nondum in u-

num conjunctis, utroque seorsim attingentes rem videndam, imbecillius apprehendunt: longius autem ab oculis eas intuentes, luce jam amplificata et confusa in unam, subtilius pervident; tanquam duabus manibus id tenentes, quod una non possunt.

III. Lamprias autem incidens in nostrum sermonem, tantum non praelegit scitum illud Hieronymi commentum,

dicere
speci-
sum
mum
magi-
pinqu-
rum
dus
in aë-
jam f-
fringi-
ad vis-
liter a-
applic-
cilius

ἀνέγνωκεν εὐφύϊαν ἐμπεσών, ὅτι τοῖς προσπίπτεσιν ἀπὸ
 τῆς ὀρεατῆς εἶδεν πρὸς τὴν ὄψιν ὀρώμεν, ἀ πρῶτον
 μὲν ἀπέρχεται μεγάλα καὶ παχυμερῆ· διὸ τὰς γέροντας
 B ἐγγύθεν ὀπιταράττει βραδύπορον καὶ σκληρὰν ἔχοντα· ἢ
 ὄρασιν· ἀνενεχθέντων δὲ εἰς τὸν αἴερα, καὶ λαβόντων ἀφ-
 σήματα, τὰ μὲν γέωδη πεδισαύειαι καὶ ἀποπίπτει, τὰ
 δὲ λεπτὰ προσπελάζοντα ταῖς ὄψεσιν, ἀλύπως καὶ ὁμα-
 λῶς ἐναρμόττει τοῖς πόροις, ὥστε ἥτιον ταραττομένης,
 μᾶλλον ἀνπλαμβάνασθαι. Καὶ γὰρ αἱ τῆς ἀνθῶν ὁσμῆς,
 πόρρωθεν εὐωδέστεραι προσπίπτεσιν· ἀν δὲ ἐγγύθεν ἄγαν
 προσάγης, οὐχ ἔτιω καθαρὸν ὅδ' ἀκρατον ὀδώδασιν.
 Αἶτιον δὲ, ὅτι πολλὰ τῆς γεωδῶν καὶ θολερῶν συναπο-
 φέρειαι τῇ ὁσμῇ, καὶ ἀφθγείρει ἢ εὐωδίαν ἐγγύθεν λαμ-
 βανομένην· ἀν δὲ ἄπωθεν, τὰ μὲν θολερὰ καὶ γεώδη
 C περρεῖ καὶ ὑποπίπτει, τὸ δὲ εἰλικρινές καὶ θερμὸν αὐτῷ
 ὑπὸ λεπτότητος ἀφσώζεται πρὸς ἢ ἀφθῆσιν.

B. 7. ἀν δὲ ἐγγύθεν] Sic Ald. Baf. Xyl. E. H. Venet. Palat. Vulgo, ἀν δὲ τὰ
 μὲν ἐγγύθεν. Nam τὰ μὲν huc invecum e proximo, ubi perperam
 abest in Ald. Baf. Xyl. Flor.

dicentis, videre nos ita dum
 species ex rebus visis ad vi-
 sum accidunt: hæ quippe pri-
 mum quidem ferri crassas et
 magnas; itaque senibus ob pro-
 pinquitatem obturbare, quo-
 rum oculi duriores sunt et tar-
 dius penetrantur: cum autem
 in aërem efferuntur, intervallo
 jam facto, terrestres partes de-
 fringi atque decidere, tennes
 ad visum accedere, et æquabi-
 liter ac sine molestia meatibus
 applicari, ut minus turbati fa-
 cilius apprehendant. Nam

florum etiam odores longius
 accidentes, suaviores sunt: si
 nimis prope florem admoveas,
 non ita pura sincerave est fra-
 grantia: cuius rei causa est,
 quod terrestria ac turbida
 multa una cum odore exha-
 lant, eumque haustum in pro-
 pinquo vitiant: si vero remo-
 veas florem aliquantum, ter-
 restria decidunt, quod since-
 rum est et calidum, id ob
 suam tenuitatem ad sensus in-
 strumentum perfertur.

δ'. Ἡμεῖς δὲ τ' Πλατωνικῶς φυλάττοντες ἀρχὴν, λέγομεν ὅτι πνεῦμα τῷ ὁμμάτων αὐρειδὲς ἐκπύπλον ἀνακρινᾷται τῷ πρὸς τὰ σώματα φωτὶ, καὶ λαμβάνει σύμπηξιν, ὥτε ἐν ἑξ ἀμφοῖν σῶμα διόλου συμπαγὲς γένεσθαι· κεράννυσθαι δὲ ἕτερον ἑτέρῳ συμμετρίας λόγῳ τε καὶ ποσότητος· οὐ γὰρ ἀναμετρήναι δεῖ θάτερον ὑπὸ θάτερον κρατηθῆναι, ἀλλ' ἀπ' ἀμφοῖν ἕς τι μέσον ἀρμονία καὶ κοινωνία συναχθέντων μίαν δύναμιν ἀποτελεσθῆναι. Ὅντος οὖν τῷ τῷ παρηλίκων· εἴτε ῥεῦμα χρὴ προσω- γρεῦειν τὸ πρὸς τῆς κόρης φερόμενον, εἴτε πνεῦμα φω- τοειδὲς, εἴτε αὐγὴν· ἀσθενοῦς καὶ ἀδρανὲς, οὐ γίνεται D κρᾶσις πρὸς αὐτὸ τῷ ἐκτὸς, οὐδὲ μίξις, ἀλλὰ φθο- ρὰ καὶ σύγκρισις, ἀν μὴ μακρὰν τὰ γέμματα τ' ὁμ- μάτων ἀπάγοντες, ἐκλύωσι τ' ἄγαν λαμπρότητα τῷ φωτός, ὥτε μὴ πολλὴν, μηδὲ ἄκρατον, ἀλλ' ὁμοιοπαθεῖ καὶ

C. 3. φυλάττοντες ἀρχὴν, λέγομεν] Legendum ἐλέγομεν· jam enim Plutarchus lo- quitur. Ceterum secutus sum Palat. Stephanus dedit, & φυγόντες ἀρ- χὴν λ. Priores, φυγόντες ἀρχὴν λ.

D. 3. σύγκρισις] Forte, ἐκτρωσις. Mez. σύγχυσις.

IV. Nos autem Platoni- cum secuti principium dice- mus, spiritum lucis similem ex oculis excidere, et cum luce quæ circa corpus est commisceri, ac cum ea con- crescere, ita ut ex ambobus unum fiat corpus consentiens. Porro mixtio ea fit unius cum altero, ratione proportionis cu- jusdam ac certæ quantitatis: non enim debet alterum ab al- tero superatum aboleri, sed ex ambobus in medium quoddam

harmonia et communione re- ductis una vis confici. Quæ cum sint, provecta ætate ho- minibus, sive fluxus appellari debet, sive spiritus lucidus id quod per pupillam fertur, sive lux, cum sit imbecillius jam et languidius, non temperatur neque commiscetur cum re videnda, sed perit atque con- funditur; nisi litteras ii lon- gius ab oculis abducentes, ni- mium lucis splendorem lan- guefaciant, ut non nimia et

σύμμετρον ἀπαντῆσαι πρὸς τὸ ὄψιν. Ὁ δὲ καὶ τῷ πρὸς
τὰ νυκτίνομα τῆς ζώων παθήματος ἀπτόν' ὅτιν' ἡ γὰρ
ὄψις αὐτῆς, ὑπὸ τῷ μεσημερινῷ φωτὸς ἀδρανὴς ἔσα
κατακλύζεται καὶ κρατεῖται, μὴ δυναμὴν πρὸς πολὺ
καὶ ἰσχυρὸν ἀσθενὲς καὶ ὀλίγη ἀρχὴς κεράννυσθαι· πρὸς
δὲ τὸ ἀμαυρὸν καὶ λεπτόν, οἷον ἀστέρος, φῶς αὐγὴν διαρ-
ε καὶ καὶ σύμμετρον ἔξισιν, ὥστε κοινωνεῖν καὶ συνεργεῖσθαι τῷ
ἀσθεσί.

D. 10. ἀσθενούς] Forte ἀπ' ἀσθενῶς ut Reisk. Nec spernenda correctio Mez. pro
δυναμένη—ἀρχῆς, legis δυναμένης αὐγῆς.

sincera, sed moderata ac pro-
portione consentiens oculo oc-
currat. Atque ea causa est
etiam, quod animalia quædam
noctu vident. Visus enim eo-
rum diurna luce, cum sit im-
becillis, obruitur, cum non
possit cum magna et valida

luce facultas exilis et languida
commiseri: cum obscura au-
tem luce et tenui, qualis est
stellarum, fulgorem sufficien-
tem miseri et proportionem ei
respondentem emittunt, ut hac
temperatione visio possit fieri.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Θ'.

Διὰ τί τῷ ποτίμῳ μᾶλλον ἢ τῷ θαλασίῳ πλυνέαι τὰ
ἱμάτια.

QUÆSTIO IX.

Cur aqua potabili magis eluantur vestes, quam marina.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΘΕΩΝ.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ.

ΜΕΤΡΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

THEO.

THEMISTOCLES.

METRIUS FLORUS.

PLUTARCHUS.

ALII.

Α'. ΘΕΩΝ ὁ γραμματικός, ἐπισημνῶν ἡμῶν παρὰ
Μετρίῳ Φλώρῳ, πρὸς Θεμιστοκλέα τὸν Στωϊκὸν διηπό-
ρησε, τί δὴ ποτε Χρύσιππος ἐν πολλοῖς τῶν ὀξυλό-
γων καὶ ἀτόπων ὀκνηθεὶς· οἷον ὅτι τὸ, τὰριχος ἀν' ἄλ-
μη βρέχεται, γλυκύτερον γίνεσθαι· καὶ τὸ, τῶν ἐρίων τὰς
πέρας ἥτιον ὑπακβεῖν τοῖς βίᾳ λυγασῶσιν ἢ τοῖς ἀ-

F. I. παραλόγων καὶ ἀτόπων] καὶ addidi ex Palat.

I. THEO grammaticus,
cum in convivio essemus apud
Metrium Florum, e Themis-
tole Stoico quæsit, Quid-
nam causæ esset, quod Chry-
sippus tam copiosa facta eo-

rum quæ absurda rationive ad-
versa videntur mentione: (ut
quod falsamentum, si rigetur
aqua marina, fit dulcius: quod
lana pexa minus facile vi di-
vellitur, quam sensim dissol-

πρέμα ἀφάλυσσι· καὶ τὸ, νητεύσαντας ἀργότερον ἐάσειν ἢ
 παρφαρύναι· ὁ δὲ αὐτῷ ἀτίαν ἀπέδωκεν. Ὁ δὲ
 Θεμιστοκλῆς ἐπὼν ὅτι ταῦτα Χρύσιππος ἄλλως ἐν πα-
 ραδείγματος λόγῳ παρέθετο, ῥαδίως ἡμῶν καὶ ἀλόγως ὑπὸ
 τῆς εἰκότος ἀλισκομενῶν, καὶ πάλιν ἀπιστούντων τῷ ᾧ
 627 τὸ εἶκος, ὁπιστρέφων, Σοὶ δ', ἔφη, βέλπτε, τί παρᾶγμα
 περὶ τέτων ἀξιοποιεῖν; εἰ γὰρ ἡμῖν ἀτίαν ζητητικὸς καὶ
 θεωρητικὸς γέγονας, μὴ μαχεῖν ἔτως ἀποσκῆναι τῷ ἰδίῳ.
 Ἄλλ' εἰπέ δι' ἣν ἀτίαν Ὅμηρος ἐν ποταμῷ πλυνέσσαν,
 οὐκ ἐν τῇ θαλάττῃ, καίπερ ἐγγὺς ἦσιν, τὴν Ναυσικά-
 αν πεποίκηκε, καίτοι θερμότεραν γε καὶ ἀφανέστεραν εἰ-
 κὸς καὶ ῥυπικωτέραν εἶναι.

β'. Καὶ ὁ Θέων, Ἀλλὰ τὸτό γε, εἶπε, τῷ γεώδει

A. 1. Σοὶ δ', ἔφη] Forte, Σοὶ δ', ἔφην, ut Anon. T. V.

A. 3. ἀποσκῆναι] Rectius ἀποσκηνᾶ. Reisk.

A. 6. ἀφανέστεραν εἶκος καὶ] Repudiandum et verbo et sensu Reiskianum ἀ-
 φαγεστέραν: de re constat ex Aristot. Probl. XXIII, 8, 9, 38. Pro vul-
 gato ἢ sumfi καὶ ex Turneb. Baf. et Xyl. forte certius cum Mez. corri-
 gatur ἦν. Nexum Latine reddidi.

A. 8. τῷ γεώδει—τῇ θαλάττῃ] Ita Steph. et consentiunt partim codices nostri.
 Ald. Baf. Xyl. τῶν γεωδῶν Ἀριστοτέλης πάσαι διαλέλυκε βέβληκας ἡμῖν *
 τῇ θαλάττῃ.

vitur: quod qui jejunarunt,
 lentius edunt quam qui ante
 aliquid comederunt:) nullam
 ullius horum causam reddi-
 disse. Respondit Themisto-
 cles, Chrysippum obiter, hæc
 et ut exempla protulisse, ut
 corrigeret nos, qui facile et
 absque ratione probabilibus
 saltem capi, ac contra quid-
 quid speciem veri apertam non
 habet, aversari solemus. Tibi
 vero, addebat, mi homo, quæ
 causa est de his rebus dispici-
 endi? Nam si tantus nobis

causarum inquisitor et confi-
 derator ades, non est quod tam
 longe a tibi propriis divertas
 regionibus: verum hoc ex-
 pedi, cur Homerus Nauficaam
 fecerit in fluvio, non in mari
 lavantem, quod tamen erat in
 propinquo; cum quidem ap-
 pareat marinam aquam, quip-
 pe calidiorem et pellucidiorē
 majore vi tergendī præditam
 esse.

II. Ibi Theo, Atqui hanc,
 inquit, abs te propositam quæ-
 stionem jam pridem Aristote-

Ἀριστοτέλης πάλας ἀφάλλυκεν, ὃ πρὸς βέλους ἡμῖν.
Καὶ γὰρ τῇ θαλάττῃ τὸ τραχὺ καὶ γεῶδες ἐνδιδέσφαται, καὶ
τῷτο ποιεῖ τὴν ἀλυκότητα μεμιγμένον· ἢ καὶ μᾶλλον ἢ
θαλάττῃ τὰς τε νηχομένους ἔξαναφέρει, καὶ τένει τὰ βά- B
ρη, τὰ γλυκέος ἐνδιδόντος ἀφ' ἐκφρότητα καὶ ἀσθένειαν
ἐπὶ γὰρ ἄμικτον καὶ καθαρόν· ὅθεν ἐνδύεται ἀφ' ἐκπύ-
πνιται, καὶ δεξιὸν τῇ θαλάττῃ μᾶλλον ἐκτίνει τὰς κη-
λίδας. Ἡ οὐ δοκεῖ σοι τῷτο πιθανῶς λέγειν Ἀρισ-
τέλης;

γ'. Πιθανῶς, ἔφη ἐγὼ, οὐ μὴν ἀληθῶς. Ὅρῳ γάρ
ὅτι καὶ τέφρα καὶ λίθοις, καὶ μὴ παρῇ δὲ ταῦτα, κοιορτῶ
πολλάκις παχύνουσι τὸ ὕδωρ, ὥς μᾶλλον τῷ γερῶν
τῇ τραχύτητι καὶ ἀπλύνειν δυναμένων τὸ ῥύπον· αὐτὰ δὲ
τῷ ὕδατος ἀφ' ἐκπύπνιται καὶ ἀσθένειαν ἔχ' ὁμοίως τῷ-
το δρῶντος. Τὸ μὲν οὖν παχυμερές τὴν θαλάττῃς οὐ κα- C

A. 10. τραχὺ καὶ γεῶδες] παχὺ potius legendum videatur ex Aristot. Probl. XXIII. 13, 14, 22.

C. 1. καὶ καλῶς εἶπε —κατασύρει τὸν ῥύπον] Ita Steph. exhibuit, et ante eum item vertit Amiotus: credo, ex conjectura Turnebi, ut in plerisque alibi lacunis factum: et hic contra Plutarchi mentem. Libri omnes ita: οὐ * πᾶσι τότε * πρὸς τὴν κα * τὴν δριμύτητα, καὶ γὰρ αὕτη τὰς * ἀνασφύσσει καὶ * κατασύρει τὸν ῥύπον. In principio quidem malim ita explere, οὐκ εἶπε τῷτο ποιεῖν μὴ δύνασθαι, ἅτε πρὸς τὴν—cetera ut Steph.

les explicavit. Etenim mari permixtæ sunt partes asperæ atque terrestres, unde ei falsugo. Atque ideo mare et facilius fert natantes et onera sustinet: cum dulcis aqua ob levitatem et imbecillitatem iis cedat. Ideo aqua dulcis, ut quæ sincera sit, et impermixta, facile in vestes sua tenuitate penetrat, rursumque perfluens magis quam marina maculas eluit. Aut est, cur

non videatur tibi Aristoteles hoc probabiliter dixisse?

III. Probabiliter, fane, inquam ego, at non vere. Video enim cinerem quoque, et lapides, aut iis deficientibus pulverem aquæ injici, ut crassior fiat: nimirum quod terrestria ob asperitatem magis valeant ad eluendas sordes: cum aqua per sese id ob tenuitatem minus efficere possit. Ergo maris crassities non in

λῶς εἶπε τὸτο ποτε ποιεῖν, ἅτε πῶς τ' ἡμέτεροι ἔχον
 τ' ὀριμύτητα· καὶ γὰρ αὕτη τὰς πόρους ἀνατομῆσαι καὶ
 ἀνοίγουσα κατασύρει τὸν ῥύπον. Ἐπεὶ δὲ πᾶν τὸ λιπα-
 ρὸν δυστέκπλυτόν ἐστι, καὶ κηλὶδα ποιεῖ, λιωθεὶς δὲ ἡ θά-
 λασσα, τὸτο ἂν ἄπτον εἴη μάλιστα τὸ μὴ καλῶς πλύ-
 νειν. Ὅτι δὲ ἐστὶ λιωθεὶς, καὶ αὐτὸς εἶρηκεν Ἀριστοτέλης·
 οἱ τε γὰρ ἅλεις λίπος ἔχουσι καὶ τὰς λύχνας βέλπιον παρ-
 ἔχουσι χαρομύνες· αὐτὴ τε ἡ θάλασσα πρὸς σφαινομύνη
 ταῖς φλοξὶ, συνεκλάμπει, καὶ χέμεται μάλιστα τῶν ὑδά-
 των τὸ θαλάστιον· ὥς δ' ἐγῶμαι, αἴθε τὸτο καὶ θερμό-
 D τατόν ἐστιν. Οὐ μὲν ἄλλα καὶ κατ' ἄλλον τρόπον.
 Ἐπεὶ δὲ πλύσεως τέλος ἡ ξήρανσις ἐστὶ, καὶ μάλιστα φαί-
 νεται καθαρόν τὸ μάλιστα ξηρὸν γινόμενον· δεῖ δὲ τὸ
 πλῆθυνον ὑγρὸν τῷ ῥύπῳ ταχέως συνεξελθεῖν, ὥσπερ τῷ
 νοσήματι τ' ἐλλέβορον. Τὸ μὲν οὖν γλυκὺ ῥαδίως ὁ

D. 2. ξήρανσις] Omnes libri ψύξις, nec temere repudiandum erat. In vulgato
 consentit Anon. cum Stephano.

D. 3. δεῖ δὲ] Legendum δεῖ δὲ.

caussis ponitur ab Aristotele,
 quibus mare ad lavandum non
 valeat; quippe crassities ad-
 junctam habet acrimoniam,
 quæ meatibus referendis for-
 des secum aufert. Omne au-
 tem pingue difficulter eluitur,
 et nævum facit. Pingue au-
 tem est mare: idque in causa
 esse puto, quod aqua ejus non
 bene eluit. Pinguem vero
 esse aquam marinam, ipse A-
 ristoteles docuit. Nam, ipso
 teste, et salibus inest pingue
 quippiam: et lucernæ melius

ardent sale injecto: et injecta
 in flammam aqua marina una
 exardescit: neque ulla est alia
 aqua quæ perinde incendatur:
 utque mea fert sententia, id-
 circo etiam est calidissima. Sed
 et alia suppeditat ratio. Finis
 lotionis est exsiccatio, et max-
 ime purum videtur, quod est
 maxime exsiccatum: oportet
 autem humorem qui eluat, u-
 na cum sordibus abire, sicut
 veratrum cum vitiosis humo-
 ribus quos expurgat. At dul-
 cem aquam, eo quia levis est,

ἥλιος ἔξάγει ἀφ' κεφότητος· τὸ δὲ ἄλμυρὸν ἐνιοχόμενον τοῖς πόρεσι ἀφ' τραχύτητος δυσζήραντόν ὕσθι.

δ'. Καὶ ὁ Θέων ὑπολαβὼν, Οὐδὲν, ἔφη, λέγεις. Ἀριστέλης γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ φησὶ, τὸς ἐν θαλάτῃ λουσαμένους, τάχιον ἀποξηραίνεσθαι τῷ γλυκέσι χρυσαμνῶν, ἢ ἐν ἡλίῳ γῶσι. Λέγει γὰρ· εἶπον· ἄλλ' ἐμὲν σε μᾶλλον Ὀμήρῳ πάναντία λέγοντι πιτεύσῃν. Ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς μὲν τὸ ναυάγιον ἐντυγχάνει τῇ Ναυσικάῃ,

Σμερδαλέος ἐφθῆναι· κεκακωμένος ἄλμη·

καὶ πρὸς τὰς θεραπαινίδας φησὶν,

Ἀμφίπολοι γῆθ' ἔτω ἀπόπρυσεν, ὅφρ' ἐγὼ αὐτὸς
Ἄλμην ὁμοῖον ἀπολέσομαι.——

καταβὰς δὲ εἰς τὸν ποταμὸν,

Ἐκ κεφαλῆς ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον·

ὑδρφυῶς τῷ ποιητῷ τὸ γινόμενον σινεωρακότος. Ὅταν γὰρ ἐκ τῆς θαλάττης ἀναδύντες ἐν τῷ ἡλίῳ γῶσι, τὸ

sol facile extrahit : falsa in metatibus inhærescens, ob asperitatem difficiliter reficari rem patitur.

IV. Nihil dicis, inquit Theo : nam eodem in libro Aristoteles affirmat, qui in mari laverint, eos celerius ficcari si in sole steterint, quam qui in dulci aqua. Dicit vero, inquam ego : sed existimabam te Homero potius crediturum, qui contrariam sententiam pronunciat. Nam apud hunc Ulysses a naufragio Nausicæ

occurrens

Terribilis visu, falsa fœdatus aquæ vi :

ancillis ejus hæc dicit,

Vos hinc auferte ancillæ, mibi dum salis acrem

Abluero de corpore aquam.——

cumque in fluvium descendisset,

A capite exterfit spumam maris.——

Et vero ingeniosissime poëta sensit quid hac in re eveniat. Qui enim e mari emergunt, ii si in sole stent, tenuissimum

Ε λεπιότατον ἢ κεφότατον τῆς ὑγρασίας ἢ θερμότης διε-
 φόρησε· τὸ δὲ ἀλμυρὸν αὐτὸ καὶ πρᾶχὺ καταλειφθὲν
 ἐφίσταται, καὶ πρᾶμνυει τοῖς σώμασιν ἀλώδης ὅπι-
 παρος, μέχρι ἂν αὐτὸ ποτίμῳ καὶ γλυκῇ κατακλύ-
 σωσιν.

<p>et levissimum humoris quod est, a calore dissipatur: quod autem falsum est et asperum, id relictum inhæret corpori-</p>	<p>bus, falsugo quædam concreta, donec potabili ac dulci eluatur aqua.</p>
---	--

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι΄.

628

Διὰ τί τῆς Αἰαντίδος φυλῆς Ἀθήνησιν ὁδδέποτε τὸν
 χρὸν ἔκρινον ὕστατον.

QUÆSTIO X.

*Quare Athenis chorus Æantidis (sive Ajaceæ) tribus
 nunquam ultimo loco ponatur.*

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΣ. ΜΑΡΚΟΣ. ΜΙΛΩΝ. ΓΛΑΥΚΙΑΣ.
 ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PHILOPAPPUS. MARCUS. MILO. GLAUCIAS.
 PLUTARCHUS. ALII.

α΄. ἘΝ δὲ τοῖς Σεραπίωνος ὀπινικίοις, ὅτε τῇ Λε-
 οντίδι φυλῇ τὸν χρὸν ἀγτάξας ἐνίκησεν, ἐπαιμύνοις ἡ-
 μῖν, ἅτε δὴ καὶ φυλέταις ὅσι δημοποιήτοις, οἰκεῖοι λόγοι
 τῆς ἐν χειρὶ φιλοπμίας παῖσαν· ἔρε γὰρ ὁ ἀγὼν ἐν-
 τονωτάτῳ ἀμιλλαν, ἀγωνοθετῶντος ἐνδόξως, καὶ μεγα-
 λοφρεπῶς Φιλοπάππῃ τῷ βασιλέως ταῖς φυλαῖς ὁμοῦ B

B. 1. τῷ βασιλέως] Rege Syriæ Comagenæ, Antiocho Philopappo. Vid. Ani-
 madverf.

I. CUM celebraremus Se-
 rapionis victoriam, qui choro
 Leontidis tribus vicerat, quem
 ipse instruxisset, exceptis con-
 vivio nobis, ut qui in civita-
 tem tribumque illam essemus

adsciti, accommodata præsentī
 ambitioni disputatio incidit.
 Fuerat enim certatum acer-
 rima contentione, splendide
 præmia disponente Philopappo
 rege et magnifice omnibus

πάσαις χρηρῶντος· ἐτύγχανε δὲ σωεσιώμηνος ἡμῖν, καὶ τῶν παλαιῶν τὰ μὲν λέγων, τὰ δὲ ἀκείων, ἀλλὰ φιλενδρωπίαν ἔχ' ἥτιον ἢ φιλομάθειαν.

β'. Πρεβλήθη δὲ πὶ τοῖσιν ὑπὸ Μάρκου τῷ γραμματικῷ. Νεάνθη δὲ Κυζικιῶν ἐφη λέγειν ἐν τοῖς καὶ πόλιν μυητικοῖς, "Ὅτι τῇ Αἰαντίδι φυλῇ γέρας ὑπῆρχε τὸ μὴ κρίνεσθαι τὸν αὐτῆς χορὸν ἔσχατον· ὁ μὲν, ἔφη, πρὸς ἀποδείξιν ἱστορίας ἀναφέρει· εἰ δὲ τὸτο γυν νοθεύει, πρεκέειδω τῆς ἀγίας ἐν κοινῷ πᾶσιν ἢ ζήτησις. Εἰπόντος δὲ τῷ ἐταίρῳ Μίλωνος, "Ἄν οὖν ψεύδῃς ἢ τὸ λεγόμενον; Οὐδὲν, ἔφη, δεινὸν ὁ Φιλόπαππος, εἰ ταῦτα πεισόμεθα Δημοκρίτῳ τῷ σοφῷ ἀλλὰ φιλοσοφίαν καὶ γὰρ ὁ καῖνος, ὡς ἔοικε, τρώων σίκυον, ὡς ἐφάνη μελιτάδης ὁ χυμὸς, ἠρώτησε τίς ἀγκονῆσαν ὁπόθεν πρίαιτο· τὸ δὲ

B. 8. τὸν αὐτῆς χορὸν—νοθεύει,] Sic Steph. dedit, partim ex Vulcob. priores editiones et codices nostri ita habent, τὸν *χορὸν ἔσχατον μὲν * ἂν ἐφη πρὸς * ξιν ἱστορίας ὁ ἀντ' * εἰ δὲ τοῦτο γυν νοθεύει. Pars vitii restituta est; pars vacat, ita restituenda, τὸν αὐτῆς χορὸν ἔσχατον· ὁ μὲν, ἔφη, πρὸς ἀποδείξιν ἱστορίας ἀναφέρει· εἰ δὲ τὸτο γ' ὁ νοθεύει. Reddidi in Versione.

tribubus ex æquo sumtus præbente. Is Philopappus tum forte una in convivio adfuit, de rebus antiquis quædam narrans, quædam inaudiens, non minus humanitatis causâ, quam ob discendi studium.

II. Proposuit autem tunc Marcus grammaticus tale quidpiam de quo dispiceretur. Neanthen Cyzicenum in iis, quæ perscripserat de fabulosis urbium, asserere, hunc Æantidi tribui honorem eximium habitum fuisse, ut nunquam choro ipsius ultimus locus ad-

signaretur: neque tamen, inquit, hoc dictum confirmat historica auctoritate: quare si illud propterea non ut falsum repudiatis proposita sit in medium omnibus causæ indagatio. Hic cum Milo socius dixisset, Quid si mendacium isthuc est? Philopappus, Nihil, inquit, mali est si ob studium cognoscendi nobis idem eveniat, quod sapienti illi Democrito: is enim cum forte ficum ederet, saporque mel referre videretur, quæfivit e formula, unde emisset: cumque

κῆπόν τινα φραζέσθης, ἐκέλευσεν Ἰξαναγὰς ἡγεῖσθαι καὶ
 δεικνύουσι τὸ τόπον· θαυμάζοντος δὲ τῷ γυνάμει, καὶ πυθα-
 νομένης τί βέλεται, Τίω αἰτᾶν, ἔφη, δεῖ με τῆς γλυ-
 κύτητος εὐρεῖν· εὐρήσω δὲ τῷ χωρίῳ γενόμενος θεατής·
 Κατάκεισο δὴ, τὸ γύναγον εἶπε μεδιῶν, ἐγὼ γὰρ ἀγνοή-
 σασα τὸ σίκυον εἰς ἀγγεῖον ἐθέμιω μεμελιτωμένον· ὁ δὲ
 ὥσπερ ἀχθεθείς, Ἀπέκνασας, εἶπε, καὶ ὅθεν ἦτον
 ὅτιθέσομαι τῷ λόγῳ, καὶ ζητήσω τίω αἰτίαν, ὥς ἂν οἰ-
 κείη καὶ συγγενὲς οὗσης τῷ σίκυϊ τῆς γλυκύτητος. Οὐκ
 οἶω μηδὲ ἡμεῖς τίω Νεάνθους ἐν ἐνίοις εὐχέρειαν ἀπο-
 δράσεως ποιησόμεθα πρὸς φασιν· ἐγγυμνάσασθαι γὰρ, εἰ
 μηδὲν ἄλλο χρήσιμον, ὁ λόγος παρέξει.

γ'. Πάντες οἶω ὁμαλῶς ἐρρήσαντες πρὸς τὸ τίω
 φυλιῷ ἐγκωμιάζειν, εἴπῃ καλὸν πρὸς δόξαν αὐτῇ ὑπῆρ-
 χεν ἀναλεχόμενοι· καὶ γὰρ ὁ Μαραθὼν εἰς μέσον εἰλκετο,
 δῆμος ὢν ἐκείνης τῆς φυλῆς· καὶ τὰς πρὸς Ἀρμόδιον

C. 9. Κατάκεισο δὴ] Pro vulgato δὲ dedi δὴ ex Palat. et Vatic. Mox τὸ σίκυον
 revocavi ex Ald. Bas. Xyl. pro τὸν σίκυον.

ea hortum quendam nomi-
 nasset, eo jussit se, de mensa
 illico surgens, adduci, sibi que
 locum commonstrari: mirante
 muliercula, et quid sibi vellet
 interrogante, Oportet, inquit,
 me causam dulcedinis inve-
 nire, quod fiet loco a me con-
 specto: tum subridens illa,
 Adside, ait, mensæ; ipsa enim
 imprudens in vase, quod mel-
 le imbutum fuerat, ficus posu-
 eram: tum philosophus indig-
 nabundus, Enecasti me, in-
 quit, et tamen meditabor,
 causamque inquiram, ac si

dulcedo ficui a natura esset at-
 tributa. Nos quoque itidem
 Neanthis levitatem in rebus
 nonnullis non usurpabimus
 pro subterfugendi disputatio-
 nem occasione: nam, ut nihil
 utile aliud, saltem exercitatio-
 nis copiam ista præbebit.

III. Ex eo universi ad lau-
 dandam illam tribum sese de-
 derunt, conquiritis quæcun-
 que ad gloriam ei parandam
 viderentur conducere. Venit
 enim in medium Marathon,
 pagus seu curia illius tribus:
 et Harmodius Æantidibus ad-

Ε Αἰαντίδας ἀπέφρανον, Ἀφιδναίης γε δὴ τῶν δῆμων γερονότας. Γλαυκίας δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ τὸ δεξιὸν κέρας Αἰαντίδας τῆς ἐν Μαραθῶνι ὠδυστάξεως ἀποδοθῆναι ταῖς Αἰσχύλῃ εἰς τὴν μεθορίαν ἐλεγείας ὅπως οὕτω, ἠγωνισμένον τὴν μάχην ἐκείνῃ ὅπως οὕτως· ἐπὶ δὲ καὶ Καλλίμαχον ἀπεδείκνυε τὸν πολέμαρχον ἔξ ἐκείνης ὄντα τῆς φυλῆς, ὅς αὐτὸν τε παρέχεν ἄριστον ἄνδρα, καὶ τῆς μάχης μετὰ γε Μιλτιάδῃ ἀπώτατος κατέστη, σύμμερος ἐκείνῳ γένόμενος. Ἐγὼ δὲ τῷ Γλαυκίᾳ προστίδω, ὅτι καὶ τὸ ψήφισμα κατ' ὃ τὰς Ἀθηναίης ἐξήγαγε, τῆς Αἰαντίδος φυλῆς ὠρυτανεύσεως γραφεῖν, καὶ ὅτι οὗτοι ἐν Πλαταιῇ μάχην εὐδοκμήσεν ἡ φυλὴ μάλιστα, διὸ καὶ ταῖς Σφαγίτισι Νύμφαις τὴν ὀπινίκιον καὶ πυθόχρηστον

E. 1. Ἀφιδναίης γε δὴ τῶν δῆμων] Prius summi a Bas. Xyl. Leonic. Schott. Anon. pro Ἀφιδναίης quod ceteri habent. Revocavi τῶν δῆμων minime illam repudiandam formam ex Ald. Bas. E. H. Venet. Flor. Palat. Vatic. pro τὸν δῆμον, a Steph. et Xyl. invecito.

E. 4. εἰς τὴν μεθορίαν ἐλεγείας ἐπισῆτο] εἰς addidit Stephanus: idem ἐπισῆτο dedit pro αἰσιόμενος: in neutro nostris assentientibus libris. Ceterum Xylander corrigit, Αἰσχύλῃ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐλεγείας itaque reddidit ut in versione reliqui. Amiotus vertit in hunc sensum, elegiis in laudem hujus regionis factis. Reiskius μεθορίαν insulam significari suspicatur. Equidem putem μεθορίαν ab ipso Æschylo, pro μετοικίαν, usurpatam, in titulo Elegiæ factæ in *Exilium* Siciliense suum.

F. 3. Σφαγίτισι] Xyl. corrigit Σφραγίτισι: recte, opinor ex Plutarcho Aristid. p. 330. E.

scriptus fuit, qui curia scilicet Aphidnæus fuisset. Glaucias autem orator in acie quoque apud Marathonem cornu dextrum huic tribui fuisse datum ex elegiis Æschyli (quas ille, qui magna cum gloria illud prælium obivisset, postea solo verso conscripsit) demonstrabat: quin et Callimachum polemarchum arguebat ex ea fuisse tribu, qui et præclarissime sese gessit, et post Miltia-

dem, cui suffragatus erat, maxime autor illius fuit pugnae. His a Glaucia dictis ego id adjeci, Decretum etiam, cujus vi Athenienses in prælium eduxit Miltiades, factum fuisse prærogativam tenente Æantide tribu: et Plataica pugna maxime nobilem fuisse ejusdem tribus virtutem: itaque etiam eandem tribum sacrificium Sphragitidibus Nymphis oraculo Delphico præceptum

ἀπῆγον Αἰαντίδα θυσίαν εἰς Κιθαρωνά, τῆς πόλεως τὸ
 ἱερεῖον καὶ τὰ ἄλλα παρεχούσης αὐτοῖς. Ἄλλ' ὁρᾷς,
 ἔφην, ὅτι πολλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις φυλαῖς ὑπάρχει, καὶ
 πρώτην γε τὴν ἐμὴν ἴτε δὴ τὴν Λεοντίδα μηδεμίᾳ δόξης 629
 ὑφιεμένην. Σκοπεῖτε δὲ δὴ μὴ πιθανώτερον λέγεται τὸ,
 ὡς αὐτὸν τῷ ἐπώνυμῳ τῆς φυλῆς καὶ ὡς αἰτίῳσι (εἰ)
 τὸ γινόμενον· οὐ γὰρ εὐκόλος εἰσεγγεῖν ἦταν ὁ Τελαμώ-
 νιος, ἀλλ' οἷος ἀφειδεῖν πάντων ὑπὸ ὀργῆς καὶ φιλονει-
 κίας· ἵνα οὖν μὴ χαλεπὸς ἦ μηδὲ ἀπαρκαμύθητος, ἔδοξε
 τῆς ἡτῆς ἀφελεῖν τὸ δυσχερέςτατον, εἰς τὴν ἐσχάτην χώραν
 μηδέποτε τὴν φυλὴν αὐτῆς καταβαλόνταί.

A. 1. δόξης] Sic T. V. Mez. Vulgo, δόξη.

pro victoria gratias agendi
 causa, in Cithæronem addux-
 isse, hostiam et reliqua præ-
 bente civitate. Sed vides,
 aiebam, etiam reliquis tribu-
 bus multa esse eximia, meæ
 præcipue: nam Leontidem
 me dicere intelligitis, quæ glo-
 ria nulli concedit. Proinde
 confiderate, an non hoc sit
 probabilius, id ad demulcen-
 dam deliniendamque Ajacis, a
 qua Æantidi tribui nomen

est, iracundiam, esse institu-
 tum. Non enim facile pati-
 tur Telamonis F. se poste-
 riore loco haberi, sed ob iram
 et contendendi studium para-
 tus est quidvis in quovis co-
 nari. Is ergo ne difficilis et
 implacabilis esset, visum fuit
 quod ei posthabito molestissi-
 mum erat futurum præca-
 vere, et ita rem temperare, ut
 tribus ipsius nunquam ultimo
 loco poneretur.

